
1091000100011

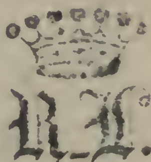
Kong Karls Testamente.

Historisk Roman

i tre Dele

af

Georg Starbæk.

Kjøbenhavn.
Immanuel Rée & Carl Friess.
Trykt hos Nielsen & Lydiche.
1879.

Indhold.

Første Del — Axelssønnerne.

Anden Del — Nils Sture.

Tredie Del — Sejerherren.

Første Del.

Axelssønnerne.

I.

Den grønne Ridder.

Det var Morgenen efter den Dag, da Nils Sture havde havt sit Møde med Bisp Kettil og ved sin Optræden gjort Udslaget i Sagen angaaende den fordrevne Konge. Solen stod straalende og klar paa Himlen, ikke en Sky var at se paa hele Horizonten, og milde Foraarsvinde viftede hen over By og Land, medens de første Lærker fornøjet lod deres Sang høre.

Bondehæren var allerede den foregaaende Dags Eftermiddag afmarscheret til Stockholm, og Bisp Kettil og de øvrige Herrer havde ogsaa forladt Byen for i Landets forskjellige Egne at befordre og fremskynde Befrielsesværket.

Derfor var Alt saa usædvanlig stille og højtideligt i Enköping, og da der om Morgenen ringedes i de tre Kirketaarne, var det, som om selve Klokkerne havde faaet større Plads og kunde tone friere. Solen forgyldte de høje Taarnspir, skinnede paa Metalkorsene og skrev paa hver Rude, som dens Straaler traf, sin flammende Skrift om Guds Kjærlighed og Naade.

Ogsaa igjennem et af de smaa Vinduer i Graabrødreklostret kastede den sine venlige Straaler og belyste derinde et Ansigt, hvis mange Furer og Ar vidnede om, at han, hvem det tilhørte, ikke havde sparet sig selv i Livets Kampe.

Det var den grønne Ridder.

Han laa der saa stille og rolig og syntes at være slumret ind efter en anstrengende Dag. Men Ansigtet var

ligesaa hvidt som Lagenet paa hans Leje, og af og til rallede det i Brystet; hans Ansigtsmuskler fortrak sig da smertelig, skjøndt Smilet endnu stadig laa over hans Læber. Solstraalerne syntes at finde Behag i dette Smil, thi de blandede sig med det, saa at man ikke kunde se om han virkelig smilte, eller om det kun var Solen, der spillede saaledes om hans Mund.

Ved Siden af Sengen stod Nils Sture og ved den Saaredes Fødder en Munk, der opmærksomt iagttog enhver Forandring i det dødblege Ansigt.

Nils stod og betragtede et i Guld indfattet Hjerte af Smaragd, som i en fin Guldkjæde hang omkring den grønne Ridders Hals. Paa den ene Side af Hjertet stod: Karin Sture; og paa den anden: Fjalar Ormsson. Da Nils længe havde betragtet Klenodiet og de to Navne, saae han med et spørgende Blik paa Munken.

Denne nikkede og hviskede:

— Jeg veed ikke, hvorfra Ridderen har faaet dette Klenodie, men det faldt frem under hans grønne Trøje, da jeg igaar forbandt Saaret.

— Og hvad sagde han? spurgte Nils.

— Han sagde Intet, men greb kun heftig efter Klenodiet, som om han vilde skjule det, men saa smilede han og lod det blive hængende, som om han mente, at det nu kunde være ham ligegyldigt, om fremmede Blikke fik det at se eller ej.

Nils kastede et forskende Blik paa Munken, som tilføjede:

— Ridderens Time er kommen.... han lever ikke til iaften!

Nils holdt stadig Smaragdhjertet i Haanden og saae paa sin Moders Navn, hvis Guldbogstaver lyste som med en trolddomsagtig Glands og drog ham med sig langt bort, hen hvor Barndomshjemmet udbredte sine blomsterrige Egne for hans Blikke, og hvor han saae sin Moder smile over hans og hans Sødskendes Leje, og der lagde sig et Udtryk af det inderligste Vemod over hans sorgfulde Træk.

Da slog den sovende Ridder sine Øjne op og da hans

Blik faldt paa Nils og Smaragdhjertet, smilede han, uden at sige et Ord.

Da Nils saae op, mødte hans drømmende Blik Ridderens, og da han mærkede, at denne betragtede ham, slap han Hjertet og sagde:

— I har sovet længe, Hr. Ridder!

— Hvorfor skulle jeg ikke det, naar I holder Riddervagt? svarede Ridderen, og tilføjede derpaa: I skal have Tak derfor, Nils, min Time er kommen, det føler jeg godt, og det glæder mig at have Eder hos mig, thi saa kan jeg tage en Hilsen med til Eders Moder! Det er en Naade af Herren, at han nu vil lade mig dø.... ogsaa Eders Nærværelse, fromme Fader Andreas, er en Naade af Herren.... Jeg døer dog ikke af Gift, som Eders gamle Herre, Erkebisp Olaf, gjorde.

Nils saae paa den gamle Graabroder, der nikkede bekræftende, som om han vilde sige: ja, jeg er den fromme Erkebisps Kansler, og jeg har ikke glemt, at han døde af Gift! Men fra Munken vendte Nils sig igjen til Ridderen, som nu selv havde grebet Smaragdhjertet og betragtede den Side, paa hvilken Karin Stures Navn stod.

Der indtraadte en lang Pause. Nils vilde ikke spørge, og Ridderen syntes ganske at have fordybet sig i sine Minder, medens en Straale af Ungdomsild funklede i hans store Øjne.

Da han endelig løsrev sig fra disse Minder saae han op paa Nils, og hans Øje var fugtigt af Taarer.

— Dette har tilhørt Jer Moder, Nils! sagde han, idet han løftede Smaragdhjertet i Vejret.

— Det har jeg tænkt mig, svarede Nils, som ikke ved en utidig Forandring vilde indvirke paa Ridderen og formaa ham til at give en Forklaring.

Men Ridderen, som syntes at kunne læse hans Tanker, sagde:

— Det er det eneste Minde, jeg har ejet om hende, og jeg har baaret det lige saa trofast, som jeg har holdt min Ed: at være død for Verden. Nu da jeg staar paa Grændsen imellem dette Liv og det andet, nu maa jeg

tale, for at der ikke skal hvile en Skygge paa mit Minde overfor Karin Stures Søn.

Han syntes at overveje, hvorledes han bedst skulde begynde, og Nils søgte at hjælpe ham ved at pege paa Navnet, som stod paa den modsatte Side af Smaragdhjertet, og spørge:

— Saa er det vel Eders Navn, Hr. Ridder?

— Ja, Fjalar Ormsson er mit Navn, og Carl Ormsson var min Broder, ligesom Dronning Karin var min Broderdatter. Hun var den Eneste, som gjennemskuede mig.... dog faldt det mig let at overbevise hende om, at jeg kun var en Ven af hendes afdøde Onkel.... Det var den Gang, jeg førte hende over Fjorden til Fogelvik og spredte den Sky, som havde lagt sig mellem hende og hendes Hjertenskjær.... Først da hun laa paa sit Dødsleje, fik hun at vide, at jeg var den, hun havde anet, hendes Onkel Fjolar Ormsson.

— Men hvorfor skjulte I saaledes Eders Navn, Ridder Fjolar, og hvorfor er min Moders Minde....

— I skal faa det Altsammen at vide! afbrød Ridderen ham. Jer Moder var mig allerede kjær fra min Ungdom af, og jeg levede en Gang i det Haab, at jeg skulde føre hende hjem som min Brud til min Gaard i Vestergotland.... Men jeg var for gammel; jeg var mange Aar yngre end hendes Fader, Ridder Sven Sture, men tillige mange Aar ældre end hans Datter. Hun holdt af mig, men ikke saaledes som man elsker sin Brudgom, men som en ældre Ven, og som saadan gav hun mig en Gang paa Ekesjø dette Smykke til Minde om sig. Hvor jeg følte mig lykkelig den Aften....!

Han udstødte et Suk, men ligesom for hurtig at komme bort fra dette Minde, tilføjede han:

— Samme Aften skjænkede hun sit Hjerte til Jer Fader, Nils, Hr. Bo Stensson! Hun elskede ham, thi han var ung og smuk.... Men onde Øjne saae paa Jomfruen og hendes Lykke.... I har ogsaa engang set disse Øjne; det var Fru Bengtas, hun som senere blev Nonne.... da Alt, hvad hun havde arbejdet paa, faldt sammen.

— Fru Bengta, som vilde have min Morfaders Halsbaand, selv om Prisen derfor skulde være et Mord?

— Ja!.... Hun kjendte allerede dengang dette Halsbands vidunderlige Magt, og hun havde bestemt Jer Moder for en af sine Brødre, der saaledes en Gang skulde blive Halsbaandets Ejer og senere Konge i Sverig. Og hun magede det saaledes, at Jer Fader brød med Jomfru Karin og kastede Skam og Skjændsel over Jer Morfaders Hus. Ser I, det var samme Aften som han og Karin havde svoret hinanden Troskab, at jeg jagede i Skoven ved Ekesjø og vendte tilbage til Gaarden uden at vide, hvad der var sket. Da mødte jeg den unge Pige, som spadserede i Skoven og sang og sværmede om sin Kjærlighed og Lykke, og Talen faldt saaledes, at hun gav mig Smaragdhjertet til Minde om den lykkeligste Dag i hendes Liv, og jeg sluttede hende henrykt i mine Arme.... Giv mig lidt af Eders styrkende Urtesuppe, fromme Broder Andreas.... jeg mærker, at Kræfterne tage af, og jeg vil gjerne naa til Ende med min Beretning, før jeg begiver mig paa den lange Rejse....

Munken gik hen til Kaminen, hvor han tog et Bæger, og gav den saarede Ridder Noget at drikke.

— I det Samme — vedblev Ridderen, efterat han havde samlet sig lidt — lød der Fodtrin bagved os, og Bo Stensson og et Par andre Riddere, som den Gang ogsaa gjæstede Ekesjø, samt nogle Svende og Fru Bengta traadte frem, og Fru Bengta slog Hænderne sammen og raabte: Saaledes holder en ædelbaaren Jomfru sin Tro og sin Ed! Jer Fader glemte sig selv i sin heftige Vrede, og jeg var ikke langtfra at tro, at jeg holdt et Lig i mine Arme, i den Grad blev den stakkels Karin greben af det Slag, som ramte hende.

— Stakkels Moder! sukkede Nils.

— Ja, I maa vel beklage hende, og dog saae I ikke hendes Taarer, hørte ikke hendes Smerte, og kan ikke udmale Eder hendes Fortvivlelse, da hendes Fader erklærede, at hendes Forlovelse med Ridder Bo var hævet, og at hun skulde give mig.... mig, Nils, sin Haand. Sæt Jer i mit Sted, Nils, tænk Jer en Kvinde,

for hvis Lykke jeg vilde ofre mit Liv, hun skulde dø af Fortvivlelse som min Hustru i mine Arme. Jeg bad, jeg besvor Ridder Bo, jeg talte med Ridder Sven, men Alt var forgjæves, og vor Bryllupsdag blev bestemt. Da fattede jeg den Beslutning, som jeg har holdt hele mit Liv igjennem. Jeg begav mig til Jer Fader og sagde for sidste Gang Alt og tilføjede, at jeg med mit Liv vilde bekræfte Sandheden af, hvad jeg havde sagt. Efterat hans første Vrede havde lagt sig, indsaa han ogsaa, at han havde ladet sig føre bag Lyset, thi hvis Karin og jeg vilde have bedraget ham, saa havde vi jo nu vundet vort Spil. Lykken tilsmilede da atter Karin Sture, og for mig stod der intet Andet tilbage end at forsvinde, for at Ridder Sven kunde blive løst fra den Ed, han i sin Heftighed havde svoret, nemlig at hans Datter skulde tilhøre mig. Thi hans Karakter var saadan, at enten maatte jeg eller han dø, for at hans Datter kunde blive fri igjen?

— Og saa forsvandt I, Ridder Fjalar?

Nils greb bevæget den Gamles Haand ved Tanken om al den Foragt og Haan, han havde lidt ene og alene for at holde sin Ed.

— Jeg bortgav mine Gaarde, vedblev Fjalar, St. Karins Kloster i Skare fik min Gaard Hof, hvortil jeg engang havde drømt at skulle føre Karin som Brud.... Og saa drog jeg ud i den vide Verden, alene med mit Sværd: En tapper Mand er altid velkommen, og jeg fik ikke nogen Tid til at sørge og tænke paa alle dem, som vare mig kjære hjemme. Jeg havde taget det Løfte af Prioren i St. Karin Kloster, at han skulde udgive mig for død, hvilket han ogsaa gjorde, og jeg overværede selv min Begravelse i Klosterkirken, men hvorledes det end gik til, saa kom den strenge Ridder Sven snart under Vejr med, at det ikke forholdt sig ganske rigtig med min Død, hvorover han blev som rasende og erklærede sin Datter, at naar jeg havde begravet mig i et Kloster, saa kunde hun gjøre det Samme.

Dette fik jeg først at vide lang Tid efter, da jeg igjen drog mod Nord, efterat jeg under Kejserens Banner

havde kjæmpet mod Tyrkerne. Jeg havde imidlertid faaet saadanne Skrammer, at jeg tænkte, at min egen Broder ikke engang vilde kunne gjenkjende mig. I Lybek gjorde jeg Bekjendskab med en ung Skipper ved Navn Bartholemeus Böeth, som nylig var kommen fra Kalmar, og han fortalte mig en hel Del Nyt fra Sverig, samt at han havde havt Ridder Sven med sig ombord til Lybek. Jeg besluttede da at prøve, om Ridderen kunde gjenkjende mig, men da han ikke gjorde det, overtalte jeg Skipper Böeth til at fortælle ham, at Ridder Fjalar havde været ombord paa hans Skib og var druknet paa Overrejsen fra Lybek til Kalmar, og jeg gav tillige Skipperen mit Sværd, for at han skulde levere Ridder Sven det til Minde om mig. Ridderen blev rasende, da Skipperen fortalte ham dette, og han svoer de forfærdeligste Eder, at han vilde hævne sig paa Prioren i St. Karin; men da Skipperen sagde ham, at jeg selv havde overtalt Prioren til at udgive mig for død, lagde hans Vrede sig.

— Det var vel ikke den Gang, min Bedstefader drog til det hellige Land og vandt Guldhalsbaandet? spurgte Nils.

Ridderen rystede paa Hovedet og gav Munken Tegn til, at han skulde give ham lidt mere af den styrkende Drik.

— Nej, nej.... det var længe for den Tid! sagde han derpaa.

— Jeg kjender lidt til denne Sag, sagde Nils. En af mine Svende, som har været i Herman Bermans Tjeneste, har fortalt mig om Rodenbergs Død i Lejren udenfor Söderköping, og hvad han sagde til Eder paa sit Dødsleje. Han har siden den Tid næret Mistanke om, at I ikke var den, I gav Jer ud for at være.... Ogsaa Hollinger....

— Den kjække Hollinger! afbrød Ridderen. I har dygtige og trofaste Folk omkring Eder, Nils, det har altid glædet mig at vide.

— Og nu, netop nu forlader den bedste af mine Venner mig, en Ven, som jeg desværre har været nærved

at anse for min Fjende.... Og I forlader mig i samme Stund, som I med Eders Liv har frelst mit.

— Den bedste Død, Nils, sagde Fjalar, det er den at dø for min Karins Søn.... Ak, for Jer Lykke har jeg vovet mere end selve Livet! Men det har altid været min Glæde at se og følge Jer. Jeg skjulte mig i en Munkekappe for at kunne være baade hos Jer og ved Kongens Hof, da I forlod det, og jeg maatte være lidt paa hvert Sted. Og I har aldrig skuffet mine Forhaabninger, I vandt den ene Sejr efter den anden over Jer selv, og da jeg saae Jer paa Hjortens Dæk....

— Hjortens Dæk....! udbrød Nils forbauset. Var I da ogsaa der, Ridder Fjalar?

— Mindes I da ikke Styrmanden, som talte med Jer om Jer Bedstefaders Halsbaand.... Fjalars Navn blev ogsaa nævnet ved denne Lejlighed!

Nils kunde ikke vende sine Øjne bort fra Ridderen, paa hvis Læber Smilet spillede ligesom Solen paa Blomstens Bæger efter en Uvejrsdag.

— Husker I heller ikke Skoven ved Harrakers Kirke, hvor I stod bunden til et Træ uden at kunne overbringe den Hilsen fra min Broderdatter, som I siden udtalte i den gamle Kirke....?

— Og alt dette har I gjort for mig, Ridder Fjalar!

— Og dog lod jeg Jer vansmægte i David Bengtsons Fængsel.... men jer Bedstefaders Halsbaand, som I syede ind i Jer Skindtrøje den Nat, da Erik Puke mistede Livet, og som da frelste Jer, kan lægges i Vægtskaalen til min Fordel.

— Til Eders Fordel, siger I.... Hvorledes kan jeg vel have Noget at bebrejde Eder, som har fulgt mig saa trofast, og taget Jer af mig, som om jeg havde været Eders egen Søn.

— Det Løfte gav jeg Eders Moder paa hendes Dødsleje, thi da gjenkjendte hun mig.... I mindes vel hvorledes Fru Bengta ogsaa den Gang ved Svig søgte at naa sit Maal, at vinde Guldhalsbaandet.... Da lovede jeg Jer Moder at staa Jer bi. Hvorledes jeg har opfyldt

dette Løfte, skal jeg nu snart staa hende til Ansvar for. Min sidste Tanke, som jeg allerede fattede, da jeg var ombord paa Hjorten, har dog ikke vundet jert Bifald, skjøndt den var meget god. Kong Carl formaar ikke at styre Riget, og Erkebispen kan det i Længden heller ikke, fordi de ikke have den Magt over sig selv, som jeg veed, I er i Besiddelse af. Ingen af dem kan ofre sig for et højre Maal end deres egen Magt, skjøndt Erkebispen med alle sine Fejl dog staar højere end Kong Carl. Men i den Stund, da I ofrede Eders Bedstefaders Guldhalsbaand, i den Stund indviede I Eder, uden selv at vide det, til Sverigs første Mand.

— Men findes den Plads da ikke ogsaa ved Siden af den Konge, hvem jeg har svoret Troskab?

Ridderen tøvede en Stund, men derpaa svarede han:

— Kun naar Kongen lyder Jer i Et og Alt, men det gjør Carl Knutsson ikke. Han er nu kun en Skygge af, hvad han har været, men selv denne Skygge kan skade Jer, thi den kan tvinge Jer til Uvirksomhed, og nu, Nils Bosson .... nu maa hver Mand handle .... handle med Kraft!

Nils sad med sænket Hoved, og man kunde se, hvorledes hans Tanker arbejdede for at komme til Klarhed i denne Sag.

Ridder Fjalar vedblev derpaa:

— Tænk paa Sverig, Nils .... Jert Fædreland gaar dog forud for Kongen .... og Sverigs Vel, dets Frihed og dets Ære .... se det er et Halsbaand, for hvis Pris en hver Mand bør ofre Livet .... Og kun Een kan staa i Spidsen for Riget, ligesom kun Een kan styre Fartøjet, naar Stormen raser og Bølgerne hæve sig skyhøjt. Undertiden indse Kongerne det selv og træde tilbage, saaledes som da Kong Erik overlod mig Kommandoen paa Kongeskibet — hvilket I vel mindes, da I dengang var med ombord — men det sker kun ved Farer, der gjælde Livet, gjælder det derimod Kronen, saa dø de sædvanlig hellere, selv om Tusinders Lykke staar paa Spil, end de overgive Krone og Scepter i dueligere Hænder end deres egne .... Nu skal I, Nils Sture, gjøre det

Samme for Sverrig, som jeg har gjort for Eder.... I skal erobre det Lykkens Halsbaand!

— Det lover jeg Eder.... og det Løfte har jeg gjort tidligere, sagde Nils med Varme.

— Godt, sagde Fjalar og lagde sig tilbage mod Puden, saa blive vi dog enige tilsidst....! Maaske er jeg dog gaaet videre, end jeg burde; jeg har glemt, at Gud raader over os Alle og over Sverrigs Rige. Men det har været min eneste Glæde her i Verden at leve og virke i Stilhed for dette Rige, og den Krone, jeg har smedet, har jeg afpasset efter Jert Hoved....

Nu kom en Munk, aabnede Døren paa Klem og vinkede ad Broder Andreas; samtidig hørtes Tonerne af Munkenes Morgenhymne fra den nærliggende Klosterkirke:

Jesu, redemptor omnium,
dimitte nobis debita
et da perenne gaudium!
Amen! Ora pro nobis!*)

Ridder Fjalar foldede sine Hænder og lukkede sine Øjne, og da Døren lukkedes og Alt blev stille igjen, laa han rolig, som om han sov. Hans Bryst aandede tungt, og af og til hørtes der en Rallen, der tydelig nok tilkjendegav Dødens Nærhed....

Men for Nils Stures Blik sammenkjædede alle de enkelte Begivenheder i Ridder Fjalars Liv sig til et overskueligt Hele, og der bredte sig en saadan Glands over den Døendes Liv, at hans Øjne ligesom blændedes deraf. Han saae ham paa Eksjø ved Fru Bengtas Side, han saae ham som Kræmmersvenden i Kalmar, da det gjaldt om at sejle over til Visby og hente Halsbaandet, og da Fru Bengta opbød alle en samvittighedsløs Ærgjerrigheds Midler, for at komme derover før han, han saae ham endelig paa Kongens Skib, da han benyttede sig af Faren og Dødsangsten for at faa Kongens Tilladelse til til at undersøge alle Ombordværende og saaledes faa det

*) O Jesu, Alles Forløser, tilgiv os vor Skyld, og skænk os den evige Glæde! Amen! Bed for os!

røvede Halsbaand igjen. Og da han derefter samlede alle Bladene i denne ædle Mands indholdsrige Livshistorie og betænkte, hvor meget han maatte have lidt, da han blev tvungen til at være hver Mands Nar, for at kunne holde sin Ed og offre sig for sin Ungdoms Kjærlighed, da fyldtes han Hjerte med Bemod, og Taarerne kom ham i Øjnene. Den gamle Ridder kunde med Rette synge om sig selv, som der stod i Visen:

„Her er jeg en vildsom Fugl,
Der sidder paa Liliekvist,
Saa langt fra By, saa højt under Sky,
Saa langt fra Venner og Frænder —"

Den Saarede slog nu igjen Øjnene op, rakte Haanden ud imod Nils og sagde:

— Den Sang var smuk, jeg har altid elsket Sang og Strengeleg.... Jeg vilde ønske, jeg kunde høre lidt mere af den, skjøndt det forekommer mig, at jeg begynder at se Alt i et andet Lys end tidligere...!

Nils gik hen og aabnede Døren, saa at Sangens Toner frit kunde strømme ind. Ridder Fjalar takkede ham med et Blik og sagde:

— Jeg har endnu den Bøn til Jer, Nils, at I ikke vil være vred paa mig, for hvad jeg har gjort i mit Livs Aften....! Jer Storhed og Jer Ære var dog egentlig det Maal, jeg virkede for.... Ak, den Gamle har vanskelig ved at opgive det Arbejde, som under et helt langt Liv har udgjort hans eneste Glæde.... Men det kan gjerne være, at denne Jer vordende Storhed, hvormed jeg dog altid har forbundet Sverrigs Storhed, har været det samme for mig, som Jer Bedstefaders Halsbaand var for Fru Bengta.... Jeg er bleven blændet og fortryllet deraf og har derfor tilsidst grebet til Midler, som laa udenfor min Myndighed....! Kan I tilgive mig det?

Nils trykkede venlig den gamle Ridders Haand, og denne smilede saa taknemmelig og lykkelig, som om han saae Himlen aabne sig og Forsoningens Engel svæve over ham og Karin Stures Søn. Det var øjensynlig gaaet ham dybt til Hjertet, at han havde grebet til saadanne

Midler som at holde enhver Underretning om Kampen imellem Kong Carl og Erkebispen tilbage fra Penningeby, og at lade Nils Sture vansmægte i David Bengtssons Taarn, for at forhindre Kong Carls Tilbagekomst. Han kunde for Resten have tilføjet meget mere, om hvad han havde gjort saavel for sin Karins Fader, Ridder Sven, som for hendes Søn, saasom da han skaffede den Førstnævnte det Halsbaand tilbage, som det to Gange var lykkedes Fru Bengta at bemægtige sig, og da han frelste den Sidstnævnte for Erkebisp Jøns Bengtssons Forfølgelser ved at love, at Nils Sture ikke skulde gribe til Vaaben for Kong Carl, hvilket Erkebispen frygtede.

— Det kan ogsaa gjerne være, vedblev Ridder Fjalar, at den Sandhed, som under min lange Vandring er fremspiret for mig, skal gaa fremad paa andre Veje end dem, jeg har tænkt mig.... Herrens Veje ere ikke Menneskenes. Maaske er Nøglen til Sverrigs Lykke netop at finde paa den Vej, som I vil gaa. Man har fortalt mig, at Nogen har spurgt Kong Carl, hvad han havde i Sinde at gjøre, hvis han kom tilbage til sit Rige....

Broder Andreas, som var gaaet ud, da Munken kom og vinkede ad ham, kom nu ind igjen og stillede sig paa sin tidligere Plads ved Fodenden af Sengen. Ridderen syntes ved Synet af Munken at have tabt Traaden i sin Tale og stirrede en Stund paa denne, der stod med lukkede Øjne og Rosenkrandsen i Haanden, ligesom hensunken i Bøn.

— Hvad svarede saa Kongen? spurgte Nils.

— Kongen svarede: Jeg vil fuldbyrde mit Testamente!

— Kongens Testamente!

— Ja, hans Testamente, og hvem veed, om det ikke bliver det Bedste, han har gjort i sin Levetid.... Maaske har Livet lært ham den Sandhed, som I ikke vil modtage af mig: at den, som vil opretholde et svensk Kongerige, han maa ikke være Konge....

Ridderens Stemme blev svagere og svagere, saa at Nils tilsidst næppe kunde skjelne Ordene. Men Munken

bad ivrig og drejede sin Rosenkrands, og fra Klosterkirken hørtes Munkenes Sang.

Da rejste Ridderen sig pludselig og fæstede med et Udtryk af Lyksalighed Blikket paa en Gjenstand henne i Værelset, som om der der stod Nogen og talte Ord til ham, der fyldte hans Hjerte med Fryd. Der udbredte sig en saadan Fred over hans blege Pande, og de store Øjne luede af en saa ejendommelig Glands, at man skulde tro, han foran sig saae Dødens Engel, der kom for at forløse ham fra Prøvelsens lange Pilgrimsgang og føre ham til den evige og fuldkomne Fred og Frihed... Hele hans Udseende bar ligesom Vidnesbyrd om Forsoning og Bønhørelse, medens Munkene sang:

dimitte nobis debita
da perenne gaudium!

Tilsidst foldede han sine Hænder og syntes at bede, hvorpaa han med et Suk lagde sig tilbage imod Puderne, som om han vendte tilbage til sig selv og den Verden, hvori han endnu dvælede.

Saaledes hengik der en Stund. Da greb han atter Nils Stures Haand, saae længe paa ham og sagde:

— Hav Tak, Nils, for hvad I har gjort for den ubekjendte Ridder.... Alle de, som fra Himmelen have skuet ned paa Jer, have glædet sig derover ligesaa meget som den ubekjendte Ridder selv! Gaa mandig frem paa Jer Vej, Nils.... vi træffes en Gang i Himmelen hos Jer Moder....! Alt vil blive godt.... for Sverrig og for Jer!

Nils følte, hvorledes Ridderens Haand begyndte at blive kold og stiv, men der hvilede en dyb Fred over det gamle Ansigt, og Læberne smilede, som om han nød den højeste Lykke. Dødskulden sneg sig lidt efter lidt igjennem hele Legemet, og efter en kort Stund udaandede Ridder Fjalar sit sidste Suk.

Svundne ere Livets Timer,
smilende gaar jeg bort —

sang den hedenske Vikingekonge, da Sejrens Orme huggede med giftige Tænder, og, som det hedder i Sangen, „byggede sig Bo i Hjertets Sal", og han fulgte med Glæde de Diser, Odin sendte for at føre ham til de evige Glæder i Valhal. Men ogsaa den kristne Ridder sang i Døden sit Livs bedste Sang, da han havde opfyldt sin Lærers Betingelser for at kunne indtræde i Guds Himmel, og Mange havde ligesom han, ved hvis Støv Nils Sture nu stod, vandret tornestrøede Veje og taalmodig fundet sig i Ormebid, giftigere maaske end deres, som byggede sig Bo i Vikingekongens Hjerte.

Nu var Fjalar Ormssons Vandring tilende, og Ingen skulde mere spotte den grønne Ridder.

Men ovre fra Klostret lød endnu Munkenes:

Ora pro nobis.

II.

Den hemmelighedsfulde Kræmmersvend.

Døden har sit eget Sprog, som trænger til Hjertet og ofte nok tydeligere og klarere, jo ubetydeligere og mere foragtet den var, hvis Bortgang man har været Vidne til.

For Nils havde den Afdøde altid staaet som en Mand uden nogensomhelst anden Betydning end den, hans Særheder skjænkede ham. Først efter sin Forsoning med Kong Carl havde Nils adskillige Gange lagt Mærke til hans Adfærd, saaledes da Efterretningen kom om Kong Carls Nederlag og Flugt, og da han pludselig viste sig paa Slottet hos Erkebisp Jøns, netop som Nils var ifærd med at kaste Stridshandsken for dennes Fødder, og nu tilsidst hans underlige Tale i Hytten ved Enköping. Han havde dog aldrig regnet dette for andet end en sygelig Aands Ytringer, der kun undtagelsesvis havde nogle

klare Øjeblikke, og han havde endogsaa troet, at han i Ridderen havde en Fjende og det en farlig Fjende, da han nemlig i sin Utilregnelighed kunde vove, hvad ingen Anden vilde vove.

Og nu, i det Øjeblik, da Ridderen var ifærd med at forlade denne Verden, nu løftedes Sløret for Nils, og han indsaa, at den gamle Ridder havde været hans bedste Ven, om han end flere Gange havde grebet forstyrrende ind i hans Livs vigtigste Planer.

Derfor talte Døden her et Sprog som trængte dybt ind i Nils Stures Hjerte.

Han sad længe ved den Dødes Leje, men lidt efter lidt vendte Tankerne sig fra det Forbigangne til den nærværende Stunds vigtigste Maal, Kong Carl og hans Tilbagekomst til Riget.

Men hvorledes det nu end var, saa syntes han, at hans Arm var ligesom lammet, han saae ikke mere sit Maal staa klart som forhen, en før ukjendt Stemme hviskede til ham, at Kong Carl ikke mere var, hvad han burde være, og han blev stadig mere vankelmodig. Ridder Fjalars Tale havde imod Nils Villie havt en vis Indflydelse paa ham.

Var det Ret, eller var det Uret, hvad han havde arbejdet for og endnu vilde arbejde for. Havde han glemt sit Ungdomsløfte, havde han glemt den gode Bisps Ord? Var Kong Carl maaske mere for ham end Sverigs Almue?

Ved dette Spørgsmaal, som han opstillede for sig selv, standsede han.

En Bevægelse af Munken, som endnu stod og fremmumlede sine Bønner og drejede paa sin Rosenkrands, vakte ham af hans Tanker. Han sprang hurtig op og saae sig omkring.

Da viste den anden Munk sig atter i Døren.

— Hvad vil I fromme Broder? spurgte Nils.

Munken kastede et Blik ind i Værelset, og da han saae, at Ridderen allerede havde endt sin jordiske Vandring, sagde han højt:

— Kræmmersvenden er utaalmodig!

— Hvilken Kræmmersvend?

— Han, som allerede et Par Gange har havt Bud efter Eder, Hr. Nils. Hans Svend venter dernede for at føre Eder til ham!

— Saa bed Kræmmersvendens Svend om at vente! sagde Nils, opirret over at blive afbrudt i sine Tanker af noget saa Ubetydeligt, som at en Kræmmersvend var utaalmodig over at skulle vente.

Munken gik, og Nils gik hen og lukkede Døren efter ham, hvorpaa han atter gik hen til den Dødes Seng, faldt paa Knæ og bad.

Broder Andreas, som nu endelig var færdig med sine Bønner, gik hen til den bedende Ridder, lagde sin Haand paa hans Hoved og sagde:

— Guds Fred og Naade være med Eder, Nils Sture!

Nils rejste sig op, kastede endnu et Blik paa den Døde, tog Smaragdhjertet i sin Haand og kyssede begge Navnene, hvorpaa han atter lagde det paa den Dødes Hjerte og forlod saa Værelset.

Nede i Refektoriet havde Munkene samlet sig for at spise Nadver, og Prioren befandt sig ogsaa der. Nils henvendte sig til denne og sagde, at han ønskede, at den afdøde Ridder maatte blive bisat i Klostret, indtil han kunde drage Omsorg for, at Liget blev ført til Skara, hvor det skulde bisættes i St. Karins Kirke. Prioren var strax villig til at opfylde Nils Stures Begjæring, og denne forlod nu Klostret.

Udenfor Porten stod en Mand og ventede. Det var Kræmmersvendens Svend, og saa snart han fik Øje paa Nils, sagde han, hvem han var, og de begav sig derpaa Begge til Kræmmersvendens Herberg. Denne kom strax Nils i Møde. Han saae nedtrykt, næsten fortvivlet ud, man kunde nu mindre end nogensinde se, at han var en Kræmmersvend.

Da de vare komne ind i det af ham beboede Værelse, greb han Nils Stures Haand og sagde:

— I finder vel, at jeg er en meget dristig Kræmmersvend, Hr. Nils?

— Men I er heller ikke den Mand, I giver Jer ud for at være, svarede Nils.

— Nei, I har Ret, Hr. Nils; Gud give jeg havde kjendt Eder tidligere.... I har et ridderligt Sind og jeg nærer Tiltro til Eder.... Tillader I, at jeg henvender mig til Eder nu i Nødens Stund?

— Naar I veed, at jeg har et ridderligt Sind, saa behøver dette Spørgsmaal næppe noget Svar.... og skjøndt I rider med nedslaaet Visir, saa lover jeg Eder gjerne min Hjælp, hvis der ikke derved tilføjes det Land og det Folk, som jeg tilhører, nogen Skade.

— Ivar Axelson er mit Navn, og Hr. Axel Pedersson paa Varberg var min Fader!

— Ivar Axelsson! udbrød Nils og greb med Varme Ridderens Haand.

Fortællingen om Ridder Ivars Fjendskab med Erkebisp Tuve og hans Forsoning med ham, da deres fælles Fjende Kong Carl med den store, svenske Hær nærmede sig, havde levende tiltalt Nils Sture. Og nu, da han hørte Navnet, mindedes han godt den stadselige Ridder paa den vilde Stridshingst fra Krigen i Skaane.

Ivar Axelsson lagde paa sin Side paa den utvetydeligste Maade sin Velvillie og Beundring for den svenske Ridder for Dagen.

— Til Eder, sagde han, som ikke skaanede Eders Liv for Eders Konge, skjøndt denne troede dem, som bagvadskede Eder, og som vilde redde Eders farligste Fjende med den kongelige Gave, ved Hjælp af hvilken I naarsomhelst kunde tilbagevinde Eders Konges Tillid og Kjærlighed, til Eder henvender jeg mig nu, da jeg trænger til Vennehjælp.

Nils vilde spørge, hvorfra Ivar Axelsson havde havde dette Kjendskab til ham, men denne forekom ham ved at tilføje:

— Ove Lauritsson har sagt mig, at I er den bedste Ridder i Sverigs Land, og jeg har gode Grunde til at sætte Lid til ham. Saaledes som jeg hørte Eder tale i Linkøping Domkirke, og saaledes som jeg hørte Eder

tale her i Klostret igaar, saaledes taler kun en ægte Riddersmand.

— Men vi ere dog Fjender, Hr. Ivar! sagde Nils afbrydende.

— Vi ere vel Fjender nu, men den Dag kan komme, da vi kæmpe ved hinandens Side.... Jeg vil uden Betænkning skjænke Eder min Fortrolighed, saa sikker er jeg paa, at I ikke vil misbruge den, og naar I har hørt mig til Ende, skal I sige mig, om I vil hjælpe eller ikke.

— Saa tal da frit, Hr. Ivar, I kan stole paa mig.

— Nu vel, der er hændt en Ulykke.... den angaar nærmest mig, men den angaar ogsaa Kong Carl....

— En Ulykke?

— Jomfru Magdalena er forsvunden fra Penningeby!

Nils studsede og saae skarpt paa Hr. Ivar. Den Tanke paatrængte sig ham uvilkaarlig, at Hr. Ivar selv havde en Haand med i Spillet, og nu paa en snild Maade vilde drage ham med ind i Sagen. Men da han saae Hr. Ivars aabne Blik og mandig stolte Pande, afviste han strax denne Mistanke som uværdig baade for ham selv og den Mand, med hvem han talte. Disse Øjne kunde ikke bedrage.

— Hvoraf veed I det? spurgte han.

— Og hvad vedkommer det mig? vil I spørge, og I skal faa det at vide, Hr. Ridder! sagde Hr. Ivar. Ser I, Hr. Nils, jeg elsker Kong Carls Datter, og hun har skjænket mig sit Hjerte.... Jeg saae hende første Gang hos min Broder, Hr. Erik, da han tilligemed Erkebisp Jøns blev Sverigs Rigsforstander, og hendes Skjønhed, ja maaske endnu mere hendes Ulykke gjorde strax et dybt Indtryk paa mig, og hun blev mig kjær. Men som Kong Christians Mand turde jeg da ikke opholde mig her i Sverig, og derfor saae I mig i denne Forklædning.... Men jeg er uheldigvis først kommen i Berøring med Erkebisp Jøns Venner....

— Kjender de Eders Forklædning....?

— Ja, og efter hvad min Broder Erik skriver til

mig, har jeg nok Hr. David at takke for denne sidste Streg.

— Nils Stures Kind flammede af Brede, men Hr. Ivar vedblev: Og det er ikke den eneste Ulykke, der har ramt mig i den sidste Tid. I maa tillige vide, at jeg staar i Fare for at miste mine Godser og Lehn i Danmark, og jeg maa derfor ufortøvet begive mig dertil. Min Broder Olof paa Visborg, frygter ogsaa for, at Kong Christian, hvis det ikke lykkes mig at formilde ham, skal love Gothland til en Anden, saa at vor Familie mister denne Ø, dersom der hændes min Broder en Ulykke.... Saaledes staa Sagerne, Hr. Nils, og I indseer vel, at gode Raad ere dyre!

— Hvad vil I da, at jeg skal gjøre, Hr. Ivar? spurgte Nils.

— Jeg vil bede Eder om at tage Eder af Jomfru Magdalena?.... Naar jeg først er i Danmark, haaber jeg snart at kunne bringe Alt paa det Rene med Kong Christian; men naar jeg ikke har Nogen her, som kan staa mig bi med Hensyn til Jomfru Magdalena, der har skjænket mig sit Hjerte og paa Grund deraf, den Stakkel, nu er bleven ramt af den ene Ulykke efter den anden, saa kan I vel indse, hvor ulykkelig jeg maa være.

Ridderen saae saa sorgfuld og ulykkelig ud, at selv det haardeste Hjerte maatte røres derved. Nils tøvede heller ikke længe med Svaret. Han rakte Ivar sin Haand og sagde:

— Jeg vil i denne Sag gjøre for Eder, Hr. Ivar, hvad jeg formaar, det lover jeg Eder.

— Hr. Ivar omfavnede Nils med Taarer i Øjnene og sagde:

— Hav Tak, Hr. Ridder! Jeg vidste vel, at jeg henvendte mig til den Rette, da jeg gik til Eder!

— Men sig mig nu ogsaa, hvad I veed om Jomfruens Forsvinden.... I talte om David Bengtsson...! Tror I da, at han har sin Haand med i Spillet ved denne Lejlighed?

— Ja det har han.... Min Svend kom i Morges med Bud og Brev til mig fra min Broder Erik, og han

skriver, at Eders Foged paa Penningeby, som er kommen til Upsala, hvor min Broder for Tiden opholder sig, har fortalt ham Ulykken, og senere vilde Tilfældet, at en af hans egne Svende mødte Røverne og gjenkjendte iblandt dem en af David Bengtssons Folk, skjøndt denne gjorde Alt for at vildlede ham.... De red ned ad Vestergotland til, sagde Svenden, og det var Bisp Kettil, som havde sendt dem.

— Jeg frygter desværre for, Hr. Ivar, at Vanskelighederne ville blive større, end vi tro.

— I vil dog vel selv med Eders Folk drage til Vestergotland, Hr. Nils?

— Ja, vist, og hvor hun saa er, — jeg skal vide at finde hende. Kong Carls Datters Skjæbne ligger mig meget paa Hjerte, og er det, som I siger, David Bengtsson paa Ekolsund, der er Mester for denne Udaad, saa har I i Sandhed henvendt Eder til den rette Mand, da I kom til mig.

— Det er jeg ogsaa vis paa, og jeg sætter hele min Lid til Eder!

Samtalen blev afbrudt, ved at Døren aabnedes og Kanniken Helmich stak Hovedet ind og sagde:

— Jeg beder Herrerne undskylde, jeg troede, at jeg her skulde træffe min Embedsbroder, Kanniken i Upsala Domkirke, Magister Olof.

Et Vredeslyn funklede i Ivar Axelssons Øje, og det var øjensynlig med Nød og Næppe, at han beherskede sig. Ogsaa Nils følte sig højst ubehagelig overrasket, men hans Uvillie gik over til Forundring, da han saae med hvilken Lethed Hr. Ivar spillede sin Rolle som Kræmmersvend.

— Alting skal blive besørget paa bedste Maade, sagde han, og hvis Vinden er gunstig, skal I snart have det bedste nederlandske Klæde, der existerer.... det indestaar jeg Eder for....

— Kunne de gode Herrer ikke give mig nogen Oplysning om, hvorvidt min Embedsbroder er taget ind her? sagde Helmich.

— Nej, svarede Nils, og Hr. Ivar rystede til Bekræftelse paa Hovedet.

Helmich gik sin Vej, og Hr. Ivar vedblev en Stund at tale vidt og bredt om Fortræffeligheden af sit nederlandske Klæde, idet han samtidig gjentagne Gange lagde Fingeren paa Munden til Tegn paa, at han skulde være forsigtig.

Kort efter hørte de Helmich gjentage sit Spørgsmaal til En udenfor Døren, og Hr. Ivar gjenkjendte i den Svarendes Stemme sin Svend. Denne syntes nu at give Lureren Tilstrækkeligt at bestille, saa at Hr. Ivar fik Lejlighed til i en hviskende Tone at sige Nils Alt, hvad han endnu troede at burde meddele ham.

Begge indsaae Nødvendigheden af snart at skilles, da Arbejdet vilde blive endnu vanskeligere for Nils, dersom Helmich fik den ringeste Mistanke om, at denne vidste, hvem Kræmmersvenden var.

— Han veed, hvem jeg er, sagde Hr. Ivar, men han maa ikke faa at vide, at ogsaa I kjender min Hemmelighed. Han, saavelsom de Andre, antager mig for en Ven af Ærkebispen, og i den Tro maa de forelobig blive... De skulle tidsnok erfare, hvis Farver jeg i Virkeligheden bærer!

Da Nils kom ud paa Gaden, stod Helmich der allerede og syntes med Opmærksomhed at betragte de enkelte Huse.

— Velkommen Ridder Nils, sagde han paa sin sledske Maade, idet han gik Nils i Møde. Jeg kunde ikke komme til at hilse paa Eder deroppe hos Kræmmeren, og det er dog meget længe siden, jeg sidst talte med Eder.... Men I har nok Hastværk.... godt, saa vil jeg følge Eder ned ad Gaden.

— Men Eders Embedsbroder, Magister Olof?

— Han skal bo her i Enden af Gaden, efter hvad Svenden sagde mig.... Dog opgiver jeg gjerne Mødet med ham for den Fornøjelse at tale med Eder. I har vel i Sinde at begive Eder til Stockholm?.... Vi kunne nu Gud ske Lov gjøre Regning paa bedre Tider!

Den behagelige Morgenluft syntes at udøve en meget velgjørende Indflydelse paa Kanniken, thi hans Tunge

var i den livligste Bevægelse, uden at han i ringeste Maade lagde Mærke til Ridderens Ordknaphed.

Da de havde gaaet et Stykke Vej og nærmede sig Graabrødreklostret, udenfor hvis Port Nils saae sine Svende holde til Hest, standsede Kanniken, greb Ridderens Arm og sagde:

— Kjender I den Mand, med hvem I nylig talte?

— Nej! svarede Nils.

— Ønsker I at vide, hvem han er?

— Jeg indser ikke, at det er nodvendigt ... Naar blot han leverer mig saa godt Klæde, som det han viste mig, kan det jo ellers være mig ligegyldigt, hvem han er.

— Pas dog paa, Hr. Nils, at ikke Klædet forsvinder Eder mellem Hænderne og efterlader....

— Hvad skulde det vel efterlade?

— Anger.... bitter Anger, Hr. Nils.

— Tal rent ud af Posen, Hr. Kannik, hvis I vil, at jeg skal høre paa Eder; jeg har ingen Tid til at gjætte Gaader.

Kanniken bed sig i Læben, men paatog sig Udseende af Troværdighed og inderlig Hengivenhed, idet han sagde:

— Kræmmeren er ingen Kræmmer, skjondt han synes at være det.... Det er hverken mer eller mindre end en af de mægtige Axelssonner, det er Hr. Ivar Axelsson! Indser I nu, at I bør tage Eder i Vare for ham?

— Med Hensyn til Klædet....? spurgte Nils smilende. Hvad vedkommer det mig, om det er Hr. Ivar, ja om det saa var selve Hr. Olof fra Visborg, naar blot jeg faar af ham, hvad jeg vil have? I skal have Tak for Eders velmente Raad, Hr. Kannik, men denne Gang tror jeg dog, at Eders Advarsel er unodvendig.

— Selv naar jeg siger Eder, Hr. Nils, at disse Axelssonner higer efter Sverigs Krone....! Glem ikke, at Hr. Olof paa Visborg sejler i samme Farvand som gamle Kong Erik, og at han med Rette bærer Tilnavnet: den Uretfærdige!

— I er meget vred paa disse Axelssønner..... men jeg tror dog, at I overdriver Faren.

— Det er Ridderskik i vore Dage at foragte kloge Folks Raad, men jeg troede dog, I havde bedre Forstand, Hr. Nils, sagde Helmich i en fortrydelig Tone. Jeg skulde dog mene, at en ærlig Ridder ikke burde indlade sig med Rigets Fjender.

— Det er ogsaa min Mening.... men skulde jeg i hver Kræmmersvend se en Fjende af Sverigs Rige, saa veed jeg ikke, hvem jeg skulde kjøbe de Gjenstande af, jeg bruger.

— Hm! brummede Helmich, I vil altsaa ikke tro mig....

Nils svarede Intet, men fortsatte sin Vej hen ad Klostret til; Kanniken fulgte ham stiltiende. I Klosterporten greb han atter Ridderen i Armen og sagde:

— Jeg er Eders Ven, Ridder Nils.... I gjør derfor Uret i ikke at følge mit Raad. Jeg gjentager det nu, da jeg maa tage Afsked med Eder.... jeg er og vil vedblive at være Eder en trofast Ven.

— Judas! hørtes en dyb Stemme raabe tæt ved Siden af dem.

Helmich foer sammen og blev ligbleg.

— Hvad er det? spurgte Nils. Hvem kalder?

— Judas! hørtes anden Gang den samme dybe Stemme raabe.

Den kolde Sved stod Helmich paa Panden, og han ilede ud af Porthvælvingen; men den hæse Stemme raabte efter ham:

— Judas.... de tredive Sølvpenge er talte og fundne for lette.... Jer Time slaar snart ... snart ... snart!....

Nils saae sig forundret omkring. Helmich var forsvunden, men fra Baggrunden af Porthvælvingen traadte en mager Skikkelse frem, hvis Øjne flammede af en fortærende Ild.

Det var den fromme Broder Andreas, afdøde Erkebisp Olofs Kansler.

III.

Kongen eller Bonden.

De sidste Begivenheder vare af en saadan Beskaffenhed, at de gav Nils Sture meget at tænke over, især kunde han ikke faa den grønne Ridders sidste Ord ud af Hovedet. Den Trofasthed, han havde fundet hos Dalkarlene, viste ham ogsaa, hvad han i en ikke fjern Fremtid vilde kunne udrette med dem, og stadig oftere lød den Hedengangnes Ord i hans Ører: I, Nils, skal styre Sverigs Rige! — og ligesom i en Drøm saae han en Straale af Højhed og Ære lyse foran sig. Han saae sig selv gaa frem som en anden Engelbrekt, rensende Landet for alt Fremmed og Udenlandsk, beredende Vejen for et svensk Kongedømme, alt mens han hørte sit Navn udtales med Beundring af Tusinder og atter Tusinder.

Da han var kommen saa langt i sine Tankers Flugt, saae han pludselig for sit Blik den Konges Ansigtstræk, der allerede var valgt og kronet, og hvem han selv havde svoret Troskab, og som en vingeskudt Ørn faldt han ned ved det Spørgsmaal: Er Bonden Dig kjærere end Kong Carl. Det forekom ham, som om han endnu stod paa „Hjortens" Dæk og trængte til en Styrmand som den grønne Ridder, for at finde Vej mellem disse to Yderligheder. Hans Hjerte sammenpressedes, og han blev greben af en Angst, der grændsede til Fortvivlelse.

Men jo mere han fjernede sig fra Byen og dens Larm, desto mere fjernedes ogsaa de mørke Skygger fra hans Sjæl. Der var en Fred og Ro udbredt over hele Naturen, som ogsaa virkede velgjørende paa Nils Sture, og han grebes af en mild Vemod, der truede med at gaa over til dyb Tungsindighed.

Det var hans Værk, at Kong Carl skulde komme tilbage; men hvis han derved havde beredt sit Land mere Skade end Gavn, hvad stod der da tilbage at gjøre? ... At optræde mod Kong Carl .... han bortviste med Afsky en saadan Tanke; at forene sig med ham .... det var ligesaa vanskeligt, thi hvem vidste bedre end han,

hvor vidt denne Konge kunde gaa i sit Vankelmod og sin Svaghed?

Tilsidst stod den Tanke klar for ham, at han burde holde sig borte saa vel fra Kongen som fra dennes Modstandere, indtil selve Begivenhederne bestemte hans Plads i den forestaaende Kamp.

Ved Litslena Kirke holdt han stille og blev siddende en Stund hensunken i Tanker, uden at nogen af hans Svende vovede at forstyrre ham.

Da kom Sten Sture ridende paa Vejen fra Stralsund, og da han fik Øje paa Nils, raabte han:

— Gud og Sankt Erik være lovet, saa ser jeg Jer da igjen, kjære Ven!

Nils besvarede Hilsenen, men i hans Smil laa der en saa dyb Sorgmodighed, at Sten i en bedrøvet Tone sagde:

— Der er Noget, som tynger Eders Hjerte, Nils! Kan og vil I sige mig hvad det er, saa veed I vel, at det er min største Glæde, hvis jeg kan være Jer til nogen Nytte .... skjøndt jeg nu kom for sent til Stralsund ... I ere nogle raske Svende, tilføjede han, idet han vendte sig om til Nils Stures Svende, ved de tre Solblade i mit Skjold, jeg vilde ønske, at jeg havde Eder i min Tjeneste!

— Jeg takker Jer for hvad I havde i Sinde at gjøre for mig, svarede Nils og trykkede Vennens Haand; naar og hvor jeg kan, skal jeg gjengjælde Jer det!

— Men nu ville vi først tale et Ord med den lede Sørøver .... Kom med Nils, og inden en Time skal David Bengtsson ligge paa Knæ for Jer .... Ved mit gode Sværd, han fortjente at dingle i Galgen, den Usling!

— Lad den Sag hvile indtil videre, sagde Nils; jeg tager nu Vejen til Penningeby.

— Til Penningeby? udbrød Sten, som ikke kunde begribe, hvad der gik af hans tappre og ridderlige Ven.

— Ja til Penningeby, gjentog Nils; der vil jeg opholde mig en Stund.

— Men Sverig trænger til Jert Sværd, Nils!

— Det tror jeg ikke.

— Til Eders kloge Raad!

— Kloge Raad kan jeg næppe give nu . . Men naar der er bleven Fred i Landet, og Kong Carl er vendt tilbage til sit Rige, saa venter jeg Jer paa Penningeby, og da vil jeg sige Eder, hvad jeg nu ikke kan. Farvel, min Ven!

Han rakte Sten sin Haand og red derpaa i Galop Nord paa ad Vejen til Upsala.

Der blev stor Glæde paa Penningeby, da Nils Sture kom hjem. Den gamle Gaardsfoged fik paa engang meget travlt, medens den smukke, unge Fru Brita ilede ned ad Trapperne for at byde sin Husbond Velkommen. De mørke Skyer forsvandt fra Nils Stures Pande, da han saae og følte den friske, solrige Glæde og Fred, som her strømmede ham i Møde. Han greb sin Hustrus Arm og gik smilende op ad Slotstrappen med hende.

I Riddersalen kom Børnene ham i Møde tilligemed Fru Iliana og hendes Søster Ingeborg, der endnu opholdt sig paa Penningeby.

— Har Du ikke den grønne Ridder med Dig? spurgte Svante og Moritz, idet de greb Faderens Haand.

— Nej, Børn, svarede Nils; han er rejst langt bort.

— Saa har han begyndt sin Pilgrimsrejse; thi det sagde han, da han var her sidst, at han snart vilde gjøre.

— Ja, ja, han har tiltraadt sin Pilgrimsrejse.

— Til det hellige Land? spurgte Svante. Derhen vil jeg ogsaa ride en Gang, for at jeg kan blive en ligesaa dygtig Ridder, som Du er, Fader.

Nils tog Drengen paa sin Arm, klappede ham paa det lokkede Hoved og kyssede ham paa Panden.

— Og Du, Moritz? spurgte han sin ældste Søn.

— Jeg bliver hjemme og glæder mig ved Svantes Idrætter, svarede Moritz, der havde Moderens smukke og milde Ansigtstræk.

Faderen tog nu ogsaa sin anden Søn paa Armen og kyssede ham, og Fru Brita saae derpaa med inderlig

Glæde, thi hun frygtede bestandig for, at hendes Førstefødte skulde miste Faderens Kjærlighed paa Grund af sit blode Sind. Nils greb derpaa sin Hustrues Haand og trykkede hende til sit Bryst med et Blik fuldt af den varmeste Kjærlighed; som om han vilde takke hende, fordi hun havde passet saa trolig paa Hus og Hjem; men han sagde Intet i Fru Ilianas Nærværelse for ikke at vække sørgelige Minder hos hende.

— Og Kongedatteren? spurgte han pludselig for at afbryde Tausheden, da han saae, at Fru Iliana næppe var i Stand til at beherske sin Sindsbevægelse.... Vi glemme i Gjensynets Glæde den Ulykke, som har ramt vor Slægtning!

Dette Spørgsmaal bragte Samtalen ind paa et andet Omraade og nu fik baade Brita og Iliana travlt med at fortælle Alt angaaende denne Sag.

— Hun stod netop her, sagde Fru Brita, da vi skiltes ad om Morgenen. Hun var noget sorgmodig, forekom det mig, og hun længtes efter at komme ud i Skoven for at høre Valdthornet paa det Sted, hvor der, som Du veed, er et stærkt Ekko.... Ak, jeg mindes godt, hvor mange Gange jeg selv har siddet ved Foden af Højen og bundet den ene Krands efter den anden af de smaa Blomster, medens gamle Marit blæste paa sit Valdthorn i Skoven.

Hendes Blik foer sværmerisk hen over det smukke Landskabsparti, som man fra Vinduet, ved hvilket hun sad, havde en vid Udsigt over, og Fru Iliana klappede hende venlig paa Kinden. Ogsaa hun mindedes godt Marits Valdthorn og den graa Falk, Fru Britas Yndlingsfugl.

— Nu vel, vedblev Fru Brita, Prindsessen gik alene ud i Skoven og kom ikke mere tilbage.

Ingeborg brast ved Fru Britas sidste Ord i Graad, og det var næsten ikke muligt at faa hende beroliget igjen.

— Sorg ikke Ingeborg, vi skal vel se at finde hende igjen, sagde Nils trøstende.

— Husker I ikke Hr. Nils, stammede Pigen, mens Taarerne randt ned ad de blege Kinder, husker I ikke

Historien om Jomfruen, som skulde til Ottesang.... og kom ind i Bjerget? Hun havde mig saa kjær, den gode Kongedatter.... ak, gid det dog var mig, der var forsvunden istedenfor hende.... og nu kommer hendes Fader, Kongen, hjem, og saa er hun borte.... det er Sorg ovenpaa Sorg.

— Aa, saa slemt er det da heller ikke, Ingeborg... kommer Tid, kommer Raad!.... Men lad mig først og fremmest høre, hvorledes det Hele gik til.

— Hun forsvandt, som hun gik og stod, svarede Brita. Hun havde, efter hvad Ingeborg sagde, Dagen forud faaet et Brev, men det fik hun ofte, saa det kan næppe staa i Forbindelse med hendes Forsvinden.

— Hvem leverede hende Brevet?

— Det veed Ingen.

— Og hvornaar savnede Du hende først?

— Ved Middagstid .... og da sendte jeg strax et Par Svende ud i Skoven, men de fandt hende ikke.... dog kunde de oppe fra Bakken vedblive at følge en lille Damehat, der bevægede sig dybt ind i Skoven, indtil den tabte sig mellem Lyngen og Bregnerne.... Saasnart de kom hjem, sendte jeg strax Folk ud til Hest til alle Kanter; den gamle Slotsfoged red endogsaa lige til Upsala, men Alle kom tilbage uden at medbringe nogen Efterretning, der kunde dæmpe vor Angst og Uro.

— Og denne Uro vil vist vare ved saa længe vi leve, sukkede Ingeborg. Naar hun først drikker af Troldhornet, saa glemmer hun Alt, og kommer hun saa en Gang tilbage hertil, saa er der forløbet flere Menneskealdre.... Ingen kjender hende da mere, og hun kjender Ingen....!

I dette Øjeblik lød der nogle matte Toner af et Valdthorn fra den anden Side af Søen, og Svante ilede hen til Fru Iliana og raabte med straalende Øjne:

— Det blæser til Kamp .... nu stille de sig op, og Ridderne ride paa fyrige Gangere. Kom Fru Iliana, kom, saa skal Du faa at se, hvorledes de kæmpe

i Skoven, og hvorledes de blanke Harnisker skinne i Solen.

Han greb Fru Ilianas Haand og søgte at trække hende op fra Bænken, paa hvilken hun sad, men Moritz lagde sin Haand paa hans Arm og sagde alvorlig:

— Nej, Broder Svante, lad Fru Iliana blive her .... jeg vil følge med Dig.

— Du ....! Du Moritz, som ikke engang kan taale at blive lidt vaad om Fodderne! Nej, Dig vil jeg have med, Fru Iliana, og Du skal fortælle mig om min tapre Onkel, Marsken Hr. Thord, som havde Kong Carls Lykke paa Spidsen af sit Sværd.

Drengen slog ved disse Ord undselig Øjnene ned, som om han havde sagt Noget, der ikke rigtig passede sig for ham, men pludselig saae han op paa den ældre Broder og sagde:

— Ja, Du .... den grønne Ridder har mange Gange sagt mig, at saa længe den tapre Marsk levede, sad Kong Carl tryg paa sin Trone, men da han ikke mere førte Sværdet, saa brast Kongens Lykke, og Kronen faldt af hans Hoved .... Kom, kom nu Fru Iliana, hør hvor kraftig Valdthornet lyder, men vær ikke bange for de vilde Dyr, jeg skal tage min Øxe med.

Fru Iliana føjede Drengen og forlod Værelset med ham. Moritz og Ingeborg fulgte ogsaa med, saa at Nils og Fru Brita bleve alene.

Der hengik en kort Stund, uden at Nogen af dem yttrede et Ord, men der laa øjensynlig Fru Brita Noget paa Hjerte, som hun havde ondt ved at komme frem med. Nils mærkede det og spurgte hende, hvad det var.

— Jeg veed endnu Noget, som jeg ikke har sagt Dig, svarede hun .... Slotsfogeden traf en af David Bengtssons Svende, og denne sagde ham Navnet paa den, som havde bortrøvet Jomfru Magdalena.

— Og hvem var det?

— Hr. Ivar Axelsson!

Det nære Slægtskab mellem denne og Britas Svigerinde, Hr. Ivar var nemlig Fru Ilianas Onkel, havde hvilet tungt paa hendes Hjerte, og hun havde paa det

Strengeste forbudt Slotsfogeden at forraade Hemmeligheden for Nogensomhelst. Da det smertede hende, at en saadan Ugjerning kunde begaas af en Ridder, hvor meget mere maatte det da ikke smerte Fru Iliana, tænkte hun.

— Og denne Hr. Ivar var den Kræmmersvend, som bragte Prindsessen hertil, da Ulykken ramte Dig i Krokeks Kloster! sagde hun, og idet hun omt greb sin Mands Haand, tilføjede hun: Guds Moder og alle Helgene være lovede, at Du slap lykkelig fra den Rejse!

— Saa vær ubekymret, sagde Nils og lagde sin Arm om Britas Liv, idet han saae hende længe ind i de trofaste Øjne. Jeg har lovet at gjøre, hvad jeg formaar for at gjenfinde Kongedatteren, og dette Løfte har jeg givet til — Hr. Ivar Axelsson — Kræmmersvenden!

Fru Brita slog Hænderne sammen og kunde ikke komme sig af sin Forundring, hvori der blandede sig Frygt for, at der laa nogen Svig skjult under alt dette.

— Hr. Ivar! gjentog hun den ene Gang efter den anden. Hr. Ivar, har han talt med Dig om denne Sag? Der ligger nogen Svig derunder, det kan aldrig slaa fejl.

— Men ikke fra Hr. Ivars Side, derimod tror jeg, at den Oplysning, som min Slotsfoged fik af David Bengtssons Svend er falsk. Hr. Ivar Axelsson er en ærlig Ridder, men David Bengtsson er en fejg Usling!

Nils fortalte derpaa sin Hustru, hvorledes Alt var gaaet til, og paa hvilken Maade han var truffen sammen med Hr. Ivar i Enkoping, og dette overbeviste Fru Brita om, at hendes Mands Formodning maatte være rigtig.

— Jeg har endnu en Ting af Vigtighed at meddele Dig, vedblev Nils, og det er, at den grønne Ridder har, som Børnene sagde, tiltraadt sin Pilgrimsgang, fra hvilken han ikke vil vende tilbage ....

— Har han da i Sinde at ende sine Dage som Eneboer i det hellige Land? spurgte Fru Brita, uden at

tænke paa, at der kunde ligge en dybere Betydning i hendes Mands Ord. Men da hun saae op paa ham, mærkede hun dog, at det ikke var nogen almindelig Pilgrimsgang han talte om.

— Hellige Guds Moder .... er han død? udbrød hun bestyrtet og i en sørgmodig Tone.

Der gives visse Naturer, som synes at være uimodtagelige for Omskiftelserne i det menneskelige Liv, og til disse havde den ædle Ridder Fjalar Ormsson hørt. Saadan som han gik omkring paa Penningeby, saaledes havde Fru Brita set ham, siden hun var en ganske lille Pige, og hun havde aldrig kunnet se nogen Forandring paa ham, undtagen nu lige til Slutning, naar han af og til havde været alene med Børnene. Saa havde han havt et helt andet Udseende, det forunderlige, undertiden haanlige Smil var da forsvunden, og af hans Øjne udstraalede en saa varm Kjærlighed, at det altid gjorde Fru Britas Hjerte godt.

Da hun nu fik at høre, hvorledes han havde givet Afkald paa sit Livs Lykke for at blive sin Ed og sin Kjærlighed tro, da grebes hun af en Beundring, der grændsede til Ærefrygt, og der lagde sig et Skjær af Helgenhøjhed over hans Minde.

Nils fortalte derpaa videre, hvad Ridderen paa sit Dødsleje havde sagt til ham om Kong Carl og om ham selv og deres fælleds Fædreland.

Brita sad taus og hørte paa sin Mand uden at kunne finde Ord for de Tanker, der fødtes i hendes Sjæl.

Maanen lyser paa Vandet, og Du ser, hvorledes Bølgerne spejle sig i dens Sølvglands. Men Solen lyser paa det samme Vand; Sølvet bliver til Guld, brændende, flammende Guld, og dit Øje kan ikke udholde at se derpaa. Saaledes var det ogsaa med den døde Ridders Ord, de gjorde samme Virkning paa Brita som paa Nils. De turde ikke lytte til dem, og alligevel droges de imod deres Villie til at tænke og gruble over dem, thi der laa jo bag ved dem et helt Liv af Op-

offrelser for det Sande og det Gode. Det var en Sol, som lyste med blændende Glands.

Og ved Lyset af denne Sol fik hele det Billede, i hvilket Niels selv var en af de handlende Figurer, et helt andet Udseende. Han maatte dog tilstaa for sig selv, at han hidtil havde handlet med altfor lidt Selvtillid. Han kunde ved mange Lejligheder have traadt kraftigere op, maaske vilde derved meget af det, som nu var hændet, aldrig være sket. Han havde vel uden Frygt talt Sandhedens, den fordomsfri, uegennyttige Sandheds Ord til Kong Carl, han var uden Svig urokkelig gaaet frem paa den Bane, hans Pligt som Mand og Ridder bød ham at følge, men han havde ladet sig binde, ladet sig omgjærde med Baand og Skranker, der vel gjorde ham til en ædel, højsindet Mand, men ikke til det, Tiden krævede. Det var, som om han stod i en Lund med høje og smukke Blomster, hvilke skjulte Verden for hans Blik, saa at Riget gjerne kunde gaa under, uden at han formaaede at løfte sin Haand til dets Forsvar.

Tankerne fore afsted i vild Flugt. Ligesom Arkens Duer fløj de ud for at finde Land; men de kunde intet opdage, og de vendte atter tilbage, og Angsten og Uroen byggede sig Bo i Hjertet.

Tausheden varede længe, og Brita blev blegere og blegere; Nils Stures Pande blev stadig mere rynket og mørk. Endelig sagde Brita med Taarer i Øjnene:

— Stakkels, stakkels gamle Frænde .... jeg vil ikke spørge Dig, Nils, hvad Du vil gjøre; jeg som kjender dit Hjertes mindste Tanke og veed, hvad Du har gjort for Kong Carl, jeg kan forstaa, hvad Du maa lide. Her staar Kjærligheden til ham, som ofrede Alt for din Lykke ligeoverfor Kjærligheden til din og Sverigs Konge, og begge bør gaa op i en Kjærlighed, Kjærligheden til Fædrelandet.

— Du har Ret, Brita .... for mig ligge to Veje aabne, og da jeg ikke kan gaa den ene, maa jeg gaa den anden.

— Og hvilken af dem kan Du ikke gaa?

— Den Vej, paa hvilken Dronning Karins Søn

og mit Løfte til hende stille sig imod mig som et draget Sværd, den Vej, der vil gjøre det nødvendigt for mig at drage Sværdet imod Kong Carl.

— Men hvorledes skulde vel Sligt kunne blive nødvendigt? spurgte Brita urolig, idet hun greb sin Mands Haand.

— Hvis Kong Carl glemmer, hvad Sverigs Konge aldrig bør glemme, at hans Krone hviler paa Folkets Tro paa sig selv, hvis han glemmer, at han er til for at beskytte Lov og gammel Skik, hvis han lader Landet sønderslides af disse Mægtige af vor egen Stand, der kun tage Hensyn til deres eget Jeg, og som skalte og valte med Riget, som om det var deres arvede Jagtmarker, hvilke de kunne udstykke og sælge efter Behag, hvis endelig, som Følge af alt dette, Folket — det vil sige Bonden — skal do hen og forsvinde som en Røg, saa at Ingen mere kan sige, hvor og naar det levede sit arbejdsomme Liv .... da kunde der vel opkastes det Spørgsmaal, om det var rigtigt, at Ridderens Sværd forblev rolig siddende i sin Skede .... da kunde jeg vel komme til at glemme Dronningens Bøn og mit Løfte.

Brita fik meget at tænke paa ved det Billede, der nu oprulledes for hende. Vel havde hun allerede ved Nils Gjengivelse af den døde Ridders Ord dunkelt kunnet ane den Kamp, som maatte foregaa i Nils, men da Virkeligheden nu oprullede sig for hende i hele sin Nøgenhed, bævede hun tilbage, ligesom Blomsten for den første Vinterkulde.

— Og hvad hedder den anden Vej, Nils? spurgte hun frygtsomt.

— Den hedder: at vente.

Brita indsaa, at hendes Mand havde Ret. Hun vilde selv, det følte hun, have handlet som han.

— Stakkels gamle Konge, sagde hun med et Suk. Uden Dig ejer han næppe en eneste oprigtig Ven i hele sit Rige!

Fru Ilianas Tilbagekomst fra Skoven med Børnene afbrød Samtalen, og kort efter rejste Nils sig og gik ud

for at se efter, hvorledes Alt stod til paa Gaarden og for, som han plejede, at tale lidt med sine Svende, af hvilke Brodde naturligvis fulgte ham og betragtedes og behandledes mere som en Ven end som en Tjener. Dette var ogsaa, skjøndt i mindre Grad, Tilfældet med Erik og Hollinger.

Saaledes gik Dagen, og da det blev Aften, samledes Husfolkene efter god gammel Skik i den store Sal til Bøn. Ogsaa de følgende Dage henrandt paa sædvanlig Viis i Fred og Ro, skjøndt Uroen gravede sig dybere og dybere i deres Hjerter, som udgjorde Midtpunktet for Livet paa Penningeby. Børnenes muntre Tummel udgjorde i disse og mange følgende Dage den eneste sande Glæde indenfor de gamle Mure.

Den fjerde Aften efter Nils Hjemkomst sad han og Brita længe i Lønkammeret og talte om Fortid og Fremtid. Begge undgik dog at berøre det Emne, som udgjorde Hovedpunktet i deres Sorg, nemlig den grønne Ridders Afskedsord og Forholdet mellem Nils og Kongen. Deres Samtale drejede sig især om den forsvundne Prindsesse og hendes Befrielse. Resultatet af deres Raadslagning var, at Nils først skulde begive sig til David Bengtsson, og derefter skulde der saa tages Bestemmelse om, hvad der videre var at gjøre.

Den følgende Dag red Nils Sture med otte Svende ud fra Penningeby.

IV.

Kong Carl kommer tilbage.

Kong Kristian søgte saa længe som muligt at forsvare sin Stilling, efter at Slaget ved Harrakers Kirke havde vist ham Umuligheden af at gaa angrebsvis til Værks. Hans danske Marsk, Hr. Clas Ronnov, og den

svenske Ridder Hr. Thure Thuresson, vare i saa Henseende de virksomste i hans Tjeneste. Men Lykken var nu engang vegen fra den danske Konge og hans Mænd, og ved Midsommerstider forlod Kongen Stockholm og sejlede hjem til Danmark for at samle flere Folk og komme mere mandstærk tilbage.

Men Bondehæren laa omkring Stockholm og havde sin Lejr paa begge Sider af Byen, baade paa Norr- og Sødermalm, paa hvilket sidste Sted Hovedlejren var. Byen havde endnu ikke overgivet sig, men det blev for hver Dag tydeligere for de to ovennævnte Herrer, der havde Befaling over Slottet, at den ikke vilde kunne holde sig ret længe.

Der fandtes der, ligesom i alle større Byer i Sverig, en Mængde Tydskere, der saavel gjennem deres Embedsstillinger, som gjennem deres Rigdom besad stor Indflydelse. Disse Tydskere udgjorde især den danske Konges Støtte og vare Slotsherrernes paalideligste Tilhængere. Men den svenske Befolkning længtes efter at faa Kong Carl tilbage. Det Raab, som var udgaaet fra Bønderne, at Sverig ikke var noget Statholderskab eller Præstedømme, men et Kongerige, og at det skulde vedblive at være, som det havde været fra gammel Tid, dette Raab fandt Gjenlyd i Byen, og i Bondelejren gjorde man med Sikkerhed Regning paa, at naar Kongen vendte tilbage, vilde de svenske Borgere formaa saa meget, at Byen frivillig aabnede sine Porte for ham.

Imidlertid varede det en Tid, inden det blev til Alvor med Kongens Tilbagekaldelse. Det var ogsaa ganske naturligt, at Erkebispens Venner opbød Alt for at forhindre den Mands Tilbagekomst, der i endnu højere Grad end Kong Kristian var Erkebispens Fjende. Saa længe Bisp Kettil og de fornemste af de andre Herrer, som omgav ham, drog gjennem Landet for at skaffe Forstærkning til Hovedhæren foran Stockholm, gav Almuen sig nogenlunde tilfreds; men efter at Kong Kristian var blever nødt til at forlade Stockholm, fornyedes med forøget Styrke Raabet om Kong Carls Tilbagekaldelse.

Nu kom Erkebispens Venner i stor Forlegenhed;

men Bisp Kettil gjorde Udslaget i Sagen. I Juli Maaned blev der udfærdiget to Skrivelser, den ene fra Almuen og den anden fra Herrerne, og et paalideligt Bud blev affendt til Danzig for at overrække Kong Carl dem.

Da Belejringen hovedsagelig bestod i at holde Byen indespærret, og da Kong Kristian havde mange Tilhængere trindt om i Landet, i Særdeleshed i Vestergotland, drog Bisp Kettil derned, og ogsaa mange af de andre Herrer forlod Hæren. I Bondelejren ventede man med Spænding paa Kongens Svar og paa at komme til at tage imod ham. Paa Slottet nærede man derimod aldeles modsatte Ønsker. Og fra begge Steder rettedes der daglig spejdende Blikke ud over Søen. Paa Slottet haabede man at faa de danske Skibe med Forstærkningshæren at se imellem Skjærene; paa Norr- og Sodermalm spejdede man efter Kong Carls Skibe, medens Tydskerne i Byen tildels nærede de samme Forhaabninger som Slotsfolkene og den svenske Almue.

I Begyndelsen af August, omtrent en Maaned efter at Brevene vare blevne affendte til Kong Carl, kom en Flaade sejlende til Stockholms Skjærgaard og lagde sig for Anker der. Paa Slottet affyredes en Kanon til Tegn paa den Glæde, Flaadens Ankomst vakte, og fra Slottet udbredte denne Glæde sig til den tydske Del af Byens Befolkning. Det var Kong Kristian med Forstærkningshæren, derom kunde der ikke være nogen Tvivl. Man havde fra Slottet set Dannebroge, og nede i Byen blev der fortalt, at det var lykkedes et Bud at snige sig derind gjennem Belejringshæren, og at han havde bragt Bekræftelse paa, at det var Kong Kristian.

Men ligesaa stor Glæden var hos Tydskerne, lige saa stor var Sorgen og Harmen hos Svenskerne i Byen, og fra dem udbredte den sig til Belejringshæren.

Gamle Bengt vilde forvisse sig om, hvorledes det forholdt sig med den ankomne Flaade, og han steg derfor med en af sine Sonner i en Baad og roede ud paa Søen. De roede et godt Stykke Vej uden at møde Nogen; men

netop som deres Baad kom frem bagved en Odde, kom en anden Baad roende ind ad Byen til, og de holdt stille.

Da rejste en Mand i Bagstavnen af den fremmede Baad sig og raabte dem an paa godt Svensk:

— Hør, godt Folk.... er Vejen til Byen klar?

Det var Olof Ingesson, som var draget med Brevene til Kong Carl. Bengt gjenkjendte ham strax, og han svarede, at der ikke var Noget i Vejen, samt spurgte, hvilket Svar han bragte fra Kongen.

— Ro lidt længere frem, saa faar I Svaret, svarede Olof, hvorpaa hans Baad roede ind mod Byen, medens Bengt og hans Søn efter nogen Betænkning fortsatte deres Vej ad den modsatte Kant. Nu var de overbeviste om, at det var Kong Carls Flaade, som laa derude mellem Skjærene.

Efter en Stunds fortsat Roning fik de endelig Øje paa Flaaden, som bestod af lutter store, prægtige Skibe, men intet Steds kunde de se noget Spor til Danebroge.

— Ro rask til, Lars, sagde Bengt til Sonnen, da denne hvilede paa Aarerne og saae sig om efter Skibene. Er det Kongen, saa kunde det gjore godt at se, hvorledes han nu tager sig ud.

— Og Sønnen roede rask videre. Da de naaede det forste Skib, sagtnede de Farten noget, saae op til Dækket samt raabte tilsidst an, men fik intet Svar. De saae vel en Mængde Hoveder kigge frem over Rælingen, men det var lutter fremmede Ansigter. De roede da langs Fartøjets Side og drejede omkring dets Bagbordside hen til det næste Skib; ogsaa dette raabte de an, men deres Raab gjorde heller ikke her nogen Virkning.

Da de naaede det tredje Skib, raabte gamle Bengt:

— Er Kongen ombord?

Der hengik en Stund. Et Hoved viste sig over Rælingen, saa et andet, derpaa et tredje. Der blev Bevægelse ombord og Bengt gjentog sit Raab:

— Jo han er, svaredes der paa godt Svensk. Hvem er I, som raaber?

— Jeg er Bjergværksejeren Bengt Bjørnsson fra Hedemora, men hvem er I?

— Clas Lang er mit Navn.

— Var det Jer, som greb den gamle Drost paa Ræfvelsta?

— Ja, det var mig.

— Godt .... saa skal I nu føre mig til Kongen!

— Det skal jeg! svarede Clas.

Et Øjeblik efter blev en Faldrebstrappe hejset ned, og efterat have fastgjort Baaden til en Tovende, steg Bengt og hans Søn Lars ombord paa „den hvide Ørn."

Clas Lang, Kong Carls gamle Svendeanfører, som var fulgt med Kongen til Danzig og der havde gjort samme Tjeneste hos ham som hjemme i Sverig, kom strax henimod dem.

— Kom og følg mig! sagde han og greb med et godmodigt Smil den gamle Bengts Haand.

De gik agterud og steg ned i Kahytten, hvor Kong Carl, som af Clas Lang var bleven underrettet om Besøget, ventede dem.

En Svend var beskjæftiget med at spænde det prægtige Harnisk om Kongen og blev netop færdig med det i det Øjeblik, da Svendeanføreren kom ind med gamle Bengt.

— Hvem er I, Gamle, den Første, der byder mig Velkommen til Fædrelandet? spurgte Kongen, men tilføjede, da han nærmere havde betragtet Bengts Ansigt, det forekommer mig, som om vi have set hinanden før!

Bengt var næsten rørt ved Synet af den aldrende Konge, hvis Ansigtstræk vel endnu vare smukke, men afmagrede og slappe og tilligemed det graasprængte Haar talte om Sorger og Bekymringer, som maaske mere end de tredsindstyve Aar havde bidraget til, at han allerede var saa kjendelig ældet.

— Ja vist har I set mig før, svarede Bengt, og I har tømt mangt et Krus Øl hos mig .... Jeg er Bengt Bjørnsson fra Hedemora ....

— Vort Bekjendtskab gaar altsaa langt tilbage i

Tiden, sagde Kongen derpaa, og det vilde have været godt, om Alle vare vedblevne at være mig saa tro som I....

Det kan I have Ret i, Herre Konge, svarede Bengt, men I maa tillige betænke, at Troen ikke er bleven holdt paa nogen af Siderne.

— Hvad vil I sige dermed? spurgte Kongen noget heftig.

Men Oldingen svarede ganske rolig:

— For ser I, Kong Carl, dem, som havde Jer mest kjær, viste I fra Jer, og i deres Sted var I omgivet af lutter Forrædere.... Det var det, som skilte Jer fra Sverigs Krone. I kan nu, som altid, stole paa Sverigs Almue.... og naar vi — I og Bønderne — holde sammen, saa gad jeg nok se den, som vil vove at røre et Haar paa Jert Hoved. Jeg vil ogsaa sige Jer, at hvis ikke vi Bønder og nogle af Eders Venner, som I tidligere foragtede, havde været, saa var I aldrig kommen tilbage til Sverigs Rige!

— Saa sig mig da, eftersom I er saa godt underrettet, sagde Kongen med et Smil, hvem af mine Venner det er, der har sat igjennem, at jeg igjen befinder mig paa Trinene til Sverigs Kongethrone?

— Det er den ædle Ridder, Hr. Nils Sture.

Over Kongens Ansigt lagde der sig et Udtryk af det dybeste Vemod.

— Saa er han kommen paa bedre Tanker nu, sagde han halvhøjt, ligesom til sig selv.

Bengt hørte dog tydelig Kongens Ord og sagde:

— Hr. Nils har altid været en ærlig Ridder, det skal Ingen kunne benægte, og godt havde det været for Jer, Herre Konge, hvis I altid havde havt denne Ridder saa kjær, som han fortjente det.

— Han svigtede mig dog i Farens Stund, skjøndt jeg sendte Bud paa Bud efter ham.

— Nej, Kong Carl, det gjorde han ikke.... det maa jeg bedst vide, da han havde sit Standkvarter hos mig, medens han red omkring i vore Egne for at holde Mændenes Kjærlighed til Jer varm.... Eders Sendebud

naaede aldrig Ridderen, og da han senere vilde rejse en Bondehær for med Magt at tvinge Erkebispen til at opgive Kong Kristian og forsone sig med Eder, var det kun som Følge af Jer egen Befaling, at han afstod derfra.... Og det skal I vide, at havde Hr. Nils ikke været, saa var aldrig en eneste Mand gaaet over Elven og Langheden for Erkebispens og Bisp Kettils Skyld!

Det var naturligt, at denne Forklaring med Hensyn til Nils Stures Udeblivelse fra Kongens sidste afgjørende Kamp mod Erkebispen langtfra kunde tilfredsstille Kongen. Det forekom næsten Hr. Nils selv utroligt, da hans Ven, Hr. Sten, endelig kom med Efterretning om, hvad der havde tildraget sig, hvor meget mere maatte da ikke Kongen finde det usandsynligt og utroligt, at hans Budskab ikke var kommen Ridderen i Hænde. Dog tænkte han ikke med Bitterhed paa Nils Stures Opførsel ved denne Lejlighed, tvertimod fandt han den let forklarlig, skjøndt af helt andre Grunde. Han tænkte nemlig paa sit eget Forhold til Nils, hvor mange Gange og hvor dybt han havde saaret ham, og det var vel næppe muligt, at alt dette nu fuldstændig kunde være glemt, især da Kongen levende var sig bevidst, at han endnu havde en uafgjort Gjæld til Nils Sture.

Alt dette var dog Noget, som gamle Bengt ikke vidste Noget om, og som Kongen ikke godt kunde tale med ham om. Carl berørte derfor ikke videre den Gamles Vildfarelse med Hensyn til Nils Sture, men sagde:

— For hvad I har gjort for mig og Riget, vil jeg være Eder Tak skyldig, saa længe jeg lever, og det skal være Jer til Hæder og Ære, saa længe der gives Mænd i Sverigs Land, der mindes en tapper Handling!

En Svend traadte nu ind og underrettede Kongen om, at Befalingsmændene for den svenske Hær vare komne ombord.

Kongen trykkede endnu engang gamle Bengts Haand, satte Hjelmen paa Hovedet og gik op paa Dækket, fulgt af Clas Lang og et Par andre Befalingsmænd samt Bengt og hans Søn.

Det var Hr. Krister Bengtsson, Hr. Ivar Gren og Befalingsmanden for Dalkarlene, Hans Djekn, som kom for at træffe Aftale med Kongen om hans Indsejling til Byen, hans Modtagelse i Lejren o. s. v.

Det hvede just ikke Kongen ret meget, at Erkebispens Broder og Magnus Grens Søn vare de Første blandt Herrerne, som hilste paa ham, men hans Landsflygtighed havde ikke berøvet ham hans medfødte Herredømme over sine Ansigtstræk. Den nødvendige Aftale var imidlertid snart tilendebragt, og hele Flaaden sejlede i fuldstændig Orden frem til Stockholm.

En Baad sattes ud, og Kongen gik ned i den tilligemed de ovennævnte Herrer. Bengt og hans Søn steg ligeledes ned i deres Baad, og derpaa roede begge Baade mod Land.

Her blev nu en stor Jubel blandt Bønderne, der strømmede til for at hilse paa den længe savnede Konge. Da denne gjennem de tætte Skarer var kommen midt ind i Lejren, standsede han og talte til Bønderne, som med oprakte Hænder lovede ham Troskab. Der var bleven sendt Bud til Byen for at kalde de Herrer af Raadet, som befandt sig der, til Kongen, og det varede ikke længe, før Bispen i Vesterås og to Raadsherrer indfandt sig. De stod dog noget forlegne overfor deres Herre og vidste knap, hvorledes de skulde te sig under den nye Stilling, som Sagerne truede med at antage.

Kongen talte dem til i en temmelig skarp Tone og endte med at sige:

— Jeg venter, at I Alle indfinder Eder hos mig og erkjender mig for Eders rette Herre og Konge.

Med denne Besked vendte de tre Herrer tilbage til Byen; om det var en Følge af Kongens Tale eller de Anstalter, som umiddelbart derefter bleve trufne til at storme Byen, vides ikke, men en Stund efter aabnedes Byens Porte, og Borgermesteren og Raadet kom i højtidelig Procession ud til Lejren til Kongen og overleverede ham Byens Nøgler.

Nu red Kongen ind i Byen, fulgt af de Riddere, som befandt sig i Lejren og af Borgermesteren og Raad=

mændene. Toget gik over Jerntorvet til Sortebrødreklostret og derfra til Stortorvet og den nuværende Storkirke eller „Bykirke", som dens senere Navn lyder. Uden for Sortebrødreklostret holdt Kongen stille, som om han havde i Sinde at stige af eller lade en af Munkene kalde ud til sig. Herrerne i hans Følge og en stor Del af de jublende Bønder, der var fulgt efter lige fra Lejren, forstod godt, at det var Tanken om den her gjemte Skat, som bragte Kongen til at holde stille, thi han var jo uvidende om, at Kong Kristian, medens han var Herre i Stockholm, havde ladet de syv Kister med Guld og Ædelstene, som Kong Carl havde overgivet i Dr. Petrus Laurentii Varetægt, bringe til Danmark.

Alt, hvad Kong Carl havde ført med sig, da han forlod Landet, havde han udlaant dels til Byen Danzig, dels til Kong Kasimir i Polen, saa at de Skatte, han havde efterladt i Sortebrødreklostret, var de eneste Midler, han endnu havde at raade over, foruden den Pengesum, som Møntmesteren i Stockholm havde at udlevere til ham. Det var derfor ikke saa underligt, at Kongen med en vis Uro saae op til Vinduerne i det mørke Kloster.

Paa Grund af den almindelige Larm og Folkets vedholdende Jubelraab havde Kongen ikke hørt, at der ringedes med Klosterklokken, men nu, da han standsede, naaede en dump højtidelig Klokkeklang hans Øre.

— Hvad er det! det lyder jo som Klemten for en Død, sagde han til Hr. Krister Bengtsson, der red ham nærmest, og i Dag mente jeg, at Stockholms Klokker burde ringe til Ære for mig.

Hr. Krister Bengtsson kunde ikke give nogen Oplysning, men en Borger, som stod tæt ved, traadte hen til Kongen og sagde:

— Det er Sjæleringning for Doktor Petrus Laurentii, Herre Konge. Han døde i Morges.

Kongen blegnede pludselig, men han nikkede venlig til Borgeren og red videre i Galop, for at man ikke skulde lægge Mærke til, hvor dybt han blev greben af dette Budskab.

Udenfor Storkirken steg han af Hesten, traadte ind i Kirken med blottet Hoved og gik op til Højalteret, fulgt af Ridderne. Her faldt han paa Knæ og bad, og da han havde endt sin Bøn, blev der holdt Messe og sunget Te deum!

Om Aftenen, efterat Kongen havde aflagt et nyt Besøg i Lejren og der ligesom paa Byens Raadhus modtaget Almuens og Borgernes Hyldest, begav han sig til Mønten, hvor han havde opslaaet sin Bopæl, saa længe Belejringen af Slottet varede.

Men her mødte ham en anden Jobspost. Møntmesteren var ligesom Dr. Petrus død samme Dag.

Mørk i Hu ilede Kongen op ad Trapperne og lukkede sig inde i sine Værelser. Han kunde vel ogsaa nok trænge til at være alene, den stakkels Konge. Følgerne af de Tab, disse to Dødsfald kunde bringe ham, vare uberegnelige, især naar han betænkte, hvilket Indtryk det vilde gjøre, naar han blev nødt til at begynde sit andet Kongedømme med at paalægge en ny Skat. Han havde allerede, da han forlod Kirken, sendt Clas Lang til Klostret for at forhøre, hvorledes det forholdt sig med de omtalte Værdisager, og han ventede med feberagtig Uro paa hans Tilbagekomst. Og der var Ingen af alle dem, der begjærte Audiens, der fik Lov at komme ind, ikke engang hans gamle Hushovmester, som samme Dag var kommen til Byen fra St. Ørjans Gildehus paa Brunkebjerg, hvor han havde opholdt sig; lige siden det var bleven endelig afgjort, at hans Herre skulde vende tilbage.

Endelig kom Clas Lang, og nu fik Kongen fuldstændig Bekræftelse paa sine mørke Anelser. Han hørte i Taushed paa Hovedsmandens Beretning og vinkede blot med Haanden til Tegn paa, at denne skulde bortfjerne sig.

Kongen henfaldt nu i mørke Tanker over, at han, som havde været den rigeste Mand i Sverig nu aldeles Intet ejede. Da aabnedes Døren sagte, og den gamle, næsten hundrede aarige Erland traadte ind.

— Herre .... Herre .... Kong Carl! stammede

Oldingen og udstrakte sine Hænder mod den elskede Konge, medens Taarerne uhindret banede sig Vej ned over de furede Kinder.

Kongen aabnede sine Arme og trykkede Oldingen til sit Bryst.

— Gid jeg nu maatte fare heden, sukkede Oldingen, nu da jeg har set Eder igjen, og inden Sorgerne atter komme over Eder!

— De ere allerede komne, Erland, sagde Kongen og greb den Gamles Haand, jeg er en fattig, ulykkelig Mand!

Kongen fortalte, hvad han nylig havde faaet at vide, men Alt dette vidste gamle Erland allerede, og det undrede ham, at Kongen kunde være uvidende derom, da han dog havde faaet Kundskab om, at alle hans Godser og Gaarde af Kong Kristian vare blevne inddragne under Kronen og derefter solgte til Forskjellige, især til Hr. Thure Thuresson.

— Fogelvik.... Fogelvik! stammede Oldingen, der endnu ikke var bleven Herre over sine Følelser, og som stadig tænkte paa den Tid, da hans Herre levede i Fred og Ro paa den gamle Gaard.

Kongen søgte at trøste den gamle Mand, men dette lod til at fremkalde en aldeles modsat Virkning.

— Værre.... værre.... hulkede Erland.

— Tal ud, min Kjære! sagde Kongen. Hvad mener I med disse Ord?.... Vær ikke bange for at sige mig det Sørgebudskab, som tynger paa Eders Hjerte.... I ser jo, at jeg formaar at bære enhver Modgang; Gud give, at jeg ligesaa godt havde kunnet bære Medgangen!

— Det skjærer mig i Hjertet, at jeg gamle Mand skal bringe Eder dette Sorgens Budskab....

— Hvad er det da?

— Eders Datter, Jomfru Magdalena, er forsvunden!

— Min Datter forsvunden!

Denne Efterretning gjorde paa Kongen et Indtryk, der fuldstændig modsagde hans Forsikring om, at han

besad Styrke nok til at bære enhver Modgang. Han blev om mulig endnu blegere, og hans hvide Læber pressedes sammen af Sorg, Harme og Vrede. Det var kun med den største Anstrengelse han formaaede at beherske sig og afholde sig fra at forøge den tro Tjeners allerede tilstrækkelig store Sorg.

— Hvorledes er det gaaet til? spurgte han.

— Hr. Ivar Axelsson har bortført hende fra Penningeby.

Kongen blev mere og mere forbauset og vred, og Erland fortalte nu omstændelig, hvorledes og hvorfor han havde ført Prindsessen til Penningeby, og at det nu almindelig blev paastaaet, at Kræmmersvenden ikke var nogen Anden end Hr. Ivar Axelsson, og det var ham, som havde bortført Prindsessen.

Kongen satte sig ned ved Bordet og støttede sit Hoved i sin Haand, og der hengik en Stund, uden at nogen af dem sagde et Ord.

— Og Hr. Nils? spurgte Kongen endelig.

— Hr. Nils var fraværende .... han var borte lige fra den Stund vi forlod Krokeks Kloster.

— Fraværende siger I .... hvor var han da henne?

— Mit gamle Hoved har ondt ved at huske Alt, hvad der hændtes i denne Ulykkens Tid, og Jomfru Magdalena har ligget mig saa meget paa Hjerte, at jeg kun har bekymret mig lidet om Andet end om hende. Derfor kan jeg ikke med Sikkerhed meddele Eder Noget om Ridder Nils .... Nogle sige, at han var redet Nord paa for at samle Helsingerne til Kampen mod den danske Konge; Andre sige derimod, at han har siddet fangen ...

— Fangen? udbrød Kongen og løftede Hovedet.

— Ja, der siges saa!

— Og hvem skulde da have holdt ham fangen?

— Hr. David Bengtsson, efter hvad man siger, og det har ogsaa altid været min Mening om Sagen. Han forsvandt, da vi om Natten holdt udenfor Krokeks Kloster paa Vejen til Penningeby.

— Godt, godt .... vi faae vel Rede paa den Sag, naar vi kommer til at tale med Hr. Nils selv.

Kongen havde meget at spørge sin gamle, tro Tjener om, og det lod til, at Samtalen øvede en gavnlig Indflydelse paa dem begge, thi det ene Spørgsmaal gav Anledning til det andet, og Kongen syntes derved at glemme sine Bekymringer, og gamle Erland gjorde Rede for Alt med den Alderdommen egne Snaksomhed.

Men Natten kom, og med den vendte Bekymringerne forstærkede tilbage til den gamle Konge, der laa paa sit Leje uden at kunne faae Blund i sine Øjne. Og dog ventede der ham den følgende Dag Noget, der under Skin af idel Lykke maaske indesluttede en større Fare end den, som under Nattens tause Timer berøvede ham hans Søvn. Men Kong Carl var ikke den Eneste, som drak af det Bæger, hans Uven bød ham, og antog det for en Vennedrik.

Den næste Morgen vare flere Herrer komne til Byen, og den store Sal i Møntbygningen var fuld af Mænd, der vilde gjøre den tilbagevendende Konge deres Opvartning, eller som havde en Meddelelse at gjore eller en Befaling at modtage.

Da Kongen traadte ind i Salen, bukkede hele Skaren lige saa dybt, som inden han drog bort, skjøndt mange blandt dem havde været med at forjage ham. Blandt de Forreste befandt sig Hr. David Bengtsson, og Noget bagved ham stod Kanniken Helmich. Kongens Blik hvilede et Øjeblik paa Hr. David, saa at denne antog, at Kongen havde Noget paa Hjertet, der angik ham personlig, og deri tog han heller ikke fejl.

Efterat Kongen havde afgjort de Sager, som blev ham forelagte, og talt et Par Ord med Enhver, henvendte han sig til Hr. David og sagde:

— Jeg har et Spørgsmaal at gjøre Eder, Hr. David... Behag at følge med mig ind i Værelset her næst ved.

De gik ind i et andet Værelse, og saasnart Kongen havde lukket Døren efter sig, vendte han sig om til Hr. David og gjorde pludselig det Spørgsmaal:

— Har I holdt min Frænde, Ridder Nils Sture, fangen?

— Hvorledes kan I gjøre mig et saadant Spørgsmaal, Herre Konge, svarede David. Skulde jeg have fængslet Hr. Nils Sture? det skal ingen ærlig Mand kunde bevise, og naar I tænker Eder lidt om, Kong Carl, saa vil I ogsaa indse, hvor lidet jeg derved vilde have gavnet den Sag, for hvilken jeg drog mit Sværd...

— Det gjorde I mere for Eders Broders end for min Skyld, Hr. David, det er Noget, I ikke kan bestride, og er Hr. Nils min Ven, saa var han ikke Eders Broders Ven, og da forekommer det mig ikke underligt, om I vilde sætte ham ud af Stand til at virke.... Hvor blev han af, da I skiltes ad i Krokeks Kloster?

— I Krokeks Kloster? spurgte Hr. David, som om han rent havde glemt denne Begivenhed. Det veed jeg virkelig ikke, Kong Carl; Ridderen blev tilbage der, da jeg drog bort; det vil Guardianen kunne bevidne.... Forøvrigt forekommer det mig besynderligt, at I nu vil tage Eder saa meget af Hr. Nils Sture.... Jeg kan ikke sige det med Vished, men den Mand, som har sagt mig det, han befinder sig her, og i Følge hans Ord, som jeg ikke kan andet end fæste Lid til, synes Hr. Nils ingenlunde at være Eders Ven.... Under Kampen for Eder har man heller ikke set noget til ham....

— Det er ganske naturligt, Hr. David, naar han den Gang sad fængslet hos Eder.

— Lad saa være, siden I endelig vil have det saaledes, men selv efterat han igjen var kommen til Syne, det var dog paa den Tid, da vor fælles Frænde Bisp Kettil vandt Sejren ved Harakers Kirke, har saa vidt jeg veed, Ingen set ham drage Sværdet for Eder, hverken her i Stockholm eller andet Steds; derom kan I spørge, hvem I vil, og han vil bekræfte mine Ord.

— Men kan I da sige mig, hvor han befandt sig?

— Han plejede fortrolig Omgang med Eders Fjender.

— Det er umuligt, David Bengtsson... umuligt! I maa være bleven ført bag Lyset!

Hr. David satte en fornærmet Mine op, fordi Kongen kunde forudsætte, at han havde ladet sig føre bag

Lyset. Kongen gik et Par Gange op og ned af Gulvet, hvorpaa han pludselig vendte sig til Hr. David og spurgte:

— Kan I sige mig Navnet paa nogle af disse Fjender?

— Hr. Ivar Axelsson, svarede Hr. David med megen Bestemthed.

— Og hvoraf veed I, at han er min Fjende?

— Først og fremmest er han Kong Kristians Mand....

— Men lad Kong Kristian blot røre ved hans Forlehninger, og Sligt kan let ske i Følge de Underretninger, jeg har modtaget, — da kan Hr. Ivar let blive min Mand, ligesom hans Broder, Hr. Erik!

— Det kan ske, Kong Carl, men det er endnu ikke sket, og jeg har desuden endnu en Grund til at antage, at han er Eders Fjende?

— Og hvad er det for en Grund....?

— At han har bortført Eders Datter, Jomfru Magdalena!

Kongen stod som ramt af Lynet. Han blev afvexlende rød og bleg, og Tankerne fore sammen og skilte sig ligesaa hurtig ad igjen, som Blodet i hans Aarer. Ivar Axelsson og Penningeby, Penningeby og Nils Sture, alt dette rullede sig sammen til et forviklet Nøgle, hvoraf der tilsidst fremgik som noget Uimodsigeligt, at Nils Sture dog maatte have næret og nærede Hævnplaner mod Kong Carl, hvilke nu vare komne til Udførelse. Kongens bedre Jeg stræbte dog endnu imod, og han søgte at finde Grunde til at kunne frikjende ham.

— Og hvoraf veed I alt dette? spurgte Kongen.

— Fordi min og Eders Lykke, Kong Carl, har villet, at jeg en Gang skulde kunne vise Eder en Vennetjeneste, som I længe skulde mindes.... Jeg har frelst Eders Datter og bragt hende til St. Klara Kloster.

Nu faldt den sidste Skranke omkring Nils Sture i Kongens Bryst. Til Trods for hvad der var sket siden deres Forsoning, havde Kongen dog vundet Nils Sture saa kjær, at han ikke et Øjeblik vilde have betænkt sig

paa at modtage ham som en Ven, og han var nu inderlig bedrøvet over dette Udtryk af en lav Hævnlyst.

Det var derfor næsten med Smerte, at han greb Hr. Davids Haand og takkede ham for hvad han havde gjort samt sagde, at han nu strax vilde begive sig til Klostret for at se og hilse paa sin Datter.

Da Kongen traadte ud i Salen og saae Kanniken Helmich staa der og vente paa Audiens, gav dette Anledning til en Fortsættelse af den med Hr. David begyndte Samtale, og Helmich bekræftede naturligvis Alt, hvad Hr. David havde sagt.

Og stadig mørkere blev den stakkels Konges Tanker, stadig mørkere lyste hans store Øjne, og han ilede bort fra den bukkende Ridder og den ydmygt smilende Kannik, som om han tænkte, at naar han forlod dem, hans Sorg og hans tabte Tro paa Menneskeheden ogsaa vilde forlade ham.

V.

Faren udvikler sig.

Belejringen af Stockholm Slot blev dreven med stor Kraft, og da det især var Levnetsmidler, der manglede, og da det blev endnu vanskeligere at faa disse, efterat Kongen var kommen i Besiddelse af Byen, varede det ikke længe, forend Herrerne paa Slottet begyndte at underhandle med Kong Carl. Blandt disse Herrer var den danske Marsk Clas Rønnow den Mægtigste, og han var uden al Tvivl et af de dygtigste Hoveder paa sin Tid, maaske netop den eneste, der kunde maale sig med den svenske Erkebisp. Mellem de danske Riddere paa Slottet befandt sig forøvrig ogsaa to af Familien Axelsson, nemlig Hr. Filip, en Broder til Erik og Ivar, og en yngre Hr. Erik, en Son af Åke Axelsson og saaledes Broder til Fru Iliana og Ingeborg.

Men medens dette gik for sig i Stockholm, befandt Bisp Kettil sig vedblivende i Vestergotland, ivrig sysselsat med Belejringen af det befæstede Axevalla og med at rense dette store Landskab for Kong Kristians Tilhængere. Og dernede vidste endnu Ingen Noget om, at Kong Carl var kommen tilbage til Sverig. Kongen, som godt indsaa, at Bispen og de øvrige Herrer, saasnart de traf sammen med ham, vilde forlange Opfyldelsen af den Betingelse, som for ham var den ubehageligste, nemlig Tilbagekaldelsen af hans farligste Fjende, Erkebisp Jons — Noget, som godt ville kunne lade sig gjøre, naar han fik de danske Herrer i sin Magt — havde heller ingen Lyst til at fremskynde sit Møde med disse Herrer. Han befandt sig ret vel ved kun at være omgiven af Almuen og dennes Høvedsmænd, og han nærede intet inderligere Ønske end at faae Stockholms Slot i sin Magt, inden han begyndte at gjøre noget Skridt til Opfyldelsen af sit Løfte angaaende den fangne Erkebisp.

Saaledes stode Sagerne, da en sortklædt Mand tidlig om Morgenen den 23. August med saa hurtige Skridt, som en stærk og tør, om et svagt Bryst vidnende Hoste tillod det, ilede gjennem Gaden forbi Bykirken til et ved den gamle Bymur liggende Hus. Her stod nogle Svende med Familien Oxenstjernas Vaaben broderet paa deres røde og grønne Jakker. Den Sortklædte spurgte dem, om Hr. David Bengtsson var hjemme, og da dette Spørgsmaal besvaredes bekræftende, traadte han ind i Huset og traf snart den, han søgte.

Det var mere, end jeg kunde vente, at se Eder her hos mig, Helmich, sagde Hr. David. Der var ikke en Kat vaagen, da jeg i Nat kom ridende hertil med mine Svende.... Det er godt, at I kom! Vi maa se os for og gaa meget forsigtig tilværks, og I, Helmich, har et Hoved, som jeg ikke har fundet Magen til i Sverigs Land, næst efter min Broder Erkebispens.

Helmich, som nu led af en mere og mere tiltagende Brystsygdom, men som desuagtet var i Besiddelse af hele sin Sjælsstyrke og skarpe Tænkeævne, hørte med stor Til=

fredshed Ridderens Ros og smilede, idet han anstrengte sig for at tilbageholde et Anfald af den stærke Hoste.

— I har fuldkommen Ret, Hr. Ridder, her behøves virkelig stor Forsigtighed og Paapasselighed, naar vi skulle kunne sætte vore Planer igjennem. Jeg skulde tage meget fejl, om vi ikke have Eders Broder Erkebisp Jøns her, inden Nogen aner det .....kun Forsigtighed og lidt Taalmodighed, og saa ....

Et Blik og en Haandbevægelse af Helmich fuldendte Meningen, og Ridderen forstod ham godt, thi han nikkede og sagde:

— Og saa skal I ogsaa, saa sandt hjælpe mig Gud og Sankt Erik, faae det første ledige Bispekald i Sverig, saa snart I har skaffet min Broder hertil .... thi det er den mindste Belønning, han kan give en saa tro Tjener som Jer .... De øvrige Herrer i Domkapitlet tror jeg ikke, min Broder kan stole ret meget paa!

— Nej desværre .... De klage højt og lydelig over den Skade, Erkebisp Jøns har voldt dem ved ikke at blive i sit Embede, og jeg frygter for, at næst efter Nils Sture har Kong Carl ikke nogen bedre Forbundsfælle end Domkapitlet i Upsala.

— Hvad Hr. Nils angaar, saa tænker jeg nok vi nu have spærret Vejen for ham .... Min snilde Svend har lokket ham længere og længere bort; nu rider han omkring i Halland, og kunde vi blot faa et sikkert Bud til Kong Kristian, saa vilde der snart blive sat en Stopper for hans Rejse ....

Helmich rystede tvivlende paa Hovedet og sagde:

— Hr. Nils er klogere, end I tror, Hr. David; jeg mødte hans Svend, da jeg igaar Aftes gik gjennem Bondelejren.

— Hans Svend?

— Ja netop .... og jeg er bange for, at han selv snart vil vise sig, hvor vi mindst ønske det.

Denne Efterretning syntes at gjøre et dybt og ubehageligt Indtryk paa Ridderen. Han vidste ogsaa bedre end nogen Anden, hvad det vilde sige, at have at gjøre med Nils Stures Svende.

— Guds Død! udbrød han, vi maa skaffe den Svend hen, hvor han hverken ser Sol eller Maane, thi vi faae ikke Fred, saa længe disse Svende ride Landet rundt! Faaer Svenden at vide, hvor Prindsessen er, skal I se, at vi have Hr. Nils Sture her, saa hurtig, en Hest kan løbe herfra til Hjuleborg i Halland og tilbage igjen.

— Og saa? spurgte Kanniken ligegyldig.

Ridderen saae paa Helmich, som om han ikke ret havde hørt hans Spørgsmaal.

— Hvad har vi vel at frygte, Hr. David, selv om Svenden opdager, hvor Prindsessen er, eller om Hr. Nils kommer hertil ....? Ingen vil kunne overbevise Eder hverken om det Ene eller det Andet .... Prindsessen selv tror jo, at I er hendes Redningsmand .... Et Misgreb nu kunde medføre de værste Følger! .... Nej, det er noget andet, som nu maa ske, og det skal ogsaa ske!

— Og det er?

— Eders Broder Erkebispens Tilbagekomst .... I samme Stund, som han vender tilbage hertil, skal Kronen for anden Gang falde af Kong Carls Hoved og hele denne Begivenhed ikke betragtes som Andet end som et Middel til at befri Eders Broder. Jeg har nemlig vundet en vis Indflydelse hos Kong Carl, og derved er jeg bleven i Stand til at spinde den første Traad til den Væv, som skal bringe os Eders Broder og min høje Velynder hertil.

— Jeg forstaar Eder, sagde Ridderen, ved Slottets Overgivelse har I betinget Eder visse Vilkaar .... I har formaaet Kongen til at opstille min Broders Frigivelse som en Betingelse for de danske Herrers fri Afmarsch ....?

Kanniken lo, men Latteren fremkaldte et Hosteanfald, som gjorde det umuligt for ham at svare forend efter en Stunds Forløb.

— I er en klog Ridder, sagde han endelig, og I er vant til at hugge Knuden rask over, selv naar I vælger en Omvej for at naa Eders Maal, men ser I, Hr.

Ridder, den Lærdom kan I tage af mig, at man kun i Nødstilfælde skal komme frem med sin egentlige Hensigt, thi det vækker kun unødvendig Opsigt, fremkalder Mistanke og minder om Forsigtighed og Vedtagelsen af visse Forholdsregler, som, om de end ikke altid forhindre fra at naa Maalet, dog stundom kunne hidføre det Modsatte af, hvad man har villet....

— Hvad har I da gjort, Helmich.... I spænder min Nysgjerrighed til det Højeste!

— Jeg har raadet Kong Carl til ikke at nævne et Ord om Erkebisp Jøns i Overgivelsesdokumentet.

— Helmich! raabte Ridderen og sprang op i den heftigste Vrede.

Kanniken forsøgte ikke at berolige Hr. David. Han saae ganske uskyldig og forbauset paa ham og sagde:

— Tror I da, Hr. David, at Kong Carl, hvis det kommer til at bero paa ham, nogensinde vil opfylde Betingelsen om Eders Broders Tilbagekaldelse?

— Men netop derfor....

— Netop derfo maa det ske mod hans Villie...

— Tænk paa, Kannik, at her drejer det sig ikke om en Pære eller et Æble, men om Sverigs Rige! Guds Død, jeg hugger Eder ned paa Stedet, hvis jeg mærker, at I farer med Svig.

— Bisp Kettil kommer her til Byen i Dag eller i Morgen, afbrod Kanniken, for at forhindre et nyt Udbrud af Vrede, det hørte jeg af Nils Stures Svend, som tidlig i Morges havde en Samtale med Hr. Filip Axelsson.... I kan deraf se, at vi ikke sagde Andet end Sandhed, da vi lod Kongen vide, at hans kjære Frænde, den ædle og højsindede Ridder, Hr. Nils, plejer Omgang med Rigets Fjender.... Men dette betyder nu Intet overfor det Maal, som vi have for Øje. Eders Broder, Erkebispen, skal i ethvert Fald komme tilbage.... det gjælder nu blot om at faa Bisp Kettil i Tale!

Ridderen førtes ligesom et Barn i Ledebaand af den listige Kannik.

— Det er vel ikke saa vanskeligt, udbrod han, men

jeg gad nok vide, hvad det skal nytte til, naar Underhandlingerne ere afsluttede og de danske Herrer ere dragne deres Vej.... Guds Død, jeg kan ikke glemme, Helmich, at I, som er min Broders Ven og kan vinde Alt gjennem ham, at I har kunnet handle saaledes....

— Naar I blot vil have Taalmodighed, afbrød Helmich Ridderen, skal Eders Forundring snart vende sig til Beundring, naar jeg selv skal sige det.... I Dag vil Overenskomsten om Slottets Overgivelse ganske rigtig blive undertegnet, og de danske Herrer drage bort, men i Morgen er der ogsaa en Dag, og saa komme de tilbage.

— Komme de tilbage?

— Hvad mener I, at Bisp Kettil vil sige hertil?

— Han vil sige det Samme som jeg og enhver ærlig Ven af min Broder, og Gud naade Kong Carl; thi jeg tror nok, at hans Krone nu hænger i et Haar!

— Ganske rigtig, og det er netop ogsaa Clas Rønnows Mening, og det vil derfor blive en let Sag for Bisp Kettil at faa Sagen afgjort med ham paa en Maade, som han selv, ligesaavel som I og jeg og alle Eders Broders Venner ønske det.... Forstaar I mig nu, Hr. David.

— Han skal give min Broder Friheden igjen?

— Ja vist, han og Kong Kristian selv. Erkebisp Jøns er Kong Carls farligste Fjende, men hans farligste Fjende bør være Kong Kristians Ven, og derfor bør Kong Kristian uden nogen Medvirkning fra Kong Carls Side frigive sin Fange. Dette skal Clas Rønnow forklare ham. Det er ogsaa Marskens Hensigt, men han bør bindes ved en Aftale med en af dem, som er i Besiddelse af Magten, og med hvem skulde han vel bedre kunne træffe denne Aftale end med Erkebispens Frænde, Bisp Kettil, der jo ikke har draget Sværdet i nogen anden Hensigt end for at befri Erkebispen.... Hvad siger I nu, Ridder David?

Ridderen satte begge Hænder i Siden og trak Vejret dybt. Hans Forundring var allerede ganske rigtig

begyndt at gaa over til Beundring og det i den Grad, at han manglede Ord til at udtrykke den.

— Vi have saaledes for det Første vundet, vedblev Helmich med et ondskabsfuldt Smil, at Kong Carl igjen staar ganske alene .... Det kommer nu an paa, hvorledes det gaar med Erik Axelsson i Finland, thi jeg tror, at der arbejdes paa at drage baade ham og hans Broder Ivar over paa Kong Carls Side; men der findes ogsaa her Hindringer mod en saadan Forening ....

Hosten afbrød her den ivrig talende og gestikulerende Kannik; da den var ophørt, spurgte Hr. David:

— Og hvad er det for Hindringer?

— De ligger hos selve Brødrene Axelsson. Disse have, hvis jeg ikke tager fejl, sat sig et noget højt Maal .... de ville være de Første i Sverigs Land, og som I vel mindes, var Hr. Erik allerede Rigsforstander sammen med Eders Broder Erkebispen, inden Kong Kristian kom her ind i Landet ....

— Hr. Erik har dog holdt sig stille i Finland, skjøndt han vel næppe havde kunnet vælge nogen belejligere Tid end netop nu til at sætte sine Planer igjennem!

— Naar man vil bestige et Taarn, strenge Herre, og der kommer Nogen og vil rive Stormstigen bort under Ens Fødder, hvad gjør man saa ....?

— Man rydder denne Nogen af Vejen, og saa vedbliver man at stige opad.

— Saaledes har ogsaa Hr. Erik Axelsson gjort. Sverigs Rige er Taarnet, og han maa netop nu afværge et Angreb paa Stigen ... Veed I ikke, at Kong Carl har i Sinde at knække Familien Axelsons altfor store Magt ved at fratage dem deres Forlehninger i Danmark .... Det er det, som nu har tvunget Hr. Erik til at forholde sig rolig, og hans højtflyvende Planer ville paa den anden Side vedblive at holde ham borte fra Kong Carl, for saa vidt som ikke Nils Sture — og at han arbejder i denne Retning, derom har jeg fuldstændig Vished — raader over Kræfter, som intet Menneske kan beregne.

— I har et Hoved, som er Guld værdt! udbrød Hr. David og satte sig ned, ligesom for at hengive sig til sine Tanker.

Helmich, som indsaa, at han havde vundet sit egentlige Maal, gjorde Mine til at fjerne sig, men sagde dog først:

— Og lykkes det Hr. Erik at komme op paa Taarnet, saa indser I vel, at der bliver en Brydekamp mellem ham og Eders Broder Erkebispen, som, hvilket Udfald den end faar, vil svække de Kræfter, Eders Broder behøver mod en anden Fjende. Derfor er det ogsaa til Eders og Eders Broders Fordel at knuse denne opadvoxende Magt i Tide .... Jeg tror ikke, det vilde kunne skade at overbevise Kong Kristian om, hvor nødvendigt det er for ham at tage Gotland fra dem idetmindste efter Hr. Olofs Død .... Dette burde Bisp Kettil ogsaa gjøres opmærksom paa.

— Men I selv kan jo ikke komme til at tale med Bispen, førend han kommer her til Byen, og da er det maaske for silde.... Hvad mener I, om jeg selv red Bisp Kettil i Møde?

— Det vilde være fortræffeligt, Hr. David .... det var et godt Indfald .... Ja! Rid I Bispen i Møde og sig ham, hvad jeg nu har sagt Eder, og naar han saa kommer hertil, tror jeg, det vil være ham ligesaa magtpaaliggende, som det er mig, at vi To faar en Samtale med hinanden, inden han træffer sammen med Kongen.

— Det tror jeg ogsaa!

Helmich forlod derpaa Ridderen; denne lod strax nogle Svende stige til Hest, og inden en Time var forløben, saae man ham ride ud gjennem Nørreport ad Veien forbi Klara Kloster.

I Løbet af Dagen blev Overenskomsten om Slottets Overgivelse til Kong Carl underskreven, og de danske Herrer gjorde sig rede til at drage bort. Det Fartøj, som skulde bringe dem gjennem Skjærene ud til et Lybekkerskib, paa hvilket de skulde gjøre Rejsen til Kjøbenhavn, laa sejlklart nede ved Skibsbroen, og saasnart

Herrerne kom, havde Skipperen i Sinde at lette Anker, thi Vinden var gunstig for en Sejlads ud gjennem Skjærene. Men Skipperen fik Lov til at vente.

Det var Hr. Filip Axelsson, som var Skyld i denne Forsinkelse. Hr. Clas Rønnow var meget vred derover, men Hr. Filip havde sendt et Bud til Kong Carl for at udbede sig en Audiens, og han vilde ikke bryde op, før dette Bud var kommen tilbage med Besked. Der laa noget Hemmelighedsfuldt i Ridderens Opførsel, som vakte Marskens Mistanke, men han lod sig ikke mærke med Noget. Det var en Sag, som kun vedkom Axelsønnernes Slægt, havde Hr. Filip sagt, og med denne Forklaring maatte Marsken lade sig nøje.

I dette Øjeblik traadte Helmich ind til de to Riddere.

— Guds Fred, ædle Herrer! sagde han. Jeg kan paa en Maade bringe Eder Bud fra Kongen. Hr. Filip, sagde han derpaa, Eders Svend er sandsynligvis ikke kommen tilbage, eftersom han er bleven opholdt af Kongens Befalingsmand, Clas Lang ....

— Veed I ogsaa, hvad Svar Kongen har givet min Svend?

— Kongen venter Eder, svarede Helmich og tilføjede med et listigt Smil: men hvad Svar han vil give paa Eders Frieri, det kan jeg ikke vide.

Ridderen blev blussende rød i Ansigtet, og hans Øjne spydede Ild. Havde Helmich ikke baaret Præstedragt, vilde han sandsynligvis paa en haandgribelig Maade være bleven tilretteviist for sin Yttring.

— Mit Frieri? udbrod Ridderen. Hvad mener I med saadanne Ord?

Marsken stod og lo i Skjæget bag ved Hr. Filip og maaske var det netop hans Nærværelse, der bragte denne saaledes i Harnisk.

— Tilgiv mig, hvis jeg har sagt Noget, som er Eder ubehageligt, sagde Helmich i en honningsød Tone, men jeg vidste ikke, det var nogen Hemmelighed, at Eders Broder, Hr. Ivar, friede til Kong Carls Datter, Jomfru Magdalena.

Ridderen stod et Øjeblik taus, og man kunde se,

hvor voldsomt han maatte anstrenge sig for ikke at knuse den snedige Kannik under sine Fødder. Han besad dog saa megen Selvbeherskelse, at han indsaa, at et Forsøg paa at overbevise Helmich eller Marsken om det Ugrundede i den Førstnævntes Fortælling var umuligt, og han forlod derfor hurtig Værelset uden saameget som at se til Præsten.

Da Helmich og Marsken vare blevne ene, sagde den Førstnævnte:

— Sandt at sige, Hr. Marsk, vidste jeg ikke selv, om min Forudsætning var rigtig, førend Ridderens Opførsel overbeviste mig derom.

— Og hvad har I saa vundet derved? spurgte Hr. Clas, paa hvis Læber Smilet endnu spillede.

— Jeg har, mener jeg, derved vist Eder Noget, som I vel næppe vilde have antaget for Sandhed, hvis jeg blot ligefrem havde fortalt Eder det, nemlig at disse Axelssønner ere i Færd med ....

Hosten afbrød Helmich, og Marsken begyndte at blive en Smule alvorligere.

— Disse Axelssønner, siger I ....? spurgte Hr. David.

— Disse Axelssønner, som allerede eje Gotland og en Mængde Forlehninger i Danmark, saavel i Skaane som paa Øerne, ere nu i Færd med at udvide deres Herredømme .... Pas paa Hr. Marsk, at de ikke strækker det saa langt ud, at de naae baade Sverigs og Danmarks Krone.

— De ere mægtige Mænd, var det Eneste den forsigtige Marsk yttrede.

— Ja, altfor mægtige, Hr. Marsk, og faaer Hr. Ivar Kong Carls Datter tilægte, saa staar han Sverigs Krone meget nær .... Jeg tror, Kong Kristian vilde handle klogt i, betids at sørge for, at disse Herrer ikke voxe ham over Hovedet .... For Resten var dette, som I vel kan tænke Eder, ikke mit Ærinde til Eder, Hr. Marsk .... Jeg kom for at sige Eder, at Bisp Kettil ikke kommer til Byen før i Morgen .... Men Alt maa gaa

saaledes, som jeg har sagt Eder, hvis Kong Kristian for Resten sætter nogen Pris paa at beholde sin svenske Krone.

Tre Ting, der stod i nøje Sammenhæng med hverandre, vildeAnniken Helmich, og Alle vare de Midler til Opnaaelsen af hans Øjemed: Erkebispens Tilbagekomst og gjennem ham et Bispekald for sig selv. Disse tre Ting vare: Nils Stures og andre fremragende Stormænds Fjernelse fra Kong Carl, hvorved dennes Modstandskraft blev lig Nul; dernæst Indskrænkning af Familien Axelssons Magt, hvorved denne Familie hindredes i for egen Regning at træde op imod Erkebispen. Marsken gjennemskuede ham tildels, navnlig hvad hans nærmeste Formaal angik, og i saa Henseende var han villig til at forene sine Bestræbelser med hans. Vel indsaa han med sit skarpe Blik og sin store Menneskekundskab, at en virkelig Forsoning mellem Erkebisp Jons og Kong Kristian var umulig, men han vidste tillige, hvilken Indflydelse Selvopholdelsesdriften udøver paa Menneskets Sind, og for ham var det saa klart som Dagen, at Kong Kristian var det eneste Middel for den frigivne Erkebisp til at holde sin Stilling ligeoverfor Kong Carl og hans Venner, ligesom det ogsaa var en given Sag, at Erkebispen, naar han slap løs af sit Fængsel uden nogen Mellemkomst fra Kong Carls Side, var saa godt som en hel Krigshær overfor denne.

Marsken og Helmich fortsatte Samtalen, idet de med den største Spænding ventede paa Hr. Filips Tilbagekomst. For dem Begge var Udfaldet af Hr. Ivars Frieri af stor Vigtighed. Gav Kong Carl sit Samtykke, havde hver for sig meget at befrygte; gjorde han det ikke, vilde Faren fra den Kant fortrinsvis vende sig mod Kong Kristian.

Da Hr. Filip kom ud fra Herberget, mødte han strax sin Svend, og med ham fulgte en af Kong Carls Riddere og Clas Lang, som skulde føre Hr. Filip til Kongen.

Da de naaede Mønten og traadte ind i den store Sal, var denne helt fuld af Riddere og høje Gejstlige, som ventede paa Audiens. For Øjeblikket var Krister

Bengtsson inde hos Kongen, og de talte saa højt, at man kunde høre det helt ud i Salen, skjøndt Døren var lukket. Samtalen var meget langvarig, men endelig aabnedes Døren, og Kongen og Hr. Krister traadte ud i Salen, begge, som det syntes, i en meget heftig Sindsstemning.

Den Ridder, som havde hentet Filip, traadte nu frem med ham og sagde, hvem han var.

— Hvad vil I, Hr. Filip? spurgte Kongen kort.

— Jeg kommer i Frierærinde! svarede Ridderen.

— Er dette af samme Slags som Eders Broders, saa vil jeg lade Eder sætte i Taarnet!

— Hvad min Broder har begjæret, maa han selv svare for, men det Ærinde, som jeg nu paa hans Vegne fremkommer med, kan ikke give Eder Ret til at kaste en fremmed Konges Ridder i Taarnet. I trænger ogsaa nok i disse Tider til en tapper Arm, og I burde derfor ikke vise en saadan fra Eder, som bydes Eder i Venskab og Trofasthed ....!

— Hvad har I da at tilbyde mig, Hr. Filip Axelsson?

— Min Broder, Hr. Ivar, har sendt Bud og Brev til mig, om, at jeg, inden jeg forlod Stockholm, paa hans Vegne skulde anholde hos Eder om Eders Datter Jomfru Magdalenas Haand .... og dette Frieri er det nu, jeg fremkommer med!

Kongen blev baade rød og bleg ved at høre disse Ord, og hans Blik blev saa skarpt, at han næsten ikke syntes at kunne finde Ord, der var strenge nok til at udtrykke alt det Had og al den Foragt, han i dette Øjeblik følte i sit Hjerte. Sikker paa Almuens og Kjøbstadbeboernes Hengivenhed troede han sig ogsaa i Besiddelse af en saadan Magt, at han ikke behøvede at lægge Baand paa sin Vrede, allermindst da det gjaldt en saa aabenlys Fjende som en af Brødrene Axelsson.

— Hvis jeg gjorde Jer jer Ret, Filip Axelsson, lod jeg Jer pidske gjennem Stockholms Gader til Straf for Jer frække Tale .... Forræderi drev Jer Broder paa Nykjøbing Slot, den Gang jeg maatte for-

lade mit Rige; som en Stimand og Røver er Jer anden Broder draget gjennem mit Rige og har med List og Svig villet frastjæle mig det Dyrebareste, jeg ejer i denne Verden, min Datter, og det vilde ogsaa være lykkedes ham, hvis ikke en tapper Ridder havde draget Sværdet til hendes Frelse....

— Herre Konge! vovede Hr. Filip at afbryde, hvad I der siger, det siger I ikke som en ærlig Ridder, og jeg tør vove Liv og Blod paa, at min Broder, Hr. Ivar, aldrig har begaaet nogen Handling, for hvilken han behøver at slaa Øjnene ned.... Angaaende hvad I videre siger om en Voldsgjerning mod Eders Datter, frikjender jeg min Broder derfor, saa vist, som det nu er første Gang jeg hører Tale om noget Saadant.

Ridderens dristige Tale forbausede Kong Carl, men Hr. Filips varme Forsvar for Broderen undlod ikke at at gjøre et dybt Indtryk paa ham. For Øjeblikket var Sagen dog saa klar, at der ikke kunde være Tale om, at Kongen af Hr. Filips Optræden i mindste Maade skulde lade sig lede bort fra den Opfattelse af Sagen, som han allerede havde faaet. Filip vandt dog saa Meget, at Kongens første Vrede lagde sig, og han undgik den dødelige Beskæmmelse, hvormed Kongen havde truet ham.

— I taler Eders Broders Sag godt, Hr. Filip, men til en Ransmand giver jeg aldrig min Datter, der har I mit Svar!

— At han er det, skal aldrig kunne bevises, Herre Konge. Derimod vil det være lettere for mig at bevise, at de, som have sagt noget Saadant, ere frække Løgnere.

— Gjør ikke Eders Sag værre! sagde Kongen strengt. Den er bevist lige saa haandgribeligt som det Svar er, jeg nu for anden Gang giver Eder: Til en Ransmand giver jeg aldrig min Datter! Det kan I fuldt og fast rette Eder efter.

Kongen vinkede derpaa et Par af de andre Herrer hen til sig, men Hr. Filip blev staaende og syntes ikke

at ville nøjes med det Svar, han havde faaet. Kongen saae spørgende paa ham.

— Er det Eders sidste Ord, Kong Carl? spurgte Ridderen.

Der laa i den Tone, i hvilken dette Spørgsmaal udtaltes, Noget, der lignede en Trusel, og Kongens Øjne funklede, men han betvang sig og lod ikke sin Vrede komme til Udbrud.

— Det er mit sidste Ord! sagde han, og gik derefter med de andre Herrer ind i det tilstødende Værelse.

Mørk i Hu forlod Filip Axelsson Kong Carl. Hans Broders Frieri var ikke alene bleven vist tilbage, men der var ogsaa bleven ham tilføjet en Beskæmmelse, og den Ridderlighed, som udmærkede gamle Hr. Axel paa Varberg, var gaaet i Arv til hans Sønner. De kunde vel for at vinde Magtudvidelse tillade sig Adskilligt, men de vare altid rede til at staae inde for deres Handlinger med Sværdet i Haanden og lide Lønnen for dem, hvis de ikke kunde forsvare sig. Endogsaa den ældste af Brødrene, gamle Hr. Olof paa Visborg, som nu næsten levede som en Sørøver, ansaa dette ikke uværdigt for en Ridder, og Tilnavnet den Uretfærdige, som han havde faaet, regnede han for Æresnavn. Thi en Kræmmer var Intet for ham. Han var en Ridder af den gamle Skole, som aldrig gjøs tilbage for det, han selv ansaa for Ret, men som tillige var blind for, at andre kunde have Ret ligesaavel som han. Han, som troede sin Ridderære for krænket, fordi han havde taget Hatten af for Kong Eriks Elskerinde, den smukke Cecilia, han ansaa det ikke for Uret at krydse som Fribytter i Østersøen og plyndre hver Kræmmerskude, der kom paa hans Vej. Ridderens Ære blegnede ikke ved dette Liv, og vilde Nogen have overbevist Hr. Olof om, at han paa denne Maade gav den ægte Ridderlighed til Pris, vilde han have været den Første til at holde op dermed.

Men netop fordi denne Ridderlighed udmærkede disse Brødre, krænkede det Hr. Filip dybt at have maattet høre saadanne Ord af den Mand, hvis Datter hans Broder vilde have tilægte. Og en Beskæmmelse fordrede

Hævn, hvad enten den nu var tilføjet ham af en Konge eller af en Ligemand.

For Øjeblikket var der dog ikke noget Videre at gjøre derved. Sin Broder, Hr. Ivar, haabede han at træffe, naar han kom tilbage til Danmark, men Hr. Erik i Finland maatte underrettes om, hvad der havde tildraget sig.

Da han forlod Mønten, gik han derfor undervejs ind til en tydsk Kjøbmand, der kjendte saavel ham som hans Broder, og her forfattede han i Hast et Brev til Hr. Erik, hvori han meddelte ham, hvad der var hændet, samt bad Kjøbmanden sørge for, at det gjennem et sikkert Bud blev bragt over til Finland og afleveret i hans Broders egne Hænder. Kjøbmanden lovede det, og Hr. Erik gik nu lige ned til Havnen til Fartøjet, hvor han traf de andre Herrer med Undtagelse af Marsken, Hr. Clas Rønnow.

Der blev strax sendt Bud op til Marsken, hos hvem Kanniken Helmich endnu befandt sig.

De to Herrer kastede et betydningsfuldt Blik paa hinanden, da de fik at høre, at Hr. Filip i Stedet for først at vende tilbage til Herberget, var gaaet lige ned til Havnen. Marsken, som ikke vidste, hvad der var hændet Kongens Datter, og i hvor høj Grad dette havde vakt Kongens Vrede, kunde ikke, saaledes som Helmich, af Filips Handlemaade slutte sig til Kongens Svar, og derfor laa der en taus Spørgen i hans Blik. Men Helmich var altfor snu til i sit Blik at lægge nogetsomhelst Svar paa dette Spørgsmaal. Han gav tvertimod Ridderens Opførsel en Udtydning, som i endnu højere Grad maatte indskærpe Marsken Nødvendigheden af i Tide at sætte en Skranke for Brødrene Axelssons voksende Magt og ærgjerrige Drømme.

— Jeg antager, sagde Helmich, at Hr. Filip har faaet et gunstigt Svar, siden han ikke værdiger os en Forklaring angaaende sin hurtige Forsvinden.

— Eller ogsaa det Modsatte! sagde Marsken.

— Efter Hr. Filips Temperament at dømme mener

jeg, at han da først og fremmest vilde være kommen herhen for at udgyde sin Vrede.

Marsken svarede Intet herpaa. En af hans Smaasvende traadte ind og hjalp ham hans Zobelskinds Kappe paa, og da han derefter tog Afsked med Helmich, sagde han med et venligt Smil:

— I er en skarpsynet Mand, Hr. Kannik.

VI.

„Det er Midnat".

Med hurtige Skridt gik Bisp Kettil frem og tilbage i sit Værelse i Bispegaarden i Linkoping. Han var øjensynlig i den heftigste Spænding og Uro. Snart stod han stille og lyttede, snart gik han hen til Vinduet og bøjede sig saa langt ud, han kunde; den mindste Lyd, den mindste Bevægelse bragte ham til at standse.

Saa snart han havde modtaget Underretningen om Kong Carls Tilbagekomst, var han ilet til Stockholm, fuld af Glæde og Haab om nu endelig at se sig ved Maalet for alle sine Anstrengelser; men da havde han ved Krokeks Kloster mødt David Bengtsson, og alt hans Haab var pludselig bleven tilintetgjort.

Da han traf sammen med Kong Carl, havde han i sin Vrede udtalt saadanne Ord, som Kongen aldrig havde hørt af nogen Mands Læber.

— Skam og Skade har I bragt over Sverigs Land, saaledes talte han. Mine Frænder og jeg have vovet Liv og Blod og kaldt Eder tilbage fra Udlandet; men hvad har I gjort til Tak, Kong Carl? .... Med Sorg have vi erfaret, at I uden vort Samtykke har givet Sverigs Fjender fri, og aldrig vil Sverig faa saa mange og saa rige og mægtige Mænd i sin Magt, aldrig! Og dog var det os og ikke Eder, som havde belejret dem her

i Stockholms By! Aldrig faa vi Oprejsning for slig Skade, og det siger jeg Eder for sandt, at Skaden og Skammen er af en saadan Art, at den fortjener baade Spot og Spe.

Den hidsige Bisp havde ikke kunnet styre sin Vrede, og han gik saa vidt, at han saa godt som opsagte Kong Carl Huldskab og Troskab.

Kongen blev derimod sig selv lig; han havde Intet lært og Intet glemt under sin syvaarige Landflygtighed.

De skiltes ad i hurtig Hast,
Og Kjærlighedens Baand de brast,

siger den store Rimkrønike, og Kongen lod det briste, uden at det endog faldt ham ind, at han maatte tage nogle Forsigtighedsregler, eller at hans Krone stod paa Spil i samme Stund, han fandt sig i, at man ustraffet truede den.

Siden gik det, som den snilde Helmich havde beregnet. Bispen lod for egen Regning de danske Herrer kalde tilbage, og de kom ogsaa, da Bispen havde truet med, at han i modsat Fald vilde hente dem tilbage med Magt. Og nu afgjordes eller rettere sagt stadfæstedes mellem Bispen og den danske Marsk, hvad der allerede var bleven afgjort imellem ham og Helmich, og Bispen forlod derpaa Stockholm og drog til Linkøping.

Men her levede han i en bestandig Uro og Spænding. Kong Carl havde dog nu Magten ihænde og kunde, om han vilde, foretage Adskilligt, som lagde Hindringer i Vejen for Bispen. Det Værste af Alt var, at Kongen syntes at have en fuldkommen sikker Støtte i Almuen. Uplændingerne og især Dalkarlene vare ham oprigtig hengivne; det manglede blot, at ogsaa Stockholm Slot skulde falde i hans Hænder. Dette havde Hr. Thure Thuresson forstaaet at beholde for sig, da den danske Marsk afsluttede Overenskomsten med Kong Carl, saa at Kongen i Virkeligheden ikke havde vundet Noget derved. Det var imidlertid næppe troligt, at Hr. Thure skulde kunne holde sig der, indtil Erkebispen kom tilbage.

Derpaa beroede nu Alt, og det var derfor Bisp

Kettil meget magtpaaliggende at skaffe Hr. Thure et tilstrækkeligt Forraad af Levnetsmidler. Et Fartøj, som havde lagt til ved Søderkøping, var derfor bleven sendt Nord paa i den Hensigt at bringe Hr. Thure Undsætning. Bispen havde strax sendt en paalidelig Svend til Stockholm for at faa sikker Underretning om Sagens Udfald.

Det var denne Svend, Bispen nu ventede paa.

Der var forløbet sex Dage, uden at man havde hørt Noget fra ham, og de sædvanlige Efteraarsstorme — man var i Midten af November, havde i disse Dage været stærkere end nogensinde. Endnu tudede Stormen med Jættetunger og drejede Vejrhanerne paa Bispeboligen, saa at de pibende for frem og tilbage, ligesaa urolig som Bispen nede i sit Værelse.

Denne vedblev at gaa frem og tilbage, at standse og lytte.

Da lød gjennem Natten den dumpe Lyd af St. Lafrinzas Klokker, der forkyndte Midnatstimen.

— Det er Midnat! sukkede Bispen, idet han standsede og gjennem Vinduet saae ud i den bælgmørke Nat, og nu hørte han tydelig Lyden af Hovslag, som nærmede sig.

Bispen foer sammen og anstrengte baade Syn og Hørelse.

Han hørte Raab og Banken paa Porten, og han lukkede hurtig Vinduet og trak sig tilbage i Værelset.

Den Tanke opstod hos ham, at det kunde være Kongens Folk, og Mindet om, hvad der var hændet hans Bedstefader paa Räfvelsta bragte Blodet til at stivne i hans Aarer.

Men Bankningen vedblev, og med den vendte Bispens Mod tilbage. Han ilede ind i det tilstødende Værelse, hvor hans Svende laa og sov, vækkede en af dem og befalede ham at ile ned og høre, hvem den Fremmede var.

Svenden kom hurtig i Klæderne og ilede ned ad Trappen, men her mødte han Bispens Hovmester, som ogsaa havde hørt Bankningen paa Porten, og som selv

havde lukket op. Han stak Svenden en Fakkel i Haanden og lod ham gaa op ud Trapperne, medens han selv med alle Tegn paa den dybeste Ærbodighed fulgte en mørkklædt Mand, der ledsagedes af nogle Herrer, op til den store Sal.

Her kom Bisp Kettil de Indtrædende i Møde og sagde:

— Hvad er det for Gjæster I bringer mig ved Midnatstid, Hovmester?

Men den mørkklædte Mand tog Hatten af og kastede sin Kappe til Side, og for den forbausede Bisp stod Sverigs Erkebisp Jons Bengtsson Oxenstjerna.

— Klokken i Skt. Lars forkyndte Begyndelsen af en ny Dag, da jeg standsede udenfor Eders Port, Bisp Kettil! Gid den Dag, som nu er begyndt, ogsaa maa blive en ny Dag for os Alle!

Det er umuligt at beskrive, hvorledes Udtrykket i Bisp Kettils Ansigt vexlede, da han saae, hvem det var. der stod for ham. Uroen forsvandt, og hans Øjne straalede af Glæde. For ham oprandt i Ordets fulde Betydning en ny Dag, og han ilede sin tilbagevendte Frænde i Møde med aabne Arme.

— Vær velkommen, ærværdige Fader, sagde han, velkommen til Sverigs Rige, Kong Carl skal endnu engang komme til at vige for Eder!

— Kong Carl burde aldrig have sat sin Fod paa Sverigs Jord, sagde Erkebispen, men forlod pludselig dette Emne og sagde: Har I en paalidelig Svend, saa lad ham stige til Hest og langsomt følge bagefter mit Rejseselskab .... Jeg gad nok vidst, om den ædle Ridder agter sig lige til Kongen.

— Eders Rejseselskab? spurgte Bispen forundret.

— Jeg fik ud paa Natten et Rejseselskab, som jeg mindst af Alt havde ventet .... det var den ædle Ridder Hr. Nils Sture.

— Nils Sture?

— Ja, og han red herind paa Bispegaarden paa samme Tid, som jeg .... Vil I nu vise mig den Tjeneste

at skaffe mig at vide, om han har fortsat sit Ridt, eller om han ligesom jeg har søgt Ly i dette Herrens Vejr.

Bispen kaldte paa den Svend, som havde baaret Faklen, og som nu var sysselsat med at gjøre Ild paa Kaminen, efterat han havde tændt de store Vokslys paa Egebordet. Svenden lyttede med Opmærksomhed til sin Herres Befaling og forlod derpaa Salen.

— Nu, min kjære Frænde, sagde Erkebispen, som begyndte at blive mere meddelsom, nu ville vi først for Alvor tage fat paa Værket og lege samme Juleleg med Kong Carl som for syv Aar siden.

Bisp Kettil var ingen Ven af Kong Carl og var nu især i høj Grad forbittret paa ham paa Grund af hans Efterladenhed med at skaffe den fangne Erkebisp hans Frihed igjen, men da denne nu stod foran ham med sit kolde og gaadefulde Væsen, var det, som om han paa en Gang havde glemt sin Vrede mod Kongen og den Frygt, han havde næret saavel for sig selv som for Erkebispen. Desuden kjendte han bedre, eller troede i det Mindste, at han bedre end den nylig Tilbagevendte kjendte til Stemningen i Landet, og han vilde derfor i Tide henlede Erkebispens Opmærksomhed derpaa.

— Jeg tror dog, sagde han, at vi i en vis Henseende bør skjelne mellem Kong Carl for syv Aar siden og Kong Carl nu!

— Og i hvilken Henseende? spurgte Erkebispen kort.

— Han staar nu med Sverigs Almue bag ved sig.

Bispen fortalte nu tillige, hvorledes det var gaaet til, at Kongen var bleven kaldt tilbage til sit Rige, at Folket havde raabt paa, at Sverig fra Arilds Tid havde været et Kongedømme og intet Præstedømme, og at han ikke vilde have faaet en eneste Mand til at følge sig, med Undtagelse af sine egne samt gode Frænders og Venners Svende, naar dette Raab ikke var bleven tilfredsstillet.

Men Erkebispen svarede med et koldt Smil:

— Hvorledes han end staar, Bisp Kettil, saa skal han dog falde!

— Men En maa dog være Konge i Sverig!

— Ja, En maa styre Landet, hvad enten han bærer Kongenavn eller ikke.

— Altsaa heller ikke Kong Kristian? spurgte Bisp Kettil, som ikke kunde begribe, hvad Erkebispen sigtede til.

— Det saae vel Sverig mindst af Alt, svarede Erkebispen, og Sverrig skal faa sin Villie frem, saa sandt hjælpe mig Gud og St. Erik.

— Altsaa en anden Konge ....? spurgte Bispen; men hvor vil I finde ham?

— Nu sporger I, som Birger Jarl engang spurgte i en Forsamling af Rigets Herrer og Mænd ... og veed I, hvilket Svar Jarlen fik?

— Nej!

— En mægtig Mand, Hr. Ivar Blå, traadte frem og sagde: Under den Kappe, jeg bærer, vil jeg ogsaa kunne ryste en Konge frem! Og dette Svar giver jeg ogsaa Eder, dog maa det forstaas saaledes, at det ikke er enhver mægtig Mand i Sverig, der kan sige de Ord, og tillige handle derefter.

— Hvad er det da egentlig, I vil, Erkebisp Jons?

— Nogle spæde Vidiebuske kunne let bindes sammen med et Baand, men fuldvoxne Ege kunne det ikke .... om de ogsaa have staaet sammen, medens de voxede op; naar Kraften kommer, og Styrken modnes, ville de sprænge det stærkeste Baand .... Jeg vil intet Andet end hvad Naturen og Vorherre vil. Hvad han har forenet, skulle Menneskene ikke skille ad, hedder det .... men jeg vender Sætningen om og siger: Hvad Herren vil have adskilt, det skulle Menneskene ikke søge at binde sammen.

— I vil altsaa dele Sverigs Rige i en Mængde smaa Riger ....!

— Jeg vil Fred, Bisp Kettil, Fred og Ro .... Hvad er det vel, som binder disse Landskabsmenigheder sammen, som for ikke lang Tid siden vare saa fri og selvstændige, at de ikke engang kjendte hinanden, hvad andet er det vel, end deres fælleds Sprog? Nu vel, lad dette Baand bindes, men lad det bindes, saa det ikke foraarsager stadig indbyrdes Krig. Folket skriger paa Lov og

Lov og gammel god Sædvane...., ja, Folket skal faae sin Villie frem, og Landskabslovene skal komme til at gjælde mere, end de maaske have ønsket det!

— Lagmændene skulle da regjere deres Landskaber som Konger? spurgte Bispen.

— Nej, Nej, Bisp.... den Tid er forbi! En Ting maa vi bøje os for, og det er den Sandhed, som altid har staaet fast og vil staa fast til alle Tider.... og her lyder den saaledes, at den, som har Magten, han tager Magten, og Sverigs Herrer ere nu i Besiddelse af Magten.... og de ville ogsaa tage den. Kongemagten og Kongekronen ere nu kun en tom Skal, det er den fælleds Krone over de mange kraftige Ege, om hvilke jeg har talt; men I ser vel, hvorledes dens Blade begynde at visne og falde af. Kronen er nu kun en tom, skrøbelig Skal, den revner og smuldrer hen.... ja, Jernbaandet brister, og de enkelte Stammer staa fri og selvstændige. Enhver af dem er en Mand for sig.

I dette Øjeblik aabnedes, Døren og Bispens Svende bar Forfriskninger ind og satte dem paa det store Egebord. Da de igjen havde bortfjernet sig, sagde Erkebispen i en halvt hviskende Tone:

— Tænk nu nøje over, hvad jeg har sagt Eder, Frænde, og naar I med et uhildet Blik betragter hele Maleriet, vil I finde, at hvad jeg har fremstillet ikke indeholder andet Nyt end det, som Tiden selv har ført med sig, og det maa vi tage, som det er....

— Men tænk I ogsaa paa, hvad jeg sagde Eder om Folkets Raab paa en Konge og et Kongedømme!

— Bah.... Ravnen skriger altid, naar Kæmpen er falden og Blodet ryger varmt paa Valpladsen.... Der gives dem, som have vist Folket den faldne Konge, og derfor skriger det....

— Men Folket har andre Mænd i Spidsen for sig end Kongen, indvendte Bispen.

— Ja vist, der findes flere som Nils Sture.... lutter Sværmere, Bisp!.... Men de ere ikke mere værd end de molædte, spinkle Baand, som holde Thronhimlen oppe; naar de briste, falder hele den kongelige Stads,

hvis der ikke findes Nogen, som knytter nye, stærkere Baand istedenfor de gamle.

Nu traadte Erkebispens Ledsagere ind i Salen tillige-med Hovmesteren. Denne Sidste tog Plads ved Skjænke-bordet for at paase, at Tjenerne gjorde deres Skyldighed, og at der Intet manglede.

De to Bisper tog Plads ved den ene Ende af Bordet, medens de Øvrige satte sig langs med begge Siderne.

Der herskede en almindelig Taushed. Selv Bisp Kettil, der plejede at være munter og skjæmtefuld, var nu taus og tankefuld. Erkebispen nød kun lidt, men han roste højlig Bispens Kok, der i saa kort Tid havde bragt en saadan Anretning tilveje.

— Paa Eders Velgaaende, ærværdige Fader, sagde Bispen og greb et stort Sølvbæger.

— Jeg drikker Eder til som Sverigs Rigsforstander, svarede Erkebispen, hvorpaa han tilføjede: Vi To, I og jeg, ville begynde, og saa ville vi se Tiden an!

Med disse Ord tømte han sit Bæger.

I dette Øjeblik aabnedes Døren, og den Svend, som var bleven sendt afsted for at udspejde Nils Sture, traadte ind.

Han gik hen til Erkebispen og meldte, at Ridderen med sine Svende var reden gjennem Byen og havde taget Vejen ad Norrkøping til.

Erkebispen sagde Intet, men hans Ansigt viste tyde-lig en vis Tilfredsstillelse, hvorfor ogsaa Bisp Kettil sagde:

— Det lader til, at denne Efterretning glæder Eder.

— Jeg tænkte nok, at han ikke havde gjenkjendt mig, sagde Erkebispen smilende; jeg vilde blot have fuld Vished herom, og det har jeg faaet, thi havde den gode Ridder set, at det var ved Erkebisp Jons Side, at han red ind i Linkoping, saa var han sikkert bleven her for at tage mig nærmere i Øjesyn, og det vilde jeg dog nødig have havt ....

Da Maaltidet var endt, førte Bisp Kettil sin Gjæst til det for ham bestemte Sovebærelse.

Morgenens første Timer svandt hen, medens Jøns Bengtsson hengav sig til den Hvile, han saa højlig trængte til. Vilde vel med de Gjerninger, om hvilke han drømte, Morgenen komme og fuldt Dagslys bryde frem over Sverigs Land, eller var han, som han der laa i Nattens Favn med Fremtidstankerne i sit Skjød, selv et Billede paa disse Dagens første Timer, som i Virkeligheden tilhøre Natten?

Over hans Hoved spandt Nornerne deres Traade, ligesaa taust og ligesaa sikkert og ligesaa uafhængigt af Menneskenes Beregninger, som Karlsvognen bevægede sig.

VII.

Et Syn.

Samme Nat laa Nils Sture med sine Svende i en Bondegaard midt imellem Linnkøping og Norrkøping. Han havde ifølge sit Løfte til Ivar Axelsson gjort Alt, hvad der stod i hans Magt for at finde den bortrøvede Prindsesse, men forgjæves. Han var paa sin Rejse truffen sammen med Hr. Ivar Axelsson paa Hjuleberg, og det var paa dennes Anmodning, at han havde sendt Brodde med et Brev til Hr. Filip Axelsson paa Stockholm Slot, efterat han havde overbevist sig om, at Brevet ikke indeholdt Andet end en Anmodning til Hr. Filip om at anholde hos Kong Carl om hans Datters Haand til Hr. Ivar.

Under et Ophold i Stockholm var Brodde, ved at følge efter Kanniken Helmich, kommen under Vejr med, at Jomfru Magdalena opholdt sig i Klara Kloster; han havde ogsaa erfaret, at Kongen var forbittret paa Hr. Ivar, fordi han havde bortført Prindsessen, samt at Helmich og David Bengtsson gjorde Alt for at føre

Kongen bag Lyset, og saasnart han havde udført sit Hverv, ilte han derfor til Ekesjø, hvor Hr. Nils opholdt sig hos sin Broder Svante Bosson.

Saasnart Nils gjennem Brodde havde faaet de omtalte Efterretninger, sendte han Hollinger med Budskab derom til Hr. Ivar, som nu opholdt sig paa sit Slot Lillø i det nordostlige Skaane, og selv drog han Nord paa med Brodde og Erik, og paa denne Tur stødte han, som vi vide, i Nærheden af Linkøping paa Erkebispen ogsaa hans Følge. Men imod Erkebispens Formodning havde Nils strax gjenkjendt ham, og uden Tvivl vilde vel og det, som Erkebispen ikke gjerne vilde have, nemlig at Kongen for tidlig fik Underretning om sin Fjendes Ankomst, være sket, hvis ikke Nils endnu havde været et Rov for samme Uvisshed, samme ængstende Uro med Hensyn til, hvad han burde gjøre, som da han forlod Enkøping og den grønne Ridders Lig.

Denne Uro var næsten taget til efter hans Møde med Erkebispen. Det var klart, at Afgjørelsens Stund for Sverigs Ve og Vel nu nærmede sig. Kampen vilde bryde ud; men hvor var hans Plads i denne Kamp? Dette Spørgsmaal, som fordum laa saa klart for ham, kunde han nu ikke besvare sig selv. Da han red ind paa den omtalte Bondegaard, var hans Hoved fuldt af modstridende Tanker i denne Retning, og Blodet flod feberhedt gjennem hans Aarer.

Han laa længe uden at kunne sove. Det var, som hvilede der en centnertung Byrde paa hans Bryst og, som den, tiltog i Tyngde med hvert Øjeblik, der gik.

Endelig faldt han i en Slags Dvale, en Mellemting mellem Søvn og vaagen Tilstand.

Stormen tudede udenfor Hytten og jog Skyerne paa Himlen, saa at Stjernerne begyndte at titte frem fra det klare Blaa. Men Stormen rasede ogsaa i Nils Stures Sjæl. Det forekom ham, at han befandt sig paa Dækket af et Fartøj. Havet gik med skyhøje Bølger; Braadsøerne brød sig mod Skibets Bov og skyllede hen over Dækket; det knagede i Skibets Sammenføjninger, og hvert Øjeblik truedes det med at knuses mod blinde

Skjær. Natten var mørk og kold, og Matrosernes fortvivlede Skrig løb af og til i hans Øre.

Da forekom det ham, at en høj Skikkelse med Kongekrone paa Hovedet og Scepter i Haanden nærmede sig ham, og i det Samme spredtes Skyerne ad, Maanen traadte frem og belyste de stormende, skummende, hvide Bølgetoppe, de fortvivlede Matroser og den høje Skikkelse. Det var Kong Carl. Men hvor blidt var ikke hans Blik, og hvor lidende, hvor fuldt af Sorger og Bekymringer hans Ansigt! Og de store, tidligere saa funklende og stolte Øjne hvilede paa Nils, og Kongen rakte sin Haand ud imod ham og sagde: Nils Sture, frels mig! — Jeg er Sverigs Mand, Kong Carl, sagde Nils. Og Stormen vedblev at rase, og Skibet knagede og bragede, saa at det var tydeligt for Enhver, at den sidste Stund var kommen. Kongen strakte anden Gang sin Haand ud imod Nils og sagde, idet han med Sceptret pegede ud over Skibet: Se Sverig .... det sukker i Dødsangst efter Frelse .... frels Sverig, Nils Sture! Men Nils laa ligesom fortryllet, han kunde hverken røre Haand eller Fod. Da kom en stor, sort Skygge farende paa Stormens Vinger, den blev større og større, saa at den skjulte baade Himmel og Hav, og to Arme straktes ud, og i det samme funklede to Sværd, det ene mod Kongen og det andet mod Nils, og en Stemme saa kold og haard som Jøns Bengtssons raabte: dø! — I det Samme blegnede Kongen og sank om, og Skibet stødte med et voldsomt Brag mod Klippen og splintredes i tusinde Stykker. Men endnu i Døden hvilede Kongens Blik paa Nils, og hans skjælvende Læber fremstammede: Det er for sent, Nils Sture!

Nils vaagnede og slog Øjnene op. Den kolde Sved stod ham paa Panden, og han maatte se sig omkring for at overbevise sig om, at han ikke befandt sig mellem det synkende Skibs Vragstumper.

Men Himlen var klar, og ved Døren stod Brodde og meldte, at Hestene vare sadlede og alt rede til Opbrud. Nils brugte ikke lang Tid til at klæde sig paa og iføre sig sin Rustning.

Tre Dage derefter red han over Broen til Penningeby.

Men Uroen og Tvivlraadigheden fulgte ham ogsaa her, saa at han var taus og indesluttet, og Fru Brita, som delte alle hans Bekymringer og vidste, hvor dybt Smerten var trængt ind i hans Sjæl, led tilligemed ham og søgte forgjæves efter Midler til at sprede Mørket i hans Sjæl.

Kampen mellem Erkebispen og Kongen brød snart løs. Den Førstnævnte sendte Bud og Brev omkring i hele Landet for at ophidse Almuens Sind, og mange Steder fik han Medhold, saa Almuen rustede sig for at drage til Stockholm mod Kong Carl. Kun Dalkarlene og Uplændingerne stod fast paa Kongens Side, uagtet Erkebispen med alle brugelige Ceremonier satte ham i Ban.

I Begyndelsen af Januar drog Erkebispen, Bisp Kettil, David Bengtsson og flere Herrer med en mægtig Hær mod Stockholm, som de strax søgte at tage med Storm.

Det lykkedes dem ogsaa, og snart indløb den Efterretning, at Dalkarlene vare paa Vejen for at hjælpe Kongen og at Uplandsbønderne rustede sig ivrig for at forene sig med de Førstnævnte og angribe Erkebispen i hans Lejr udenfor Stockholm. Der kom af og til Budskab til Penningeby, om hvad der tildrog sig, og Svendene der vare af den Mening, at deres Herre kun ventede paa Dalkarlenes Ankomst, for i Spidsen for dem at drage Kongen til Undsætning, og denne deres Mening bekræftedes, da en skjøn Dag nogle Dalkarle kom til Penningeby og havde en lang Samtale i Enrum med Hr. Nils.

Men da havde Kongen allerede begyndt at underhandle med sine Fjender. Bisp Kettil og Hr. Ivar Gren havde, efterat der var stillet Gidsler, været inde i Stockholm for at underhandle. De Betingelser, som gjennem Bispen bleve tilbudte Kongen, vare, at han skulde have Åbo og Raseborgs Slot med tilhørende Lehn samt Norrbotten, medens han derimod skulde give Afkald paa Sveriges Krone. Kongen var næsten gaaet ind paa disse

Betingelser, da han pludselig fik Underretning om Dalkarlenes Afmarsch, og paa Grund deraf afbrød Underhandlingerne.

Der var dog kun lidet vundet derved. Erkebispen var altfor mægtig og vilde blive det i endnu højere Grad. Og naar Kong Kristian, hvilket ansaas for sikkert, til Foraaret kom ham til Undsætning, vilde Kongens Skjæbne være afgjort. Han kunde udsætte, men ikke bortrydde den overhængende Fare, og Riget vilde imidlertid til ingen Nytte sønderslides af indre Stridigheder.

Saaledes stode Sagerne, da en Morgenstund Trompetstød forkyndte, at en fremmed Ridder ønskede at blive indladt paa Penningeby. Det var Hr. Erik Axelsson, og efter et kort Ophold red han over den nedladte Vindebro ind paa Penningeby.

Han kom fra Finland og vilde paa Vejen til Stockholm aflægge et Besøg paa Penningeby, hvor hans to Broderdøttre, Fru Iliana og Jomfru Ingeborg, opholdt sig, og hvor han ligeledes haabede at træffe sammen med sin Broders Ven, Hr. Nils Sture.

Han havde en statelig Ridderskikkelse og lignede sin Broder Ivar meget, men han havde ikke dennes aabne og ærlige Ansigtstræk, ej heller hans sværmeriske Blik. Man saae strax, at det var den beregnende Statsmand, som skuede frem af dette skarpe, men rolige Øje, medens Kindens Linier og Mundens Form i Forening med Kløften i Hagen tydede paa megen Kraft, Ihærdighed og Resoluthed. Da han traadte ind i Salen paa Penningeby, kom Fru Brita og hans Broderdøttre ham imøde.

Formiddagen gik hen under Samtale om almindelige Emner, uden at Dagens vigtigste Spørgsmaal, nemlig Kampen mellem Erkebispen og Kong Carl, berørtes. Men hen paa Eftermiddagen, da Hr. Erik omtalte, at han ventede sine Svende hvert Øjeblik, gav dette Anledning til at dreje Samtalen ind paa alvorligere Ting.

Han befandt sig nu alene med Hr. Nils og kunde derfor ogsaa mere frit indlade sig paa det hidtil uberørte Omraade.

— I er min Broders Ven, Hr. Nils, sagde han,

og jeg takker Eder paa hans Vegne, for hvad I har gjort for ham.... Naar vi engang lære hinanden nøjere at kjende, haaber jeg, at Eders Venskab ogsaa vil blive mig til Del!

— Det kan I gjøre sikker Regning paa, saa længe I er Sverigs Mand, svarede Nils Sture.

— Og hvad mener I med i disse Dage at være Sverigs Mand, nu da To kæmpe mod hinanden, og Begge sige, at de kæmpe for Sverig?

— Den, som kan glemme sig selv og sin Fordel for Sverigs Skyld, han er Sverigs Mand!

Hr. Eriks Spørgsmaal var i det Hele taget ikke let at besvare; men i Svaret, som Nils Sture gav, laa der ligesom en Hentydning, der æggede Hr. Erik til at gaa videre paa den begyndte Samtale. Han var i enhver Henseende en Mand af sin Tid, helt optaget af egennyttige Planer og dertil koldblodig nok til ikke at lade en Fornærmelse drive ham videre, end Klogskaben bod. Han lod sig ikke forlede af Fornærmelsen, men han benyttede sig af den som et Middel, og i dette Tilfælde som en Anledning til aabent at optræde mod Kong Carl.

Men at han derfor ikke vilde forene sig med Erkebispen, var klart nok for dem, som erindrede denne Sidstes Opførsel ved Kong Carls første Afsætning, da Hr. Erik ligeledes var en af Hovedmændene og som Rigsforstander drog til Finland, medens Erkebispen i al Stilhed indkaldte Kong Kristian og lod ham vælge til Konge. Men naar han saaledes ikke vilde bidrage til Erkebispens Forherligelse og den Fornærmelse, som Kong Carl havde tilføjet hans Broder kun var et Paaskud for ham til at træde op mod Kong Carl, hvad var da hans egentlige Hensigt?

Nils Sture havde havt tilstrækkelig Tid til at tænke over de enkelte Personer og deres Forhold til det, der for ham gjaldt Alt, og Axelssønnerne havde naturligvis ogsaa været Gjenstand for en nøje Drøftelse. Men noget tilfredsstillende Svar paa dette Spørgsmaal havde han ikke kunnet give.

Hr. Erik, som før havde været mellem dem, der

foragtede Nils Sture, fordi de ikke kunde fatte Sjælsstorheden i hans Selvopofrelse, men som nu havde forandret Tanker om ham og vænnet sig til i ham at se en Mand, hvis Hengivenhed var af største Værd, søgte at udforske sin Værts Tanker med Hensyn til Kongen og Erkebispen.

— I har Ret, Hr. Nils, sagde han; det er en Ridders Pligt at ofre Alt for sit Fædreland .... Men vil I, da vi nu sidde her og tale sammen som Venner, tillade mig et Spørgsmaal: — Hvad er Eders Mening om den Kamp, som nu finder Sted?

Nils svarede ikke strax, og Hr. Erik tilføjede da:

— Hvis jeg skal drage den Slutning deraf, at I sidder her i Ro paa Penningeby, saa vil I lige saa nødig have, at den Ene som den Anden vinder Sejr.

— Og om saa var?

— Saa antager jeg, at I ønsker en Tredie, som ret kunde hævde Sverigs Sag.

— Uden Tvivl vilde ikke blot jeg, men enhver ærlig svensk Mand med Glæde følge den, som formaaede at gjøre en Ende paa disse Stridigheder og føre Sverig frem til Velstand og Lykke; men kan I sige mig, Hr. Erik, hvor man skal finde en saadan Mand?

— Umuligt er det vel ikke at finde en saadan Mand, svarede Hr. Erik med et Smil. Hvad siger I om Eder selv, Hr. Nils?

Nils foer op, som om han var bleven stukket af en Slange.

— Guds Død, Hr. Erik, udbrød han, hvor kan Sligt falde Eder ind?

— Jeg synes, sagde Hr. Erik uden at besvare Nils Stures Spørgsmaal, at vi i een Henseende maa være enige, nemlig deri, at den nuværende Tilstand er et Onde, som der paa en eller anden Maade maa raades Bod paa jo før jo hellere, og i saa Tilfælde drejer Spørgsmaalet sig kun om at finde det bedste Middel til at naa dette Maal.

— Og I har fundet Midlet dertil ....?

— Ja, Hr. Nils, og det bestaar i, at jeg nu drager Bisperne til Hjælp.

— Det er muligt, at I har Ret, sagde Nils langsomt.

— Nu vel, vedblev Hr. Erik, naar vi har vundet dette Maal, staar der kun tilbage at skride til Valget af en Rigsforstander eller en Konge!

Nils rystede med et sorgmodigt Smil paa Hovedet og sagde:

— Nej deri tager I fejl, Hr. Erik. Naar dette Maal er vundet, saa er ogsaa Alt vundet! Naar Kong Carl er besejret, saa regjerer Erkebisp Jons Sverigs Rige.

— Erkebispen? spurgte Hr. Erik med uforstilt Forbauselse. Vil I dermed sige, Hr. Nils, at Erkebisp Jons ikke skulde tænke paa noget nyt Kongevalg?

— Ja, det er min Mening!

Fru Brita traadte ind i dette Øjeblik og derved fik Samtalen en anden Retning. En Stund derefter ankom Hr. Eriks Svende, og Ridderen forlod da Penningeby og drog i Spidsen for sine Svende Syd paa.

Begivenhederne udviklede sig nu hurtig. Dalkarlene naaede ikke Stockholm. Bisp Kettil og Erik Axelsson drog sammen op imod dem og formaaede dem dels ved Løfter og dels ved Trudsler til at vende om. Uplandsalmuen, som imidlertid havde angrebet Erkebispen i hans Lejr udenfor Stockholm, blev slaaet og drog bort igjen, og nu stod der intet Andet tilbage for Kong Carl end at gjenoptage de afbrudte Underhandlinger.

Fru Brita paa Penningeby fældte Taarer, da det berettedes hende, at hendes kongelige Frænde, der en Gang havde været saa rig og mægtig, nu maatte bøje Knæ for Erkebispen og tigge om sit Liv, og hun saae med et bedende Blik op til sin Mand.

Ogsaa Nils var meget bedrøvet over Sagernes Gang, og da han saae sin Hustrus Taarer, steg det gamle Spørgsmaal atter op i hans Sjæl, om han havde handlet rigtig. Fru Brita, der saae den Kamp, som foregik i hans Sjæl, greb hans Haand og sagde:

— Det gjælder maaske Kongens Liv, Nils.... og han staar ganske alene!

Nils svarede ikke, og Brita vedblev:

— Jeg har tænkt meget over, hvad Du, inden Du sidste Gang drog bort fra Penningeby, sagde mig om Sverig, om Kong Carl og Dig selv og om Ridder Fjalars Ord i hans Dødsstund.... Mindes Du det Træ, som jeg har vist Dig her paa den anden Side af Søen, det store, smukke Træ, hvis Krone man kan se langt borte i det Fjerne?

— Ja, jeg mindes det.

— Dette Træ vil jeg sammenligne med Sverig, Dig og Kong Carl....! Stammen, som bærer den høje Krone, er saa hul og raadden, at den kun har saamegen Livskraft, som den akkurat behøver for at fremkalde den grønne Krone, og hele Træet vilde styrte om, hvis der ikke rundt omkring det stod Træer med friskt og frodigt Løv og en Rigdom af grønne Blade. Det Hele ser ud som et eneste Træ, men hvis det gamle Træ i Midten faldt, saa mistede det Hele sin Skjønhed....

— Og hvad mener Du med dette? spurgte Nils.

— Det gamle Træ er Kong Carl, Nils.... Han er ikke mere den Samme som tidligere, han er kun et Navn, men dette Navn er just det, som Sverig trænger til. Efter hvad Engelbrekt vilde, og efter hvad Almuen vil, er der jo ikke Spørgsmaal om Andet end Opretholdelse, ikke af min Frændes Kongedømme, men af Sverig som Kongerige. Havde Kong Carl blot trofaste Mænd om sig, som virkelig vilde Sverigs Vel, saa vilde det nu være dem og ikke ham, der styrede Sverig. Det Hele vilde tage sig ud som Eet, ligesom Træerne hist nede ved Søen, og Kronen i Træets Top vilde sidde deri til Gavn og ikke til Skade. Har jeg ikke Ret, Nils?

— Maaske!

— Saa vilde ogsaa den grønne Ridders Tanke gaa i Opfyldelse og Du kunde arbejde dit høje og ædle Arbejde tilende!

Herpaa svarede Nils Intet, og Samtalen døde efterhaanden hen.

Men om Aftenen greb Nils sin Hustrus Haand og sagde:

— Brita, i Morgen rider jeg til Stockholm!

En Straale af den reneste Glæde tindrede i Fru Britas Øjne, og den fine, blege Kind farvedes af en fortryllende Rødme. Nils omfavnede hende og trykkede et Kys paa hendes Pande.

Den næste Dag red Nils til Stockholm, hvor han først ankom sent om Aftenen.

Her vare Sindene i stærkt Oprør og Hengivenheden for Kongen større end nogensinde, medens man var i højeste Grad misfornøjet med, Erkebispen. Erikus Olaj befandt sig i Stockholm, og Nils, som traf sammen med ham der, fik af ham udførlig Beskrivelse om hvad der havde tildraget sig i de sidste Dage. Ikke mindst vigtig var det, som han fortalte om Upsala Domkapitel.

— Herrerne i Domkapitlet, sagde han, ere i højeste Grad misfornøjede med, at Erkebispen ikke vil give sig tilfreds, og de have givet ham deres Mening tilkjende.

— Men Erkebisp Jons bryder sig maaske ikke meget om sit Domkapitels Mening, afbrød Nils.

— Nej, det gjør han desværre ikke.... Det gjør mig dog ondt, at den gamle Konge nu for anden Gang maa forlade sit Rige, og Gud veed, hvad Følgerne vil blive deraf.

— Naar skal Kongen da forlade Stockholm?

— I Morgen skal han fra Raadhuset frasige sig Kronen og Riget, og saa skal han gaa ombord paa Erik Axelssons Skib, som strax stikker til Søes, for saa vidt Vinden bliver gunstig.

— I Morgen! udbrød Nils.

— Ja i Morgen.... og det lille Råseborgs Lehn og Korsholms Lehn er det Eneste, som Sverigs Fyrste og Rigsforstander i Forbindelse med Raadet have forundt Kongen.

— Sverigs Fyrste, siger I?

— Ja, det er Sverigs Erkebisp.... Han kalder sig saaledes i de Skrivelser, som ere blevne udvexlede i disse Dage; jeg har selv set og læst Kong Carls Frasigelses-

brev. Erkebispen kaldes deri „Sverigs Fyrste“, og Bisp Kettil „Rigets Forstander“.

Den fromme Magisters Oplysninger gav Nils meget at tænke paa, og han besluttede allerede samme Aften at ville tale med Kongen. Men da han kunde indse, at Kongens Person blev nøje bevogtet, sendte han Brodde for at skaffe ham at vide, hvorledes han bedst kunde komme til at tale med Kongen.

Brodde gik og kom efter en god Stund tilbage med den Besked, at det var umuligt at træffe Kongen uden at vække Opsigt og paadrage sig Erkebispens Uvillie.

Nils var dog stærkt i Tvivl om, hvad han her burde gjøre. Erkebispens Vrede frygtede han ikke for. Det var kun i Tilfælde af, at Kongen ikke svarede til hans Forventninger, at han vilde trække sig tilbage for ikke i Utide at foranledige Udbrudet af en Strid med Erkebispen, som han kun vilde begynde, hvis denne viste den ringeste Tilbøjelighed til for anden Gang at indkalde Kong Kristian. Denne Uvished med Hensyn til Kong Carl bevirkede, at Nils tilsidst fulgte Broddes Raad: foreløbig at lade Sagerne gaa deres egen Gang. Besøget hos Kongen kunde jo finde Sted, naar denne var kommen over til Finland. Det kunde ogsaa være, at dette rigtige Kjendskab, som Kongen nu fik til Erkebispen, ikke var ganske unyttigt med Hensyn til det høje Maal, Nils havde stillet sig.

Uden imidlertid aldeles at vilde opgive Haabet om muligvis i Løbet af den næste Dag ved et eller andet Tilfælde at træffe sammen med Kongen, lod Nils Aftenen gaa hen og gav sine Svende Befaling til opmærksomt at iagttage Alt, hvad der tildrog sig i Monthuset, hvor Kongen vedblivende boede. Brodde, Erik og Hollinger skiftedes da til at holde Vagt i Nærheden af Monthuset.

Men da Morgenen kom, var man i den Henseende lige nær. Erkebispens egne Folk havde holdt Vagt udenfor Mønthuset, og ikke langt derfra havde hans Broders Svende været opstillede. Alle Forsigtighedsregler vare tagne for at forekomme og, hvis dette ikke lykkedes, paa

engang knuse ethvert muligt Udbrud af Borgernes Hengivenhed for deres ulykkelige Konge.

Den næste Dag var fra den tidlige Morgenstund en utallig Menneskemængde i Bevægelse mellem Monten og Raadhuset, der laa i Nærheden af Bykirken paa Stortorvet. Det var som et bølgende Hav af Hoveder, især delesheď paa Torvet, hvor man med urolig Spænding oppebiede det Øjeblik, da Kongen vilde vise sig paa Altanen ved Raadhuset. Vinduerne i de omkringliggende Huse vare ogsaa fulde af Tilskuere, som vilde være Vidne til den gamle, kjære Konges Afskedsord, og man talte om, at nogle raske Mænd havde besluttet at gribe til Vaaben for ham, netop naar hans Fjender sikrest troede at have naaet deres Maal. Nogle, som troede at vide mere end Andre, hviskede tillige om, at man i Nattens Mørke havde set nogle ukjendte Svende snige sig omkring den erkebispelige Vagt ved Monten.

Nils havde ogsaa begivet sig til Torvet og taget Plads ligeoverfor Raadhuset, hvorfra han haabede at kunne se og høre Alt uden selv at være udsat for en unødvendig Opmærksomhed.

Det varede imidlertid længe, inden Kongen kom tilsyne, og Mængden begyndte at blive urolig. Nils grebes af den Tanke, at der muligvis i det sidste Øjeblik kunde være indtruffet Noget, som kuldkastede Dagens Sejr for Erkebispen.

Endelig opstod der paa den modsatte Side af Torvet en Bevægelse, som tilkjendegav, at Kongen og Herrerne begav sig til Raadhuset. Nils kunde, hvor han stod, ikke se andet end Svendenes blanke Partisaner.

Endnu hengik der en Stund, hvorunder en Dødsstilhed udbredte sig over de mange Hoveder, ligesom Havets Bølger af og til, inden Uvejret bryder løs, synes at lægge sig til Ro, tause og ligesom forbausede over, hvad der vil komme.

Endelig viste Kongen sig paa Altanen ved Raadhuset. Bag ved ham stod Brødrene Erik og David Bengtsson, og i Baggrunden funklede Svendenes Partisaner.

Kongens Udseende var i højeste Grad lidende. Hele hans Skikkelse, som fordum havde været saa majestætisk, var sammensunken og bøjet, og Ansigtet, omkring hvilket de hvide Lokker flagrede for Vinden, bar tydelig Præg af en dyb, men tilbagetrængt Smerte.

Saaledes gjensaa Nils den Konge, som en Gang i sin Magts og Lykkes Solskinsdage havde haanet og foragtet ham, men som tilsidst, medens endnu Glandsen af legemlig Skjønhed og Kraft og en usædvanlig Rigdom omgav ham, havde rakt ham Haanden til Forsoning. En Hær af forskjellige Tanker drog igjennem Ridderens Sjæl, men alle strømmede de i samme Retning til samme Strand, til Sverig og Sverigs Land, og saa lidet fæstede han sig ved sig selv og det Forhold, som havde hersket mellem ham og Kong Carl, at han selv i denne Stund hovedsagelig havde Blikket rettet imod Maalet.

Kongen talte til Folket og gjorde Rede for den Overenskomst, som var truffen mellem ham og Rigets Herrer. Han frasagde sig offentlig Tronen og løste alle dem, som havde svoret ham Huldskab og Troskab, fra deres Ed. Han sluttede med følgende Ord:

— Og det er mit Løfte til Eder, gode Herrer og Mænd, at jeg aldrig mere vil forlange noget Herredømme i Sverigs Rige.

Men hans Stemme klang saa sorgfuldt, og han syntes ligesom at knuges sammen af en usynlig Magt, som han ikke formaaede at værge sig for. Der var heller ikke Mange i den store Forsamling paa Torvet, som ikke vidste, at han var bleven tvungen til denne Frasigelse, og det Usædvanlige i paa denne Maade at offentliggjøre den ved at tvinge Kongen til selv at udtale sin egen Vanære, kastede en Skygge af Haardhed og Hjerteløshed over den mægtige Sejerherre, som maaske derved, mere end han havde tænkt sig, afslørede hans rette Karakter for Folket.

Paa Nils gjorde alt dette det pinligste Indtryk. Da han hørte den gamle kjære Stemme tale, gjennemtonedes hans Sjæl ligesom af en Gjenklang af de Ord, hans Hustru havde talt til ham, inden han drog fra

Penningeby. Alt, hvad Kongen sagde, gik ligesom op i den samme Bøn, samtidig med at det indeholdt en Anklage mod hver redelig Mand, der havde ladet ham komme i denne Nød, uden at løfte en Haand til hans Forsvar. Og bagved den gamle, sammenbøjede, af Skjæbnen saa haardt hjemsøgte Konge, laa langt borte hele Sverigs Rige udbredt.

Og dette Rige talte med hans Hustrus Stemme, græd med hendes Taarer, bønfaldt med hendes Blik. Og ved den smukke, blege Bønfaldendes Ord og Taarer fremkaldtes pludselig for hans Sjæl Drømmen, i hvilken han havde set Kongens Billede aldeles saaledes, som han nu stod foran ham. Frels mig, frels mig! stod der at læse i Furerne paa Kongens Pande, og Synet af den mørke Erkebisp, som stod der lig en sort Sky med Stormen i sit Skjød, lagde ligesom paa Kongens Læber de Ord: „det er for sent“.

Nils var i højeste Grad oprørt. Af disse to Mænd, den svage og vankelmodige Kong Carl og den stærke, kraftige, men tillige haarde og hævnlystne Erkebisp Jons, skulde Sverigs Skjæbne altsaa være afhængig.

— Hvad synes I om alt dette Nils Sture? hviskede en Stemme i Ridderens Øre, medens en Haand lagde sig paa hans Skulder.

Det var Sten Sture, som havde faaet Øje paa sin Ven, og som nu gjennem Menneskemassen havde trængt sig frem til Nils. Denne stod og stirrede med et drømmende Blik efter Kongen, som trak sig tilbage fra Altanen. Det forekom Nils, at Kongens sidste Blik hvilede paa ham, og at det indeholdt en dyb Anklage og Bebrejdelse.

Nils foer sammen ved Vennens Spørgsmaal, men svarede Intet.

— Sligt Syn som dette, vedblev Sten, kan hurtig faae Tankerne til at modnes i en Mands Bryst!

— Hvad mig angaar, svarede Nils, saa er jeg ved dette Syn kommen til Klarhed med mig selv.

— Og til Beslutning ....?

— Ja, til Beslutning!

— Jeg tænkte det nok, udbrød Sten og trykkede heftig Vennens Haand, hvorpaa han tilføjede: Vi mødes snart igjen.

Med disse Ord forsvandt han i Trængslen, og Nils vendte sig om for at se, om hans Svende vare i Nærheden.

Han saae da et Par skarpe, gjennemtrængende Øjne hvile paa sig, men den Mand, hvis Opmærksomhed han saaledes var Gjenstand for, trak sig hurtig tilbage og forsvandt ligeledes mellem Mængden.

Det var Kanniken Helmich fra Upsala.

VIII.

Brita Olofsdatter.

Da Kanniken forsvandt, kom Hollinger ilende hen til sin Herre, men næppe havde han naaet denne, førend hans Opmærksomhed henvendtes paa en høj, i en mørkegrøn Dragt klædt Svend, som med afmaalte Skridt gik langs med den ene Husrække. Han havde Totternes Skjoldemærke syet paa Forstykket af Trøjen, og hans Ansigt var saadant, at naar man engang havde set det, glemte man det ikke saa let. Trækkene vare ubevægelige, og de buskede Øjenbryn skyggede for Øjnene, saa at heller ikke de oplivede Ansigtet, skjøndt man, naar man saae ham fra Siden, saaledes som det nu var Tilfældet med Nils og Hollinger, tydelig kunde se, hvor livlig Øjnene spejdede til Højre og Venstre.

Nils Sture syntes, at han skulde kjende Svenden, men han søgte forgjæves at mindes, hvor han havde set ham sidst. Broddc, som i det Samme indfandt sig og fik Øje paa ham, mindedes imidlertid strax, hvor baade han og hans Herre havde set ham.

— Det er Gumme! sagde han, den gamle Svend,

som gik med Budskab mellem Hr. Olof Axelsson paa Visborg og hans Datter Fru Brita paa Hammarstad... I skal se, at det er forbi med Hr. Olof! Men hvor mon han nu skal hen?

— Ja.... det er Gumme! raabte Hollinger i en saa lidenskabelig Tone, at baade Nils og Brodde saae forundrede paa ham.

— Kjender I ham ogsaa, Hollinger? spurgte Nils.

— Om jeg kjender ham, svarede Hollinger..... ja, jeg kjender ham saa godt, at jeg aldrig kan glemme ham!

Nils vilde netop spørge, hvor Hollinger havde lært Gumme at kjende, og hvad han vidste om ham, da en anden Person pludselig lagde Beslag paa hele hans Opmærksomhed.

Det var Fru Brita fra Hammarstad, der kom gaaende hen ad Gaden saa stolt og knejsende som nogensinde. Ingen kunde se paa hende, at hun en Gang havde været dømt til at brændes paa Baal, eller at hun havde været indespærret som Fange i et Kloster, efterat Kong Carl havde ladet Naade gaa for Ret baade for hendes Frænders Skyld og for det Venskabsforhold, han stod i til hendes Mand, Hr. Erengisle Nilsson.

Kong Carl havde skjænket hende Friheden allerede førend han første Gang havde maattet forlade sit Rige. Med en næsten udfordrende Holdning skred hun nu hen over Torvet, kun fulgt af en Tjener, der bar en lille, aflaaset Kasse under Armen; Borgerne traadte ærbodig til Side for den fornemme Ridderfrue.

— Fru Brita søger Kongen! hviskede Brodde til Hr. Nils. Hun kom til Monten netop i det Øjeblik, da Kongen og Herrerne vilde begive sig til Raadhuset. Jeg stod bag Svendene, som vare opstillede udenfor Døren. Erkebispen kom selv ud paa Trappen for at høre, hvad hun vilde. De talte længe med hinanden, og jeg hørte Erkebispen sige: „Naar Kongen er kommen ombord, Fru Brita.... Det er Eders egen Onkel, som har Kommandoen paa Skibet.... Der kan I sige ham, hvad der ligger Eder paa Hjertet!“ Fru Brita begav sig derpaa

til Klara Kloster, og det er formodentlig derfra, hun kommer.

— Hvad kan hun vel ville Kongen? spurgte Nils.

Det vidste Brodde ikke, men at dømme efter den stolte Ridderfrues blussende Kinder og funklende Øjne var det næppe i det blideste Sindelag, hun opsøgte ham.

Nu nærmede Gumme sig Fru Brita; hun sagde nogle Ord til ham, hvorpaa han tog Skrinet fra Tjeneren og fulgte efter hende i Stedet for denne.

Nils besluttede at følge Fru Brita. Han vilde ogsaa endnu engang se den ulykkelige Konge, hvis det lod sig gjøre. At komme til at tale med ham, indsaa han, var umuligt, da ikke blot Kongen, men uden Tvivl ogsaa han selv var omgiven af aarvaagne Øjne, at dømme efter Helmich, der øjensynlig længe havde givet Agt paa ham og ganske sikkert ogsaa havde hørt de Ord, der bleve vexlede mellem ham og Sten Sture.

Det lykkedes Nils gjennem en af Tværgaderne at naae ned til Skibsbroen før Fru Brita. Det Skib, hvorpaa Kongen og Prindsessen skulde gaa ombord, laa tæt op til Skibsbroen. En Mængde Mennesker havde samlet sig der, hvilket opholdt Fru Brita Noget, saa at Nils fik Tid til at komme ombord paa et Skib, som med sin Bagstavn laa tæt op til Hr. Erik Axelssons Skib, og hvorfra han kunde se og høre Alt, hvad der tildrog sig paa dettes Dæk.

Næppe havde han her indtaget en bekvem Plads mellem en Bunke Sejldug og noget Tovværk, forend han saae Fru Brita komme gaaende hen til Skibet om muligt endnu mere blussende rød end før. Hun sagde et Par Ord til en Svend, der strax skyndte sig ombord, hvorpaa efter nogle Øjeblikkes Forløb Erik Axelssons viste sig og med sin sædvanlige Ridderlighed gik sin Broderdatter imøde og førte hende ombord.

— Har I det, Farbroder? spurgte hun, saasnart hun var kommen agterud og saaledes befandt sig alene med Hr. Erik.

— Ja! svarede denne. Den gamle Svend har just fortalt mig det.... Gid nu Lykken maa staa os bi,

saa at ikke Gotland glider Axelssønnerne ud af Hænderne.... Jeg venter Bud fra min Broder, Hr. Ivar, saa snart jeg kommer over til Åbo.

De gik nu hen til Midten af Skibet, saa at Nils ikke kunde høre mere, og i det Samme kom hans Svend Erik op paa Skibet og hen til ham.

Han fortalte, at Prindsessen nærmede sig, men at Erkebispen havde skaffet Kongen Noget at bestille endnu en Stund.

— Og hvad mon det kan være? spurgte Nils.

— At bede dem, der har noget tilgode hos ham om Henstand.... Hvorfra jeg veed det, spørger I! Jo, det sker saa godt som for aabne Døre. Havde alt dette sket i mine unge Dage, saa sværger jeg ved min Faders og Moders Sjæle, at jeg havde hugget den sorte Bisp ned for Kongens Øjne, hvem han piner mere, end jeg kan beskrive.

Nils Stures Øjne flammede af Vrede.

— Godt, godt, Erik, sagde han, vi skal nok engang betale ham det tilbage med Renter!

Nu kom Prindsessen, Jomfru Magdalena, gaaende, omgivet af et Par Riddere og nogle Svende. Hun var kridhvid som et Lagen, og Taare paa Taare perlede ned over de fine Kinder. Det var et rørende Syn, og mange af Tilskuerne fældede bittrere Taarer end Kongedatteren selv.

Der opstod en betænkelig Bevægelse blandt Menneskemassen; men en stærk Afdeling Svende til Hest kom i det Samme galopperende og skilte Folkehoben i to store Halvdele og sluttede derpaa Kreds omkring Prindsessen.

Da Ridderne vare komne ombord med Prindsessen, opstillede Rytterne sig i en lang Række paa begge Sider af Vejen, som fra den nærmeste Byport førte ned til Skibsbroen.

Prindsessen blev ført hen til Skibets Agterdæk, hvor hun en kort Stund forblev alene. Hun vendte sig ud mod Søsiden. En ustandselig Strøm af Taarer brød nu frem af hendes Øjne, og et dybt, halvkvalt Suk

pressede sig frem over de hvide Læber. Hun vilde dog ikke lade Folket se sin Sorg.

— Saa træffer jeg Eder dog, stolt Jomfru! sagde en skarp, næsten haanende Stemme bagved hende.

Prindsessen foer sammen, ligesom Hinden skjælver mellem Skovens Træer, naar den pludselig hører Lyden af Jægerhorn tæt ved sig. Hun foer hastig med Haanden over Øjnene, og da hun vendte sig om, laa der noget ubetvingelig majestætisk over hendes jomfruelige Pande, skjøndt Kinden var hvid som Sne.

Det var Fru Brita, som stod foran hende. Synet af den stakkels, ulykkelige Jomfru syntes ogsaa, idetmindste for Øjeblikket, at udøve en Indflydelse paa hende, som fik hende til at studse og standse sin Tunges Strøm.

— Vil I ikke tage et Trøstensord med paa Rejsen, sagde hun derpaa, men tilføjede, ligesom gjenvindende sin stolte Holdning, idet hun talte: jeg antager at I nu har opgivet Eders højtflyvende Tanker!

— Om hvilke Tanker taler I, Fru Brita? spurgte Prindsessen.

— Om de Tanker, stolt Jomfru, at I skulde blive Hr. Ivar Axelssons Brud!

Prindsessen vendte sig bort uden at svare; men dette æggede Fru Brita til at gaa endnu videre. Hun havde nu fundet en længe eftertragtet Lejlighed til at lette sit Hjerte, og hun var ikke tilsinds at opgive en saadan Lejlighed. Hun havde altfor længe i sin Ensomhed glædet sig ved Tanken om at kunne gjengjælde Kong Carl al den Skam og Skjændsel, han havde bragt over hende, og den Naade, han havde ladet vederfares hende, havde snarere forøget end formindsket hendes Had, da den efter hendes Anskuelser indeholdt en Erkjendelse fra Kongen selv, om at han var gaaet for vidt i sin Straffedom.

— Eller mener I maaske, vedblev hun med et ondskabsfuldt Smil, at en Søn af Hr. Axel Pedersson, Herren til Lillø, Tranekärr og Gotland skulde ville række sin Haand til en Jomfru, der ikke engang ejer saa meget,

som hun kan sætte sin Fod paa? Nej, tro aldrig det, Jomfru Magdalena!

Nu vendte Prindsessen sig om og sagde med et majestætisk Blik:

— Jeg veed ikke, hvad der berettiger Eder til denne Tale, Fru Brita! Eders Farbroder, Hr. Ivar, kjender jeg ikke, men jeg synes, at et saadant Sprog, som I taler, ikke burde føres af en Sønnedatter til Hr. Axel Pedersson.

Fru Brita gjorde et stolt Kast med Hovedet, og i hendes Øje brændte der et uudslukkeligt Had.

— Det siger I nu, da I indser Umuligheden af, at min Onkel skulde ville række Eder sin Haand og løfte Eder op til sig.... løfte Eder op til sig.... forstaar I det, stolt Jomfru?

— Nej, Fru Brita, jeg forstaar Jer ikke! udbrød Prindsessen i en foragtelig Tone.

— Ved den hellige Guds Moder, sagde Fru Brita, det maa jeg sige er Højden af et formasteligt Sind.... Jeg søgte Eder i Klostret, der blev jeg ikke modtaget, men her har I ikke kunnet undgaa mig, og det ærgrer Eder.... Men jeg vil sige Eder en Ting, hvis I forøvrig er i Stand til at tage imod et godt Raad. I er falden dybt, Jomfru Magdalena, men se til, at I ikke falder endnu dybere!

Med disse Ord vendte hun sig om og gik hen til Midterdelen af Skibet. Her blev hun staaende og syntes at betænke, om hun ikke burde have tilføjet endnu Noget til det, hun havde sagt, da Bevægelsen blandt Folket bragte hende til at trække sig noget til Siden.

Det var Kongen, som nu endelig ankom.

Den aldrende, langsomt gaaende Skikkelse syntes med Besvær at komme op af Landgansbroen, og den tro Clas Lang, paa hvis Arm Kongen støttede sig, maatte øjensynlig anstrenge sig for at holde den af Ulykker og Modgang dybt bøjede Mand oppe. Man behøvede kun at betragte Kongens Ansigt for at faa den inderligste Medlidenhed med ham. „Jeg er en fattig, ulykkelig Mand, som dog engang har været Konge og den rigeste

Mand i Sverig", stod der ligesom skrevet i de slappe Ansigtstræk og i det sorgfulde Øje.

Hr. Erik Axelsson gik Kongen imøde paa Landgangsbroen, og det gjorde saavel paa Nils som paa alle Andre, der gav Agt derpaa, et godt Indtryk at se Ridderen vise al den Ærbodighed, man kunde fordre overfor den faldne Storhed.

Med Hatten i Haanden og med et ærbødigt Buk rakte han Kongen Haanden og førte ham ombord paa Skibet samt hen til den Plads, hvor hans Datter befandt sig, og med et Udbrud af Glæde kastede denne sig i Faderens Arme og skjulte sit taarevædede Ansigt ved hans Bryst.

Men Kongens Øjne vedblev at være tørre, og hans Bevægelser vare ligesom mekaniske. Det var, som om Smerten havde sløvet hans Sind og gjort ham følesløs for, hvad der tildrog sig omkring ham.

I nogen Afstand fra Kongen stod Clas Lang og Hr. Erik. Der herskede en almindelig Taushed. Søfolkene og Svendene ombord syntes at agte Kongens Sorg, og fra Strandbredden hørtes hist og her en taarekvalt Hulken.

Kun en Eneste forblev aldeles kold og urørt ved dette gribende Skuespil af ydmyget og tilintetgjort Storhed. Det var Fru Brita Olofsdatter. Og foruden hende ogsaa de Mænd, hvis Hoveder man saae i Vinduerne i Slottet, hvor Hr. Thure Thuresson, den gamle Forræder paa Axevall, lod en dundrende Krigsmusik spille op. Og ved Tonerne af denne Musik var det, som om Fru Brita voxede et Par Tommer, medens Kongens Legeme krympede sig sammen.

Da han slog Øjnene op, stod Fru Brita foran ham.

Hr. Erik søgte at holde hende tilbage, men hun sagde Noget til ham, som syntes at gjøre Indtryk paa ham, og saa gik hun lige hen til Kongen, og Gumme fulgte efter hende med Skrinet, hvis Laag nu stod aabent.

— Kong Carl, sagde hun i en skarp Tone, hvis Tiden for mit Besøg hos Eder er daarlig valgt, saa maa

I have mig undskyldt, da jeg ikke tidligere har kunnet opnaa at faae Eder i Tale.... Jeg har, som I vel veed, allerede to Gange mindet Eder om mig, men I har undladt at svare mig; og da jeg nu kom for tredie Gang, sagde hans Naade Erkebisp Jøns, at I var saa optaget af Forretninger, at jeg maatte opsøge Eder paa min Onkels Skib, hvis jeg ønskede at faae Eder i Tale.

— Hvem er I? spurgte Kongen med mat Stemme.

Fru Brita studsede. At Kongen kunde have glemt hendes Udseende var Noget, hun ikke havde taget med i Beregning, og derved mistede hun Halvdelen af sin Hævn. Vilde hun nyde den helt ud, maatte hun altsaa minde Kongen om, hvem hun var, og det gjorde hun ogsaa uden ringeste Undseelse.

— Jeg troede dog, Kong Carl, sagde hun, at I mindedes Fru Brita Olofsdatter. Lykken vender sig, Herre Konge, saa at hvad en Tid er rosenrødt, det kan til en anden Tid være kulsort. Paa Ørebro Slot havde I Medvind, og Alt var lyst og rosenrødt, men nu er det anderledes, nu er det sort omkring Eder, saa sort, at I synes at have glemt den Beskæmmelse, som I engang ikke gjorde Eder Samvittighed af at tilføje Hr. Erengisle Nilssons Hustru.... Men det har jeg ikke, Kong Carl, jeg har ikke glemt det!

— Men en Ting synes I dog at have glemt, sagde Kongen, nemlig at jeg eftergav Eder den Straf, som Loven fastsætter for Forræderi mod Sverigs Konge.

— Saa har I dog endnu Noget tilbage af Eders Hukommelse, og det er godt, Kong Carl, thi den kan I trænge til nu....

Der laa en saadan Haardhjertethed udtrykt i Fru Britas Blik og Tone, at endogsaa hendes Onkel fandt sig foranlediget til at gjøre et Forsøg paa at bringe hende til Besindelse.

— Fru Brita, sagde han, den Naade, Kong Carl har vist Eder, har I vistnok Hr. Erengisles trofaste Tjeneste at takke for, og det synes mig, at I selv

for stedse burde drage et Slør over det, der ikke kan geraade Eder til synderlig Ære!

Men Fru Brita blev ikke sin Onkel Svar skyldig.

— Jeg havde mindst ventet at faae slige Ord at høre af Eder, Hr. Erik, I som selv engang har svoret Kong Kristian Huldskab og Troskab, da det var lykkedes Erkebisp Jons, hvad der ikke lykkedes mig, at forene Nordens tre Riger under een Konge .... af Jer Onkel, der vel tænker paa endnu engang at give den samme Kong Kristian det samme Løfte. Jeg regner mig det til Ære, at jeg paa min Maade har virket med til Opnaaelsen af dette Maal, og Sverigs rette Konge, han som tillige er Konge i Danmark og Norge, har Intet at bebrejde mig, medens han vel kan have en Del at bebrejde Eder, Onkel ....

Ridderen blegnede, og Fru Brita vendte sig atter om til Kong Carl og sagde:

— Vel kan I bedøve Eders Hukommelse, Kong Carl, for den Sag, som jeg nu har at fremføre for Eder, og som jeg visselig helst havde villet afhandle i Eders Hjem i Stockholm, hvis I havde tilladt mig det ....

— Hvad er da Eders Ærinde? spurgte Kongen utaalmodig.

— Som I vel mindes, Kong Carl, har I en Gjæld paa 400 Mark Sølv ....

— Vel ikke til Eder? afbrød Kongen hende heftig.

— Jo, Kong Carl, netop til mig.

— Har jeg en Gjæld til Eder? gjentog Kongen forundret og bestyrtet.

— Eders Gjældsbevis er udstedt til Kjøbmand Hans Helmholt .... men Pengene ere mine.

— Hans Helmholt kjender jeg ikke, sagde Kong Carl. Har han ogsaa været blandt dem, som har forstrakt mig med Penge?

— Hvis Eders Hukommelse svigter Eder, saa maa I dog kjende Eders eget Segl, sagde Fru Brita, og udtog af Skrinet, som Gumme bar, et Papir, hvorved der hang et stort Segl.

Hun holdt Dokumentet hen foran Kongens Øjne, saa at han tydelig kunde se sit eget Segl.

Et dybt Suk stjal sig frem over den ulykkelige Konges Læber. Han kunde ikke nægte, at det var rigtigt; det var ogsaa muligt, at hans Kansler havde laant denne Sum, uden at han vidste Noget derom.

— Jeg kan ikke nægte, sagde han, at det er mit eget Segl, og min Gjæld til Hans Helmholt har saaledes sin Rigtighed, endskjøndt jeg ikke veed Noget derom og ikke kjender Manden. Vil I derfor henvende Eder til min Kansler, Hr. Nils Ryting i Graabrødreklostret, saa skal jeg drage Omsorg for, at Eders Penge skulle blive Eder tilbagebetalte.

Alle de Omkringstaaende, selv Hr. Erik, var højlig forbittrede paa den stolte Fru Brita, som i et saadant Øjeblik og i alle Folks Paasyn vilde forvolde Kongen en saadan Ydmygelse. Det var ligesom at udraabe hans Fattigdom for hele Verden.

Men man tilskrev Erkebispen Skylden, og Alle vare overbeviste om, at han med Flid havde sendt denne Rykker ned til Fartøjet for at tvinge den hadede Konge til at tømme Ulykkens Bæger lige til Bunden.

Nils var saa forbittret over, hvad han hørte og saae, at han mere end en Gang stod i Begreb med at springe over paa Hr. Eriks Fartøj, men han indsaae, at han derved i høj Grad vilde skade den Sag, han nu havde besluttet at arbejde for. Han besluttede derfor selv at forhøre sig hos Nils Ryting om, hvorledes det forholdt sig med Kongens Gjæld til Fru Brita, og at gjøre, hvad han formaaede, for at faa den betalt. For Øjeblikket kom det dog nærmest an paa at befri Kongen saavel for Fru Brita som for flere Besøg af samme Art, i Tilfælde af at Erkebispen havde mere af den Slags at byde Kongen.

Hr. Erik kom ham dog i Forkjøbet. Da han saae, at hans Broderdatter havde i Sinde at forlænge det for Kongen i højeste Grad pinlige Optrin, traadte han hen til hende og sagde:

— Nu har I faaet fyldestgjørende Svar paa Eders

Begjæring, Fru Brita, og idet han ærbødig bød hende sin Arm, tilføjede han: tillad mig derfor, at jeg fører Eder i Land....

Fru Brita kastede Hovedet tilbage og gjorde en afværgende Bevægelse, og Nils ventede med spændt Opmærksomhed paa, hvad der nu vilde ske, da Hr. Erik uden i ringeste Maade at bekymre sig om, hvad hans Broderdatter syntes derom, greb hendes Haand og tydelig mod hendes Villie førte hende bort fra Kongen.

Saasnart hun og Svenden, som bar Skrinet, vare komne i Land, befalede Hr. Erik at tage Landgangsbroen bort, og nogle Øjeblikke efter lagde Skibet ud, Sejlene hejsedes, og for anden Gang førtes Kong Carl bort fra sit Rige.

Nils blev staaende paa Dækket af det Skib, hvor han havde taget Plads, saa længe han kunde se et Glimt af Kongen. Et Par mellemliggende Skibe skjulte ham en Stund, men snart efter blev han atter synlig.

Han stod og saae paa Taarnet „Tre Kroner“ og udstrakte Haanden ligesom for at tage Afsked med al Magt og Storhed, og derpaa sluttede han sin grædende Datter i sine Arme.

Det var det Sidste, Nils saae til Kong Carl.

Han forlod derpaa Skibet og begav sig til Graabrødreklostret, hvor han efter en Stunds Venten kom til at tale med Nils Ryting.

Han fortalte i Korthed, hvad der havde tildraget sig ved Kongens Afrejse, og at hans Besøg gjaldt denne Sag.

Nils Ryting hørte opmærksomt paa Nils Stures Meddelelser, og efter at have betænkt sig en Stund, sagde han:

— Saavidt jeg veed har Kongen aldrig havt Noget med Hans Helmholt at gjøre og saaledes heller ikke gjennem ham laant Penge af Fru Brita Olofsdatter.... Dog kan det jo være sket gjennem Kongens Hovmester, gamle Erland...., men jeg har nu mine egne Tanker om denne Sag....

— Vil I da sige mig disse Eders Tanker? Jeg spørger Jer ikke af Nysgjerrighed, men fordi jeg ønsker, at Kong Carl maa kunne beholde sit gode Navn uantastet af en saadan Tunge som Fru Britas.

Munken saae op, og hans graa, gjennemtrængende Øjne hvilede nogle Øjeblikke paa Nils, hvorpaa et svagt Smil af Tilfredsstillelse krusede hans Læber, og han sagde, idet han stak Hænderne sammen i de vide Ærmer paa sin Kutte:

— Jeg tror ikke, det forholder sig rigtig med Fru Britas Fordring.

— Men Kongens Segl, som han selv saae og erkjendte for sit eget?

— Det var falsk.

— Falsk...? Hvad siger I, Hr. Nils...? Skulde Fru Brita, som sætter saa stor Pris paa at høre til en stolt og ædel Slægt, skulde hun have nedladt sig til en saa ussel Handling?

— Sig mig, Hr. Nils, svarede Nils Ryting, tog Fru Brita vel i mindste Maade i Betænkning at bedække sin Mands, Hr. Erengisles, Navn med Skam og Skjændsel? Kom hun ikke da frem med Kobber i Stedet for Guld, skjøndt hun baade før og senere vilde indbilde saa vel sig selv som Hr. Erengisle og Verden, at hendes Kobberstykke var rent Guld? Trykkede hun ikke da et falsk Ærens Segl paa en æreløs Handling? Tro mig, Hr. Ridder, den som kan handle saaledes som Fru Brita Olofsdatter handlede den Gang, den kan ogsaa i Ordets egentlige Forstand forfalske Kong Carls Segl.

— Ved Guds Blod, det er en Frækhed uden Lige! udbrød Nils Sture.

Nils Ryting vedblev:

— Jeg har et Par Gange tidligere set Fru Brita fremlægge paa Tinge Kjøbebreve paa Gaarde og Jordegodser, forsynede med vedhængende Segl, for at bevise sin Adkomstret dertil, og naar saa den Indstævnte har kunnet fremlægge fuldgyldige Beviser paa sin Ejendomsret, og man kom paa den Tanke, at Fru Brita havde

faret med Svig, saa har hun ladet sin Fordring falde, idet hun har foregivet, at de falske Dokumenter paa en ubegribelig Maade vare bortkomne.

— Jeg takker Eder for disse Oplysninger! sagde Nils efter en Stunds Taushed. Jeg skal gjøre mit Bedste for at gjøre Fru Britas Rænker til Skamme. Og hvis I vil være mig behjælpelig dermed, vil ikke blot jeg, men Mange med mig, være Eder endnu mere Tak skyldig.

— Men vær forsigtig, Hr. Nils! sagde Nils Ryting, idet han hævede den højre Haand. Det er farligere at komme Fru Brita for nær end at tømme Bjergmøens Tryllehorn. Dog vil jeg for min Konges Skyld staa Eder bi med hvad jeg formaar, og jeg ønsker Eder af mit ganske Hjerte alt muligt Held i denne Sag!

Nils Ryting hensank i Tanker, og Nils Sture spurgte ham efter en Stunds Forløb, om der var mere angaaende Fru Brita, som nu randt ham i Minde.

— Ja vel, svarede Kansleren, jeg tænker paa en Mand, der stod Eder ligesaa nær som mig, og som almindelig kaldtes den grønne Ridder.

— Den grønne Ridder? udbrød Nils.

— Ja, den grønne Ridder .... han vidste mere om denne Sag, og hvis han havde levet, havde vi ikke havt nødigt at søge længe om Beviser imod Fru Brita Olofsdatter ....

— Kjendte I da denne Mand nøje, medens han var i Live?

— Han opholdt sig meget her i Klostret, især i de sidste Aar af Dronning Karins Levetid, Gud være hendes Sjæl naadig .... Jeg fik da den ædle Mand inderlig kjær, og han gjorde mig mange fortrolige Meddelelser, ogsaa om Eder, Hr. Nils, og om de Fjender, som stod i Vejen for Eders Lykke .... Men allerede før den Tid opholdt han sig her i Klostret, og om hvad han da foretog sig, har jeg skriftlige Optegnelser forfattede af en gammel Munk, som er død for mange Aar siden,

men som paa sit Dødsleje overgav disse Optegnelser i mit Værge.

— Og disse Optegnelser angaar den afdøde Ridders Forhold til Fru Brita?

— Nej, nej.... hvad han vidste om hende, det sagde han aldrig. Kun engang, da han var mere oprørt, end jeg nogensinde ellers havde set ham, hørte jeg ham sige: Fru Brita, Fru Brita, Sligt havde jeg aldrig tænkt om Jer!.... Jeg spurgte ham vel, hvad han mente med disse Ord, men han vilde ikke sige mig det, og saa trængte jeg ikke videre ind paa ham.... Nej, Optegnelserne tilhøre en ældre Tid, da Dronning Margareta bar Sverigs Krone og havde bemægtiget sig Stockholm samt var i Færd med at betvinge Knut Bosson, den rige Drost Bo Janssons Søn, og hans Ven Sten Sture, Eders Morfader, og de indeholde en Beskrivelse om, hvorledes Ridder Sven fik et kostbart Halsbaand tilbage....

— Et Halsbaand, Kansler? afbrød Nils Sture ham, det Halsbaand har været af stor Betydning for mig, og skjøndt jeg nu ikke ejer det mere, vilde jeg dog gjerne vide Alt, hvad der paa nogen Maade kommer i Berøring med det.

Han fortalte i Korthed Halsbaandets Historie, hvorledes han havde faaet det i Arv efter sin Bedstefader, men senere mistede det, og Nils Ryting gjorde nu ingen Indvendinger mod at laane ham de omtalte Optegnelser.

— I skal allerede faa dem iaften, men nu har jeg ikke Tid til at tage dem. Jeg skal til Mønten for at ordne Et og Andet med Erkebispen paa Kong Carls Vegne. Jeg er ogsaa nysgjerrig efter at se, hvorledes det gaar med Stockholm Slot; om Hr. Thure nu vil overgive det i Erkebispens Hænder. Den Sag ligger vel ogsaa Jer paa Sinde, saa vi kunne jo følges ad.

Nils havde Intet at indvende herimod, og han og Nils Ryting forlod da Klostret og begave sig paa Vej til Mønten. Men de gik tause ved hinandens Side. Begge vare opfyldte af Alt, hvad der havde tildraget sig

i de sidste Dage, og det var da ogsaa af en saadan Beskaffenhed, at det nok kunde lægge Beslag paa en Mands Tanker.

IX.

I Monten.

Da Nils Sture og Nils Ryting nærmede sig Monten, havde der samlet sig en stor Mængde Mennesker udenfor den.

Hr. Thure Thuresson var nylig kommen ned fra Slottet, og hans Svende holdt til Hest udenfor Indgangen paa den ene Side, medens en endnu større Styrke af Erkebispens Svende ligeledes holdt udenfor til Hest Men i nogen Afstand hørtes Trompetstød, og et Øjeblik efter kom en sluttet Skare Ryttere, som optog hele Gadens Brede, ridende henimod Monten.

Nils Ryting blev staaende ved en Sidedør, til hvilken han selv havde en Nøgle, og medens han aabnede Døren, gik Nils Sture et Par Skridt hen ad Gaden for at se, hvis de nævnte Svende var.

— Jeg skulde tage meget fejl, sagde han, om det ikke er Bisp Kettil, som kommer ridende derhenne.

Kansleren saae nu ogsaa ned ad Gaden og var af samme Mening som Nils, hvorpaa de begge ilede ind i Huset og aflaasede Døren efter sig.

Da de kom op i Skriverstuen eller Kancelliet, som det senere kaldtes, kom en Skriver hen til Nils Ryting og fortalte, at Hr. Thure Thuresson var inde i Salen og ifærd med at overgive Stockholm Slot til Erkebispen. Nils Ryting nikkede med Hovedet, som om han vilde sige, at Sagen havde faaet det Udfald, han havde ventet.

I det Samme traadte en Svend ind fra det ydre, større Værelse, hvor Erkebispen, Hr. Thure og flere

Riddere og Raadsherrer befandt sig, ind i Skriverstuen og bad om at faa det til Erkebispen opsatte Dokument, hvilket derpaa, forsynet med Erkebispens Segl, overraktes ham af en af dennes Skrivere.

Nu rejste Kanniken Helmich sig bagved det store Bord, som laa fuldt af høje Bunker Papirer og sammenrullede Pergamenter. Han gik hoslig bukkende hen imod Nils og sagde, idet han pegede hen imod Salsdøren:

— Træd ind, Hr. Nils, I er ogsaa en af Rigets Raad, og det vil højlig glæde Erkebispen at se Eder indtage Eders Plads blandt de Andre.

Nils hilste flygtig paa Helmich og gik ind i Salen, hvor Ridder Thure Thuresson, den gamle Forræder fra Axevall, stod foran et med rødt Klæde betrukket Bord og overgav under de sædvanlige Formaliteter Stockholm Slot til Erkebispen. Ridderen havde det samme trodsige, overmodige og haanlige Udseende, som han havde den Gang Thord Bonde i Aaret 1452 tvang ham til at overlevere det nævnte Slot og førte ham fangen til Varnkem. Erkebispen bar sit Hoved højere end nogensinde.

Netop som Nils traadte ind i Salen, havde Overgivelsen fundet Sted, og Erkebispen befalede sin Svendeanfører, Carl Ragnaldsson, at ride op paa Slottet og tage det i Besiddelse samt lade Hr. Thures Svende romme det.

Da blev Døren heftig reven op, og Bisp Kettil traadte ind. Han var blussende rød, og man kunde se paa hans sitrende Underlæbe, at Vreden kogte i ham. Erkebispen paatog sig en forundret Mine og sagde i en bebrejdende Tone:

— I kommer farende, Bisp Kettil, som om det gjaldt at tage Stockholm Slot med Storm!

Den kolde og haanlige Tone fik Bisp Kettil til at blegne.

— Men jeg mærker, at jeg kommer for sent.... var det Eneste, han kunde sige.

— Ja vel.... I kommer for sent!

— Ja maaske efter Eders Mening, men efter min har I selv havt temmelig stort Hastværk?

— Det er dristige Ord!

— Dog ikke dristigere, end at Bisp Kettil vover at udtale dem.... Jeg er Rigsforstander, og som saadan har jeg og ingen Anden Raadighed over Slottene. Det burde enhver Mand kunne huske, synes mig!

— Men I, Bisp Kettil, synes derimod at glemme, at I taler til Sverigs Erkebisp og Fyrste!

— Mener I det, Erkebisp Jøns.... Jeg har dog havt saa megen Ulejlighed for Eders Skyld, at det vanskelig vil gaa mig af Minde, og havde jeg og de gode Herrer, som ere her til Stede, ikke været, saa tror jeg næsten, at I var bleven nødt til at modtage Stockholm Slot, medens I sad i Eders Fængsel i Kjøbenhavn.

Erkebispen bed sig i Læberne og saae stolt paa Bispen. Alle de Tilstedeværende skjælvede for, hvad der nu vilde komme, thi Erkebispen var ikke den Mand, der tog Hensyn til Nogen, ikke engang til sin tapre Frænde, hvis han stillede sig i Vejen for ham og krydsede hans Planer.

Men Erkebispen kjendte sin Frænde i Bund og Grund og forstod at lede ham ganske efter sin Villie, samtidig med, at han indsaa det Farlige i at støde en Mand for Hovedet, der havde Folket paa sin Side, og hvis det gjordes nødigt, med Sværdet vilde forsvare den Stilling, han indtog som Rigets Forstander. Derfor slog han pludselig om og begyndte at tale i en anden Tone, men Overgangen skete saa umærkeligt, at næppe Nogen havde seet, hvorledes det var gaaet til, da Erkebispen rakte sin Haand frem og i den modtog sin tapre Frændes.

— I er Rigets Forstander, sagde Erkebispen, og I skal vedblive at være det, Bisp Kettil.... Men husk ogsaa paa, hvad jeg sagde Jer i Linkøping. Først nu begynder vort Arbejde! Bliv ved, som I har begyndt, og jeg sværger Eder til, at Eders Del ingenlunde skal blive den mindste.

Erkebispen opnaaede for saa vidt sit Øjemed, at Bisp Kettil lod Sagen bero for Øjeblikket. Men Harmen

funklede endnu i Bispens Øje, da Erkebispen hævede Mødet og sagde, idet han tog hans Haand:

— Nu ville vi sammen gaa op til Slottet, hvor jeg antager, at Hr. Thure har ladet anrette et godt Maaltid for os!

Nils Sture var inderlig glad over, at Bisp Kettil havde lagt Beslag paa hele Erkebispens Opmærksomhed, da han derved undgik at blive Gjenstand for denne, og han vilde for ingen Pris i Verden have sat sig som Gjæst til Erkebispens eller Hr. Thures Bord. Nu kunde han i det almindelige Røre, medens Alle rejste sig fra deres Pladser og nærmede sig den ydre Dør, trække sig tilbage til Skriverstuen uden at vække nogensomhelst Opsigt.

I Skriverstuen stod Nils Ryting med et Pergament i Haanden, hensunken i Tanker. Nils traadte hen til ham, men da endnu nogle af Erkebispens Skrivere opholdt sig i Værelset, vilde han ikke sige Noget. Nils Ryting holdt Pergamentet hen til ham og pegede paa en Del af dets Indhold, hvoraf det saaes, at Kongen strax efter sin Tilbagekomst — Skrivelsen var nemlig dateret den 14 Oktober 1464 — havde udnævnt Nils Sture til Befalingsmand i Småland. Nils vidste ikke Noget herom, førend han nu fik Underretning derom af Nils Ryting, og det gjorde maaske netop derfor et saa meget desto stærkere Indtryk paa ham.

Det var, som om de sorte Bogstaver fik Liv og talte til ham. Han hørte Kongens, sin forrige Herres, Stemme tale gjennem dem, og han saae atter det haabløse, anklagende og bebrejdende Blik, som han havde troet at se Kongen fæste paa sig fra Raadstuens Altan. Kongen havde altsaa haabet noget ganske Andet af ham, og skjøndt Nils ikke havde indfundet sig hos ham ved hans Tilbagekomst til sit Rige, havde han dog villet vise ham, hvilken Tillid han nærede til ham, og hvor fuldt og fast han stolede paa den Forsoning, som de havde indgaaet paa Stockholm Slot for ni Aar siden. Og dette umiskjendelige Bevis paa den Tillid, Kong Carl havde havt til ham, gjorde et stærkt Indtryk paa Nils.

Kanslerens Øje hvilede forskende paa Nils Stures

Ansigt, medens han læste Skrivelsen, men han spurgte kun om denne var kommen Ridderen i Hænde, hvortil denne svarede Nej.

— Hvilken Skrivelse? spurgte da en af Skriverne, der kom gaaende med et Bundt Papirer under Armen, som han vilde lægge ned i en ved Væggen staaende Kiste, hvor der allerede laa en Mængde andre Papirer.

— Skrivelsen til Hr. Nils Sture om hans Udnævnelse til Befalingsmand i Småland, svarede Kanniken.

— Nej! svarede Skriveren. Kanniken Helmich afleverede den nylig, da han var her. Han havde faaet den af Hr. David Bengtsson....

— Hr. David Bengtsson? afbrød Kansleren.

— Ja.... Hr. David Bengtsson havde taget den fra Kongens Bud til Penningeby, under Paaskud af, at hans eget Bud skulde ride ned til Vestergotland, hvor Hr. Nils befandt sig, og da kunde overlevere den i Nils Stures egne Hænder. Helmich havde sagt, at Hr. Davids Bud ikke havde truffet Hr. Nils og derfor havde leveret Skrivelsen tilbage til sin Herre, der saa igjen gjennem Helmich afleverede den her i Kongens tidligere Skriverstue.

Kansleren rystede mistroisk paa Hovedet, medens Harmen glødede paa Ridderens Kind, men Ingen af dem sagde Noget. Skriveren ilede hen til Bordet, tog Brevet og leverede det til Nils Sture, der modtog det og saae, at det ganske rigtig drejede sig om hans Udnævnelse. Der kan dog være Spørgsmaal om, hvad Nils vilde have gjort, hvis han havde faaet Brevet i rette Tid. Uden Tvivl vilde det da være kommen til en aaben Forklaring imellem ham og Kongen, og denne Forklaring vilde saa igjen haveført til et aabent Brud eller ogsaa til en fuldkommen Forsoning, dette sidste naturligvis kun i det Tilfælde, at Nils havde fundet Kongen saaledes, som hans og den grønne Ridders Anskuelse om Fædrelandets Vel krævede. Som Forholdene nu stillede sig, tydede Skrivelsen netop paa dette, og derfor glædede den Nils Sture lige saa meget, som det harmede ham, at David Bengtsson havde holdt den tilbage. Da Erke-

bispens Skrivere vare færdige med deres Arbejde og havde bortfjernet sig, sagde Nils Ryting med et Suk:

— Det vilde maaske være gaaet anderledes, hvis I og Kongen vare mødtes, inden Erkebispen kom tilbage ... Det kan I se af denne Skrivelse, som Kongen har afsendt til Eder, og som han ganske vist tror er kommen Eder i Hænde.

— Har I opsat denne Skrivelse? spurgte Nils hurtig.

— Hvorfor spørger I om det?

— Fordi det forbauser mig, at Kongen har udnævnt mig til Befalingsmand i Småland, da det forekommer mig, at han kunde have havt bedre Brug for mig andre Steder ....

— I mener i Dalarne? .... Jeg henledte ogsaa Kongens Opmærksomhed herpaa, men Hr. Krister Bengtsson, som var tilstede, indvendte herimod, at Faren dog altid truede mest fra Grændsen, og uden Tvivl var det dette, som bestemte Kongen.

Nils svarede ikke. Der laa paa en vis Maade noget Sandt i det, som efter Kanslerens Sigende havde bestemt Kongen, men paa den anden Side syntes det ogsaa, som om Erkebispens Venner havde søgt at holde ham fjernet fra Kongen. Men Kansleren tog Nils ved Haanden og førte ham ind i det indre Værelse, der nu var ganske tomt, og efterat han havde valgt sig en Plads saaledes, at han gjennem Døren kunde holde Øje med sine Skrivere, sagde han:

— Der er en Ting, Hr. Nils, som jeg vil fortælle Eder ligesaa godt strax som senere, da vi jo ikke kan vide, hvornaar vi igjen kommer til at tale med hinanden .... Jeg er paa Spor efter en Hemmelighed .... ja en Hemmelighed! .... Jeg kan ikke sige mere, end at jeg er kommen paa Spor efter den, men allerede dette er af Vigtighed og bør kjendes af enhver redelig svensk Mand, for at man i Tide kan faa Øjnene op og møde Faren i selve Fødselen ....

— Den Hemmelighed angaar altsaa Sverig?

— Ja vel .... I hørte nok, hvad Erkebispen nylig

sagde til Bisp Kettil, at han skulde tænke paa hvad de talte om i Linkøping, den Gang Erkebispen kom tilbage fra sit Fangenskab.

— Ja, det hørte jeg!

— Nu vel, Hr. Nils, om jeg end ikke kan nævne Ordene, som vexledes imellem dem, saa kjender jeg dog Hovedindholdet af deres Samtale.... Jeg kan gjerne sige Eder, hvorledes jeg har faaet det at vide. Gamle Broder Andreas, som tidligere var Kansler hos afdøde Erkebisp Olof, har fortalt mig det.... Han hentæredes af Sorg over sin afdøde Herre, og af Begjærlighed efter en Gang at finde dennes Banemand, thi han er fuldt og fast overbevist om, at hans Herre døde af Gift, der blev givet ham i Mandelmælk, og paa Grund af denne Tro, som undertiden gaar over til Fortvivlelse, har han ikke noget blivende Sted her i Verden, men opholder sig snart i det ene, snart i det andet Munkekloster, dog mest i Nykøping, Stockholm og Enkøping.

Hans Mistanke er nu faldet paa to Mænd: Erkebisp Jøns og Kanniken Helmich, og han har saa ganske hengivet sig til Begjærlighed efter at følge og bevogte dem, at han.... jeg har mere end een Gang undret mig derover.... ligesom føler i Luften, naar de nærmer sig .... Nu vel, Broder Andreas havde forrige Efteraar begivet sig til Linkøping, ogsaa dengang kun for at forske i den Sag, han har gjort til sit Livs Opgave, og han ankom dertil samme Aften som Erkebisp Jøns..

— Og hørte saa Samtalen imellem ham og Bisp Kettil?

— Ja, Hr. Nils.... Han var kommet ind i Bispegaarden under den almindelige Forvirring mellem Tjenerne, da Erkebispen kom midt om Natten, lykkedes det ham ubemærket at komme op ad Trappen og ind i Bispens Arbejdsværelse hvorfra en Dør, som netop stod aaben, førte ind til det Værelse, hvor de to høje Herrer sad og talte med hinanden. Han fik Intet at høre af, hvad han attraaede, men han hørte i Stedet derfor Noget, som vel kan lignes ved et Mord eller Forbe-

redelserne dertil, og Offeret er ingen Anden end Sverigs Rige.

— Guds Død, Kansler.... hvad siger I?

— Hvad han hørte, har han betroet mig, for at jeg nemlig skulde søge at forebygge de onde Anslag... og hvorledes kan jeg vel bedre opfylde hans Ønske end ved at aabenbare Sagen for Eder, Hr. Nils?

— Hvad hørte han da....?

— At Sverigs Rige skal deles, saa at der bliver Fire eller Flere, som skulle regjere.

Nils saae paa den gamle Mand, som om han ikke havde hørt rigtig, eller som om en Afgrund pludselig aabnede sig for hans Fødder.

— Hvis det nu forholder sig saaledes, vedblev Nils Ryting, og det ville vi vel snart faae at se, saa ere vi rigtignok komne fra Asken i Ilden, som det gamle Ordsprog siger. En Ting synes dog at være vis: Kong Kristian behøver vi ikke at frygte. Det ligger ikke i Erkebispens Karakter at tilgive en Krænkelse, og det Knæfald han gjorde for Kong Kristian i Nærværelse af Danmarks Riges Raad, skilte for stedse Kong Kristian ved Sverigs Krone.... for saa vidt ikke....

— For saa vidt ikke....? spurgte Nils.

— For saa vidt der ikke fra en anden Kant kommer en saa mægtig Fjende, at der ingen Udvej findes til Frelse....! Da, men ogsaa kun da vil, efter min Mening, Erkebispen glemme sin Ydmygelse, saa at han bekvemmer sig til at benytte den danske Konge som et Middel mod den farligere Fjende, men naar denne er besejret eller tilintetgjort, saa venter der dog Kong Kristian det samme Spil, som der blev spillet med stakkels Kong Carl....

— Sverigs Rige deles mellem Flere....! gjentog Nils med rynket Pande og Blikket stift heftet paa Gulvet.

— Ja, det er Erkebispens Hensigt.... men det forhindrer ham ikke i, først at prøve paa, om han ikke kan styre det alene sammen med Bisp Kettil. Lykkes det ham ikke, saa faar man at se, hvorledes det gaar. Det

kan jo være, at naar de Mægtige faar hver sin Del, de saa bliver fornøjede, og at Freden saa paa den Maade kan opretholdes....

Kanslerens Meddelelser gjorde et meget dybt Indtryk paa Nils Sture. Med hans trofaste Kjærlighed til Fædrelandet, en Kjærlighed, som havde spiret og sat Blomster under Bisp Thomas plejende Haand, var det ham en forfærdelig Tanke at se hele sin smukke Ungdomsdrøm forstyrret, og det ovenikjøbet med eet Slag, uden at han havde kunnet ane eller faa Tid til at fatte Muligheden af noget saadant. Alle hans Sejre over sig selv og hans Ærgjerrighed, alle hans Opoffrelser, hele den Kjede af Modgang, som han havde tvunget sig til at taale, kun for ikke ved et for tidligt Rokken ved det Bestaaende at fremkalde netop det, som han vilde undgaa, alt dette var nu uden Betydning, betød Intet i den Vægtskaal, hvor Landets og Folkets Vel og Ve vejedes. Foran ham laa Sverigs Fremtid som et Hav, hvis Bølger nylig havde lagt sig til Ro belyste af Solen, da der pludselig fra Dybet hæver sig et Vidunder, som ikke alene truer med at oprøre den øverste Vandflade, men som vil fremkalde en Storm uden Lige, en Storm, efter hvilken man ikke mere vilde kunne skjelne en Stribe af Engelbrekts Land.

Kansleren fulgte med Opmærksomhed hver en Trækning, hver en Bevægelse i Ridderens ædle Ansigt, og som om han pludselig havde faaet Øjnene op for, hvor dybe og stærke de Følelser var, der svulmede i hans Sjæl, greb han hans Haand og sagde:

— Hvis I har et Hjerte, Hr. Nils.... hvis Sverigs Rige har noget Værd for Eder.... saa er det nu paa Tiden, at I tager fat paa Arbejdet og frelser det Land og det Folk, for hvilket Engelbrekt levede og døde!

Nils trykkede krampagtig Kanslerens Haand, og hans Øje funklede.

— Min Dag kommer snart, Kansler, sagde han, og jeg skal vide at indtage min Plads i Kampen!

Derpaa ilede han hen til Døren for at fjerne sig.

Men i det Samme aabnedes Døren til Skriverstuen

heftig, og en Skriver viste sig paa Tærskelen til det Værelse, hvor Nils og Kansleren befandt sig. Han hilste ærbødigt paa Ridderen og sagde hurtig, idet han vendte sig til sin Herre:

— Den gamle Hovmester ligger i Dødskamp, Herre .... og han ønskede gjerne at tale med Eder, inden hans sidste Time kommer.

Kansleren var strax rede til at følge Svenden.

— Det er Erland, Kong Carls gamle tro Tjener! sagde han oplysende til Nils, for at denne ikke skulde finde det besynderligt, at han saa hastig fjernede sig.

Men Nils fulgte selv med. Ogsaa denne gamle Tjener, der havde gaaet omkring ligesom en Gjenganger fra en svunden Tid, havde været ham kjær lige fra hans Barndom, og nu, da der var hændet saa meget, som havde draget ham bort fra Dagens Mægtige hen til den, der en Gang havde været i Besiddelse af hele Magten, var det ham næsten en Nødvendighed at faa den gamle tro Tjener at se.

Da de kom ind i Værelset, hvor den Gamle befandt sig, saae de ham sidde i en højkarmet Stol, en Gave, som Kongen havde skjænket ham fra sin egen Lejlighed. Han sad sammensunken, med lukkede Øjne og Hovedet bøjet nedad, som om han sov. Men Læberne vare fast sammenpressede, ligesom naar man vil kvæle en Smerte.

Kansleren ilede hen og greb Oldingens ene Haand. Nils blev staaende lige foran ham.

Et pludseligt, voldsomt Suk, og et hæst Aandedrag tilkjendegav, at den Gamle endnu levede. Han slog Øjnene op, og hans Blik faldt paa Nils.

— Hr. Nils! hviskede han saa sagte og saa mat, at det næppe kunde høres.

Men Nils gik hen og greb den Gamles Haand, det ene Minde efter det andet drog forbi hans Sjæl, og han faldt paa Knæ ved den Døendes Seng.

Et Smil, saa fuldt af Fred og Lykke, som et Menneskeansigt kan rumme, lagde sig over den gamle Tjeners Ansigt.

— Gud velsigne Eder, Hr. Nils, stammede han, min Dag er tilende .... Kong Carl hilser Eder!

Endnu hørtes der kun et dybt Aandedrag, og saa sov den Gamle ind med det fromme Smil paa sine Læber.

Nils Sture blev liggende i sin knæbøjede Stilling, medens Kansleren læste et Par Bønner, og endnu da denne lavede sig til at gaa, blev han liggende ubevægelig, saa at Kansleren maatte gaa hen og med sin Haand berøre hans Skulder, for at kalde ham tilbage til sig selv og Virkeligheden.

— Den Gamles Død maa have gjort et dybt Indtryk paa Eder! bemærkede Kansleren, idet de gik ud af Værelset.

Og saaledes var det ogsaa. Synet af den gamle tro Tjener, Bevidstheden om, hvad han havde været for Kong Carl, den ukunstlede Hilsen fra ham, og endelig det Ærefrygtindgydende i de hundrede Aar, som skuede ned paa ham fra den Gamles Øjne, udøvede en stærk Indflydelse paa Nils.

Hvor ringe og ubetydeligt end den Gamles Liv havde været, saa laa det dog som en udtrukken Traad, der forener en for længe siden forsvunden Verden med den nu bestaaende. Menneskeheden er som et Træ, fra hvis raslende, bladrige Krone der hvert Øjeblik falder saa vel friske og grønne, som gulnede og visnede Blade, det ene efter det andet, lydløst og taust, uden at Kronen derfor nogensinde ophører at være grøn, og Sorg og Kamp, Misundelse og Had hviskes der deroppe, medens ved Træets Fod Livets korte Saga med dens mange og dybe Lærdomme skrives fuld for hvert Blad, der falder.

Den Betydning har hvert Menneskes Liv, skjøndt der kun ere faa, som agte derpaa og ville skjænke det en saadan. Endnu færre vare de, som paa denne Tid lod deres Tanker sysle med saadanne Emner. Men Nils Sture er i enhver Henseende en Undtagelse fra sin Samtid. Han besad Sagtmodighed, Rolighed og Udholdenhed tilligemed en Selvbeherskelse, der maa forbause paa en Tid, da ikkun Stolthed og en alt nedtrampende Selviskhed beherskede

de Mægtige. Han formaaede ikke alene klart at fatte sit Maal, men han satte ogsaa dette Maal saa højt, at det faldt sammen med Sverigs Rige, Sverigs Almue.

Og for dette tænkende Hoved og for dette paa samme Tid følsomme Hjerte talte saadanne Tildragelser som den grønne Ridders og den gamle tro Tjeners Død et Sprog, der maatte virke afgjørende paa hans fremtidige Handlemaade. I Særdeleshed blev den Hundredeaariges Hilsen af Betydning for ham.

Det stod ikke længer for ham som en blot Umulighed, men som sikkert, at Kong Carl var værdig til at bære Sverigs Krone, og at det var godt, at man brød en Landse for denne Krone i hans Navn. Dog var hans Overbevisning endnu ikke fuldt stadfæstet. Men der laa i de sidste Tildragelser og i Nils Rytings Meddelelser en Sol, for hvis Straaler de antydede Tanker hurtig spirede frem og modnedes.

Da han skiltes fra Nils Ryting, bad denne ham om at sende en paalidelig Svend til Klostret henad Aften, saa skulde han faa de Optegnelser, han havde omtalt, inden de gik til Mønten.

X.

Ærkebispens Bud.

Hen paa Eftermiddagen ankom Nils til sit Herberge. Netop som han nærmede sig Porten, kom Hollinger fra den modsatte Side, og han syntes meget glad ved at møde sin Herre.

— Nu har jeg det! sagde han i en bestemt Tone.

— Hvilket? spurgte Nils.

— Jo, det var ham .... jeg kjendte ham strax paa hans Falkeøjne.

— Hvem taler I om? spurgte Nils.

— Om Gumme, Fru Britas Hovmester paa Ham-

merstad, ham, som vi saae gaa over Torvet, da Kongen havde endt sin Tale og Folk begyndte at drage ned ad Skibsbroen til.

— Op hvad har I vel at gjøre med ham?

— Det Samme, som enhver Mand har at gjøre, naar han møder en Slange: Sætte Hælen paa dens Hoved!

— Hvad har han da gjort Jer, siden I er saa vred paa ham?

— Han har ikke gjort mig Noget, men min Fader, som hed Birger og først var i Marskens og siden i Kong Carls Tjeneste.... I mindes vel den Tid, da I lærte mig at kjende, nemlig da jeg førte Roret paa Hjorten og slap bort fra Kong Kristoffers Krigsskib, som vilde angribe os.... Om Natten, da vi havde forladt Kjøbmandsskuden, paa hvilken Ridderen og de to Jomfruer befandt sig, kaldte Svenden, som stod ved Roret, mig hen til sig og sagde, at jeg skulde afløse ham, hvilket jeg ogsaa gjorde, for jeg hørte tydelig, at han var en Fetaliebroder, og han sprang da fra Borde og svømmede i Land til en gammel Fetaliebroder, som boede paa en lille Holm mellem Skjærene. Men i Forvejen havde han sagt mig, hvor jeg kunde træffe min Fader, som jeg dengang ikke havde set i mange Aar, nemlig hos Marsken, der netop da ifølge Kongens Befaling var kommen fra Åbo til Stockholm.

Nils var flere Gange ifærd med at afbryde Svenden, mens hans Fortælling gav dog Forklaring paa Adskilligt, der hidtil havde været uklart for ham, og han lod ham derfor blive ved.

— Saasnart vi kom i Land, gik jeg strax hen til Eder og bad om at maatte følge med Eder og Hr. Thord til Stockholm.... Jeg vidste nemlig ikke, at min Fader var mig saa nær, som han var, og at han havde været Styrmand paa Hr. Thords Skib. Jeg kom altsaa til Stockholm og blev antagen i Marskens Tjeneste, og noget derefter kom ogsaa min Fader, og vi blev nu sammen, indtil han tiltraadte den Rejse, hvorfra man ikke vender tilbage.... Men det var ikke herom vi skulde tale...

— Nej, det var det ikke.... Men hvem var da Styrmanden, som gik i Land paa Holmen.... spurgte Nils?

— Det var den grønne Ridder; jeg troede, at I vidste det, skjøndt jeg rigtignok først selv har faaet det at vide efter hans Død. Han besad en forunderlig Evne til at gjøre sig ukjendelig. Jeg saae ofte Ridderen i den hvide Kappe komme og gaa hos min Fader, men aldrig anede jeg, at han var den Samme som den grønne Ridder, af hvis Besynderligheder hele Verden lo. Men I kan ikke forestille Eder, hvilken Magt han havde over min Fader! Jeg veed ikke den Ting, som Ridderen kunne have befalet, uden at min Fader jo havde udført det... Men de havde ogsaa stadig fulgtes ad og delt Sorg og Glæde sammen baade mellem Kristne og Hedninge.

— Nu veed jeg ogsaa, at det var denne Mand, som hjalp mig paa Hjorten og mange andre Steder, sagde Nils. Men fortæl kun videre om ham og Jer Fader!

— I kan vel forstaa, at den samme Ærbødighed, som min Fader nærede for ham, gik i Arv til mig. Paa Dødslejet lod min Fader mig sværge den dyreste Ed, at jeg i Alt vilde adlyde Ridderen i den hvide Kappe.... Ser I, Hr. Nils, derfor maatte jeg være ham behjælpelig, da han forhindrede Kongens Bud fra at komme til Penningeby, skjøndt det gjorde mig hjertelig ondt og jeg ofte spurgte mig selv, om min Fader i et sligt Tilfælde vilde have adlydt hans Befalinger.

— Det forundrer mig dog, Hollinger, at I ikke i alle de mange Aar havde opdaget, at Ridderen i den hvide Kappe og den grønne Ridder var en og samme Person.

— Havde jeg nogensinde set mere end hans Øjne, saa havde jeg vel opdaget det; men saaledes som han gik med tilhyllet Hoved, da han var ombord paa „Hjorten", saaledes var han altid, naar han kom til min Fader og jeg var til Stede, og naar jeg tilfældigvis kom uformodet og pludselig ind i Værelset, fik han altid travlt med at svøbe Hætten om Hovedet....

— Jer Fader vidste altsaa, hvem han var?

— Ja, det vidste han .... men til mig sagde han, at Ridderen engang havde havt isinde at aflægge Ordensløftet, men da han ikke troede at kunne holde det saaledes som han burde, havde han opgivet at blive Ordensridder. Han havde dog aflagt et Løfte, som han holdt lige saa ubrødeligt, og til Tegn derpaa bar han den hvide Ridderkappe, men uden det røde Kors.

— Gud skjænke ham den evige Salighed! sagde Nils og gjorde andægtigt Korsets Tegn. Mig var han en fuldtro Ven!

— Ja, det var han, sagde Hollinger, det veed jeg bedst, jeg bragte jo alle de hemmelige Budskaber mellem ham og min Fader angaaende Eder. Men ogsaa Kong Carl og Dronningen laa ham nær paa Hjerte; han elskede det Gode lige saa meget, som han hadede det Onde. Derfor havde han ogsaa engang nær givet denne Mand, som jeg idag fik Øje paa, en ordentlig Tugtelse ....

— Gumme?

— Ja, Fru Brita Olofsdatters Svend .... Det var kort efter at Marsken var bleven Konge, at Gumme en Gang kom til min Fader i et Ærinde, hvilket hverken han eller nogen Anden havde Anelse om, at der laa Svig under. Min Fader havde i sin Ungdom lært den Kunst at stikke i Kobber og andet Metal, og skjøndt han snart opgav dette Haandværk, fordi hans Hu stod til Søen, glemte han dog ikke sin Færdighed i det, og han sad mangen en Time, som han kunde have tilbragt i et lystigt Lag med sine Kammerater, og stak smukke Prydelser, Blomster, Dyr og Navne paa Vaaben eller andre kostbare Gjenstande. Hvorledes Gumme havde faaet at vide, at min Fader kunde denne Kunst, det veed jeg ikke; men en skjøn Dag traadte han ind i Borgstuen og forlangte at faae min Fader i Tale.

— Var han ogsaa dengang Fru Britas Svend?

— Han var ifølge Broddes Udsagn dengang i hendes Faders, Hr. Olofs Tjeneste og gik med hemmelige Budskaber mellem ham og hans Datter. Det var i Anledning af en saadan Rejse, at Brodde saae ham paa

Hammarstad. Brodde var den Gang nylig sluppen ud fra sit Fængsel paa Nykøping Slot, og traf strax sammen med Eder, hvilket I vistnok mindes.

— Ja, den Tid mindes jeg kun altfor godt, svarede Nils.

— Gumme talte altsaa med min Fader og fik ham til at stikke Hr. Erengisle Nilssons Segl .... Han foregav, at han var bleven sendt med det fra Hr. Erengisle til Fru Brita, men at han havde tabt det undervejs, hvorover han var aldeles fortvivlet, og da han vidste, at min Fader, hvis han vilde, kunde hjælpe ham, kom han for at bede ham derom ....

— Den Slange!

— Ja, det maa I nok sige, Hr. Nils .... Men I veed endnu ikke Alt.

Hollingers Ansigt udtrykte den dybeste Smerte.

— Gumme fik altsaa Seglet? spurgte Nils.

— Ja, baade dette og endnu et, som han bestilte for Hr. Erengisle Nilssons Regning.

— Deri var der dog ikke noget Ondt, synes jeg.

— Nej, men alligevel vakte det min Faders Mistanke, og han talte derom med den grønne Ridder...

— Hvorledes kunde det vække Mistanke hos ham?

— Jo ser I, Hr. Nils, det var Hr. Staffan Ulfssons Segl, som Hr. Erengisle bestilte, men det skulde ske saa hemmeligt, at min Fader maatte love kun at arbejde derpaa ved Nattetid.

— Naa og saa ....?

— Den grønne Ridder kom under Vejr med det Bedrageri, som skulde sættes i Værk, og min Fader sagde da Nej til Gummes Begjæring, saa han ikke fik Hr. Staffan Ulfssons Segl.

— Hvad var det da for et Bedrageri, den grønne Ridder opdagede?

— At Fru Brita benyttede sin Mands Segl uden hans Vidende og Villie til sine hemmelige Rænker, og at hun havde flere saadanne Segl, som tilhørte andre Mænd, og som hun benyttede paa en svigagtig Maade, thi hun er en gjerrig Kvinde, denne Hr. Olof den Uret-

færdiges Datter, Gud være hans Sjæl naadig, nu er han jo død, den mægtige Herre!

— Er Hr. Olof paa Visborg død?

— Ja, det fortalte en af Fru Britas egne Svende mig .... Han er død for kort Tid siden.

Det var en vigtig Efterretning, som, hvis den bekræftede sig, vilde udøve en stor Indflydelse paa Forholdene i Norden og ikke mindst paa Kong Carls, da Brødrene Axelsson nu vilde komme i endnu nærmere Berøring med ham, end det hidtil havde været Tilfældet, og en Forandring i deres Stilling til Kong Kristian ufejlbarlig vilde indvirke paa deres Optræden saavel ligeoverfor den afsatte Konge som overfor Erkebisp Jons.

Nils lod sig imidlertid ikke ved denne Efterretning bortlede fra den Sag, som nu var paa Bane, thi Opdagelsen af Fru Britas Forbrydelse med Hensyn til Seglforfalskningen, kunde blive et mægtigt Vaaben mod denne opadstræbende Slægt, i Tilfælde af, at den traadte fjendtlig frem mod Sverigs Rige.

— Jer Fader kom altsaa ikke til at arbejde mere for Fru Brita? vedblev Nils.

— Jo, desværre, svarede Hollinger i en bedrøvet Tone.

— Det var da underligt, Hollinger .... hvorledes gik det til?

— Jeg er vis paa, at det Segl, som Kong Carl idag maatte anerkjende for sit, var falsk! stammede Svenden.

— Og det skulde Jer Fader have forfærdiget?

— Ja, Hr. Nils .... jeg fristes til at tro det! .... Men J maa dog ikke tro, at min Fader vidste Andet, end at han den Gang forarbejdede dette Segl til Kongen .... det var Jost van Bardenfleth, der bestilte det hos ham, idet han foregav, at han vilde gjøre Kongen en Foræring dermed. Min Fader undrede sig vel over, at ogsaa denne Ridder vilde gjøre Kongen en Foræring med hans Segl, ligesom man havde foregivet, at Hr. Erengisle vilde gjøre med Hr. Staffan Ulfssons, men han tænkte som saa, at han vel engang kunde spørge

Kongen ligefrem, hvorledes det forholdt sig med Seglet; saa kunde baade han og Kongen komme Sandheden paa Spor, og de slette Planer vilde knuses i deres Fødsel.

— Kunde Jer Fader da ikke raadføre sig med den grønne Ridder?

— Den grønne Ridder var dengang ikke tilstede, Hr. Nils .... Det var paa den Tid, Hr. Thord red i Vestergotland, erobrede Axevall og satte Hr. Thure som Fange paa Varnhem; og nu kan jeg forstaa, hvad der dengang var mig en Gaade; thi han fulgte med Eder, og han var sikkert ogsaa den Munk, som kom fra Varnham om Natten og frelste Jomfru Ilianas Liv ....

— Ja, ja, I har Ret, sagde Nils med et Suk. Minderne om den grønne Ridder ligge strøede omkring som Blomster paa den svundne Tids Stier!

— Gud give, at han havde været tilstede her i Stockholm paa den Tid; da havde min Fader vel vandret endnu nogle Aar i denne Verden!

Svendens bittre Sorg gik nu over til et Udbrud af Vrede, hvilket i højeste Grad forbausede Nils.

— Hvorledes, Hollinger! Stod Jer Faders Død da i nogen Forbindelse med Kongens Segl? spurgte han.

— Ja, Hr. Nils .... min Fader blev myrdet .... myrdet samme Nat, som han fik Kongens Segl færdig.

— Og hvem var Gjerningsmanden?

— Det blev aldrig opdaget, og Kongens Segl forsvandt .... Husker I ikke, at jeg netop paa den Tid blev sendt som Bud imellem Hr. Thord og Kongen .... Da jeg kom tilbage til Stockholm, var min Fader død. Min Mistanke faldt strax paa Hr. Jost van Bardenfleth, og Gud tilgive mig den Glæde, jeg følte ved at tænke paa, at det var mit Sværd, som ramte den lede Forræder om Natten udenfor Axevall.

— Hvad enten han var Morderen eller ikke, saa gjorde Jert Sværd god Tjeneste den Gang .... men efter hvad jeg nu har hørt, tror jeg dog ikke, at Jost van Bardenfleth var Jer Faders Morder.

— Jeg er ogsaa i Dag kommen paa ganske andre Tanker i saa Henseende, og I kan derfor forstaa, hvorfor

jeg blev saa vred, da jeg fik Øje paa Fru Britas Svend, den snedige Gumme, og jeg sværger ved min Faders Minde, at jeg vil bringe Lys i denne Sag og derved gjøre Kong Carl en Tjeneste, paa samme Tid som jeg hævner min Fader!

— Den Tale kan jeg lide, Hollinger .... saaledes ønsker jeg, at min Svend skal handle. Lad Loven dømme!

Dette var vel ikke overensstemmende med Hollingers Mening om Sagen. Thi han havde dannet sig sine egne Anskuelser og Meninger om Ret og Uret under sit Ophold mellem de vilde Fribyttere, hvilke var saa godt som Alles Fjender, men, som de holdt saa meget af at sige, kun Guds Venner. Denne Gang rettede Hollinger sig dog efter sin Herres Mening, dels fordi han vidste, at denne vilde hans virkelige Vel, dels ogsaa hovedsagelig fordi han, ligesom Alle, der kom i nærmere Berøring med Nils Sture, elskede ham af hele sin Sjæl.

— Vi have dog endnu ingen Beviser i Hænde, sagde Nils efter en Stunds Forløb.

— Men hvis I vil staa mig bi, Hr. Nils, vil jeg ikke hvile, førend jeg har skaffet saadanne til Veje! Jeg veed vel endnu ikke, hvorledes jeg skal skaffe disse Beviser, men jeg veed, hvorledes jeg vil begynde, og det er allerede Meget ....

— Og hvorledes vil I da begynde?

— Naar en Fetaliebroder sejler frem mellem fjendtlige Skjær, eller naar han venter Fjenden i aaben Sø, saa holder han Udkig .... Saaledes vil jeg ogsaa gjøre. Eders Frænde, Hr. Thord, ejede blandt andre en lille Gaard i Nærheden af Hammarstad .... Den Gaard vil jeg vælge til min Vagtstation, og I kan stole paa, at jeg skal holde godt Udkig ....

— Det lader sig vel gjøre, thi Gaarden tilhører nu Hr. Thords Enke, Fru Iliana .... Men hvad tror I, at I som min Svend vil kunne udrette mod saa forsigtige Folk som Fru Brita og hendes Hovmester.

— Hvem siger, at jeg vil komme til Gaarden som Eders Svend, Hr. Nils? .... Nej, nej, det duer ikke!

Jeg har tænkt paa noget Andet.... Jeg vil komme dertil som Fru Ilianas Foged.... det lader sig let gjøre, Hr. Nils! Fogden er en ganske ung Mand, en af Hr. Thords Svende.... Nu skal I, Hr. Nils, bede Fru Iliana om, at I maa benytte ham til at besørge et Ærinde for Eder, hvilket hun sikkert ikke nægter Eder, og saa skal I foreslaa hende at sende mig til Gaarden i Fogdens Sted.... Naar jeg da har udrettet, hvad jeg vil, kan vi bytte om igjen... Men jeg maa være paa Gaarden i Egenskab af Foged, thi kun som saadan kan jeg bære mig, ad som jeg vil og som det er nødvendigt for at naa mit Maal.

Nils overvejede en Stund Svendens Ord.

— I siger Noget, sagde han derpaa, og jeg skal, saa snart vi kommer til Penningeby, tale med Brodde om denne Sag.... Vi har nu intet videre at bestille her i Stockholm, saa vi kan tage herfra allerede i Morgen... Jeg er ligesaa ivrig som I efter at opnaa et heldigt Resultat i denne Sag, og om muligt hjælpe den stakkels Konge i hans Forlegenhed.

Dermed endte deres Samtale, og Nils Sture sendte Hollinger til Graabrødreklostret for at faa de vigtige Optegnelser af Nils Ryting. Medens han var borte, indfandt Brodde og Erik sig, og Nils meddelte dem da sin Plan, at han den næste Dag vilde begive sig paa Vejen til Penningeby. Svendene havde Adskilligt at fortælle om det prægtige Gjæstebud, som Hr. Thure havde gjort for Erkebispen.

— Og nu behøver I vist ikke at frygte nogen Forfølgelse mere af Erkebisp Jons, at dømme efter hvad jeg hørte, da jeg stod mellem de andre Svende.

— Det glæder mig at høre, sagde Nils.

— En af Erkebispens Tjenere, vedblev Brodde, kom til at staa i Nærheden af mig, og da kom en af de andre Tjenere og fortalte, at Hr. David og Erkebispen havde talt om Eder, og at Hr. David havde advaret Erkebispen imod Eder og raadet ham til at forsikre sig Eders Person, men at Erkebispen havde svaret sin Broder:

Den Tue, som man kan skræve over, vælter intet Læs!

— Hm .... det hænder dog undertiden, sagde Nils, at det gaar som det hedder i Ordsproget, at liden Tue kan vælte stort Læs. Hvem kan sige, hvorledes det vil gaa, naar den mægtige Erkebisp Jons og jeg mødes?

— Desuden har jeg Noget her, skal Erkebispen have yttret til sin Broder, idet han løftede sin Haand op imod sin Hals, som sikrer mig Lykken!

Nils studsede og saae op, som en hel ny Tanke var opstaaet hos ham; men som om han strax havde fundet denne Tanke umulig, slog han atter Blikket ned, medens et umærkelig Smil krusede hans Læber.

— Erkebispen teede sig idetmindste ved Gjæstebudet, vedblev Brodde, som om han nu var Konge i Sverig, og de mægtige Herrer talte om Landets Slotte og Lehn, som om det vare deres private Jordegodser. Jeg frygter desværre for, at det sidste Herredømme bliver værre end det første, og jeg tør vædde mit Liv paa, at havde den grønne Ridder nu levet, vilde han have været den Første til at rive Magten ud af Erkebispens Hænder..... I skal faae at se, Hr. Nils, at det bliver et Herreregimente, som bliver tungere og farligere for Landet, end det nogensinde har været eller kunde være bleven, hvis Kong Carl var bleven siddende paa sin Throne, og nu kan desuden Ingen indestaa for, at Erkebispen ikke, naar Faren bliver stor, leger den samme Leg om igjen og indkalder den danske Konge!

Nils sank mere og mere hen i Tanker, medens Brodde talte, og da han endelig tav, herskede der en rum Tid fuldkommen Taushed i Værelset. Saa vel Nils som Brodde og Erik vare fuldstændig optagne af Tankerne om, hvad der nu var at gjøre.

Nils sad og overvejede, om han skulde lade sig nøje med, hvad han allerede vidste om Erkebispen, eller om han skulde vente endnu en Tid for at se, om Sverigs Vel eller egen Magtfuldkommenhed var Prælatens højeste Maal; eller om han skulde, for paa engang at faae dette Spørgsmaal besvaret, henvende sig til Erkebispen selv,

Saa Meget havde Livet dog lært ham, at han strax forkastede denne Tanke, da han kunde indse, at den snarere ledede fra end til Maalet, foruden at han derved til ingen Nytte vilde drage Faren over sit eget Hoved; der var derfor kun de to Ting at vælge imellem: at vente eller strax at begynde paa Værket. Dette sidste havde sine Vanskeligheder, da der naturligvis behovedes Tid til at forberede Alt, og desuden var det tvivlsomt, om Bønderne vilde være villige til at drage ud saa kort efter deres sidste Udmarsch.

Under disse Forhold forekom det ham derfor at være det Rigtigste i Forvejen at høre sig for hos Almuen og naturligvis især hos Dalkarlene, om de holdt fast ved den Erklæring, de havde afgivet, at Sverig ikke var noget Præstedømme, men et Kongedømme, eller om de havde i Sinde at se Tiden an.

Han meddelte Brodde og Erik sine Tanker om denne Sag, og de talte endnu derom, da Hollinger kom tilbage fra Nils Ryting. Svendene vare af samme Mening som deres Herre, og det blev besluttet, at Erik allerede den følgende Dag skulde ride op til Dalarne, til Fader Bengt, medens Brodde skulde ride op til Siljansdalene for at tale med Almuen der. Dog maatte man gaa yderst forsigtig til Værks, ikke holde Møder eller paa anden Maade henlede Opmærksomheden paa sig, men ved at tale med En eller nogle Faa ad Gangen søge at udforske Almuens Tanker. Hr. Nils selv skulde begive sig til Penningeby og forholde sig aldeles rolig der.

— Vi har ogsaa Noget at udrette i den Tid! sagde han og nikkede venlig til Hollinger.

Denne leverede Nils en velforseglet Pakke, som han havde faaet af Nils Ryting.

Hr. Nils Ryting bad mig tillige sige Eder, at I gjerne kunde tage Papirerne med til Penningeby. De ere der i ligesaa god Forvaring som her, sagde han, og de angaa desuden langt mere Nils Sture end mig.

— Godt! sagde Nils; hans Tillid skal ikke blive misbrugt, og saa vidt det beroer paa mig, skal ikke et Bogstav deri blive tilintetgjort.

Tidligt den næste Morgen red Erik og Brodde bort fra Stockholm. De red gjennem Sønderport for saaledes Syd om Mälaren at komme ind i Vestmanland og derfra videre over Langheden til Dalarne.

Et Par Timer senere forlod ogsaa Nils med Hollinger og de andre Svende Byen. Men disse red ud igjennem Nørreport og ad den Vej, som mellem Claraklostret og Brunkebjerg fører Nord paa.

Alt stod vel til paa Penningeby, og Fru Brita og Børnene samt Fru Iliana og hendes Søster Ingeborg bød den hjemvendende Husbond et hjerteligt Velkommen.

Man tilbragte en Aften fuld af Fred og Lykke i den store Sal paa Penningeby, og baade Fru Brita og Fru Iliana undgik at berøre noget af de Emner, som kunde forstyrre Øjeblikkets Lykke. For Nils var det, som om han efter en lang og trættende Vandring paa kolde, øde Veje, pludselig var kommen ind i en Rosenlund, hvor Guds Sol fremlokkede Blomsterduft og Fuglesang, og hvor milde Vinde hviskede til ham om Kjærlighed, Haab og Tro.

Men den følgende Dag begyndte atter Sorgerne og Bekymringerne at indfinde sig.

Der kom nemlig Bud fra Nils Stures Broder, Svante Bosson, med Admodning om, at Hr. Nils uopholdelig maatte komme til Eksjø, da Hr. Svante trængte til hans Hjælp dels i en Arvestrid, der saaledes ogsaa angik Nils selv, dels paa Grund af en Gjældsfordring, som Hr. Svante ikke saae sig i Stand til at klare paa egen Haand. Den sidste Sag vakte baade Forundring og Uro hos Hr. Nils, og hans Tanker lededes uvilkaarlig hen paa Fru Brita paa Hammarstad og Kong Carl. Det forundrede ham, at hans forsigtige Broder kunde have behøvet at sætte sig i Gjæld, og det foruroligede ham, at denne Gjæld skulde være saa stor, som Brevet tydede paa. Det var saa naturligt ogsaa at sætte denne i Forbindelse med Fru Brita, hvor utroligt det end ved nærmere Eftertanke kunde synes.

Det følger af sig selv, at Nils strax besluttede at efterkomme sin Broders Ønske. Imidlertid talte han med

Iliana om hendes Foged paa den lille, til Hammarstad grændsende Gaard, og skjøndt Ridderens Begjæring forekom hende noget besynderlig, opfyldte hun den dog gjerne og ansatte midlertidig Hollinger som Foged paa den nævnte Gaard.

Nils Stures Tanker vare saa optagne af alle disse Sager, at han ikke fik Tid til at læse de af Nils Ryting modtagne Optegnelser, men lagde dem hen i sit Lønkammer. Fru Brita, som den næste Morgen fulgte med ham ind i dette, spurgte ham, hvad disse gamle Papirer indeholdt, og han svarede:

— De indeholder en gammel Saga, som vi vil læse sammen, naar jeg kommer hjem igjen.

Efterat han dernæst havde underrettet Brita om Broddes og Eriks Sendelse til Dalarne og sagt hende, hvad hun havde at gjøre, hvis de skulde komme tilbage derfra, førend han selv var vendt hjem fra Småland, steg han til Hest og red bort, fulgt af Hollinger og et Par andre Svende.

Rejsen gik heldig. Det var som Brodde havde hørt ved Gjæstebuddet paa Slottet: Erkebispen betragtede virkelig Hr. Nils som saa ubetydelig, at han uden mindste Frygt kunde ride gjennem Stockholm, hvor der i de Dage netop holdtes et større Møde, paa hvilket der uddeltes Land og Lehn til Erkebispen og hans Venner. Nils harmedes, da han hørte fortælle, hvor egenraadig Herrerne gik til Værks, og hvor lidt de tog Hensyn til Sverigs Vel. Dog var der ikke Tale om at kalde Kong Kristian tilbage. Men deri laa der kun liden Trøst for Nils, naar han betænkte, hvor meget farligere det vilde være, hvis Erkebispen drev sin Plan igjennem og delte Riget i flere Dele. Det var naturligt, at om ogsaa Erkebispen for fuldt Alvor vilde staa imod den danske Konge, vilde dog denne Delen af Riget lette Kong Kristian Arbejdet, hvis han igjen vilde angribe Sverigs Rige. Det var det samme som at skjære en Steg, som ikke kunde synkes hel, i mindre og som Følge deraf ogsaa i mere haandterlige Stykker. Bekymringen lagde sig ved denne Tanke saa tungt, som Nattens forteste Mørke, over

hans Sjæl, og der var Øjeblikke, hvor han spurgte sig selv, om det ogsaa var rigtigt at vente længere.

I Søderteljc, hvor Hollinger vilde vente paa Ilianas Foged, skiltes han fra denne, som, for at Hemmeligheden desto bedre kunde bevares, ikke nævnede sin Herres Navn, men blot gav Anvisning paa, hvor han kunde træffe ham. Der var da heller Ingen paa den lille Gaard, som anede, at den nye Foged var Nils Stures Svend, og den rette Gaardsfoged var en ærlig Mand, som desuden ingenlunde nærede synderlig venskabelige Følelser for den stolte Frue paa Nabogaarden, hvorfor han, da han nogen Tid efter af Nils fik Underretning om, hvordan Sagen forholdt sig, ikke paa nogen Maade vilde aabenbare, at han var Fru Ilianas Foged, da det saa uden Tvivl snart vilde komme for Fru Britas Øre.

Hr. Svante Bosson paa Ekesjø blev meget glad ved sin Broders Ankomst, og det viste sig snart, at den Gjæld, for hvilken han hæftede, var paadraget ham uden hans Vidende. Han havde det foregaaende Efteraar kjøbt nogle Varer af en Kræmmer, men det var langtfra for en saa betydelig Sum som den, der nu affordredes ham, og for hvilken der var udstedt et Gjældsbevis med hans eget Segl med Nat og Dag Vaabnet under. Nils vilde endnu ikke ret tro paa nogen Forbindelse mellem denne Fordring og Fru Brita, men han kunde dog ikke værge sig imod den stadig tilbagevendende Mistanke.

Efter nøje Overvejelse besluttede Brødrene at udforske, hvorledes Gjældsfordringen var kommen i den Mands Haand, som nu ejede den. Dette blev dog et langt vanskeligere Arbejde, end de havde tænkt sig det, og Nils kom derved til at opholde sig hele Sommeren ovre paa Ekesjø. Ved Sankt Hansdagstid kom ogsaa Fru Brita med Børnene derover, og det var Svantes Ønske, at de skulde blive der, saa længe Nils blev, og til Trods for sine Bekymringer var han dog Glæden selv, saa højt skattede han den Lykke at se sig omgiven af alle disse Venner, der blev ham kjærere for hver Dag. Brodde og Erik havde været paa Penningeby, men de havde ikke medbragt videre gode Efterretninger. Erkebispen syntes nemlig

paa sin Side at opbyde Alt for at staa sig godt med Dalkarlene. Dog nærede Svendene, som vare vendte tilbage til Dalarne, hver ad sin Kant, det bedste Haab. Fra Hollinger hørte man Intet, men det manglede dog ingenlunde paa vigtige Efterretninger.

I Slutningen af August fik man paa Ekesjø at vide, at Bisp Kettil var død. Han havde holdt et Herremøde i Telje den 10de Avgust og derfra begivet sig til Stockholm, hvor han blev angreben af Pesten, som rasede der i en forfærdelig Grad, og døde af den. Samme Foraar som Kong Carl vendte tilbage til Sverigs Rige døde der henved 7000 Mennesker i Stockholm, og denne farlige Sygdom vedblev endnu at kræve sine Ofre. Den kjække Bisp var død med et knust og angerfuldt Sind, fortaltes der. Han havde sørget og grædt over, at han havde handlet ilde og lovet Bod og Bedring, men Dødsenglen havde ikke ladet sig bevæge. Hans Lig blev ført til Jønkøping og bisat foran Højaltret i Domkirken.

Nu var Erkebisp Jons i alle Henseender Herre i Sverig. Det vilde nu vise sig, hvorledes han agtede at holde sit Løfte med Hensyn til Sverig og Kong Kristian, og om han vilde gjøre noget Skridt i den Retning, som Nils mest af Alt frygtede. De Efterretninger, som indløb fra Danmark, forøgede Nils Stures Frygt.

Fra Kong Kristian kom der det ene Brev efter det andet til Sverig med Underretning om, at der herskede den bedste Forstaaelse mellem ham og Erkebispen, og med Opfordring til Sverigs Folk om at forblive ham tro. Dette var dog for Tiden mindre urovækkende, fordi den danske Konge havde en Del at varetage i Slesvig og Holsten, hvilke Hertugdømmer vare tilfaldne ham ved Arv.

Af større Betydning var den Forandring, der indtraadte i Kong Kristians Forhold til Brødrene Axelsson, hvis Slægt paa den Tid ansaas for at være Danmarks mægtigste Herreslægt. Kongen havde nemlig efter Hr. Olofs Død inddraget Lillø og Tranekjær under Kronen, og Hr. Ivar, som var Formynder for sin Broders Børn, erklærede paa Grund heraf Kongen Krig. Den nærmeste

Følge heraf maatte blive, at Hr. Ivar for en hvilkensomhelst Pris maatte se sig om efter Forbundsfæller, og hvor skulde han vel søge saadanne, om ikke i Sverig og først og fremmest hos Kong Carl.

Et Øjeblik var Nils tvivlraadig med Hensyn til dette Punkt. Han tænkte nemlig paa den Krænkelse, Kong Carl havde tilføjet den stolte Herremand ved at nægte ham sin Datters Haand, og det faldt ham ind, at Hr. Ivar muligvis vilde forene sig med Erkebispen. Men dels vilde Erkebispen for fuldt Alvor bevare Freden, dels frygtede han ogsaa for, at Axelsønnernes Magt skulde blive for stor, og dels var det næppe antageligt, at disse vilde henvende sig om Hjælp til en Mand, for hvem en af deres Egne havde maattet vige Pladsen, saaledes som det havde været Tilfældet med Hr. Erik, da der var Tale om Rigsforstanderskabet. Noget Forbund mellem Erkebispen og Axelssønnerne var saaledes næppe rimeligt eller muligt, og der var derfor intet Andet tilbage at antage, end at disse Sidste vilde henvende sig til Kong Carl, der vel i og for sig ikke havde stor Betydning, men hvis Navn dog kunde benyttes, og hvis Venner ikke vare at foragte.

Men hvis der saaledes stiftedes et Forbund mellem Brødrene Axelsson og Kong Carl, var det ikke vanskeligt at indse, at et saadant var rettet lige saa meget mod Sverigs Erkebisp og Rigsforstander, som mod Kong Kristian, og da blev naturligvis Følgen den, at Erkebispen og Kong Kristian nærmede sig hinanden, forsaavidt ikke den Førstnævnte nu strax satte sin Delingsplan i Værk og saaledes trak sig ud af Spillet.

Det varede da heller ikke længe, inden man paa Ekesjø hørte Tale om, at der skulde holdes et Møde i Jønkøping af danske og svenske Herrer i Begyndelsen af det næste Aar. Dette beviste tydeligt, at der fandt en Tilnærmelse Sted fra Erkebispens Side til Kong Kristian, og paa samme Tid begyndte Tonen i Kongens Breve at blive mere myndig og bydende, hvilket viste, at han følte sin Magt voxe og saaledes blev farligere for Sverig. Denne Nærmelse til den danske Konge kunde

dog være ſket paa Skrømt. Erkebiſpen kunde ſamtidig meget vel drive ſin Plan med Sverigs Deling igjennem og derpaa, naar Alt var færdigt, kaſte Maſken og lade ſaavel Kongerne ſom Verden ſe, hvad han havde udrettet.

Hvorledes det nu end forholdt ſig hermed, ſaa var det dog uomtviſteligt, at Faren for Sverig var ſtor, ja ſtørre end nogenſinde, og at det derfor var nødvendigt at være opmærkſom paa Alt og Alle.

Nils Stures Uro voxede ogſaa med hver Dag, indtil Brodde endelig kom tilbage fra Dalarne med ſaadanne Efterretninger, ſom han ønſkede.

Han havde da ſikker Grund under ſig og kunde endnu en Stund afvente Stormen, inden han begyndte at handle. Erik, ſom ankom et Par Uger ſenere, medbragte ligeledes gunſtige Efterretninger. Gamle Bengt ſendte Hr. Nils en Hilſen og opfordrede ham til at være ved godt Mod; Bjergværksejerne vilde ligeſaa lidt falde fra ſom Dalkarlene. Men med hver Dag, der gik, blev Ridderens Beſlutning, at han, hvad det end ſkulde koſte, engang vilde gjøre Ende paa al Uro og Forvirring, ſtadig faſtere og urokkeligere. Han vilde blot iværkſætte den Plan, ſom han allerede om Foraaret havde fattet i Stockholm: drage over til Finland og have en Sammenkomſt med Kongen, og derpaa vilde han lade det bryde løs.

Imidlertid dreves Efterforſkningerne med Henſyn til Svantes Gjældsforſkrivning kraftig, og de førte for ſaa vidt til det ønſkede Maal, ſom man fik fuldkommen Visshed om, at den Mand, ſom havde Gjældsforſkrivningen i Hænde, ſtod i Forbindelſe med Fru Brita paa Hamarſtad. Denne Omſtændighed gjorde det nødvendigt at ſøge at faa Beviſer paa Fru Britas forbryderiſke Handlemaade, hvilket Nils nærede de bedſte Forhaabninger om at kunne opnaa; han vilde imidlertid ikke tale derom til ſin Broder, da han frygtede for, at denne ikke vilde kunne bevare Hemmeligheden.

Det var derfor til Hr. Svantes ſtore Sorg, at hans Broder forlod Ekeſjo de nærmeſte Dage for Jul.

Det var en ſtreng Vinter med klingrende Froſt,

og Rejsen fortsattes paa den behageligste Maade gjennem Østergotland og Sødermanland til Sødertelje. Her gjorde Nils Holdt for at sende et Bud til Hollinger, som han nødvendigvis maatte have i Tale. Det traf sig saa heldigt, at Hollinger netop befandt sig i Byen og traadte ind hos Nils, just som denne vilde sende Bud efter ham.

Hollinger fortalte, at han ikke havde sparet nogen Møje for at komme Fru Brita og hendes Hovmester paa Spor, men Alt havde været forgjæves. De vare for gamle og for vel øvede i den Kunst at skjule deres Rænker, og jo ældre Ræven er, desto forsigtigere maa man gaa til Værks for at fange den. Det blev derfor besluttet, at Hollinger indtil videre skulde blive, hvor han var.

— Hvilken Vej agter I at tage, Hr. Nils, naar I nu drager herfra? spurgte Hollinger.

— Over Isen! svarede Hr. Nils. Jeg antager dog, at den kan bære mig.

— Ja vist kan den det, forsikkrede Hollinger med en meget tilfreds Mine, men tilføjede derpaa: Det er ikke uden Grund, at jeg gjorde Eder dette Spørgsmaal ...

— Og hvad Grund havde I da til det?

— Erkebispen har nu faaet Øjnene op og har i Sinde at lade Eder kaste i Fængsel.

— Lade mig kaste i Fængsel?

— Ja .... hvis jeg ikke er fejl underrettet, har han flere Gange sendt Bud for at faa at vide, hvor han kunde finde Eder.

— Godt, Hollinger ..... Jeg haaber ikke, jeg endnu engang skal falde i den Grav, som min Fjende har gravet, var den end dobbelt saa dyb og dobbelt saa godt skjult, som den paa Krokek i sin Tid.

— Gud give Eder en lykkelig Rejse, sagde Hollinger. Jeg har næppe Ro paa mig, forend jeg atter kan komme til Penningeby og være sammen med Eder der.

Hollinger begav sig nu atter til sin Vagtpost for at holde Udkig med Fru Brita, og Nils fortsatte sin Rejse.

Hvad enten nu Hollinger var fejl underrettet eller

Erkebispen ikke havde taget med i Beregning, at Hr. Nils vilde rejse over Søen, fortsattes Rejsen uden videre Forhindring, og Fru Iliana, som imidlertid havde opholdt sig paa Penningeby, modtog sine Frænder med hjertelig Glæde. Julen tilbragtes i Fryd og Gammen, indtil Hr. Nils begyndte at ruste sig til sin Rejse til Kong Carl i Finland.

Han havde egentlig havt i Sinde at afvente Udfaldet af det berammede Møde i Jønkøping, men et Omslag i Vejrliget, som gjorde det muligt, om end med Vanskelighed, at kunne komme over Havet, bestemte ham til ufortøvet at sætte sin Plan i Værk.

Han meddelte Brita denne sin Beslutning en Aftenstund, da de vare blevne alene.

Fru Brita blev først bestyrtet, men snart opklaredes hendes Blik, hun tog sin Mands Haand og sagde:

— Jeg bør være glad over, at denne Dag endelig oprinder, thi jeg er vis paa, at Guds Moder og alle Helgene ville beskytte Dig paa denne Rejse.

Efter en Stunds Taushed tilføjede hun:

— Lykkehalsbaandet er borte, Nils .... den graa Falk vil aldrig mere føre det tilbage til Dig igjen, men jeg haaber til Gud, at jeg skal kunne give Dig et Halsbaand, der er lige saa godt som din Bedstefaders.

— Og hvad skulde det vel være for et? spurgte Nils og lagde sin Arm om sin Hustrus Liv.

— Mine Bønner! svarede Brita ømt.

— Sig vore Bønner, Brita! sagde Nils og kyssede hende. Ogsaa jeg nærer det Haab, at de Bønner, som komme fra Hjertet, formaar mere hos Gud og ere ham velbehageligere end de kostbareste Ædelstene. Men vel at mærke, vi bør ikke bede for os selv alene, men for Sverigs Rige; da er jeg vis paa, at Gud vil høre vor Bøn!

De stod ved Vinduet i den store Sal. Himlen var saa klar og blaa, og Stjernerne tindrede saa mildt ned til dem.

Den næste Morgen, inden man samledes til Frokosten, kom Fru Brita til Nils og mindede ham om de

gamle Optegnelser angaaende det Halsbaand, om hvilket de havde talt den foregaaende Aften. Nils havde rent glemt disse Papirer, men nu tog han sin Hustrus Haand og førte hende ind i Lonkammeret.

— Vi vil læse dem nu, sagde han; det kunde ellers let hænde, at vi aldrig fik dem læst!

Papirerne laa paa Hylden, hvor Nils havde lagt dem. Han tog dem ned, løste den Læderrem, hvormed de var sammenbundne, og udbredte de gulnede Papirer paa Bordet. Optegnelserne vare nedskrevne Dag for Dag, saaledes som det var Skik i Klostrene med Hensyn til de vigtigere Begivenheder.

Det første Dato var Efteraaret 1398. Ved den 29de September dette Aar stod skrevet, at Dronning Margarete Valdemarsdatter og Kong Erik holdt deres højtidelige Indtog i Stockholm.

Den 1ste Oktober ankom til Klostret den gode Broder Laurentius fra Danzig og fik af Guardianen Tilladelse til at opholde sig i Klostret.

For de nærmest paafølgende Dage stod der antegnet nogle Ubetydeligheder, som dog øjensynlig havde havt Værd for den fromme Munk.

Den 8de Oktober havde Broder Laurentius bedt Munken være ham behjælpelig med at forhindre en græsselig Forbrydelse, men der udfordredes den yderste Forsigtighed, og derfor skulde Munken aflægge en hellig Ed paa i Et og Alt at ville gjore saaledes, som Broder Laurentius sagde og ikke anderledes. Det vilde Munken ikke, fordi han ikke kjendte den Fremmede noje nok, skjøndt han havde fundet stort Behag i at være sammen med ham. Da havde den Fremmede taget en Ring frem og vist Munken den og spurgt, om han kjendte den. Det var Fjalar Ormssons Ring; Munken vidste det, thi han havde selv været tilstede, da Fjalar fik den af sin Moder; han havde nemlig opholdt sig i Ridder Orms Hus som Lærer for hans Børn. I sin Dodsstund havde Ridder Fjalar givet Ringen til den Fremmede, som var hans Ven, og sagt, at hvis han nogensinde kom til hans Fødeland og trængte til Hjælp af en trofast Mand, saa skulde

han gaa til Graabrødreklostret i Stockholm og vise Ringen til Broder Martinus.

Dette forandrede Munkens Beslutning. Efterat han havde gjort den Fremmede flere Spørgsmaal angaaende Fjalar og af de Svar, han fik, havde indset, at der virkelig maatte have fundet et inderligt Venskab Sted mellem de to Mænd, samtykkede han i den Fremmedes Forlangende og aflagde Eden.

— Og denne Broder Laurentius var det ikke Ridder Fjalar selv? spurgte Fru Brita.

— Jo, svarede Nils, og læste derpaa videre.

Broder Laurentius fortalte da, staar der, at en fornem Dame, ved Navn Fru Bengta, paa en underfundig Maade havde sat sig i Besiddelse af et Halsbaand, som tilhørte Ridder Sven Sture, og at denne Dame var taget ind i Nonneklostret paa Norrmalm. Broder Martinus skulde begive sig derhen og skaffe sig at vide, i hvilket Værelse Fru Bengta boede, samt hvorledes man lettest kunde overrumple hende, uden at vække unødvendig Opsigt. „Og dette gjorde jeg“. Det var den 9de Oktober.

Fru Bengta boede i et lille Hus nede i Klosterhaven, og dette lettede betydelig de to Munkes Plan, thi der fandtes en hemmelig Gang mellem de to Klostre, og denne Gang førte op til det lille Havehus. Det kom altsaa kun an paa, at faae Fru Bengta bort, saa var Spillet vundet, men herfor vidste Broder Laurentius Raad. Han sagde til Martinus, at han skulde begive sig til Hr. Krister Nilsson, som da var i Stockholm, og sige til ham, at hvis han ret vilde komme til Ære og Anseelse, saa maatte han søge at vinde Fru Bengta, thi hun ejede et Klenodie, der skjænkede den, som besad det, alt Godt. Det traf sig saa heldig, at Hr. Krister netop den Dag havde Gjæstebud paa Grund af, at Forliget mellem Dronning Margrete og Sven Sture den Dag skulde undertegnes paa Almarstæk. Og Broder Martinus udførte sit Ærinde saa godt, at Hr. Krister selv begav sig til Nonneklostret og indbød Fru Bengta.

Fru Bengta gik, og samtidig gik Broder Laurentius gjennem den underjordiske Gang til Havehuset og

fandt der efter nogen Søgen et Skrin, som med en Kjæde var fastlænket til en Pille i Værelset. Rundt omkring hang flere Klædningsstykker, der skjulte baade Skrinet og Kjæden. Broder Laurentius blottede et medbragt kort Sværd, hvormed det lykkedes ham at aabne Skrinet.

Dette skete samme Dag, som Ridder Sven Sture forsonede sig med Dronning Margrete.

— Mærkeligt nok er det, sagde Nils, og skjød Papirerne fra sig, men efterat min Bedstefader havde faaet Halsbaandet tilbage, fulgte Lykken ham ligesaa stadig, som den tidligere havde svigtet ham. Og jeg kan ikke skjule for mig selv, at Lykken ogsaa var mig mere gunstig, saa længe jeg bar dette Halsbaand .... Dog fortryder jeg ikke den engang fattede Beslutning: at skille mig ved dette Tryllesmykke, thi en sand Ridder bør kun sætte sin Fortrøstning til Gud og sit gode Sværd .... Og, tilføjede han, idet han strakte Haanden ud og greb sin Hustrus, jeg ejede dog ikke dette Halsbaand, da jeg vandt den højeste Lykke her i Livet, da jeg vandt Dig, Brita!

Brita saae op, og en Taare perlede i hendes smukke Øjne.

— Nu, sagde hun, nu da Du staar beredt til at drage Sværdet for Sverigs Rige, nu formaar jeg ikke Noget, men Halsbaandet derimod kunde det muligvis ikke være af Vejen at have.

— Og dine Bønner da, Brita?

— Du har Ret, Nils! svarede Brita med Varme, og Nils trykkede hende til sit Hjerte.

Efter en Stunds Taushed sagde Brita:

— Jeg kan dog ikke lade være at tænke paa min graa Falk, og at den skulde flyve bort med det kostbare Halsbaand. Men siden den ikke er kommen tilbage, maa den vel være omkommen undervejs.

— Ja uden Tvivl, Brita ...! Sandsynligvis ligger Halsbaandet i en eller anden Bjergkloft, og der maa det for mig gjerne blive liggende til Dommedag!

— Men hvis Du fik det tilbage, Nils, hvad vilde Du saa gjøre med det?

— Jeg vilde da udføre mit gamle Forsæt: at skjænke det til en Kirke eller et Kloster. Omkring Halsen paa et Helgenbillede vilde dette Smykke have sin rette Plads! Det var min Hensigt at give det som et Offer til den Helgen, som var min Bedstefaders Ven kjærest, og faaer jeg det engang igjen i mine Hænder, skal det smykke St. Karin i Skara!

— Men hvis nu en Jæger har skudt Falken og taget Halsbaandet og solgt det eller foræret det bort, hvilket jo ogsaa kan være Tilfældet, i hvis Hænder mon det saa befinder sig nu?

Nils svarede ikke strax paa dette Spørgsmaal. I det Samme aabnedes Døren, og Brodde traadte ind og sagde:

— Her er et Bud fra Erkebisp Jons!

— Fra Erkebispen! udbrød Nils og Brita paa engang.

— Ja! svarede Brodde, og det maa være et mærkeligt Budskab, som Svenden medbringer, thi han ter sig, som om Penningeby tilhørte hans Herre og ikke Eder, Hr. Nils!

— Godt, saa ville vi høre, hvad han har at sige, sagde Nils, idet han rejste sig op og gik ud i den store Sal, fulgt af sin Hustru og Brodde, som blev staaende ved Døren.

I Salen befandt sig allerede Fru Iliana og Ingeborg samt Børnene. Flammerne fra den knittrende Kaminild spredte en behagelig Varme omkring i Værelset. Ved Døren stod Erkebispens Svend.

Nils hilste først paa sin Frænke og vendte sig derpaa til den erkebispelige Svend.

— Hvad er Jert Ærinde? spurgte han.

— Jeg skal bringe Eder, Hr. Nils Sture, den Befaling fra min Herre, Sverigs Rigsforstander og Erkebisp, Hr. Jons Bengtsson, at I ufortøvet indfinder Eder hos ham i Stockholm!

Britas Ansigt udtrykte Skræk og Forfærdelse, thi hun vidste godt, hvad en saadan Befaling kunde have at betyde, men tillige harmedes hun over den krænkende

Maade, hvorpaa Erkebispen sendte denne Befaling. Nils selv indsaa klart, at den ikke alene indeholdt en Bekræftelse paa den Ringeagt, han var sig bevidst, at Erkebispen nærede ligeover for ham, men tillige et Vidnesbyrd om, at denne mente, at Sagerne nu vare komne til det Punkt, at det blev nødvendigt for ham ogsaa at rydde Ubetydeligheder af Vejen.

Erkebispens Befaling stillede Sagen paa Spidsen. Enten maatte Nils efterkomme Befalingen, og da forestod der ham uden Tvivl Proces, Fængsel og Død, eller ogsaa ikke efterkomme den, og da vilde han ganske sikkert blive erklæret for fredløs. I første Tilfælde var det naturligvis ude med Alt, hvad han havde haabet at kunne udrette for Sverig, i sidste Tilfælde gjordes dette Arbejde i højeste Grad vanskeligt. Det vilde have været heldigt, om han nu havde havt Almuen samlet, thi da vilde han have været stærk nok til uden Frygt at kunne møde Erkebispen. Men der var en Ting, som Nils kunde gjøre, nemlig søge at udhale Tiden for Sammenkomsten med Erkebispen. Derfor svarede han:

— Hils Erkebispen og sig, at jeg skal indfinde mig hos ham.

Men Svenden svarede i en trodsig Tone:

— Den Hilsen skal ikke jeg, men I selv bringe, Hr. Nils! thi det er min Herres Befaling, at I strax indfinder Eder hos ham! Jeg har faaet det Hverv at føre Eder til ham!

Trods al sin Rolighed og Sagtmodighed var det nu næsten umuligt for Nils at styre sin Vrede.

— Har I hørt mit Svar, Svend? spurgte han, og hans Blik og Tone var saadan, at Svenden mod sin Villie maatte slaa Blikket ned.

— Ja! svarede Svenden.

— Nu vel .... saa skynd Jer at overbringe Erkebispen det.

— Men naar, Hr. Nils, naar? spurgte Svenden.

— Derom skal jeg sende Jer Herre Underretning! svarede Nils.

Dermed vendte han Svenden Ryggen og forlod Salen.

Svenden blev staaende en Stund og saae sig om i Værelset, medens et ondskabsfuldt Smil spillede paa hans Læber.

Men Brodde gik hen til ham, aabnede Døren og lagde sin Haand saa haardt paa hans Skulder, at han sank i Knæ derved.

Kort efter saae man ham, tilligemed et Par Svende, som havde fulgt ham, ride bort fra Penningeby.

Paa Nils havde Besøget blot den Indflydelse, at han besluttede allerede den næste Dag at tiltræde sin Rejse til Finland.

XI.

Paa Raseborg.

I Nærheden af Ekenäs ved Pojavigen ligger Ruinerne af Raseborg Slot. Bonden pløjer og tilsaaer sin Ager, den lille Bys fredelige Beboere færdes Dag ud og Dag ind i travl Virksomhed og ude paa Fjorden udspænder Sømanden sit Sejl, Livet gaar sin vexlende Gang, men tause ligger Slotsruinerne, skjøndt indenfor dets Mure ofte Menneskehjerter baade har svulmet af Stolthed og Magt og været nærved at knuses under Tyngden af Sorg og Bekymring.

Nu er Slottet et Billede paa Forgængeligheden, Ruinerne ligger der som et Minde om Død og Tilintetgjørelse.

En Gang levede indenfor dets Mure en Mand, der selv var Billedet af en falden Storhed. Nu mindes Ingen ham, men en Tid var man taknemmelig for blot et Blik, et bifaldende Smil af ham og løftede hans Navn til Skyerne, medens man kort efter saae ham leve et sorgfuldt og bekymret Liv, et Maal for Had, Foragt og Glemsel. Da talte man om ham, da beklagede man ham.

Men hvad der er højt, bliver lavt, og hvad der er lavt, bliver højt, det er Livets Gang; og Menneskene glemme saa hurtig, hvordan det engang har været.

Til denne afsidesliggende Egn, til denne Borg, der var som en Hytte i Sammenligning med Viborg, Åbo eller Tavastehus, var Kong Carl saa at sige bleven forvist. Han, som engang var saa rig, at han alene derved vakte Misundelse, han, som engang var saa mægtig, at han kunde sætte Sverigs og tillige Norges Kongekrone paa sit Hoved, han maatte nu lade sig nøje med et saa ringe Slot, at næppe en Herremand vilde have havt det til Bolig, og han maatte være taknemmelig derfor, siden hans Skatte vare blevne ham frastjaalne.

Og selv dette Tilflugtssted havde han kun vundet ved Hjælp af en Mand, der til Trods for sin Ærgjerrighed og de Rænker, hvori han af og til var indviklet, dog stedse var omgiven af en vis Ridderlighed. Denne Mand var Hr. Erik Axelsson. Strax efter Ankomsten til Finland fik Kongen nemlig at vide, at Bisp Knut i Åbo, som havde faaet Raseborg Slot i Forlehning af Kong Kristian, paa ingen Maade vilde afstaa det. Kongen vidste da ikke, hvor han skulde tage hen, og havde han ikke fundet et Tilflugtssted i Graabrødreklostret i Åbo, havde han med sin Datter maattet vanke omkring som en Fredløs. Det kom endogsaa til en Kamp, hvori den gamle Konge nær havde mistet Livet. Tilsidst fik han dog Slottet, da Bispen saae, at hvad der var bleven besluttet i Stockholm, dog gjaldt mere end Kong Kristians Forlehningsbrev, — dette havde Hr. Erik Axelsson sørget for, saaledes sagde i det Mindste Clas Lang, en af de Faa, som havde fulgt Kongen, da han maatte forlade Sverig.

Kongen bar sin Skjæbne med Taalmodighed, men hans Datter, Jomfru Magdalena, fældede bitre Taarer i sit Jomfrubur paa Raseborg; thi ikke nok med, at Livets ydre Betingelser for Lykke vare blevne tilintetgjorte for hende, ogsaa hendes Kjærlighed maatte dø, og vel kan det unge Hjerte bære Meget, udholde Meget, men at dræbe sin Kjærlighed, opgive ethvert Haab om det,

som er Indbegrebet af alle dets mest brændende Ønsker, alle dets Fordringer til Livet, — det kan det ikke.

Kongen saae sin Datters Sorg, og det forøgede hans egen, men nu kunde han Intet gjøre for hende. Selv om han vilde tage sine Ord tilbage, nu da han ved roligere Overvejelse fandt, at Hr. Ivar Axelsson var en Ridder, der paa Grund af sin Rigdom, Magt og høje Byrd, vel kunde være berettiget til at vinde en Prindsesses Haand, var det dog ikke sagt, at denne vilde forny sit Tilbud til en fattig, landsforvist Konge. Hans Hjerte var nærved at briste, naar han saae, hvorledes Datteren bekæmpede sin Smerte for at synes glad i hans Nærværelse.

Undertiden naar han saae en hemmelig Taare falde ned paa hendes Sytøj, lagde han sin Haand paa hendes Hoved og sagde:

— Sorgen, Barn, har ogsaa sin Nytte, og efter Regn plejer Gud ofte at lade komme Solskin.

Da saae Jomfru Magdalena op med sine store, smukke Øjne og smilede saa varmt og kjærligt, at Kongen maatte vende sig bort og selv havde Vanskelighed med at tilbageholde et Suk, der ligesom med Magt trængte sig frem fra hans Bryst.

Tiden gik, og med hver Dag blev Jomfru Magdalena blegere og blegere.

En Dag holdt hun sig inde oppe paa sit Værelse, og Kongen gik da selv op for at se og høre, hvorledes hun befandt sig. Hun var saa hvid som en Lillie, men hun smilede dog til sin Fader, og idet hun rakte ham sin Haand, trak hun ham ned til sig i Vindusfordybningen, hvor hun sad og saae ud over Fjorden, som funklede i Morgensolens Guld.

Derude herskede idel Fred og Glæde. Hver lille Bølge, hver lille Blomst ved Strandbredden smilede saa kjærlig, naar Solen kyssede den, og Fuglene i Træernes Grene sang om Guds Magt og Herlighed.

Men derinde, hvor den smukke Kongedatter sad, var der mørkt og koldt, og da hun smilede til sin

Fader, syntes selve Smilet at være som et Stjerneskud i en Vinternat.

— Det bliver nok bedre med mig op ad Dagen, sagde hun! Du skal ikke være urolig for min Skyld, kjære Fader!

Kongen løftede hendes Hoved i Vejret, og da han saae, at hendes Øjne stode fulde af Taarer, smilede han vemodig og sagde:

— Min kjære Datter, Du sørger Dig ihjel her i Ensomheden hos din Fader!

— Tal ikke saaledes, Fader, afbrød Jomfru Magdalena ham, derved fordobler Du kun min Sorg!

— Jeg har dog endnu nogle Venner, vedblev han, hos hvem Du ligesom din Søster vil kunne nyde Livet og de Glæder, som stemmer med din Alder. Du vil kunne finde et passende Hjem hos din Onkel, Hr. Gustav Karlsson, eller hos din Svoger, Hr. Erik Eriksson.

— Tror Du da, Fader, at jeg vil kunne være mere glad og tilfreds hos dem end her hos Dig ....? Tror Du da, at jeg vil kunne taale at høre den strenge Erkebisps Magt og Ære prises og berømmes, medens Du maaske bliver dadlet og nedsat af dem, som engang kyssede din Haand for modtagne Velgjerninger, uden at min Sorg derved vilde blive meget større og mit Hjerte briste? .... Nej, nej, kjære Fader, saa bliver jeg langt hellere hos Dig .... Maaske bliver min Vandring her i Livet ikke saa lang ....

Hun brast i Taarer, og Kongen satte sig ved Siden af hende, drog hende tæt ind til sig og lagde hendes Hoved op til sit Bryst.

— Græd kun ud, min Datter, sagde han med en Stemme, der skjælvede af Bevægelse, Taarer pleje at lette Hjertet! .... Jeg indser godt, at din Sorg gjælder ham, som har vundet dit Hjerte, og Gud veed, at I gjerne maa faa hinanden for min Skyld, saasnart han har vist mig, at han er af god Byrd.

Jomfru Magdalenas Taarer flød endnu stærkere ved disse Ord, og hun foldede sine Hænder med en trøsteslos Mine.

— Da vi sidst talte med hinanden i Stockholm om denne Gjenstand, vedblev Kongen, sagde Du mig, at han havde sagt, han ikke var nogen Kræmmersvend, skjøndt han syntes at være det, og Du maa derfor se Tiden an og haabe det Bedste....! Er han en sand og virkelig Ridder, kommer han vel nok engang.

Kongens Ord og endnu mere den varme Kjærlighed, der talte ud af hans Øjne, virkede beroligende og velgjørende paa hans Datter, og et mat Smil krusede atter hendes fine, fyldige Læber.

— Det er dog en Trøst saavel for mig som for Dig i vor Ulykke, vedblev Kongen efter en Stunds Taushed, at vore Fjender ikke kjender den Rette, men antager ham for at være Hr. Ivar Axelsson.... Det vilde blive en Skadefryd for dem, om de vidste, at en Kræmmersvend har vundet Kong Carls Datters Hjerte!

— Men hvis nu denne Kræmmersvend var Hr. Ivar Axelsson, sagde Prindsessen tankefuld og ligesom for sig selv.

— Det er ikke muligt, kjære Datter, sagde Kongen. Det var jo ham, der vilde bortføre Dig, derom er der ingen Tvivl, det var Du jo selv overbevist om.

— Ja vel, Fader, men naar jeg nu tænker nøjere derover, ser jeg Alt i et andet og bedre Lys. Svendene, som greb mig i Skoven, talte mere, end det egentlig var nødvendigt, om Hr. Ivar, og det forekommer mig, som om de derved rigtig vilde lade mig vide, at de vare udsendte af Hr. Ivar, hvilket de sandelig ikke vilde have gjort, hvis de virkelig havde været hans Svende.

— Og hvilken Slutning drager Du deraf?

— At det kan have været en List af dine Fjender, Fader!

— Af mine Fjender.... men i hvad Hensigt?

— De ere maaske komne til Kundskab om, hvem Kræmmersvenden virkelig var, og have saa benyttet sig deraf til at lade mig bortføre i hans Navn for bagefter at frelse mig i deres eget. For dem var det naturligvis af stor Vigtighed at forebygge en For-

bindelse mellem Dig og den mægtige Slægt, til hvilken Hr. Ivar hører.

— Men det Brev, som Du modtog, og hvori Du anmodedes om at indfinde Dig til Mødet ved Kilden i Skoven, var jo ikke skrevet i Ivar Axelssons Navn.

— De som kunde udtænke den List at bortføre mig, kunde vel ogsaa indse, at jeg ikke havde indfundet mig til Mødet, hvis Brevet var skrevet i hans Navn. De vidste naturligvis ikke, om jeg kjendte Kræmmersvendens Navn, men det var derimod nodvendigt for dem, at jeg fik fuldstændig Kundskab om, hvem det var, der lod mig bortføre.

Kongen sad en Stund fordybet i Tanker, og Datteren fulgte med Uro det vexlende Udtryk i hans Ansigt.

— Du kan have Ret! sagde endelig Kongen, Du kan have Ret, min Datter.... Kræmmersvenden kan have været Hr. Ivar Axelsson.

— Og hvis det nu virkelig var ham, kjære Fader?

Kongen tøvede med at svare. Han tænkte paa, hvorledes han havde afvist Hr. Ivars Frieri og derved ufejlbarlig stødt hele denne mægtige og indflydelsesrige Familie fra sig samtidig med at han havde berøvet sig ethvert Middel til at trøste sin Datter; thi uden Tvivl vilde Hr. Ivar aldrig vende tilbage som Frier, hvis han og Kræmmersvenden virkelig var en og samme Person. Derfor grundede Kongen paa, hvorledes han skulde finde et Middel til at lede sin Datters Tankegang i en anden Retning.

I dette Øjeblik aabnedes Døren, og Clas Lang traadte ind og sagde:

— Der kommer en Ridder op imod Slottet og hvis jeg ikke har set fejl, er det Nils Sture!.... De vare To, da jeg øverst oppe i Taarnet saae dem komme i det Fjerne. Den Anden kjender jeg ikke, han blev holdende henne ved Kirken og er vel Ridderens Svend; thi, saavidt jeg kunde se, har han Oppakning bagved sig paa Hesten.

Kongen skiftede Farve, da han hørte Clas Lang nævne Nils Stures Navn. Han blev siddende et Øjeblik og stirrede lige hen for sig.

— Nils Sture, siger I.... Nils Sture! gjentog han ligesom for sig selv.

Derpaa rejste han sig op i sin fulde Højde, og hans Ansigt antog et haardt og strengt Udtryk.

— Lad Ridderen blive indladt og før ham ind til mig, sagde han til Clas Lang med en Mine, som om han befandt sig i den store Sal paa Stockholm Slot, omgiven af alle sine Riddere og i hele Glandsen af sin tidligere Rigdom og Magt.

Men Jomfru Magdalena sprang op, og idet hun greb hans Haand og saae paa ham med et saa bønfaldende Udtryk, at det haarde og strenge Udtryk i hans Ansigt forsvandt og gjorde Plads for et venligt Smil.

— Aabn Slottets Porte, Clas, sagde han derpaa. Nils Sture er mig hjertelig velkommen.... Jeg gamle Daare, tilføjede han derpaa og rystede paa Hovedet, jeg glemte, at jeg ikke mere er Konge.... men nu er det forbi!

— Dog veed jeg, at Du ofte tænker derpaa, Fader, thi forleden Dag, da jeg saae Dig sidde her og med en sørgmodig Mine skue ud over Fjorden, hørte jeg Dig tale om Fogelvik og gamle Erland, og da jeg saa gik forbi Bordet for at komme hen til Dig, saae jeg og læste....

— Hvilket....? spurgte Kongen med en let Skygge af Misfornøjelse.

— Jeg læste, hvad Du nylig havde skrevet:

Mens jeg var Herre til Fogelvig,
var jeg baade mægtig og rig,
men da jeg blev Konge i Sverigs Land,
blev jeg en fattig Mand.

— Det er gamle Erlands Ord, sagde Kongen, det vil sige den første Halvdel, den sidste Halvdel, den bittre Sandhed om, hvorledes det nu er, havde den kjære Gamle aldrig kunnet tænke sig, langt mindre udtale.... Hvem er vel nu saa fattig i Sverig som jeg?

— Ja, fattig paa Guld, Fader, det er Du, men saa er Du saa meget desto rigere paa Hjerte!

Nu aabnedes Døren, og Nils Stures ædle Skikkelse

viste sig paa Tærskelen, hvor han blev staaende og saae med et halvt vemodigt, halvt spørgende Blik paa Kongen. Vel fæstede hans Tanker sig ikke ved den ydre Skikkelse, den slidte Frakke og de afblegede Guldbroderier, men dette som Ramme omkring det furede Ansigt med de hvide Lokker, dette Ansigt, hvis mandige, skjønne Træk han saa ofte havde beundret, tiltrak ham med en saa ejendommelig Magt, at han standsede ligesom betaget af et Syn, som han vilde frigjøre sig for.

Kongen glemte i Øjeblikkets Bevægelse, at Nils Sture flere end een Gang havde svigtet ham i Farens Stund, han følte nu kun Visheden om, at Nils kom til ham som Gjæst, nu da Fattigdom og Nød skræmmede Alle bort.

— Saa kom I dog endelig til Jer gamle Frænde, den gamle Konge! udbrød han og strakte sine Arme ud mod Vennen.

Nils ilede hen til Kongen, og Taarerne strømmede ned over hans Kinder.

— Gud skjænke Jer alt det Gode, I fortjener, Nils, sagde endelig Kongen, idet han drog Nils med sig hen til en Bænk ved Væggen.

Nils hilste høvisk paa Jomfru Magdalena, der rødmede som en Rose ved Tanken om, hvorledes hun var bleven bortrøvet fra Ridderens Gaard paa en Maade, der nok kunde give onde Tunger Noget at tale om.

Men Ridderen var øjensynlig opfyldt af ganske andre Tanker.

— Gud give, Kong Carl, sagde han, at jeg havde kunnet træffe sammen med Eder, saaledes som det havde været min Villie, saa kunde I maaske være bleven fritaget for meget af, hvad der nu er sket .... Men endnu er Timeglasset ikke udløbet, endnu kan der ske Meget, som de, der have Magten, ikke tænke paa ....

— Hvad vil I sige dermed, Nils? spurgte Kongen forundret.

— Jeg mener Kong Carl, at I endnu engang skal komme til at bære Krone og Scepter i Sverigs Rige!

Kongen rystede smilende paa Hovedet og sagde:

— Det er for sent, Nils Sture.... Karl Knutsson er ikke mere den Samme som tidligere, hans Kraft er brudt, nu længes han blot efter Fred og Ro.

— Tal ikke saaledes, Kong Carl, afbrød Nils ham .... Saaledes som det nu staar til i Landet, kan det ikke vedblive at gaa. Alt for længe har jeg tøvet med at drage Sværdet, men naar det nu sker, skal det ogsaa spørges over hele Landet! Og i Eders Navn skal det drages, Kong Carl, det maa I ikke formene mig. For at tale med Eder herom og bede om Eders Tilladelse har jeg vovet Livet....

— Det er ikke første Gang, I har vovet Jert Liv for mig, Nils, sagde Kongen, og hans Ansigt fik derved et Udtryk af dyb og inderlig Sorg.

— Og det skal heller ikke blive den sidste, svarede Nils med Fasthed.

— Kommer I lige fra Sverig? spurgte Kongen pludselig, som om han vilde afbryde Samtalen om dette Emne.

— Jeg kommer fra Gotland, svarede Nils. Det synes, som om Vejr og Vind havde sammensvoret sig for at formene mig Adgang til min Konge, thi da jeg sejlede fra Sverig, blev jeg overfalden af en saadan Storm, at jeg ikke kan mindes dens Lige, siden jeg paa Kong Eriks Fartøj sejlede fra Visby til Søderkøping.... Mit Skib blev tumlet omkring paa Bølgerne som en Bolt, indtil det blev aldeles sønderslaaet mod den vendiske Kyst.... I Stralsund maatte jeg saa ligge flere Uger, indtil jeg fik fat i en Skipper, der vilde tage mig og mine Svende med, og saa vare vi næppe komne til Søs igjen, førend dette Fartøj sprang læk, og det var med Nød og næppe at vi naaede Visby.

— Derfra kommer I altsaa nu.... Men hvor har I Eders Svende? Man har sagt mig, at I kun havde een Svend med Jer, da I nylig kom ridende til Raseborg.

— Mine Svende har jeg ladet blive tilbage i Åbo.

— I Åbo, gjentog Kongen. Saa har I truffet Hr. Erik Axelsson?

— Ja!.... og jeg kan forsikkre Eder, at I kan betragte ham som Eders Ven.

— Veed Hr. Erik, i hvilken Anledning I nu besøger mig, Nils?

— Dertil tror jeg at kunne svare Nej, men derimod tror jeg at have gjennemskuet ham.

— Og hvad er da Jer Mening om ham?

— Brodrene Axelssons Tanker flyve højt, Kong Carl.... Hige de end ikke efter den Krone, som I har baaret og endnu engang skal bære, saa mene de dog at kunne komme til at styre Sverigs Rige, og deraf kan I indse, at de maa være Erkebispens Fjender, lige saa vist som de ere Kong Kristians. De kan da kun være Eders Venner.

— Mine Venner....! gjentog Kongen i en tvivlende Tone.

— Ja, Kong Carl, de maa være Eders Venner eller blive det, thi det Maal, de have sat sig, ville de ellers aldrig naa.... og heller ikke ved at blive Eders Venner skulle de naa det!

— Og hvorfor ikke det, Nils?

— Fordi I har en anden Ven, som er mægtigere end dem.

— Og denne Ven er?

— Sverigs Almue!

Kong Carls Ansigt antog en snarere bekymret end glad Mine ved Ridderens kraftige og tillidsfulde Ord. Den korte Tid, der var hengaaet, siden han for anden Gang forlod Sverig, eller rettere, siden han maatte overgive Stockholm i sin bitre Fjendes, Erkebispens Hænder, havde været saa rig paa Bekymringer og Sorger af enhver Art, at den Smule, han endnu havde tilbage af fordums Kraft, fuldstændig var forsvunden. Forskjellen imellem den første og anden Gang, han maatte drage bort fra Riget, var ogsaa altfor stor. Han var dog den rigeste Mand i Norden, da han drog til Danzig; men da han forlod Stockholm og begav sig til Raseborg, var han, som han selv i et vemodigt Øjeblik havde skrevet:

„.... en fattig, ulykkelig Mand“.

Og Fattigdommen ....! Det var maaske den, som havde givet Karl Knutsson det haardeste Stød, ikke saa meget, fordi det var hans svage Side at ville anses for rig, men mere fordi Meddelelsen om, at han intet Mere ejede, kom saa pludselig, som om Slottets Vægge vare styrtede sammen omkring ham i samme Stund han havde fuldendt Planen til at opføre et nyt Taarn paa de gamle Mure.

Den gamle Konge stod nu aldeles som tilintetgjort. Han vidste næppe, om han vovede at lytte til saa djerv en Tale som den, Nils Sture førte, og naar han tænkte paa Alt, hvad hans mægtige Fjender kunde fordriste sig til at gjøre ved ham i hans Magtesløshed, flygtede han saa hurtig han kunde bort fra den truende Fare. Det var, som om han ej engang vovede at tænke paa den Krone, for hvilken han havde vovet saa Meget. Nu rejste Minderne fra fordums Dage sig som kolde, mørke, truende Spøgelser. Der stod Erik Puke, der stod Broder Svensson .... og den ædle Ridder, som nu talte til ham, om hvilket Vankelmod og hvilken Fejghed var han ikke et levende Minde. Visheden om, hvad den Mægtige formaar, naar han vil, indjagede ham nu en Skræk, for hvilken han ikke kunde frigjøre sig, paa samme Tid som Selvanklagelserne for alt det Blod, hvis Udgydelse han dog havde kunnet spare, lagde sig centnertungt paa hans Sjæl og berøvede ham al Handlekraft.

Derfor tog Kongen Nils ved Haanden og bad ham følge med ud og tage den Plads i Øjesyn, han havde udset til Anlæget af en Slotshave, og ligesom for at lede Tankerne bort fra den farlige Kongekrone, begyndte han at tale om Datteren, der ikke fulgte med, men blev tilbage i Værelset.

XII.

Frieri og Beregning.

— Hvad siger I til den Ulykke, som ramte min Datter, medens hun opholdt sig hos Eder paa Penningeby? begyndte Kongen, da de traadte ind i Spisesalen, der laa ved Siden af hans eget Værelse.

— Jeg mener, svarede Nils, at saa nedrig en Handling er næppe mere end een Ridder i Sverig i Stand til at begaa....

— Og hvem er det?

— David Bengtsson, Erkebispens Broder!

Kongen blev i højeste Grad forbauset og vilde først ikke fæste Lid til Nils Stures Paastand; men Nils overbeviste ham snart om, at det maatte have været David Bengtsson og ingen Anden. Tillige fortalte han om de mange frugtesløse Anstrengelser, han selv havde gjort for at opdage Prindsessens Skjulested, indtil han endelig havde faaet at vide, at hun opholdt sig i Stockholm.

Denne Meddelelse, som bekræftede den af Prindsessen selv udtalte Formodning, gjorde et dybt Indtryk paa Kong Carl. Han indsaae nu, hvor dybt han maatte have krænket Familien Axelsson, og Hr. Erik paa Åbo steg højt i hans Agtelse.

— Men hvem er da den Mand, som har vundet min Datters Hjerte? spurgte han pludselig efter en Stunds Taushed.

— Veed I ikke det, Kong Carl? spurgte Nils forbauset.

— Nej.... det veed jeg ikke?

— Og Eders Datter.... veed hun det heller ikke?

— Nej....! Veed I det da, Nils?

— Ja, jeg veed det, Kong Carl!

Kongen greb Ridderens Haand og sagde med en Iver, som næppe syntes at kunne tilfredsstilles:

— Saa sig mig det, Nils! I kan forstaa, hvormeget min Datters Lykke ligger mig paa Hjerte.... Hvem er den Mand, som har vundet hendes Hjerte?

— Det vil han selv sige Eder, Kong Carl ... jeg har lovet ham at fortie hans Navn!

— Ak! sukkede Kongen og slap Nils Stures Haand.

Men i det Samme traadte Prindsessen ind i Værelset, og Samtalen tog nu en anden Vending. Efter en Stunds Forløb aabnedes Døren atter, og Clas Lang traadte ind og sagde.

— Her er en Kræmmersvend, som ønsker at tale med Eder, Herre Konge!

— Lad ham komme igjen en anden Gang, sagde Kongen.... Idag vil jeg være fri for Sligt.

— Jeg tror ikke .... yttrede Clas Lang, uden i Nils Stures Nærværelse at ville fuldende Sætningen.

— Hvad tror I ikke?.... Tal rent ud min Ven, jeg har ingen Hemmeligheder for denne Ridder.

— Hm! sagde Clas, der til Trods for Kongens Forsikring vel vidste, at Pengesager altid vilde sætte ham i Forlegenhed. Jeg tror ikke, at han kommer i samme Anledning som de Andre, der have været her!

— Ikke?

— Nej .... Det forekommer mig ogsaa, at jeg flere Gange har set hans ædle Ansigt under en anden Dragt end Kræmmersvendens!

Nu oplivedes Kongens Ansigt, og hans Øjne funklede paa en Maade, der mindede Nils levende om fordums Dage. Prindsessen skjælvede som et Espelov og vovede næppe at drage Aande.

— Lad ham komme ind! sagde Kongen.

Clas Lang forlod Værelset, og nogle Øjeblikke efter stod Kræmmersvenden med de stolte Ansigtstræk foran Kong Carl.

Det var en høj, smuktbygget Mand, og man saae strax, at det generede ham at bevæge sig paa Kræmmersvendens ydmyge Maade. Han hilste med ridderlig Ærbødighed paa Kongen.

Jomfru Magdalena vovede ikke at se op, da hun ved det første Øjekast havde gjenkjendt den Mand, hvem hun havde skjænket sit Hjerte. Hun vidste vel, at han var af en saadan Herkomst, at han kunde forlange hendes

Haand af hendes Fader, thi det havde han sagt hende, men det kunde jo dog være, at han, som saa mange Andre, var en dristig Æventyrer, der havde benyttet sig af hendes Uerfarenhed. Hun vilde have givet sit Liv for aldrig at have lært denne Mand at kjende, og dog, naar hendes Blik faldt paa den høje, frie Pande og de klare, ærlige Øjne, og naar hun tænkte paa, hvor højt han elskede hende, og hvor højsindet han dog maatte være, da han nu under hendes Faders ulykkelige Stilling viste, at han stadig holdt fast ved sit Ord, saa følte hun sig saa mægtig draget til ham, at hun vilde give Alt, ja endog sit Liv for at tilhøre ham.

Kongen gjenkjendte strax Hr. Ivar, men endskjøndt han nylig var bleven aldeles omstemt med Hensyn til Brødrene Axelsson, da han havde erfaret, at Hr. Ivar ikke havde havt en Haand med i Spillet ved hans Datters Bortførelse, mishagede det ham dog, at Ridderen traadte frem for ham i denne Forklædning i Stedet for i sin Ridderdragt. Det var nu engang hans svage Side.

— Hil være Eder, Kong Carl! begyndte Hr. Ivar. I havde næppe ventet et Besøg af mig.

— Nej, det tilstaar jeg, svarede Kongen i en kold og fremmed Tone.

— Jeg vil ogsaa sige Eder rent ud, Kong Carl, vedblev Ridderen, at jeg i Begyndelsen ikke var blidt stemt imod Eder.... Men da jeg saa fik at høre, hvorledes I var bleven ført bag Lyset, lod jeg min Vrede fare.... og nu kommer jeg selv for at fremføre det Ærinde, som jeg tidligere gjennem min Broder lod fremføre for Eder i Stockholm.... Jeg kommer for at anholde om Eders Datters, Jomfru Magdalenas Haand.

— Dristig er Eders Tale, Hr. Ridder, sagde Kongen, og dristig er I ogsaa i Eders Handlemaade, med mindre det er en aldeles ny Skik, som jeg ikke kjender, at fremtræde for Kongen i en Dragt, der tilhører en Svend af den simpleste Stand.

— Jeg elsker denne Dragt højere end den kostbareste Ridderdragt, thi saaledes som I nu ser mig,

Herre Konge, har jeg vundet det, som er mig det Dyrebareste paa Jorden, Eders Datters Hjerte!

— Hvorledes, Hr. Ivar! udbrød nu Kongen og fæstede et skarpt Blik først paa Ridderen og saa paa sin Datter, hvis Ansigt overgødes af en Purpurrødme, er I den, som ....?

— Ja, Kong Carl, jeg er den, som har vundet Eders Datters Hjerte, og den Tro, jeg har tilsvoret hende, vil jeg holde, hvad enten I siger Ja eller Nej til mit Frieri; thi Jomfru Magdalena og ingen Anden skal blive min Hustru, saa sandt hjælpe mig Gud og alle Helgene!

Kongen stod en Stund og overvejede de Ord, han havde hørt, men gik saa hen til sin Datter, tog hende ved Haanden og spurgte:

— Kjender Du denne Mand, min Datter?

Jomfru Magdalenas Læber behøvede imidlertid ikke at udtale noget Svar for at bevidne Sandheden af Ridderens Ord. Kongen havde næppe Behov at spørge, saa ufordulgt blussede Kjærligheden i hans Datters skjønne Ansigt.

Han førte hende hen til Ridderen og sagde i en bevæget Tone:

— Jeg giver Eder min Datter til Ægte, Hr. Ivar .... tilgiv mig Mistillidshedens Ord, som mit gamle, nu saa ofte bedragne Hjerte afpressede mine Læber. Gid Herren skjænke Eder en bedre Lod end den, der blev mig til Del!

I det Samme rev Ridderen den Læderrem op, som sammenholdt den lange, vide Kræmmerkjole omkring Livet, og nu stod han der i en glimrende Ridderdragt, prydet med Guld og funklende Ædelstene.

Derpaa faldt han paa Knæ og kyssede Kongens Haand; men Kongen løftede ham op og trykkede baade ham og Datteren til sit Bryst.

— Og nu vil jeg sige Eder, hvorledes Alt er gaaet til, sagde derpaa Ridderen, og netop derfor traadte jeg ind for Eder, som jeg gjorde, for at I skulde kunne se og gjennemskue mit Bedrageri ....! Jeg syntes, at min

Ridderære fordrede, at jeg viste mig i den Dragt, i hvilken jeg havde vundet mit Livs Lykke, for i den og ingen anden at faae min Skjæbne afgjort.

Kongen svarede med at trykke Ridderens Haand, og denne vendte sig nu om til Nils, der ret af Hjertet glædede sig over Kongens og Jomfru Magdalenas Lykke.

Clas Lang stod ved Døren, og den ene Taare efter den anden trillede ned ad hans Kinder, skjøndt han saae saa tvær og gnaven ud, som det var ham muligt; thi han vilde have rødmet af Skam, hvis Nogen havde mærket hans Bevægelse, eller hvis han ved at aftørre Taarerne havde ledet Opmærksomheden hen paa sig.

— Lad mig trykke Eder til mit Hjerte, Hr. Nils! udbrød Ivar. I er en Ridder efter mit Sind, og var jeg ikke Ivar Axelsson, vilde jeg ikke bytte Lod med nogen Anden i Verden end med Eder!

Nils smilede ved denne den lykkelige Hr. Ivars aabne Bekjendelse, men han besvarede med Varme hans oprigtige Udbrud.

— Nu maa vi da fuldføre vor Beslutning, at bese den vordende Slotshave! sagde Kongen med et venligt Smil til Nils.

Alle forlode derpaa Salen og begave sig ned i Slotsgaarden.

Hr. Ivar ilede hen til sin Hest og fremtog af dens Oppakning en Bue og en Pil, hvis Spids dannede en stor Kugle. Derpaa raabte han til en Svend, som viste sig ved Stegerset, at han skulde tænde en Fakkel og komme efter ned i Haven.

De gik saa videre, og Kong Carl fandt Fornøjelse i at forklare, hvorledes han havde i Sinde at ordne Alt for at tilvejebringe en smuk Omgivelse omkring Slottet. Nils kunde ikke tilbageholde et vemodigt Smil, naar han mindedes, hvad Kongen i den Henseende havde udrettet, medens han var Slotsherre paa Viborg, og naar han tillige betænkte, hvor umuligt det var for Kongen under de nærværende Forhold at kunne iværtsætte endog blot en ringe Del af den Plan, han havde lagt,

men han hørte dog paa ham med tilsyneladende udelt Opmærksomhed.

Nu kom Svenden med en Fakkel.

— Hvad er Eders Mening? spurgte Kongen, idet han afbrød sine Forklaringer. Hr. Ivar, vil I allerede nu begynde at afbrænde Skoven for at sætte min Plan i Værk.

— Ja! svarede Ridderen rask, det vil jeg Kong Carl, dog haaber jeg, at vi snart skal komme til at lægge en Have an paa et Sted, der anstaar Eder bedre!

Medens han talte, antændte han Kuglen paa Enden af Pilen og afskjød denne lige over sit Hoved.

Pilen med den brændende Kugle foer højt op i Luften og lyste med et rødligt Skin. Ved en ganske naturlig Tankeforbindelse kom ved Synet heraf Billedet af den graa Falk og det forsvundne Halsbaand Nils Sture i Tankerne, og han sagde:

— Havde vi nu bare havt den graa Falk, saa havde vi næppe behovet at have havt saa megen Ulejlighed for at faae Eders Ærind udrettet.

Men det var, som om Pilen med den brændende Kugle i samme Øjeblik traf Kongen. Han blev askegraa i Ansigtet og vendte sig pludselig bort. Hr. Ivar og Jomfru Magdalena, som stod og saae ud over Fjorden, mærkede det ikke, men Nils, der stod ligeoverfor Kongen, ilede hen til ham i den Tro, at han pludselig var bleven overfaldet af et Ildebefindende. Til sin Forbauselse mærkede han dog, at Kongen mindre end nogensinde behøvede hans Hjælp. Han syntes endogsaa at ville skyde ham fra sig, skjøndt han et Øjeblik efter rakte Haanden ud, som vilde han gjøre sin Uvenlighed god igjen. Men han kunde ikke faae et Ord over sine Læber.

— Lad os nu gaa ned til Stranden! sagde Hr. Ivar Axelsson, saa skal jeg vise Eder, at min brændende Pil har gjort den tilsigtede Virkning.

Det var en heldig Afbrydelse af den pinlige Stemning, hvori Kongen øjensynlig befandt sig.

Nils bød ham Haanden, og de gik da ned til Stranden.

De havde ikke gaaet langt, førend de ude paa Fjorden fik Øje paa et prægtigt Skib, som kom frem bag en Klippe. Fra Masterne skinnede der Guld, og Sejlene straalede i Solen som det kosteligste Silke.

— Det er Svanen, Ivars Skib, raabte Prindsessen henrykt til sin Fader, der stod noget længere tilbage.

— Ja, det er mit Fartøj, gjentog Hr. Ivar, da Kongen var kommen nærmere, og jeg indbyder Eder, Kong Carl, til at være min Gjæst paa Svanen. Den kommer fra Åbo, og har min Broders Kok det mindste Gran af Ære i Livet, tænker jeg nok, jeg tør byde en Konge til Gjæst paa hans Anretning!

Kongen smilte fornøjet.

En Baad lagde ud fra Fartøjet, og det guldbroderede Tæppe, som laa kastet over Hynderne, der bedækkede Bænkene i Agterstavnen, glindsede som en straalende Blomst i Solskinnet.

For Kongedatteren var Alt som en Drøm, og da hun saae ud over de smaa Bølger, som blinkede foran hende, vexlende i Form og Glands og alligevel dannende et eneste Hele, grebes hun paa en forunderlig Maade og stod der ligesom fængslet af sin Lykke.

Havet, som nu laa saa roligt, men som dog kunde gaa med skyhøje Bølger, lignede en Jomfru, hvis ungdommelige Overmod var forsvundet ved Solens varme Kys. Dog hvor gjerne ofrede hun ikke sin Frihed for denne glødende Kjærlighed, og hvad var vel Havfruens Brudgom, som aldrig kom hende nærmere, men som gik sin Bane paa Himmelen og kun saae ned paa sin Hjertenskjær, hvad var vel han mod hendes Brudgom, Hr. Ivar Axelsson.

Nu forsvandt imidlertid pludselig Solen, og de smaa Bølger begyndte at kruses. Det var en kvælende hed Formiddag, og netop som Baaden nærmede sig Strandbredden, trak et Tordenvejr op, og nogle Tordenskrald hørtes i det Fjerne.

Hr. Ivars Blik formørkedes, og de store, tunge Regndraaber, som begyndte at falde, skulde ikke tjene til at forjage hans Mismod. Kongen, som saae det, foreslog,

at man skulde nyde sin Middagsmad paa Slottet, hvilket dog Hr. Ivar ikke gjerne vilde gaa ind paa, for ej at lade den lækre Anretning ombord paa Skibet gaa tilspilde.

— At sidde paa Svanen under et saadant Uvejr, som det nu truer med at blive, sagde Hr. Nils, vil ikke blive videre behageligt, og hvis I vil tillade mig at fremkomme med et Raad, vil jeg foreslaa, at I, Hr. Ivar, sender Baaden tilbage til Skibet og lader hele Anretningen hente op til Slottet tilligemed Eders Broders Kok!

Dette Forslag vandt Alles Bifald, og medens Baaden vendte tilbage til Skibet, begav Kongen, Prindsessen og de to Riddere sig igjen op til Slottet. Tordenen kom med hvert Øjeblik nærmere, og Lynene begyndte knittrende at klove den mørke Himmel, men det varede ikke længe, før to Baade lagde til ved Strandbredden, og nogle raske Svende bar den kostelige Anretning op til Slottets Spisesal, hvor Bordet snart bugnede af de herligste Spise- og Drikkevarer, anrettede i smukke Guld- og Sølvkar.

Tilsidst traadte en Ridder ind i en Dragt, der var ligesaa glimrende som Hr. Ivars. Det var hans Broder, den mægtige Hr. Erik. Kongen gik ham smilende i Møde, og Ridderen hilste med ærbødig Anstand paa Kongen.

Efter en kort, ligegyldig Samtale satte man sig til Bords, og her herskede vel i Begyndelsen nogen Forstemthed, dels paa Grund af Tordenvejret, som nu var lige over Slottet, dels ogsaa som Følge af den pludselige Forandring, der var indtraadt mellem Kongen og de tilstedeværende Riddere, men efterhaanden forsvandt den fremmede og stive Tone mere og mere, og Konversationen blev livlig og hjertelig.

Hr. Erik talte om Situationen i Sverig under Erkebispens Rigsforstanderskab, hvor besynderligt det var, at Sverigs Folk skulde regjeres af en Præst og at Almuen havde havt Ret, da den sagde, at Sverig ikke var noget Præstedømme. Kongen stemte i med, og lidt efter lidt

kom man fra Kapitlet om det Nærværende over til det følgende om Fremtiden.

Ogsaa heri stemte Anskuelserne overens. De to Brødre, Hr. Erik og Kongens Svigersøn, især deleshed den Sidste, talte ivrig om, at der snart maatte ske en Forandring, og Kongen stemte ogsaa heri med, da han nu var bleven mere modig, dels paa Grund af Vinen, dels som Følge af den indgaaede Forbindelse med den mægtige Familie Axelsson.

Men Nils Sture var ordknap og indskrænkede sig til at være en opmærksom Tilhører, da han saae, at det ikke kunde lykkes ham at føre Samtalen over paa et almindeligt Omraade. Hr. Erik, som lagde Mærke hertil, greb et Bæger og vendte sig om til Hr. Nils med de Ord:

— I sidder saa taus, Ridder Nils .... Jeg synes dog, at I ogsaa maa have faaet nok af det erkebispelige Regimente, saa I nu kan ønske en Ende derpaa!

— Ja, svarede Nils, jeg er ganske af Eders Mening i denne Henseende.

— Jeg lover Eder ogsaa, Hr. Nils, at I kan gjøre Regning paa mig.

Hr. Erik talte med en overlegen Mine, og han vilde næppe saa beredvillig have lovet sin Bistand, dersom han havde troet, at han i sin Nabo havde en Medbejler. Mens Nils bibeholdt sin tilbagetrukne Holdning, skjøndt det ikke ganske behagede ham at være Gjenstand for Hr. Eriks Beskyttermine.

— Jeg takker Eder meget for Eders gode Løfte, Hr. Erik, sagde han, hvad enten det er givet i Almindelighed eller med Hensyn til et særligt Tilfælde.

— Det var vissselig i den sidste Henseende jeg gav det!

— Hvad vil det sige? spurgte Kongen. Truer nogen Fare Eder, Hr. Nils, eller ....?

Kongens Blik røbede baade Forundring og Uro, men hans Stemme var usikker og skjælvende, som om han næppe vovede at høre Svaret.

— Erkebispen har befalet Hr. Nils at indfinde sig

hos ham, svarede Hr. Erik, og Enhver veed vel, hvad det har at betyde, naar Erkebispen sender et saadant Bud.

— Det forholder sig, som Hr. Erik siger, bemærkede Nils. Og hos Erkebisp Jøns venter der mig næppe noget Godt.

— Hm! sukkede Kongen, som om han vilde sige: stakkels Nils, stakkels Nils!

— Det undrer mig dog, Hr. Erik, vedblev Nils, at I veed, at jeg har modtaget et saadant Bud.

— Jeg veed det imidlertid, sagde Hr. Erik, og jeg vil tillige sige Eder, at Erkebispen er højlig forbittret over, at I ikke har indfundet Eder hos ham.

— Saa .... Han gjør mig saaledes større Ære, end jeg havde ventet af ham.

Hr. Erik kastede et gjennemtrængende Blik paa Nils, men da han bemærkede, at dette generede Ridderen, sagde han:

— Hr. Erik Axelsson formaar vel ogsaa Noget i Sverig, skulde jeg mene, og I kan stole paa mig, Nils Sture. Hvis det, som jeg antager, er Eders Hensigt at efterkomme Erkebispens Villie og have en Sammenkomst med ham, saa tilbyder jeg at være Eders Ledsager, det giver jeg Eder min Haand paa, Hr. Nils.

Nils modtog den fremrakte Haand og takkede, men da ej saa varmt, som Hr. Erik havde ønsket og ventet. Der laa en vis Tilbageholdenhed i hele Nils Stures Adfærd. Men Kongen nikkede saa venlig til Hr. Erik, som om han vilde takke ham, fordi han tog sig af den for ham saa kjære Nils Stures Sag.

Kongen kunde aabenbart overfor Nils og Alt hvad der angik ham ikke komme ganske bort fra den Fordom, som han i tidligere Tid havde næret mod ham. Nils mærkede det, og det smertede ham, men han bibeholdt sin rolige Holdning. Kun en flygtig Rødme viste, at man nu traadte hans ridderlige Æresfølelse saa nær, som han næppe kunde tillade det. Hr. Ivar saae det, og han greb derfor hurtig sit Bæger og sagde:

— Jeg drikker Eder til, Hr. Nils, og jeg vil aabent erklære, at i hele Sverigs Rige ejer Kong Carl ikke

nogen Ridder saa ædel og tapper som Eder. Jeg vil prise mig lykkelig den Stund, da vi kommer til at kæmpe ved hinandens Side, hvilket jeg er vis paa snart vil ske.

— Det stemmer jeg i med! raabte Hr. Erik, idet han rejste sig og tømte sit Bæger til Bunds.

Kongen saae ganske forundret ud. Han vidste vel, at Nils Sture var en ganske anden Mand, end den han under Indflydelse af sin Fordom havde været vant til at anse ham for, men han havde aldrig kunnet tro, at saa mægtige Mænd som disse Brødre Axelsson vilde hæve Nils Sture saa højt, som de nu gjorde.

Nils bukkede for Ridderen, inden han satte sig, og sagde:

— Det er ogsaa min Mening, at en Kamp snart forestaar, og jeg takker Eder, Hr. Ridder, for de gode Tanker, I nærer om mig. Det vil vel i sin Tid vise sig, hvorvidt jeg kan gjøre Fyldest for dem eller ej; men een Ting er sikker... nemlig, at jeg ikke vil hvile, førend I atter har gjenvundet Eders Krone, Kong Carl!

Idet han sagde dette, lod han sit Blik hvile forskende paa Hr. Erik, og han syntes at bemærke, at denne skiftede Farve. Kongen sad med taarefyldte Øjne, og da Nils ved de sidste Ord fæstede Blikket paa ham, rakte han ham sin skjælvende Haand og stammede:

— Nils, Nils! det er for meget, for meget.

Men hverken Nils eller nogen af de Andre forstod hvad han mente med de Ord; og denne gav heller ikke Tid til nogen Forklaring, thi saasnart Skaalen var drukket, rejste Kong Carl sig fra Bordet og ilede ind i sit eget Værelse.

Ogsaa de Andre rejste sig nu, og Jomfru Magdalena ilede ind til sin Fader, medens Hr. Erik begyndte at indlede en ny Samtale med Nils om ganske almindelige Emner.

Efter en Stunds Forløb traadte Clas Lang ind i Salen, gik hen til Hr. Erik og sagde:

— En Svend holder her udenfor og ønsker at tale med Eder!

— En Svend, udbrød Hr. Erik heftig, hvem er han, hvorfra kommer han?

— Det er en af Eders egne Svende, og hvis jeg ikke har set fejl, saa er det Olof Råd.

— Olof Råd her! udbrød Hr. Erik, og hans Ansigt antog et Udtryk af Utaalmodighed, som han dog bestræbte sig for at skjule ved at fuldende den Sætning, der var bleven afbrudt ved Clas Langs Indtræden, hvorpaa han tilføjede: Jeg ønsker at tale med Eder, Hr. Nils, og høre Eders Mening om Et og Andet, og dersom I ikke har Noget derimod, vilde jeg gjerne lægge Beslag paa Eder en Stund i Aften.

— Jeg staar ganske til Eders Tjeneste, Hr. Erik! svarede Nils.

Hr. Erik forlod nu Salen og ilede ned i Slotsgaarden. Regnen var hørt op, og Himlen var klar og skyfri. Han gik nogle Skridt hen over Gaarden og mødte snart sin Svend Olof Råd, som kom fra Stalden, hvor han havde sat sin Hest ind. Det var en sværlemmet, stærktbygget Mand med et kløgtigt Ansigt; han var Hr. Eriks mest betroede Tjener og havde den største Del af Sommeren opholdt sig i Sverig for at vaage over sin Herres Interesser.

— Er det Jer, Olof? spurgte Ridderen forbauset. I maa have vigtige Nyheder at meddele mig, siden I kommer allerede nu.

— Jeg kom til Åbo samme Dag, som I sejlede derfra med Eders Broders Skib, svarede Svenden, og da Ingen kunde sige mig, naar I vilde komme tilbage, besluttede jeg at ride herhen til Raseborg; thi hvad jeg har at sige Eder, kan I ikke erfare for tidlig, men lettelig for sent!

— Godt, Olof! .... Jeg længes efter at høre de Nyheder, I har at meddele mig, sagde Hr. Erik og vendte sig om for atter at gaa ind i Slottet; men Olof tog ham ved Armen og sagde:

— Kunne vi tale uforstyrrede med hinanden deroppe? .... I modsat Fald er det bedre at gaa ud paa

Marken; der er man ofte sikrere for Lurere end indenfor fire Vægge, og man bør altid være saa forsigtig som mulig.

— Det vækker unødvendig Opmærksomhed, Olof, sagde Ridderen. Jeg antager, at der nok findes et Værelse paa Slottet, hvor Broderen til Kongens Svigersøn kan tale uforstyrret med sin Tjener!

De gik altsaa ind, og i den store Sal traf Hr. Erik Clas Lang, hvem han underrettede om, hvad han ønskede, hvorpaa Clas førte ham og Svenden til et affidesliggende Værelse, hvor han aldeles ikke behøvede at frygte for nogen Lurer eller for at blive pludselig afbrudt af nogen Uvedkommende. Dog undersøgte baade han og Olof nøje hver Væg og hver Sprække, inden de yttrede et Ord.

— I talte om Kongens Svigersøn, Hr. Erik, begyndte Olof, idet han med glad Forundring betragtede sin Herre.

— Ja vel, Olof, svarede Ridderen, den Sag er nu afgjort, men derom kunne vi tale siden, nu længes jeg efter at faae at vide, hvad der har tildraget sig paa den anden Side af Havet, eftersom I selv er kommen herover.

— Hvis I tror, at Eders Broders Giftermaal ikke vedrører Sagen, saa tager I fejl, Hr. Erik. Kjender jeg Erkebispens Planer rigtig, saa har I krydset dem ved dette Giftermaal, og hvis det som skal ske, ikke sker snart, sker det aldrig.

— Er Erkebispens Planer blevne krydsede ved min Broders Frieri til den affatte Konges Datter?

— Ja, som jeg siger, og jeg har al Grund til at tro, at jeg ikke er bleven ført bag Lyset... det er endnu aldrig hændet Olof Råd. Ser I, vedblev Svenden, her er Tale om intet mere eller mindre end at forlove Kong Kristians Søn med en af Kong Carls Døttre, hvorved Sverig med fuld Arveret vil gaae over til Junker Hans og senere med endnu fuldgyldigere Arveret til dennes eventuelle Søn, og Erkebispen skal da, saa længe han lever, styre Sverig som Rigsforstander. Saameget er i ethvert Tilfælde vist, at Erkebispen har faaet Budskab om Eders Broders Frieri, og at han for ingen Pris i

Verden vil tilstede en Forbindelse mellem Eders Slægt og den affatte Konges.

Hr. Erik hensank i Tanker.

— Jeg veed vel, sagde han derpaa ligesom for sig selv, at Erkebispen ikke er nogen Ven af mig eller min Slægt....

— Og nu mindre end nogensinde, Hr. Erik, afbrød Olof ham, ja, det er ikke langt fra, at han betragter Eder som sin farligste Fjende, og vist er det, at han veed, hvad I tragter efter. Det gav Kanniken Helmich fra Upsala, som er Erkebispens højre Haand, mig tydelig at forstaa.

— Hvad fortalte han Jer da?

— At I tragter efter Sverigs Rige.... Først vil I være Rigsforstander.... naar man først er kommen op paa Thronens Trin, er det ikke saa vanskeligt at tage Kronen, som hænger deroppe, og sætte den paa sit Hoved .... det har en Herremand gjort engang tidligere, og naar Eders Broder kommer i saa nært Slægtskab med denne, saa maa det, saaledes siger man, blive Eders Formaal først at sætte Kongen igjen paa Thronen og siden blive hans Efterfølger, eller lade Eders Broder, Hr. Ivar, blive det, alt eftersom det til den Tid behager Eder.

— Hm! disse Mænd ere skarpsynede, sagde Hr. Erik og gik et Par Gange op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen.

— Nu indser I vel, vedblev Olof, at I, naar det først rygtes, at Eders Broder har vundet Prindsessens Haand, ikke længer er sikker for Erkebispens Efterstræbelser. Kanniken Helmich lod mig forstaa, at Erkebispen skal have noget Andet i Sinde, og skjøndt han ikke rigtig vilde ud med Sproget, har jeg dog gjennem Bisp Kettils Svend, en rask Knægt, som I skulde tage i Eders Tjeneste, Hr. Erik..... faaet at vide, hvad det er....

— Og hvad er det da? spurgte Hr. Erik.

— At dele Sverigs Rige imellem de mægtigste Herrer!

— Dele Sverigs Rige! udbrød Ridderen og standsede sin Gang foran Olof. — Dele Sverigs Rige, siger I?

— Ja, og I skulde være en af dem, som skulde være med til denne Deling og have et Stykke for Eders Ulejlighed.

— Hvem skulde da de Øvrige være?

— Erkebispen selv naturligvis, dernæst Kong Carl...

— Kong Carl?

— Ja .... Han lever vel ikke saa længe, den gamle Konge, og man maa se at stoppe Munden paa alle hans Tilhængere, og fornemmelig paa Hr. Nils Sture, som nu er Gjenstand for Erkebispens højeste Vrede.

— Godt, jeg tænker, Hr. Nils nok vil forstaa at klare for sig selv .... Altsaa fremmaner Du selv Kampen, Du mørke Præst; nu vel, jeg optager Handsken, og jeg tænker, at det snart vil vise sig, om det er Dig eller Erik Axelsson, der skal have mest at sige i Sverigs Land .... Det var Ret, Olof, at I ikke tøvede med at bringe mig disse Efterretninger; I maa nu strax stige til Hest og ride til Åbo for at sige min Foged, at han skal udruste Skibene. Det vil ikke vare længe, inden jeg sejler over til Sverig .... Hvorledes var forresten Stemningen, saavel blandt Herremændene som blandt Almuen?

— For Eder, Hr. Erik, og for hvad I har i Sinde er Stemningen meget god, og kan I drive Ægteskabet igjennem, vil I staa Eders Maal meget nær, thi I har da Kongens Tilhængere paa Eders Side og desuden alle dem, som ere misfornøjede med Erkebispens Regimente, og deres Tal er ikke ringe!

— Hvad Giftermaalet angaar, saa kan der vel nu kun gjøres lidt enten fra eller til....

— Jo, Herre, sagde Olof ivrig, saasnart Erkebispen kommer med i Spillet, kan det gjøre Meget baade fra og til.

I dette Øjeblik blev Samtalen afbrudt. Clas Lang kom med den Hilsen fra Kongen, at han ønskede at tale med Hr. Erik, et Ønske, som denne strax vilde efterkomme, da Olof nu havde berettet det Vigtigste af, hvad han havde at meddele.

Det faldt dog Hr. Erik vanskeligt at slippe godt fra alle de Spørgsmaal, som Kongen gjorde ham angaaende de Budskaber, hans Svend havde bragt ham, og som maatte være af stor Vigtighed, naar man skulde slutte af den lange Sammenkomst, han havde havt med ham. Tilsidst lykkedes det imidlertid, og Kongen var for Resten af Dagen saa vel tilmode, som Clas Lang ikke havde set ham, siden Erkebispen var kommet tilbage til Sverig efter sit Fangenskab i Danmark.

Ægteskabsbetingelserne bleve afgjorte uden nogen Vanskelighed fra nogen af Siderne, og man kom overens om, naar Brylluppet skulde være, og hvem der skulde afhente Bruden, thi Hr. Erik vilde have, at Brylluppet skulde fejres i Sverig, enten i Stockholm eller paa et af de større Slotte, og Kongen gik gjerne ind herpaa, da han derved undgik alle de Udgifter, som vilde have været forbundne med Bryllupppets Afholdelse paa Raseborg. Angaaende Medgiften og de Godser, som Prindsessen skulde have, blev der ikke talt videre for Øjeblikket.

— Det skal blive vor Sag, sagde Hr. Erik med ædel Ridderlighed, at skaffe de Raadsbeslutninger Gyldighed, som tilkjende Eder Ejendomsretten til alle de Slotte, Lehn, Kjøbe- og Arvegodser, der nu for Tiden forholdes Eder.

Da alle disse Sager vare afgjorte, befandt Kongen og Hr. Erik sig i den bedste Sindsstemning, og ganske sikkert vilde Kongen, hvis Nogen nu havde fremstillet Nils Sture og Hr. Erik for ham som de Eneste, ved hvis Hjælp han kunde tænke paa at faae sin Krone tilbage, have henvendt sig til Hr. Erik og med et Skuldertræk vendt sig bort fra Nils Sture.

Hen paa Aftenen, da Hr. Erik sad og talte med sin Broder og dennes Forlovede, henvendte Nils sig til Kongen, thi han tænkte, at denne nu, da Sindet syntes at være befriet fra Sorgens Byrde, lettere og modigere vilde kunne lytte til ham.

— I Morgen, Kong Carl, sagde han, vil jeg gjerne tale med Eder for at faae Svar paa mit Ærind ...

— Eders Ærind, kjære Frænde.... hvad gjælder det da?

— Det gjælder Sverigs Krone!

Kongen saae paa ham med et Udtryk, hvori Frygt, Uro, Tøven og Mismod samt en vis Skyhed paa en besynderlig Maade stredes om Herredømmet.

Han lagde med en talende Bevægelse Haanden paa Nils Stures Skulder og sagde:

— Min ædle Frænde, hvad enten vi tale om denne Sag idag eller imorgen, saa kommer vi dog ikke til nogen Slutning paa den.... Henvend Eder til Hr. Erik, han og ingen Anden vil og kan raade Eder, bliv hans Ven og staa ham bi, saa tror jeg, at der kan udrettes Noget til vort og Sverigs Bedste.

Et Lyn skjød ud fra Nils Stures Øjne.

— Til hvem jeg bør henvende mig for at kunne udrette det Værk, jeg har for Haanden, det vil jeg selv bestemme, Kong Carl.... I maa derfor sige mig bestemt, hvordan I vil have det skal være, thi imorgen forlader jeg Raseborg.

— Bliv ikke vred, Nils.... Tænk paa mig, jeg følte ogsaa engang, hvorledes Magt og Styrke svulmede i mine Aarer, og jeg troede at kunne føre Sverigs Krone paa Spidsen af mit Sværd.... Ak, hvor bittert tog jeg ikke fejl dengang.

— I glemte altid det Vigtigste, Kong Carl... I glemte Sverigs Almue, og hvis I vil tænke efter, vil I kunne mindes, at jeg engang sagde Eder, at I netop hos den skulde søge Støtte for Eders Kongedømme.

— Ja, I har Ret, Nils.... I har Ret, bliv ikke vred paa mig.... Det var Ord, jeg skal huske i mit Testamente, hvis jeg nogensinde faar det skreven tilende .... Men som Sagerne nu staar, maa I henvende Eder til Hr. Erik; kan ikke han hjælpe mig, saa kan Ingen!

Dermed forlod Kongen Nils og gik hen til sin Datter og de to Axelssønner.

Et vemodigt Smil lagde sig over Nils Stures Ansigt. Et saadant Vankelmod, en saadan Blindhed overfor

sit virkelige Vel kunde ikke Andet end vække hans Medlidenhed. Det var en tankeløs Leg paa Randen af en Afgrund, men Barnet, som legede, havde graa Lokker. Blomsten, som voxede der, var Sverigs Krone, men det var aabenlyst for Enhver, at Haanden aldrig vilde naa den. Nils kom til at tænke paa den grønne Ridders Ord, og Sandheden i dem slog ham. Kong Carl duede ikke mere. Men ogsaa hans fromme Hustrus Ord lød samtidig for ham. Den svage Konge maatte ledes af en stærk og trofast Haand, og Barnet maatte ledes mod sin Villie.

Aldrig havde han saa tydeligt kunnet overse Forholdet mellem Almue- og Kongemagt, og hans aarlange Grublerier opløste sig i en fuldtonende Harmoni.

Han vilde med Almuen føre Sverigs Sag fremad til Sejer eller ogsaa dø, og naar han vel stod med Sverigs Skjæbne i sin Haand, saa skulde Kong Carl dø med Visheden om, at Sverig dog kunde leve et selvstændigt Liv under en selvvalgt Konge.

Efter Aftensbordet bad Hr. Erik Nils om den lovede Samtale, og de fulgtes ad til det afsides liggende Værelse.

— I trænger til Hjælp, Hr. Nils! sagde Hr. Erik uden nogen Omsvøb eller Indledning, og jeg er beredt til at yde Eder den.

— Det er noget rask I tilbyder mig Eders Hjælp, Hr. Erik, svarede Nils undvigende.

— Ja vel, Hr. Nils, det er nu engang min Vis, at sige lige ud, hvad der ligger mig paa Hjertet, og I maa vide, vi Brødre Axelsson ere vante til at hjælpe hinanden og hinandens Venner med Raad og Daad.... Jeg veed, hvorledes I staar Eder med Erkebisp Jons, og jeg siger Eder endnu engang, at I kan gjøre Regning paa mig.

Det var klart, at Ridderen stolede paa, at Nils til Gjengjæld vilde staa ham bi med Raad og Daad, idetmindste var Nils overbevist herom, og skjøndt han ikke var blind for de Fordele, Ridderens Venskab

kunde yde ham, især ved den Sammenkomst med Erkebispen, som han havde besluttet ikke at undvige, vilde han dog ikke give Ridderen den ringeste Grund til derpaa at bygge Noget, som kunde virke hæmmende paa hans Handlefrihed for Fremtiden. Især nu laa der noget vist Overlegent i Hr. Eriks hele Adfærd, som mishagede Nils, og han sagde derfor:

— Hvad Erkebispen angaar, haaber jeg at kunne klare mit Mellemværende med ham uden nogensomhelst fremmed Hjælp.

— Tror I det, Hr. Nils .... Jeg advarer Eder dog, thi Erkebisp Jøns kjender ikke til Betænkeligheder, naar det gjælder om at skaffe en farlig eller forhadt Modstander af Vejen! .... Men som I vil! Dog tænkte jeg ikke, at Eders Ære kunde lide noget ved, at I lod mig raade i denne Sag. Jeg drager nu strax til Sverig, og jeg tilbyder Eder at følge med mig. Vil I det?

Dette Tilbud kunde Nils ikke afslaa uden at vise Mangel paa almindelig Høflighed, og han modtog det derfor med Tak.

— Man er misfornøjet med Erkebisp Jøns, og det med Rette, Hr. Nils .... men nu ville vi se til, om vi ikke kunne raade Bod paa dette Onde. Vi ville holde en Herredag, og jeg gad nok se, om den mægtige Erkebisp vil vove at sætte sig op imod hele Sverigs Ridderskab.

— Hele Sverigs Ridderskab ....? spurgte Nils, som ikke rigtig forstod, hvad Hr. Erik mente.

— Ja vel, Hr. Nils .... Jeg vil tale Sverigs Sag for Sverigs Herrer og Mænd, og hvis de lytte til mine Ord, som jeg har Grund til at tro, saa vil Erkebisp Jøns blive nødt til at lade Ret være Ret og Lov være Lov! Men I maa have Tillid til mig, Hr. Nils, og jeg gjør Regning paa, at I skal blive min Ven, lige saa fuldt, som I er min Broders Ven!

— Naar I vil Sverigs Vel, saa har I min Tillid, Hr. Erik, i modsat Tilfælde ikke! svarede Nils.

— Saa ræk mig da Eders Haand, Hr. Nils, udbrød Hr. Erik. Vi skulle dog tilsidst blive Venner!

Nils greb den fremrakte Haand og derpaa skiltes de.
Den følgende Dag forlod de Begge Raseborg, og et Par Dage efter gik de ombord for over den botniske Bugt at sejle til Stockholm.

XIII.

Nils Sture og Erkebispen mødes.

En Dag i September Maaned 1466 sad Erkebisp Jøns paa Stockholm Slot. Det var en mørk og sludfuld Efteraarsdag, Regnen pidskede paa Ruderne, og Luften var mørk og tung.

Erkebispen syntes dog ingenlunde at lade sig paavirke af Vejret derudenfor. Han sad i en stor Lænestol foran den vældige Kaminild, med det ene Ben kastet over det andet og med et ejendommeligt Smil paa Læberne. Hans Øje fulgte Flammernes Leg, medens Pegefingeren paa hans højre Haand, som laa udstrakt over den kostbare, violetfarvede, med Zobel forede Kappe paa hans Knæ, ligesom mekanisk førtes frem og tilbage i en Halvkreds. Hovedudtrykket i det stolte, men mørke og kolde Ansigt var Selvtilfredshed. Han mindede om Dragen, Skattevogteren, som har ført sit Guld med sig op paa Bjerget, og nu ligger og soler sig, idet den med sit ene Øje velbehagelig fryder sig ved Guldets Glands og med det andet spejder rundt omkring for at se, om Nogen skulde vove sig op for at vriste Skatten fra den.

En Tjener traadte ind i Værelset og gik med lydløse Skridt hen til Erkebispen. Denne saae op, som om han ventede paa et Svar, der ikke behøvede noget Spørgsmaal.

— Det er ikke lykkedes mig at finde ham! Men

hvis I vil have det, stiger jeg til Hest og rider ham i Møde, sagde Svenden ....

— Hvor vil I saa ride hen? spurgte Erkebispen.

— Syd paa, Herre .... Carl Ragnaldsson saae ham der igaar!

— Nej, nej, det er ikke nødvendigt, sagde Erkebispen.

Svenden gik, og Erkebispen hensank atter i Tanker.

En Stund derpaa aabnedes Døren atter, og en mørkklædt, foroverbøjet, hostende Mand traadte ind.

En umærkelig Skjælven paa Haanden var det Eneste, som forraadte, at Erkebispen lagde Mærke til ham.

Det var Kanniken Helmich.

— I kommer fra Nykøping, Helmich .... hvad Nyt bringer I derfra? spurgte Erkebispen og nikkede nedladende til sin Fortrolige.

Denne saae med et Udtryk af Forbauselse paa sin Herre og anstrengte sig forgjæves for at betvinge et heftigt Anfald af den besværlige Hoste.

— Ja, jeg kommer fra Nykøping, Hr. Erkebisp, sagde han, og jeg har været der i Eders Ærind .... Efter hvad mig synes gaar der en Kastevind hen over Marken ... den kan vel dø bort igjen af sig selv, men den kan ogsaa voxe til en Storm. Dog, jeg veed vel, at I er beredt paa ethvert Tilfælde, saa at Intet kan overraske Eder. Derfor vil jeg ikke falde Eder til Besvær med mine Jagttagelser. Siden Bisp Kettil døde, er I alene Herre i Sverigs Rige!

— Jeg veed meget godt, hvad I der sigter til, Helmich; men I maa tro mig, og naar I tænker nøjere efter, vil I selv kunne indse, at jeg ikke kunde gjøre Noget derved. Denne Bispestol kunde ikke tages fra Henricus Tidemanni, han var saa godt som selvskreven ...

— Hvad er vel umuligt for Eder, ærværdige Fader, I som baade er Erkebisp og Rigets Fyrste? spurgte Helmich med et Smil, der tydelig tilkjendegav, hvormeget det paa Bane bragte Emne laa ham paa Hjerte.

Men Erkebispen fortørnedes ikke over den Tvivl om hans gode Villie, som Helmichs Spørgsmaal tydeligt indeholdt, hvilket kunde fortolkes saaledes, at han nu virkelig

trængte til Helmichs Bistand. Saaledes optoges det ogsaa af denne, og han stilede sine Ord i Overensstemmelse hermed, uden at lade sig vildlede af den urokkelige Ro og Sikkerhed, der laa udbredt over hele Erkebispens Væsen.

— Jeg mærker, at jeg ikke kan forjage Tvivlen af Eders Hjerte.... Hvad siger I om Vexiø?

— Vexiø....? spurgte Kanniken nølende.

— Ja, Helmich, der er Bispestolen ledig efter Laurentius Michaelis; jeg modtog igaar en Skrivelse derom fra Domkapitlet.... Hvad siger I dertil, vil I være hans Efterfølger?

— Behøver jeg vel at besvare et saadant Spørgsmaal, naar det gjøres mig af Erkebisp Jøns Bengtsson?

— Godt, godt Helmich.... saa er den Sag afgjort .... I har Ingen foran Eder, der skal faae Embedet. Er I tilfreds dermed, eller vil I vente?

— Dette Spørgsmaal vil jeg bedst kunne besvare Eder, naar jeg er bleven Bisp i Vexiø.

— I skal selv skrive Brevet til Domkapitlet, saa maa enhver Tvivl forsvinde!.... Gjør mig nu Rede for den lille Støvsky, som I har bemærket.... Kastevinden, som I mente kunde voxe til Storm.

— Og omstyrte den største og mægtigste Bygning .... Ja vel, jeg vil tale derom, men jeg frygter for, at I fra den høje Plads, hvor I nu staar, næppe vil kunne tro, at den ubetydelige Kastevind, som farer frem nede ved Bjergets Fod og ligesom for Spøg blæser det Støv bort, der ligger den i Vejen, har Noget at betyde, og min Advarsel vil da være frugtesløs.

— Tror I det, Helmich?.... Naa, lad mig saa høre, hvad blæser denne Kastevind med sig?

— Nils Sture og Erik Axelsson.... Dernæst Hr. Ivar Axelsson og hans kongelige Brud, Jomfru Magdalena, og Lidt eller maaske snarere Alt af Kong Carl, thi for mine Øren lød ud af Kastevinden en Stemme, der tydelig hviskede Kong Carls Navn.

— Tal rent ud, Helmich. Hvad mener I med Alt dette?

— Nils Sture er paa Vejen fra Åbo her til Stockholm.

— Og saa? spurgte Erkebispen næsten med Heftighed, og idet han slog et Knips med Fingeren, som om han knipsede et Støvgran bort, tilføjede han:

— Jeg bryder mig ikke mere end som saa om, hvad Nils Sture foretager sig, eller hvor han opholder sig ...! Er der mere, Helmich?

— I kan se længere og skarpere end jeg, sagde Helmich smilende, men efter min Mening er det fra den Kant, at den største Fare truer ...

— Og det kan I sige, Helmich, I som har set, hvor forgjæves denne stakkels Ridder har søgt at føre sin Sag igjennem, saa vel nu sidst sammen med min Frænde Bisp Kettil som tidligere.

— Maaske jeg har set dybere, end I har gjort i denne Sag!

Men Erkebispen slog utaalmodig ud med Haanden og sagde:

— Forskaan mig for at høre mere om dette Punkt .... Jeg skal spille et Spil med den stortalende Ridder, saa han hverken skal glemme mig eller min Broder David .... Lad høre, Helmich, hvad I videre har at berette mig om Brødrene Axelsson .... Dog vent lidt, I skal selv faae at høre og bedømme, om jeg behøver at frygte for denne Drømmer paa Penningeby.

Erkebispen gik hen til Bordet og ringede, og Tjeneren traadte ind igjen.

— Send Carl Ragnaldsson op til mig! sagde han, og Tjeneren forsvandt.

Kort derefter aabnedes Døren atter, og Carl Ragnaldsson traadte ind.

— Lad halvtredsindstyve Svende stige til Hest, befalede han denne med en bydende Gestus. I skal med dem ride til Penningeby, men nu strax, skaan ikke Hestene. Gaarden skal I tage med Storm, hvis Nogen fordrister sig til at sætte sig til Modværge, og i ethvert Tilfælde skal I brænde den ned lige til Grunden, og spørger Nogen Jer, hvorfor I gjør det, saa sig, at

saaledes straffer Sverigs Rigsforstander Enhver, der ikke er ham lydig!

Carl Ragnaldsson bukkede til Tegn paa, at han havde forstaaet Erkebispens Befaling, og fjernede sig derpaa uden at søge at forebygge en Handling, der rimeligvis vilde vække Had og Forbitrelse mod hans Herre. Erkebispens Folk vidste altfor godt, at deres Herre aldrig uddelte nogen Befaling, som ikke var nøje overtænkt, selv om den undertiden kom saa pludselig og uventet, at den saae ud som en Overilelse.

Dette vidste Helmich ogsaa, men alligevel havde han været i Begreb med at afbryde sin høje Formand. Han betvang sig dog, og i Stedet for det advarende Ord, som nær var kommet over hans Læber, lagde der sig over hans Ansigt et ejendommeligt, samtidig underdanigt og tvetydigt Smil. Maaske var det Bispeembedet, der viste sig for ham, maaske var det ogsaa en rodfæstet Overbevisning om Erkebispens overlegne Magt, eller maaske begge disse Omstændigheder tilsammen, som gjorde, at Helmich forblev taus og i Stedet for at tale, smilede samt tilsidst begyndte at hoste.

Da Carl Ragnaldsson var gaaet, saae Erkebispen paa Helmich med dette trygge, haanlige, tilintetgjørende Udtryk, der var staaende i hans kolde, haarde Ansigt.

— Nu vel, hvad siger I nu? spurgte han.

— Intet, ærværdige Fader, svarede Helmich ydmygt.

— Saa haaber jeg fremtidig at blive forskaanet for alle Paamindelser om denne Nils Sture!

— Ganske vist, Eders Naade, for saa vidt som han ikke selv minder om sig.

Erkebispen kastede et vredt Blik paa Helmich, men vendte sig pludselig om og gik tilbage til sin Plads i Lænestolen foran Ilden.

— Jeg har Sager af større Vigtighed at tale med Eder om nu, sagde han derpaa, Sager, hvorom jeg troede at kunne faae nærmere Oplysninger gjennem Eder.... Veed I ikke, at Herrerne i Nykøping have oprørske Planer i Sinde; veed I ikke, at Hr. Ivars og

Jomfru Magdalenas Bryllup skal give Naadestødet til Jøns Bengtssons Magt?

— Jo, jeg veed det, svarede Helmich, men jeg har været saa enfoldig at tro, at Faren var større fra Nils Stures end fra Brødrene Axelssons Side.... Hvad Brylluppet angaar, saa er det min Mening, at....

— Tal ud, Helmich!.... Det er Eders Mening, at....

— At det med Lethed kan forhindres.

— Forhindres?

— Forstaa mig ret.... Axelssønnerne handle kun for egen Regning og komme derfor altid til at staa alene. Faren for Eder ligger ene og alene i deres Forbindelse med Kong Carl, fordi han endnu bestandig har en Plads i Folkets Hjerte som Maalet for dets Ønsker, og fordi der til denne Forbindelse knytter sig noget af den Fare, som truer Eder fra.... ja, jeg kan ikke forskaane Eder for at høre det.... fra Nils Stures Side. Han tilbereder et Bryllup af en anden Slags, et storartet Bryllup, hvor Konge og Folk skulle vies sammen.... Brylluppet i Nykøping er kun en lille Indledning til dette store, som det kan falde Eder vanskeligt nok at forhindre....

— Helmich! udbrød Erkebispen med flammende Øjne. Har I vel noget Begreb om, hvad Erkebispen vil gjøre eller lade. Den Ene vil jeg søndertræde under mine Fødder.... den Anden vil jeg ogsaa betvinge, hvad det saa end skal koste mig. Lad det være min Sag at afgjøre, hvilken af Parterne, der er den farligste, men af Eder forlanger jeg Hjælp mod dem, som jeg ikke kan betvinge uden denne Hjælp.... Jeg haaber, at vi i denne Henseende ere paa det Rene med hinanden? Jeg tilbyder Eder Vexiø Bispestol.... vil I saa til Gjengjæld give mig, hvad jeg forlanger af Eder.

Helmich bukkede til Tegn paa Samtykke.

— Den Forbindelse mellem Brødrene Axelsson og Kong Carl, som er paa Veje til at knyttes, maa ikke komme i Stand, om jeg saa skal lade hele Bryllupsgildet jage fra hinanden med mine Svende.... Men kan I

ikke udtænke en Maade, som med mindre Opsigt, men ligesaa sikkert fører til Maalet? Tal rent ud, tror I, at I kan?

Kannikens Ansigt blev askegraat ved dette Spørgsmaal og han fremstammede:

— Ærværdige Fader, Erkebisp Jøns....

Men Erkebispen afbrød ham og sagde:

— Det er forbundet med Vanskeligheder, det veed jeg, og derfor ville vi ikke tale mere derom. Jeg nærer saamegen Tillid til Eder, Helmich, at jeg overdrager hele denne Sag til Eder. I skal tilintetgjøre denne Forbindelse....! Paa hvilken Maade, spørger I....? Det er noget, jeg ganske overlader til Eder selv. Hvis I har Lykken med Eder, skal I blive Bisp i Vexiø, hvis ikke maa I skjøtte Eder selv.... har I forstaaet mig?

— Eders Ord, ærværdige Fader, ere tilstrækkelig tydelige; de kan ikke misforstaas.... men inden vi betragte Sagen som afgjort, har jeg ogsaa Noget at sige, som jeg ønsker, at I ligeledes skal forstaa.

Erkebispen saae skarpt paa den saa tilsyneladende ydmyge og underdanige, men dog i Virkeligheden saa dristige Kannik.

— Jeg vil minde Eder om, hvor trolig jeg har tjent Eder, Erkebisp Jøns, hvorledes Eders Held, Eders Magt, Eders Ære har været mig saa magtpaaliggende, som det var min egen, men medens I bestandig er stegen højere og højere, er jeg bleven staaende stille, og nu, da jeg staar saa godt som paa Gravens Rand, nu tilkaster I mig det mindste Bispedømme i Sverig....

— Helmich.... I forglemmer Eder! afbrød Erkebispen koldt. Husk paa, I er afhængig af min Naade; hvad Øjeblik jeg vil, har jeg Magt til at knuse og tilintetgjøre Eder!

— For ti Aar siden, ærværdige Fader, svarede Helmich, vilde disse Ord have udøvet nogen Indflydelse paa mig, men nu ere mine Dage talte, og Døden skræmmer mig ikke.... Derfor maa I lade det blive ved, hvad I først sagde, og endnu idag lade mig skrive Brevet i Eders Navn til Domkapitlet i Vexiø. Hvad

Brylluppet i Nykøping angaar, saa er dette en Sag for sig og kræver sin egen Løn .... Jeg mener, at I besidder Magt til at gjøre Indehaveren af Vexiø Bispestol til en mægtig Mand, selv om I ikke kan gjøre Bispedømmet saa stort som det, der blev ledigt efter Bisp Kettil.

— Hvad mener I dermed, Helmich?

— Jeg mener, at et eller andet Kronelehn vilde kunne bøde paa Mangelen! Bispestolen maa i ethvert Tilfælde blive min, men vil I, at jeg skal have en Finger med i Spillet ved Brylluppet i Nykøping, saa maa I give mig et skriftligt Løfte om en Belønning derfor .... det er, hvad jeg i denne Sag har at sige Eder, og nu maa I vælge, Hr. Erkebisp .... vælge mellem min Død og min Tjeneste, men min Tjeneste yder jeg kun paa de Betingelser, jeg har stillet Eder.

Erkebispen saae længe og forskende paa sin Fortrolige, som han troede at have fuldkommen i sin Magt, men som dog undslap ham, mindre paa Grund af sin Foragt for Døden, end paa Grund af det fuldkomne Kjendskab, han havde til sin Foresattes Planer. Paa Erkebispens Ansigt kunde man dog ikke se, om han havde i Sinde at indrømme eller afslaa Helmichs Fordringer, saa fuldkomment ubevægeligt var det.

Det var imidlertid ej heller Skjæbnens Villie, at Helmich den Dag skulde faae et bestemt Svar af Erkebispen, thi han havde knapt talt til Ende, førend Døren aabnedes, og Erkebispens Hovmester traadte ind og meldte, at Hr. Nils Sture var kommen til Byen og havde sendt en Svend med den Hilsen til Erkebispen, at han var kommen for at have et Møde med ham.

Naturligvis varede det en Stund, inden Erkebispen fuldstændig fik sine Tanker draget hen i den Retning, som denne Meddelelse krævede. Men derpaa sagde han i en iskold Tone:

— Lad Ridderen komme!

Hovmesteren tilføjede imidlertid, at Ridderens Svend tillige havde anmodet ham om at sige, at Hr. Nils bad Erkebispen bestemme Mødestedet et eller andet Sted nede

i Byen, hvis han virkelig ønskede at komme til at tale med ham; thi saaledes som Forholdet nu var imellem dem, kunde Erkebispen ikke forlange, at Ridderen skulde saa godt som frivillig overgive sig i sin mægtige Modstanders Hænder.

Erkebispen betænkte sig en Stund, derpaa sagde han:

— I Morgen tidlig Kl. 8 i Bykirkens Sakristi.

Hovmesteren gik, og Erkebispen vinkede til Helmich, at han vilde være alene, men forandrede pludselig sin Beslutning, og gik hen og greb Helmichs Haand.

— Vi blive ganske sikkert enige med hinanden, Helmich, thi Eders og min Skjæbne ligge hinanden saa nær, at den Enes Lykke maa være dens Andens, ligesom ogsaa den Enes Ulykke maa blive den Andens.

Dermed skiltes de ad den Dag.

Den følgende Morgen saae man nede ved Skibsbroen over hundrede Svende i blanke Harnisker opstille sig paa Strandbredden foran et af de større Fartøjer. En Mængde Mennesker samlede sig for at se, hvad der kunde være paa Færde, siden en saa betydelig Skare af bevæbnede Svende steg i Land. Man blev dog ikke længe i Uvidenhed derom, thi man saae to, af Alle velkjendte Mænd, forlade Fartøjet, nemlig Hr. Erik Axelsson og Nils Sture. Det Rygte havde ogsaa udbredt sig, at de to Riddere vare komne for at opsige den forhadte Erkebisp Huldskab og Troskab, og der behøvedes ikke mere for at sætte det halve Stockholm i Bevægelse.

Menneskemassen voxede da ogsaa for hvert Skridt, de to Riddere gik. De gik gjennem den nærmeste Port op til Stortorvet og derfra til Bykirken, som snart fyldtes med Nysgjerrige, hvis Forventninger dog bleve skuffede, da Ridderne forsvandt i Sakristiet. Af Svendene blev den ene Halvdel holdende udenfor Kirkens Hovedindgang, den anden Halvdel ved den ydre Indgang til Sakristiet.

Inde i Sakristiet sad Erkebisp Jøns Bengtsson,

iført hele sit gejstlige Ornat og omgiven af en Mængde Præster samt Dominikanernes Prior og Franciskanernes Guardian. Hans Ansigt var som sædvanlig koldt og ubevægeligt.

Nils Stures Optræden var rolig, frimodig og værdig, og et eget Udtryk af indre Sindsligevægt gav hans aabne, ædle Ansigtstræk en Højhed, som tiltrak sig Alles Blik. Ogsaa Hr. Erik var i hele sit Ydre en værdig Ledsager af Hr. Nils, men skjøndt han egentlig var den, som ydede Hr. Nils Beskyttelse og saaledes burde betragtes som Hovedpersonen, var dog Folkets Mening aldeles modsat.

— I har sendt Bud efter mig, Hr. Erkebisp Jøns, sagde Hr. Nils, efterat der var bleven Taushed i Salen, og jeg har efterkommet Eders Kaldelse. Hvad vil I mig?

Erkebispen forhastede sig ikke med Svaret, og jo længere han tøvede, desto mere spændt blev Opmærksomheden.

— Efter Eders Maade at betragte Sagen paa, svarede Erkebispen, kan det maaske kaldes at efterkomme min Kaldelse, men jeg giver den et andet Navn, jeg kalder det rent ud Trods, og jeg gjør det saa meget mere, naar jeg tager i Betragtning den Maade, I er kommen hid paa. Saa mandstærk, som I nu er kommen til et fredeligt Møde med Rigets Forstander, vilde I næppe drage i Felten mod Rigets Fjender .... Dog kunde jeg ikke vente Andet af en saa fejg Mand, som I er.

Enhver Anden end Nils Sture vilde ved disse med den koldeste, mest ydmygende Haan udtalte Ord og ved den dybe Krænkelse, de indeholdt, have tabt Herredømmet over sig selv og uden at tage Hensyn til Stedets Hellighed have kastet sin Handske for Erkebispens Fødder samt forlangt øjeblikkelig og blodig Oprejsning. Blodet foer ogsaa den fornærmede Ridder op i Kinderne, men hans Øje flammede saa stolt af selvbevidst Sjælsadel, at Fornærmeren ikke kunde udholde dette Blik.

— Af Eder, Erkebisp Jøns, tog Nils til Orde, som har vist, at I kan aflægge Eders gejstlige Dragt og gribe til Sværd og Skjold, naar det saa behagede Eder, af

Eder vilde jeg kunne forlange Oprejsning for saadanne Ord .... men jeg troede ikke, det var for en saadan Sags Skyld, I har sendt Bud efter mig; jeg antog, I havde noget af Vigtighed for Sverigs Rige, som I her vilde tale om!

— I forstaar godt at vælge Eders Ord, Hr. Nils, men I glemmer, at I staar for Sverigs Rigsforstander, og at jeg som saadan besidder større Magt end Kong Carl nogensinde ejede.

— Hvad den Sag angaar, saa er Eders Magt vel ikke større, end Sverigs Lov tilsteder det.... men derom kunne vi tale en anden Gang.... Nu spørger jeg Eder endnu engang, hvad vil I mig?

— I kan spare en Del af de stolte og trodsige Ord, Hr. Nils; de forbedrer ikke Eders Sag, og skjøndt I nu staar der saa modig under Hr. Erik Axelssons Beskyttelse, saa skal jeg dog vise Eder, at jeg som Sverigs Overhoved besidder større Magt end Eder begge tilsammen.... Jeg anklager Eder for Forræderi mod mig og Riget, og I skal nu strax aflevere Eders Sværd til mig og gaa i Fængsel, indtil Rigets Herrer og Mænd kunne træde sammen og fælde Dom over Eder!

— Hvad I der siger om Hr. Erik falder tilbage paa Eder selv og viser, hvad I havde tiltænkt mig, hvis jeg i god Tro var kommen til Eder, svarede Hr. Nils .... Men Eders Fange bliver jeg dog ikke denne Gang, og Gud den Almægtige raader for, hvorledes det vil gaa, naar vi næste Gang mødes....

— Hvad vover I at sige, Hr. Nils! udbrød Erkebispen, idet han rejste sig op. Er det ikke nok med, hvad I allerede har sagt? Føjer I ogsaa Trudsler til Eders frække Ord.... Jeg vil snart have en Ende paa denne Sag!

— Det ønskede jeg ogsaa gjerne, og jeg siger Eder derfor frit ud i Nærværelse af alle disse gejstlige og verdslige Herrer, at fra denne Stund er jeg Eders Fjende, hvilket jeg hidtil ikke har været.... Jeg har set Eder bryde Løfter og Ed, jeg har set Eder forraade Eders Land, og jeg har dog ikke loftet min Haand mod Eder,

hvilket jeg beder Gud, at han ikke vil regne mig til Last. Men jeg har dog altid troet, at I elskede Eders Fædreland og vilde dets Vel.... Nu ser jeg, at jeg og enhver ærlig svensk Mand har taget fejl af Eder... I spørger hvorfor? — Jeg vil svare Eder med to Spørgsmaal: Kan den Mand siges at bære Omsorg for det Land og det Folk, i Spidsen for hvilket han staar, som vil udstykke det i flere Dele, saa at det ligesom maa forsvinde og udslettes af Jorden?.... Kan den Mand siges at bære Omsorg for sit Land og sit Folk, som hellere end at lade det regjeres i Fred og Ro af dets lovlige Konge, af personlig Had og personlig Hævntørst fordriver ham fra hans Rige og overgiver dette i Fjendens Hænder?.... Nej, Erkebisp Jøns, en saadan Mand skal ikke have Lov til at styre Land og Folk her i Sverig — han er Landets Fjende, og derfor er jeg ogsaa fra denne Stund Eders Fjende....

Erkebispen stod som ramt af Lynet ved Ridderens Ord. Han skiftede et Par Gange Farve, og hans Øjne funklede mørkt og uhyggeligt under de sammentrukne Øjebryn.

— En saadan Frækhed søger sin Lige! sagde han endelig. I Kraft af min Myndighed som Sverigs Rigsforstander befaler jeg Eder, Hr. Erik Axelsson, at udlevere mig denne Forræder.... Her behoves ingen Beviser, ingen Rettergang, han har selv fældet sin Dom.

Alles Øjne rettedes paa Hr. Erik, som syntes at have taget Skik op efter Erkebispen selv; det varede nemlig en Stund før han tog tilorde, efter først at have fæstet et halvt bebrejdende, halvt advarende Blik paa Erkebisp-Rigsforstanderen. Jøns Bengtsson var ikke, trods al sin Koldblodighed, i Stand til at tolke dette tause Sprog. Netop den Foragt, som han nærede eller idetmindste vilde give sig Udseende af at nære for den forholdsvis ringe Ridder til Penningeby, bragte ham, da han hørte og saae dennes Optræden, som vidnede om det mandigste Sind og den djærveste Kraft, maaske for første Gang i hans Liv ud af Ligevægt. Derfor flammede hans Øje saa vildt, derfor antog baade hans

Ansigtstræk og hele hans Skikkelse en saa udfordrende Holdning.

Han maalte Hr. Erik fra Hoved til Fod, og paa hans stolte, af Harme dirrende Læber svævede det Spørgsmaal, om denne virkelig et eneste Øjeblik tog i Betænkning at udlevere den frække Forræder.

— Jeg vil gjøre Eder det Spørgsmaal, Erkebisp Jøns, sagde endelig Hr. Erik med dæmpet Stemme, ligesom om han vilde, at ingen Anden end den Tiltalte skulde høre ham, om I ikke har givet Hr. Nils frit Lejde? Og dernæst maa I ogsaa betænke, at hvis I lader Eders Had raade, saa ville ikke blot alle de, som ere her til Stede, men enhver ærlig Mand inden- og udenfor Riget undre sig over, at Eders Magt er saa ringe, at I behøver at bryde Helligheden af et givet Lejde for at fængsle den, som i en eller anden Henseende har paadraget sig Eders Mishag ....

Et Vredeslyn foer ved disse Ord ud fra Erkebispens Øje, og man saae, hvorledes hans Læber krampagtig pressede sig sammen. Enhver ventede, at det vilde komme til et heftigt Optrin, men lidt efter lidt slukkedes Branden i Erkebispens Blik, hans Ansigt antog atter det sædvanlige Udtryk, kun det bidende, bittre, haanlige Smil var endnu tilbage og vidnede om den heftige Storm, som endnu herskede i hans Indre.

Med et Udtryk af knusende Foragt vendte han sig om mod Nils Sture og sagde:

— Det Lejde, jeg har givet Eder, vil jeg holde; men naar vi næste Gang mødes, bliver det Eders sidste Stund!

— Min Sag er ædel og retfærdig, svarede Nils Sture, idet han saae den vrede Prælat frit ind i Ansigtet; det kan ogsaa hænde, at naar vi næste Gang mødes, Meget er anderledes, end det nu er, og at ogsaa I er kommen til en bedre Erkjendelse.

— Jeg staar ved, hvad jeg har sagt, afbrød Erkebispen ham, vendte ham Ryggen og forlod hurtig Sakristiet.

De to Riddere bortfjernede sig ligeledes og begav sig atter ad samme Vej ned til Fartøjet, ledsagede af de

hundrede Svende og en jublende Folkemængde; thi Erkebispen var ingenlunde afholdt i Stockholm.

Allerede samme Dag hejsede Hr. Eriks Fartøj Sejl og forlod under en gunstig Vind Rheden, og ligeledes et mindre Skib, som tilhørte Hr. Nils og som i Følge en Befaling, som denne gjennem en af sine egne Svende havde sendt fra Åbo til Penningeby, var ankommet til Stockholm for derfra at føre ham til hans Hjem.

Den næste Dag sendte Erkebispen Bud efter Helmich, og denne indfandt sig strax hos ham.

— I skal faae Eders Villie, Helmich, sagde Erkebispen kort, men der maa ikke blive Noget af Bryllupet i Nykøping .... Jeg vil hellere overgive min Erkebispestav i Eders Hænder, end at Forbindelsen med Kong Carl, ved Hjælp af hvilken disse Brødre Axelsson tænke at klatre op til Magtens Tinde her i Sverig, skal blive fuldbyrdet. Træf derfor Eders Forberedelser, Helmich, og jeg vil give Eder Alt, hvad I beder om!

— Jeg tænker, at Alt skal gaa godt, hvad den Sag angaar, sagde Helmich med sit fine, djævelske Smil. Men vi maa først have Tingen paa det Rene mellem os, og derfor maa vi strax opsætte Betingelserne skriftlig .... Derefter skal jeg være i Nykøping, lige saa hurtig som Hr. Erik.

Erkebispen tog Plads ved Skrivebordet. Hans Ansigt var blegt som Døden, og hans Haand sitrede, medens Pennen foer hen over Papiret. Helmich stod paa den anden Side af Bordet og dikterede sine Betingelser.

Da Alt var færdigt, satte Erkebispen sit Segl under og overleverede Helmich Papiret.

Men endnu inden denne bortfjernede sig, ringede Erkebispen paa en af sine Tjenere og befalede ham at kalde paa en af Svendeanførerne, som ogsaa nogle Øjeblikke derefter indfandt sig.

— I veed jo, hvor Carl Ragnaldsson er redet hen? spurgte Erkebispen Svendeanføreren.

Denne bejaede Spørgsmaalet.

— Nu vel, I skal med ligesaa stort et Antal Svende

ride Carl Ragnaldsson til Undsætning, og naar Penningeby er brændt ned til Grunden, skal I sætte efter Nils Sture og bringe mig ham hertil, død eller levende.

Svendeanføreren bukkede og forsvandt. Helmich forlod ligeledes Slottet, og Erkebispen stod nu alene tilbage med Indbydelsen til Hr. Ivar Axelsons Bryllup knuget sammen i sin Haand.

XIV.

Hjemkomsten.

Ved Härstäket skiltes Hr. Erik og Nils Sture. Den Første styrede Kursen gjennem Skjærgaarden Syd paa til Nykøping for at ordne Alt til Brylluppet. Den Sidstnævnte sejlede Nord paa for at begive sig til Penningeby. Brodde, som under Ridderens Fraværelse havde været Befalingsmand paa Penningeby, var, da for Øjeblikket Alt var roligt og de faa Svende, som befandt sig paa Gaarden, maatte følge med Skibet til Stockholm, selv gaaet ombord med for at træffe sammen med sin Herre.

Da de vare blevne alene og Fartøjet skjød en god Fart for den sydvestlige Vind, spurgte Nils, hvorledes hans Hustru og Børn havde det, og hvorledes Alt stod til paa Penningeby under hans Fraværelse, og han fik tilfredsstillende Svar paa alle sine Spørgsmaal.

For nogle Uger siden havde Fru Brita med Børnene begivet sig til Fru Iliana, der opholdt sig paa sin i Nærheden af Hammarstad liggende Gaard, men fra Hollinger havde man ikke hørt Noget. Den sidste Efterretning var dog ikke velkommen for Nils, thi han havde haabet, at det Ærind nu heldig maatte være bragt til Ende.

— Nu forestaar der Ting af Vigtighed, Brodde,

sagde han. Nu er min Tid kommen, og nu vil jeg have mine trofaste Svende omkring mig.... Hvorledes mon Stemningen er i Dalarne?

— Den er god, svarede Brodde. Det kan I fuldt og fast stole paa, Hr. Nils!

Nils svarede Intet herpaa, og Brodde tilføjede derfor efter en Stunds Forløb:

— Vil I da ikke oppebie Fru Britas og Børnenes Hjemkomst?

— Nej, det kan jeg desværre ikke, Brodde!

Nils fortalte derpaa, hvad der havde tildraget sig mellem ham og Erkebispen i Bykirkens Sakristi, ligesom ogsaa, hvad der var sket paa Raseborg. Han vilde vise Brodde, at det nu var nødvendigt hurtigst muligt at skride til Handling.

Brodde saae fuld af Mod og Fortrøstning paa sin Herre og sagde:

— Vær ved godt Mod, Herre, I skal faae at se, at der endnu findes redelige Mænd, som vil kæmpe og dø for dem, de holde af!

Men hvorledes det end er, naar man staar ved et afgjørende Punkt i Livet, naar man føler med sig selv, at det ikke alene er Ens eget Vel, men — saaledes som det her maatte blive Tilfældet, hele Folkets Skjæbne, der staar paa Spil, saa fyldes Sjælen af ejendommelige, overvældende Følelser. Og den Stund, da Frugten af de ædleste Tanker, som længe ere blevne nærede og langsomt modnede, hænger færdig til at plukkes, den Stund, da Beslutningen fattes, er en hellig Stund i Tempeltjenesten for Sandhedens og Retfærdighedens Herre, og uden Tvivl staar Følelsernes Dyb i et umiddelbart Forhold til det Tidsrum, som Sjælen kræver for at arbejde sig frem til Beslutning.

Nils Sture havde under alle Livets Omskiftelser havt een Ting staaende sig klart for Øje, nemlig, at han vilde ofre Alt for sit Fædreland. Det var hans Ungdomsdrøm, hans Fremtidsløfte, da han traadte ud i Livet.... nu var Timen kommen til Løftets Indfrielse;

det følte han, og derfor laa der en dyb Alvor udbredt over hele hans Væsen.

Han sagde til sig selv, og Mange synes maaske det Samme, at han for længe siden burde have indfriet sit Løfte. Men han havde været bundet af Baand, hans Ære og Pligt som Ridder havde paalagt ham, og han vilde hellere have ofret sit Liv end glemt sine Pligter.

Hele hans Levnet er et Mønsterbillede paa en ærlig og sand Ridder. Han havde sit Maal klart for Øje, men han vilde kun naa det paa en ærlig Maade, ved Overvindelse ikke ved Omkringgaaen af alle de ham muligvis mødende Besværligheder. Han vilde være sine Løfter tro, ikke alene det, han havde svoret Engelbrekt, men ogsaa det, hvorover den døende Dronnings Minde hvilede. Han vilde være sin Konge tro, ogsaa naar Glemselens Fugl spærrede sin Vinge ud mellem denne og ham, endogsaa naar Kongen haanede ham.

Der ligger noget storslaaet Mandigt i denne tause Kamp med sin Skjæbne, men en Sjælsstorhed, som Ridderens egen Samtid ikke kunde forstaa. Og maaske havde alle disse Kampe med ham selv og Verden, alle disse Prøvelser været nødvendige for at skabe den Mand, som kunde træde i Engelbrekts Fodspor.

Vinden fyldte Sejlene, og Fartøjet gik rask fremad. Snart drejede man ind i den lange Bugt, som førte til Penningeby.

Nils og Brodde stod i Bagstavnen, da Skibet lagde til ved den sædvanlige Landingsplads. Begge saae hen over Skoven mod Vest, hvor Penningeby laa, og Begges Blik hvilede paa en tyk, høj Røgstøtte, der hævede sig op over Skoven, som om en Skovbrand hærgede Egnen.

— Hvad mon det kan være? sagde Nils.

— Guds Død, Hr. Nils! udbrød en af de andre Svende, som kom ilende hen til ham, inden Brodde havde faaet Tid til at svare, Guds Død, jeg troer, at der maa være hændet en Ulykke paa Gaarden.

— Det vil vi snart faae at vide, sagde Brodde, men lad os dog ikke ængste os for Røgstøttens Skyld!

— Hurtig i Land og til Hest! befalede Hr. Nils,

og Svendene sprang iland endogsaa før Landgangsbroen var kastet ud. Brodde raabte til en af dem, at han skulde ride op til den nærmeste Bondegaard og give Ordre til, at Svendene med Hestene skyndsomst skulde komme ned til Stranden.

— Vi komme tidligere hjem, end de have ventet os, sagde han til Nils, og derfor holder de vel med Hestene ved Bondegaarden.

Men Nils længtes efter at komme hjem, og han raabte derfor til Svenden, som skulde løbe efter Hestene, at han skulde følge bagefter, hvorpaa han med Brodde og alle de Svende, som ikke behøvedes til at passe paa Fartøjet, begyndte at vandre til Fods hen ad Vejen til Penningeby. Men de vare ikke komne langt, førend Svenden kom løbende tilbage og raabte i en fortvivlet Tone:

— Penningeby brænder, Hr. Nils!

Et Udtryk af Sorg, Harme og Vrede viste sig afvexlende i Ridderens Ansigt, men han beholdt dog sin Fatning og spurgte efter Hestene. Svenden kunde imidlertid ikke give noget Svar, thi saasnart han havde faaet Underretning om den store Ulykke, var han over Hals og Hoved ilet tilbage til sin Herre. Men Bonden var fulgt lige efter ham og trængte sig nu frem mellem de omkringstaaende Svende og sagde:

— Det var med Nød og næppe, at Hestene kunde reddes, men de maatte føres Nord paa, thi her nede ved Stranden sværmede Mordbrænderne om med tændte Fakler, saa at jeg en Tid lang tænkte, at de ogsaa vilde stikke min Hytte i Brand.

— Godt, saa gaar vi til Fods! sagde Nils, og hele Skaren satte sig i Bevægelse.

Det var et temmelig langt Stykke Vej fra Stranden til Penningeby, og nu forekom den at være saameget længere, fordi Ingen talte et Ord. Alle vare saa forfærdede over den Ulykke, der var sket, at Ingen tænkte paa at spørge, hvorledes eller naar den var bleven iværksat, eller hvem der var Gjerningsmanden.

Da de kom ud af Skoven og kunde overskue hele

det skrækkelige Maleri, hvis Midtpunkt dannedes af de mørke Mure, over hvilke der bølgede et Hav af Flammer og en tæt, hvirvlende Røg, stod de stille. Det var klart for Alle, at enhver Tanke om Redning var forgjæves, man maatte overlade Flammerne deres Rov, indtil kun det, som de ikke kunde fortære, var tilbage — en tom og hul Skal af hvad der havde været.

Nu vinkede Nils Sture Bonden hen til sig og spurgte ham, hvad han kunde meddele angaaende denne sørgelige Begivenhed.

— Igaar, sagde Bonden, gik jeg op til Slottet for at tale med Eders gamle Foged, og just som vi sad til Bords i Svendestuen ved Aftensmaden, kom de nedrige Forrædere ....

— Hvem vare de? spurgte Nils alvorlig.

— Fogden sagde, at det var Erkebispens Folk .... jeg kjendte dem ikke!

— Erkebispens Folk?

— Ja, det sagde han. De red lige hen til Porten, og da der ingen Svende var til at forsvare Slottet, red de ind paa Gaarden, og deres Anfører befalede dem strax at stikke Ild i alle fire Hjørner .... Vi stod som en Flok Faar overfor Skovens Ulve; den Eneste, som ikke tabte Fatningen, var den gamle Foged — Gud være hans Sjæl naadig — thi det voldte hans Død, det er jeg sikker paa!

Bonden tørrede sine Øjne med Trøjeærmet, endogsaa Mindet om Tildragelsen gjorde et saa stærkt Indtryk paa ham.

— Min gode Mand! sagde da Nils og klappede ham venlig paa Skuldren, I ser, at jeg er rolig, skjøndt jeg nu er fattigere paa Gods og Guld, end I er det ... lad derfor Jer Sorg fare! .... Alt maa have sin Tid. Hvorledes gik det min gamle Foged?

Ridderens Ord forøgede snarere end formindskede Bondens Sorg, men han blev dog tilsidst saameget Herre over sin Bevægelse, at han kunde fremstamme en nogenlunde sammenhængende Beretning om Tildragelsen.

— Fogeden hviskede til mig: Folkene frelse sig nok

selv, men Ridderens Heste maa vi tænke paa.... list Jer hen til Stalden. Jeg gjorde som han sagde, og det lykkedes mig og et Par Svende, som jeg traf paa, ubemærket at komme hen til Stalden og faae Hestene ud; vi red bort med dem netop som Flammerne begyndte at slaa ud....

— Og Fogeden?

— Ham saae jeg ikke mere til, thi da Hestene vare vel paa Vejen Nord paa, og da det var bleven Aften, ilede jeg tilbage til mit Hjem.

— Saa er det dog muligt, at han kan være undsluppen.... Vi maa skynde os til Brandstedet, maaske er der endnu Noget for os at gjøre der.

Nils ilede rask fremad, og Svendene og Bonden fulgte ham. Brodde gik ved Siden af Nils, og hans Harme og Selvbebrejdelser kjendte ingen Grændser, skjøndt han ikke med et eneste Ord eller noget Udbrud gav dem Luft.

De naaede snart Brandstedet. Luerne vare nu i Færd med at fortære det Sidste af Træværket. Det saae ud, som om Mordbrænderne vare standsede og havde hjulpen til at sprede Branden ved at antænde Alt, som ellers var utilgjængeligt. Med den gunstige Vind, der ligesom var bestilt for saa hurtig som muligt at føre Nils Sture fremad, saa at han med egne Øjne kunde blive Vidne til sit brændende Hjem, havde Fartøjet næppe behøvet den Tid, der nu var tilbagelagt fra Härstäket til Penningeby, for at føre Nils til Stedet. Dagen forud vare Erkebispens Svende komne, og uden Tvivl havde de først denne Dag forladt den brændende Gaard. Den stolte Erkebisp havde altsaa ladet Mordbrænderfaklen kaste i sin Fjendes Gaard næsten samtidig med, at han kastede denne Beskyldningen for Forræderi i Ansigtet.

Jo nærmere man kom, desto tydeligere blev det at der Intet kunde udrettes, skjøndt Svendene modig spredte sig til alle Kanter for at gjøre deres Bedste. Nils selv gik ned til Stalden, fulgt af Bonden.

Ved Indgangen fandt de den gamle Foged liggende

med kløvet Hoved. Han holdt endnu det dragne Sværd i Haanden. Sandsynligvis havde han stillet sig foran Stalddøren for at forhindre Fjenden i at trænge ind i Stalden, indtil Bonden og de to Svende havde faaet Hestene ud gjennem en mindre Port.

Nils stod en Stund og betragtede Liget; derpaa bad han Bonden at hjælpe sig med at bære det bort fra Gaarden og ud over Broen. Paa et højt Sted ved Stranden lagde de Liget ned, og Nils sendte Bonden afsted med Befaling til Svendene om at samle sig hos ham.

Da Nils nu en Stund var alene, havde han Tid til at tænke over, hvad der var hændet, og beregne Følgerne deraf. Det Lumske og Nedrige i Erkebispens Adfærd smertede ham dybt. Det var en Handling, som nok kunde sammenlignes, men som dog i beregnende Ondskab overgik Broderens, David Bengtssons, da han i sin Tid tog Nils til Fange. Den første var mere raa, ligesom Ridderen selv ikke var saa dannet som sin lærde Broder Erkebispen; den sidste var af en finere, men tillige mere djævelsk Natur. Naar David vilde berøve sin Fjende Friheden eller maaske Livet, saa vilde Erkebispen berøve ham ethvert Middel, ikke alene til Iværksættelsen af hans Planer, hvis han overhovedet ifølge Erkebispens Mening havde saadanne, men ogsaa til Selvopholdelsen.

Han var nu lige saa fattig som Kong Carl, for hvem han stod i Begreb med at drage Sværdet. Penningeby var det Eneste, han ejede; nu var det ødelagt, og saaledes som Sagerne stod, vilde det vare mange Aar, inden han vilde være i Stand til atter at bygge det op. Men ikke nok hermed. Skam og Foragt var den Gang, ligesom desværre til alle Tider, Fattigdommens Ledsagere, især naar den Fattige traadte frem som den, der vilde udføre noget Stort og Mægtigt.

Dernæst tænkte han paa sin Hustru og sine Børn, som nu vare uden Hjem og udsatte for alle Fattigdommens Savn og Lidelser, lige saa meget, om ikke mere end han selv. Her havde hans Hustru skuet Dagens Lys, her havde hun henlevet sin Barndom, og her var

hun voxet op til en blomstrende Mø, der havde rakt ham hans Lykkes røde Rose. Disse Tanker forøgede i høj Grad det Bitre i hans Ulykke. Bygningen med alle dens Minder, der ligesom sukkede imod ham ud af Luernes Ringdands, havde nu for ham noget Forfærdeligt, vildt Uhyggeligt over sig. Det var Resakvindens Rose, rødere end nogensinde, som nu smeltede sammen til en uformelig Masse, uden at han kunde røre en Finger til dens Redning. Det var Gjenskinnet af hans Lykkehalsbaand, som svandt bort derhenne, netop der, hvor nu i den tykkeste Røg en Ildring blinkede frem, — ret som om Britas graa Falk netop i dette Øjeblik med udbredte Vinger var svævet hen over Penningeby og havde stjaalet hans Lykke, for aldrig at bringe ham den tilbage.

Medens han saaledes stod hensunken i sørgelige Betragtninger, kom Svendene tilbage fra den brændende Bygning. Kun Brodde manglede. Han var forsvunden, saasnart det var blevet klart, der Intet var tilbage, som kunde reddes.

Pludselig hørtes en Rytter komme galopperende Syd fra, og da han kom saa nær, at han kunde se Svendeskaren, sprang han af Hesten og raabte:

— Hvor er Eders Herre?

Det var Sten Sture. Nils traadte frem, og de to Venner sank dybt bevægede i hinandens Arme.

— Jeg kan ikke byde Jer Velkommen i mit Hjem, sagde Nils og greb Vennens Haand. Nu ejer jeg intet andet Hjem end Sverigs Rige.

— Og dette Hjem, svarede Sten, skal ingen Fjende kunne brænde saaledes ned til Grunden, som Jert Penningeby .... Jeg mindes den Aften, da I der skjænkede mig Jert Venskab, og saa vist, som jeg da bar den graa Falk op paa Jert Værelse og saaledes var Aarsag til Tabet af Jert kostbare Halsbaand, saa vist vil jeg nu med Liv og Sjæl hjælpe Jer, ikke til at gjenvinde dette Halsbaand, thi det formaar jeg ikke, men til at gjenvinde Jert Hjem, selv om det, som I siger, var Sverigs Rige.

— Det er, som jeg siger, Sten .... jeg vil vinde Sverigs Rige, men jeg vil vinde det for Kong Carl, og

enten jeg nu vinder det eller ikke, forlanger jeg ikke mere af mit Fædreland, end at det vil unde mig en Grav og skjænke min Hustru og mine Børn saa Meget, at de ikke behøver at sulte.

Nils var sønderknust, det Forfærdelige i denne Nidingsdaad var lige ved at tilintetgjøre ham, men man saae, hvorledes han mandede sig op, og der laae en mægtig Fortryllelse i den Kraft, hvormed han bar sin Skjæbne. Sten kunde ikke tilbageholde de frembrydende Taarer.

— Nils, Nils, udbrød han, stol paa mig, hvad enten I lever eller sætter Livet til paa den Vej, som I nu har i Sinde at betræde!

Der indtraadte et Øjebliks Taushed, som imidlertid afbrødes af Sten, der nu, efterat hans heftige Bevægelse havde lagt sig lidt, kom i Tanker om, hvad der havde fremkaldt hans hurtige Ridt til Penningeby.

— Men nu til Hest, Nils, og rid Nord paa, saa hurtig som mulig, thi Jer Fjende er i Hælene paa Jer! St. Erik være lovet, der gav mig en saa god Hest; thi uden den vilde I inden kort Tid have siddet i Taarnet i Stockholm, og naar I først var kommen der, vilde I næppe mere have faaet Dagens Lys at se .... Hundrede Svende red samtidig med mig bort fra Stockholm; de havde Befaling til at bemægtige sig Jer død eller levende, og desforuden har jeg paa Vejen mødt de hundrede, som have stukket Penningeby i Brand ....! Guds Død, jeg tænker, at den Ild vil brænde Sverigs Rige ud af Erkebispens Hænder istedenfor at varme dem.

Sten talte hurtig og bestemt, ligesom om han med selve Hastigheden af Ordene vilde antyde, at den størst mulige Skyndsomhed var nødvendig. Til hans store Forbauselse blev Nils dog staaende ubevægelig en Stund, som om han betænkte sig, men endelig sagde han:

— Vel an, jeg vil forsøge paa at frelse mig, skjøndt det vil være forbunden med næsten uoverkommelige Vanskeligheder, især da jeg ikke veed, hvor jeg skal finde mine Heste .... Men først et Ord til Eder, Svende, I som hidtil har fulgt mig ærlig og trofast og aldrig givet mig

Grund til Misfornøjelse. Modtager Alle min varmeste Tak.... det er desværre den eneste Løn, jeg nu kan give Eder.... men hvis Lykken igjen bliver mig gunstig, saa skulle I atter komme til mig, og jeg vil da rigelig betale Eder den Løn, som I saa redelig have fortjent.... Jeg vilde gjerne have Eder med mig, men nu er jeg kun en fredløs Mand; derfor Farvel.... og Gud være med Eder!

En Mumlen hørtes fra Svendene, som stode der med rynkede Øjenbryn og nedslagne Blik. Det var tydeligt, at Ridderens Ord havde mishaget dem.

Sten Sture betragtede dem med et Blik, hvori Forbauselse og Vrede vare lige fremherskende, og han var nær ved at slynge en Bebrejdelse mod dem. Ogsaa paa Nils Sture syntes deres Tøven at gjøre et smerteligt Indtryk. Han kunde dog aldrig tro, at nogen af hans Mænd i Nodens Stund vilde fremtræde med en Fordring paa ham.

Hr. Sten vendte hurtig med tydelig Uvillie Svendene Ryggen og greb Nils Haand, idet han pegede paa sin Hest, men nu traadte den ældste af Svendene frem og sagde, idet han slog sig for Brystet:

— Gud give, jeg kunde tale, som jeg føler det her; men naar I blot kan forstaa mig, Hr. Nils, saa er jeg tilfreds.... Jeg vil derfor sige Eder, at medens vi nu sidst laa i Stockholm og ventede paa Eder, kom en Mand ombord og tilbød os dobbelt saa høj Løn, som I giver os, hvis vi vilde forlade Eders Tjeneste og gaa i Erkebispens.... Vi afslog hans Tilbud, og havde Brodde ikke ført ham bort fra Skibet saa hurtigt, som han gjorde, havde vore Næver kradset vort Nej ind i hans Ryg, saa at den var bleven baade gul og blaa. Nu er det min Mening at sige Eder, at alle vi Svende ville følge Eder, hvor I end drager hen, og hvad enten I vil det eller ikke.... I er nu lige saa fattig som en af os, men vi ville vise Eder, at der er Noget, som ogsaa vi skatte højere end Guldet. I har været os en god Herre i Lykkens Dage, og derfor ville vi være lige saa gode mod Eder i Ulykkens. Det er min Mening om Sagen,

vedblev han, idet han vendte sig om mod de andre Svende, og finder I, at jeg har talt vel, saa giver det tilkjende!

— Jo, jo, raabte nu alle Svendene som med en Mund, vi ville gaa i Døden for Hr. Nils.

Sten Sture kunde ikke tilbageholde sin Bevægelse, da han saae dette Bevis paa Svendenes Kjærlighed og Hengivenhed for deres Herre. Denne Sidste saae atter paa dem med et Udtryk, der straalede af Glæde.

— Jeg takker Eder! udbrod han, idet han strakte Armene ud mod dem. Nu er jeg rigere i min Fattigdom end nogensinde før, thi nu veed jeg, at ni redelige Hjerter følge mig, ikke for Lønnens Skyld, men af Hengivenhed.... Hav Tak! Nu tror jeg, at vi tilsammen ville kunne udrette noget Godt og Stort!

Nils trykkede Svendenes Hænder, den ene efter den anden, derpaa befalede han en af af dem ile Nord paa for at begive sig til hans Hustru, Fru Brita, og fortælle hende, hvad der var hændet, samt at han selv var draget op til Dalarne.

— Og saa afsted! raabte han, idet han rakte Hr. Sten sin Haand til Afsked.

Men da hørtes Lyden af Hestetrav. Det var en hel Skare, som kom ridende bag ved Skoven. Alle stod, som om de pludselig vare blevne forvandlede til Stenstøtter.

— Tag min Hest, Nils, tag min Hest! raabte Sten Sture. For mig er der ingen Fare, og Eders Svende frelse sig ogsaa nok.... I Guds Navn, tag min Hest, Nils..... tov ikke et Øjeblik, thi saa er al Frelse umulig!

— Nej, svarede Nils med funklende Øjne, jeg vil ikke flygte fra min brændende Gaard som en jaget Hjort. Har Gud udset mig til sit Værktøj for at frelse Sverig, saa maa jeg kunde bane mig en Vej herfra med mit gode Sværd.... hvis ikke, saa vil jeg ende mit Liv her. Jeg vil ikke vige et Skridt; her vil jeg falde ved Siden af min trofaste Foged, hvis Skjæbnen har bestemt det saaledes....

Medens han endnu talte, viste de første Hestehoveder sig bag Træerne. Der indtraadte en højtidelig Taushed, som kun afbrødes af den raslende Lyd, der frembragtes, da Ridderne og Svendene drog deres Sværd.

Men i Stedet for et Kampraab hævede der sig et Jubelraab mod Himlen. Det var Brodde, som kom med de frelste Heste. Han havde indset Nødvendigheden af at forlade Penningeby saa hurtig som mulig, og han var derfor, saasnart han saae, at der Intet videre var at gjøre der, ilet Nord paa, for at søge at finde Hestene, hvilket ogsaa var lykkedes ham.

Imidlertid var der ingen Tid at spilde.

— Nu først til Länna med min Fogeds Lig, befalede Nils, og saa bort herfra!

To Svende løftede varsomt Liget op paa en Hest. Ridderne og de øvrige Svende steg til Hest, og derpaa red de i langsomt Skridt henad Vejen til Länna Kirke.

XV.

Fru Ylianas Gaardsfoged.

Det var et Par Dage efter de sidst berettede Begivenheder, og en ualmindelig varm og skjøn Efteraarsmorgen. Solen straalede klart ned fra den blaa Himmel, og den sagte, milde Vind aandede kun Varme hen over Hammarstads Omegn. Den lille Elv flød rislende frem mellem de løvrige Træer, i hvis Kroner Bierne med forøget Iver indsamlede deres sidste Høst, og Fuglene sang deres smukkeste Sange. Alt var saa stille og fredeligt, som om Sorg og Bekymring aldrig kunde naa denne lille Krog af Verden.

To Drenge legede ved Bredden af Elven, og den ene af dem morede sig med at kaste Sten henover Vandfladen.

— Saae Du, Moritz, sagde han, saae Du den Sten, den gik hen over Lindetræet!

Moritz saae op med et Smil og sagde:

— Det var vel Vinden, Svante, som tog Stenen.

— Vinden! raabte Svante foragtelig og svingede allerede en ny Sten i Haanden. Pas nu paa, saa skal Du faae at se, om det er Vinden. Og han kastede Stenen med en saadan Kraft og Behændighed, at den foer højt op over Lindetræet.

— Hvad siger Du nu, Moritz? sagde han. Jeg tænker, jeg snart vil kunne ramme Vejrhanen paa Hammarstad, saa at den falder ned; det undte jeg gjerne den ondskabsfulde Fru Brita. Men hvad er det? .... En And! Stille, Moritz, stille, den maa jeg have!

Han sneg sig sagte gjennem Buskene langs Bredden og Moritz, som ikke vilde forlade sin Broder, fulgte forsigtig efter. Der var dog et længere Stykke Vej, end Svante havde beregnet, hen til det Sted, hvorfra han med nogen Udsigt til Held kunde sende en Sten ud mod Anden. Og da de efter en Del Besvær naaede dette Sted, var den allerede svømmet længere ud i Strømmen. Dette æggede imidlertid kun Svantes Iver.

Paa Vejen fra Hammarstad, som her nærmede sig Flodbredden, kom en Kvinde ridende i Skridtgang. Hun standsede, da hun fik Øje paa Drengene.

— Hvad mon de vilde Drenge bestille der? spurgte hun en ung Svend, som red lige bag ved hende. Jeg faar nok ingen Ro, saalænge Fru Iliana og hendes Veninde opholde sig her i Nærheden .... Svante, er det Jer, Svante? raabte hun med høj og bydende Stemme.

Men Svante hørte hende ikke eller lod idetmindste, som han ikke hørte hende. Han fortsatte sin Gang langs Flodbredden medens Moritz derimod blev staaende.

— Moritz, kom herhen, raabte den fortørnede Frue til denne, da hun var lidt nærmere ved ham.

Og Moritz gik hen og hilsede artig paa Damen, i hvilken han gjenkjendte Fru Brita Olofsdatter fra Hammarstad. Men Fru Brita syntes ingenlunde at betragte

det smukke Barneansigt med milde Øjne. Tvertimod saae det ud, som om Fromheden og Godheden i Drengens Øjne fremmanede de modsatte Følelser i hendes. Hendes Øjne lynede formelig, skjøndt Læberne smilte.

— Det er Svante, som løber derhenne, kan jeg tænke, sagde hun; hvad bestille I her?

— Jeg plukkede Blomster nede ved Flodbredden, svarede Moritz.

— Plukkede I Blomster? Hvor har I dem?

— Jeg lod dem ligge dernede, da jeg fulgte efter min Broder Svante!

— Du lyver! .... I foretog Jer noget Andet. Svante skjuler sig, og det gjør han klogt i. Sig Sandheden, Moritz, hvad bestilte I her?

Det raslede i Buskene tæt bag ved Svenden, men han sad der saa sløv og dorsk, som om han aldeles ikke brød sig om, hvad der foregik omkring ham.

— Naa skynd Dig, Moritz! raabte Fru Brita, hvad bestilte I her?

Drengens Øjne hvilede saa aabent og fast, men tillige saa fromt paa Fru Brita, at der ikke behøvedes mere for at overbevise hende om Sandheden af hans Ord.

— Jeg har jo allerede sagt Eder det, Fru Brita! svarede han.

— Naa Du hellige Guds Moder! hvilken fordærvet Tid vi leve i .... staar ikke Barnet der og lyver mig lige op i Øjnene, raabte Fru Brita med funklende Øjne, og idet hun bøjede sig ned over Hesten, udstrakte hun sin Haand, greb Drengen i Øret og borede sine Negle ind i det.

Man kunde tydelig se paa Drengens Ansigt, at Smerten ikke var ringe, og Taarerne traadte ham i Øjnene, men ikke en Lyd kom over hans sammenpressede Læber.

— Vil Du sige mig Sandheden? spurgte atter Fru Brita i en barsk Tone.

Men Moritz tav.

Da kom en velrettet Sten og ramte Fru Britas

Hest mellem Ørene, saa at den pludselig gjorde et Spring til Siden, og Fru Brita gav Slip paa Drengens Øre, da hun fik nok at bestille med at holde Styr paa Hesten.

I det Samme kom Svante springende frem fra Buskene. Han havde baade hørt og set Fru Brita, og da han saae Moritz gaa hen til hende, var han hurtig vendt om og ilet efter ham. Stenen, som han havde tiltænkt Anden, brændte i hans Haand, da han saae Fru Britas uforsvarlige Opførsel, og hans Vrede fik Overhaand over ham, han kastede Stenen og traf Hestens Hoved.

— Her er jeg, Fru Brita, hvad vil I mig? spurgte han med en uskyldig Mine; men da han saae, hvor umuligt det var for Fru Brita at holde Styr paa Hesten, sprang han til, greb den i Bidslet og tvang den til at staa.

Fru Brita sad som falden fra Skyerne. Den lille Dreng var lige saa stærk som modig, og i hans Blik laa der noget Trodsigt, som om han vilde sige: „Vogt Jer, at I ikke kommer mig for nær!“ og dette syntes at gjøre et vist Indtryk paa hende, skjøndt hun var kridhvid i Ansigtet af Vrede og Forbittrelse. Hvoraf det kom, at hendes føjelige Hest havde faaet et saadant Anfald af Uregjerlighed, kunde hun vel ikke forstaa, men hun var overbevist om, at den lille Fyr, som stod foran hende og saae paa hende med sine store Øjne, kjendte Grunden dertil, og det bidrog ikke til at berolige hendes Sind.

— Af Djævleæg kommer der Djævleunger, siger Ordsproget, og det maa sandes her, sagde hun.

— Jeg taaler ikke, at man taler ilde om min Fader! sagde Svante og saae Fru Brita uforfærdet ind i Øjnene.

— Vil Du holde Mund, Dreng! raabte Fru Brita .... Jeg vil dog se, om I har Lov til at voxe op uden Tugt .... I skulle faae en ordentlig Revselse, det kan I stole paa.

Med disse Ord satte hun sig tilrette i Sadlen og foer afsted saa hurtig, som hendes Hest kunde løbe.

Saasnart hun var forsvunden, tog Svante Broderens Haand og spurgte med et venligt Blik:

— Hvad vilde hun?.... hvad sagde hun?

— Hun troede mig ikke! svarede Moritz.

— Troede hun Dig ikke?.... Vent kun, Fru Brita; lever I, naar jeg bliver stor engang, saa skal I høre fra mig, det kan I stole paa.... Men nu maa jeg se efter, hvor min And er bleven af... Se, Moritz, derhenne svømmer den endnu!.... kom! Og med disse Ord greb han Broderens Haand og ilede med ham tilbage til Flodbredden.

Imidlertid red Fru Brita fremad, og jo mere hun tænkte over, hvad der var sket, desto mere voxede hendes Vrede. Da hun endelig naaede Gaarden, hvor Fru Iliana boede, kogte det i hende, og det første Bevis paa, hvad der foregik i hendes Indre, fik hendes søvnige Svend. Han skulde hjælpe hende ned af Hesten, men gjorde det ikke hurtig nok, hvorfor hun tildelte ham et saa kraftigt Slag paa Øret, at han tumlede et Skridt til Siden og derpaa næppe vovede at tage fat i Bidslet, hvilket forskaffede ham nok et Slag paa det andet Øre — „For Ligevægtens Skyld“, som Fru Brita sagde.

Inde i Storstuen befandt sig Fru Iliana, hendes Søster Ingeborg og Nils Stures Hustru, Fru Brita Karlsdatter. Den Førstnævnte ilede ud, saasnart hun fik Underretning om Fru Britas Komme, og der behøvedes kun et flygtigt Øjekast for at se, at hun var i et meget slet Humør.

— Man skulde næsten tro, at man kom til en ubeboet Gaard, sagde Fru Brita, idet hun kastede et vredt Blik paa Fru Iliana, der paa alle optænkelige Maader søgte at adsprede Fru Britas Misstemning. — I har dog vel baade Svende og Tærner, ikke at tale om Eders Gaardsfoged.

— Træd indenfor, Fru Brita, svarede Fru Iliana i en venlig Tone, og forsmaa ikke, hvad vi her paa denne lille Gaard kunne byde Eder. Jeg har virkelig ikke nogen af mine Folk ved Haanden, og jeg kunde

heller ikke ane, at jeg skulde faae saa kjært Besøg saa tidlig paa Dagen.

— Jeg vil tale med Jer, Iliana, i et vigtigt Anliggende, sagde hun; men I har vel endnu Eders Gjæster hos Eder?

— Ja, Brita, det har jeg!

Fru Brita rystede paa Hovedet og sagde:

— Vi høre Begge til Familien Axelssons mægtige Slægt .... og jeg synes, vi burde vise hinanden mere Fortrolighed. Jeg er desuden den Ældre ... og alligevel maa jeg opsøge Jer, hvis der skal finde nogen Omgang Sted imellem os. Hvor længe har I i Sinde at opholde Eder her? Vil I maaske ogsaa tilbringe Vinteren her?

— Dette Spørgsmaal kan jeg ikke besvare med Bestemthed, svarede Iliana smilende; men træd indenfor, jeg længes efter at høre, hvilket Ærinde det er, som denne Gang fører Eder til mig.

De to Damer traadte nu ind i Storstuen, hvor Ingeborg og Fru Brita Karlsdatter kom den stolte Frue i Møde med en venlig Hilsen. Men Begges Hilsen besvaredes lige tvært, og Alle saae, at det var noget meget Alvorligt, som denne Gang vilde komme paa Tale. Fru Iliana saae paa sin Veninde med et Blik, der tydelig sagde, at hun ikke for Alt i Verden vilde være alene med sin Frænke, og denne sad stiv og majestætisk paa Bænken, ligesom om hun ikke ret kunde komme frem med hvad hun vilde sige.

— Hr. Nils farer omkring paa Søen! sagde Fru Brita Olofsdatter, idet hun kastede et vredesunklende Blik paa den Omtaltes Frue. Han har fornylig været hos min Farbroder paa Gotland.

— Jeg har desværre ikke hørt fra ham, siden han drog fra Penningeby, svarede Fru Brita med et Suk.

— Ja, man kan mærke paa Eders Sønner, at de er uden streng Opsigt, Fru Brita .... og jeg vil bede Eder om, at holde dem borte fra Hammarstads Grund, der have de Intet at bestille, og træffer jeg dem der endnu engang, saa tugter jeg dem.

— Have de paa nogen Maade forset sig mod Eder?

— Om de have forset sig mod mig eller ikke, kan være ligegyldigt; men jeg vil ikke taale dem paa min Grund.... Noget Lignende kunde jeg ogsaa sige til Jer, Iliana....

— Til mig? udbrød Fru Iliana forundret.

— Ja, Iliana.... og det er i den Anledning, at jeg er kommen.... Vil I sælge mig denne Gaard?

— Eders Spørgsmaal kommer mig saa pludseligt, svarede Fru Iliana undvigende.

— Vore Gaarde ligge for nær ved hinanden, saafremt I tænker paa at tage stadigt Ophold her, og desuden vil jeg sige Eder det rent ud, Eders Foged behager mig ikke. Han bekymrer sig om alt Andet, end det han burde bekymre sig om. Han gaar omkring og holder Sladder med mine Folk, og det kan jeg ikke lide.... mine Folk vil jeg have for mig selv! Jeg har flere Gange truffet ham indenfor Hammarstads Mure..... hvad vil han der? hvad har han at bestille der? Saa sandt jeg lever, jeg kaster ham i Taarnet, naar jeg næste Gang træffer ham paa forbudne Veje.... Naa, Iliana, vil I saa sælge mig Gaarden eller ej?

— Kjære Frænke, svarede Iliana, Eders Spørgsmaal kommer mig, som sagt, altfor pludseligt.... Gaarden tilhører min Mands Slægt, og jeg har for Skik ikke....

— Snak, Iliana, afbrød Fru Brita, sig hellere rent ud, at I ikke vil sælge den, saa veed jeg, hvad jeg har at rette mig efter.

— Jeg vil idetmindste raadføre mig med....

— Raadføre, ja.... jeg kan forstaa, I vil raadføre Jer med Hr. Nils....! Jeg som Slægtning maa vel kunne raade Eder bedre.... Hr. Nils, ja det er rigtignok den Rette!

— Hr. Nils var min salig Mands bedste Ven.

— Og min Fjende, saa gaar det Ene lige op med det Andet.... er det ikke ham, der har maget det saaledes, at jeg kommer til at tabe de Penge, som hans Broder er mig skyldig, er det ikke....? Jo, det er ham,

og ham vil I spørge til Raads .... Hellige Guds Moder, jeg frygter for, at der er et skabet Faar i Hjorden, og at der flyder mere af Jer Moders end af Jer Faders Blod i Eders Aarer! .... Men I kan da idetmindste føje mig i at sende Eders Foged til en anden Gaard, eller endnu bedre, lade ham drage, hvorhen han selv vil .... Han forstaar sig ikke bedre paa at føre en Plov, end I forstaar Jer paa at styre et Skib ....

— Men hvad har I da egentlig mod min Foged? spurgte Iliana.

— Det har jeg jo sagt Eder ... Først og fremmest har jeg det imod ham, at det synes at behage ham mere at gaa og Ingenting bestille paa Hammarstad, end at passe Jer Gaard, og det synes jeg er Grund nok .... Der findes ikke et Værelse i mit Hus, hvor jeg kan være sikker mod at se den fordømte Foged træde ind, snart under det ene, snart under det andet Paaskud. Nu vil jeg have en Ende paa den Leg! I veed, at jeg i det sidste Aar har været nødt til at opholde mig paa et andet Sted, og jeg troede, at jeg, naar jeg kom tilbage, skulde være fri for hans paatrængende Besøg, men hvem mener I var den Første, jeg mødte ved min Tilbagekomst? Naturligvis Jer Foged!

— Den Sag er let at raade Bod paa, sagde Iliana. Jeg vil forbyde ham at besøge Hammarstad.

— I vil altsaa heller ikke i denne Sag rette Jer efter min Villie, Iliana?

— Jeg synes, vedblev Iliana, at jeg paa den Maade retter mig bedst efter Eder; jeg vil meddele ham min Befaling i Eders Nærværelse, saa at han ikke skal have det ringeste Paaskud at undskylde sig med, hvis han til Trods for mit Forbud atter besøger Hammarstad.

Med disse Ord gik Iliana ud for at kalde paa sin Foged, og Fru Brita kom derved til at kaste et Blik paa Fru Brita Karlsdatter, hvis Blegheb vakte hendes Opmærksomhed og syntes at bekræfte hendes Mistanke. Thi hun havde for længe siden anet, at den nye Foged paa Nabogaarden havde at bestille med Noget, som angik hende meget nær. Og det forholdt sig unægtelig ogsaa,

som hun tænkte. Hollinger havde med en Snuhed og Udholdenhed, der langt overgik Alt, hvad Fru Brita kunde ane, omspundet hende med et Net, hvori hun uden Tvivl tilsidst vilde blive fanget, om det ogsaa varede en Stund, og med en Dristighed, der ikke veg tilbage for Nogetsomhelst, var han, som Fru Brita havde omtalt, optraadt paa Hammarstad i selve Husets mest afsidesliggende Værelser.

Fru Brita havde nu taget den dorske og aandssløve Svend, som ledsagede hende paa Turen til Fru Iliana, i sin Tjeneste. Hun havde nemlig fattet Mistanke om, at den paatrængende Foged havde forstaaet at bestikke hendes Svende, og havde derfor antaget til sin personlige Tjeneste et Menneske, som selv om han ogsaa lod sig bestikke, dog ikke ville være i Stand til at blive til nogen synderlig Nytte for hendes Fjende.

— Fejler I Noget, Fru Brita? spurgte Brita Olofsdatter, I bliver pludselig saa bleg.

— Nej, svarede den Tiltalte, jeg kom kun til at tænke paa min Frænde, Kong Carl, da I talte om min Svogers Gjæld til Eder .... Denne Gaard tilhørte engang ham, og min Broder, Gud være hans Sjæl naadig, fik den af ham.

I dette Øjeblik aabnedes Døren, og Fru Ilianas Indtræden afbrød Samtalen.

— Naa, spurgte Brita Olofsdatter, hvor er saa Fogeden?

— Jeg kan for Øjeblikket ikke finde ham, svarede Iliana lidt ærgerlig.

— Nej, det troer jeg gjerne! Skal jeg sige Jer, hvor I kan finde ham? .... Han er paa Hammarstad, saa vist som jeg er her ... og det siger jeg Jer, Iliana, at træffer jeg ham denne Gang paa Hammarstad, saa udfører jeg min Trudsel til Trods for vort Slægtskab ... saa kan I bagefter gjøre, hvad I lyster.

— Husk dog paa, Brita, at han er i min Tjeneste, og jeg giver Eder mit Ord paa, at han ikke oftere skal sætte sin Fod paa Eders Enemærker.

Men Fru Brita hørte ikke paa, hvad Fru Iliana

sagde. Hun sprang op med en Hurtighed, som om det gjaldt Livet, ilede ud i Gaarden og kaldte med tordnende Stemme paa sin Svend.

Fru Iliana blev tilbage i Værelset. Hun, som ikke kjendte den egentlige Hensigt med den nye Gaardsfoged, og ved Byttet kun havde villet gjøre sin ædle Ven, Hr. Nils, en Tjeneste, kunde ikke forstaa sin Frændes Optræden, og hendes Sind fyldtes med Harme over dennes altfor vidt drevne Beskyldninger og Krænkelser. Brita derimod, som kjendte hele Sagen, var inderlig bedrøvet, da hun saae, hvilke Ubehageligheder den voldte hendes kjæreste Veninde, og hun kunde ikke tilbageholde et dybt Suk, medens et Par Taarer trillede ned ad hendes Kinder.

Med inderlig Venlighed greb da Iliana hendes Haand og sluttede hende ømt til sig, samt bad hende ikke tage sig det Skete saa nær.

— Naar jeg blot vidste, sagde hun, at Eders Herre og Mand, Hr. Nils, ikke længer behovede min rigtige Foged, vilde jeg med Glæde føje min Frænke .... Men jeg sætter hans Ønsker højere end Fru Brita Olofsdatters.

Imidlertid kom den trevne Svend med Hestene og hjalp sin Frue op i Sadlen, hvorpaa hun forlod Gaarden endnu mere forbittret, end hun var kommen.

Hun spejdede af og til hen over Markerne, som omgav Vejen, eller ned mod Flodbredden, ligesom hun ventede enten at faae Drengene eller Fogeden at se. Men hun hverken mødte Nogen paa Vejen eller opdagede noget levende Væsen, saa langt hendes Øje kunde se. Et Par Gange vendte hun sig hurtig om og saae paa den halvsovende Svend, ligesom hun havde havt i Sinde at tiltale ham, men der kom ikke et Ord over hendes Læber. Hans Udseende var ogsaa saadant, at det ikke gav Haab om noget videre oplysende Svar, hvis hun virkelig havde tiltalt ham.

Saaledes gik hele Vejen, indtil de var ganske nær ved Hammarstad. Da vendte Fru Brita sig endnu engang om mod sin Tjener.

— Har I set Fogeden? spurgte hun, men maatte i en skarp Tone fornye Spørgsmaalet, førend hun fik det korte Svar:

— Ja!

— Hvor saae I ham?

— Hvor jeg saae ham? gjentog Svenden. Han stod ved Eders Side, da vi red bort fra Hammarstad!

— Dosmer! udbrød Fru Brita og kastede et Blik af knusende Foragt paa Svenden.

Men denne var ligesaa uimodtagelig for dette tause Sprog. Han saae ligesaa søvnig ud nu som før. Derpaa red de igjen nogle Skridt, og saa spurgte Fru Brita igjen:

— Har I set Fru Ilianas Foged?

— Ja! svarede Svenden.

— Saa Gud naade Jer, elendige Kræ, raabte Fru Brita, hvor saae I ham?

— Hvor jeg saae ham? .... Ja, det var netop som vi red bort fra Hammarstad... da saae jeg ham.

Nu standsede Fru Brita midt paa Vejen, satte begge Hænderne i Siden og saae med sine lynende Øjne paa den stakkels Svend, der sad og stirrede paa hende, uden ret at vide, om han skulde vove at holde stille saaledes ligeoverfor sin fortørnede Madmoder, der visselig ikke var til at spøge med. Til hans store Forbauselse sagde hun dog ikke andet end de faa Ord:

— Naar I næste Gang ser ham, skal I strax sige mig det!

Resten af Vejen tilbagelagdes saa hurtigt, som Fru Britas Hest kunde løbe, og da hun havde naaet Hammarstad, steg hun af Hesten uden at vente paa sin Tjeners Hjælp. Faste — saaledes hed Tjeneren — stod længe og saae efter hende, men derpaa begav han sig til Stalden med Hestene. Fru Brita ilede op ad Trapperne og foer gjennem det ene Værelse efter det andet, indtil hun ganske stakaandet og dryppende af Sved traadte over Tærskelen til Loukammeret.

Her sad hendes Skriver, Foged eller, om man vil, hendes Fortrolige ved et Bord, sysselsat med Skriverier.

Ved Siden af ham laa et Bundt Signeter, og da Fru Brita traadte ind, rakte han netop Haanden ud for at tage dette Bundt.

— Har I set ham? var hendes første Spørgsmaal.

— Nej, jeg har hverken set eller hørt ham, svarede Gumme.

— Og dog befinder han sig ganske sikkert i dette Øjeblik her paa Gaarden! vedblev Fru Brita.

— Det er baade muligt og troligt, svarede Skriveren med et Smil, men han befinder sig ikke herinde og vil heller ikke kunne komme herind, hvis Døren er rigtig aflaaset, og saa have vi vel Intet at frygte af ham.... Skulle vi vedblive som hidtil at skjule os for ham, vilde det være bedst at sælge Hammarstad og flytte til en af Eders andre Gaarde!.... Se her har jeg nu gjort dette Kjøbebrev færdig, og jeg er vis paa, at Hr. Ove Lauritsson selv ikke vil kunne opdage, at det ikke er hans eget Segl, og endnu mindre vil han kunne bevise det.

Fru Brita gik hen til Bordet, gjennemlæste Dokumentet og undersøgte Seglet, men i det Samme hørtes der fra det ene Hjørne af Værelset, der hvor Kaminen stod, en pludselig Støj, som om en stor Sten var gaaet løs i Skorstensmuren og ramlede ned.

Fru Brita og Gumme saae hurtig hen i den nævnte Retning, men opdagede Ingenting. De saae derefter paa hinanden, men blev ikke klogere deraf. Skriveren lagde kun Haanden paa Signetknippet, ligesom for at beskytte det, skjøndt man ikke saae Noget til nogen Fjende.

Da Alt imidlertid forblev roligt, sagde Gumme med et Smil:

— Har jeg ikke sagt Eder det mange Gange, den gamle Kamin maa gjøres i Stand.... ellers styrter den en skjøn Dag helt ned.... Men nu maa Sagen have sin Gang, altfor længe har I ladet lege med Eder, og Hr. Svante paa Ekesjø lader sig ikke skræmme af, at en Ugle flyver hen over hans Skorsten, ja ikke engang om den faldt ned i hans Kamin.

— Det er sandt! ytrede en Stemme bagved de

Samtalende, og Fru Ilianas Gaardsfoged traadte frem fra Kaminen — men den ædle Ridder trues heller ikke af saadanne Ugler, som I maa være bange for; han har nemlig, hvad I ikke have: en god Samvittighed.

Fru Brita blev ligbleg og var nærved at segne om af Skræk. Gumme sank tilbage i Stolen og sad der saa stiv og ubevægelig, som om han havde faaet et Krampetilfælde.

— Jeg har længe nok gaaet paa Jagt efter Eder, vedblev Hollinger, og jeg havde næppe troet, at jeg skulde overliste Eder i Eders Lønkammer, men nu er det mig, som holder Eders Skjæbne i min Haand, Fru Brita... Ja, se kun paa mig, saaledes ser jeg ud, og mit Navn er Hollinger Birgersson.... en Søn af den Birger, som blev snigmyrdet, efterat han havde stukket det Signet, ved Hjælp af hvilket I nu har villet stjæle det elendige Guld fra Kong Carl.

Den Fare, som truede Fru Brita og Gumme ved Hollingers Optræden, gjengav dem, da den første Overraskelse var forbi, hurtig deres Aandsnærværelse.

— I lyver, Usling! raabte Fru Brita, og da hun saae, at Hollinger nærmede sig hende, tilføjede hun: Ror Jer ikke af Stedet, eller jeg lader mine Folk gribe og binde Eder og kaste Jer i Taarnets mørkeste Vraa, hvor I skal faae Lov til at sulte ihjel.

Gumme, som til Trods for Fru Britas Trudsel anede det Værste, greb lynsnart med den ene Haand Signeterne og aabnede med den anden Vinduet, ved hvilket Bordet stod, og inden Hollinger kunne hindre det, kastede han Signeterne langt ud i den her forbi flydende Flod. Alt udførtes med en Koldblodighed og Aandsnærværelse, som havde været en bedre Sag værdig.

Hollinger indsaae strax Betydningen af denne Handling, og hans Harme steg til det Højeste, da han netop nu i Sejrens Øjeblik gik glip af den. Men ogsaa han var koldblodig, og han indsaae tillige, at nu eller aldrig var Øjeblikket kommet til at handle, og at det derfor var absolut nødvendigt at gribe og benytte det.

— En slig Tale passer sig ikke for Eder, Fru Brita,

sagde han; udefra kan Ingen komme herind, det veed I bedst selv, og hvad Eder og denne Nidding og Morder angaar, som I ikke har taget i Betænkning at benytte til Eders Fortrolige, saa hør nu, hvad jeg har at sige Eder, og det gjælder i dette Øjeblik mere end Eders Ord. Ingen af Eder kommer levende ud af dette Værelse, førend I er gaaet ind paa den Betingelse, jeg nu vil stille Eder.

Det djærve, bestemte Udtryk i Hollingers Ansigt vilde alene have været tilstrækkeligt til at bekræfte hans Ord, selv om disse ikke i og for sig havde været af en saadan Beskaffenhed, at de talte tydeligt nok. Saavel Fru Brita som Gumme indsaae tydelig, at der næppe var den ringeste Mulighed for at undgaa den truende Fare, hvis der ikke skete et Mirakel. Imidlertid søgte dog Gumme at gjøre, hvad han kunde, for at vinde Tid, i Tilfælde af at Noget, der lignede et Mirakel, virkelig skulde kunne ske.

— Alt dette er mig i højeste Grad ubegribeligt, sagde han; dog antager jeg, at I, inden I skrider til nogen Yderlighed, vil sige os, hvad I egentlig vil.

— Hvad jeg vil? svarede Hollinger. Jeg vil tage Livet af Jer til Straf for, at I myrdede min Fader, og jeg vil ogsaa berøve Eder Livet, Fru Brita, for det Bedrageri, I har begaaet, og for al den Løgn og Falskhed, hvormed I er faret frem .... Ja, ved den almægtige Gud, det vil jeg gjøre, hvis I tvinger mig dertil.

— Vi ønske Intet hellere end at stille Jer tilfreds, det kan I være overbevist om, svarede Gumme.

— Nu vel, saa sæt Jer da ned og skriv, hvad jeg dikterer Eder.

Gumme satte sig, og Fru Brita satte sig ogsaa. Hollinger blev staaende mellem dem og Døren, holdende en blank, tveægget Dolk i sin højre Haand, medens han dikterede, hvad der skulde skrives. Det var en Erklæring fra Gumme, at han havde myrdet Hollingers Fader, for at denne ikke skulde forraade Hemmeligheden angaaende Kong Carls eftergjorte Signet, og fremdeles en Erklæring fra Fru Brita om, at hun ved at afbenytte saavel dette

som andre falske Signeter, paa en bedragerisk Maade havde villet berøve saavel Kong Carl som Hr. Svante paa Ekesjø og Andre store Pengesummer.

Gumme skrev meget langsomt og med hyppige Afbrydelser, hvorunder han engang imellem kastede et stjaalent Blik paa Fru Brita for at se, om der ikke skulde tilbyde sig en Lejlighed for hende til at snige sig bort bagved Hollingers Ryg. Dette var dog en Umulighed.

— Se saa, sagde Hollinger, da Gumme endelig var færdig med at skrive, sæt nu Eders Navne derunder.

Og ogsaa denne Befaling blev efterkommet baade af Fru Brita og Gumme. Men nu begyndte den Førstnævnte at tage sin Tilflugt til Bønner, uden at disse imidlertid gjorde nogensomhelst Virkning paa Hollinger.

— Eders Bønner, Fru Brita, sagde han, gjøre nu ligesaa lidt Virkning paa mig, som Hr. Erik Axelssons Forestillinger virkede paa Eder, da I saa haardnakket stod paa Eders falske Ret lige overfor Kong Carl. I en Henseende glæde Eders Bønner mig dog; de vise mig nemlig, at Gumme virkelig har nedskrevet paa Papiret, hvad jeg har dikteret.... Dog vil jeg ogsaa heri have fuld Vished.... Luk Vinduet op, tilføjede han derpaa med et Blik paa Gumme, som for første Gang i sit Liv stod der aldeles lynslagen uden at vide, hvad han skulde gjøre.

Hollinger fremtog derpaa hurtig en Læderpung og lagde deri det sammenfoldede Papir. Han havde forudset og beregnet Alt, og havde Lykken ladet vente saa længe paa sig, saa syntes den nu til Gjengjæld at ville give fuld Erstatning.

— Luk Vinduet op! raabte han endnu engang, og Gumme udførte nølende og med skjælvende Haand denne Befaling.

— Guds Ven! raabte Hollinger.

— Alles Fjende! svarede en Stemme nedenfor Vinduet.

Fru Brita og Gumme foer sammen og saae i højeste Grad overraskede ud. Begge troede paa Stemmen nedenfor at gjenkjende Faste, den sløve, enfoldige Tjener, som

Fru Brita havde taget i sin Tjeneste for at forebygge alt Spioneri fra Hollingers Side. Men medens endnu Lyden af Fastes Stemme tonede i deres Øren, saae de Hollinger kaste Læderpungen ud gjennem Vinduet, og et Øjeblik efter hørte man en Rytter galoppere bort fra Gaarden.

— Jeg sender blot Papiret til en paalidelig Mand, som kan læse Skrift, hvilket jeg desværre ikke kan, sagde Hollinger, og det vil ikke vare længe, inden vi have det her tilbage igjen.

Dette var vistnok den pinligste Stund i Fru Britas Liv næst efter den, da hun førtes fangen til Stockholm og dømtes til at brændes paa Baal for Forræderi mod Kong Carl. Gumme derimod fandt sig hurtig i sin Skjæbne, og hans opfindsomme Hjerne var allerede sysselsat med at udspekulere nye Midler til Frelse.

— Saaledes som Sagerne nu staa, sagde han til Hollinger, at I baade har mig og min Frue i Eders Magt, kan I vel lige saa godt først som sidst sige os, hvad I har i Sinde at gjøre.

Men Hollinger svarede Intet paa dette Spørgsmaal. Han stod som en Billedstøtte. Kun de skarpe Øjnes Ild viste, at han var mere aarvaagen nu end nogensinde. Minutterne syntes at gaa saa langsomt, som om Tiden stod helt stille. Endelig hørtes igjen Lyden af en galopperende Hest, først utydeligt og svagt, men derpaa stærkere og stærkere, indtil man tydelig hørte, at Rytteren red ind paa Hammarstads Gaard og standsede nedenfor det endnu aabne Vindue.

Et Øjeblik derefter blev Læderpungen kastet ind gjennem Vinduet og faldt ned foran Hollingers Fødder. Denne befalede Gumme at tage den op.

— Alt er i sin Orden! hørtes Fastes Stemme raabe nedenfor.

Hollinger stak nu Pungen i sin Trøjelomme, hvorpaa han sagde:

— Nu er mit Hverv fuldendt, men inden jeg forlader Eder, vil jeg endnu sige Eder Noget. Dette Papir, hvorved jeg er Herre over Eders Skjæbne, vil jeg

overgive i Kirkens Forvaring, og saafremt I, Fru Brita, igjen tager fat paa Eders hidtil drevne bedrageriske Haandtering .... saafremt I, usle Snigmorder, løfter Eders Haand til Hævn mod mig, vil dette Papir blive overgivet i Rigsraadets Hænder, og Eders Skjæbne er da afgjort ....

Han standsede et Øjeblik og lod sit gjennemtrængende Blik hvile først paa Gumme og derpaa paa Fru Brita.

— Det forundrer Eder, tilføjede han derpaa, det læser jeg i Eders Blik, at jeg farer frem med en saadan Skaansomhed mod Eder, men det har I Eders Fader, Hr. Olof, at takke for, Fru Brita .... Han har engang frelst mit Liv, og jeg vil derfor ikke gjengjælde det Gode, han har gjort mig, med Ondt, og for Fru Britas Skyld og ogsaa for min Herres, Hr. Nils Stures, vil jeg ligeledes lade Eders Skjæbne, Gumme, hvile i Fremtidens Skjød ....

— Den Beskyldning, at jeg skulde have snigmyrdet Jer Fader, Hollinger, vil I aldrig lovlig kunne bevise, sagde Gumme.

— Det er ogsaa min Mening, svarede Hollinger, og derfor sidder Eders Dommer i min Sværdklinge .... Men jeg vil ikke nu, da min Herre sikkert har vigtige Sager for, gjøre Noget, der kan vække hans Uvillie eller maaske gjøre ham til Gjenstand for Bagvaskelse, da jeg er hans Svend, eller udsætte Fru Iliana, hvis Gaardsfoged jeg har været, for Bagtalelse! .... Altsaa lægger jeg nu Eders Skjæbne i Eders egne Hænder .... og jeg antager, at jeg har talt saa tydelig, at I har kunnet forstaa mig.

Gummes Øjne brændte med en vild Glands. Fru Brita sad med sammenfoldede Hænder og nedslagent Blik. Maaske havde Hollingers Ord om hendes Fader gjort Indtryk paa hende, maaske fandtes der dog endnu i hendes Hjerte en lille Sprække, hvorigjennem Guds Sol kunde finde Vej derind.

Hollinger vendte sig nu om mod Døren, men i det Samme gjorde Gumme et Spring fremad, saa hurtig og

let, som om hele hans Legeme kun havde bestaaet af Sener og Muskler. I den løftede højre Haand holdt han en kort Kniv. Han havde imidlertid at gjøre med en Mand, som var ham fuldkommen voxen. Hollinger vendte sig lynsnart om, ligesom om han havde anet dette lumske Overfald, og for et velrettet Slag af hans Haand faldt den lumske Nidding bedøvet til Gulvet.

— Jeg anede det, sagde Hollinger og saae et Øjeblik skarpt paa Fru Brita, hvorpaa han tilføjede: Og en saadan Svend vil I have i Eders Tjeneste, Fru Brita!

Fru Brita syntes hverken at høre eller se.

Hollinger forlod derpaa Værelset. Nede i Gaarden traf han Faste, som kom imod ham med glædestraalende Øjne.

— I skal have Tak, Faste! sagde Hollinger. I har gjort en Gjerning, som jeg skal huske Eder, saa længe jeg lever. Var jeg Herre i Stedet for at jeg kun er en simpel Svend, vilde jeg overtale Jer til at gaa i min Tjeneste.

— Jeg vil alligevel tjene Jer! svarede den tro Svend; thi bliver jeg her, slaa de mig sønder og sammen, ja dræbe mig maaske!

— Saa følg mig, sagde Hollinger. Maaske kan I ogsaa faae Tjeneste hos Hr. Nils Sture .... ialtfald kan det vel ingensteds gaa Eder værre end her.

De forlod derpaa hurtig Gaarden og gik langsmed Hammarstadsaaen, indtil de naaede Osma Kirke.

Ved Kirkegaardsmuren stod en Graabrødremunk med Hætten trukket ned over Ansigtet og Armene korsede over Brystet. Hans dybt indfaldne Øjne, der næsten var det Eneste, man kunde se af hans Ansigt, hvilede med en ejendommelig Ild paa Landskabet foran ham, som om han der eller maaske i selve Luften saae Noget, der helt og holdent lagde Beslag paa ham.

Hollinger og hans Ledsager standsede foran Munken; denne saae dog hverken dem eller deres ærbødige Hilsen, men forblev uimodtagelig for alle Indtryk fra den ydre Verden.

Dette syntes at gjøre Hollinger modig, og han førte

Haanden indenfor Trøjen og fremtog Læderpungen, hvori han gjemte det vigtige Papir.

— Fromme Fader! sagde han ganske sagte, og til hans Glæde syntes hans Ord at naae Munkens Øre.

Øjnene brændte og Læberne syntes at bevæge sig, men det skete paa en saa spogelseagtig Maade, som om Munken havde været en død Mand, der pludselig var stegen op af sin Grav og nu traadte ud af den indviede Kirkegaardsjord.

— Han er der, sagde han med en gravlignende Stemme, ja han er der, og jeg skal træffe ham og straffe ham, og da .... først da er jeg rede til at komme til Eder, Herre!

Enten nu Synet forsvandt eller Hollingers gjentagne Tiltale vakte den gamle Munk, nok er det, han rev sig løs fra det, som hidtil havde lagt Beslag paa hans Opmærksomhed, og hans Blik vendte sig imod de To, som stod foran ham.

— Fromme Fader, sagde da Hollinger, da jeg træffer Eder, vil jeg takke Eder for den Tjeneste, I har ydet mig. Jeg kan forsikre Eder om, at I har været behjælpelig med at gjøre en god Gjerning.

— I har Ret, min Søn, svarede Munken med svag Stemme, jeg kjender Mere til den Sag, end I troer, baade hvad Fru Brita og hendes usle Skriver angaar.

— Vil I, fromme Fader, sagde imidlertid den mistroiske Hollinger, idet han fremtog Skrivelsen og rakte Munken den, vil I endnu engang læse, hvad der her staar skreven, for at jeg kan høre det med mine egne Øren.

Munken smilede, men tog Skrivelsen og læste den hojt, og nu blev Hollinger beroliget, thi Indholdet var ganske saaledes, som han havde dikteret det. Denne Gang havde han dog sat en saadan Skræk i Gumme, at denne ikke havde vovet at bedrage ham. Han stak Papiret i Pungen og gjemte denne indenfor sin Trøje.

Derefter tog han Afsked med Munken, som begav sig til den nærliggende Præstegaard, hvor han stundom plejede at opholde sig. I glad Sindsstemning tilbagelagde han derpaa Resten af Vejen, og han begyndte endogsaa

at synge Brudstykker af enkelte Viser, saa at man, da man nærmede sig Fru Ilianas Gaard, kunde høre ham i lang Afstand.

Da han traadte ind i Storstuen, befandt de tre Damer sig derinde. Moritz og Svante vare ogsaa komne hjem, men de var saa optagne af Noget, som de syslede med henne i et Hjørne af Værelset, at de slet ikke syntes at lægge Mærke til Hollinger, skjøndt de ellers holdt meget af ham.

— Guds Fred, Fru Iliana, sagde han. Nu har jeg fuldført mit Hverv her paa Gaarden og paa Hammarstad, og nu beder jeg Eder om Orlov for at begive mig til min Herre, Hr. Nils.

Fru Iliana saae forundret paa ham, men Fru Brita sprang op og slog sine Hænder sammen, dog lige saa meget af Frygt, som af Glæde; thi hun vidste ikke rigtig, om hun turde fortælle sin Frænke Sagens sande Sammenhæng.

Hollinger nærede dog ingen Betænkeligheder i saa Henseende, og han fortalte Fru Iliana, hvorledes Alt forholdt sig, og at han nu havde fuldført sit Hverv.

— Hverken Kong Carl eller min Herres Broder, Hr. Svante paa Ekesjø, skal tiere blive foruroliget ved nogen uretmæssig Fordring fra Brita Olofsdatters Side, sagde han.

— Hvorledes er det gaaet til? spurgte Fru Iliana, som blev urolig ved Tanken om, hvilken Sorg og Smerte det vilde volde hendes Familie, naar hendes Slægtning blev Gjenstand for en saa smudsig Proces.

Hollinger, som gjættede hendes Tanker, beroligede hende dog snart.

— Papirerne ere blevne tilintetgjorte i min Nærværelse, sagde han, og jeg antager, at saavel I, Fru Iliana, som Hr. Nils ville være mig taknemmelig for, at jeg har faaet Alt ordnet uden at vække nogensomhelst Opsigt og uden at give onde Tunger Anledning til Bagvaskelse, hvilket de strax ere beredte til, saasnart en Sag drages for Retten.

Fru Iliana trykkede bevæget Svendens Haand og

gav ham den forlangte Orlov, for at han kunde begive sig til Hr. Nils.

I det Samme aabnedes Døren, og en tilstøvet Rytter traadte ind. Fru Brita gjenkjendte strax en af sin Mands Svende, og hendes Hjerte begyndte at banke af en uforklarlig Uro ved Synet af Svendens mørke Mine. Denne var sendt af Hr. Nils for at underrette Fru Brita om Penningebys Brand og om Alt, hvad der stod i Forbindelse dermed. De to Drenge ilede hen til Manden, og Hollinger saae nu med Forbauselse, at den Gjenstand, som de havde været sysselsat med, var et Bundt Signeter, nemlig det, som Gumme havde kastet gjennem Vinduet ud i Floden.

Fru Britas Smerte gav sig endelig Luft i en Strøm af Taarer, og Svante lagde Haanden om hendes Hals og sagde:

— Vær rolig, kjære Moder .... den nedrige Erkebisp skal nok engang blive straffet for sin onde Gjerning.

Senere havde Fru Brita en lang Samtale med de to Svende, og samme Aften red disse tilligemed Faste Nord paa, for over Sodertelje og Arboga at begive sig til Hr. Nils i Dalarne.

XVI.

Den vordende Bisp.

Torsdagen den 14de September vrimlede det af Mennesker allevegne i Nykopings Gader. Overalt saae man Byens Borgere, Borgmestrene og Raadmændene i deres Højtidsdragter, fulgte af en Mængde Tjenere i kostbare Dragter og Svende i blanke Harnisker. Alt var Liv og og Bevægelse, og Kræmmernes glade Ansigter viste tydelig, at en saadan Begivenhed som den, der nu skulde foregaa, tillige var et godt Marked for dem.

Kong Carls Datter, Jomfru Magdalena, var an=

kommen til Byen, ledsaget af sin Slægtning, Johan Kristersson Vasa, en af Drost Krister Nilssons yngre Sønner, som var gift med en Datter af Kong Carls Halvsøster Brita Bjelke. Hr. Johan, der ligesom sin Fader og sine Brødre hidtil afgjort havde staaet paa Danskvennernes Side, var ved dette Giftermaal lidt efter lidt bleven draget over paa Kong Carls. Hans Hustru, som ogsaa hed Brita, var en Søster til Sten Sture, Nils Stures Ven, der paa en saa glimrende Maade havde udmærket sig under Bisp Kettil i Slaget ved Hälleskoven, men som desuagtet ikke af Erkebispen og dennes Venner var bleven belønnet efter Fortjeneste. Dette var dog ganske naturligt, naar man betænkte, hvor varm en Ven Hr. Sten var af Kongen; han delte heri samme Lod som saa mange Andre og i Særdeleshed som Kongens Svoger, den ædle og tapre Gustav Carlsson. Denne havde efter sin Svogers Fald trukket sig tilbage og kun passet sine Forretninger som Lagmand i Upland, en Værdighed, som han havde beklædt siden Aaret 1454.

Ogsaa han var nu ankommen til Nykøping, for som Prindsessens nærmeste Slægtning at være tilstede ved hendes Bryllup med Hr. Ivar Axelsson.

Dette Bryllup, hvortil alle Sverigs hojtstaaende og udmærkede Mænd havde modtaget Indbydelse, var Grunden til den store Forsamling af Herrer, som nu befandt sig i Nykøping. Men det var dog ikke den eneste Grund. Ved denne Lejlighed skulde der ogsaa finde en Brydning Sted mellem dem eller den, som ejede Magten, og dem, som ønskede at komme i Besiddelse af den. Her skulde tillige Forholdet til Danmark og Kong Kristian afgjores. Denne havde sendt Erkebisp Tuve fra Lund, Marsken Clas Ronnow og Hr. Egert Frille til Nykøping, for at de tilligemed Hr. Ivar Axelsson skulde være hans Fuldmægtige.

Det var derfor intet Under, at der i Byen Nykøping i disse Dage herskede det mest brogede og bevægede Liv, i Særdeleshed den Dag, da selve Brylluppet skulde finde Sted.

Tidlig om Morgenen traadte en Munk ud fra

Graabrødreklostret, fulgt af Klostrets Guardian. Den Førstes Ansigt kunde man ikke se, da Hætten paa Munkekappen var trukket helt ned over det. Den Sidstnævnte saae ud til at være en from og veltænkende Mand, i hvis ædle Ansigtstræk man læste baade Uro og Ængstelse.

— Bliv blot endnu et Par Dage hos mig i Klostret! sagde han til Munken.

— Kjære Broder, svarede denne, Gud er mit Vidne, at jeg gjerne vilde henleve min sidste Stund i Fred og Ro hos Jer i Klostret, men først har jeg et Hverv at fuldbyrde og kan derfor endnu ikke handle efter eget Tykke.

— Det var netop angaaende denne Sag jeg havde Et og Andet at tale med Eder om, Broder!

— Samme Mand .... samme Værelse .... nej, nej, gode Broder .... Stjernernes Linier have betegnet mig min Vej; nu løbe de sammen, hans og min Linie, og der, hvor de skjære hinanden, der maa det ske .... Hvad er vel Menneskets Villie mod Guds, og jeg er Herrens Redskab ....

— Hvis I blot vidste, hvilken Uro, der opfylder mit Sind for Eders Skyld ....

— Kjendte I derimod den Fryd, som hersker i min Sjæl, saa vilde Eders Uro forsvinde, og I vilde takke og prise den hellige Treenighed, fordi min Dag er kommen .... Ak, længe, længe har min gamle Herre ventet paa sin Tjener. Bed for mig, Broder, vi se næppe hinanden mere i denne Verden!

Med disse Ord forlod Munken Guardianen og traadte ud paa den aabne Plads foran Klostret. Guardianen stod længe og saae efter ham, men da Munkens Skikkelse snart forsvandt i Menneskevrimlen, gik han atter ind. Dog var der en uforklarlig Angst over ham, og han gik urolig frem og tilbage i Refektoriet. Men efter nogen Tids Forløb kom en Munk, som havde været ude i Skjærgaardene, hjem, og fortalte, at han havde mødt Broder Andreas paa den anden Side af Slottet. Han havde ligget paa Knæ ved en Sten et Stykke borte fra Strandbredden, og han havde havt Hætten slaaet tilbage. Munken havde ikke villet afbryde ham, men havde flere

Gange vendt sig om paa Vejen og set ham ligge i samme knælende Stilling, indtil han pludselig forsvandt. Sandsynligvis var han gaaet bagved Stenen for at fortsætte sin Vej og derved bleven skjult for den anden Munk, der gik ind ad Byen til.

Ved denne Forklaring vendte atter Roen tilbage i Guardianens Hjerte, saa at han med nye Kræfter kunde tage fat paa de daglige Forretninger, hans Stilling medførte.

Havde den til Klostret tilbagevendte Munk havt mindre Hastværk og set lidt nærmere efter den bedende Munk, vilde han have kunnet give sin Formand Underretninger, der vilde have forøget hans Uro ligesaa meget som de, han nu afgav, formindskede den. Thi den gamle Munk var ganske vist forsvundet bagved Stenen, men for under Jorden at begive sig til Slottet.

Her var Alting ordnet paa det Prægtigste til Brylluppet. Slotsherren, Hr. Erik Axelsson, havde ikke sparet nogen Udgift for at faae Alt saa glimrende og pragtfuldt som mulig. I Spisesalen, hvor Bryllupsgildet skulde holdes, og i de tilstødende Værelser vare Væggene behængte med nye Tapeter fra Flandern, Gulvene vare belagte med prægtige Tæpper, og de lange Bænke og Stolene var beklædte med kulørte Hynder, rigt broderede med Guld og Sølv.

Og overalt, i alle Værelser og alle Gange samt nede i Slotsgaarden vrimlede der af Svende i de stadseligste Dragter.

Hr. Erik selv sad i et af de indre Værelser, fordybet i Samtale med sin Fortrolige Olof Råd.

— Erkebispens nærmeste Venner ere her allerede, sagde Hr. Erik med rynkede Bryn, men han selv vil ikke komme, siger I. Hvorledes skal jeg forstaa det?

— I veed vel, Herre, at naar man længe har jaget Ræven, skjuler den sig dybt inde i sin Hule. Erkebispen aner Uraad, eller rettere sagt, han veed, hvad der vil gaa for sig her, og at han ikke med Magt har forjaget Bryllupsskaren, det beviser efter min Mening ikke Andet end hans Afmagt.

— Men han gjør os dog derved en Streg i Regningen ....

— Nej, vist ikke, Hr. Erik; thi saa sandt jeg er Eders Diebroder og har min Forstand i Behold, skal Axelsønnernes Magt i disse Dage stige saa højt, at Nordens tre Riger ville se derpaa med Forbauselse.... I skal blive Sverigs Rigsforstander, det vil jeg give mit Liv paa. I selv har vundet alle dem, som ere misfornøjede med Erkebispens Regimente, og Eders Broder, Hr. Ivar, vil ved at ægte Prindsessen vinde alle dem, som haabe at faae Kong Carl tilbage....

— Ja, gid denne Dag var vel overstaaet og min Broder ved Kirkens Baand forenet med sin kongelige Brud!.... Jeg veed ikke hvoraf det kommer, men det forekommer mig undertiden, at min Magt er lig et Glas, der kan knuses i min Haand.... Jeg frygter for enhver Ting, endog den ubetydeligste, naar den vedkommer dette Bryllup, thi jeg indser fuldt vel, at hvis der hænder min Broder eller Prindsessen Noget, saa at deres ægteskabelige Forening ikke kommer i Stand, saa er mit Arbejde kun halvgjort og min Magt for ringe til at byde Erkebispen Spidsen!

— Hvad Vielsen angaar, kan jeg ikke indse, at I nu behøver at nære nogen Bekymring, nu da selve Dagen dertil er kommen.... om nogle Timer vil den Sag være afgjort.

— I en Time kan der ske Meget, som tilintetgjør aarelangt Arbejde!.... Det er Noget, som er hændet mange Gange.... Dog vi ville haabe det Bedste.... Men Stockholm Slot, Olof, det beholder Erkebisp Jons, og min Magt som Rigsforstander bliver kun ringe, naar jeg ikke er i Besiddelse af Rigets fornemste Slot!

Olof Råd betænkte sig et Øjeblik. Derpaa sagde han:

— Det skal Stockholms Borgere hjælpe Eder til!

— Stockholms Borgere, gjentog Hr. Erik forbauset.

— Ja.... Erkebispen har kun en ringe Magt mod den, som I har at raade over, naar I først er bleven valgt til Rigets Forstander....

— Men Stockholms Borgere vilde dog ikke kunne sprænge Portene til Stockholms Slot, selv om Erkebisp Jøns sad ganske alene derinde!

— Hav blot lidt Taalmodighed, Herre, saa skal jeg forklare Eder, hvorledes det skal gaa til, at Stockholms Borgere ville overgive Slottet i Eders Hænder! Naar I vel er bleven Rigsforstander og de øvrige Sager ere blevne ordnede her, saaledes som I vil have det, saa at Kong Carl faaer sine Godser tilbage, saa skal I uden Ophold med de her forsamlede Herrer drage til Stockholm.... Erkebispen vil ikke kunne stille halvtredsindstyve Svende mod Eder.... Nu vel, I rider lige ind i Byen, som om den var Eders egen, og derpaa....

— Nu vel.... derpaa, Olof?

— Derpaa skal I begynde Underhandlingerne med Erkebispen, og da vil jeg se, om ikke.... ja, jeg vil ikke hedde Olof Råd, hvis jeg ikke skal kunne mage det saaledes, at Erkebispen med Glæde forlader Stockholm Slot for at frelse Livet.

Hr. Erik saae paa sin Tjener med forøget Forbauselse.

— Borgerne, vedblev denne, ere saa forbittrede paa Erkebispen, at der kun behøves et lille Vindpust for at faae Flammen til at blusse højt i Vejret, og naar saa Mængden skriger paa Blod, skal I træde frem og frelse den Truedes Liv, og saa.... ja, nu forstaar I mig vel, Hr. Erik?

Hr. Erik nikkede bekræftende med Hovedet, og efter at have siddet en Stund hensunken i Tanker, sagde han:

— Man har sagt mig, at Erkebispens Fortrolige, Canniken Helmich fra Upsala, befinder sig her i Byen. Jeg antager, at han vil kunne give mig en og anden vigtig Oplysning i denne Sag....

— Forsigtighed, Herre, Forsigtighed, afbrød Olof. Der findes ikke nogen listigere Mand i hele Sverig end denne Helmich; han er Erkebispen fuldstændig hengiven og skal nu beklæde Bispestolen i Vexiø, det har jeg faaet at vide af Hr. Ove Lauritssons Tjener, som nu er Skriver i Erkebispens Cancelli.... Helmich fik

selv Lov til at skrive Brevet til Domkapitlet og ligeledes et Brev til Paven i samme Ærind. Jeg vil derfor raade Eder til, ikke at komme denne Herre for nær .... Efter min Mening er han Eders farligste Fjende.

— Kjære Olof, svarede Hr. Erik smilende, jeg har før havt at gjøre med Folk, der fare med List og Svig .... tro mig, jeg kan baade lege med Ormen og trampe den paa Hovedet, saa den dør! Veed I ikke, hvor Kanniken er taget ind?

Olof vidste det, og han fik selv det Hverv, at bede Helmich om at forunde Hr. Erik en Samtale.

Helmich befandt sig i sit Værelse, da Olof traadte ind til ham, og var strax villig til at gaa op paa Slottet til Hr. Erik, hvilket Olof ikke havde ventet, da det dog var imod Skik og Brug, at en Lægmand, selv om han var Slotsherre, sendte Bud efter en gejstlig Herre i Stedet for selv at begive sig til ham, især naar denne var en saa anset og udmærket Mand, at han kunde komme i Betragtning ved Besættelsen af en Bispestol.

Men det var ikke alene denne Omstændighed, der forekom Olof besynderlig.

Helmichs hele Væsen forraadte en saadan Blanding af Uro og Sikkerhed, Frygt og Haab, at den ikke kunde undgaa den erfarne Olofs Opmærksomhed. Han kunde dog, hvormeget han end tænkte derover, ikke komme til noget andet Resultat end det, at den listige Prælat havde en eller anden Vanskelighed at overvinde for at opnaa den attraaede Bispeværdighed, at Hr. Erik muligvis kunde yde ham nogen Hjælp ved denne Lejlighed, og at det var derfor, han var saa villig til at imodekomme dennes Ønske.

Et betydningsfuldt, men uhyggeligt Smil spillede omkring Helmichs Læber, da han var bleven alene.

Han fremtog nu af en mindre Rejsekoffert en lille Kasse, som indeholdt et Par smaa Flasker. Disse holdt han op for Dagens Lys, den ene efter den anden, rystede dem stærkt, saa Vædsken skummede, og betragtede dem derpaa meget nøje. Da han saae, at det var, som det skulde være, lagde atter det uhyggelige Smil sig paa

hans Læber, og han stod en Stund med Overkroppen noget foroverbøjet og stirrede tankefuldt hen i Luften, medens han samtidig vejede de smaa Flasker i Haanden.

— Et Bispedømme! hviskede han, ligesom om Følelserne strømmede saa voldsomt ind paa ham, at han ikke kunde lade være at udtale, hvad det var, der satte dem i Bevægelse.

Og derpaa saae han igjen paa Flaskerne og smilede, idet han gjentog:

— Et Bispedømme.... Et Bispedømme!

Efterat han derpaa omhyggelig havde aflaaset Døren, satte han sig ned ved Bordet og strøg en ualmindelig stor Ring, hvori der var indfattet en mørk, ugjennemsigtig Sten, af sin Pegefinger. Ved et let Tryk paa den ene Side kunde Ringen aabnes, og det viste sig da, at den var hul.

Helmich tog nu Propperne af de to Flasker og heldte noget af begges Indhold i Ringen, hvorpaa han atter lukkede den og satte den paa Fingeren. Flaskerne lagde han ned i en lille Skindkasse og stoppede denne i en Lomme indenfor sin Kappe.

Saaledes udrustet forlod han sit Logis og begav sig op paa Slottet.

Her steg han op ad den Trappe, som var nærmest Slotsporten, og som førte til de gamle Værelser. Han mødte flere af Slottets Tjenere, men da han ikke gjorde dem noget Spørgsmaal, og Ingen af dem vidste, at Slotsherren havde sendt Bud efter ham, medens de paa Grund af hans høje gejstlige Stilling ikke troede at kunne formene ham at gaa, hvor han vilde, traadte de ærbødig hilsende til Side, hvor han kom frem.

Saaledes naaede Helmich endelig ind i den gamle Spisesal. Her stod store Borde fulde af Bagværk og alle Slags fine Retter. Det var øjensynlig indrettet til et Slags Skjænkeværelse, fordi Stegerset var for langt borte, til at man derfra bekvemt kunde opvarte alle Gjæsterne. Helmich saae sig nøje omkring og traadte derpaa ind i det nærmest tilstødende Værelse.

Dette var næsten tomt. Kun langs den ene Væg stod et stort Bord fuldt besat med store Drikkekar, der vare forsynede med Paaskrifter om, hvad de indeholdt.

Et Lyn funklede i Prælatens Øjne, og han nærmede sig med lydløse Skridt Enden af Bordet, hvor der stod nogle kostbare Guld- og Sølvbægre. Han vilde netop strække Haanden ud mod et af disse, paa hvilket stod Navnet: Ivar, da Olof Råd i det Samme traadte ind i Værelset. Helmich fæstede hurtig Blikket paa et Maleri, som hang paa Væggen i Nærheden af denne Bordende, og som forestillede Frelseren i Gethsemana Have, da Judas kyssede ham for at forraade ham til Soldaterne.

— Jeg er gaaet fejl, sagde han med et Smil til Svenden, og det lille Maleri her paa Væggen har bragt mig til at opholde mig længere her, end jeg ellers vilde have gjort.

— Hr. Erik befinder sig i den anden Del af Slottet! sagde Olof, hvis Mistænksomhed forøgedes. Svendene sagde mig, at I var gaaet denne Vej, og jeg ilede derfor herhen, for at vise Eder den rigtige Vej ..... Hvis I vil følge med mig, skal jeg føre Eder til Hr. Erik.

Helmich nikkede, og de gik da.

Hr. Erik modtog den snedige Prælat med den største Venlighed og havde en lang Samtale med ham i et af de indre Værelser. Da de atter traadte ind i Spisesalen, hvor Bordene nu stod dækkede, saae det ud, som om Begge vare særdeles vel tilfredse med Resultatet af den stedfundne Samtale.

Da de kom forbi den Ende af Bordet, hvor Brudgommen under Gildet skulde sidde, standsede Helmich og fæstede sit Blik paa et stort, sølvforgyldt Drikkehorn, der var prydet med Ædelstene, og paa hver Side af dette stod der et Par Guldbægre, af hvilke Helmich i det ene gjenkjendte det, som han ved sin Ankomst havde set i det afsides liggende Værelse i den anden Del af Slottet. Navnet Ivar var indgraveret derpaa, medens det tilsvarende Felt paa det andet Bæger var tomt.

— Det er et gammelt Klenodie i min Familie, sagde Hr. Erik, idet han pegede paa Drikkehornet; jeg har arvet det efter min Broder Olof, og jeg har ønsket, at Ivar skulde benytte det i Dag til deraf at drikke sin Brud til.... Mjødet er ogsaa af gammelt Bryg og bragt hertil fra Lillø i Skaane.

Helmich hørte med stor Opmærksomhed paa Hr. Eriks Forklaring, som om han i høj Grad interesserede sig for saadanne gamle Sager.

— I vor Familie, vedblev Slotsherren, har der ogsaa altid hersket den Skik, at inden Brudgommen drikker Bruden til, skal den fornemste tilstedeværende Præst udtale Velsignelsen over Brudeparret og Drikken....

— Det bliver altsaa Bisp Hans fra Skara? sagde Helmich.

— Ja, Bisp Hans! svarede Hr. Erik, thi nu er jeg, saavel som ogsaa min Broder en god, svensk Riddersmand.

— Saa vil ogsaa jeg, sagde Helmich med en Mine af dyb og andægtig Alvor, udtale min Velsignelse over Brudeparret og Drikken, for at vise min Erkjendtlighed for det Bevis paa Tillid, I nylig gav mig under vor Samtale!

Og han gik hen til Bordet og udstrakte begge sine Hænder over Drikkehornet saaledes, at den venstre Haand bedækkede den højre. Hans Stemme var næsten bevæget, da han udtalte Velsignelsen, og Hr. Erik gjorde andægtig Korsets Tegn.

Da Helmich igjen vendte sig om mod Ridderen, lyste hans Øjne med et besynderligt og ubeskriveligt Udtryk. Han kunde ikke have set tryggere, roligere og mere tilfreds ud, hvis han havde staaet i Begreb med at modtage Indvielsen til Sverigs Riges Erkebisp, for ikke at tale om den mindre anselige Bispestol i Vexio.

— Jeg takker Eder, ærværdige Fader, for Eders venlige Folelser! sagde Hr. Erik, idet han trykkede Helmichs Haand, hvorpaa de Begge forlod Spisesalen.

Kort derefter begyndte Klokkerne at ringe og Bryllupsgjæsterne at samles, og hele den glimrende Skare af Prælater, Riddere og Svende samt de indbudne Borg-

mestre, begav sig i højtidelig Procession til Kirken. En stor Mængde Mennesker havde samlet sig omkring Slottet og overalt, hvor Toget kom frem, og Alle beundrede Riddernes pragtfulde Dragter og Brudens og hendes Terners Skjønhed, mellem hvilke ogsaa saaes Ingeborg Åkesdatter. Bruden var Dronning Karin op af Dage, saa meget mindede hun om sin Moder, og fra hende ledede Tanken til hendes Fader, den gamle Konge paa Raseborg. Mange tænkte den Dag, at der nu vilde begynde en anden Tid og Riget atter komme i den gamle Konges Hænder. Saa meget, tænkte man, vilde vel Kongens Datter kunne formaa over sin Mand og hans mægtige Slægt.

Ak, de vidste ikke, hvor lidet Kong Carls Datter i Virkeligheden formaaede at gjøre for sin Fader.

I Kirken var Trængselen stor. Imellem Prælaterne saaes den i sit Ydre saa nanselige Upsalakannik, og var der Nogen, der havde et tilfreds og fornøjet Udseende, saa var det saamænd ham. Han saae sig om, som om han allerede havde naaet sine Ønskers Maal. Af og til lod det endogsaa til, at han glemte al Forsigtighed og alt for meget tiltrak sig den offentlige Opmærksomhed, saa at han øjeblikkelig tog sig sammen og paatog sig en Mine, der mere passede til hans underordnede Stilling.

Der fandtes en vis Lighed mellem Erkebisp Jøns Bengtsson og denne hans Fortrolige. De var begge i Besiddelse af samme Iherdighed, samme Udholdenhed til at holde fast ved et Maal, selv om de ogsaa kun umærkeligt nærmede sig det. Der var heller Ingen af dem, der gjorde sig nogen Samvittighed af de Midler, de benyttede. Hvert saadant, som sikkert førte til Maalet, selv om det krævede en lang Omvej, var det, de Begge helst brugte, og Løfter, Tro og Eder tog de ikke det ringeste Hensyn til. Men i Virkeligheden var de Maal, som de havde sat sig, højst forskjellige. Erkebisp Jøns satte sit højere, for ham gjaldt det Sverig, medens for hans Fortrolige selve dette Sverig og hvad der angik dets Ve og Vel kun for saa vidt havde noget Værd, som det nærmede eller fjernede ham fra hans Maal.

Derfor bliver den Førstes Virksomhed, hvor megen Skygge der end hviler over hans Minde, ligesaa storartet, som hans Underordnedes bliver lille og ussel. Det er imidlertid desværre hverken den første eller eneste Gang, at en personlig Fordel, ja en personlig Hævnlyst har benyttet Sverig, Fædrelandet, som Middel.

Helmich var Søn af en Tydsker, der var indvandret til Stockholm, og han havde allerede tidlig draget Opmærksomheden hen paa sig ved sine gode Evner. Han var som Følge deraf bleven sendt til Skolen i den erkebispelige Stiftsby, og ogsaa der havde han været Gjenstand for Lærernes Beundring og Forhaabninger, og havde snart forstaaet at vinde de Fornemstes Bevaagenhed.

De daværende Erkebisper, Johan Gerkersson og Arnold, vare dog Mænd, hvis Yndest ikke havde Meget at sige. Men imidlertid fik den unge Helmich Understøttelse til at foretage en Udenlandsrejse og opholde sig ved Universitetet i Paris eller i Bologna i Italien. Om det var paa Grund af en eller anden Tjeneste, som Helmich havde været i Stand til at gjøre en af disse Mænd, eller om det kun var en Opmuntring for hans Flid, vidste Ingen. I Tydskland traf han sammen med den dengang af Upsalakapitlet valgte Erkebisp Olof, hvem Kong Erik paa ingen Maade vilde erkjende, og det lykkedes ham ogsaa at vinde dennes Tillid, saa at han lovede ham ved sin Hjemkomst at tage ham til sin Kansler. Erkebisp Olof kom ogsaa hjem, det var paa det Tidspunkt, da Engelbrekt begyndte sin Befrielseskrig, og ogsaa Helmich vendte tilbage til Sverig.

Men da var det forbi med hans Gunst hos Erkebisp Olof. I Stedet for at blive dennes Kansler blev han Skriver hos den paa samme Tid hjemkomne Jons Bengtsson. Da senere denne fik Erkebispeværdigheden, avancerede han til Kannik, og nu skulde han være Bisp i Vexio, og hvem veed, om han ikke allerede havde sat sig et Maal, der stilede endnu meget højere.

Da Vielsesakten var forbi i Kirken, gik Brudeskaren i højtidelig Procession tilbage til Slottet, hvor der først fandt en glimrende Turnering Sted, som varede til hen

ad Aften. Derpaa spillede Musiken op, og man begav sig til Slottet, hvor der skulde dandses.

Helmich gik med knejsende Hoved og uden at besværes af sin Hoste ved Siden af Bisp Hans fra Skara op ad Slotstrappen. De var mellem de Sidste, thi Bispen havde længe staaet og betragtet Slotsbygningerne og i Særdeleshed Folkungataarnet, og Helmich havde givet ham adskillige Oplysninger desangaaende.

Da de kom op ad Trappen, var Dandsen allerede i fuld Gang. Helmich begav sig derpaa ind i Spisesalen og gik langsmed Spisebordet, som om han søgte efter Noget, han havde glemt eller tabt. Han sagde ogsaa til en Svend, som kom ham i Møde, at han under Samtalen med Slotsherren havde tabt en kostbar Ring, og Svenden begyndte at søge omkring paa Gulvet.

Helmichs Blik hvilede kun paa Bordet, og hans Uro syntes at tage til, jo mere han stirrede derpaa. Det store Drikkehorn var forsvundet. Han kom da til at huske paa, at han før Samtalen med Hr. Erik havde været i et andet Værelse, og han vilde derfor begive sig derhen. Svenden vilde følge ham, men han klappede ham paa Skuldren og sagde i en venlig Tone, at han nok selv skulde søge efter Ringen. Derpaa ilede han til det afsidesliggende Værelse og Lykken syntes at føje ham; thi da han traadte ind i det svagt oplyste Værelse, var det Første, der mødte hans Blik, det savnede Drikkehorn. Hendraget til dette Horn ligesom ved en Trolddomsmagt, skjød han sagte Døren til og nærmede sig Bordet, hvor det stod.

Men ved den modsatte Væg bevægede der sig en graa Skygge, og et Par flammende Øjne fulgte med uafbrudt Opmærksomhed alle hans Bevægelser. Han bøjede sig ned over Hornet. Det var endnu fuldt af Mjød. Men for at være endnu mere sikker paa sit Bispedømme, fremtog han hurtig de smaa Flasker og hældte hele deres Indhold i det.

— Bisp! mumlede han, idet han ligesom med Øjnene slugte det straalende Horn.

— Judas! hørtes i det Samme en gravlignende Stemme hviske.

Helmich foer sammen, og hans Ansigt blev ganske askegraat. Men Stemmen vedblev:

— Judas, Judas, hvi forraader Du Menneskets Søn med et Kys?

I samme Nu sluttede en fast Haand sig om den skjælvende Helmichs Arm, og han rokkede magtesløs fremad, som om al Kraft og Styrke havde forladt ham. Midt i Værelset stod en stor Lænestol, og i denne sattes han ned af den forfærdelige Skyggeskikkelse, som syntes at have en overmenneskelig Magt over ham.

— Bed, bed, Ulykkelige, sagde Skyggen, nu er Jer Tid omme.... Her, netop her, hvor I engang gav den ædleste Mand Døden, skal ogsaa I dø.... saaledes staar der skreven i Stjernerne, og jeg udfører Guds Dom...! Netop i denne Stol sad min Herre, den gamle Erkebisp Olof.... hvor mild var han ikke, og hvor meget længtes han ikke efter at skabe Fred og Ro blandt Menneskene!.... og det var netop i dette Værelse, at I rakte ham den dødbringende Drik! Indser I nu, Helmich, at der gives en Magt, der er højere end Menneskets....? Husk paa, hvad min salig Herre sagde til Jer, da han advarede Jer imod de onde Veje, da han gav Jer sin Tilgivelse efter Eders Tilbagekomst fra Tydskland og lovede Jer Forglemmelse af det Forbigangne, naar I blot vilde love ham at afstaa fra det Onde og vandre fromt paa Herrens Veje....! I lod Jer forlede af det lumpne Guld til at forraade Eders Herre, hvad enten det nu var Kong Erik eller en af hans Venner, der fristede Jer der dertil.... men den hellige Treenighed beskyttede min Herre, saa at han kom uskadt hjem.... og da han saa tilgav Jer Eders Forbrydelse, lønnede I hans Godhed med Ondt.... I svor hans Dod.... husker I de Ord, som undslap Eder, da I her i dette Værelse satte Giftbægeret til hans Læber, husker I, at I sagde til den Døende, at I havde holdt Eders Ed?... Men jeg svor ogsaa en Ed, Helmich: at opdage min Herres Mordere og at hævne hans Død, og nu staar

ogsaa jeg ved mit Maal! Bed derfor Elendige, bed, thi nu skal I dø!

Helmich sad, som om han allerede var død, hans Tunge var lammet, og hans Øjne stirrede glandsløst paa den mørke Hævner.

Da fremtraadte fra den mørkeste Del af Værelset Olof Råd. Han, hvis Aarvaagenhed aldrig slappedes, havde strax anet Uraad med den Velsignelse, som Helmich uopfordret udtalte over hans Herres kostbare Drikkehorn, og han havde derfor hele Dagen igjennem ikke tabt det af Syne, men havde baaret det hen til dette Værelse for selv at kredense det for sin Herre, efterat han først havde heldt den af Helmich velsignede Mælk ud og fyldt Hornet paany.

Under sit Ophold i det affides liggende Værelse havde han først set den spøgelseagtige Munk træde ind og derpaa Helmich. Nu stod Alt klart for ham. Han overvejede blot ved sig selv, om han ikke skulde tilkalde sin Herre, for at denne kunde gribe Niddingen paa fersk Gjerning og selv domme ham. Men Munken blev, da han havde talt til Ende, greben ligesom af Vanvid og svingede en blank Dolk over Helmichs Hoved. Olof Råd indsaae strax, at der ikke var et Øjeblik at spilde. Han greb derfor Hornet og ilede hen til Munken, hvis Haand han søgte at standse ved at raabe:

— Holdt, holdt! I veed ikke, at den fromme Herre har gjort sig skyldig i en ny Forbrydelse!

Munken stirrede paa Olof med et forundret Blik, men Olof rakte Drikkehornet frem og tilføjede:

— Ser I, Graabroder, her har han brygget en Drik, hvormed han har villet forgive Brudgom og Brud og maaske endnu Flere ved Bryllupsgildet idag!

Det saae ud, som der atter tændtes en Gnist af Fornuft i Munkens dybe Øje.

— Derfor er det min Mening, vedblev Olof, at vi skulle give ham Valget imellem at tømme Hornet eller at dø for mit Sværd.

— Almægtige Gud! raabte den gamle Andreas og sank ned paa sine Knæ, I har vist Miskundhed mod Jer

Tjener, siden I vil fritage ham for at besmitte sine Hænder med Blod!

— Se saa, ærværdige Fader, sagde Olof, som ikke holdt af at trække en Sag i Langdrag, der kunde gjøres med det Samme, se saa, nu har I hørt Vilkaarene, vælg, men vælg hurtig.... thi I kommer ikke levende herfra.

Et frækkeligt, hjerteskjærende Skrig undslap Helmichs Læber. Maaske troede han at se et Glimt af Haab i den Forandring, der var indtraadt med Hensyn til Hævnens Fuldbyrdelse. Men Olof betog ham snart denne Tro.

— I gjør uklogt i, sagde han, at skrige saaledes, thi derved gjør I Eders Sag værre. Kommer nogen af Slottets Tjenere herhen, saa tilkalder jeg min Herre, Hr. Erik, og med ham følge nok Flere, og saa skal I tømme Drikkehornet i deres Nærværelse.

Men til Trods for Olofs Advarsel raabte Helmich endnu engang og det højere og stærkere end første Gang, men Ingen syntes at høre hans Raab. Kun en og anden halvkvalt Tone af Dandsemusiken trængte ind i Værelset under den uhyggelige Taushed, som indtraadte efter det fortvivlede Skrig.

Olof trak sit Sværd ud af Skeden og sagde:

— Hvilket Vilkaar vælger I saa, usle Forræder?

Ved disse Ord sprang Helmich op som en Rasende; han havde øjensynlig i Sinde i sin Fortvivlelse at kaste sig over Olof, der med Drikkehornet i den ene Haand og Sværdet i den anden vilde have ondt ved at forsvare sig. Hvis Drikkehornet blev slaaet ud af hans Haand og dets Indhold spildtes, vilde det blive vanskeligt at overbevise ham om hans Forbrydelse.

Men dertil kom det dog ikke.

Et velrettet Slag af Olofs kraftige Arm kastede Helmich til Jorden i samme Øjeblik, som han sprang op af Stolen.

— Nu indser I maaske, at Hævnens Time er kommen, og at I ikke kan undgaa Eders velfortjente Straf! sagde Olof, idet han bøjede sig ned over den Faldne.

Gamle Andreas laa vedvarende paa Knæ og bad med foldede Hænder.

Men Olof vendte ikke Øjnene bort fra Helmich, der nu rejste sig op, støttende sig paa den ene Albu, og med et uhyggeligt og stirrende Blik spurgte:

— Hvad forlanger I for at skjænke mig Livet?

— Saa tænker I da i selve Dødsøjeblikket paa List og Svig! var Olofs Svar.

— Jeg vil give Eder Alt, hvad I forlanger ..... og I skal se, at det er godt at have mig til Ven ....! Ha, hvor det funkler! Ser I, alt dette skal blive Eders .... Sig, vil I tjene mig ....?

Blikket og Udtrykket i Ansigtet viste, at Dødsangsten havde berøvet den Ulykkelige Forstanden. Han var saa forfærdelig at se paa, og Smilet i hans fordrejede Ansigt var saa djævelsk, at Olof gysende trak sig tilbage.

Efter nogle Øjeblikkes Forløb løftede Helmich den anden Haand i Vejret, som om han famlede efter Noget.

— Det brænder som Ild, fremstammede han, giv mig Noget at drikke!

Olof holdt Drikkehornet hen til hans Læber, og han drak.

Endnu en kort Stund holdt han sig oppe, men saa faldt han tungt til Jorden og var død.

Bryllupper i Nykøping mellem Hr. Ivar Axelsson og Kong Carls Datter gik iøvrig for sig uden nogen Forstyrrelse, og det blev et Vendepunkt i Brødrene Axelssons Skjæbne.

Hr. Erik blev af de forsamlede Bisper og Raadsherrer valgt til Rigsforstander. Man besluttede ogsaa, at alle ældre Bestemmelser angaaende Kong Carls mange Godser, Gaarde og Pantegodser skulde have Gyldighed, først og fremmest for hans eget Vedkommende og efter hans Død for hans Døttres og deres Mænd, Hr. Ivar Axelsson og Hr. Erik Eriksson Gyllenstjerna. Endelig blev det med Hensyn til Danmark afgjort i Fællesskab

med de danske Befuldmægtigede, at Forbindelsen mellem Rigerne skulde vedblive at bestaa; men det var ogsaa det Eneste, som det lykkedes Kong Kristian at opnaa. Alle andre Spørgsmaal, som stod i Forbindelse med denne Sag, skulde afgjøres paa et nyt Møde i Kalmar næste Sommer.

Saaledes havde da Hr. Erik opnaaet, hvad der i saa mange Aar havde været Maalet for hans Stræben: at blive den mægtigste Mand i Sverigs Rige. Og Enhver, som kjendte Forholdene og Personerne nøjere, kunde let indse, at den nye Rigsforstander næppe nogensinde vilde lade Magten slippe ud af sine Hænder.

Begivenhederne i Nykøping medførte saaledes ingen betydeligere Forandring i Kong Carls Skjæbne.

Anden Del.

Nils Sture.

I.

I Sankt Jorgens Kapel.

En mørk Aften i November 1466 gik nogle Mænd forbi den stærkt oplyste Bispegaard i Vesterås. En af dem bar Svendedragt og havde Sværd ved Siden, og hans store Jernsporer klirrede for hvert Skridt, han traadte paa den brolagte Gade. De øvrige vare Bønder og sikkert ganske unge, at dømme efter den muntre Latter, som af og til lød fra deres Læber.

Da Skaren var kommen forbi Bispegaarden, drejede den ind i en Tværgade og forsvandt snarteſter i en nærliggende Gaard.

— Nu skulle vi smage paa Peder Farums Øl, sagde en af Bønderne, og idet han bankede paa Døren, tilføjede han: Hejda, Peder, nu ere vi her, og vi haabe, I er Mand for at holde Ord.

Døren aabnedes, og en ældre Mand med et blaat Forklæde kom tilsyne paa Dørtærskelen. Han saae godmodig og venlig ud og havde øjensynlig ventet og forberedt sig paa dette Besøg.

— Enhver, som vil drikke paa Kong Carls Velgaaende, byder jeg velkommen til min Øltønde! sagde han. Kom, mine Venner, I kunne vel trænge til en Styrkedrik, da I have udført en Gjerning, der skal blive Eder til Ære og Andre til Glæde... Gud velsigne den ædle Ridder, Hr. Nils!.... Havde jeg Kræfter, som jeg har Villie, saa veed jeg nok, hvad jeg gjorde....

— Og hvad gjorde I da, Peder? spurgte flere Stemmer.

— Jeg lagde Forklædet til Side og greb til Hellebarden og gav mig i Ridder Nils Stures Tjeneste, svarede Peder Farver.

— De Ord gjor Jer Ære, Peder! sagde Svenden, idet han slog Værten paa Skuldren. Derpaa tilføjede han: dog kan I gavne ham og hans Sag, hvad enten I bærer Hellebard eller ikke.... det er min Mening om Sagen.

Medens disse Bemærkninger vexledes, havde Værten ført sine muntre Gjæster ind i sin Storstue, hvor Øltønden sattes midt paa Gulvet, og hvor der snart herskede den muntreste Stemning. Svenden var dog den, der især førte Ordet, og han syntes ogsaa at være bedst skikket dertil, thi han besad et uudtømmeligt Forraad af lystige Historier og havde dertil set sig meget omkring i Verden samt var velforsynet med muntre Viser, som han foredrog til Alles Tilfredshed.

Det, som imidlertid slog bedst an hos den lyttende Tilhørerkreds var, naar Svenden begyndte at fortælle om Hr. Ivars Frieri til Kong Carls Datter. Det var et Emne, som interessferede Folket i høj Grad, og da han tilsidst spurgte, om de vilde høre Visen, som var bleven digtet om dette Frieri, blev Tilbudet modtaget med stor Jubel.

— Syng den! sagde Peder Farver, saa skal jeg til Skjaldeløn farve Jer Trøje, saa den bliver som ny.

Svenden smilede og begyndte:

Det var Hr. Ivar Axelsson,
Han sidder paa Gotlands Skjær,
Saa talte han: til Sverig jeg gaar
Og henter min Hjertenskjær.
Hr. Ivar han kløver den Bølge bold foran Gotland.

De hejse det flagrende Silkesejl
Op i den forgyldte Mast,
Saa sejle de flux mod Sverigs Kyst
Og naae den i stor Hast.
Hr. Ivar han kløver den Bølge bold foran Gotland.

Og midt ud i den Borggeaard,
Der axled han sit Skind,
Saa traadte han paa Stockholms Slot
For Sverigs Konge ind.
Hr. Ivar han kløver den Bølge bold foran Gotland.

Det faldt Ingen ind at spørge, hvorledes Sangeren saa aabenbart kunde fordreje Sandheden og sætte Stockholm Slot i Stedet for Raseborg. Sverigs Konge kunde findes paa Stockholm Slot, og derfor var det aldeles naturligt, at Sangeren eller Digteren lod ham optræde der. Man fæstede sig i Almindelighed mere ved det tilfældige og uvigtige end ved det væsentlige, og derfor var ogsaa de historiske Folkeviser kun tildels sande. Her var Frieriet Hovedsagen, men hvor det skete, det betragtedes mere som en Bisag.

Sangeren vedblev med forøget Liv, altsom han mærkede, at Sangen vandt Bifald hos Tilhørerne:

Det var Hr. Ivar Axelsson,
Han ind ad Døren gaar.
Og det var Sverigs Konge bold,
Han op for hannem staar.

Hil Eder, Hr. Carl Knutsson stærk,
Som Sverigs Riges Drot,
Ej uden Eders Datter skjøn,
Jeg sejler fra Jert Hof.

Min Datter skal I faae paa Stand,
Saa svarte Kongen fro,
Men først I drive af Landet ud
Kong Kristian og Bisperne to!
Hr. Ivar han kløver den Bølge bold foran Gotland.

Og alle de Tilstedeværende istemmede Slutningsstrofen:

Hr. Ivar kan kløver den Bølge bold foran Gotland.

Da Sangen var til Ende indtraadte der et Øjebliks Taushed.

Derpaa sagde Peder Farver:

— Ja, Hr. Ivar fik Kongens Datter, saa meget er vist, men hvorvidt han giver Kongen Sverigs Rige, det vil man faae at se.

— Jeg siger, svarede Svenden med funklende Øjne, at hverken Hr. Ivar eller hans Broder Hr. Erik, Rigsforstanderen, vil overgive Sverigs Rige til Kong Carl, med mindre de blive tvungne dertil.... Men vi ere Mænd for at tvinge dem dertil, hvis det behøves, ikke sandt, Peder?

— Jo, svarede Peder og tømte sit Krus, og jeg vil lade min sidste Øltønde springe for Hr. Nils og hans Mænd!

Man drak endnu engang Nils Stures Skaal, og derpaa kom der en livlig Samtale igang. Imidlertid rejste Svenden sig op for at gaa. Han skulde træffe sin Herre og turde derfor ikke tøve længere. De Øvrige lode sig imidlertid ikke deraf forstyrre i deres glade Lag, skjøndt de visselig kun ugjerne skiltes fra den lystige Svend. Men samtidig indfandt der sig flere Gjæster, baade Svende og Bønder, saa at man i den almindelige Glæde ikke savnede den muntre Svend saa meget.

Nynnende fortsatte denne sin Vej og var snart udenfor Byen.

Han befandt sig paa den Landevej, som mod Nord førte til Skultuna. Det stormede stærkt, og tykke Skyer foer hen over den mørke Efteraarshimmel. Det sukkede i Skoven, Vinden peb i Trotoppene og mægtige, susende Vingeslag hørtes, saa det forekom Svenden, som om der red store Rytterskarer hen over hans Hoved.

Men han syntes at være ufølsom for Uvejrets Rasen, og han gik fremad med rolige og faste Skridt. Pludselig standsede han dog og lyttede. For et almindeligt Menneske vilde det have været umuligt at høre Noget, men Svenden var vant til at færdes ude i alskens Vejr og havde et skarpt Øre. Han sagtnede sin Gang og listede sig hen til et kjæmpemæssigt Træ, som stod ved en usædvanlig stor Sten.

Han havde heller ikke ligget synderlig længe i sit Gjemmested, førend der hørtes Aareslag nede fra Floden, og kort derefter saae han en mørk Skikkelse forsigtig træde op paa Landevejen og se sig omkring til alle Sider samt derpaa begive sig mod Nord.

Svenden forlod nu sit Skjulested og fulgte lydløst efter Skyggen, indtil de naaede et lille Kapel, som laa her et Stykke udenfor Byen og kaldtes Sankt Jørgens eller Jørans Kapel.

Skikkelsen forsvandt under de Træer, som omgav Kapellet, og Svenden, der ikke vovede at skride hen over den aabne Plads foran Lunden, krøb sammen bagved en Bunke Grene, fra hvilket Skjul han kunde have god Udkig.

Der forløb nu en Stund, uden at der hændtes Noget, som forekom ham mistænkeligt; men saa lød der Hestetrampen, der kom nærmere og nærmere. Svenden kunde ikke se, hvem det var, og han vovede ikke at bøje sig for langt frem, thi han saae, at Skikkelsen ved Kapellet bevægede sig mellem de yderste Træer.

Det varede dog ikke længe, førend han hørte Fodtrin af en Mand, der gik hen over det visne Græs paa Bakkeskrænten, og snart saae han ogsaa Manden selv nærme sig Lunden, standse og med sagte, men bydende Stemme udtale Navnet:

— Sigge!

— Ja, Eders Naade! svaredes der fra Lunden, og Skikkelsen, som nylig var forsvunden der, kom frem og bukkede dybt, hvorpaa Begge gik ind under Træerne.

Svenden saae sig om med alle Tegn paa Utaalmodighed. Han havde naturligvis størst Lyst til at nærme sig Kapellet, men vovede det ikke, da den sidst Ankomnes Følge vilde have opdaget ham. Hans skarpe Øje opdagede dog snart, at der fra det Sted, hvor han laa, i en Halvkreds strakte sig en Fordybning i Jorden, som naaede helt hen til Højen omkring Lunden, og uden at betænke sig, lagde han sig, saa lang han var, ned i denne fugtige Fordybning og krøb hen til Træerne, hvorfra han sneg sig hen til et af Kapellets Vinduer.

Han hørte nu de to Personer tale derinde med hinanden.

— Hvor befinder min Frænde, Hr. Nils Eriksson, sig? spurgte den Sidstankomne.

— Det veed jeg ikke, Eders Naade, svarede den anden Person, men Hr. Erik Axelsson og flere af Raadets Medlemmer befinde sig i Byen og have et Møde med Hr. Nils Sture i Bispegaarden.

— Guds Død, hvorfor gjorde min Broder, Hr. David, det ikke af med ham, da han som en Flygtning red gjennem Skoven med nogle faa Svende..... dengang vilde det have været en let Sag....! Nu er det for sent!

— Mægtig var Marsken, Hr. Thord, og en Skræk for alle sine Fjender, svarede den Anden, men hvor mægtig han end var, saa faldt han dog!

— Hvad vil I sige dermed, Svend?

— Det, Eders Naade, at et klogt Hoved kan udføre Meget, som den, der staar paa Magtens Tinde, ikke drømmer om!

— Marsken, Hr. Thord... han myrdedes om Natten i sin Seng af sin Svendeanfører.... Vil I træde i Nils Stures Tjeneste?

Et langtrukket Nej blev Svaret paa dette Spørgsmaal.

— Saa sig mig hurtig, hvad I har i Sinde, om I kan yde mig nogen Hjælp i Ulykken.... For sent, for sent indsaa jeg i min Blindhed, at den kloge Helmich havde Ret i sin Paastand, at denne Mand var min farligste Fjende.

— Det er ikke for sent, Eders Naade, sagde Svenden. Jeg og Eders Broder, Hr. David, vi kjende i Bund og Grund denne lettroende Herre, som har været Døden saa nær, at der imellem ham og den ikke var længere Afstand end Breden af min Knivspids.... Saa nær skal det komme endnu engang, det sværger jeg ved det hellige Kors!.... Hvorledes det skal ske, det bliver min Sag, men I kan stole paa, at det kan ske, og naar I kommer tilbage fra Eders Rejse Syd paa, haaber jeg, Ridderen ikke mere skal være mellem de Levendes Tal.

Der indtraadte nu et Øjebliks Taushed.

Svenden, som stod udenfor, havde hort hvert eneste Ord, der var bleven yttret, og den skrækkelige Udaad, som

der her lagdes Planer til, satte ham i en saa heftig Sindsbevægelse, at det næsten var ham umuligt at iagttage den til Situationen fornødne Ro og Stilhed. Nødvendigheden af at faae rigtig Rede paa Skurkenes Planer, samt Umuligheden af her at kunne foretage Noget imod dem, gjorde dog, at han beholdt saa meget Herredømme over sig selv, som der udfordredes for, at han ikke skulde blive opdaget og hugget ned paa Stedet.

Det var Svenden, som først brød Tausheden.

— Eders Broder, Hr. David, har lovet mig en Gaard, sagde han.

— Det har I ogsaa fortjent! Mændene af Familien Oxenstjerna pleje ikke at glemme deres Venner eller at være gnieragtige, naar der er Tale om at belønne dem.

— Saa vil altsaa I, Erkebisp Jons, bekræfte Hr. Davids og hans øvrige Frænders Gavebrev?

— Ja vist, Svend, det vil jeg!

— Men jeg forlanger endnu mere.

Det var umuligt at se, hvad Virkning denne Yttring gjorde, men efter en Stunds Forløb spurgte Erkebispen med en Stemme saa klangløs og intetsigende, som om han talte om den ligegyldigste Sag i Verden:

— Hvad forlanger I da?

— Et Adelsdiplom for mig og mine Efterkommere!

Da Erkebispen ikke gav noget Svar herpaa, vedblev Svenden:

— Noget for Noget og Intet for Intet, Erkebisp! Det Stykke Arbejde, som jeg nu skal udføre, kræver sin Mand .... har I nogen Anden, som bedre kan udrette det, saa send ham ....! Jeg vover Livet .... det kan dog nok være et Pennestrøg af Eders Haand værd, synes jeg.

— I er dog ærgjerrig, Svend! .... Hvorfor har jeg ikke tidligere lært Jer at kjende?

— I Nødens Stund skal man lære sine Venner at kjende, sagde Svenden.

Erkebispen udstødte et Udbrud af Vrede og Uvillie, og da Svenden intet Svar fik, vedblev han:

— Jeg er ærgjerrig, siger I, og I har Ret. Og

kan I vel sige mig, Erkebisp Jons, hvori Forskjellen bestaar mellem mig og Eder ....? Vi ville begge den samme Sag, I benytter dertil et Redskab, som I maa tilkjøbe Eder .... jeg derimod udfører selv, hvad jeg vil .... I hører til en gammel Slægt, I har styret Sverigs Rige ....! Nu vel, saa højt stiller jeg ikke mit Maal, jeg stiller det jævnsides med Eders Broders, og jeg forsikrer Eder, at mellem ham og mig findes der ikke nogen anden Forskjel end den, at han har Ret til at bære det samme Mærke paa sit Skjold, som jeg har broderet paa min Trøje, fordi jeg er hans Svend .... For Gaarden har jeg gjort Tjeneste i de forløbne Aar; det, som nu skal ske, kræver en særskilt Løn, og om den Løn vil jeg være paa det Rene med Eder i Forvejen. Jeg paatager mig at opveje mit Adelsbrev med Eders farligste Modstanders Liv, svar mig, Erkebisp Jøns, gaar I ind paa denne Betingelse?

— Hvad min Broder har lovet, det lover jeg ogsaa.

— Saa skriv da under.

Nu kunde den lyttende Svend dog ikke styre sig længer. I nogen Afstand hørtes Støjen af flere Personer, som syntes at nærme sig under Afsyngelsen af en Sang, og havde Svenden været i Stand til at tænke over Sagen, havde han maaske ventet paa disse Personer, der ikke kunde være Andet end Bønder, der sværmede omkring, og følgelig paalidelige Venner. Men nu tænkte han ikke paa Andet end den sorte Ugjerning, som afhandledes derinde og falbødes og vurderedes som en Kjøbmandsvare.

Inde i Kapellet var der næsten aldeles mørkt, og det varede en Stund, inden han kunde skjælne, hvor de to Samtalende stod.

— Hejda, I sorte Nidding! raabte han, jeg skal skrive Jert Adelsbrev, saa I skal føle det! Og derpaa førte han i Blinde et Hug mod den ene af de to Mænd.

Erkebispen og Svenden, hvis Øjne vare mere fortrolige med Mørket, havde strax bemærket den Indtrædende og vare sprungne til Siden, saa at Sværdet, i Stedet for at ramme nogen af dem, blot kløvede

Luft og trak Svenden med sig ned mod Gulvet, da dets Spids stødte derimod, men denne stod øjeblikkelig igjen oprejst.

Dog, da han saae sig omkring, vare de to Mænd forsvundne.

De havde kastet sig til Siden og listet sig hver langs med sin Mur, for at søge at slippe ud. Men Svenden havde saa megen Aandsnærværelse, at han øjeblikkelig ilede hen til Indgangen og stillede sig i Vejen for dem.

— Tro ikke, I kan undslippe mig, sagde han. I skulle lide Døden, saa vist som jeg er Nils Stures Svend, og saa vist som I kun pønse paa at stifte Ondt mod ham og Riget.

Den syngende Hob, som nu var kommen saa nær, at man kunde skjelne enkelte Ord af Sangen, blev en uventet Forbundsfælle for Svenden, idet de to Niddinger derved hindredes i ved Raab at tilkalde de bevæbnede Svende, som holdt et Stykke fra Kapellet nede ved Landevejen.

I Kapellet var der saa taust som i en Grav, og hvor meget end Svenden anstrengte sine Øjne, kunde han dog ikke se, hvor hans Fjender befandt sig. Det var et farligt Øjeblik for Erkebisp Jøns og hans Broders forslagne Svend. Nu at falde i en beruset Bondehobs Hænder, var det Samme som at sønderslides Stykke for Stykke. Det indsaae de begge, og Mindet om, hvad der tildrog sig med Josse Eriksson ved Motala, steg op for dem som et blodbesudlet Spøgelse.

Bønderne fortsatte imidlertid deres Sang eller rettere sagt Skraal, og da de vare komne midt for Kapellet raabte Svenden:

— Hejda Bondemænd, hejda Bondemænd!

Men det var forgjæves. Den syngende Skare drog forbi Kapellet uden at høre hans Raab. Svenden opgav derfor Haabet om at faae nogen Bistand fra Bønderne og pønsede paa, hvorledes han nu skulde bære sig ad.

Da lød der pludselig Fodtrin bagved ham. Var det en af Erkebispens Svende, saa var han fortabt; men han var fast bestemt paa, hvad der end skete, hellere at

offre Livet end at slippe Forræderne. En af dem skulde i det Mindste do tilligemed med ham.

— Hollinger! sagde nu en Stemme bagved ham. Hvad bestiller I her?

— Guds Dod, Faste! udbrod Hollinger. Der er Forrædere herinde!

I det Samme gjordes der inde fra Kapellet et Anløb mod Hollinger, og hvor smidig og stærk han end var, og hvor rask han end svingede sit Sværd, kunde han dog ikke forebygge, at de to Mænd undslap hver paa sin Side af ham og forsvandt ad forskjellige Kanter.

Hollinger tabte dog ikke et Øjeblik sin Aandsnærværelse. Han saae strax, hvem der var Erkebispen, og satte skyndsomt efter ham.

Nede paa Landevejen mødte han en Hob nye Bonderkarle med Faste i Spidsen, og til disse raabte han af sine Lungers hele Magt:

— Erkebispen søger Tilflugt i Skoven!

Hoben adskilte sig strax og styrtede ind i Skoven for at gribe den af Alle saa forhadte Erkebisp.

II.

Hævn.

I Bispegaarden i Vesterås gik det imidlertid ikke mindre livligt til.

Nils Sture havde, da han maatte flygte bort fra sin nedbrændte Gaard, begivet sig Nord paa til Gestrekland, og da han her klagede sin Nod for Almuen, fik han strax Bistand af denne, saa at han kunde bemægtige sig en Del Heste, som Erkebispen havde staaende der samt en Mængde Harnisker og Vaaben. Hele Skindskatten fra Norrland, som var paa Vejen til Erkebispen i Stock-

holm, faldt ligeledes i hans Hænder, og Erkebispens Foged og Tjenere toges til Fange.

Erkebispen, som for sent havde faaet Øjnene op med Hensyn til Hr. Nils, hvem han hidtil havde betragtet som en ubetydelig Person, som han kunde behandle efter Forgodtbefindende og slaa efter med sin Stav, som man slaar efter en nærgaaende Hund, sendte nu en samlet Styrke paa 300 fuldt bevæbnede Svende ud for at tage Hr. Nils til Fange. Hans Broder, Hr. David, anførte denne Skare, og Erkebispen kunde næppe have lagt dette Hverv i bedre Hænder. Hr. David skjælvede af Glæde ved Tanken om muligvis at skulle komme til at se sin gamle Fjendes Hjerteblod flyde.

Men Nils Sture trak sig med sine Folk tilbage til Dalarne, og her stødte strax saa Mange til ham, at han kunde gaa angrebsvis til Værks. I Spidsen for Dalahæren satte han hurtigst muligt over Elven og marcherede over Langheden ned mod Vesterås Slot, som beboedes af Erkebispens Sødskendebarn, Hr. Erik Nilsson.

Det nævnte Slot faldt strax til Føje for Nils Sture.

Dette var en Begivenhed af stor Vigtighed; thi nu kunde Nils Sture optræde med en Magt, som ikke kunde ringeagtes, og for de Herrer, der nu var i Besiddelse af Magten, først og fremmest Rigsforstanderen Hr. Erik Axelsson, blev han saa meget farligere, som det ingenlunde var afgjort, at Hr. Nils vilde føje sig efter deres Villie. Saasnart Hr. Erik derfor ved Olof Råds Snildhed havde faaet Stockholm Slot i sin Magt, og Erkebispen, som det hed, var bleven sendt tilbage til sin Kirke, begav han sig tilligemed nogle Raadsherrer og Bisper fra Stockholm til Vesterås.

Ved deres Ankomst dertil modtog de Efterretninger, som vare aldeles uventede, samtidig med, at de fuldkommen bekræftede Hr. Eriks Frygt med Hensyn til Formaalet for Nils Stures Foretagender. Denne havde nemlig sendt Bud omkring i Landet for at sammenkalde et Møde i Vesterås, der skulde tage Beslutning angaaende Landets Styrelse, og der havde allerede indfundet sig Befuldmægtigede fra flere Landskaber. Alle vare af den

Mening, at man havde havt nok af Omvexlinger i Landets Styrelse. Nu vilde de have Kong Karl tilbage, og man affattede en Skrivelse til Kongen, hvori man underrettede ham om, at man havde grebet til Vaaben for ham under Hr. Nils Sture som Anfører, samt bad ham om at komme til Sverig og overtage Regjeringen. Brevet skulde med et paalideligt Bud sendes over til Kongen i Finland, og Hr. Nils selv skrev ogsaa personlig et Brev i samme Anliggende.

Saaledes stod Sagerne, da Herrerne ankom til Vesterås, og nu vare de Alle samlede i Bispegaarden hos Bisp Lydeke.

— Den store Sal var propfuld af fornemme Herrer, som Alle havde et bekymret og uroligt Udseende. Hr. Erik selv var der ogsaa, og ved hans Side stod Bispen fra Skara, som var med til Bryluppet i Nyköping.

En Eneste udmærkede sig fremfor alle de Andre ved sit aabne, frimodige Ansigt og ved sin rolige, mandige Holdning. Det var Nils Sture. Selve hans Dragt vidnede om det Alvorlige i hans Foretagende. Den bestod af en mørkeblaa Trøje uden Broderier og af et gult Læderbælte, ved hvilket det tunge Slagsværd var hængt omkring Livet paa ham.

Bisp Lydekes Tjenere gik omkring og kredensede Vin i store Sølvbægere, medens Bispen selv talte Fredens og Forsoningens Ord, men, som det lod til, aldeles forgjæves.

— Jeg synes, Hr. Nils, sagde Hr. Erik, at I nu har glemt alle Eders smukke Ord om Landets Frelse... Thi I kan dog vel ikke tro, at Rigets Herrer og Mænd rolig ville se paa, at I drager frem med Bondehæren .... Misforstaa mig ikke, sagde han og forsøgte at smile, jeg vil tale til Eders Hjerte, og jeg veed godt, at jeg ikke forgjæves vil komme til at henvende mig til dette, saa meget troer jeg at kjende Eder.

— I forstaar godt at føje Eders Ord derefter, Hr. Erik, sagde Nils, men for at kunne komme paa det Rene med hinanden, maa vi drøfte Eders Ord nøjere, thi

Sandhed og Usandhed ere paa en besynderlig Maade sammenblandede i dem.

— Usandhed ..... Hr. Nils? udbrod Erik Axelsson i en Tone, der tydelig tilkjendegav, hvor nær han var ved at miste Herredømmet over sig selv.

— Ja, Usandhed! vedblev Nils, thi det er Usandhed at tale om Hjerte og Følelse for Landets Vel, naar I ikke for fuldt Alvor vil det, som fører til det, I taler om.

— Og hvad vil I da, at jeg skal gjore, spurgte Rigsforstanderen, skjælvende af Vrede.

— Hvis I virkelig, som I har sagt, vil Landets Vel, saa maa I nedlægge Eders Post som Rigsforstander i Kong Karls Hænder og forene Eder med mig og Sverigs Almue.

— Der har vi den gamle Vise, sagde nu en af Raadsherrerne. I vil være Engelbrekt Nummer To, Hr. Nils, og bringe os Bondehæren paa Halsen .... Dog haaber jeg, at der dessforinden vil ske noget Andet, og at Eders hojtflyvende Planer skulde blive gjort til Skamme.

En flammende Rødme udbredte sig ved disse Ord over Nils Stures Kind, og hans Øjne saae med et saadant Udtryk af Højhed og Kraft paa den Talende, at denne rødmende trak sig tilbage. Men inden Nils fik Tid til at sige Noget, tog Bisp Hans fra Skara Ordet.

— Tag det ikke ilde op, Hr. Nils, sagde han, men vi er Alle enige om, at I bryder ned istedenfor at bygge op, og det er mit Haab og min Bon til Eder, at I betænker Eder, medens det endnu er Tid. Opgiv Eders Foretagende, som ikke kan bære anden Frugt end at styrte Landet i Ulykker og Blodsudgydelse.

— Nok, nok, ædle Herrer, afbrød Nils. Hvad mig angaar, har jeg draget Sværdet i den reneste Hensigt, og hvad Almuen angaar, har den i Følge Sverigs Lov lige saa meget at sige i Landet, som Enhver af Eder. Jeg skal betænke mig, siger I .... Ved Gud, I veed ikke selv, hvad I der siger! Troer I da, at jeg paa en letsindig Maade har paataget mig dette Hverv, naar hele mit Liv har været som en Indvielsesakt til

det, som jeg nu har i Sinde at udføre.... Nej, det vilde være mig til evig Skam og Skjændsel, hvis jeg længere rolig saae paa, hvorledes den Ene efter den Anden af Sverigs Herrer træder frem og handler med Sverigs Land, som om det var et Herregods.... Nej, saa sandt som jeg vil føre mit Ridderskjold med Ære, nu maa der blive en Ende paa denne Leg.... Loven maa engang komme til Hæder og Ære, og jeg vil være Lovens Talsmand, saa sandt hjælpe mig Gud og hellig Kong Erik!

Han talte med en Oprigtighed og Varme, som selv paa disse Mænd, for hvem Egennytten var den eneste Lov, gjorde et vist Indtryk. Det er mærkeligt, men det er sandt, at de, som i disse Tider egentlig skulde være Lovens Haandhævere og Opretholdere, vare dem, der traadte den mest under Fødder. For de Store gjaldt nærmest Magtens Lov. Og samtidig med, at deres egen Villie var den eneste Rettesnor, hvorefter de handlede, splintredes Landet i Stumper og Stykker, og Begrebet Fædreland dunstede bort, saa at det i Virkeligheden kun var Bonden forbeholdt at eje et saadant.

Derfor var og blev Engelbrekt for Størstedelen af Sverigs Mægtige en Storhed, som de ej kunde fatte, og som de kun betragtede som en raa Kraft, der engang havde formaaet at ryste Riget i dets Grundvold.

Der herskede Dødsstilhed i Salen, da den frimodige Ridder havde endt sin Tale. Hr. Erik stod og stirrede frem for sig, som om han nøje overvejede de udtalte Ord, men hans Øjenbryn trak sig mere og mere sammen, og endelig fæstede han sit Blik paa Nils og sagde:

— Dette er en Oprørers Tale.... I forglemmer Eder selv, Hr. Nils!.... Husk dog paa, at jeg er valgt til Sverigs Rigsforstander og staar her for Eder omgiven af Rigets Bisper og Raadsherrer.

— Jeg forglemmer mig ikke, svarede Nils, eller mener I, at en Rigsforstander kan have større Magt end en Konge? Jeg siger Eder det rent ud, Hr. Erik, I er ikke lovlig Sverigs Rigsforstander.

— Hvad vover I at sige, Hr. Nils? udbrød Hr. Erik

med funklende Øjne, og alle de Andre stirrede paa Nils med Blikke, som om han stod foran dem anklaget for Landsforræderi.

— Tag Eders Ord tilbage, Hr. Nils! skyndte Bisp Lydeke sig at sige, for at afvende den Storm, der truede med at bryde løs. I lader Eder lede for langt af Eders gode Hjerte, I gaar for vidt.

— Nej, jeg tager ikke et Ord tilbage af hvad jeg her har sagt! vedblev Nils rolig, jeg gjentager dem tvertimod: Valget i Nykoping maa stadfæstes af Sverigs Almue; før det er sket, erkjender jeg Eder aldrig for Rigets Forstander, Hr. Erik!..... Det er deri, I ser Sagerne i et falsk Lys.... Sverigs Herrer formaa Intet uden Sverigs Bønder. De staa med samme Ret ligeoverfor hinanden, og det er Loven som afgjør, hvem af dem, der har Retten paa sin Side.

Hr. Nils tav, men Raadsherren, som havde foraarsaget Stormen, sagde:

— Og Loven hælder til Bøndernes Side.... ja, I behover ikke at sige det, Hr. Ridder, vi kjende Visen udenad.

— Men jeg vil synge den, saa at I med begge Ører skal høre, at Lov er Lov, og at Eders spydige Praleri Intet formaar i den Retning.... Almuen har Loven paa sin Side, alene dens Forlangende om at faae Kong Karl tilbage, er Beviset derpaa. Thi kun ved Hjælp af en svensk Konge kan Sverig faae Ende paa al denne Splid og al denne Tvedragt.

Nu traadte en ung Ridder frem. Han var noget fedladen, men han havde et kjækt og aabent Ansigt, og i hans store, funklende Øjne glødede der Livslyst og Mod. Han bar en lyseblaa Flojlsdragt, paa hvilket Vasavaabnet var broderet i Sølv, og Sværdet hang ved et med gyldne Stjerner prydet Bælte ved hans Side. Han syntes med et vist Velbehag at se paa den hoje Ridder, som foran Rigsforstanderen og Rigets Mægtige vovede at udtale saa dristige Ord.

Det var den unge Hr. Erik Carlsson (Vasa), Bisp Ketils Broder og den ædle Hr. Carl Kristerssons Søn. Han

hørte gjennem hele sin Slægts Stilling og nedarvede Anskuelser til Unionspartiet og maatte derfor optræde mod den, som talte Almuens Sag, da denne stod i afgjort Strid med disse Anskuelser. Dog laa der tillige et vist Træk af Letsind, af aaben og frisk Munterhed, om vi saa maa sige, udbredt over hans Ansigt. Han syntes i Grunden ikke skabt til at tænke Meget, hverken over det Ene eller det Andet, han tog Tingene som de var og slog til med Kraft, hvor det behøvedes, men altid ligesom mere i Spøg end for Alvor, selv om det gjaldt de alvorligste Sager.

— Det glæder mig at have lært Eder at kjende, Hr. Nils, sagde han, idet han traadte hen til ham, da jeg ofte har hørt min Broder, Bisp Kettil, tale om Eder, men tag Eder i Agt, thi efter min Mening har Sverigs Riddere ogsaa Noget at betyde!

— Det har i Ret i, Hr. Erik Carlsson, svarede Nils. Sverigs Riddere betyde Alt, naar de blot vilde opfatte deres høje Opgave: at staa i Spidsen for Sverigs Folk paa rette Vis. Men betænk, hvorledes det hidtil har været og hvorledes det desværre endnu er! Sverigs Herrer staa som Fjender overfor den Almue, der dog er deres Broder. Jeg veed vel, at der gives dem, som gjerne vilde have, at disse frie og selvstændige Bonder skulle synke ned i Trældom, ligesom Bønderne i Danmark .... men det siger jeg for vist, at saa vidt skal det aldrig komme. Og hvad disse Bønder formaar, det mener jeg at Eders Broder, Bisp Kettil, tilstrækkelig har vist, da han i Spidsen for Dalkarlene fordrev den fremmede Konge for to Aar siden!

— Men den Ene maa dog bøje sig for den Anden, Hr. Nils ..... og jeg bøjer aldrig mit Hoved for en Bonde!

— Det sagde ogsaa Eders Bedstefader, Hr. Erik, og Mange med ham, og dog maatte de falde til Føje for den mægtige Sandhed, som udtaltes af Almuens Talsmand, Engelbrekt .... Thi Sandheden er saaledes, Hr. Ridder, at den knuser og tilintetgjør, hvad der ikke bøjer sig for den og omfatter den med Kjærlighed!

— Ja, det gaar jeg ind paa, Hr. Nils, Sandheden knuser, hvad der ikke bojer sig for den, og Bonden maa derfor se til, at han ikke med sin Trods fremkalder den Flamme, der vil fortære ham; og her slumrer den — han slog med den venstre Haand paa sit Sværd — her ligger den Gnist skjult, som skal bryde ud i Flamme og fortære Alle, Alle.... som ikke gaa af Vejen, naar min Tid kommer!

— Men sig mig da, Hr. Erik, hvad er det for en Sandhed, til hvis Ridder I gjør Eder?

— Den Sandhed, svarede Hr. Erik heftig, at Herre er Herre og Bonde er Bonde, den Sandhed, at jeg vil leve i Fred og efter gammel god Skik paa min Gaard, uden at behøve at lytte til Bøndernes Raab om Lov og Ret.... Guds Død, leve vi da i en forkert Verden, hvor Hovedet skal gaa derhen, hvor Fødderne ville, og ikke omvendt?

— Det fører næppe til Noget at diskutere videre om denne Sag, Hr. Erik; dog vil jeg sige Eder en Ting, som det nok er værd at tænke over, og det er, at der kun gives een Sandhed, for hvilken vi Alle maa bøje os, nemlig Sverigs Vel!.... Men Sverigs Vel ligger indbefattet i Sverigs Lov, og Sverigs Almue vil ikke Andet, end hvad Loven vil. For denne Sandhed mener jeg, at ogsaa I skal bøje Eders stolte Hoved, Hr. Erik Carlsson!

— Loven? udbrød Hr. Erik. Saa sandt jeg lever, jeg gad se den Mand, som vil vove at tvinge mig til at gjøre, hvad jeg ikke selv anser for Godt og Nyttigt for mig! Se der har I den Lov, for hvilken jeg bøjer mit Hoved, og den Sandhed skal mit gode Sværd lære enhver Mand at forstaa og anerkjende. Har I saa forstaaet mig, Hr. Nils?

Det er vanskeligt at sige, hvad denne hidsige Ordstrid tilsidst vilde have ført til, hvis ikke Hr. Erik Axelsson var traadt imellem. For ham, der klart indsaae Vigtigheden af at have Almuen paa sin Side, og derfor saa længe som muligt vilde undgaa at bryde med en Mand, der havde vundet denne Almues Hengivenhed og

Kjærlighed, gjaldt det om nu at vinde Tid og forhindre et Brud, der paa Grund af Nils Stures bestemte Optræden og hans egne Tilhængeres heftige og hadefulde Sind hvert Øjeblik kunde indtræde.

Der var næppe nogen af Alle dem, der i de foregaaende Aar havde optraadt som Rigsforstandere, der havde været i en saa uholdbar Stilling, som Erik Axelsson nu var det. Dette kom af, at hans Parti var sammensat af Dele, der kun sammenholdtes ved Omstændighedernes tilfældige Baand, ikke ved en indre Kraft som Følge af fælles Hensigter. Erkebispens Fjender udgjorde en Del, Kong Karls Venner en anden. Men de Første, som for en stor Del bestode af saadanne, der paa en eller anden Maade vare krænkede paa den stolte Prælat, kunde naar som helst slaa om igjen og atter forene sig med ham, hvis Udsigterne ved en saadan Forening syntes at love mere end den nærværende Tilstand, der paa Grund af Rigsforstanderens egen Stilling altid var tvungen. De Sidste derimod, hvis Antal var ulige større, vilde ufejlbarlig ile med at slutte sig til Hr. Nils, som aabent optraadte til Fordel for den gamle Konge. Faldt nu disse to Dele af hans Parti bort, stod han saa godt som alene, kun med yderst Faa omkring sig, der langtfra vilde kunde modstaa enten de erkebispelige eller de kongelige Venner.

Derfor søgte nu Hr. Erik Axelsson om mulig at gjøre en Ende paa den heftige Ordvexel paa en Maade, der uden at støde Hr. Erik Carlsson for Hovedet tillige kunde udslette enhver Bitterhed over det stedfundne Sammenstød hos Almuens mægtige Leder.

— Hvad der her er bleven yttret paa begge Sider, sagde han, forekommer mig at være Godt, og det vil sikkert være til Gavn for os Alle, at vi lære hinanden at kjende ..... Hvad Eder angaar, Hr. Nils, haaber jeg, at vi atter skulle mødes i en fredelig Sammenkomst, og lader den Sag, hvis Talsmand I er, sig udføre, skal jeg ikke skuffe Eders Forventninger. Et beder jeg Eder ikke glemme .... jeg skal altid vide at gjøre min Pligt.

Det var tydeligt, at der i denne Ytring laa en Erkjendelse af Rigsforstanderens Magtløshed overfor Nils, og denne, som fuldkommen indsaae dette, men ikke for Tiden vilde drive Sagen videre, tog Hr. Eriks fremstrakte Haand, og der blev da ikke talt mere om denne Sag.

Nils forlod ogsaa strax derefter Bispegaarden og begav sig til Slottet. Men hans Hoved var saa opfyldt af Tanker, at han ikke kunde overgive sig til Hvilen, men befalede, at hans Hest skulde føres frem.

Da han red ud gjennem Slotsporten, mødte han en Svend, som kom ansættende til Slottet i fuldt Firspring. Det var Erik, og Nils spurgte ham, hvad det hastige Ridt gjaldt.

— Guds Død, Hr. Nils, svarede Svenden. Bønderne ere i Færd med at myrde en Mand i Nærheden af St. Jørgens Kapel.

— Myrde en Mand .... hvad mener I, Erik .... hvilken Mand?

— Det kunde jeg ikke se, men jeg hørte Hollinger, som var midt i Hoben, raabe, at de skulde føre Fangen til Eder. Det var dog at tale til døve Øren, thi hundrede drukne Stemmer raabte: Hug ham sønder og sammen, den usle Forræder! Det skete netop, da jeg red forbi, og saa ilede jeg hertil for at træffe Eder.

— Godt, saa følg mig, Erik! sagde Nils.

De red da over Broen og gjennem den Gade, som førte forbi Bispegaarden, hvis Vinduer endnu vare oplyste, og hvor man kunde se høje Ridderskikkelser gaa frem og tilbage i den store Sal.

Da de kom til de sidste Huse i Byen, begyndte en forvirret Larm at naa deres Øren, og efterhaanden tog denne til og gik over til et græsseligt Skraal. Fra et bakket Sted paa Vejen kunde de to Ryttere snart overskue hele den uhyggelige Scene, hvorfra dette Skrig udgik.

Midten dannedes af en mørk Klynge, som belystes af et Par rygende Fakler. Det var en stor Voldt, der langsomt rullede fremad, og fra hvilken Arme og Hænder, knyttede til Slag, strakte sig til alle Sider, medens alle

de, som stod rundt omkring, trængte paa for at komme hen til Midten.

Imidlertid vare de komne op ad Bakken til Kapellet, og Fakkelskinnet belyste Træernes gulnede Kroner, men da styrtede Hr. Nils frem og med en Stemme, der sitrede af Vrede, raabte han til Hoben, at den skulde standse.

De, som befandt sig i Midten, hørte ham ikke, men de Yderste begyndte at raabe: Hr. Nils, Hr. Nils! og dette Raab bredte sig med Lynets Hurtighed over hele Massen og bevirkede, at man standsede.

Nils sprang af Hesten, kastede Tøjlerne til Erik og ilede midt ind i Kredsen, hvor han strax stod Ansigt til Ansigt med sin Fjende, Erkebisp Jons Bengtsson.

Hollinger og Bonderkarlene havde efter en Stunds Sogen fundet den flygtende Erkebisp, og saa stærkt rodfæstet var Hadet mod ham i disse Mænds Hjerter, at det ikke var muligt at bevæge dem til at afstaa fra Udførelsen af en Hævn, som de ikke blot ansaae for retfærdig, men næsten som givet dem i Hænderne af Gud selv. Vel paastod Hollinger, at Fangen skulde føres til Hr. Nils, og at denne uden Tvivl strengt vilde straffe den, der vovede at røre et Haar paa Fangens Hoved, men det hjalp ikke.

En stor Bondekarl sprang frem og slog til Erkebispen, og Flere fulgte Exemplet. Hollinger indsaae, at det nu var umuligt at standse den rasende Hob uden ved List. Hvori den skulde bestaa, vidste han ikke, men indtil han kunde finde paa en saadan, vilde han søge at faae den blodige Daad opsat. Han raabte derfor:

— Til Kapellet .... til Kapellet, der ville vi holde Dom over ham!

Hoben gik strax ind herpaa.

— Til Kapellet, til Kapellet! skreg hundrede Stemmer i Munden paa hverandre, og hele Skaren begav sig da afsted til Kapellet.

Men ubøjelig og haard, som om han var af Jern, stod til Trods for alt dette Erkebisp Jons foran den pludselig fremtrædende Hr. Nils. Hans stolte Øje brændte

af et uudslukkeligt Had; han korsede Armene over Brystet og indtog en Stilling, som om han endnu stod i Riddersalen paa Stockholm Slot og gav sin Befaling til at gribe Nils Sture død eller levende og afbrænde hans Gaard. Der fandtes dog hos denne Mand en vis Storhed, som ikke blot stiller ham forrest mellem hans egen Slægt, men ogsaa mellem alle dem, som paa Grund af deres Handlinger bleve kaldte Unionsvenner. Denne Storhed ligger netop i hans Ubøjelighed, hans Ihærdighed, hans stærke og urokkelige Fastholden ved det Maal, han havde sat sig. Og dette Maal stiller sig for ham højere end for nogen anden Unionsven. Man synes ligesom at skimte, at Sverig var det yderste Maal bagved hans Stræben, skjøndt de slette Midler, af hvilke han benyttede sig, borttog den lyse Udsigt og omgiver hele Billedet med mørke Skygger, der blive sortere og sortere, jo mere selve Midlerne synes at blive Mandens Maal. Og nu var der ingen Tvivl, nu da han saae sit højeste Maal blive tilintetgjort, nu var der ingen Tvivl om, at han hellere vilde have set den fremmede Konge komme tilbage og tage Sverig i Besiddelse, end at en anden svensk Mand, selv om det saa var den saa inderlig hadede Kong Karl, skulde indtage den Plads, han selv maatte forlade.

Og denne uanselige Ridder, som han havde troet ikke var farligere, end at han kunde skyde ham til Siden paa samme Maade, som man med Foden sparker en Sten bort, der ligger En i Vejen, denne Ridder stod nu for ham høj og mægtig og med Sverigs Fremtid i sin Haand, ligesaa sikkert, som han for Øjeblikket var Herre over Erkebispens Liv.

Denne Tanke var vel den bittreste, der nogensinde var opstegen i Jons Bengtssons Hjerne, og han havde sikkert tusind Gange hellere ladet sig dræbe af disse rasende Bønder, end nu at staa som den, der trængte til Hjælp, overfor denne Mand, hvis blotte Person repræsenterede hans Nederlag, Tilintetgjørelsen af Alt, hvad der for ham havde været det Højeste paa Jorden. Derfor saae han saa stolt og saa bittert paa Hr. Nils,

derfor antog hans Ansigt et Udtryk, som om han vilde sige: „Mødet med Jer er mit Livs største Ulykke!"

Paa Nils gjorde Synet af den faldne Storhed et vemodigt Indtryk, paa samme Tid som det glødende Had, der brændte i Erkebispens Øjne, mindede ham om den usle og uridderlige Forfølgelse, han selv havde været Gjenstand for fra denne Mands Side. Derfor var det ganske naturligt at han sagde:

— Saaledes troede jeg dog ikke, vi skulde mødes, Erkebisp Jons!

Et haanligt Smil tegnede sig paa Erkebispens Læber, men han svarede Intet. De Omkringstaaende begyndte at blive utaalmodige, og Intet kunde heller være mere egnet til at ophidse de allerede tøjlesløse Sind, end den mørke Prælats Opførsel overfor den ædle Ridder, som nu tiltalte ham. En Mumlen af Uvillie og Vrede lød rundt omkring, men dette gjorde ikke den ringeste Virkning paa Erkebispen, som stod med Blikket ufravendt fæstet paa Hr. Nils.

Men ogsaa han opirredes af denne afmægtige Trods.

— Hvis ikke Erkebispekappen beskyttede Eder, udbrød han, skulde jeg kræve Eder til Regnskab paa gammel god Vis for den Udaad, I har begaaet imod mig, for ikke at tale om Sverigs Rige.... Jeg vil ikke minde Eder om, hvad I sagde til mig, da vi sidst talte sammen, men saa meget er vist, at hvis det Omvendte havde været Tilfældet, hvis jeg havde staaet for Eder saaledes, som I nu staar for mig, vilde der ikke have været langt mellem mig og Døden....

— Gjør hvad I vil! sagde Erkebispen med dump Stemme.

— Det vilde have været godt, om det kun gjaldt mig personlig, vedblev Nils. Rigsraadet befinder sig her i Byen, og det kan dømme mellem mig og Eder, for hvad I har forbrudt imod mig.

— Hvem vil fordriste sig til at dømme Sverigs Erkebisp uden den hellige Fader i Rom? afbrød Erkebispen.

Nils stirrede et Øjeblik paa den uforfærdede Prælat,

hvis Mod ikke et Øjeblik svigtede, skjøndt et Ørebug af en af de ophidsede Bønder hvert Øjeblik kunde bringe hans Mund til Taushed for stedse, og han kunde ikke lade være at tænke paa, hvor ganske anderledes Sverigs Skjæbne vilde have været, hvis denne ualmindelige Kraft, denne beundringsværdige Sjælsstyrke havde tjent Sverig og Sverigs Konge. Han svarede paa Erkebispens Yttring med en Ro, som syntes at gjøre Indtryk selv paa Jons Bengtsson.

— Sverigs Folk dømmer Sverigs Erkebisp, saa vist som det dømmer Sverigs Konge!

Det var et Svar, Erkebispen ikke havde ventet, og Nils saae, hvorledes Prælatens Øjne lynede, medens et jublende Bifaldsraab fra de Omkringstaaende belønnede hans Ord.

— Og netop fordi I skal staa til Rette for Sverigs Folk, tilføjede han, netop derfor vil jeg lade den Sag falde, som er imellem os....

— Saa skulle disse der altsaa være Erkebisp Jons Bengtssons Dommere? spurgte Prælaten i en haanlig Tone, idet han med Haanden pegede paa de ophidsede Bønder, der ufejlbarlig vilde have styrtet sig over ham og have dræbt ham, hvis ikke Ridderens Nærværelse havde holdt dem tilbage.

— Ja vist, Erkebisp, svarede Nils Sture, de og deres Børn skulle fælde Dommen over Eder, og I kan være sikker paa, at denne Dom vil blive retfærdigere, end da I vilde tage mit Liv, dengang vi sidst traf sammen i Stockholms Bykirke.

Efterat have sagt dette, vendte han sig om til Bønderne og spurgte:

— Hvor er Erkebispens Følge?

Det vidste Ingen, men Hollinger ilede ned ad Vejen og traf snart nogle Svende, som holdt til Hest. De havde trukket sig tilbage, saa længe Jagten efter deres Herre fandt Sted, da det var umuligt at gjøre Noget til hans Redning, men saa snart Jagten hørte op, havde de atter nærmet sig, for at være ved Haanden for det Tilfælde, at Udsigterne uventet skulde forbedre sig.

Hollinger kom derfor snart tilbage med den Underretning, at Erkebispens Svende holdt nede paa Vejen.

— Jeg har Noget at meddele Eder, Hr. Nils, tilføjede Hollinger, og Udtrykket i hans Ansigt viste tydelig, at det var Noget af højeste Vigtighed.

— Angaar det Erkebispen? spurgte Nils.

— Ja, ham og Eder .... men jeg ønsker at sige Eder det alene i Erkebispens Nærværelse!

Nils saae spørgende snart paa Svenden, snart paa Erkebispen. Endelig sagde han:

— Godt, jeg vil høre, hvad I har at sige mig, og det maa ske i Eders Nærværelse, Erkebisp Jøns. Behag derfor at træde ind i Kapellet!

En mørk Skygge lagde sig over Erkebispens Ansigt, men der fandtes intet Middel for ham til at undgaa denne Samtale. Hr. Nils gik foran, efter ham kom Erkebispen og saa Hollinger, men hele den øvrige Sværm stillede sig som Vagt ved Indgangen til Kapellet og rundt om dette.

Fakkelbærerne traadte paa Ridderens Befaling med derind og stak deres Fakler i to fremspringende Jernringe paa hver sin Side af Altret, saa at hele Kapellets Indre blev oplyst, og man kunde gjennem Vinduerne og den aabne Dør se Alt, hvad der foregik derinde. Bagved Bønderne holdt Erik med sin og sin Herres Hest.

Da de tre Mænd befandt sig alene i Kapellet, gav Nils Hollinger et Vink, at han kunde tale.

— Det gjælder Eders Liv! begyndte denne.

Nils saae skarpt paa Svenden, men denne vedblev:

— Her paa dette hellige Sted kjøbsloges der for nylig om Eders Liv, Hr. Nils, mellem en af Hr. David Bengtssons Svende og .... ja, Eders vrede Øjekast forskrækker mig ikke, Hr. Erkebisp, og saa sandt som jeg er en ærlig Svend, havde Kapellet den Gang været saa oplyst som nu, saa havde I ikke mere været blandt de Levendes Tal ....

Nils lod sit Blik hvile først paa den tro Svend og derpaa paa Erkebispen.

En inderlig Sorg blandet med Forundring, for ikke

rent ud at sige Bestyrtelse, stod at læse i hans Blik, paa samme Tid som det brændte af Harme og den dybeste Afsky.

— Saa er det dog sandt, at een Forbrydelse avler flere, udbrød han. I har begaaet Mened mod Eders Konge, dertil har I føjet Mordbrand, og nu var I i Færd med et Snigmord .... Og dog hører I til en af Sverigs ædleste Slægter og skulde tillige forklare for Folket Guds Bud om det Rette og Sande ....

Han tav, og man kunde se, hvor heftigt det stormede i hans Indre og hvor vanskeligt han havde ved at beherske sig, jo mere han tænkte paa Alt det, som denne stolte og koldblodige Prælat havde tilladt sig ligeover for Kongen og Riget saavel som overfor ham selv personlig.

— Sæt ham i Taarnet, Herre! sagde Hollinger, der ikke nærede mindre Afsky for Erkebispen end Hr. Nils, sæt ham i Taarnet! .... Gives der nogen Retfærdighed, saa kommer han vel til at sidde der indtil Dommedag, og det har han fortjent, den usle Nidding!

Hollingers Øjne brændte, som om han havde havt sin bittreste Fjende for sig; han knyttede sine Hænder, og Musklerne paa hans Arme vare spændte, som om han kun ventede paa et Vink af Ridderen for at kaste Erkebispen til Jorden og knuse ham. Og den vildeste Bifaldsstorm af Hoben udenfor ledsagede alle hans Bevægelser.

Men Nils Sture stod længe hensunken i Tanker, og lidt efter lidt aftog Raabene, og der indtraadte en Taushed, som syntes at blive dybere og dybere, jo længere den varede. Alle afventede i den højeste Spænding, hvad Ridderen vilde sige.

— Hvad siger I til alt dette, Erkebisp Jons? spurgte han endelig.

— Intet! svarede denne. Intet Andet, end at jeg kan forsvare, hvad jeg har gjort, men jeg skylder Ingen Regnskab og allermindst Eder ....!

Atter indtraadte der en Stunds Taushed, i hvilken Nils ufravendt betragtede Erkebispen, som om han havde

ønsket at finde blot en eneste lille Lysstraale af noget Godt i det marmoragtige, stenhaarde Ansigt.

— Saa hør da, hvad jeg har at sige Eder!.... Det vilde uden Tvivl være en god Gjerning, om jeg fulgte min Svends Raad.... og I hører vel, hvorledes hans Mening deles af de Mange dernedenfor.... Det kunde ogsaa være, at I selv ikke saa ugjerne saae det, da I vel veed, at der ikke kan tilføjes Eder nogen legemlig Overlast, men at Almuens Sag vilde lide et stort Afbræk og tabe sin hidtilværende skjønne Farve i alle deres Øjne, som ikke kjender de forfærdelige Forbrydelser, I ikke har taget i Betænkning at begaa.... Dette maa undgaas, thi Sverigs Sag maa gaa forud for alt Andet, og Sverigs Stridsmænd maa ikke plette deres Ære ved at forgribe sig paa en Erkebisp, selv om hundrede lejede Snigmordere tragte mig efter Livet....

Erkebispen kunde ikke vende sit Blik bort fra Ridderen. Der stod en saadan Majestæt at læse paa hans Pande, og der straalede noget saa Ophøjet og Stort ud af hans ædle Ansigtstræk, at selv en Mand som Erkebisp Jons ikke kunde forblive upaavirket deraf.

— Hvad dernæst mig selv angaar, tilføjede Nils, saa stiller jeg mit Liv under Guds Beskyttelse. Har han udset mig som sit Redskab til at udrette noget Godt for Sverigs Land, saa vil han nok vide at bevare mig, hvis ikke, saa er mit Liv saa godt som Intet værdt. Og nu hurtig bort herfra, Erkebisp Jons! Det kunde hænde, tilføjede han med sagtere Stemme, at hvis Eders Tilstedeværelse her blev almindeligere bekjendt, ikke engang jeg var i Stand til at frelse Eders Liv!... For Erkebispens Hest frem, Hollinger!

Hollinger gik ud for at udføre sin Herres Befaling, og nogle Øjeblikke derefter nærmede Erkebispens Følge sig Kapellet. Bonderkarlene flokkede sig om Døren og lod kun en smal Vej være aaben fra Kapellet til Hestene.

Nils gik ved Siden af Erkebispen gjennem Hoben, og de af Øl og heftige Lidenskaber ophidsede Bønders Blik funklede saa vildt, at Erkebispen tydelig nok kunde

indse, at han her ene og alene havde sin ædle Fjende at takke for Livet.

Da Erkebispen endelig var parat til at stige til Hest, sagde Nils til ham:

— Gud tilgive Eder, hvad I har gjort, Erkebisp Jons....! Og tag disse Ord af mig med Eder som Minde om denne Stund, at Sverigs Sag er mægtigere og højere, end at den kan trædes under Fodder af Eder, hvor kløgtig I end spinder Eders Rænker!

Erkebispen kastede sig paa sin Hest og foer afsted med sit Følge.

Ogsaa Nils satte sig nu i Sadlen og red med Erik tilbage til Slottet.

Men først en Stund efter, da den mærkelige Tildragelse var bleven tilbørlig drøftet, drog den øvrige Skare bort.

III.

Jomfru Soløje.

Den følgende Dag var en smuk og klar Efteraarsdag. Udenfor Rigsforstanderens Herberge holdt hans Svende, øjensynlig beredte til paa første Vink at ride bort fra Staden, og i nogen Afstand stod en Flok bevæbnede Bønder i ivrig Samtale.

Det varede længe, inden Hr. Erik viste sig, men endelig kom han, og en af Svendene førte da strax hans Hest frem.

Da han fik Øje paa Bønderne, nikkede han venlig til dem, men de stode tause og syntes ikke at have megen Lyst til at besvare Hilsenen. Ridderen lagde imidlertid ikke Mærke dertil, men svang sig hurtig paa sin prægtige Hest.

Han red langsomt ned ad Gaden, da pludselig en

Svend i fuldt Firspring kom ridende hen til ham. Det var Olof Råd.

— De komme, Hr. Erik! sagde han, idet han holdt stille ved Rigsforstanderens Side.

— Hvem kommer? spurgte denne forbauset.

— Jomfru Soløje, svarede Olof med et Smil.

Nu syntes der at gaa et Lys op for Hr. Erik.

— Ah! sagde han, saa ride vi dem i Møde!

Og Hr. Erik og Olof red ned til Søen, medens de øvrige Svende holdt stille paa et Vink af deres Herre.

Nede ved Søen nærmede en større Baad sig Land, og i dens Bagstavn sad to Damer og to Børn, medens to Mænd stod i Forstavnen og stadig saae ind mod Land.

Den Ene af disse forlod snart sin Plads og gik hen til Damerne, og Baaden var nu ikke længere borte, end at man tydelig kunde se det levende Indtryk, som denne Mand gjorde paa den yngste af Damerne, da han nærmede sig dem. Yndigere kunde ikke et jomfrueligt Smil være end det, hvormed Ridderen modtoges. Ogsaa den ældre Dame smilede, men det var et helt andet Smil og gjaldt øjensynlig ligesaameget Jomfruen som Ridderen.

Nu saae de Alle mod Land, og Hr. Erik tog høvisk Hatten af og hilste; hans Hilsen besvaredes ligesaa høvisk, og han steg derpaa af Hesten, gav Olof Tøjlen og gik ned til Landingsstedet.

Det var Fru Brita Carlsdatter med sine Børn og Jomfru Ingeborg Åkesdatter, som befandt sig i Baaden. Den unge Ridder, som syntes at have fundet Naade for Jomfru Ingeborgs Øjne, var Hr. Sten Sture. I Baadens Forstavn stod Brodde.

— Min gode Stjerne lod mig tøve saa længe i Byen, at jeg fik Lejlighed til at hilse paa Eder, Fru Brita, sagde Hr. Erik i en venlig Tone, idet han rakte Fru Brita sin Haand for at hjælpe hende op af Baaden.

Og Fru Brita modtog med værdig Holdning den mægtige Herres ridderlige Tjeneste. Hr. Sten bød Ingeborg sin Haand, og Hr. Erik smilede, da han saae den

Iver, hvormed den unge Herre søgte at gjøre hende Landstigningen saa let og bekvem som mulig.

— Bryllupslegene i Nykøping ere nok endnu ikke glemte! sagde han. Jomfru Soløje har ikke mistet sin Ungersvend.

En let Rødme fløj over Jomfruens liliehvide Kind, og ogsaa hun smilede, idet hun lod sine funklende Øjne hvile et Øjeblik paa Hr. Sten, inden hun fæstede dem paa Onklen.

— I synes heller ikke at have glemt dem, Onkel; svarede hun, siden I minder mig om det Navn, jeg der fik.

— Og hvem kunde vel glemme den lille Krands, som skaffede Jer dette Navn, Ingeborg .... Saa vidt jeg veed, er I den Første, som har pyntet Eders Lokker med disse smaa Blomster, der ikke tidligere ere komne til Ære i disse Egne, og ved mit gode Sværd, de fortjene vel det Navn, som I bærer efter dem.

Med et venligt Smil vendte han sig derpaa om til Hr. Sten og sagde:

— Har I hørt Visen om Jomfru Solfager, stolt Ridder?

— Nej! svarede Hr. Sten forundret og tilføjede: Hvorledes kommer I til at tænke paa denne Vise, Hr. Erik?

— Det veed jeg ikke, svarede Hr. Erik; maaske var det Navneligheden, der førte mine Tanker hen paa denne Sang, som jeg har hørt saa mange Gange i min Barndom .... Jeg husker blot et Par Vers af den ....

— Og hvorledes lyde de?

— Dannerkongen elskede Jomfru Solfager, men saa kom Ormekongen og gjorde Ende paa hans Kjærlighed, og der blev Sorg og Graad i Stedet for Glæde og Fryd .... Det hedder i Visen ....

Ormekongen gav Jomfruen en Dvaledrik ind,
Medens vi vare unge!
Hun blegner og blaaner paa sin dejlige Kind.
Mig lyster udi Lunden at ride.

De satte Jomfru Solfager i sorten Jord,
Men Ormekongen vidste vel, hvor Jomfruen hun laa.

Ormekongen tog Jomfru Solfager op af sorten Jord,
Medens vi vare unge!
Og førte hende død med sig til sin By.
Mig lyster udi Lunden at ride.

— Og er Visen dermed til Ende? spurgte Sten.

— Ja, svarede Hr. Erik. Jeg husker ikke mere!

Imidlertid var en af Svendene strax efter Landstigningen ilet til Slottet for at melde Fru Britas Ankomst, og kortefter saae man Hr. Nils komme ud derfra for at gaa sin Hustru i Møde. Rigsforstanderen fulgte vedblivende med, og Olof red et Stykke bagved med sin Herres Hest. Men da Hr. Nils naaede dem, tog Hr. Erik Afsked.

Det forbindtlige Smil laa endnu paa hans Læber, men Tonen hvori han talte, var dog tydeligt nok meget kjølig. Nils var mere vemodig stemt, end han maaske burde være nu, da han atter var sammen med sin smukke Hustru.

Kort derefter traf Hr. Erik atter sammen med sine Svende og red i rask Trav henad Vejen til Stockholm. Han red et godt Stykke foran sine Svende, og kun Olof Råd var ved hans Side.

— I har Ret, sagde han til denne, Ridderen elsker Ingeborg!

— Spørgsmaalet er kun, om hans Kjærlighed er stærk nok til at drage ham fra Hr. Nils over til Eder, sagde Olof.

— Og hvorfor skulde den ikke være det....?

— Ja hvorfor.... det kan jeg ikke sige, men jeg troer, at baade Hr. Nils og Hr. Sten ere af den Slags Mennesker, som hellere ville offre deres Liv end opgive den Sag, for hvilken de kæmpe.

Hr. Erik svarede Intet herpaa, men red en Stund videre i Taushed.

— Noget maa der dog gjøres, sagde han endelig; Erkebisp Jons hviler ikke, vi have i Virkeligheden to Fjender, og af de to er Nils Sture visselig den farligste,

da han har Almuen paa sin Side .... Noget maa der derfor, som sagt, gjøres, og kunde jeg vinde Hr. Sten, saa sætter jeg ham saa højt, at jeg betragter det, som om jeg halvt havde sejret.

— Deri har I Ret, Hr. Erik, thi Bonderne have ikke glemt den unge Ridder, der saa mandig førte dem an ved Harrakers Kirke imod Kong Kristian. Kunde Hr. Sten vindes for Eder, var det i Sandhed en halv Sejr, thi han drager sikkert den halve Almue med sig.

— Ja vel, Olof. Men hvad der skal gjøres, maa gjøres snart. Vi tabe i ethvert Tilfælde Intet ved Forsøget, men Sagen er af den Beskaffenhed, at ikke Enhver kan føre den igjennem ....

Olof mærkede godt, hvad hans Herre sigtede til, og han svarede med et Smil:

— I vil altsaa sende mig til Hr. Nils Stures Julegilde?

— Ja, hvem troer I vel vilde være bedre skikket til dette Hverv end I? sagde Hr. Erik.

— Godt, saa paatager jeg mig det ogsaa, svarede Olof godmodigt.

Medens denne Sag afhandledes mellem Hr. Erik og hans Svend paa Vejen til Stockholm, sad Hr. Nils med sin Hustru og Bornene inde i et af Værelserne paa Vesterås Slot.

De havde ikke set hinanden, siden Nils om Foraaret drog over til Finland for at tale med Kong Karl, og hvor megen Sorg og Modgang havde de ikke gaaet igjennem siden den Tid! Penningeby var brændt, Nils selv var bleven jaget som en Flygtning, indtil han i Spidsen for Dalkarlene kunde byde sine Fjender Stangen, og endnu i denne Stund var hans Stilling saaledes, at, som han skrev i Brevet til Kongen, enten maatte drive Værket igjennem, eller ogsaa blev han selv, hans Børn og hans Efterkommere odelagte i Bund og Grund. Og med denne Vished forenede sig Tanken om Bornenes Skjæbne, hvis han selv ved et Snigmord reves

bort fra denne Verden, inden han havde fuldført sit Værk.

Det var denne Tanke, der fremkaldte det vemodsfulde Udtryk, som nu lagde sig over hans Ansigt, da han efter den lange Skilsmisse mødte sin Hustru og sine Børn, og det var der endnu, da han kom op paa Slottet, skjøndt han anstrengte sig for at udslette det, ikke alene af Ansigtet, men endnu mere af Sjælen. Men da han saa sluttede den elskede Hustru i sine Arme, strømmede de sorgfulde Tanker med dobbelt Magt ind paa ham, og hans Øjne fyldtes med Taarer, idet han sagde:

— Gud beskytte Dig, min elskede Hustru, hvis nogen Ulykke pludseligt skulde tilstøde mig!

Brita saae forskrækket paa ham. En mørk Anelse bemægtigede sig hende, og hele hendes Legeme skjælvede, men hun lod sig dog ikke overvælde af Frygten. Hun kunde vel ikke fornægte sin kvindelige Natur, der krævede sin Ret, men for Resten saae hun Faren modigt i Øjet, beredt til at offre det Dyrebareste, hun ejede, for det hellige Maal, hvis indviede Forkæmper hendes Husbond var.

— Jeg vilde forgaa af Skræk, sagde hun, idet hun saae Nils trofast og kjærligt i Øjet, hvis jeg ikke havde gjort mig fortrolig med den Tanke, at Du pludselig kunde blive reven bort fra mig og Børnene..... men det er min faste Tro, at den almægtige Gud ikke vil lade os i Stikken... og lige saa vist, som jeg haaber engang at træffe sammen med Dig i den anden Verden, lige saa vist vil jeg opdrage dine Sønner saaledes, at de skulle vandre i dit Fodspor.

Nils svarede Intet; han trykkede blot sin Hustru til sit Bryst, og Fred og Ro udbredte sig atter over hans Træk. Ogsaa Brita anstrengte sig for udelukkende at lade Tankerne dvæle ved Gjensynets Lykke, for at hun ikke skulde forstyrre Øjeblikkets Glæde, skjøndt Skrækkebillederne af, hvad der mulig kunde hænde, længe stod for hendes Sjæl.

Brodde traadte i dette Øjeblik ind i Stuen, og Fru Brita følte sig lettere om Hjertet, ved at kunne gaa ind

i et affides liggende Værelse, hvor hun faldt paa Knæ og bad inderligt til Gud og alle Helgene, at de vilde beskytte dem, som vare hende kjære.

Da hun atter kom ind i Værelset, hvor hun havde forladt sin Mand og Brodde, vare disse endnu i en livlig Samtale, og hun satte sig ned ved sin Husbonds Side. Kort efter kom ogsaa Sten Sture, og nu fandt der en Raadslagning Sted angaaende de Skridt, som nærmest burde foretages.

Det var Hr. Nils, der førte Ordet, og han udviklede et saadant Kjendskab til saavel Personer som Ting, at Sten Sture lyttede til hans Ord med den dybeste Opmærksomhed.

Man kunde forudse, at der snart vilde opstaa Strid mellem Rigsforstanderen og dem, der fra gammel Tid hørte til Erkebispens Parti. Saadanne Mænd som Thure Thuresson, Ivar Gren, Erik Carlsson Vasa og Trotte Carlsson, der vare tapre, kamplystne, rige og mægtige hver i sin Egn, vilde vistnok ikke længe finde sig i at adlyde de Befalinger, der udstedtes af Hr. Erik Axelsson, som, hvor længe han end havde opholdt sig i Sverig, dog aldrig fuldkommen kunde frigjøre sig for det Anstrøg af Fremmedhed, der klæbede ved ham. Til disse kom Erkebispens nærmeste Frænder, Hr. Erik Nilsson samt David og Krister Bengtsson.

Men en Splid mellem disse og Erik Axelsson vilde uden Tvivl føre Kong Kristian ind i Landet, og da blev det et Spørgsmaal, om Hr. Erik vilde forene sig med Nils og Dalkarlene. At han ikke vilde gaa over til den danske Konge var aldeles afgjort, da hans Broder Ivar stod saa godt som i aabent Fjendskab med denne; men det kunde derimod hænde, at han i Forening med sin Broder vovede at byde baade Nils og Erkebispen Spidsen, og at saaledes de, der vare dragne ud for Sverig og for Kong Karl, fik baade Rigsforstanderen og de Danske til Fjender.

Alt kunde afgjøres rask nok, naar man nu med det Samme kunde rykke frem gjennem Mälaren mod Stockholm, men i Følge de Meddelelser, Brodde bragte,

vare Sodermanlændingerne ingenlunde til at stole paa, og Nils vidste meget godt, at Uplandsbønderne, især de i Fjedrundaland eller den vestlige Del af Landskabet, vare endnu mere fjendtligsindede end disse. Det vilde derfor have været i højeste Grad uklogt nu at tænke paa et Tog mod Stockholm; dertil udkrævedes i ethvert Tilfælde en langt større Magt, end man for Tiden havde til sin Raadighed.

Det var som Følge deraf Nils Stures Mening, at man skulde lægge en tilstrækkelig Besætning paa Vesterås Slot og saa drage op til Dalarne for at lade det Held, man hidtil havde havt, faae Tid til at virke tilstrækkelig, saa Folket med Tillid sluttede sig til ham og hans Sag, og tillige for at samle en større Hær i Dalarne. Saa kunde man ogsaa samtidig ved Affendinge søge at indvirke paa Bønderne i de andre Landskaber, især paa dem, der i disse Dage havde havt deres Affendinge i Vesterås.

Hr. Sten stemmede vel for at vove det Yderste og strax at drage frem til Upsala og Stockholm, men Nils gjorde ham opmærksom paa, at det her gjaldt mere end at aflægge en Prøve paa ridderligt Mod. Hele Sverig stod bagved og skulde staa eller falde med dem.

— Vær rolig, min Ven, sagde Nils til Sten; jeg tænker, I til Foraaret nok skal faae Eders krigerske Lyst styret.

Medens man endnu talte herom, traadte en Svend ind og meldte, at Lagmanden over Nerike, Hr. Magnus Bengtsson, ønskede at tale med Hr. Nils. Denne saae forbauset paa Svenden, men bad ham dog sige Hr. Magnus, at han var velkommen. Det var imidlertid ikke alene Nils, som fandt dette Besøg uventet, ogsaa Sten Stures, og i endnu højere Grad Fru Britas Forbauselse viste, at de baade fandt det uventet og mærkeligt.

Nils glemte aldrig, hvad han havde hørt og set i Ørebro Kirke den Aften, da Bisp Thomas tog Afsked med ham, og aldrig nævnedes hans Frændes Navn, uden at han for sit indre Blik havde et tydeligt Billede af

Bodsøveren, der pidskede sit Legeme med samme Grusomhed, som han engang havde vist mod Frihedshelten Engelbrekt.

Mange Aar var gaaede hen siden den Tid, og de to Frænder havde senere ikke været i Berøring med hinanden. Nils var vidende om, at Magnus en Tid havde sværmet omkring paa Søen. Samtidig med det store Møde i Arboga, hvor Kong Karl første Gang opdagede, at han var omgiven af Forrædere, gav han Magnus Bengtsson Brandeborg, eller som det nu hedder, Brandalsund i Forlehning. Der havde den ulykkelige Mand siden levet i Ro til Aaret 1461, da han ved sin Faders, gamle Bengt Stenssons Død, blev dennes Efterfølger som Lagmand i Nerike.

Nu boede han paa sit Fædrenegods Gøksholm.

Nils rejste sig, da Lagmanden traadte ind og gik ham venligt i Møde.

— I havde vist næppe ventet, at jeg vilde aflægge Eder et Besøg, sagde Lagmanden med et sørgmodigt Smil. Dog kommer jeg ikke blot som Frænde, men som Ven, hvis I vil have Tillid til mig.

Idet han sagde dette, hilste han paa Fru Brita og de øvrige Tilstedeværende, og Samtalen kom lidt efter lidt i Gang. Fru Brita fjernede sig snart for ikke at genere Gjæsten ved sin Nærværelse. Sten og Brodde vilde følge hendes Exempel, men Magnus sagde:

— Jeg kommer ikke med noget hemmeligt Budskab, og hvad jeg har at sige, maa gjerne hele Verden høre ... Jeg vil først takke Eder, Hr. Nils, for hvad I nu har foretaget Eder .... Ak, for tredive Aar siden dvælede der andre Tanker i dette Hoved, men nu ere de Gud være lovet borte! .... og jeg vilde give mit Liv, hvis jeg blot et Øjeblik kunde fremmane den store Aand af den tause ....

Han trykkede heftig Haanden mod Øjnene og vendte sig om, men fortsatte efter et Øjebliks Forløb:

— Underligt forandrer sig Mandens Sind, og jeg takker Gud og Sankt Erik for, at de endelig have givet mit Sind Ro og styrket mig til det Gode ... Og derfor

kommer jeg nu for at række Haanden til det Værk, I har paabegyndt.

— Jeg takker Eder, Frænde, sagde Nils og greb Magnus Bengtssons Haand. Jeg er overbevist om, at I kan være os til stor Nytte, især da Hr. Erik Nilsson paa Ørebro kan blive meget farlig. Men vi ville tale nærmere om denne Sag, naar I først har været min Gjæst til Middag.

Dette havde Hr. Magnus Intet at indvende imod, men han tilføjede:

— En Ting ønsker jeg dog forinden at have paa det Rene .... Jeg har en Begjæring til Eder angaaende min Søn ....

— Eders Søn?

— Ja, min Søn Johan .... Jeg ønsker nemlig at I vil optage ham i Eders Hus og opdrage ham til en hæderlig svensk Riddersmand, for at han i Kampen mod Rigets Fjender ved tapre Bedrifter fuldstændig maa kunne aftvætte den Plet, som hans ulykkelige Fader har sat paa Familien Nat og Dags Skjold.

Nils gik med den største Beredvillighed ind paa sin Frændes Begjæring.

— Eders Søn skal blive min Søn, sagde han, og jeg vil gjøre ham alt det Gode, jeg kan!

— Tak, tak, Frænde! sagde Magnus dybt bevæget. I veed ikke, hvilken Glæde I volder mig ved disse Ord. Og han tilføjede, idet han løftede Blikket mod Himlen: saa kan jeg altsaa haabe, at der ogsaa over min Gren af vor gamle Slægt vil sprede sig et bedre Lys.

Han gjorde et kort Ophold, hvorpaa han vedblev:

— Alle, ikke blot min egen Fader, men ogsaa Eders, den strenge Hr. Bo, og vor Onkel, Hr. Nils Stensson, alle have de draget Sværdet for en Sag, som ikke har været Sverigs. I er den Første af Slægten, som har kæmpet for de tre Kroners Banner. Gid Herren vil give Eder sin Velsignelse til det Værk, I har begyndt .... Og dog har Sverigs Sag aldrig staaet daarligere end nu, men ogsaa det viser netop Eders ægte, ridderlige Sindelag.

Det vilde have faldet Nils saare vanskeligt at høre paa alt dette med Taalmodighed, hvis ikke den Talendes Bevægelse havde vist, at hans Ord kom fra et oprigtigt Hjerte.

— Lad os ikke opfriske de gamle, smertelige Minder, sagde Nils, vore Fædre tilhørte en anden Tid, de troede hver for sig at tjene deres Fædreland paa bedste Maade.... Hvem kan vide, hvad Følgen vilde være bleven, hvis Nils Stensson, Gud være hans Sjæl naadig, havde sejret, da han drog omkring i Østergotland som Kong Eriks Marsk?.... eller hvis Kong Karl ikke havde kunnet holde gamle Hr. Krister Nilsson Stangen?

— Uden Tvivl vilde Sverig saa nu have været dansk, bemærkede Sten Sture.

Magnus Bengtsson saae paa Nils med et Blik, hvori Beundring og Taknemmelighed stredes om Herredømmet; Beundring, fordi der laa en saadan Højsindethed i hele hans Væsen, Taknemmelighed, fordi han tydelig bemærkede sin Frændes Anstrengelse for at lægge det mildeste Lys over de Bortgangnes saavel som over hans egne Handlinger.

— Ja, I har Ret, Sten! svarede Nils paa denne Bemærkning. Dog troer jeg sikkert, at dette var bleven en Følge af Hændelsernes Gang, men ikke, at det var min Faders Hensigt, at det skulde blive saaledes. De vare for mægtige til at besejre, men ikke mægtige nok til at blive de Mægtigste i Sverig.... Destoværre, tilføjede han for at lede Tankerne bort fra dette pinlige Emne, har der siden den Tid været Mænd, som af Mangel paa Magt have kastet sig i Fjendens Arme, og jeg troer, at Erkebisp Jons vil vise os det Skuespil endnu engang, inden han giver Slip paa Sverigs Rige.

— Ja, det vil han sikkert gjøre, sagde Magnus Bengtsson, for saa vidt jeg er rigtig underrettet. Thi der er bleven mig sagt, at der til Nytaar skal holdes et Møde i Vadstena af Erkebispens Venner, og at han selv derfra vil begive sig til Kong Kristian i Danmark for at klage sin Nød for ham.

I dette Øjeblik traadte en Tjener ind og meldte,

at Middagsbordet stod dækket, og Herrerne traf her atter sammen med Fru Brita og Ingeborg, med hvem Samtalen nu drejede sig om almindelige Emner, især om Slægtskabsforhold, der angik saavel Dag og Nat, som andre fornemme Slægter, samt om mærkelige Særegenheder angaaende et og andet Medlem af Familien. Hr. Magnus Bengtsson var i Særdeleshed godt inde i disse Sager, og hans Hustru, Fru Ermegaard Bylow, endnu mere, saa at han ofte angav hende som Kilden til sine Beretninger.

Der var dog En ved Bordet, der ikke syntes at tage nogen Del i Samtalen. Det var Hr. Sten Sture.

Ingeborg Åkesdatter mindede i mange Henseender om sin Søster Iliana, baade hvad det Ydre og det Indre angik, dog stod hun, idetmindste hvad det første angaar, over hende. Var Iliana skjøn, saa var Ingeborg blændende dejlig. Man kunde ikke se mere regelmæssige Træk. Panden var saa hvid og klar, og under de fine, penslede Øjenbryn skuede Øjnene frem med en vidunderlig, ubeskrivelig Glands. Den fint formede Næse, de svulmende Læber og Hagens smukke Form, alt var saa formfuldendt, at det vilde have været højst mærkeligt, hvis Ungersvendens Hjerte ikke var bleven sat i Brand ved Synet af hende.

Hr. Sten syntes heller ikke at have Øje eller Øre for Andet end skjøn Ingeborg, og hvad hun sagde, medens hun derimod, skjøndt hun vistnok fortrinsvis laante Øre til Hr. Sten, dog saavel henvendte sine Ord til de Andre, som besvarede deres Spørgsmaal. Det hændte endogsaa, at et og andet af de Spørgsmaal, Hr. Sten henvendte til Ingeborg, forblev ubesvaret, og med et enkelt skete dette endog, uagtet han gjentog det tre Gange, hvorover Hr. Sten blev meget forstemt.

For dog ikke i altfor høj Grad at blive Gjenstand for de Andres Opmærksomhed, kastede han sig med megen Iver ind i den almindelige Samtale, saa at den ædle Fru Brita ikke kunde lade være at smile af den forelskede Ungersvend.

Det Spørgsmaal, som Ingeborg lod ubesvaret, eller

som hun undgik at besvare ved at tiltale Fru Brita, angik Noget, som var passeret ved Brylluppet i Nykøping. Man havde ogsaa leget Panteleg der, og Pantedommeren havde engang bestemt et Kys af skjøn Ingeborg som Løn for Pantets Løsning, men Ingeborg havde gjort Indløsningen af Pantet saa vanskelig, Noget som hun efter Legens Love kunde, at den blev en Umulighed, og at det saaledes ogsaa blev umuligt at opnaa at faae Kysset af hende. Hr. Sten vilde nu vide, om Ingeborg vidste, at det var hans Pant, der skulde løses, da hun fastsatte den umulige Betingelse for Pantets Løsning.

Tre Gange gjentog han sit Spørgsmaal, men hver Gang blev Ingeborg enten tiltalt, eller ogsaa talte hun selv til en af de Andre ved Bordet; men hun gjorde det saa naturligt, at ingen Anden end den forelskede Ridder lagde Mærke til, at hun undgik at besvare hans Spørgsmaal.

Hr. Stens Forstemthed vedvarede endnu, efterat man havde rejst sig fra Bordet, men Ingeborg lod, som om hun ikke bemærkede det, og Sten syntes at have tabt al Lyst til at tale med hende, skjøndt hans Blik saa godt som uafbrudt dvælede ved hende, saasnart han troede sig ubemærket. Og saaledes gik det en Tid.

Men hvad enten nu Ingeborg vilde gjøre sin Fejl god igjen, eller hun syntes, at Ridderens Tilbageholdenhed gik vel vidt, nok er det, hun kaldte ham hen til sig, og Sten kunde ikke modstaa det skjælmske Blik fra hendes smukke Øjne, og hendes Læbers venlige Smil. Han fulgte strax hendes Opfordring, og hans henrykte Blik viste tilstrækkelig, hvor fuldkommen Jomfru Ingeborgs Herredømme var over ham.

— I vil altsaa svare mig, Jomfru Ingeborg? spurgte han i en bedende Tone.

Men Ingeborg smilede skjælmsk og sagde:

— Hvorfor tale om den Sne, som faldt ifjor, stolt Ridder?

— Fordi jeg vil vove det Umulige for at vinde...

— Bevare Eder Gud! afbrød Ingeborg ham forskrækket. Nej, det er et helt andet Hverv, jeg vil paalægge den, som ønsker at blive min Ridder....

— Og hvad er det, Jomfru Ingeborg?

— I vil altsaa blive min Ridder?

Et Blik, der sagde mere end Ord, besvarede dette Spørgsmaal, og det forekom den forelskede Ridder, at den smukke Pige rødmede for dette Blik.

— Kjender I den Vise, som min Onkel talte om? spurgte Ingeborg hurtig, og da Ridderen forundret rystede paa Hovedet, tilføjede hun: Har I aldrig hørt den?

— Nej, jeg har ikke!

— Jeg ønsker at høre Slutningen paa denne Vise, thi jeg troer ikke, at den ender der, hvor min Onkel sagde, at den endte. Jeg har gjennemsøgt hele min Samling Viser, men jeg ejer den ikke.

— Sætter I da dette som Løsen for mit Pant, stolt Jomfru? spurgte Ridderen smilende.

— Kan I skaffe mig Visen, saa skal I og ingen Anden blive min Ridder, svarede Ingeborg, og atter forekom det Hr. Sten, at en fin Rødme bedækkede hendes Kind og et Træk af Alvor spillede om hendes Mund.

— Jeg skal skaffe Eder Visen, hvis den findes indenfor dette Kongeriges Grændser! sagde Hr. Sten i en bestemt Tone. Derpaa tilføjede han: Men I maa dog sige mig, hvad den hedder.

— Husker I ikke det? spurgte Ingeborg smilende.

— Jo, nu husker jeg det.... ak, hvorledes kunde jeg vel glemme Jomfru Soløje?

— Nej, nej, I tager fejl, stolt Ridder! saaledes hedder den ikke, men saaledes har man behaget at kalde mig. Men det er ikke mig, men Visen I skal søge efter, og den hedder: Jomfru Solfager.

Hr. Sten besvarede den smukke Piges Tilrettevisning med et Smil. Og det er vist, at aldrig havde hun saaledes som i dette Øjeblik gjort Fyldest for det smukke Navn Soløje, hun fik paa sin Onkels Bryllupsdag. Der laa Sol i hendes Blik, men ogsaa hint milde

Sværmeri, der mindede om den lille Blomsts andet Navn: Forglemmigej!

I en Guldkjæde omkring Halsen bar hun et Guldsmykke, paa Midten af hvilket der var anbragt en Forglemmigej i Email.

Idet hun under Samtalen bøjede sig forover, faldt Smykket ned i hendes Skjød, og da hun atter vilde hænge det om Halsen, kom Blomsten til Syne, og Sten kunde ikke afholde sig fra at tage hendes Haand og betragte det smukke Arbejde.

Hans Blik hvilede længe paa Smykket, og da Ingeborg smilende vilde tage det fra ham, saae han op og sagde, idet en fugtig Glands blændede hans glædestraalende Øje:

— Jeg elsker denne Blomst, thi den er et Billede paa mit Land! Fattig og overset som den, boer der dog en Aand i det, som slaar Øjet op og afspejler Himlens Blaa og Dagens klare Sol. Hvis dette Smykke var mit, vilde jeg fæste det paa min Hjelm, og Mindet om den ene Jomfru Solfager skulde smelte sammen med Kjærligheden til den anden .... Ja, Ingeborg, baade i Liv og Død bliver jeg Jomfru Solfagers Ridder!

Med disse Ord rejste han sig hurtig og gik sin Vej, og havde han set det drømmende Blik i Jomfruens Øje, der blev siddende tankefuld med Smykket i Haanden, havde han ganske vist med mere Tillid set sin Kjærligheds Fremtid i Møde.

Samme Aften stod udenfor Sortebrødreklostret to Mænd, af hvilke den ene bar Munkekappe, den anden Svendedragt. Svenden saae meget enfoldig ud, og han syntes at lytte til Mandens Ord med stor Ærbødighed.

— I indser altsaa, min Søn, sagde Munken, at jeg vil Eders Vel, ligesom jeg ogsaa vil Eders Herres Vel?

— Ja, jeg indser det, svarede Svenden.

— Og jeg vil nedbede Himlens rigeste Velsignelse over Jer, hvis I med et trofast Hjerte lytter til mine

Ord og gjemmer dem vel, indtil Handlingens Time slaaer .... Store Farer omgive Eders Herre, men jeg og mange Flere ville vaage over ham; vil I nu ogsaa forene Eders Kræfter med vore, saa sig mig det, min Søn.

— Ja! svarede Svenden, men saa tvært, som om han næppe begreb, hvorom der var Tale, eller som om det var ham ganske ligegyldigt.

— Kom da i Hu, kjære Søn — jeg kalder Jer saaledes, fordi jeg kjendte Jer Fader, da jeg i min Ungdom var paa Gotland ....

— Var I paa Gotland? spurgte Svenden en Smule mere livligt.

— Ja, min Søn, det var jeg i mine unge Dage .... inden jeg vendte mit Sind fra Verden og viede mig udelukkende til Himlen .... læg Eder paa Sinde, min Søn, at naar I faaer Bud fra Munken Petrus, saa staar Faren for Døren, men da er ogsaa Hjælpen nær, og denne Hjælp skal I bringe Jer Herre ... Har I forstaaet mig?

— Ja, jeg har forstaaet Eder!

— Saa gaa med Gud og tænk paa, hvad I har lovet.

Munken gik ind i Klostret, men Svenden tog med langsomme Skridt Vejen langs med Flodbredden hen til den Bro, som førte over til Slottet.

Nogle Svende kom i det Samme ud fra Slottet, og da de fik Øje paa deres Kammerat, sagde de til ham:

— Skynd Jer, Faste, I skal ind til Slotsbefalingsmanden; han har spurgt efter Jer.

IV.

Nils Stures Julegilde.

Hr. Sten begyndte strax sine Efterforskninger efter Visen om Jomfru Solfager, og han sparede hverken Tid eller Flid eller Udgifter for at finde den. Den Første, han henvendte sig til, var Hollinger, der besad et stort Forraad af Viser og Sagn, men Visen om Jomfru Solfager havde han ikke. Han sagde imidlertid, at han havde hørt tale om, at en af Munkene i Sortebrødreklostret var en stor Ven af Viser og afskrev dem paa Pergament.

Hr. Sten begav sig derfor til Klostret og spurgte efter den omtalte Munk, hvis Navn var Laurentius. Da denne hørte Ridderens Ærinde, sagde han med et venligt Smil:

— I tager fejl, Hr. Sten; saadanne Viser samler jeg ikke .... Se her kan I selv se — og han fremtog en stor Bog, der var skreven fuld af Vers — dette er vel ogsaa Viser, men af en anden Slags, end I mener. Det er den svenske Rimkronike; dog er det kun en Del af den jeg har optegnet, og for meget deraf har jeg min gamle Herre, Bisp Thomas i Strengnæs at takke.

— Tilgiv mig da, at jeg uden Nytte har sinket Eders Tid, sagde Sten.

— Vent dog lidt, Hr. Ridder, tilføjede Munken. Jeg mindes, at jeg engang hos min salig Herre blandt en Mængde andre Viser ogsaa saae denne.... Den salig Bisp var, som I vel veed, en stor Ven af Viser og digtede ogsaa selv nogle.

— Nu vel.... og denne Vise?

— Ja, jeg har set den, det husker jeg tydelig.... men hvor den er bleven af... dog det er sandt, Bispen ejede ikke selv den Samling, hvori denne Vise stod, den tilhørte Præsten i Svärdsjö i Dalarne, hvis Bekjendtskab han engang gjorde her i Vesterås.

— Tak, tak, fromme Fader!.... sagde Sten og saae saa sjæleglad ud, at Munken ikke kunde lade være at smile.

Nu var der Ingen ivrigere til at paaskynde Rejsen til Dalarne end Hr. Sten, og da han traf sammen med Jomfru Ingeborg, saae han saa forhaabningsfuld og lykkelig ud, at hun strax mærkede, han var paa Vej med at finde Visen, endskjøndt han, da hun spurgte ham derom, slog Sagen hen i Spøg.

Rejsen til Dalarne gik for sig uden nogetsomhelst Æventyr, og Tilfældet vilde, at Hr. Nils kom til at tage ind i Sværdsjø Præstegaard. Men i Begyndelsen var der saa meget at tage vare med Hensyn til den Sag, for hvilken man nu havde draget Sværdet, at Hr. Sten ikke fik Tid til at tænke paa sin Kjærlighed. Baade han og Nils Sture red omkring i Siljansdalene for at tale med Dalkarlene og søge at vinde dem for Fædrelandets og Kong Karls Sag, hvilket ogsaa lykkedes dem.

Selve Juleaften kom de tilbage til Sværdsjø, hvor deres Hjemkomst vakte stor Glæde, ikke blot hos Fru Brita og Børnene, men ogsaa hos nogle Bjergværksejere, som Hr. Nils havde indbudt til at fejre Julen hos sig. Blandt disse var ogsaa gamle Bengt og hans to Sønner.

Olof Råd var der ogsaa; han var kommen med nogle Svende og havde Budskab til Hr. Nils fra Rigsforstanderen, Hr. Erik Axelsson. Det varede dog noget, inden han kunde komme til at tale med Hr. Nils, da denne, saasnart han havde hilst paa sin Hustru og sine Børn, havde en vigtig Raadslagning med Hr. Sten og Bjergværksejerne.

Olof gik imidlertid ned i Gaarden og ind i Svendestuen. Han var meget taus og ordknap, og Svendene syntes ikke gjerne at se ham mellem sig, da Enhver vidste, i hvilket fortroligt Forhold han stod til sin Herre, Rigsforstanderen. Der blev derfor almindelig Glæde, da han endelig rejste sig og forlod Svendestuen. Dette skete, da Præstens Pige kom ind i Stuen og spurgte, om der var nogen af Svendene, som hed Faste. Denne svarede Ja, og da bad Pigen ham følge med sig til Præsten, hvilket Faste ogsaa gjorde.

Da Olof forlod Svendestuen, var Raadslagningen

netop forbi, og han saae Hr. Sten med hurtige Skridt ile over Gaarden til det Værelse, som nu beboedes af Præsten, og i Stedet for at begive sig til Hr. Nils og fremføre sit Ærinde, ilede Olof bagefter Hr. Sten.

— Hr. Sten, sagde han, da han naaede denne, vil I forunde mig et Øjebliks Samtale?

Hr. Sten saae ingenlunde med et mildt Blik paa Svenden, der saa pludselig standsede ham i hans Gang, men han blev dog staaende og gav Svenden et Vink, at han kunde tale.

— Hvad jeg har at sige Eder, er af den Beskaffenhed, at jeg kun kan fremføre det for Eder i Enrum! Det angaar nemlig Jomfru Ingeborg, og for at I skal opfylde min Begjæring, troer jeg, at jeg ikke behøver at sige Eder mere, end at jeg i denne Sag taler i min Herres Navn, og at det er hans Befaling jeg udfører.

Ridderen vinkede med Haanden, og de fulgtes derpaa ad til en anden Kant af Præstegaarden, hvor Ridderens Værelse laa. Da de vare komne ind der, og Olof havde lukket Døren, fremkom han med sit Ærinde, men med en Tone og Holdning saa fuld af Takt, man kunde næsten sige Høviskhed, at han allerede ved sin blotte ydre Optræden syntes at maatte vinde dens Tillid, som han talte til. Han sagde nemlig, at Hr. Erik havde faaet Kundskab om, at Hr. Sten havde fattet Kjærlighed til hans Broderdatter, Jomfru Ingeborg, og at Hr. Erik ikke havde Noget derimod, men tvertimod gjerne saae, at hun ved Giftermaal kom ind i en saa gammel og fornem Slægt; alligevel ansaae han det dog i Jomfru Ingeborgs Faders Fraværelse forpligtet til at tage sig af hende og sørge for, at bagtaleriske Tunger ikke fik Noget at sige paa hende.

— Jeg beder Eder derfor i min Herres Navn og paa hans Vegne at sige mig, om det virkelig er Eders Hensigt, at søge at vinde Jomfru Ingeborgs Haand. Saaledes endte Olof Råd sin Tale.

— Hvis Jomfru Ingeborg ikke har skjænket nogen Anden sin Kjærlighed, er det visselig min Hensigt

at anholde hos hendes Fader om hendes Haand, svarede Hr. Sten.

— Det troede Hr. Erik ogsaa, vedblev da Olof fornøjet, og han glæder sig meget over at faae en saa tapper Ridder som Eder til Forbundsfælle. Dog er der endnu en Ting, Hr. Ridder, som jeg vilde sige Eder, naar jeg vidste, at I ikke vilde tage mig det fortrydeligt op....

Hr. Sten bad ham med nogen Utaalmodighed uden Forbehold sige, hvad han vilde, og Olof vedblev:

— Jomfru Ingeborg har mange Friere, og hvis I ikke vil miste hende, er det min Mening, at hvad der bør gjøres, det maa gjøres snart.... I tænker paa det Foretagende, I nu har for Haanden, skyndte han sig med at sige, da Ridderens Blik pludselig blev mørkt, men jeg vil gjøre Eder opmærksom paa, at naar I har faaet min Herres Ja og Samtykke, kan I være vis ogsaa paa Jomfru Ingeborgs Faders Samtykke.... Jeg beder Eder endnu engang om, ikke at tage mig ilde op, hvad jeg nu har sagt Eder, det er kun sket, fordi jeg troer at have bemærket, at Jomfru Ingeborg elsker Eder, og jeg hører saa godt som med til hendes Familie.

Hr. Sten nikkede venlig til Svenden, som bukkede til Afsked og gik. Ogsaa Hr. Sten forlod samtidig Værelset og ilede med fordobblet Hurtighed til Præstens Værelse, medens Olof Råd begav sig til Hr. Nils.

Da Hr. Sten traadte ind i Præstens Værelse, sad denne med en bekymret Mine og talte med en af Nils Stures Svende, den enfoldige Faste. Udenfor var det allerede Skumring; Nils med sit Følge var først henad Middagstid kommen til Gaarden, men i Kaminen flammede der en vældig Ild, hvis Skjær klart oplyste det lille Værelse.

Et svagt Træk af Velbehag gik over Præstens furede Ansigt, da den unge, kraftfulde Ridder traadte ind i Stuen.

— Guds Fred, ærværdige Fader! sagde denne.

Præsten bad Ridderen være velkommen, men vendte sig derpaa om til Faste og sagde:

— Se Jer godt for, min Ven! .... I disse Tider bør man betænke sig to Gange og se sig for tre Gange, inden man handler. Jeg kjender ikke denne Petrus, men da han har villet sende sit Budskab til Jer gjennem mig, har jeg nu opfyldt hans Ønske, skjøndt det forekommer mig noget mistænkeligt, at Broder Petrus ikke selv er kommen herhen, da han jo er temmelig nær herved.

Faste gik sin Vej, og nu vendte Præsten sig om til Hr. Sten og fortalte ham, at hans Karl, som havde været i et Ærinde i Falun, der havde truffet en Munk, som havde spurgt ham, hvem det var, der for Tiden opholdt sig i Præstegaarden, og derpaa havde givet Karlen det Hverv, at bede Præsten sige til Faste, at han skulde forlange Orlov og indfinde sig hos ham i Falun. Ogsaa Hr. Sten forekom dette besynderligt, men hans Hoved var saa opfyldt af andre Tanker, og disse strømmede ind paa ham med desto stærkere Magt, jo længere han var tvungen til at holde dem hos sig selv.

Han kom derfor uden videre Omsvøb med det Spørgsmaal:

— I er jo en Ven af gamle Viser, ærværdige Fader?

— Ja! svarede Præsten, i høj Grad forundret over dette Spørgsmaal.

— Kjender I Visen om Jomfru Solfager?

— Ja!

— Har I en Afskrift af denne Vise?

— Ja, ja, stolt Ridder .... men i Guds Navn, hvorfor gjør I disse Spørgsmaal?

— Fordi jeg maa have denne Vise, og den fromme Broder Laurentius i Sortebrødreklostret i Vesterås sagde, at hans tidligere Herre, salig Bisp Thomas, engang havde laant den af Eder ....

Ridderens Spørgsmaal vare komne saa hurtigt efter hinanden, at Præsten ikke havde havt Tid til nærmere at tænke over dem, og hele hans Væsen var saa iltert, som om der flød Ild og ikke Blod i hans Aarer. Præsten tænkte derfor, at den unge Ridder pludselig var bleven

ramt af en eller anden Sygdom og sagde derfor, idet han saae bestyrtet paa ham:

— For Gud og Sankt Eriks Skyld, unge Herre, se dog at berolige Eder!

— Berolige mig? udbrød Sten, som ikke kunde fatte Grunden til Præstens forskrækkede Udseende, min Ro beroer paa Visen om Jomfru Solfager, og jeg vil derfor bede Eder, at I vil laane mig denne Vise, forat jeg kan tage en Afskrift af den; saa skal I med Tak faae den tilbage!

I dette Øjeblik bankedes der sagte paa Døren, men hverken Præsten eller Hr. Sten bemærkede det. Den Første, som tydelig indsaae, at han maatte efterkomme Ridderens Ønske, hvis denne skulde bringes til Fornuft igjen, spurgte godmodig:

— Hvorledes er I dog kommen paa saadanne Tanker, unge Herre.... jeg frygter for, at der er noget galt sat i Eders Hoved. Jeg vil gjerne opfylde Eders Ønske; men hvorledes kan vel Eders Ro afhænge af Visen om Jomfru Solfager?

— Min Ro, ærværdige Fader, hele mit Livs Lykke afhænger af denne Vise, og jeg skal visselig være Eder taknemmelig saa længe jeg lever, hvis I skaffer mig den.

Præsten gik hen til en stor Egetræeskiste, aabnede Laaget og bukkede sig ned, for imellem en Mængde Bøger at finde sin Visesamling.

Imidlertid aabnedes Døren ganske sagte, og Faste stak Hovedet ind. I hans ellers rolige og sløve Øjne laa der nu et Udtryk af Uro og Angst. Præsten havde imidlertid fundet den søgte Visesamling og rejste sig op af sin bøjede Stilling. Hr. Sten gik op og ned ad Gulvet, og da han vendte sig om mod Døren og fik Øje paa Faste, spurgte han:

— Hvad vil I, Svend?

— Se her er Visen om Jomfru Solfager, sagde Præsten og leverede den til Hr. Sten. Denne greb den med Heftighed, gjemte den indenfor sin Trøje og ilede ud af Døren. Udenfor traf han Faste, som gjorde en Bevægelse med Haanden, som om han vilde sige: følg

mig, jeg har Noget at tale med Eder om! Der laa noget bedende i hans Blik, men ogsaa noget Bestemt, og Hr. Sten fulgte ham ganske forbauset.

— Strenge Herre, sagde Svenden, da de havde naaet et afsidesliggende Sted i Gaarden, jeg er vis paa, at her er Forræderi paa Spil.

— Forræderi! udbrød Sten og greb Svenden heftig i Armen.

Faste fortalte nu, hvad der var hændet ham i Vesterås, hvorledes han der flere Gange havde mødt en Munk, som til Slutning havde tiltalt ham, og hvorledes han syntes i hans Ansigtstræk at have gjenkjendt den samme Mand, som flygtede bort fra St. Gertruds Kapel Aftenen før Fru Brita og Jomfru Ingeborg ankom til Vesterås. Tilsidst omtalte han den Samtale, som havde fundet Sted mellem ham og Munken, og at han var sikker paa, at der var Forræderi i Gjære.

— Jeg havde tænkt at ville sige dette til Hr. Nils, tilføjede han, men saa kom jeg til at huske paa, hvad Hollinger har sagt mig, at Hr. Nils aldrig vil lytte til saadanne Ord. Havde Hollinger eller Brodde været her, saa havde jeg sagt det til en af dem, da de staa i Anseelse blandt Svendene .... Erik har jeg søgt efter, men jeg har ikke kunnet finde ham, og Øjeblikkene ere kostbare .... derfor besluttede jeg at henvende mig til Eder ....

— Godt, Faste, sagde Sten og slog Svenden venlig paa Skulderen, I er klogere, end I ser ud til. Vi To skulle nok klare den Sag alene. Gaa I nu Forræderne i Møde, saa skal jeg komme efter med Svendene, og ved mit gode Sværd, vi skulle berede dem et Julegilde, som de ikke saasnart glemmer.

Faste ilede med en Hurtighed, som Ingen skulde have tiltroet ham, efter hans Ydre at dømme, til Slottet og kom snart ud igjen med en Hest, medens Ridderen gik ind i Svendestuen, hvor han traf de fleste af Svendene.

— Guds Fred og glædelig Jul, Svende, sagde Hr Sten til dem. Ville I unde Hr. Nils det Samme?

Svendene saae forundrede paa Ridderen, som kunde gjøre dem et saadant Spørgsmaal, og denne, som vel vidste, hvor højt de elskede deres Herre, afventede ikke deres Svar, men tilføjede:

— Ville I det, og det veed baade han og jeg, at I vil, saa maa I øjeblikkelig stige til Hest og følge mig, thi vore Fjender agte i Nat at overfalde Hr. Nils .... I vide lige saa godt som jeg, at Hr. Nils selv ikke vilde lade nogen af sine Svende stige til Hest og ride ud i den kolde Vinternat, i Stedet for at drikke Juleøl i den lune Svendestue, blot paa den løse og dertil usandsynlige Formodning, at der truer ham nogen Fare, men jeg er vis derpaa, og derfor maa Alt ske stille og ubemærket. De, som ville følge mig, maa derfor søge at komme bort fra Slottet uden Støj og Opsigt, en ad Gangen ..... Hvad siger I dertil, Svende? Hvor mange af Eder ville blive siddende ved Julebordet?

Alle raabte som med een Mund, at de vilde vove Liv og Blod for deres kjære Herre.

— Nu vel, sagde Hr. Sten, saa sadler alle Hestene og begynd strax at liste Eder bort fra Gaarden. Ved Hytten nedenfor Bakken kunne I samles .... Der skal jeg selv snart efter være hos Eder!

Med disse Ord forlod han Svendene og gik atter over Gaarden, for at ile til sit Værelse og iføre sig sin Rustning. Da viste der sig en Kvindeskikkelse paa Trappen til Storstuen, men Sten var nu saa optagen af Tanken om den Fare, som truede alle dem, han havde kjær, at han ikke gav sig Tid til at se efter, hvem det var.

Men han hørte nu sit Navn blive nævnet, og han foer sammen. Denne Stemme vilde han have gjenkjendt blandt hundrede, det var Ingeborgs.

Han havde, siden han kom til Gaarden, ikke havt nogen Ro paa sig, før han havde truffet den gamle Præst, thi han vilde ikke mere træde frem for sin Hjertenskjær, uden at kunne give hende det Panteløsen, som hun havde forlangt af ham. Ingeborg havde derfor spejdet efter ham hele Dagen, og da hun nu saae ham

gaa over Gaarden, kaldte hun paa ham. Sten ilede hen til hende.

— Hvor skal I hen saa hurtigt, stolt Ridder, spurgte hun i en just ikke særlig kjærlig Tone.

— Til en Juleleg, stolt Jomfru, svarede Sten smilende.

— En Juleleg! gjentog Ingeborg i en Tone, der forraadte baade Forundring og Fortrydelse, thi hun antog, at det blot var et Paaskud af Ridderen for at slippe bort fra hende, og hun saae i denne hans Opførsel en Ligegyldighed, der saarede hendes Forfængelighed, og tillige en Kulde, der i høj Grad maatte smerte hende.

— Ja, svarede Sten, en Juleleg, som jeg haaber skal blive til Gavn og Glæde for os Alle .... Giv Eder tilfreds, stolt Jomfru, jeg har vundet en Sejr, og det skal ikke blive den sidste .... og naar jeg kommer tilbage til Sværdsjø Præstegaard, skal Glæden blive stor.

— I drager altsaa bort herfra, Hr. Sten? spurgte Ingeborg.

— Nej! svarede Sten, som blev bange for, at han havde sagt for meget, men jeg kan ikke komme ind til Eder i Storstuen førend senere. Farvel, Jomfru Ingeborg, vi ses snart igjen!

Med disse Ord ilede han afsted.

Ingeborg blev staaende en Stund og saae efter ham. Da hun kom ind i Storstuen, hvor Fru Brita befandt sig med Børnene, perlede der en Taare i hendes Øjne. Fru Brita bemærkede det, men sagde Intet.

Kort efter traadte ogsaa Hr. Nils ind med gamle Bengt og et Par andre Bjergværksejere, saa at Fru Britas Opmærksomhed nu henvendtes paa Andet end den unge Pige, der ikke længere formaaede at bibeholde sit stolte Udseende, men som pludselig havde forandret Udtryk, og sad der saa hvid som Sne, medens hendes Øjne med et drømmende Udtryk stirrede ind i Ilden.

Hr. Nils gik hen til sin Hustru og sluttede hende i sine Arme, idet han ønskede hende en glædelig Jul. Hans Pande var rolig og klar, og hans Blik straalede

af Haab. En forunderlig Følelse af Fred og Tryghed havde bemægtiget sig dem Alle. Bjergmændene saae saa trofaste ud, at man ret syntes at kunne stole paa dem. Gamle Bengt smilede saa venlig, da hans Blik faldt paa Svante, og denne gik dristig hen til den gamle Mand, tog ham i Haanden og sagde:

— Dig synes jeg om, Du Gamle! Du ser mig ud til at kunne slaas for ti!

Og gamle Bengt lo saa hjertelig, at Taarerne kom ham i Øjnene. Ogsaa de andre Bjergværksejere morede sig over den raske Dreng.

Efter en Stunds Forløb kom den gamle Præst ind og læste en Bøn, som Alle hørte paa med dyb Andagt. Ogsaa Jomfru Ingeborg, der sad saa stiv som en Støtte, foldede med krampagtig Iver sine Hænder og gjentog sagte Bønnens Ord for sig selv.

Derpaa aabnedes Døren, og Præstens Karl bar store Drikkekar ind, fyldte med Mjød. Men Hr. Nils gik hen til Ingeborg, tog venlig hendes Haand og spurgte:

— Veed I det allerede?

— Hvad? .... ja, nej, jeg veed Ingenting, sagde Ingeborg, ligesom vaagnende af en Drøm.

Hr. Nils smilede. Saavel han som Fru Brita havde tydelig mærket, at Kjærligheden havde besejret den unge Piges Hjerte, og han var overbevist om, at hendes Tanker dvælede ved En, som endnu ikke havde indfundet sig til Julegildet.

— Eders Onkels Svend, Olof Råd ....

— Olof Råd, hvad vil han? udbrød Ingeborg forskrækket.

— Han er kommen med det Bud fra Eders Onkel, at I, Jomfru Ingeborg, ufortøvet skal indfinde Eder hos ham i Stockholm!

Nu var det ude med hele ung Ingeborgs Kraft og Sjælsstyrke. Hun greb Ridderens Haand, og med en Iver, som tydelig viste, hvor ulykkelig hun følte sig, spurgte hun, hvorfor hendes Onkel netop nu vilde have hende til Stockholm, og om hun ikke kunde vente til Hr. Nils selv begav sig dertil.

Dette Budskab kunde heller ikke være kommen paa nogen ubelejligere Tid end nu. Hun følte hos sig selv, at hun ikke havde været saaledes mod Hr. Sten, som hun burde have været; det vilde hun gjøre godt igjen, og netop nu skulde hun skilles fra ham, maaske for stedse. Med den højeste Grad af Uro spurgte hun, naar hun skulde rejse.

— Allerede i Morgen, svarede Nils, og da han saae, hvilket Indtryk denne Efterretning gjorde paa hende, tilføjede han: I kan troe mig, jeg har søgt at faae Eders Afrejse udsat, men Eders Onkels Befaling er saa bestemt, at hans Svend ikke vover at tøve et Øjeblik længer end højst nødvendig.

— Allerede i Morgen! sukkede Ingeborg.

Deres Samtale blev nu afbrudt af Præsten, som greb et Bæger, fyldt med skummende Øl, og, henvendt til Hr. Nils, udtalte den Glæde, han følte ved at være i Stand til at vise ham Gjæstfrihed, og hertil knyttede han de varmeste Ønsker for Fremgangen af den Sag, hvis Forkæmper Hr. Nils var.

— Gid Engelbrekts Aand maa hvile over Eder og over Sverigs Folk! Vi have hørt Tale om Herrernes indbyrdes Stridigheder, og de have alle havt Bud hos os, for at formaa os til at drage ud og hjælpe den Ene mod den Anden, men det ville vi ikke; thi vi have havt Herreskifte nok i Sverigs Rige. Men for Sverig og dets Konge vil vi drage i Felten alle Mand, og hidtil har Lykken og Sejren været med Mændene fra Dala. Og netop fordi I drager ud for Sverigs Land og Sverigs Konge, netop derfor følger Folket Eder, og derfor drikker jeg Eder til, Hr. Nils, og nedbeder Guds og alle Helgenes Velsignelse over Eder.

Nils takkede for de venlige Ord, og Bægrene fyldtes paany, og Stemningen var munter og livlig.

Da hørte man Nogen komme løbende hurtig over Gaarden og op af Trapperne, Døren aabnedes rask, og Erik viste sig paa Tærskelen.

— For Guds Skyld, Hr. Nils, raabte han, til Vaaben, Fjenden er over os!

Det vilde være umuligt at beskrive den Forfærdelse, som greb de Tilstedeværende ved denne Efterretning. Havde det været nogen Anden end Erik, der havde bragt den, vilde Nils sikkert ikke have troet derpaa, men nu var han overbevist om, at der virkelig var Fare paa Færde.

— Il til Svendestuen, befalede han, og lad mine Mænd stige til Hest!

Ogsaa den gamle Præst ilede ud og kaldte paa sin Karl samt befalede ham at skynde sig til Byen og samle Folket.

En dødelig Angst bemægtigede sig Fru Brita, og det var med Nød og næppe, at hun kunde vise sin Mand et nogenlunde roligt Ansigt. Men han indsaae sikkert, hvad der foregik i hans elskede Hustrus Indre, thi han greb hendes Haand og sagde:

— Vær ubekymret, kjære Brita, og tænk paa de Ord, som vi nylig hørte: „Ikke en Spurv falder til Jorden uden Guds Villie“ .... Det kan ogsaa være, at Faren er langt mindre, end Erik troer.

— Det antager jeg ogsaa, sagde gamle Bengt, men i ethvert Tilfælde er det godt, at vi ere blevne advarede. Og hvad Hr. Nils angaar, saa veed I godt, Fru Brita, at alle vi, som ere her tilstede, langt hellere ville offre vort Liv, end finde os i, at der skulde ramme ham nogen Ulykke.

Nu kom Erik tilbage og raabte:

— Der findes ikke en eneste Svend i Præstegaarden, Hr. Nils.

I det Samme begyndte Stormklokken at klemte.

— Ikke en eneste Svend! gjentog Nils. Hvad vil det sige ....

Nu traadte Ingeborg frem. Hendes Øjne funklede, og en stærk Rødme bedækkede hendes Kinder. Der var pludselig gaaet et Lys op for hende. Nu forstod hun, hvad det var for en Juleleg hendes Ridder havde ment, og hun vilde fortælle, hvad hun vidste. Men pludselig paatrængte sig hende det Spørgsmaal, om hun egentlig vidste Noget, og hendes faste Overbevisning om, at

Hr. Sten i Spidsen for Svendene var ilet afsted for at bortrydde den truende Fare, opløste sig i et ubestemt Virvar af Tanker, som atter snart efter svandt bort som Dug for Solen. Hun stod med bankende Hjerte og rødmende Kind, men intet Ord kom over hendes Læber.

Man lagde dog kun lidt Mærke til Ingeborgs Adfærd, da man opfattede den som en naturlig Følge af hendes Skræk, som man søgte at bekæmpe.

— Men Hr. Sten? spurgte Nils.

Heller ikke ham havde Erik kunnet finde.

Paa Ingeborg udøvede Ridderens korte Spørgsmaal samme Virkning som en Besværgelse.

— Hr. Sten, sagde hun, Hr. Sten er draget ud ...

Der var dog Ingen, som hørte hende. Hr. Nils skyndte sig at iføre sig sin Rustning; Bjergværksejerne havde allerede grebet deres Øxer og Sværd, og inden Ingeborg fik Tid til at overvinde sin medfødte kvindelige Undseelse, var hele Skaren ude af Værelset.

Stormklokkernes Klemten klang truende og tungt gjennem Luften. Det var, som om de sang en Dødssang. Blod, Blod, lød det, og for den stakkels Ingeborgs ophidsede Indbildningskraft viste hele Snemarken sig farvet i Blod og Hr. Sten liggende død mellem en Flok Fjender. Det var altsaa hans Juleleg.

I sit Hjertes Angst sank hun paa Knæ ved Siden af Fru Brita, og hun bad saa ivrigt og inderligt, at Guds Moder vilde beskytte den ædle Ridder, og medens de bad, aabnedes Døren og den gamle Præst traadte ind.

Han saae med mild Alvor paa de bedende Kvinder og udstrakte velsignende sine Hænder over dem. Da de havde endt deres Bøn og rejst sig op, greb han Begges Hænder og saae dem mildt og kjærligt ind i Øjnene samt trøstede dem saa godt han formaaede. Hans opmuntrende og trøstende Ord udøvede ogsaa en forunderlig Magt over de urolige Hjerter. Baade Ingeborg og Fru Brita følte sig allerede lettere om Hjertet.

Da traadte Hr. Eriks Svend, Olof Råd, ind og sagde i en bestemt Tone.

— Nu er det paa Tiden at komme afsted, Jomfru

Ingeborg. Slæden venter .... I maa derfor gjøre Eder færdig til Afrejsen jo før jo hellere!

— Rejse bort, nu .... er det Jert Alvor, Svend? udbrød Ingeborg.

— Ja, Jomfru Ingeborg .... det er mit Alvor. Vi burde allerede være paa Vejen. Eders Onkel, Hr. Erik, vilde drage mig til Ansvar, hvis han fik at vide, at jeg uden Nødvendighed havde forhalet Eders Afrejse.

— Men hvis min Onkel vidste, hvad der her gaar for sig, vilde han vist ikke forlange, at jeg skulde tage bort netop nu, da Fru Brita trænger saa højlig til Trøst og Hjælp.

— Det er ogsaa min Mening, sagde Olof. Havde Hr. Erik kunnet tænke sig et saadant Julegilde, som der nu er blevet beredt her, havde han sikkert ladet Eder blive hos Fru Brita, men nu har jeg hans bestemte Befaling, og jeg vil overlade til Eder selv at bedømme, stolt Jomfru, om jeg har Ret til at forandre den efter eget Godtbefindende.

Ingeborg saae med et bedende Blik snart paa Fru Brita, snart paa Præsten, men Ingen af dem kunde finde nogen passende Indvending imod Svendens Ord; tvertimod indsaae Begge, at hvis der skulde hænde nogen Ulykke, var det langt bedre for Ingeborg at være sluppen bort i Tide. Ingen af dem nænnede dog at udtale denne skrækkelige Tanke, men Olof var mindre nænsom i saa Henseende.

— Hvorledes den forestaaende Kamp vil ende, sagde han, det kunne vi Intet vide om; men jeg maa tænke mig det Værste .... Det er Erkebispens Folk, og han er lige saa meget Hr. Eriks som Hr. Nils Stures Fjende. Skulde det nu ske, at I, Jomfru Ingeborg, faldt i deres Hænder, saa vilde jeg næppe mere vove at træde for min Herres Aasyn .... Hr. Nils er vel omgiven af tapre Mænd, som ville gaa i Døden for ham, men Erkebispens Svende ere stridsvante Folk, og .... Vær dog ikke bange, Fru Brita, tilføjede han, da han saae, hvilket Indtryk hans Ord gjorde paa hende, Alt kan gaa bedre, end vi forestille os .... Husk paa Hällaskoven, hvor

Bønderne overvandt Kong Kristians Svende!.... Men hvad mig angaar, som skal staa til Ansvar for min Herre, hvis der rammer hans Broderdatter en Ulykke, da er det en anden Sag!

— Men Hr. Sten og Svendene formaa vel ogsaa at udrette Noget ligeoverfor Fjenden, sagde Ingeborg.

— Hvad Svendene angaar, svarede Olof, saa veed jeg ligesaa lidt som nogen Anden, hvilken Kurs de ere slaaede ind paa i Aften, men Hr. Sten saae jeg forlade Præstegaarden alene, da jeg kom fra Samtalen med Hr. Nils.

— Alene! udbrød Ingeborg, og hun kunde ikke forhindre, at hendes skjælvende Stemme og hendes Kinders Blegهed forraadte den pludselige Smerte, som nu paany med fordoblet Kraft fyldte hendes Sjæl. Og hun tilføjede ligesom for sig selv: Han gik til en Julelег!

Mærkeligt nok formaaede denne sidste Underretning mere over den unge Piges Hjerte, end Alt, hvad Olof tidligere havde ytret for at bevæge hende til at rejse. Med næsten feberagtig Hast kastede hun sig i Fru Britas Arme og tog Afsked.

Og der forløb ikke mange Øjeblikke, inden hun sad i Slæden og kjørte bort fra Sværdsjø Præstegaard.

Nu var Fru Brita alene med Børnene og Præsten, der gjorde Alt, hvad han formaaede, for at holde hendes Mod oppe. Men Tiden gik desuagtet saa langsomt, som om den vilde give den opjagne Indbildningskrafts Skrækkebilleder rigtig god Plads til at voxe og antage Kæmpedimensioner.

Pludselig sprang hun op og lyttede. Den gamle Præst hørte Intet, men hun paastod med Bestemthed, at hun havde hørt Lyden af Hestetrav, og hendes Hjerte var nærved at sprænges ved Tanken om, at det kunde være den sejrende Fjende.

Lyden tiltog i Styrke og kom nærmere og nærmere. Snart kunde ogsaa den gamle Præst høre den, og han blev ligeledes betagen af Uro og Angst.

Nu lød Hestenes Hovslag tæt ved Gaarden, og et Øjeblik efter aabnedes Døren og Faste traadte ind.

— Hvor er Hr. Nils? raabte han.

— Hans Fjender have overfaldet ham, svarede Præsten, men hvor kommer I fra, Svend ....? Hvor er Ridderens Svende?

— De holde alle her udenfor, og Hr. Sten sendte mig ind for at spørge efter Hr. Nils, inden han vilde lade dem stige af Hestene.

— Gud og alle Helgene være lovet! udbrød Præsten og ilede ud med Faste.

Han fortalte i Korthed Hr. Sten Alt, hvad der var hændet, og sagde ham hvilken Vej Hr. Nils og Bjergværksejerne havde taget.

Derpaa galopperede Hr. Sten bort med Svendene.

Men inde i Præstegaarden laa Fru Brita paa Knæ og takkede i brændende Bøn Gud og Jomfru Marie, som havde sendt Hjælpen. Nu turde hun atter haabe. Det var vel endnu mørkt omkring hende, men Haabet er som Stjernerne om Natten. De bebude Lys midt i Mørket.

Intet Dagslys ses endnu,
Men Stjernerne paa Himlen
De blinke.

V.

I sorten Jord.

Olof Råd førte altsaa Jomfru Ingeborg til Stockholm. Undervejs gjorde han alt muligt for at opmuntre hende, men alle hans Bestræbelser vare forgjæves. Ingeborg syntes aldeles ikke at ville lytte til hans Ord. Hendes Sind var ganske optaget af en eneste Tanke: den, at hun drog bort fra Liv og Lys til Nat og Mørke.

Maaske kom hun nu først til Klarhed med sig selv om, at hun elskede. Aldrig havde hun set Hr. Sten i et saadant Lys som nu. Hun maatte skilles fra ham paa en Tid, da Farer og Død truede ham fra alle Kanter. Hvert Ord, enhver nok saa betydningsløs Handling fremstod nu klarere og tydeligere, ligesom for at gjøre Skilsmissen saa bitter som mulig, og til hele dette Virvar af Tanker kom endnu den, at Ridderen maaske ikke elskede hende mere, at han blot havde leget og spøgt med hende for Tidsfordrivs Skyld.

I en hel Maaned havde de ikke set hinanden, og da de saa traf sammen, havde han ikke et Ord at sige hende, og da hun kaldte paa ham, idet han gik over Gaarden, havde han blot svaret, at han gik til en Juleleg.

Ak, hvor hendes stakkels Hjerte led ved denne Tanke! Hun vilde græde, men hun kunde ikke. Hendes Hoved brændte, og Blodet flød feberhedt gjennem hendes Aarer. Det var saa mørkt og koldt og øde omkring hende; det forekom hende, som om hun førtes til Døden, som om hun skulde sænkes ned i sorten Jord, og hun kom til at tænke paa Visen om Jomfru Solfager, hvori det hed:

Ormekongen gav Jomfruen en Dvaledrik ind,
Hun blegner og blaaner paa sin dejlige Kind.

Og hun gjentog for sig selv, hvorledes de satte Jomfruen i sorten Jord, og hvorledes Ormekongen gravede hende op og førte hende død hjem til sin By. Det var altsaa Enden paa Visen, idetmindste for hende.

Men Natten svandt, og Morgenen kom, og Solstraalerne spillede saa smukt henover Snemarkerne, men i Jomfruens Sind var det mørkt og koldt.

Paa Stockholms Slot boede Hr. Erik Axelsson og hans Hustru, Fru Helena Gustafsdatter, Sodskendebarn til Sten Stures Fader. De modtog Jomfru Ingeborg paa det Venligste, og Fru Helena søgte paa alle Maader at gjøre hende Livet let og behageligt.

Strax efter deres Ankomst begav Hr. Erik sig ind i sit Lønkammer med Olof, for af denne at erfare, hvad

han vidste om Nils Sture og Dalkarlene, og Olof fortalte omstændelig Alt, hvad han havde hørt og set under sit Ophold i Dalarne, samt om det forræderiske Overfald af Erkebispens Folk.

— Det var Carl Ragnaldsson, sagde Hr. Erik. Jeg veed, at han er draget op til Gestrikland, og han har ogsaa havt Held med sig der, det fortalte idetmindste en Bonde der fra Egnen mig for et Par Dage siden.... Men — tilføjede han og saae tankefuld frem for sig, idet han lagde Haanden paa Bordet og strøg med Pegefingeren frem og tilbage paa Kanten af et sammenfoldet Stykke Papir.

— Men? gjentog Olof.

Men Hr. Erik syntes at behøve lang Tid for at komme til Ende med sine Tanker.

— Det synes mig, sagde han endelig, at I denne Gang har skyndt Jer vel meget med at komme bort fra Præstegaarden.

— Jeg tænkte kun paa det, som var det Vigtigste for Eder, Hr. Erik....

— Mener I da, at det ikke er vigtigt for mig at faae at vide, om Hr. Nils er i Live eller ikke?

— Nej, det mener jeg ikke, svarede Svenden, men det Vigtigste for Eder maa dog være, at faae Hr. Sten over paa Eders Side, og hvis Ridderen ikke er her inden fireogtyve Timer, forstaar jeg mig ikke paa, hvad Kjærlighed vil sige....

— Men det kunde jeg vel ogsaa have opnaaet, selv om I havde tøvet noget længere i Præstegaarden for at bringe sikre Efterretninger om Hr. Nils.

— Nej, deri tager I fejl, Hr. Erik.... Efterat jeg havde talt med Hr. Sten, maatte jeg mage det saaledes, at han ikke kom til at tale nærmere med Jomfru Ingeborg førend her hos Eder paa Stockholm Slot. Havde de truffet hinanden, saa kan I være vis paa, at de vare komne paa det Rene med hinanden, og saa kunde I forgjæves have ventet paa at se Hr. Sten her i Stockholm. Derimod vil det snart rygtes, hvorledes det

er gaaet Hr. Nils, om han er sluppen fra den Juleleg med Livet eller ikke.

Hr. Erik sad længe hensunken i Tanken, derpaa sagde han ligesom for sig selv:

— Nils Sture død? Han var dog en Ridder som Faa .... død! — Hvis han var død?

— Er Hr. Nils falden, sagde Olof, saa har I, Hr. Erik, en Hindring mindre og en Planke mere lagt paa den Bro, som fører til Sverigs Krone. Saa meget er vist, at I maa vinde Almuen for Eder, og det sker aldrig, saa længe Hr. Nils Sture er i Live. Men naar han er død og I har faaet Hr. Sten til at forene sig med Eder, da mener jeg, at Vejen til Kong Carls Krone ligger aaben for Eder!

— Ja, Almuen maa vindes! var det Eneste, som Hr. Erik svarede paa sin Fortroliges Fremtidsmaleri.

Men Olof vedblev:

— Ja, Almuen maa vindes, og det saa hurtig som mulig, thi Erkebispens Frænder og Venner ville sikkert ogsaa gjøre sig Umage for at vinde Folket .... og glem ikke, at den snilde Erkebisp vel har flere saadanne Mænd i sin Tjeneste, som Kanniken Helmich. Og Erkebispen er ikke den Mand, der tager Hensyn til, hvordan Midlerne er, naar de blot synes at kunne føre ham nærmere til hans Maal. Lykken var Axelssønnerne gunstig ved Eders Broders Bryllup, men der findes ikke altid en vanvittig Munk, som følger Forræderen paa hans skjulte Veje.

Hr. Erik bøjede tankefuld Hovedet til Tegn paa, at han indsaa, at Olof havde Ret i, hvad han havde fremført.

— Vi ville snart faae at se, sagde han derpaa, hvorledes Sagerne stille sig. Jeg venter Budskab fra min Broder, Hr. Ivar .... og saasnart jeg har faaet det, vil jeg fatte min Beslutning. Men I har Ret, Almuen maa vindes .... og derfor maa I tage nogle dygtige Svende med og begive Eder omkring i Landsbyerne for at vinde Folket for min Sag.

Medens denne Samtale fandt Sted inde hos Hr. Erik,

sad Fru Helena og Jomfru Ingeborg i Fruerstuen blandt Ternerne. Samtalen imellem dem vilde dog ikke rigtig komme i Gang. Fru Helena saae tydelig, at der var Noget, som laa Ingeborg paa Hjerte, men hun indsaae ogsaa, at det maatte være noget Alvorligt, og hun vilde derfor ikke gjøre hende unødvendige Spørgsmaal nu.

Men om Aftenen, da hun bød Ingeborg Godnat, sagde hun:

— I har en Hjertesorg, Ingeborg! og hun tilføjede, idet hun greb den unge Piges Hænder:

— Jeg er allerede gammel, men mit Hjerte er ungt .... Hav derfor Tillid til mig!

For denne Varme smeltede Isen omkring Ingeborgs Hjerte. Hun lænede sit Hoved til Fru Helenas Skulder og brast i en bitter, heftig Graad. Fru Helena omfavnede hende kjærligt og klappede blidt det lokkede Hoved; men hun gjorde hende dog ikke noget videre Spørgsmaal den Aften.

Heller ikke den næste Dag spurgte Fru Helena om, hvad det var, der voldte Ingeborg en saadan Hjertesorg, og der hengik saaledes en rum Tid, uden at de talte med hinanden om Andet end ligegyldige og hverdagsagtige Sager. Dette tilligemed den Vished, som mere og mere fik Tid til at modnes hos hende, at hun i Fru Helena kunde gjøre sikker Regning paa en trofast Veninde, udøvede en meget beroligende Indflydelse paa hende, og tilsidst begyndte hun selv at længes efter en Samtale om det, som laa hende nærmest paa Hjertet. Denne Længsel tiltog mere og mere, da hun ikke fik nogen Underretning om, hvad der tildrog sig i Landet. Om Fru Brita og Nils Sture hørte hun ikke Noget, og Ingen kunde give hende nogen Underretning om dem. Hr. Erik var den Eneste, som vidste, hvilket Udfald den natlige Kamp havde faaet, men han talte ikke til Nogen derom, og i de enkelte Timer, han opholdt sig paa Slottet, vilde han, naar han traf sammen med Fru Helena og Ingeborg, ikke tale om Andet end ligegyldige Sager og Juleglæder. Det faldt desuden aldrig den

blide og rolige Fru Helena ind at fremkomme med noget Spørgsmaal angaaende de store og vigtige Begivenheder, der tildrog sig i Landet.

Saaledes gik den ene Dag efter den anden i bestandig Ensformighed. Hr. Eriks Bortrejse og Hjemkomst var det Eneste, der frembragte nogen Afvexling, men Slottets Porte holdtes lukkede som i Krigstid.

— I sorten Jord ... de satte hende i sorten Jord! gjentog hun sukkende for sig selv, naar hun stod alene og uforstyrret ved et af Slotsvinduerne og betragtede det bevægede Liv paa den aabne Plads foran Nørreport eller de blinkende Bølger i Norrstrøm.

Vinteren gik, og Foraaret kom, men Alt blev sig selv ligt paa Stockholm Slot; kun Hr. Erik syntes at blive mere urolig end før og havde meget mere at varetage. Svende kom og gik, og endelig saae Ingeborg en Dag, at der blev poleret Vaaben og Harnisker nede i Gaarden.

Ingeborg spurgte Fru Helena, hvad alt dette havde at betyde, men denne kunde ingen Oplysninger give hende. Hun forsøgte derpaa at komme til at tale med Olof Råd, men dette kunde ikke lykkes hende. Hun besluttede da at spørge sin Onkel til Raads heri, men netop den Aften kom han ikke ind i Fruerstuen.

— Veed I da slet ikke, Fru Helena, spurgte Ingeborg, hvad der foregaar mellem de mægtige Herrer?

— Nej, mit Barn, svarede Fru Helena; jeg veed Intet, og jeg vil heller ikke vide Noget derom. Min Verden er en anden end Riddernes.

— I har dog Slægtninge, hvis Liv hvert Øjeblik kan staa paa Spil.

— Tys, Barn, Sorgen er stor og tung nok, naar den kommer; man skal derfor ikke fremkalde den i Forvejen.

Den næste Morgen traadte Hr. Erik ind i Fruerstuen iført fuldstændig Krigsrustning. En tung Sky hvilede paa hans Pande; han kom for at tage Afsked, da han skulde ride bort med sine Svende. Kun saa mange, som var absolut nødvendige til Slottets Forsvar,

skulde blive tilbage der. Ingeborg blev greben af en uforklarlig Angst, men hun tog dog Mod til sig og spurgte:

— Hvor længe bliver I borte, Onkel?

— Saa længe som det gjøres nødvendigt, svarede Hr. Erik, men derpaa tilføjede han i en mildere Tone: Hvorfor spørger I derom, Ingeborg?

— Fordi jeg længes efter at komme bort herfra . . .

Hr. Erik saae forbauset paa hende, men han svarede Intet. Dog troede Ingeborg at bemærke, at et næsten vemodigt Smil spillede om hans Læber. Han vendte sig hastig om og gik, og en Stund derefter forkyndte Trompetstødene, at han red bort fra Stockholm Slot.

Ingeborg var fortvivlet, men det hjalp ikke. Hun græd bitre Taarer, men Alt var tyst omkring hende; det var, som om hun var levende indmuret i en Grav.

Da hørte hun Fodtrin bagved sig, og da hun vendte sig om, stod Fru Helena der med sit milde Ansigt og strakte Hænderne ud imod hende.

— Hvorfor længes I efter at komme bort herfra, Ingeborg? spurgte hun.

Ingeborg svarede Intet paa dette Spørgsmaal, og Fru Helena tog derfor hendes Haand og vedblev:

— Kom og sæt Jer her hos mig, Barn, saa ville vi tale lidt fortrolig sammen . . . Troer I ikke, jeg veed, hvad det er, der tynger paa Jert unge Hjerte, Ingeborg?

Jomfruens Øjne hvilede spørgende og forskende paa den Talende, som saae saa inderlig god og velmenende ud.

— Ser I, vedblev hun, hvad Hjertet højest attraar, det bliver det undertiden aldrig til Del, men det bør man finde sig i med et ydmygt Sind.

— Og hvad attraar jeg? spurgte Ingeborg.

— I elsker en Ungersvend! svarede Fru Helena, og da hun saae, hvor stærkt bevæget Ingeborg blev, ved at opdage, at hendes Hemmelighed ikke mere var nogen Hemmelighed, tilføjede hun: Bliv ikke saa heftig bevæget, Barn; ogsaa mit Hjerte bankede engang af en Kjærlighed, som jeg troede, at kun jeg og Guds Moder kjendte . . .

Den Ungersvend, som ejer Eders Hjerte, er baade mig og Hr. Erik kjær. Vi havde gjerne set, at I havde faaet hinanden.

— Om hvem taler I, kjære Tante? spurgte Ingeborg.

Hun ønskede vel saa længe som muligt at bevare sin Hemmelighed eller anse den for bevaret, men Fru Helena talte, som om alt Haab var ude, og dette var mere, end hun formaaede at bære.

— Jeg taler om min Slægtning, den unge Ridder, Hr. Sten Sture! svarede Fru Helena.

— Er han død?

— Nej .... men ....

Hun syntes at have Vanskelighed ved at føre Sætningen til Ende, og Ingeborg greb med feberagtig Heftighed hendes Haand.

— Tal ud, kjære Tante .... han er ikke død, men .... ak, jeg fatter det .... han er alligevel død for mig .... er det ikke saaledes, var det ikke det, I vilde sige? Vær ikke bange, jeg er stærk, jeg kan bære min Skjæbne, tal kun frit ud ....!

— Ja, vedblev Fru Helena og lagde sin Arm omkring Pigens Liv, det forholder sig ikke ganske, som I siger, men jeg veed dog ikke rigtig, hvad jeg skal tro om det. Hr. Erik har ventet og ventet, at Hr. Sten skulde komme og fri til Jer, men han er ikke kommen ....

— Og hvad betyder saa det? spurgte Ingeborg med Øjnene fulde af Taarer.

— I maa vide, svarede Fru Helena, at Olof Råd, da han i Julen drog op til Dalarne for at hente Jer, havde faaet det Hverv at spørge Hr. Sten, hvad hans Hensigt var i denne Sag, og han sagde til ham, at hvis hans Kjærlighed var alvorlig ment, havde Hr. Erik Intet derimod, og han indestod for Eders Faders Samtykke .... I kan nu selv bedømme, hvorvidt I kan gjøre Regning paa Hr. Sten eller ikke!

Ingeborg sad saa bleg som en Marmorstøtte. Alt Blodet var veget fra hendes Kinder. Hænderne laa

foldede i hendes Skjød, og hendes Øjne stirrede mod Jorden.

— De satte hende i sorten Jord! hviskede hun ganske sagte.

Den gode Fru Helena blev forskrækket over den Smerte, som hendes Ord fremkaldte hos den unge Pige, og hun vidste slet ikke rigtigt, hvorledes hun skulde kunne indgive hende Trøst og Mod.

— Fat Mod, Ingeborg, og bær Jer Skjæbne med Ro, sagde hun, idet hun sluttede den bedrøvede Pige i sine Arme. Alt kan jo dog være anderledes, end vi forestille os det. Tro mig, mit Barn, den Dag vil komme, da I indser, at det ikke kunde være anderledes, end det nu er.

Saaledes blev hun ved at tale, indtil Ingeborg nogenlunde havde faaet bekjæmpet sin bittre Sorg og Smerte.

Efter denne Samtale sad de ofte sammen og talte om Hr. Sten, og Ingeborg fik Fru Helena mere og mere kjær og betroede sig ganske til hende. Saaledes gik Tiden dog nogenlunde taaleligt, til Hr. Erik en Aften kom hjem. Det var i Slutningen af Juli Maaned.

Rigsforstanderen var i et yderst daarligt Lune. Han havde sikkert havt Uheld med sig. Men hvor han havde været, eller hvad det var, der bevirkede hans mørke Stemning, det fik Ingen at vide. Ingeborg hørte ham kun sige til Fru Helena, at han sidst havde været i Roslaen, og at han derfra var kommen til Stockholm, da han havde faaet Underretning om, at Erkebispen befandt sig i Østersøen med en dansk Flaade og agtede sig til Stockholm.

Og det varede heller ikke mange Dage, inden man fra Slottet kunde se en stor Flaade komme sejlende og lægge sig, det ene Skib ved Siden af det andet, foran Slottet. Der landsattes Folk fra disse Skibe, og store Skarer kom dragende fra det Indre af Landet. Stockholm blev saaledes omgiven af Fjender baade mod Nord og Syd. Ivar Gren og Erik Nilsson var Øverstbefalende paa Normalm, Erik Carlsson anførte dem paa Søder-

malm, og paa begge Steder opsloges der Lejre. Kun Mälarsiden vedblev at være aaben.

Nu blev der Liv saavel paa Slottet som i Byen, og Rigsforstanderen udviklede den største Klogskab og Kraft. Over Mälaren kunde han baade selv faae Bud og sende saadanne ind ad Landet til samt forsyne By og Slot med Levnetsmidler. Alles Ansiger lyste af Mod og Haab. Kun Hr. Erik selv gik med sammentrukne Øjenbryn frem og tilbage i de store Værelser paa Slottet, hvorfra man kunde se den fjendtlige Lejr paa Norrmalm og Ridderne, som gik der i deres blanke Rustninger og vajende Fjerbuske.

Men en Dag, da Ingeborg gik gjennem Værelset, hvor hendes Onkel befandt sig, havde denne et ganske andet Udseende. Hans Pande var klar, og hans Øjne funklede. Han tog sin Broderdatter under Armen, førte hende hen til Vinduet og pegede med Haanden ud over den fjendtlige Lejr. Paa Toppen af Brunkebjerg stod en Mand med korslagte Arme og syntes at skue ud over Strømmen og Murene, over By og Slot. Vinden legede med hans store Kappe, og Soldaterne hilste ærbødig paa ham, naar de gik forbi ham. Ingeborg troede at gjenkjende den mørke Erkebisp, Jøns Bengtsson.

— Ser I, Ingeborg, sagde Hr. Erik; det skal blive anderledes derude, min Fjende skal snart faae Noget at tænke paa!

— Hvorledes det, Onkel? spurgte Ingeborg, ligesom smittet af den Glæde, hendes Onkels Ansigt røbede.

— Min Broder, Hr. Ivar, har gjort Landgang ved Nykøping og er i fuld Anmarche ved Ørebro!

Ingeborg foldede sine Hænder, og Hr. Erik klappede hendes smukke, gullokkede Hoved; men hun, som nu fandt Lejligheden gunstig til at fremkomme med et Spørgsmaal, spurgte pludselig:

— Og Hr. Nils Sture?

Dette gjorde imidlertid paa eengang Hr. Erik taus, og han havde øjensynlig ikke i Sinde at fortsætte Samtalen. Tilfældet vilde ogsaa, at Olof Råd kom ind i det

Samme, saa at Ingeborg blev forhindret i at gjentage sit Spørgsmaal.

Der forløb atter flere Dage, uden at Ingeborg fik Lejlighed til at tale med sin Onkel. Derimod fik hun at se, hvorledes de Skarer, som havde lejret sig omkring Byen, begyndte at marchere bort, den ene efter den anden. Først drog Hr. Erik Nilsson bort fra Normalm, og kort efter brød ogsaa Ivar Gren og Erik Carlsson op.

Man var nu i Slutningen af August Maaned, og Ingeborg havde endnu ikke faaet nogen Oplysning om, hvilken Skjæbne der havde ramt Nils Sture, Hr. Sten, samt Fru Brita og Børnene. Hun tænkte mange Gange, at Hr. Nils var død og Fru Brita og Børnene tagne til Fange, maaske bortførte til Danmark, men hun jog atter denne Tanke bort, fordi hun mente, at hvis noget Saadant var sket, maatte det dog utvivlsomt være kommet hende for Øre, hvor afsondret fra Verden hun end levede. Men hvad Sten Sture angik, kunde hun ikke paa nogen Maade forklare sig hans Forsvinden hin Juleaften eller hans Udeblivelse senere, da det var ham saa let at vinde den Lykke, han havde eftertragtet. Da den første Smerte havde lagt sig, søgte hun at tænke over alt dette med Ro, men jo mere hun betragtede Sagen fra alle Sider, desto mere fandt hun, at der dog maatte ligge Sandhed i Fru Helenas Formodning, at Sten Sture elskede en Anden, og saa blev den sidste Smerte større end den første.

En Morgen, efterat hun havde havt en uroligere Nat end sædvanlig og først sent var slumret ind, men da i Drømme havde gjenoplevet de vigtigste Begivenheder i sit Liv, med Brylluppet i Nyköping og Opholdet hos Hr. Nils og Fru Brita paa Vesterås Slot og i Dalarne som Hovedpunkter, vaagnede hun ved, at der lød Trompetstød nede i Slotsgaarden.

Hendes Værelse vendte ud til denne Kant, og hun formaaede ikke at betvinge sin Nysgjerrighed, men ilede hen til Vinduet, hvis tunge Forhæng hun trak saa meget til Side, at hun akkurat kunde se ud.

Nede i Slotsgaarden stod en Skare Svende, og Nogle af dem syntes at være Fanger. Ingeborg vilde netop igjen forlade Vinduet, da hendes Ansigt pludselig viste den mest spændte Opmærksomhed, og hun saae igjen ned i Gaarden.

Mellem Fangerne befandt sig To, hvis Ansigter hun kjendte.

VI.

Vejen til Nils Stures Fængsel.

Saa længe Fangerne stod nede i Slotsgaarden og Ingeborg kunde se dem, blev hun staaende ved Vinduet, men da Slotsfogden kom og Fangerne førtes bort, trak hun sig tilbage med Haanden paa Panden, men endnu bibeholdende den urolige, halv lyttende Stilling, som om hun havde ventet, at Nogen skulde hviske hende Svaret paa de Spørgsmaal i Øret, der syntes at svæve paa hendes Læber.

Hun mindedes meget vel og gjenkjendte fuldkomment disse Ansigtstræk, hun her havde set. Den ene af Svendene var den glade, sorgløse Svend hos Hr. Nils, som kunde alle de mange Viser, den anden kunde man gjerne kalde hans Skygge, saa tro og vedholdende fulgte han ham, naar hans Tjeneste tillod ham det. Det var et Ansigt, i hvis Udtryk man tydelig læste om en medfødt, uovervindelig Dumhed, Tankeløshed og Træghed. Den Første var Hollinger, hun kunde tydelig huske hans Navn, den Sidste hed Faste.

Men hvorledes kunde Nils Stures Svende bringes som Fanger til Stockholm Slot? Var der da Fejde mellem Hr. Nils og Hr. Erik, og havde den Sidste vundet Sejr over den Første? Og hvis det var Tilfældet, hvor længe havde da denne Fejde varet? Maaske

skulde hun endelig her faae Svar paa sit urolige Hjertes Spørgsmaal.

Hun foldede sine Hænder og saae op med et Blik, som om Svaret pludselig stod skreven med Lueskrift foran hende. Ja, saaledes var det. Sten Sture havde ikke villet forlade sin Vaabenbroder og Ven. Hun saae ham paa engang i et helt andet Lys. Uden Tvivl elskede han hende og led ved Skilsmissen, men han bar sin Sorg og sin Smerte som en Mand for sit Fædrelands Skyld.

Saaledes tænkte hun, og om Munden lagde der sig en længe banlyst Glædes Smil, og Øjnene straalede i glad Visshed. Men efterhaanden opstod der andre Tanker hos hende. Tvivl og Uro indfandt sig paany, og hun besluttede at skaffe sig Sikkerhed gjennem de fangne Svende. Og efter Frokosten, ved hvilken Hr. Erik ikke havde indfundet sig, ilede hun til dennes Værelse, for at bede ham om Tilladelse til at besøge dem.

Med hurtige Skridt tilbagelagde hun Vejen til dette Værelse, der var det samme, som Erkebispen og før ham Karl Knutsson baade som Rigsforstander og som Konge havde benyttet til Arbejdsværelse.

Med uroligt bankende Hjerte aabnede hun Døren og traadte ind.

Men Værelset var tomt. Hun stod et Øjeblik tvivlraadig, om hun skulde vente eller gaa sin Vej, men da hun betænkte, hvor vanskeligt det var at træffe Hr. Erik, besluttede hun sig til det første.

Da hun saae sig om, bemærkede hun, at paa den ene af Værelsets Vægge stod Tapetet frem, som om Noget hævede sig frem fra Muren bagved det. Hun havde vel ikke været saa mange Gange inde i Værelset, men dog ofte nok til at finde dette paafaldende, idet hun var sikker paa aldrig tidligere at have set det. Det var derfor ganske naturligt, at hun gik hen for at undersøge, hvad Grunden var til denne Uregelmæssighed, og da hun vilde tage fat paa det, der sprang frem, gled det sagte tilbage.

Hun skjød Tapetet til Side, og nu blev Alt klart for hende.

Bag ved Tapetet var der en Løndør, og Den, som sidst havde aabnet den, havde i Hastværk eller af anden Grund undladt at lukke den igjen. Hun undersøgte den nøje og fandt hurtigt og let baade hvorledes den skulde aabnes og lukkes, hvorpaa hun rask besluttede sig til ogsaa at undersøge den Gang, som Døren førte ind til. Det var en dristig Beslutning, thi hun kunde umuligt være sikker paa ikke at møde sin Onkel her, og han vilde aldrig tilgive hende, at hun havde opsporet hans hemmelige Veje. Men i dette Øjeblik tænkte Ingeborg hverken paa sin Onkel eller paa nogen Fare. Hun gik ligesom i en Drøm, og kun een Ting stod klar for hende: at maatte skaffe sig Vished med Hensyn til hendes Hjertes Udkaarede.

Hun traadte rask bagved Tapetet, ind gjennem Døren og ned ad de første Trappetrin. Men her var aldeles bælmørkt, og hun maatte føle sig frem med den største Forsigtighed. Hun mærkede dog snart, at Trappetrinene gik i Snegleform ligesom ved en Taarntrappe. En kold, fugtig Luft strømmede hende i Møde og gjennemisnede hendes Lemmer, men hun lod sig ikke forskrække.

Nu hørte imidlertid Trappetrinene op. Hun følte sig forsigtig for med Fodderne og lod Haanden glide langs med Muren. Hun befandt sig paa en jævn Jordbund; men hvor langt denne strakte sig, og hvorhen hun skulde vende sig for at komme videre, syntes at være umuligt at udfinde. Hun følte et Hjørne paa Muren og et Stykke derfra endnu et, og da hun var drejet omkring dette, følte hun en endnu koldere Luftstrøm komme nedenfra. Her maatte altsaa igjen være en Trappe, der førte dybere ned. Hun indsaa snart, at hun, for at kunne lede sig frem her med nogen Sikkerhed, maatte være forsynet med en Lygte, og hun besluttede at skynde sig op igjen for at skaffe sig en saadan.

Da saae hun paa engang et svagt Lysskjær og hørte Fodtrin nede fra Dybet, der kom nærmere og nærmere. I dette Øjeblik vaagnede pludselig hos hende Tanken om den Fare, hun udsatte sig for, naar hun

blev opdaget i den hemmelige Gang, og Blodet standsede i hendes Aarer.

Hun ilede hurtig tilbage langs med Muren hen til den Trappe, ad hvilken hun var kommen ned, og forbi denne i det Haab, paa den anden Side af den at finde et Hjørne eller en Gang, hvor hun kunde skjule sig, thi at komme op ad Trappen indsaa hun var umuligt.

Hendes Formodning viste sig ogsaa at være rigtig. Tilhøjre for Trappen var der en smal Gang, som sandsynligvis førte til en fjernere beliggende Del af Slottet. Paa Grund af Mørket og den Forsigtighed, hun anvendte, da her let kunde findes andre Trappeaabninger, kom hun kun langsomt frem og var knap naaet bagved Muren, da hele den underjordiske Hvælving oplystes og Den, som bar Lygten, stod stille foran hende.

Den stakkels Piges Hjerte bankede heftigt. Hun stod, bogstavelig talt, som fastnaglet til Stedet; den mindste Bevægelse vilde have røbet hende. Sandsynligvis syntes Manden med Lygten at have hørt noget Mistænkeligt, thi hun saae af Skinnet, at Lygten løftedes i Vejret og førtes rundt i en Halvkreds. Men dertil indskrænkede Undersøgelsen sig ogsaa. Fodtrinene og Lysskinnet fjernede sig op ad Trappen til Rigsforstanderens Værelse.

Ingeborg vovede at kigge frem og hun saae og gjenkjendte sin Onkel, Hr. Erik Axelsson.

Saasnart Faren var forbi, vendte den rolige Eftertanke tilbage hos hende, og hun besluttede, inden hun næste Gang begav sig paa Undersøgelser i disse underjordiske Hvælvinger, at forsyne sig med en Lygte, samt om mulig at skaffe sig nærmere Underretning om, hvor Fangerne opholdt sig, og paa hvilke Tider de besøgtes af Fangevogteren; hun behøvede nemlig da ikke at være afhængig af sin Onkels Tilladelse til at besøge dem. Da denne Tanke havde arbejdet sig frem til Klarhed hos hende, drejede hun igjen om Hjørnet af Muren og gik med lydløse Skridt forsigtig op af Trappen.

Da hun var kommen op til den lille Dør, som nu var lukket, stod den Vanskelighed tilbage at komme ubemærket gjennem Onklens Værelse. Dette var for Øjeblikket

umuligt; thi han befandt sig derinde og talte, saavidt hun kunde høre, med Nogen. Ingeborg blev greben af Skræk ved Tanken om, at hun muligvis kunde komme til at staa, hvor hun nu befandt sig, længere, end hun havde beregnet og maaske endogsaa til Slutning blive opdaget og straffet af Onklen.

Hendes Opmærksomhed optoges dog snart af den Samtale, der førtes derinde, og som hun ganske tydelig kunde høre gjennem den tynde Løndør. Det var Olof Råd, som var gaaet ned til sin Herre for at aflægge Beretning om Noget, der satte Hr. Erik i daarligt Humør.

— Kan da min Broder glemme sin egen Broder? hørte hun Hr. Erik sige, hvorpaa han tilføjede: Giv mig en omstændelig Beretning om Alt, hvad der er hændet, siden I traf min Broder i Nykøping.

Og Olof fortalte:

— Da jeg kom til Nykøping, havde Hr. Ivar allerede faaet alle sine Folk udskibede og stod i Begreb med at drage ind ad Landet til. Jeg bragte ham Eders Hilsen og Budskab, men hun svarede blot: Jeg skal nok drive Ræven ud af dens Smuthul, aa smin Broder kan hidse sit Kobbel Sporhunde paa den! — og han lod saa blæse til Opbrud. Jeg fulgte med ham, og da vi kom til Vingåker, gjorde jeg ham atter opmærksom paa, at det var nødvendigt, han drog Nord paa til Eders Undsætning, da der ellers var Fare for, at Stockholm faldt i Fjendens Hænder. Men han klappede mig paa Skuldren og sagde: vær rolig, min Ven, min Broder maa vel kunne holde ud en Stund mod Erkebispen; I skal faae at se, at inden vi har naaet Ørebro, har Fjenden ophævet Belejringen paa Stockholm.

— Min Broder var altsaa ved godt Mod? spurgte Hr. Erik.

— Ja, og deri havde han ogsaa fuldkommen Ret, vedblev Olof. Vi havde næppe naaet Ørebro og begyndt at belejre Slottet, før vi igjennem Hr. Magnus Bengtsson fra Göksholm fik Underretning om, at Slotsherren, Hr. Erik Nilsson, var i Anmarche med sin Hær. Nu

var gode Raad dyre, men Hr. Ivar er en tapper Ridder som Faa. Hvad sagde jeg til Jer i Nykøping, Olof? spurgte han mig om Aftenen, nu er den første Ræv kommen, og den vil jeg jage i Morgen, det skal gaa som en Dands! Men der kommer Flere, svarede jeg. Det ville vi tales ved om, naar vi har afgjort Sagen med Erik Nilsson! lød hans Svar, og strax derefter lod han sine Svende sidde op. Det gik som til en Turnering, saa stridslysten var Hr. Ivar og ligeledes alle hans Svende.

— Ja, saadan er nu engang min Broder! sagde Hr. Erik, han slægter vor Fader, Hr. Axel, paa, han var ligesaadan! ... Paa Julita Sletten mødte I altsaa Hr. Erik?

— Ja, og hvorledes det gik til der, det veed I allerede. Det var en Fornøjelse at se Hr. Ivar ordne Slaglinien og bruge sit Sværd ... Jeg tør nok paastaa, at Hr. Erik Nilsson ikke havde mere end tredive eller fyrgetyve Svende, da han flygtede fra Kamppladsen. Jeg traf Hr. Ivar om Aftenen i Julita Kloster, hvor han lod Munkene diske op for sig, og jeg troer næppe jeg har set ham saa glad før; Øjnene straalede ligesaa livligt som paa hans Bryllupsdag i Nykøping. Hvad siger I nu, Olof? spurgte han. Den Ræv listede sig bort med Halen mellem Benene, men I skal se, vi faae snart et nyt Møde! — Paa Vejen til Stockholm? spurgte jeg. — Ja, paa Vejen til Stockholm, svarede han, min Broder skal snart faae at se, at Erkebispen staar der alene med Hr. Clas Rønnow og de danske Krigsfolk ... Kort derefter forlod jeg ham for at ile bort til Eder.

Der blev et Øjebliks Taushed, under hvilken Ingeborg kunde høre tunge Trin gaa frem og tilbage i Værelset. Endelig standsede de, og hun hørte sin Onkel sige:

— I har denne Gang bragt mig et godt Budskab, Olof, med Hensyn til Erkebispen og hans Venner .... Men Skyen deroppe under Fjeldet, hvorfra jeg engang imellem hører Kong Carls Navn lyde som i et fjernt Tordenskrald ....

— Hr. Ivar talte ogsaa derom.

— Og hvad sagde han da?

— Lad os afvente Tiden, sagde han. Min Svigerfader kan ikke have mange Aar tilbage at leve i og imidlertid kan der tilendebringes Meget, som endnu ikke er gjort, men som bør gjøres, for at vi Brødre Axelsson kunne opnaa en grundfæstet Magt i Sverig. Sig til min Broder, tilføjede han, at selve den Omstændighed, at vi have kjæmpet og sejret for den svenske Konge, som desuden er min Svigerfader, vil skaffe Brødrene Axelssons Navn en god Klang hos Sverigs Almue.

— Og hvad er nu Eders Mening, Olof? spurgte Hr. Erik langsomt, ligesom overvejende Broderens Ord.

— Eders Broder har maaske Ret, svarede Olof. Alt synes mig at bero paa Skyen under Fjeldet, som I kalder det .... Slaar Lynet ned, efterat I og Eders Broder har hugget Vingerne af Erkebispen og hans Venner, saa vil det næppe ramme nogen Anden end ...

— Tal ud, Olof, sagde Hr. Erik, da Svenden tøvede med at fortsætte.

— End Eder selv, tilføjede Olof.

— Mig selv! gjentog Hr. Erik og begyndte med lange Skridt at gaa op og ned ad Gulvet.

For Ingeborg blev det mere og mere ubehageligt i hendes tilfældige Fængsel, og de Underretninger, hun nu fik, tjente ingenlunde til at berolige hendes Sind. Den Tone, hvori Onkelen talte om Skyen oppe under Fjeldet — og derved kunde vel ikke menes nogen Anden end Hr. Nils — lød aldeles som en Fjendes. Det lod til, at der herskede Fejde mellem hendes Onkel og Hr. Nils, skjøndt Sværdet endnu ikke var draget af Skeden. Maaske var netop nu Afgjørelsens Time kommen; thi hvorledes kunde vel Nils Stures Svende sidde fangne paa Stockholm Slot, naar der ikke var Fjendskab mellem dem?

— Betænk, hørte hun Olof yttre, betænk, hvad I selv, Hr. Erik, saa ofte har sagt, at Almuen maa vindes, og husk paa, hvilken Erfaring I har i saa Henseende saavel fra Kolbäk som fra Rosalgen ....

— Almuens Sind er dog delt .... Hvormange følge

ikke Erkebispen og hans Venner? Hele Fjerdrundaland staar i Vaaben for dem!

— Sandt nok, Hr. Erik!.... men hvad har de at betyde i Sammenligning med Dalkarlene og alle dem, som disse drage med sig, især nu, da Eders Broder har slaaet en af de Erkebispelige af Marken og maaske inden vi ser hans Banner rage frem over Skoven, har sendt de Andre samme Vej.... Vil I udsporge de to Bønder fra Vestmanland, som jeg har ført med hertil, og som sidde nede i Borgstuen, saa skal I selv faae et Bevis for, hvorledes Stemningen er blandt Almuen.

Det varede en Stund, inden Hr. Erik svarede, men han besluttede sig saa til at gaa ned i Borgestuen for at tale med de to Bønder, og der blev nu aldeles stille i Værelset.

Ingeborg aabnede forsigtig Døren og skjød Tapetet til Side. Værelset var tomt, og hun skyndte sig at forlade det og begav sig til Fru Helena i Fruerstuen. Ikke uden en vis Uro traadte hun ind her, men til al Held og Lykke havde ogsaa Fru Helena været saa optaget af allehaande Sager, at hun, omendskjøndt hun vel havde savnet Ingeborg, dog ikke var falden paa at søge hende paa hendes Værelse. Da denne derfor undskyldte sig med et let Ildebefindende, slog den gode Frue sig tiltaals og spurgte hende ikke mere ud, men antog det for givet, at hun havde været oppe paa Værelset.

Ingeborg havde imidlertid ingen Ro paa sig, førend hun havde forskaffet sig de Underretninger, som hun ønskede, og Lykken syntes ogsaa at være hende gunstig; thi hendes Onkel og Olof Råd begav sig fra Slottet ned i Byen, hvor Hr. Erik skulde have en Sammenkomst med Byens Borgmester og Raad.

Tidligt paa Eftermiddagen gik Ingeborg igjen til sin Onkels Værelse; her fremtog hun en Lygte, hvori der brændte et temmelig tykt Stykke Voxlys, tog Tapetet til Side og forsvandt gjennem Løndøren.

Nu gik det lettere end forrige Gang med at komme ned ad Trappen. Ved Foden af denne havde tre hvælvede Gange, som førte til forskjellige Kanter, deres Ud-

spring. Hun valgte den, der gik til Venstre, og fandt snart efter den Trappe, som førte ned i Dybet.

Denne var betydelig længere end den første, og da hun havde naaet Enden af den og var gaaet nogle Skridt fremad, stødte hun atter paa en Hvælving, hvorfra to Gange førte videre frem. Hun standsede tvivlraadig og lyttede, om ikke en Lyd, en raslende Lænke eller et Udbrud af Fortvivlelse skulde vise hende Vejen; men Alt forblev stille.

Da valgte hun den Gang, som førte til Venstre. Den var smal og lav, men derimod ikke synderlig lang. Da hun havde gaaet omtrent tyve Skridt, kom hun til en Jerndør, som stod aaben. Hun traadte indenfor og befandt sig i et af disse Middelalderens Fangehuller, hvor Alt var beregnet paa at berede deres ufrivillige Beboere de størst mulige Pinsler og Lidelser. I Midten af Værelset var der en Aabning, hvorover der befandt sig et Jerngitter. En kold Luftstrøm og en dump Lyd af fremadflydende Bølger tilkjendegav, at denne Aabning stod i Forbindelse med Norrstrøm.

Da hun ikke her fandt, hvad hun søgte, vendte hun sig om for at gaa tilbage og gjennem den anden hvælvede Gang mulig komme til Svendenes Fængsel; men da hun løftede Lygten i Vejret og Skinnet af Lyset faldt paa den mørke Mur, forekom det hende, at noget Hvidt skinnede frem der.

Hun gik da nærmere hen og opdagede, at det var en Indskrift. Noget af den var vel tilintetgjort af Fugtighed og Støv, men Skriften kunde dog tydeligt læses. Der stod: „Jons Bengtsson, Sverigs Fyrste og Rigsforstander til Nils Sture. Bliv hvad I var, Orm, og forraadn i Jorden. Ovenover gaar jeg min Bane og foragter Eders Vrede.“

Dette uhyggelige Rum havde altsaa øjensynlig engang været bestemt til Fængsel for Nils Sture, og uden Tvivl var Indskriften paa Muren skreven med Erkebispens egen Haand. Hvor bittert maatte da ikke denne Mand have hadet sin ædle Modstander, eftersom han paa denne

Maade havde villet indgrave i hans Sjæl Bevidstheden om hans Ulykke og hans Modstanders ubetvingelige Magt.

Ingeborg satte Lygten ned paa Gulvet for nøjere at betragte de overmodige og truende Ord, og hun traadte med den ene Fod helt hen til Muren. Det saae nemlig ud, som om der stod noget Mere, der enten var bleven paabegyndt, men ikke fuldendt, eller ogsaa faldet helt bort, da Kalken her mellem et Par Stene havde løsnet sig. Hendes Fod sank derved ned i den løse Jord ved Muren, og hun følte noget Haardt, som gled bort.

Sandsynligvis havde her en Fange ved Muren forgjæves anstrengt sig for at grave sig en Udgang og skjult sit Værktøj i den løse Jord. Hun bukkede sig ned og førte Foden frem og tilbage, hvorved pludselig en Ædelsten i Skinnet fra Lygten funklede lige for hende.

Ingeborg udstrakte hurtig sin Haand og greb efter Stenen, men det viste sig da at være, ikke en enkelt Ædelsten, men et helt Halsbaand tæt besat med funklende, spillende Stene. Hun undersøgte det saa nøje, som Tiden og Stedet tillod det, og fandt, at det var bleven beskadiget og var gaaet i Stykker. To af de smaa Ringe, som holdt Serafhovederne sammen, var gaaede itu ved Slid. Det var forøvrigt omviklet med et Silkebaand, som var knyttet paa Kors over ethvert af Serafhovederne, sandsynligvis i den Hensigt at beskytte de fine og meget forslidte Guldringe og tillige at forhindre Tabet af Klenodiet, hvis desuagtet en af Ringene skulde gaa itu. Til hendes Forundring var dog Silkebaandet paa et Sted skaaret helt igjennem. Som Følge deraf var Smykket uden Tvivl ved de Bevægelser, som den Skrivende gjorde, medens han skrev paa Muren, lidt efter lidt gledet bort fra Halsen og faldet ned i den løse Jord. Silkebaandet havde dæmpet enhver Lyd, og den Skrivendes Fødder havde, uden at han vidste af det, traadt Smykket dybere ned i Jorden.

Der stod nu tilbage at forklare, hvorledes Baandet var blevet skaaret over, men ogsaa hermed hjalp Indskriften paa Muren hende; thi hun saae tydelig, at paa

et Par Steder de først skrevne Ord vare blevne bortskrabede og andre satte i Stedet, og da hun nøjere betragtede det Sted, hvor Kalken var falden af, viste det sig, at dette maatte være sket ved selve Bortskrabningen af et skrevet Ord. Hvad var da naturligere, end at den Skrivende havde havt Kniven gjemt indenfor sin Trøje, og ved at tage den frem var kommen til at overskjære Silkebaandet. Dette forudsatte atter, dels at Kniven havde været usædvanlig skarp, dels at den havde havt et ejendommeligt Gjemmested, og deraf sluttede hun, at den Skrivende havde været en gejstlig Mand, og bestyrkedes i sin første Formodning om, at det havde været Erkebispen selv; thi en Anden vilde næppe have ladet sig saaledes henrive af sin Lidenskab, som det utvivlsomt havde været Tilfældet med Erkebispen, da han nedlod sig til at give sin Vrede Luft ved med egen Haand at skrive disse Ord paa Muren.

Ingeborg gjemte omhyggelig Halsbaandet, fast bestemt paa at opsøge dets Ejermand og levere ham det tilbage. Derpaa tog hun Lygten, læste endnu engang Indskriften paa Væggen fra Ende til anden og ilede bort.

Med hurtige Skridt skyndte hun sig igjennem den snevre Gang hen til Hvælvingen, og gik derfra ind i den anden Gang, som var længere, og hvor der fandtes flere Jerndøre tæt ved Siden af hinanden. Foroven paa disse var der anbragt smaa Aabninger. Her vare Fængselsrummene. Det vidste hun af den Beskrivelse, hun havde forstaaet at skaffe sig. Hun løftede Lygten i Vejret og udtalte sagte ved hver Dør, hun gik forbi, Navnet: Hollinger. Endelig ved den tredie Dør svarede en Stemme:

— Hvem kalder?

Ingeborg sagde hvem hun var, at hun, hvis det stod i hendes Magt, vilde befri baade ham og den anden af Hr. Nils Stures Svende, men bad dem først sige hende, hvorledes det nu gik Hr. Nils, og hvor Fru Brita og Børnene befandt sig.

— Hav Tak for Eders Godhed, stolt Jomfru, svarede Hollinger. Da jeg sidst forlod min Herre, opholdt

Fru Brita sig paa Vesterås Slot, og Børnene vare hos hende.... Det var ved Midsommerstider.

— Og Hr. Nils?

— Han kom dengang dragende fra Bergslagen for at fordrive Hr. Erik Nilsson, som havde benyttet Lejligheden under hans Fraværelse og var faret frem som et vildt Dyr fra Arboga lige til Vesterås.... Men da Hr. Nils kom, trak han sig tilbage til Kolbäk, og Hr. Nils fulgte efter ham. Hr. Erik fik dog Tid til at kaste Broen af, og Kolbäksaaen flød saa dybt mellem sine høje Bredder, at Hr. Nils ikke kunde sætte over til ham, og da han alligevel forsøgte at gaa over — det var Dagen efter Sankt Hansdag — mistede han en Mængde Folk. Senere kom Hr. Erik Axelsson fra Stockholm og forsøgte ved alle Midler at faae Dalkarlene til at gaa over paa sin Side, hvilket dog ikke lykkedes ham, og derfor drog han i høj Grad misfornøjet tilbage igjen til Stockholm. Men ogsaa Hr. Nils maatte bryde op og drage tilbage til Dalaene for at samle flere Folk, thi han havde faaet at vide, at Hr. Ivar Gren red omkring i Upland og fik mange af Almuen til at gaa over paa sin Side.

— Saa lykkedes det altsaa Hr. Nils at undgaa det forræderiske Overfald i Julen? spurgte Ingeborg, begjærlig efter at erfare Noget om dem eller den, som laa hende nærmest paa Hjertet.

— I Julen....? I mener Carl Ragnaldsson, som Erkebispen da sendte ud for at gribe Hr. Nils...? Ja, den Fare undgik han, og Carl Ragnaldsson og alle hans Folk bleve tagne til Fange.

— Fortæl mig noget Nærmere derom, sagde Ingeborg.

— Som I veed, var jeg dengang ikke hos Hr. Nils, sagde Hollinger, jeg var sendt ud paa en anden Kant, men Faste har fortalt mig Alt. Det var listigt nok udtænkt.... Fjenderne lokkede først alle Svendene bort fra Gaarden, thi saa vilde det falde dem let at tage Hr. Nils, tænkte de, og de vare allerede paa Vejen, da Erik fik Øje paa dem og skyndte sig at underrette Hr. Nils

derom. Men Præstens Karl var klogere end alle de Andre. Han steg til Hest og galopperede afsted, til han traf Carl Ragnaldsson, og han sagde til ham, at alle Sognebeboerne havde grebet til Vaaben, og at en Overrumpling var umulig. Samtidig begyndte ogsaa Stormklokken at lyde, og de nedrige Stimænd vendte da om og rede tilbage.

— Men Hr. Nils .... var han da ikke udsat for nogen Fare?

— Hr. Nils gik fremad med Bjergværksejerne og de Bønder, som undervejs sluttede sig til ham, men uden at træffe paa nogen Fjende, indtil han mødte Præstens Karl, som fortalte ham Sagens Sammenhæng. Da det var umuligt at indhente de beredne Svende, stod Hr. Nils i Begreb med at vende om, men i det Samme kom hans egne Svende galopperende med Hr. Sten i Spidsen.

— Hr. Sten? afbrød Ingeborg ham.

— Ja, Hr. Sten Sture, gjentog Hollinger og fortalte, hvorledes denne gjennem Faste var bleven underrettet om Forræderiet og var reden ud med Svendene for, som han haabede, at tilintetgjøre det, uden at Hr. Nils paa nogen Maade behøvede at foruroliges deraf.

Ingeborg foldede sine Hænder, og Taarerne kom hende i Øjnene. Det var, som om hun befandt sig paa en solbeskinnet, blomstersmykket Eng i Stedet for i en mørk, underjordisk Hvælving, en saadan Virkning gjorde Hollingers Ord paa hende. Men Hollinger, som ikke mærkede Noget til hendes Bevægelse, vedblev med sin Beretning:

— Da Hr. Sten kom, forandrede Hr. Nils pludselig sin Beslutning, lod en af Svendene stige af Hesten og steg selv op paa den. Derpaa satte de skyndsomst afsted efter Stimændene og indhentede dem paa Grændsen af Gestrikland. Juledags Aften kom Hr. Nils tilbage til Sværdsjø med Carl Ragnaldsson og største Delen af hans Svende som Fanger.

— Og Hr. Nils blev ikke saaret i Kampen og heller ikke nogen Anden? spurgte Ingeborg ivrig.

— Nej, Hr. Nils blev ikke saaret, tog nu Faste til Orde, men derimod Hr. Sten.... Dog ventede der ham en saa stor Glæde, da han kom tilbage til Præstegaarden, at han ikke brød sig synderlig om sit Saar..... En fremmed Svend var ankommen sent om Natten og havde leveret et blaat og gult Skærf som Foræring til Hr. Sten....

Ingeborg var nærved at tabe Lygten, saa heftig bevæget blev hun over, hvad hun nu fik at høre, og det var med Nød og næppe, at hun formaaede at tilbageholde et Udbrud af Smerte. Saa var det altsaa afgjort, at han, som vilde blive hendes Ridder, vilde det blot paa Skromt, da han elskede en Anden. Tankerne fore omkring i hendes Hoved og det varede en god Stund, inden hun nogenlunde kunde gjenvinde Herredømmet over sig selv.

Men Svendene mærkede Intet til den Smerte, hun led, og Hollinger vedblev:

— En bedre Gave kunde Hr. Sten aldrig have faaet, thi siden den Tid bærer han bestandig det blaagule Skærf, saa at Fjenden kjender ham ligesaa godt paa dette, som paa de tre Søblade i hans Skjold. Og naar det bliver Aften, og han kommer til sit Herberge eller sit Telt, saa maa hans Tjenere hænge Skærfet saaledes, at det bliver den sidste Gjenstand, hans Øje hviler paa, inden han falder i Søvn, og den første, naar han vaagner....

Den Tone, hvori Hollinger sagde dette, tilkjendegav tydelig, at han troede at gjøre Jomfru Ingeborg en stor Glæde med sin Fortælling. Havde han set hende staa der næsten bevidstløs og med Panden støttet mod den kolde Jerndør, vilde han vist have givet sit Liv, for at kunne tage sine Ord tilbage.

Men Axel Pederssons Blod flød ogsaa i Ingeborgs Aarer, og hun blev snart Herre over sin Smerte. Hun var dødbleg, men i hendes Øjne lyste en Kraft og en Bestemthed, som næsten var uhyggelig, paa samme Tid, som den gjorde hende dobbelt smuk.

— Hvorfor sidder I her som Fanger paa Stockholm

Slot? spurgte hun efter en Stunds Taushed .... Er der nu ogsaa Fejde mellem Hr. Nils og min Onkel?

— Nu spørger I om mere, end jeg kan svare Eder paa, Jomfru Ingeborg, sagde Hollinger. Vi stode med halvtredsindstyve andre af Hr. Nils Stures Svende ved Østbroen, da Hr. Ivar Gren og Hr. Erik Carlsson kom marcherende med en mægtig Hær fra Stockholm og overfaldt os med en saadan Overmagt, at al Modstand var forgjæves. Nogle faldt, de Øvrige bleve tagne til Fange, og kun meget Faa lykkedes det at undkomme... Blandt dem, som faldt i Fangenskab, var jeg og Faste, og vi skulde føres herhen til Lejren foran Stockholm. Denne Bestemmelse blev tagen, da Hr. Erik Nilsson ankom..... Han var bleven slaaet af Hr. Ivar Axelsson paa Julita Sletten og kom til Ridderen ved Østbroen med nogle Folk, som han havde samlet undervejs. De erfarede med det Samme, at Hr. Nils var i Anmarche fra Dalarne og drog derpaa Nord paa for at møde ham .... Dette fik jeg at vide af de Svende, som fulgte os paa Vejen til Stockholm ....

— Disse Herrer ere dog, saa vidt jeg veed, ogsaa min Onkels Fjender, indvendte Ingeborg, og jeg begriber derfor ikke, hvorledes I ere komne hertil.

— Det skal jeg hurtig forklare Eder, sagde Hollinger. En Skare af Hr. Eriks Svende mødte os undervejs, angreb os og befriede, som jeg troede, en Del af Fangerne og deriblandt Faste og mig .... Men hvorfor vi sidde her som Fanger, det er mig endnu en Gaade .... Det kan være, som I siger, Jomfru Ingeborg, at der nu ogsaa er Fejde mellem Hr. Nils og Eders Onkel, Hr. Erik .... Jeg nærer dog det Haab, at hvorledes det end forholder sig dermed, saa vil jeg kunne befri os Begge, naar jeg blot kommer til at tale med Hr. Erik.

— Jeg skal gjøre, hvad jeg formaar, for at I kan faae opfyldt Eders Ønske at komme til at tale med Hr. Erik, og lykkes det Eder ikke, om haaber jeg at finde et Middel til Eders Befrielse.

Hollinger takkede hende for hendes gode Villie, og

Ingeborg forlod ham derpaa. Det var ogsaa paa den høje Tid, thi hun var næppe kommen op ad det Halve af den første Vindeltrappe, førend hun hørte Lyden af Skridt, der nærmede sig. De vare dog endnu saa langt borte, at hun naaede det Øverste af Trappen, inden de vare komne hen til Hvælvingen mellem de to Trapper.

Hun hyllede Lygten ind i sin Kappe og blev staaende aldeles ubevægelig.

Det var Fangevogteren, som gik forbi hende, og han syntes ikke at ane, at Nogen her gik paa forbudne Veje, men forsvandt snart med sin Lygte paa den Trappe, som førte ned i Dybet.

VII.

Hr. Erik og Nils Sture mødes.

Ingeborg stod snart ved Løndøren. Hun lyttede længe og opmærksomt for at høre, om Nogen befandt sig inde i Værelset, men da Alt forblev taust, aabnede hun forsigtig Døren og kigede ind bagved Tapetet.

Værelset var tomt, og hun skyndte sig derfor hurtig igjennem det og begav sig til sit eget. Næppe var hun traadt ind i dette, førend en af Fru Helenas Tærner kom og sagde, at Fru Helena flere Gange havde havt Bud efter hende, da Fru Brita Stensdatter var ankommen til Slottet paa Rejsen til Upland og havde sin unge Slægtning, Jomfru Brita Thuresdatter, med sig.

Ingeborg havde vel ønsket nu at kunne være alene, og hun tænkte et Øjeblik paa at sige, at hun befandt sig ilde, for at kunne blive uforstyrret paa sit Værelse, men hendes Sindsstemning var paa den anden Side af den Beskaffenhed, at hun vilde ligesom trodse sin egen Smerte, og derfor besluttede hun at begive sig til Fruerstuen.

Fru Brita Stensdatter var en ældre Dame med ædle og alvorlige Træk. Hun var Sten Stures Moder, men var nu gift anden Gang med Kong Carls Svoger, Hr. Gustaf Carlsson. Hun var saaledes en Kusine til Fru Helena. Jomfru Brita derimod var Søster til Kong Carls første Hustru. Hun var meget smuk, og den lyseblaa Kjole, hun bar, med det gule Bælte om Livet, klædte hende udmærket godt. Ingeborg syntes, at hun var en Skjønhed af første Rang, men i Virkeligheden kunde hun langtfra maale sig med Ingeborg i Skjønhed.

— I har altsaa ikke hørt Noget fra min Søn, Sten, kjære Frænke? sagde Fru Brita til Helena, netop som Ingeborg traadte ind.

Hendes Indtræden bevirkede, at Spørgsmaalet forblev ubesvaret, thi nu skulde gjensidige Hilsener udvexles, og Ingeborg og Jomfru Brita, der kjendte hinanden og senest vare trufne sammen paa Brylluppet i Nykøping, begyndte derpaa en Samtale med hinanden, hvori de to Fruer af og til deltog, saa at de først efter en Stunds Forløb, efterat Fru Brita havde gjentaget sit Spørgsmaal og det var bleven besvaret af Fru Helena, kom ind paa et Emne, som satte Ingeborg paa den haardeste Prøve.

— Jeg har selv siden i Efteraaret kun hørt to Gange fra ham, sagde Fru Brita, det var kort efter Sankt Hansdag, da han med Hr. Nils befandt sig ved Kolbäk, og strax efter Julen fra Sværdsjø Præstegaard i Dalarne. Jeg sendte da en paalidelig Svend til ham, og han bragte Brev og Hilsener med tilbage....

Ingeborg saae, hvorledes Jomfru Brita rødmede ved disse den gamle Frues Ord, og pludselig stod det blaagule Skærf for hendes Fantasi. Aldrig kunde heller Giverinden — og det var klart, at det maatte være Jomfru Brita — aldrig kunde hun have vist sig i en ubehageligere Dragt end denne blaa Kjole med det gule Skærf.

Det var, som om Hjertet skulde springe i Ingeborgs Barm, men hun vedligeholdt dog sin Fatning, skjøndt hendes Kind var saa hvid som Sne, og Taarerne truede med at bryde frem. Jomfru Brita stod ligesom indhyllet

i det blaagule Skærf, og hendes rødmende Kind og Blikket, der straalede af den inderligste Glæde, udbredte over hende Skinnet af en lykkelig Brud.

Aldrig havde Ingeborg følt sig saa tung om Hjertet, saa nedtrykt og ulykkelig som i dette Øjeblik. Det var næsten for Meget for hendes stakkels Hjerte, hvor stor Kraft det end besad. Hun ønskede sig langt bort, ja, hun gad gjerne synke dybt ned i sorten Jord.

Fru Helena, som saae den forfærdelige Blegheb, der bedækkede hendes Kinder, anede, at der maatte være Noget, som voldte hende Smerte. Hun vendte sig derfor om til hende og sagde:

— Fru Brita er urolig over, hvorledes hun skal komme herfra over til Ekholmen; vil I se efter, om Hr. Erik er kommen tilbage fra Byen, og hvis han er det, da bed ham om at forunde Fru Brita en Samtale.

— Gjerne! svarede Ingeborg og skyndte sig at forlade Værelset. Det var dog en Lettelse for hende at kunne give sit forpinte Hjerte Luft i et Suk og at unde sine Taarer frit Løb.

Men hun havde ikke lang Tid til at hengive sig til sin Smerte; hun maatte øve sig i at bære den med Taalmodighed, og hendes medfødte Stolthed, Tanken om, at hun havde været et Legetøj for Ridderens Luner, var hende en god Bundsforvandt. Hun aftørrede sine Taarer og begav sig til sin Onkels Arbejdsværelse.

Hr. Erik var kommet tilbage fra Byen, men hun hørte flere Stemmer tale inde hos ham, og hun betænkte sig derfor paa at gaa ind. Da aabnedes Døren, og Olof Råd traadte ud.

— Hvem er inde hos Hr. Erik? spurgte hun, og Olof svarede, at det var to af Nils Stures Svende.

— Nils Stures Svende, gjentog Ingeborg. I hvilket Ærinde ere de her?

— Det veed jeg ikke, svarede Olof, men nu skulle de ride med et Budskab fra Hr. Erik til Hr. Nils!

— Og hvor opholder Hr. Nils sig da?

— Han er nok paa Vejen til Upsala ....

— Sig til Hr. Erik, at Fru Brita Stensdatter ønsker at tale med ham, sagde nu Ingeborg.

— Det skal jeg, Jomfru Ingeborg, men saa meget kan jeg sige Eder forud, at Hr. Erik næppe kommer ind i Fruerstuen iaften; hvad Fru Brita har at sige ham, kan vel ogsaa vente Natten over....

Med disse Ord fjernede Olof sig, og Ingeborg gik tilbage til Fruerstuen, hvor hun Resten af Aftenen holdt sig taprere, end hun selv havde vovet at haabe.

Inde hos Hr. Erik stode Faste og Hollinger. Olof Råd var kort efter Fangevogteren, som var gaaet forbi Ingeborg i den hvælvede Gang, kommen ned til dem, og havde talt meget venlig til dem samt havde i al Fortrolighed vist dem den uundgaaelige Ulykke, som deres Herre vilde styrte sig i, naar han ikke i Tide vendte om og forenede sig med Hr. Erik og dennes Broder. Hollinger havde taus hørt paa ham og svaret noget ordknap og paa en saadan Maade, at Olof med sin bedste Villie ikke kunde blive rigtig klog paa ham. Faste havde under hele Samtalen set saa dum ud, at Olof næppe havde værdiget ham et Blik. Olof havde ogsaa underrettet dem om, at deres Fangenskab var begrundet i en Misforstaaelse fra Hr. Eriks Hovidsmands Side, som Hr. Erik havde ilet med at rette, saasnart han havde faaet Kundskab derom. Derpaa havde Olof ført dem Begge med sig op til Hr. Erik.

Denne tiltalte dem meget venlig og nedladende og sagde, at de allerede den næste Dag skulde ride i hans Følge til Upsala, hvor han haabede at træffe Hr. Nils.

— Saa antager jeg ikke, at I ville være fortrydelige paa mig, fordi I have tilbragt et Par Nætter i Taarnet mod min Villie? sagde Hr. Erik med et venligt Smil.

Men til Rigsforstanderens Forbauselse svarede Hollinger:

— Aa nej, Herre.... ikke for den Sags Skyld!

— Men altsaa dog for en anden Sag? spurgte Hr. Erik forundret.

— Ja! vedblev Hollinger, for den Uenighed og Kamp, som hersker i Riget.

— Jeg maa sige, sagde nu Rigsforstanderen med en stolt Holdning, at det maa være en besynderlig Tone, der hersker blandt Nils Stures Folk, naar endogsaa hans Svende fordriste sig til at tale om Landets Anliggender.

— Ja ser I, Herre, vi har nu saa længe opholdt os med Hr. Nils blandt Bønderne, at vi ere komne til at tale som de, hvilket ikke er saa forunderligt .... Derimod kunde I maaske have mere Grund til at undre Eder over, hvad jeg har at sige Eder for min egen Regning.

Hr. Erik saae med stigende Forundring paa den dristige Svend. Men denne syntes ikke at bryde sig om den tause Tilrettevisning, der laa i Ridderens vrede Blik.

— I maa ikke blive vred, Hr. Ridder, vedblev Hollinger, men det maa jeg sige Eder rent ud, at naar I ikke snart beslutter Eder til for fuldt Alvor at forene Eder med Hr. Nils, saa vil Ulykken ramme Eder og det saaledes, at hele Eders Magt ikke vil være i Stand til at beskytte Eder. Jeg holder Eders Ære i denne min Haand, Hr. Erik Axelsson ....

— Hvad fordrister I Jer til at sige, frække Svend? udbrød Hr. Erik.

— Sandheden! svarede Hollinger i en fast og bestemt Tone.

Derpaa omtalte han sit Besøg forrige Efteraar hos Hr. Eriks Søster, Fru Brita Olofsdatter paa Hammarstad, og hvorledes han der havde faaet Beviser i Hænde paa alle de Bedragerier og Falsknerier, hun udførte, og at han blot behovede at fremlægge disse Beviser paa Tinge for den lovlige Domstol, saa vilde Fru Brita blive domfældt og i sit Fald drage Skam og Skjændsel over hele sin Slægt.

Hollinger kjendte i Bund og Grund den Mand, han her havde for sig, ikke som Følge af noget nærmere personligt Forhold til ham, men gjennem de Yttringer, som han havde hørt falde om ham mellem Nils Sture

og Hr. Sten. Han vidste, at Hr. Erik satte stor Pris paa at holde sin Slægt og sit Skjoldemærke fri for enhver Plet, og paa denne Egenskab hos ham havde Hollinger bygget sin Plan.

Erik Axelsson kjendte vel en og anden af sin pengegridske Broderdatters lysskly Handlinger og græmmede sig derover, ja, han vilde maaske endogsaa have paatalt dem, naar de ikke længer kunde hemmeligholdes, thi netop i denne Paatale laa den eneste Mulighed for at aftvætte den Plet, der truede med at besudle hans Skjold; men nu i dette Øjeblik, da han var paa Vejen til at naae sin længe drømte Lykkes Top, nu, da han kun var et Par Skridt fra det Herskersæde, som han vilde indtage, nu at blive Gjenstand for Folkets Snak og Nidviser, det var Noget, han mest af Alt maatte søge at undgaa. Svenden, som var i Besiddelse af denne skjæbnesvangre Hemmelighed, maatte derfor vindes eller idetmindste gjøres uskadelig.

Derfor tav Ridderen, da Hollinger havde endt sin Fortælling, og Vreden i hans Øje havde givet Plads for Noget, der lignede Sorg.

— Saaledes forholder det sig, tilføjede Hollinger, og nu synes det mig, at jeg ikke bedre kan gjengjælde Hr. Nils den Kjærlighed, jeg har nydt hos ham, end ved at jeg siger Eder, Hr. Erik, som min Mening, at hvad Hr. Nils vil, det maa I ogsaa ville, for saa vidt som I ikke vil se Eders Slægt forhaanet og udlet, og det antager jeg, I let vil kunne indse, at naar det blev Tilfældet, vilde det være til ingen Nytte mere for Eder at tænke paa noget Herredømme i Sverig .... Tag det ikke ilde op, Hr. Erik, men I veed vel, hvor daarlig Almuen desuden kan lide Eder .... Kommer nu dette til, saa er det ganske sikkert forbi med Eders Herredømme, om I saa ogsaa vandt ti Sejre over Hr. Nils.

Efter en Stunds Taushed svarede Hr. Erik:

— I er en rask og dygtig Svend .... jeg gad gjerne have Jer i min Tjeneste .... men I indser vel, at I nu maa blive min Fange, hvor gjerne jeg end vilde unde Jer at komme tilbage til Hr. Nils.

— I saa Henseende maa I gjore, hvad I finder for godt .... men saa meget vil jeg sige Eder, at tilstøder der mig en Ulykke, saa vil det, I ønsker at undgaa, alligevel finde Sted, svarede Hollinger.

— Saa faaer I aldrig Eders Frihed igjen!

— I vil tage mit Liv ... I kjender ikke Hollinger eller nogen anden af Nils Stures Svende rigtig, naar I troer, at en saadan Trudsel kan skræmme dem. Det vil være min største Lykke at hengive mit Liv for min Herre. Og I .... I vinder aldeles Intet derved.

Hr. Erik hensank ved disse Ord i dybe Tanker, og da Olof Råd efter en Stunds Forløb igjen traadte ind, lod han de to Svende føre tilbage til Fængslet. Hvad han end bestemte sig til med Hensyn til dem, havde det i ethvert Tilfælde ingen Hast. Derved vandt han dog saa meget, at Sagen holdtes hemmelig til det Spørgsmaal var afgjort, som for Øjeblikket optog alle hans Tanker og hele hans Sjæl. Nu maatte han naa sit Maal, thi ellers vilde han aldrig naa det.

Senere havde han en lang Samtale med Olof Råd for at overveje med ham, hvad der nu burde gjøres.

Men da han endelig traadte ind i Fruerstuen, var han som sædvanlig den artige og galante Ridder, og han glædede Fru Brita Stensdatter med at tilbyde hende, at hun under hans personlige Ledsagelse kunde foretage Rejsen til Upland. Ingeborg skulde ogsaa følge med, det havde Fru Helena aftalt med Fru Brita. Hun trængte til at komme bort fra det indespærrede Liv paa Stockholm Slot, og da Sagen blev forelagt Hr. Erik, havde han heller Intet at indvende derimod.

Den 31. August om Morgenen drog en Skare af flere hundrede beredne Svende i blanke Rustninger hen ad den Vej, som Nord fra fører til Upsala. Det var Hr. Nils Stures Svende, og Kong Carls Banner vajede saa stolt for Vinden i forreste Række. Bagved Svendene kom en Hær af unge Bønderkarle.

Det var øjensynligt, at Rytterne udgjorde Hovedstyrken i denne Hær, hvor man savnede de beredne Bjergværksejere og den Almue, som i Forvejen var draget Syd paa med Hr. Nils. Denne Hær var imidlertid kun at betragte som Fortravet til den egentlige store Bondehær, der senere skulde komme efter.

Hr. Nils vilde egenlig have ventet paa denne Hær, og han havde i det Hele taget ikke hastet med denne Gang at forlade Dalarne, thi han indsaae meget godt, at hans Sag ikke led nogen Skade ved, at dens Fjender — og det var Hr. Erik Axelsson ligesaameget som Erkebispen — prøvede og udtømte deres Kræfter mod hinanden i Mälardalen.

Men da han havde modtaget den Efterretning, at Erkebispen var kommen med en stor Hær, stod der for Meget paa Spil til at forblive rolig saa langt borte fra Begivenhedernes egentlige Skueplads. Han besluttede derfor at drage Syd paa og indtage en afventende Stilling, til han kunde faae en Hær, der var stor nok til at gaa angrebsvis tilværks og endelig engang for ramme Alvor fordrive alle dem, som stod i Vejen for Sverigs Lykke. Han samlede da saa meget Mandskab, som han for Øjeblikket kunde faae. Bønderne var sysselsatte med Arbejde i Mark og Eng og maatte altsaa blive hjemme indtil videre. Det var derfor i Særdeleshed unge Karle fra Bjergværkshytterne, som nu dannede Folkehæren. Kun nogle faa ældre Bjergværksejere fulgte med Ridderen. Men hans Svende, tre hundrede i Tallet, udgjorde en stadselig Skare.

En af de Vanskeligheder, Nils Sture mødte under sine Bestræbelser for at fortsætte og fuldføre Engelbrekts Værk, var den Omstændighed, at Almuen selv var delt mellem forskjellige Herremænd; en Del fulgte Erkebispen eller rettere sagt hans Tilhængere, især Bisp Kettils tapre Broder, Hr. Erik Karlsson Vasa. Andre fulgte Hr. Erik Nilsson Oxenstjerna, som ejede Ørebro Slot. Det var væsentlig kun Dalkarlene og deres nærmeste Naboer, Folkene fra Gestrikland, som fulgte Nils Sture. Grunden dertil maa man vel søge i, at

alle disse Herrer førte Sverigs Sag paa deres Læber, Alle gik de frem i svenske Farver, og Bonden kunde ikke se dybere end til det Ydre. De havde svensk Stempel, og inden Forgyldningen blev slidt af, kunde Bonden ikke skjelne Kobberet fra det ægte Guld. Grunden, hvorfor Dalkarlene saa trolig fulgte Nils Sture var den, at han var dem kjendt og kjær ligefra hans Ungdom. Mange mindedes ham allerede fra Engelbrekts Dage, endnu Flere havde lært ham at kjende, da han i Marsken Karl Knutssons Ærinder opholdt sig lang Tid af Gangen i Dalarne for at oplyse dem om al den List, hvormed gamle Krister Nilsson foer frem. Og endelig bidrog hans Svend, Erik, som var født og opdragen i Dalarne, ogsaa til at styrke den Hengivenhed og Tillid, som slog saa stærk Rod i Dalkarlenes Hjerter.

Men paa Grund af det ovenfor Anførte blev Nils Stures Arbejde dobbelt. Han maatte paa en Maade først opbygge sit eget Rygte, saa at de øvrige Landskabers Almue lærte ham rigtig at kjende og for fuldt Alvor vilde slutte sig til ham, og først derefter kunde han naa sit Maal: at sætte en svensk Konge paa Sverigs Trone. Derfor var det nødvendigt for ham at gaa frem med den største Forsigtighed, paa samme Tid som han ogsaa maatte vise sig dristig og kraftig. Et eneste Fejlgreb, og Alt vilde have været tabt. Thi ogsaa Dalkarlene vilde tilsidst være blevne kjede af et Foretagende, som syntes kun at medføre talløse Anstrengelser og Besværligheder uden den ringeste Frugt, og der krævedes nu og da en kraftig Handling for at holde Modet oppe. Bisp Kettil havde erobret Folkets Hjerter ligesom med Storm. Den lykkelige Sejr ved Harrakers Kirke var en Sejr i dobbelt Betydning, thi den skjænkede ham ogsaa Folkets Hjerter, endogsaa de fra Begyndelsen saa betænksomme Dalkarles. Nils Sture havde endnu ikke havt Lejlighed til at udmærke sig paa denne Maade. Hans Indflydelse og Anseelse lignede mere de dybe, mægtige Dalelve. Det var en Strom, som fra en lille Kilde voxede og udvidede sig lidt efter lidt, uden at man mærkede det. Men den rolige Krafts Majestæt fordrer sin Modsætning i Kraft-

anstrengelser, af og til endog med voldsomme Brydninger for ret at gjøre sig gjældende, ligesom Fossens brusende Drønen forkynder rundt omkring Elvens uimodstaaelige Kraft.

Det var en dunkel Bevidsthed herom, der, tilligemed Nødvendigheden af at være Hovedbegivenhederne paa nærmere Hold, bevægede Nils Sture til at vove det dristige Tog midt ind i det mod ham paa ingen Maade venlig sindede Upland. Han stolede paa Paalideligheden af de indløbne Efterretninger om, at de Erkebispelige var fuldt sysselsatte i den vestlige Mälardal, og inden Sagerne havde udviklet sig saaledes der, at de kunde vende sig mod ham, haabede han at have Kjærnen af Dalahæren hos sig.

Saa drog han da frem mod Upsala, hvis Domkirkes høje Taarn allerede paa langt Hold viste Vejen til den By, hvor Mordbrænderen og Forræderen havde sit erkebispelige Sæde.

Da han endelig den 31te August om Formiddagen red ind i Upsala og saae det erkebispelige Palads, der laa der saa mørkt og skummelt og ligesom skuede ned paa ham og hans Svende, kunde han ikke forhindre, at hans Tanke fløj hen til det brændende Penningeby. Nu kunde dog Gjengjældelsens Time være kommen, og ligesom for at opfriske hans Minder sagde Sten Sture, der red ved Siden af ham, med det bleggule Skærf slynget om Livet:

— Jeg vilde ønske, at Erkebisp Jons nu opholdt sig derinde .... han vilde da vistnok ønske den Gjerning ugjort, som skete forrige Efteraar, da han lod stikke Ild paa Penningeby.

Nils Sture foer sammen og blegnede, men han sagde sagte til Vennen:

— Onde Tanker dvæle herinde, Sten, man dem ikke frem for Dagens Lys .... Gud forbyde, at en Handling af lav, personlig Hævn skulde plette det Hverv, som vi har paataget os.

Hr. Sten tav, da han mærkede, hvor dybt Erindringen om denne Begivenhed gik Vennen til Hjerte.

Men Erkebispens Palads var et befæstet Punkt i

den forøvrigt ubefæstede By, og derfor tog Hr. Nils Sture den i Besiddelse, medens Folkene fordeltes over hele Byen.

De Tidender, Nils her modtog, vare imidlertid ikke videre behagelige for ham. Næppe var han traadt ind i det erkebispelige Palads, førend en Tjener kom og meldte, at en Barber ønskede at tale med ham. Barberen blev strax ført ind. Det var en høj, mager Mand med et blegt, afmagret Ansigt og mørke, gjennemtrængende Øjne.

— Tilgiv mig, Hr. Ridder, begyndte han, men eftersom jeg fra første Øjeblik, jeg hørte Tale om Eder, fattede Forkjærlighed for Eder, og da jeg hændelsesvis . . .

— Til Sagen, til Sagen, Mester! sagde Nils, min Tid er kostbar.

— Ja se, det var nu som saa, at eftersom jeg var her i Nærheden, saa . . . .

— Saa kom I til mig, og . . . .

— Nej, strenge Hr. Ridder . . . . nej, jeg var ved Østenbroen!

— Ah! udbrød Nils og saae nu først med mere Opmærksomhed paa den Talende. Naa, hvad har I saa at fortælle fra Østenbroen?

Nils havde strax efter at være gaaet over Dalelven sendt halvtredsindstyve Svende under Hollingers Anførsel for at indtage en Stilling ved den nævnte Overgang over Sagaaen, dels for at spejde, dels for at samle Almuen omkring sig, og endelig for at faae et fast Forbindelsesled mellem Upsala og Brodde, der endnu holdt sig ved Vesterås.

— Ja, ser I, Efterretningerne derfra ere just ikke videre behagelige . . . .

Og han fortalte nu omtrent det Samme, som Hollinger havde fortalt Jomfru Ingeborg.

Nils Stures Blik formørkedes, og han spurgte hurtig:

— Ad hvilken Kant drog Hr. Erik Karlsson?

Men dette Spørgsmaal kunde Barberen ikke besvare. Han var ilet bort fra Stedet, saa hurtig han kunde, og da nu Lykken havde føjet det saaledes, at han havde

truffet Hr. Nils, havde han villet vise ham den Tjeneste, at bringe ham denne Efterretning. Han havde nu i Sinde at tage Ophold i Upsala.

Da Barberen var gaaet, henfaldt Nils i dybe Tanker og overvejede sin Stilling og Udsigterne for og imod et heldigt Resultat. Han indsaa godt den Fare, han udsatte sig for, hvis en mandstærk Fjende her kom imod ham, og han gjorde sig selv det Spørgsmaal, om han i Tide skulde trække sig tilbage, eller om han skulde fuldføre sit Forsæt: hvad der end maatte indtræffe, her at afvente Hovedhærens Ankomst og saa drage lige mod Stockholm.

Da hørte han den højtidelige Sang af Munkene, som gik forbi tæt under Vinduerne, og de dybe, højtidelige Toner udbredte en vidunderlig Ro over hans Sjæl og drog ham med sig ind i Guds Hus, hvorhen Munkene rettede deres Gang. Der vilde han afslutte sine Overvejelser og foran Guds Alter lægge sin Sag i Herrens Haand.

Han trykkede sin Hat paa Hovedet og forlod Bispegaarden.

Gaderne vrimlede af Folk, og mange standsede for at betragte den høje Ridder med de rolige, blide Ansigtstræk, og den ene Borger fortalte den anden, hvad han vidste om Ridderen, der var kommen fra Dalarne.

Men Munkene skred langsomt frem mod Kirken, og Nils fulgte efter dem.

Inde i Kirken forsvandt den højtidelige Procession i et af Sidekorene, men Nils gik frem til Højaltret, hvor Sankt Eriks Sølvskrin stod, og hvor hans hellige Banner hængte, ligesom vidnende om, at det Ædle og Høje vinder sin skjønneste Sejr i Døden. Synet af Banneret fremkaldte saa levende den kongelige Helgens Billede for Ridderens Sjæl, og da han sank paa Knæ og bad om Kraft og Styrke og Lykke i Kampen for Sverigs Ære og Selvstændighed, da var det, som om Sankt Erik stod foran Alteret og vinkede Fred og Fortrøstning i hans bekymrede Sjæl.

Imidlertid nærmede en Mand med raske Skridt sig Alteret, og da Nils, efter at have fuldendt sin Bon, rejste sig op og vendte sig om, stod Rigsforstanderen, Hr. Erik Axelsson, for ham.

— Vel mødt, Hr. Nils! sagde han. Øjeblikkene ere kostbare, og jeg har derfor ikke taget i Betænkning at træde Eder for Øje her, især da det, jeg har at sige Eder, bedst kan siges paa dette Sted, hvor der ingen unødvendige Vidner er til Stede.

— Og hvad vil I, Hr. Erik?

— Jeg vil aabne mit Hjerte for Eder og tale med Eder som med en Ven.

— En saadan Tale er jeg altid villig at lytte til, svarede Nils.

— Men sig mig forst, hvad er Eders Mening om mig, Nils Sture.... Betragter I mig som Eders Fjende?

— Dette Sporgsmaal burde jeg vel rettere gjore Eder.... Den, som handler mod Sverigs Vel, han er min Fjende!

— Og det haaber jeg, at ingen ærlig Mand nogensinde skal kunne sige om mig! — Nu vel, Hr. Nils, saa har vi et fælles Udgangspunkt, eftersom vi begge staa paa samme Grund, og jeg vil da række Eder min Haand til et fast Forbund mellem mig og Mine paa den ene Side og Eder paa den anden....

Der laa et saa dybt Alvor i den Talendes Ansigt, og hans Ord vare i og for sig saa kjærkomne for Nils, at denne et Øjeblik var lige ved at tro sig saa nær ved Maalet, som om Sejren allerede var vundet, hvilket ogsaa vilde have været Tilfældet, hvis saamegen Magt blev samlet til en. Men der behovedes ikke mange Ord af Rigsforstanderen for at overbevise Nils om, at det Modsatte var Tilfældet.

— Naar vi holder sammen, vedblev Hr. Erik, vil ingen Magt i Verden kunne byde os Trods! Vi ere Herrer i Sverig, og Erkebispen og hans Venner skulle forsvinde ligesaa hurtig, som da min Broder jog Hr. Erik Nilsson over Julita Sletten....

Denne Sejr var en Nyhed for Nils, og Hr. Erik sparede ikke paa Udsmykninger for at gjøre den saa stor og afgjørende som mulig. Da han havde endt Fortællingen herom og atter vendte sig til den egentlige Gjenstand for hans Samtale med Hr. Nils, nemlig deres nærmere Forening til et fast Forbund, eller som det paa den Tid kaldtes, Broderskab, afbrød Nils ham og sagde:

— Eders Broders Sejr glæder mig over al Maade, og er det Eders Alvor med det Forbund mellem os, som I har talt om, er ogsaa jeg villig til at gaa ind derpaa, og det saa meget hellere, som Fred og Ro da kunne vende tilbage uden videre Blodsudgydelse, og Kong Karl, hvis han vil det, kan komme tilbage til sit Rige.

— Kong Karl, sagde Hr. Erik smilende, hvad mener I, Hr. Nils, tale vi ikke her oprigtig med hinanden? .. Jeg vil sige Eder rent ud, at jeg er af den Mening, at Kong Karl ikke mere mægter at bære Sverigs Krone med Ære, og derfor .... ja, jeg vil aabne mit Hjerte helt og holdent for Eder og sige Eder min virkelige Mening om dette Land og dets Vel .... Det kan ikke regjeres af nogen Konge og allermindst af en indfødt Svensk! Hvorfor .... spørger I? .... Fordi der er for mange mægtige Herrer her i Landet, og en indfødt svensk Konge vil give Anledning til bestandig indbyrdes Kamp. Nu vel, en udenlandsk Konge vil jeg ligesaalidt have, som I og enhver ærlig svensk Mand. Men hvad staar der da tilbage ....?

Nils studsede, det var de samme Ord, som den grønne Ridder havde sagt, og om hvis Sandhed han ogsaa selv var overbevist. Kun var det hans Mening, at den gamle Konge skulde danne et Overgangsled til denne nye Ordning. Hr. Erik, som mærkede, at hans Ord gjorde Indtryk, vedblev derfor med mere Frihed:

— I veed selv, hvad jeg mener, Hr. Nils .... der er da ikke Andet tilbage, end at lade Landet styre af en Rigsforstander med lovlig Magt, men ikke større, end at han og Riget kan undgaa Farerne ved Misundelsens stadige Sammensværgelser og de indre Kampe, som

nu desværre true med at ødelægge Folk og Land! Har jeg ikke Ret, Hr. Nils? Og om saa er, hvorfor skulde vi da ikke forene os med hverandre?... Jeg vil som Rigsforstander give Eder, saa vel som min Broder, større Magt, end nogen Konge vil være i Stand til at give Eder. I skal være Befalingsmand for hele Landet her Nord for Mälaren med Vesterås som Eders Hovedsæde, og min Broder skal med samme Myndighed styre de sydlige Lehn med Kalmar til Hovedstad.

Havde Hr. Erik kjendt Hr. Nils nøjere, vilde han aldrig have stillet ham nær saa glimrende Betingelser. Disse var i og for sig nok til at stemme Nils imod Forslaget, skjøndt han i Begyndelsen syntes ganske vel at indse Umuligheden af et svensk Kongedømme i Sverig under de forhaandenværende Forhold. Nu skyndte han sig med at oplyse Hr. Erik om den Vildfarelse, hvori han befandt sig, saavel med Hensyn til ham selv som til Almuen.

— I har talt oprigtig, sagde han, og derfor skal I ogsaa faae et oprigtigt Svar af mig. For Kong Karl har jeg og Almuen grebet til Vaaben, og kun i hans Navn kunne vi indgaa en Forening, Hr. Erik!

Hr. Nils sagde dette med en saa fuldkommen Ro og med saa dyb Alvor, at Hr. Erik strax indsaa Umuligheden af at forandre hans Beslutning.

— Men jeg bliver lige saa fast ved min Beslutning, som I ved Eders, var derfor det Eneste, han sagde

— Saa blive vi dog tilsidst Fjender, Hr. Erik! svarede Nils.

— Det er dog bedre at nøjes med det Mindre i Enighed, end tragte efter Alt under Strid og Kamp!

— De Farer, som jeg gaar i Møde, svarede Nils med et ejendommeligt Smil, er jeg fuldkommen fortrolig med. Et sondersplittet Sverig er Sverigs Død, og derfor kan I ikke friste mig ved det Tilbud, I har gjort mig.... Jeg vil vove mit Liv for at bringe Kong Karl tilbage til hans Rige, og den, som ikke er med mig, han er imod mig. Der har I mit Svar, Hr. Erik Axelsson!

— Som I vil, Nils Sture, Sværdet kommer da til at afgjøre Sagen imellem os!

Med disse Ord vendte Hr. Erik sig om og fjernede sig. Nils stod en Stund og saae efter Ham; derpaa forlod ogsaa han Kirken.

VII.

Det blaagule Skærf.

Nattens Skygger begyndte allerede at sænke sig over Byen, og Alt var stille og roligt. Nils Sture sad alene i sit Værelse paa Bispegaarden. Sten Sture, med hvem han havde havt en længere Samtale om Aftenen, havde forladt ham, men de tunge, mørke Tanker tillod ham ikke at finde Søvn eller Hvile.

Han gjennemgik Alt, som paa en eller anden Maade stod i Berøring med det store Maal, han havde sat sig, saavel det som hørte til de lyse som til Skyggesiderne. Men da han havde gjort det, fulgte endnu en anden Række Tanker efter, der fra alle Sider strømmede ind paa ham med det Spørgsmaal: Er Du bleven dit Livs Opgave tro? har Du holdt dine Løfter? Dertil kom Tanken om den Skjæbne, som hvis han skulde falde i Kampen, vilde træffe hans elskede Hustru, som havde bundet sig til ham og delt Livets Sorger og Glæder med ham. Ak, Livets Sorger havde hun i tilstrækkeligt Maal faaet at smage.... vilde vel Glædens Blomster nogensinde blomstre for hende?

Han saae op mod Himlen, som straalede mod ham i al sin Herlighed, og Glandsen i hans Øje tolkede hans Hjertes Bøn til den, i hvis mægtige Haand han lagde saavel sin som Sverigs Skjæbne.

Først henad Morgenstunden kastede han sig paa sit Leje og fik et Par Timers Søvn.

Han blev vækket af en Svend, som meldte, at Erik var kommet og medbragte vigtige Budskaber. Nils sprang op fra sit Leje, og nogle Øjeblikke efter stod den tro Svend for sin Herre.

— Her vil der, lader det til, blive en blodig Leg, forend Nogen aner det, sagde han. En mægtig Ridderskare er paa Vejen til Byen, og hvis jeg ikke er galt underrettet, er det Hr. Erik Karlsson og Hr. Erik Nilsson, som anføre den.

Nils modtog Efterretningen med fuldkommen Ro.

— Et Møde med dem havde jeg næppe ventet, sagde han, og jeg er kun daarlig rustet til en saadan Kamp, men de ædle Herrer skulle dog faae deres Villie .... lad blæse til Opbrud, Erik, og sig til Hr. Sten, at han skal indfinde sig hos mig.

Erik gik, og det varede ikke længe, forend Trompeter og Trommer forkyndte for Byens Beboere, at noget Ualmindeligt var paa Færde. Hr. Sten indfandt sig snart og hørte med Forundring Efterretningen om Fjendens uventede Tog mod Upsala.

— Hvad er Eders Mening, spurgte han. Skulle vi møde dem eller ikke?

— Vi maa kæmpe! svarede Nils.

— Tænk dog paa det unge, endnu aldeles uøvede Mandskab ....!

— Faren ved en uheldig Kamp er mindre, Sten, end ved en skammelig Flugt .... Vi maa kæmpe i Guds Navn, og jeg stoler paa Jer, Sten, hvis min Time nu skulde være kommen.

Hr. Sten rakte ham Haanden til Svar.

Imidlertid samledes de Bjergværksejere, som befandt sig ved Hæren, i det erkebispelige Palads og traadte ind hos Hr. Nils, som hilste venlig paa dem og sagde dem, hvad der var at vente. Bjergværksejerne tog Sagen meget rolig; kun en af dem yttrede, at det vilde have været gódt, om de Hjemmeværende havde faaet Tid til at komme med, saa kunde man have gjort en Ende paa Legen paa engang.

Medens man talte herom, kom en Svend ind

og meldte, at et Bud fra Fru Brita Stensdatter ønskede at tale med Hr. Nils, og da denne gav sit Samtykke hertil, blev Fru Britas Svend ført ind.

Han anholdt paa sin Frues Vegne om sikkert Lejde for hende gjennem Upsala Nord paa til Ørby, hvor hun skulde træffe sammen med sin Mand, Hr. Gustaf Karlsson. Nils vilde naturligvis gjerne opfylde Fru Britas Begjæring, hvor nødig han end vilde undvære endog kun et ringe Antal Svende, da en Kamp var saa nær forestaaende. Sten, som indsaa dette, og som desuden gjerne vilde benytte Lejligheden til at tale med sin Moder, yttrede da, at han ansaae det for bedst, at hans Moder blev i Byen til Kampen var til Ende, hvilket hun, det var han overbevist om, ogsaa selv vilde foretrække, naar hun fik at vide, hvorledes Sagerne stod. Han fulgte derfor med sin Moders Svend til hendes Logis.

Fru Brita var i Følge med Jomfru Brita Thuresdatter og Jomfru Ingeborg sent den foregaaende Aften kommen sejlende til Byen. Hr. Erik Axelsson med Følge var stegen i Land noget sydligere, da han ønskede snarest mulig at træffe sammen med Hr. Nils, og det fuldstændige Vindstille, som herskede, bevirkede, at Fartøjerne kun meget langsomt kom fremad. Da de endelig naaede Strandbredden og vare komne op i Byen, mente Fru Brita, det var for sent at sende Bud til Hr. Nils, ja hun vilde ikke engang forstyrre sin Søn i hans Nattero, men afvente den næste Morgen.

Hun og Jomfru Brita befandt sig i et indre Værelse, da Ingeborg, som stod ved Vinduet i det tilstødende Kammer, hurtig forlod dette og ilede ud. Fru Brita vilde netop spørge, hvad der var paa Færde, da Døren aabnedes, og hendes Søn traadte ind.

Den gamle Frue foldede sine Hænder, og Glæde og Stolthed oplivede hendes ædle Træk, da hun saae den smukke Ridder, som stod der i fuld Krigsrustning med det blaagule Skærf over Skulderen. Paa Hjelmen vajede en høj Fjerbusk, ligeledes i Blaat og Gult.

Jomfru Brita Thuresdatter rødmede som en Rose

og saae sjæleglad paa Ridderen. Hvad kunde vel disse Farver betyde Andet, end at Ridderen følte sig lykkelig ved hendes Kjærlighed?

— Gud velsigne Dig, min Søn, sagde Fru Brita og sluttede ham i sine Arme. Derpaa tilføjede hun med et Smil, idet hun pegede paa Skærfet: Det lader til, at disse Farver har fortryllet Dig, min Søn, siden Du bærer dem paa din Hjelm.

— Ja, Du har Ret, kjære Moder, svarede Sten, de have fortryllet mig, de minder mig om min Sol og min Himmel, for dem vil jeg leve og dø!

Og Jomfru Britas Kind rødmede endnu stærkere, og hendes Smil blev endnu yndigere. Hr. Sten gik hen til hende, greb hendes Haand og sagde:

— I er om muligt bleven endnu skjønnere, Jomfru Brita, siden vi sidst saae hinanden....!

— Det var ved Bryllyppet i Nykøping, svarede Jomfru Brita hurtig.

Bag Døren til et tilstødende Værelse stod Ingeborg og saae og hørte Alt. Hendes Kind var saa hvid som Sne, og hendes Hjerte bankede voldsomt. Men hun saae ikke, hvorledes Ridderen blev afvexlende bleg og rød, da Jomfru Brita nævnte Bryllupper i Nykøping. Hun hørte ham kun endnu engang gjentage og hun syntes, at han ligesom sukkede derved:

— Ja, den gule og den blaa Farve skal følge mig til Livets Ende!

Og hvad hun hørte og hvad hun saae, det var jo ogsaa tilstrækkeligt til at bevise hende det Forfængelige i hendes skjønne Drøm om Ridderens Kjærlighed. Der stod hun, den Lykkelige, med det stolte Smil paa de svulmende Læber, hun, som virkelig ejede hans Kjærlighed. Og Livet, som før tilsmilede hende i sin skjønneste Farvepragt, var nu tomt, mørkt og koldt. Blodet blev til Is i hendes Aarer og en Skjælven gjennemfoer hele hendes Legeme; det forekom hende, at hun stod i en aaben Grav.

Da lød atter Trommerne og Trompeterne, og en Skare Fodfolk marcherede forbi.

Sten omfavnede sin Moder, trykkede Jomfru Britas Haand og ilede bort.

Nede paa Gaden holdt hans Hest. Han svang sig i Sadlen, hilste endnu en Gang op til Vinduet og foer afsted.

Men pludselig standsede han og vendte om. Ingeborg trak sig forskrækket tilbage, thi Ridderen holdt just udenfor det Vindue, ved hvilket hun nylig havde staaet og set ud efter ham, og hans Ansigt viste den heftigste indre Bevægelse.

Men i dette Øjeblik blev Døren reven op, Jomfru Brita styrtede ind, ilede hen til Vinduet og vinkede med Haanden til Afsked.

Derpaa lød Trompeterne igjen, og Ridderen galopperede bort.

— Det er en Ridder ganske efter mit Sind, sagde Brita. Synes I ikke ogsaa han er smuk, Ingeborg?

Ingeborg kunde næppe tilbageholde sine Taarer, men hun gjorde Vold paa sig selv for at kunne svare, og Jomfru Brita, som iøvrigt ikke havde mange Tanker at udvexle med den, hun betragtede som en overvunden Medbejlerske, forlod hurtigt Værelset.

Nu marcherede den ene Skare efter den anden forbi Vinduet, og i Afstand hørtes Hovslagene af de Rytterskarer, som drog frem i de tilstødende Gader. Ingeborg syntes der var saa trangt inde i det lave Værelse, det var, som om Væggene vilde presse sig sammen om hende. Pludselig foer hun op, en dristig Tanke fødtes hos hende, og hun saae sig omkring med en bestemt Udtryk.

I Værelset hang flere Klædningsstykker, som tilhørte Hr. Eriks Tjenere, der paa deres Herres Befaling var blevne tilbage i Byen hos Fru Brita, efter at han selv havde været nødt til at begive sig tilbage til Stockholm. Ingeborg mønstrede disse Dragter. Men hurtig tog hun en af dem ned, iførte sig den, satte en Baret paa sit Hoved og forlod hurtig Værelset og Huset.

Hun stod en Stund tvivlraadig om, hvorhen hun skulde begive sig, men vandrede saa hen langs den Sandaas, hvor Gustaf Vasa senere byggede Upsala Slot, og

hvorfra hun havde en vidtstrakt Udsigt over Sletten nedenfor. Hist og her voxede nogle Buske, og bagved en saadan naturlig Hæk tog hun Plads.

Den fjendtlige Hær, som var Nils Stures langt overlegen i Tal og Styrke, var allerede i Anmarch. Forrest red Rytterne i en lang Linie, og naar Solen skinnede paa de blanke Harnisker, saae det ud, som om en Sølvflod rullede hen over Sletten. Efter dem kom den Bondehær, Erkebispens Tilhængere havde forstaaet at vinde for sig. Hele Toget bevægede sig meget langsomt. Man kunde tydelig skjælne Ridderne med Vasa- og Oxenstjernavaabnet, der red foran Rytterlinien, en foran hver Fløj. Især udmærkede Hr. Erik Karlsson sig ved sin stolte Holdning og sin Kæmpeskikkelse.

Men nu kom Nils Stures Bondehær til Syne. En lang Række Spyd bevægede sig langsomt fremad. I Spidsen for dem red Nils Sture selv, omgiven af nogle faa Ryttere. Paa engang kom der Liv i den fjendtlige Hær. Hr. Erik Karlsson svingede sit Sværd, og det funklede som en Solstraale i hans Haand.

Da lød pludselig Trompeterne bagved Nils Stures Bondehær, og Ridderen med det blaagule Skærf styrtede frem i Spidsen for en Rytterskare. Han svingede omkring Fodfolkets Fløj, opstillede sine Folk i en velordnet Linie, og saa blæste Trompeterne igjen til Angreb.

Ved Synet af Nils Stures Ryttere standsede Ridderen med Vasavaabnet sin Hest, og hele den fjendtlige Hær holdt et Øjeblik stille; men derpaa saae man ham ile hen til Ridderen med Oxenstjernavaabnet, og et Øjeblik efter blæstes der ogsaa til Angreb fra Fjendens Side, og Rytterskarerne styrtede frem mod hinanden, saa at Jorden drønede under dem.

Ingeborg kunde næppe drage Vejret, medens hun stod der og betragtede det krigerske Skuespil. Hendes Blik fulgte med uafbrudt Opmærksomhed den blaagule Fjerbusk, der af og til skjultes af de funklende Sværd. Hendes Hjerte bankede heftig, og aldrig er nogen inderligere Bøn steget til Himlen, end den, hun i dette Øjeblik opsendte om Held og Lykke for Sverigs Stridsmænd.

Kort derefter mødtes ogsaa Fodfolket, og Kampraabet steg højt mod Sky.

Pludselig skjultes Udsigten for hende af to Mænd, som kom gaaende og standsede et Stykke foran den Hæk, bag hvilken hun stod skjult. Den Ene var sortklædt, den Anden bar derimod Bondedragt. Den Første var overordentlig mager og havde et mørkt, bleggult Ansigt. Den Sidste havde et lumsk, lurende Blik, men lignede i Holdning og Bevægelser en Krigsmand.

De talte ivrig med hinanden, men Ingeborg lagde ikke Mærke til dem, før Navnet Sture ramte hendes Ører. Da droges hendes Tanker bort fra Kamplarmen i det Fjerne, og hun lyttede opmærksomt til, hvad de to Mænd kunde have at sige hinanden.

— Vi kjende kun lidt til hinanden, sagde Manden i Bondedragten, men de, som have fælles Fjender, pleje let at blive gode Kammerater.

Den Sortklædte nikkede bifaldende med Hovedet.

— Hvis I skulde faae Brug for en god Haandsrækning, vedblev Bonden, saa kan I stole paa mig!

— Det kunne nok hænde, svarede den Sortklædte.

— Jeg mener Noget for Noget, naar Venskab skal holdes.... Hvad er Eders Haandtering?

— Jeg er Barber.... Mester Lukas er ellers mit Navn. Jeg havde igaar den Lykke at tale med Ridder Nils Sture og meddele ham Ting af stor Vigtighed for ham.

Bondens Øje foer med et forskende og gjennemtrængende Blik henover den Sortklædte, der talte saa ydmygt og i det Hele taget saae saa enfoldig ud, skjøndt hans Blik i Virkeligheden syntes at være saa skarpt som en Dolkespids. Undersøgelsen lod imidlertid til at falde ud til Bondens Tilfredshed, thi han sagde med et Smil:

— Top, Mester Lukas, siden I nu vil kaldes saaledes, men iøvrigt troer jeg ikke, at det i Dag er første Gang vi se hinanden.... naa, naa, Navnet kan være som Dragten; naar man forandrer Tjeneste, forandrer man ogsaa Kjole, og det er Noget, som ikke kommer mig ved.... Men har jeg ikke set Eder følge Fru Brita paa

Hammarstad som hendes Svend, saa giver jeg ikke meget for mit skarpe Blik. Hæng ikke med Hovedet for det, gamle Dreng .... Her venter os nok et Stykke Arbejde, hvor den Ene kan trænge til Hjælp af den Anden!

— Det er en besynderlig Tale I fører, min gode Mand, sagde Barberen. Jeg har i hele mit Liv ikke havt at bestille med Andet end Sax og Ragekniv, det sværger jeg ved alle Helgene .... Men I har Ret i, at der her kan ventes Arbejde, idetmindste for mig ....

Bonden mumlede Noget i Skjæget og saae paa Barberen med et listigt Smil, som om han vilde sige: Jeg har Jer dog i mit Garn, gamle Ræv, hvor meget I end søger at undslippe mig! Men højt sagde han:

— Man kan tage fejl af et Menneskes Ansigt, det har I Ret i, Mester Lukas, og I kan for Resten være rolig, jeg skal saamænd ikke skade Eder hos Ridder Nils Sture ved at sige ham, hvem jeg tror I er ....

— Skade mig! udbrød Bonden, det kan I ikke, min gode Mand, jeg skal nok forstaa at vinde Ridderens Tillid .... Men hvem er I, som staar saa højt anskreven hos Hr. Nils og som dog ikke er ved hans Side under denne Kamp?

Nu mødtes de to Mænds Blik. Maaske gjennemskuede de hinanden. Dog syntes Bonden at have, eller idetmindste troede han selv at have Overtaget. Han blinkede med sine listige, gjennemtrængende Øjne og sagde med et ondskabsfuldt Smil:

— Jeg gaar min egen Vej, Mester, og det kan vel hændes, at jeg gjør mere Gavn her, end hvis jeg kæmpede ved Ridderens Side .... Men da det nu har stikket sig saa, at vore Veje ere stødte sammen, kan det vel hænde, at jeg kommer til at trænge til Hjælp af Eder, ligesom I af mig, og dermed Basta, Mester. Se der, vedblev han, idet han pegede hen ad Skoven til, som her i nogen Afstand skjød frem i en Vinkel, se der, Mester ..... jeg troer, Kampen trækker sig herover ad!

Saaledes forholdt det sig ogsaa. En Afdeling af det fjendtlige Rytteri foer afsted med slappe Tøjler langs Skovkanten, heftig forfulgt af Ridderen med det

blaagule Skærf og nogle faa Svende, hvis Antal stadig formindskedes, fordi deres Heste ikke kunde maale sig med Ridderens i Hurtighed og Styrke.

Det var et pragtfuldt Skue at se den høje, kraftige Ridder med løftet Sværd fare som en Lynstraale hen over Marken. Ingeborg stod med bankende Hjerte og taarefyldte Øjne og kunde ikke løsrive sit Blik fra Helten. Netop saaledes havde hun tænkt sin Ridder i Kampen for Fædrelandet. Hvor lykkelig var dog ikke den Jomfru, som havde vundet hans Hjerte, og hvor fortjente han ikke en højsindet Kvindes Kjærlighed?

Ogsaa de to Mænd stod paa deres Maade hensunkne i Beskuelse af Ridderen, hvem den ene af dem idetmindste ikke kjendte, førend ved en Bevægelse af Ridderens Arm Skjoldet med de tre Søblade kom til Syne.

— Guds Død! det er jo Hr. Sten, udbrød han, og Barberen nikkede bekræftende.

— Det Ridt vil næppe blive til Gavn hverken for ham eller for Hr. Nils! vedblev Bonden og saae ufravendt henover Marken, hvor Ridderen nu saa godt som alene jog hele Fjendeskaren foran sig.

Det var let fra det Punkt, hvor de to Mænd stod, at bedømme den Fare, som her truede den tapre Ridder; thi fra den anden Side af Skoven kom en Hob Fodfolk marcherende frem. Men Faren truede ikke blot Hr. Sten personlig; hans Fald, hvad enten det saa kom som Fangenskab eller Død, vilde uden Tvivl udøve en skadelig Indflydelse paa hele Nils Stures Slaglinie, som var vidt udstrakt og derfor let kunde gjennembrydes. Nils selv kunde ikke være mere end et Sted, og saa længe Faren var størst der, hvor han befandt sig, kunde det endda gaa an; men naar den voxede og blev lige stor paa flere Punkter, behøvedes der paa alle disse mere prøvede Mænd, end han nu havde med sig.

Netop nu rettedes der et velordnet Angreb mod Slagliniens Centrum, og Nils Sture ilede derhen fra højre Fløj. Hans Blik foer hurtig hen over Valpladsen, og han sendte en Svend afsted med en Ordre.

Svenden ilede, saa hurtig hans Hest kunde løbe, til

venstre Fløj. Han skulde uden Tvivl bringe en Ordre til Hr. Sten, hvis Fjerbusk endnu var synlig paa denne Side af den fremskydende Skovvinkel.

— Naaer Svenden Hr. Sten, mumlede Bonden i en Tone, som forraadte, at han nærede det modsatte Ønske, saa er Ridderen frelst.

— Det er den unge Johan Magnusson, bemærkede Barberen, en Søn af Lagmanden i Nerike.

Ingeborg stod med foldede Hænder og vovede næppe at trække Vejret. Hele hendes Sjæl var hos Ridderen med det blaagule Skærf og hos den raske Svend, som vilde bringe ham Frelse, hvis han naaede ham.

Men Svenden naaede ham ikke, thi pludselig ramtes han af en Pil i Skulderen. Man saae ham vakle i Sadlen, men et Øjeblik efter rettede han sig igjen og foer afsted, om muligt endnu hurtigere end før. Den fjendtlige Bueskytte maatte have anet Vigtigheden af Svendens Sendelse, thi snart kom der en ny Pil, og denne gjorde bedre Virkning. Ynglingen vaklede i Sadlen, hans lyse Lokker bølgede endnu et Øjeblik for Vinden, men saa sank han ned og slæbtes afsted af Hesten, hvis blodfarvede Bringe viste, at ogsaa den var bleven truffet.

Et Udbrud af Fortvivlelse undslap Ingeborg, og hun sank ned paa Knæ. De to Mænd vilde ufejlbarlig have opdaget hende, hvis de ikke havde været saa optagne af Udfaldet af den Kamp, der nu skulde udkæmpes.

Hr. Sten var naaet forbi Skovkanten, og her holdt de nylig flygtende Ryttere rolig med fældede Landser, afventende hans Angreb, medens i samme Øjeblik Fodfolket gjorde en Svingning og sluttede Kreds omkring ham. En kort Kamp fulgte; Sværdene funklede i Solen, og der uddeltes vældige Hug, men Udfaldet kunde ikke være tvivlsomt. Snart sank den blaagule Fjerbusk ned mellem Fodfolket. I det Samme kom en Rytter fra Fjendens Side galopperende hen til Stedet, og nogle Øjeblikke efter saae man hele denne Afdeling af den fjendtlige Hær ile frem paa Valpladsen, der hvor

Hr. Erik Karlsson var i Begreb med at gjennembryde Nils Stures Centrum.

Det fortnede for Ingeborgs Øjne, og hun sank afmægtig til Jorden som Følge af den skrækkelige Sjælsspænding, hvori hun havde været. Hendes Afmagt varede dog ikke længe. Naar hun senere i roligere Dage tænkte paa Alt, hvad der her hændte, og hvorledes hun fik Mod og Kræfter til at vove og udføre det, hun her havde vovet, blegnede hun formelig, og hendes Hjerte hørte for et Øjeblik op at slaa. Hvorfra hun fik sin Styrke, kunde hun ikke begribe, men hun takkede i sit Hjerte inderlig Guds Moder, der havde hjulpet hende.

Da hun atter slog Øjnene op, var hun alene. Kampen havde trukket sig henad en anden Kant, langt borte fra hende, men der kæmpedes endnu, uden at Nogen kunde sige, hvem der tilsidst vilde vinde Sejr. Saa klogt havde Nils Sture forstaaet at opstille sine uøvede Folk, og saa varmt brændte Hengivenheden for ham i deres Hjerter.

For dette havde Ingeborg dog i dette Øjeblik ingen Tanke. Hun spejdede henad den Kant til, hvor hun havde set Ridderen med den blaagule Fjer synke til Jorden. Ad den Kant var Alt stille. Kun de Døde, som laa strøede omkring paa Marken, viste, hvor varm Kampen her havde været. Da hun nogenledes havde gjenvundet sine Kræfter, forlod hun den Hæk, bag hvilken hun havde holdt sig skjult, og gik et Par Skridt hen over Sandaasen, hvorfra hun bedre kunde overskue den Plads henne ved Skovkanten, hvor Ridderen var falden.

Hun bøjede sig fremad og anstrengte hele sin Sekraft.

Ved Udkanten af Skoven var der Nogen, der bevægede sig.

Hun kunde tydelig skjælne to Mænd, som bar en af de Faldne. De vare netop i Begreb med at forsvinde bagved Skovens første Træer, men hun kunde endnu se det blaagule Skærfs Fryndser slæbe hen langs Jorden. Og de Mænd, som bar den Faldne, gjenkjendte hun ogsaa; det var Bonden og Barberen.

Hun ilede hurtig hen over Aasen, derfra ned paa Marken og over denne hen imod Skoven til. En ubestemt Anelse sagde hende, at en ny Fare her truede Hr. Sten fra de to Mænds Side. At han endnu levede, ansaae hun for afgjort, eftersom de bar ham bort, men at dette skete i en ond Hensigt, indsaae hun lige saa tydeligt, naar hun betænkte det vrede Blik, hvormed Bonden havde talt om Hr. Stens Redning, hvis Johan Magnusson naaede ham i rette Tid. Men naar de altsaa vare Hr. Stens Fjender, maatte de ogsaa være Fjender af Enhver, som vilde komme ham til Hjælp.

Alt dette foer hurtigere, end det kan beskrives, gjennem hendes Sjæl, medens hun nærmede sig Skoven paa det Sted, hvor Mændene vare forsvundne. Jo større hendes Frygt blev for den Skjæbne, som ventede Hr. Sten, desto fastere blev ogsaa hendes Beslutning om at vaage over ham og frelse ham, skulde hun end sætte Livet til derved.

Hun listede sig da ind i Skoven. Det varede ikke længe, inden hun fik Øje paa de to Mænd, og hun opbød alle sine Kræfter for at formindske Afstanden imellem sig og dem, uden at hendrage deres Opmærksomhed paa sig. Dette lykkedes hende ogsaa. Hun indhentede dem og fulgte dem som en Skygge fra Træ til Træ.

De gik meget hurtigt, tiltrods for den tunge Byrde de bar, men intet Ord vexledes mellem dem. Da de havde gaaet saaledes et Par Timer, begyndte Skoven at blive lysere, og man hørte i nogen Afstand en Flods ensformige Brusen.

Bonden sagde nu, at de skulde lægge Ridderen ned paa Jorden, hvilket de ogsaa gjorde.

— Gaa saa ned til Stranden, Mester, sagde han derpaa til Barberen, og sig til Mads Færgekarl, at han skal komme og hjælpe os over.

— Hvor vil I da bringe Ridderen hen? spurgte Mester Lukas.

— Det skal I nok faae at vide, men skynd Eder nu

til Stranden, thi Ridderen trænger til et bedre Leje end her paa den haarde Jord.

Barberen gik, og Ingeborg saae til sin Forbauselse, hvorledes Bonden sogte at gjøre Lejet for den saarede Ridder saa bekvemt som muligt.

Efter en Stunds Forløb kom Barberen tilbage og sagde:

— Alt er parat. Baaden ligger ved Stranden, og Roerkarlene ere paalidelige.... Det bad Mads Færgekarl mig sige Eder.

— Godt! svarede Bonden, men tilføjede i det Samme: I skal gjøre Ridderen en vigtig Tjeneste, Mester Lukas.... Hr. Nils befinder sig vel nu i Upsala....

— Hr. Nils....? Hr. Nils Sture?

— Ingen unødvendige Spørgsmaal, Mester, Tiden iler, og Ridderen trænger til at tale med sin Ven.... Il derfor tilbage til Byen, og bed Hr. Nils skynde sig, hvis han vil tale et Par Ord med sin Ven, medens han endnu er i Live; thi som I selv har sagt, maa der ske et Mirakel, for at denne Mand nogensinde igjen skal komme til at sidde paa en Hesteryg.

Det var næsten med en vis Glæde Bonden talte. Barberen tøvede imidlertid. Uden Tvivl havde han sin egen Plan og var kun villig til at gaa Bondens Ærinder, for saa vidt disse ikke skilte sig fra hans egne Planer.

— I har Ret, svarede han, det ser kun mørkt ud for den stakkels Ridders Liv....

— Mørkt! udbrød Bonden heftig. Ved Guds dyre Blod, denne Ridder skal aldrig mere komme til at se Sol og Himmel, naar denne Dag er tilende!... Og vil I nu gjøre Ridderen den Tjeneste, som jeg paa hans Vegne har bedt Eder om, saa er det godt, hvis ikke, saa beder jeg en Anden derom. Her ved Flotsund kan jeg vel nok finde En, der vil ride med et Budskab til Hr. Nils i Upsala, eller hvor han ellers opholder sig.

— Det forekommer mig besynderligt, vovede Barberen at indvende, at vi ikke strax bar Ridderen til

Upsala; det vilde have været en langt kortere Vej end den gjennem Skoven.

— Hvor har I Eders Forstand, Mester Lukas? sagde Bonden i en Tone, der skulde være spøgefuld. Hvis Hr. Nils havde tabt Slaget, havde vi jo baaret Ridderen midt ind mellem hans Fjender.

— Men hvis Hr. Nils har tabt Slaget, hvilket Gud forbyde, vil I da have, at jeg skal opsøge ham, hvor han end befinder sig?

— Ja, Mester, det vil jeg!

— Hm!

Barberen syntes at betænke sig, og med hvert Øjeblik, der forløb, forøgedes Ingeborgs Uro. Hvad det var, Manden med det enfoldige, men tillige saa ondskabsfulde Blik syntes at overveje med sig selv, det kunde hun ikke udfinde. Kun saa meget var hende klart, at det maatte være Noget, der var af personlig Vigtighed for ham selv, thi ellers vilde han ikke have betænkt sig saa længe paa at føre Budskabet fra den stakkels, døende Ridder til hans bedste Ven.

— Godt, sagde han endelig, jeg skal gaa, men hvorledes skal jeg vel kunne overbevise Hr. Nils om, at jeg virkelig kommer med Budskab fra denne Ridder? Han kjender mig ikke saa nøje, at han vil tro mig paa mit blotte Ord.

Medens han endnu talte, fremtog Bonden en Kniv og overskar det blaagule Skærf, trak det forsigtig til sig og gav Barberen det med de Ord:

— Se der har I et paalideligt Vidnesbyrd om Sandheden af Eders Udsagn. Dette Skærf kjender Hr. Nils nok. Derpaa tilføjede han: I skal føre Hr. Nils herhen til Flodbredden! Jeg vil saa sende ham et paalideligt Bud i Møde, som kan vise ham Vejen til min Hytte! .... Har I nu forstaaet mig, Mester Lukas!

— Ja, det tænker jeg, min gode Mand! svarede Barberen. Det er Hr. Nils alene, som skal komme.

— Hm! mumlede Bonden og tilføjede efter en Stunds Betænkning: Der var en Tid, da jeg var mægtigere, end jeg nu synes at være, dog har jeg endnu

Magt nok til at kunne være Eder til Nytte, naar I engang skulde komme til at trænge til en Haandsrækning. I kan da blot sige et Ord til Færgekarlen her ved Flotsund, og Hjælpen vil ikke udeblive. Men længer end to Timer efter Midnat venter jeg ikke. Kommer Hr. Nils efter den Tid, saa er det for sent!

— I skal have Tak for Løftet, sagde Barberen, og jeg antager, Hr. Nils Sture ikke skal lade vente paa sig!

Med disse Ord gik Barberen da endelig. Bonden stod længe og lyttede efter hans Fodtrin, og da de ikke mere kunde høres, saae han paa Ridderen, betænkte sig et Øjeblik, og ilede saa ned til Stranden.

Ingeborg kunde nu ikke mere beherske sin Længsel, men sneg sig hen til Ridderen, som laa aldeles ubevægelig. Gjennem Hjelmgitret kunde hun dog hørte, at han aandede tungt. Hun bøjede sig ned og skjød med skjælvende Haand dette Hjelmgitter til Side, og nu saae hun Ridderens Ansigt, smukkere, syntes hun, end nogensinde før, skjøndt det var ligblegt.

— Sten, Sten! hviskede hun med bævende Stemme.

Ak, hun havde villet give sit Liv, hvis hun dermed kunde frelse den kjære, kjære Ridder. Men denne laa stille og kold, ikke en Muskel rørte sig i hans Ansigt. Hun agtede dog ikke herpaa, men vedblev at tale til ham, som om han havde kunnet høre hendes Ord.

— En god Ven, som elsker Dig, er hos Dig, Sten! sagde hun, medens Taare paa Taare trillede ned paa den Saarede. Vær rolig, vær rolig, Guds Moder vil nok sende Dig Hjælp .... ja, Guds Moder og hellig Kong Erik!

Var det et Gjøglespil af Maanen, som begyndte at titte frem mellem Trætoppene, eller var det Vindens Susen, som forvirrede hendes Sandser og lod hende se, hvad hun i Virkeligheden ikke saae, — at der drog ligesom et Smil hen over Heltens Ansigt. Hørte han Ordene, som den reneste, mest opoffrende Kjærlighed tilhviskede ham, kjendte han den Stemme, som talte? Hun

vidste det ikke, men paa Grund af den Sjælsspænding hun var i, troede hun det fuldt og fast.

— Henhen, Mads....! raabte nu Bonden, som kom tilbage. I Nat skal min Herre, Erkebispen, gjøre en bedre Fangst, end han nogensinde har kunnet drømme om!

De to Mænd kom derpaa umiddelbart hen til Pladsen, hvor Ridderen laa, løftede ham forsigtig op og bar ham ned til Stranden.

— Det var dog vel rigtigst, at jeg fulgte med Eder, Sigge, sagde Mads, efterat Ridderen var bleven lagt ned i Baaden.

— Nej! svarede Bonden bestemt. Naar Nils Sture kommer, skal I gjøre, som jeg har sagt.... Barberen er en listig Ræv, men mig overlister han ikke. I Nat skal jeg se Nils Stures Hjerteblod flyde, og ve, hvis han slipper mig ud af Hænderne!

Han satte sig tilrette i Baaden, og denne begyndte at glide ned ad Floden.

Ingeborg stod ved Strandbredden aldeles ude af Stand til for Øjeblikket at udfinde noget Middel til at at frelse den elskede Ridder ud af den Mands Vold, om hvem hun nu vidste, at han hørte til Erkebispens Folk; og hendes Uro og Smerte forøgedes ved Tanken om, at hele den listige Plan gjaldt Hr. Nils, og at hans Ven skulde tjene som Lokkemiddel til at føre ham i Fælden. Det var et forfærdeligt Lys, der nu gik op for hende. Hun blev greben af en Febergysen, og hendes Tanker stod et Øjeblik stille ved Forestillingen om saa megen djævelsk Ondskab.

En Ting stod dog klart for hende og traadte tydeligere og tydeligere frem for hendes Bevidsthed, — at i hendes Nærværelse laa den eneste Mulighed for at frelse saavel Hr. Nils som Hr. Sten; denne Tanke kom til hende som et Fingerpeg fraoven. Hun ligesom indviedes til en hellig Sag, hvis Maal hun enten maatte vinde eller ogsaa sætte Livet til.

Men den første Betingelse var dog den, ikke at slippe den bortilende Baad af Sigte samt at gjøre Alt

for at naae den anden Strandbred. Dette var imidlertid ingen let Sag, thi hun kunde ikke henvende sig til Bondens Fortrolige, og uden ham var der ingen Mulighed for at komme over fra det Sted, hvor hun nu befandt sig. Og med hvert Øjeblik fjernede Baaden sig mere og mere. Hun besluttede derfor langs med Stranden at følge Sigges Baad. Maaske kunde hun længere borte finde en anden og i modsat Tilfælde vilde hun raabe Sigge an og bede ham sætte hende over. Hun vilde altid kunne finde en antagelig Grund til denne Begjæring, uden at vække Forræderens Mistanke. Hun ilede derfor fremad, saa hurtig hun kunde.

Forfølgelsen viste sig dog at være forbunden med langt større Vanskeligheder, end Ingeborg havde tænkt sig, og under almindelige Forhold vilde hun have vist Tanken om at tilbagelægge denne Vej i samme Tid som nu, fra sig som noget aldeles Udforligt. Men Kjærligheden gav hende Kraft, og Omstændighederne blev hendes Forbundsfæller, idet Sigge havde sine særegne Grunde for at komme fremad med saa liden Støj og saa ubemærket som mulig. Derfor holdt han sig tæt til den Strandbred, hvor Skyggen faldt, og roede meget langsomt. Alligevel havde han faaet et saa langt Forspring, at Baaden engang imellem, naar Stranden dannede en Bugtning, skjultes fuldstændigt for Ingeborgs Øjne. Hun anstrengte alle sine Kræfter for at komme den nærmere, men dette vilde ikke lykkes hende.

Det gik imidlertid her, som det saa ofte gaar, at det, hun ansaa for et Uheld, netop blev det Modsatte. Efter en Stunds Forløb nærmede Baaden sig nemlig det Sted ved Stranden, hvor hun befandt sig, og hun saae Sigge forlade Baaden og gaa ind ad Landet til. Hun ilede frem saa hurtig som mulig, men netop som hun stod i Begreb med at gaa ned til Baaden, hørte hun Skridt nærme sig fra den modsatte Kant, og hun skjulte sig hurtig bag nogle Buske.

Det var Sigge, som kom tilbage med en anden Mand. De løftede Ridderen op af Baaden og bar ham ind ad Land til.

Vejen gik igjennem den tætte Skov. Der var overordentlig mørkt, kun Stjernerne tittede ned fra den dunkle Himmel, og Vinden susede underligt højtideligt gjennem Træernes Kroner, ligesom vilde den føje sin Klage til Jomfruens over den mørke Gjerning, som her skulde udføres.

Efter en Stunds Vandring standsede de to Mænd ved Døren til en lille Hytte. Da de havde baaret Ridderen derind, fjernede den ene sig. Han strøg lige tæt forbi det Træ, bag hvilket Ingeborg stod stjult, og havde han set et Glimt af hende, vilde hendes sidste Time upaatvivlelig være slaaet, og hverken Hr. Nils eller Hr. Sten havde kunnet undgaa den Død, som truede dem. Denne Tanke bragte Blodet til at stivne i den stakkels Piges Aarer, men hun bevarede dog sin Aandsnærværelse. Hun havde besluttet at frelse Ridderen eller dø, og denne Beslutning vilde hun udføre.

Men hun havde To at frelse, og hun indsaa vel, at lige saa stor Fare der vilde være forbunden med for tidlig at lade den haarde, samvittighedsløse Mand derinde i Hytten ane hendes Nærværelse, ligesaa nødvendigt var det først at afvente Hr. Nils. Forøvrig var der ligesaa ringe Sandsynlighed for, at noget menneskeligt Væsen om Natten vilde forvilde sig til denne Del af Skoven, som for at Hr. Nils vilde komme tilstrækkelig mandstærk til at han kunde frelse baade sig selv og Hr. Sten. Dette havde den listige Sigge ved sine velberegnede Foranstaltninger fuldkommen forstaaet at forebygge.

Efter yderligere en Stunds Forløb blev der gjort Ild paa inde i Hytten. Ingeborg listede sig nu hen til Bagsiden af Bygningen, hvis Tag naaede helt ned til en med Træer bevoxet Banke. Røghullet befandt sig som sædvanlig oppe i Taget, og Ingeborg bøjede sig forsigtigt fremad, idet hun holdt sig ved en fremskydende Gren af et stort, ved Siden voxende Træ. Inde i Hytten kunde hun kun se Sigge. Han sad foran Ildstedet med en stor, blinkende Øxe i Haanden, hvis blanke Eg gjenspejlede de flammende Luer saa stærkt, som om den selv

havde staaet i Brand og trængte til at slukke sin brændende Tunge i Blod.

Den saarede Ridder kunde hun ikke se, han laa for meget til den modsatte Side, men hans Harnisk var spændt af ham og stod et Stykke fra Ilden ved Siden af hans Hjelm med den blaagule Fjerbusk, som fremkaldte en hel Hær af Tanker hos hende om Jomfru Soløje, Jomfru Brita og den Sorg, der vilde træffe hende, naar hun fik Efterretningen om Ridderens Død.

— Ingeborg! lød da en Stemme, og hun foer sammen, saa hun nær havde sluppet den Gren, ved hvilken hun holdt sig fast.

Hvem var det, som udtalte hendes Navn? Fandtes der endnu Nogen saa sildig i Skoven, og var det en Ven eller en Fjende? Modet var lige ved at svigte hende, saa stærkt blev hun greben ved her paa det ensomme Sted at høre sit eget Navn nævne, og alligevel var Stemmen saa svag, at hun snart begyndte at tro, det kun var i Fantasien, hun havde hørt det.

Men endnu engang udtaltes hendes Navn, og hun blev grebet af en Skræk, som let kunde have bragt hende i Ulykke. Nu hørte hun, at Stemmen, som hviskede hendes Navn, befandt sig inde i Hytten. Det var altsaa Ridderen, hendes egen Sten, som i sine Feberfantasier saae hende for sig, og det forekom hende, som om Røgen fra Ilden, der trak op igjennem Røghullet og fortes til Siden af Vinden, blev til en brusende Fos, og som om Havmanden sad dernede og spillede paa sin Guldharpe og sang om Kjærlighed og lokkede hende med vidunderlig Magt ned i Dybet.

— Her, her, Ingeborg, sagde nu atter Stemmen, her bringer jeg Eder Visen om Jomfru Solfager.... nu kan I læse Slutningen paa den.... fortjener jeg nu ikke Eders Kjærlighed.... Eders Farver har jeg baaret, og hele mit Liv igjennem vil jeg bære dem.... tak Ingeborg, det Skærf, I gav mig, skal følge mig i Døden....

Det var Ord, der lod som den lifligste Musik i Ingeborgs Øren. Hun stod allerede ifærd med at styrte

ned og ile ind i Hytten til sin elskede Ridders Side. Men da rejste Sigge sig i det Samme op, og Besindelsen vendte strax tilbage hos Ingeborg, Maalet for hendes Vandring stod atter klart for hende.

Paa Ridderen udøvede Sigges Bevægelse ikke den samme Virkning som paa Ingeborg. Han vedblev at tale i Feberfantasier og sammenblandede stadig Drøm og Virkelighed.

— Jeg veed, at I er hos mig, Ingeborg..... min Elskede.... Jeg hørte Eders Stemme hviske mit Navn.

Sigge studsede og saae sig omkring til alle Sider. Ridderens Ord bevirkede øjensynligt, at han anede Uraad. Han stødte heftig sin Stridsøxe mod Gulvet og svor en drøj Ed.

— Fremad, fremad Kong Karls Mænd! raabte nu Ridderen. Fremad, fremad, vi have dem, Sejren er vor!

Da udbredte der sig et haanligt Smil over Sigges Ansigt, og han satte sig igjen ned, som det syntes fuldkommen beroliget med Hensyn til ubudne Vidner til hans mørke, forbryderiske Planer.

Natten skred længere og længere frem, og Stjernerne straalede klarere og klarere. Efterhaanden blev der aldeles stille inde i Hytten, og jo mere Ingeborg formaaede at frigjøre sig fra de behagelige Lænker, den saarede Ridders Ord og Visheden om at være elsket af af ham, truede med at lægge om hendes Villie og Handlekraft, desto mere hengav hun sig til Forestillingen om tilgavns at opfylde det Hverv, hun havde paataget sig. Hun førte sig gjennemtrængt af en Styrke, som hun ikke kunde forklare, hun følte sig lykkelig midt i sin Ulykke, og hun imødesaae med Glæde den Død, som vilde forene hende med hendes Hjertenskjær.

Hun lod sig forsigtig glide ned fra Hyttens Tag og listede sig hen ad den Sti, ad hvilken Nils Sture skulde komme. Det var allerede Midnat, og inden to Timer skulde Alt være afgjort.

I Nattens Mørke kom hun til at slaa ind paa en

anden Sti end den, hun havde fulgt, da hun sneg sig efter de to Mænd, som bar Ridderen hen til Hytten, og pludselig saae hun en stor Vandflade ligge foran sit Blik. Det var Ekoln, den Fjord, hvori Fyrisaaen udmunder, og langt borte i Horizonten saae hun en Baad glide langsomt frem og, forekom det hende, i Retning af den Bred, hvor hun befandt sig. Om det var Nils Sture eller nogen Anden, som nærmede sig ad denne Vej, gav hun sig ikke Tid til at tænke over. Det var ogsaa umuligt at give den, som befandt sig i Baaden, noget Tegn, da den endnu var altfor langt borte fra Bredden. Den Opdagelse, at hun havde forvildet sig i Skoven, bestemte hende derimod til hurtig at ile tilbage for at gjenfinde den lille Hytte.

Dette var lettere, end hun strax havde antaget. Hun havde ikke gaaet mange Skridt, før hun skimtede den imellem Træerne opstigende Røg. Netop som hun stod ifærd med at slaa ind paa den rigtige Sti, fik hun Øje paa Sigge, som støttet paa sin Stridsøxe gik langsomt fremad, spejdende og lyttende efter den eller dem, som han ventede. Men da han ikke hørte Noget, fortsatte han sin Gang, først langsomt, derpaa raskere og raskere.

Da han kom ned til Stranden, hvor han havde efterladt sin Baad, lyttede han igjen. Men han var saa betagen af den Rus, som laa i Haabet om en heldig udført Gjerning, at han ikke vilde have bemærket Jomfru Ingeborg, som sneg sig efter ham, selv om hun havde gjort sig skyldig i en eller anden Uforsigtighed.

Pludselig hørtes der Aareslag, og kort efter viste der sig et Hoved ved Strandbredden.

— Det er paa Tiden, sagde Sigge, hvilke Efterretninger bringer I?

— Guds Død, Nils Sture er brudt op fra Upsala og drager mod Øst!

— Og intet Bud efter Hr. Sten?

— Nej!

Sigge udstødte en græsselig Ed.

— Vent mig her, det skal snart være gjort! raabte

han til Roerkarlen og gik med hurtige Skridt ind ad Skoven til.

Uden at kunne ane, hvad der nu vilde følge, men alligevel ligesom følende ved sig selv, at Tiden var kommen, da hun behøvede hele sin Sjælskraft for at føre til Ende, hvad hun havde foresat sig, fulgte Ingeborg efter, og hun var saa rolig i sin faste Beslutning om at vove Alt, at hun i dette Øjeblik var stærkere end sin forøvrig overlegne Fjende.

Pludselig standsede Sigge. Om det var en ny Tanke, der foer ham igjennem Hovedet, eller om han havde glemt at spørge Roerkarlen om Noget, vidste Ingeborg ikke; men hun benyttede Lejligheden til ubemærket at glide forbi ham og ile tilbage til Hytten, hvis Dør hun aabnede og styrtede ind.

Derinde var Ilden gaaet ud, saa der var mørkt i Værelset. Gløderne under Asken udbredte netop saa megen Lysning, at man kunde se det tarvelige Leje, hvorpaa Ridderen laa.

Ingeborg faldt ned paa Knæ ved Siden af ham og trykkede et Kys paa hans Haand.

Nu aabnedes Døren og Sigge traadte ind med Øxen i Haanden. Hans Gang var roligere, end da han gik bort fra Baaden. Det lod til han fandt, at Hastværk her aldeles ikke var nødvendigt.

— Saameget er vist, sagde han for sig selv, da han traadte ind i Hytten, at den Lokkemad, Gjedden vrager, kaster den kloge Fisker i Havet .... Saaledes maa det ogsaa være her. Hr. Sten gjør mere Nytte mellem de Døde end mellem de Levende!

Han gik med disse Ord hen til Ridderens Leje. Det Halvmørke, som herskede i Værelset, gjorde, at han ikke saae Ingeborg.

Taus og resolut hævede han Øxen til et dræbende Hug.

Men ligesaa resolut, ligesaa taus rejste Ingeborg sig op.

Det var, som om en Skygge løftede sig op fra

Jorden, eller som om en Aand aabenbarede sig til den værgeløse Ridders Beskyttelse.

I samme Stund lagde den Baad, som Ingeborg kort i Forvejen havde set langt ude paa Fjorden, til Land i Nærheden af det Sted, hvor hun dengang havde staaet, og en Mand steg ud af den og begav sig ind i Skoven.

IX.

Et Afskedsblik.

Kampen var endt, og Nils Stures Skarer havde trukket sig tilbage gjennem Upsala mod Vest. Han havde ikke sejret, men han var heller ikke bleven besejret, og han havde fuldgyldig Grund til at være tilfreds med Kampens Udfald. Det unge Mandskab havde aflagt sin første Prøve og bestaaet den med Ære. Thi Ingen havde selvfølgelig vovet at haabe, at dette unge, uøvede Mandskab, der mest bestod af Arbejdere fra Bjergværkerne i Dalarne og de omkringliggende Hytter, skulde have vundet Sejr over Riddernes øvede Svendeskarer, som udgjorde den fjendtlige Hærs væsentligste Bestanddel. Det var ingenlunde Mangel paa Mod, Frygt eller Haabløshed, som blev en Følge af Dagens Kamp; men det var tvertimod en forøget Kamplyst og et fast Haab om, ved et nyt Møde at benytte sig af den Lærdom, som de havde faaet, og værge sig bedre en anden Gang.

Et Bevis paa, at ogsaa Fjenden havde maattet bestaa en langt sværere Dyst, end han havde ventet, var den Omstændighed, at Nils Stures tilbagevigende Hær ikke blev forfulgt ind i Byen, men Fjenden blev staaende udenfor. Hr. Nils havde derfor god Tid til at ordne sine Skarer, og efter en Raadslagning med sine nærmeste Hovedsmænd,

besluttede han at marchere til Roslagen, hvor han vidste, at han kunde vente Forstærkning.

Brodde var ganske uventet ankommet fra Vesterås og havde deltaget i Raadslagningen. Han havde med Sejerherren fra Julita Sletten, Hr. Ivar Axelsson, havt en Samtale, hvis Indhold var af en saadan Vigtighed, at han mente uopholdelig at burde gjøre Hr. Nils bekjendt med den, efter at have betroet Vesterås Slot, hvor Fru Brita og Børnene opholdt sig, i paalidelige Hænder. Brodde havde raadet til at marchere til Roslagen og derfra at gaa lige løs paa Stockholm.

Som Følge heraf vare nu de forskjellige Afdelinger af Nils Stures Hær paa Marchen øster paa, og han selv med en stærk Afdeling af Svende til Hest vilde følge efter saasnart han kunde. Han havde imidlertid forinden Adskilligt at udrette, deriblandt ogsaa at drage Omsorg for, at Fru Brita Thuresdatter sikkert kunde fortsætte sin Rejse Nord paa, hvilket var saa meget mere magtpaaliggende, som hendes Mand, Hr. Gustav Karlsson, stod paa sin Svoger Kong Karls Side lige overfor de danskfindede Herrer. Men her mødtes han af noget, som gjorde denne Pligt tungere end alt andet — det var den Skjæbne, som havde truffet Hr. Sten.

Det var ikke nok, at den tapre Ridder var falden i Kampen, han var ogsaa fuldstændig forsvunden fra Kampepladsen. Nils havde ladet anstille de nøjagtigste Eftersøgninger omkring den Del af Skoven, hvor han selv sidst havde set hans blaagule Fjerbusk forsvinde, men forgjæves. Hvad der endnu mere forøgede Vanskeligheden ved at bringe disse Efterretninger til Ridderens Moder, var den Sorg, der havde ramt hende ved Ingeborgs ligesaa ubegribelige Forsvinden, om hvilken den bekymrede Frue havde sendt Nils Bud.

Broddes Raad: indtil videre at lade Fru Brita i Uvidenhed om Sønnens Skjæbne, var maaske under de nuværende Forhold det Bedste, og Nils besluttede ogsaa at følge det, hvorfor han med en af sine Svende lod Fru Brita undskylde, at han paa Grund af det vigtige Hverv, han havde for, ikke personlig kunde ledsage hende,

men bad om at maatte stille den for Rejsen nødvendige Svendeskare til hendes Raadighed.

Efterat Nils havde havt en Sammenkomst med de fornemste af Domherrerne, under hvilken han med Bekymring opdagede, at den lærde Historieskriver Ericus Olaj var fraværende, drog ogsaa han ud af Byen, ledsaget af Brodde og halvtredsindstyve Svende.

— Gid der ikke maa tilstøde den gode Hr. Erik nogen Ulykke! sagde Hr. Nils ligesom for sig selv, dog saa højt, at Brodde, der red ved Siden af ham, hørte det. Jeg vilde meget nødig have, at nogen Ulykke skulde træffe ham, hvilket let kan ske, saafremt han er ude i Nat og vil vende tilbage til Upsala gjennem de vilde Svendeskarer.

— Hr. Erik? hvilken Hr. Erik taler I om, Hr. Nils? spurgte Brodde.

— I kjender ham godt, svarede Hr. Nils, hvis I ellers i den Tid, da I sad indespærret i Nykøping Slotstaarn ....

— Guds Død, Hr. Nils, hvad siger I? .... Om jeg mindes den Mand ....!

— Det tænkte jeg nok, svarede Nils smilende. Og nu ville vi haabe; at hans Værdighed som Kannik beskytter ham paa hans Vej gjennem den erkebispelige Hær.

Denne Ytring beroligede Brodde, som dog tilføjede, at han, hvis det gjordes nødigt, vilde ride gjennem hele den fjendtlige Hær for at frelse den ædle Mand.

Samtalen standsede, og Begges Tanker gik deres egen Gang, ledsagede af den ensformige Lyd fra de trampende Hestehove og Säfjaaaens brusende Vande. Den Vej, som de red, førte dem langs denne Aa forbi Lagga og Østuna Kirker, en mindeværdig Egn, der var godt egnet til at fremkalde andægtige Tanker i et Sind som Nils Stures. Kongestenene paa Mora Eng, som laa Syd for Aaen, dannede i og for sig en indholdsrig Saga om vundne Sejre og overstandne Farer, der gjorde et godt Indtryk paa det svenske Sind.

Ved Husby tog man Nattekvarter hos Præsten, der ligesom den største Del af Herrerne i Domkapitlet i Upsala ikke billigede deres høje Formands Hensigter og Planer. Anførerne for Fodfolket samledes her hos Hr. Nils, saaledes som det var aftalt, og man lagde Planen for den følgende Dags Fremrykning.

Tidlig den næste Morgen, da Nils Sture befandt sig inde i Præstens eget Værelse, hvor ogsaa Brodde var tilstede, anmeldtes en Mand, som ønskede at tale med ham om noget meget Vigtigt.

Det var Barberen, Mester Lukas. Der hengik nogle Øjeblikke, inden Nils gjenkjendte ham, men derpaa sagde han:

— Kommer I nu igjen til mig med en Hjobspost, Mester?

Mester Lukas smilede saa venlig han kunde og lod samtidig sit Blik hvile forskende paa Broddes strenge Ansigtstræk. Han syntes at betænke sig paa Svaret, men endelig sagde han:

— Ja, strenge Hr. Ridder, hvad jeg har at berette er ikke glædeligt, men Gud og alle Helgene skal vide...

— Hvad det nu end er min gode Mand, saa er Øjeblikkene kostbare for mig, ryk derfor hurtig ud med Sproget!

Barberen fremtog Sten Stures Skærf og rakte Nils det med de Ord:

— Dette Skærf leveredes mig af en Mand, som i Nat tragtede Eder efter Livet, og det vilde ogsaa have været ude med Eder, hvis ikke Guds Moder og Eders Skytshelgen havde sendt mig paa Morderens Vej....

— Guds Død! raabte Nils og greb Skærfet, som han strax gjenkjendte, og uden at bryde sig om, hvad Barberen havde yttret angaaende ham selv, tilføjede han, aldeles optaget af Tanken om Skærfets Ejermand: Hvor har I faaet dette fra?

— Af Morderen... det vil sige af ham, som havde i Sinde at blive det, svarede Barberen og fortalte nu i Korthed, hvad der var passeret i Nærheden af Valpladsen.

— Og dette siger I mig først nu! raabte Nils, blussende af Vrede.

— Strenge Hr. Ridder, stammede Barberen, I har fuldkommen Ret i at vredes paa mig, og I vil næppe tro mig, naar jeg siger Eder, at jeg har tøvet med Forsæt....

— Hvad siger I, Karl! udbrød Nils og foer hen imod den skjælvende Barber.

Brodde stod lænet mod Væggen med Armene overkors, og mønstrede med et skarpt Blik hvert Træk i Barberens Ansigt.

— Lad mig tale til Ende, Hr. Nils, vedblev Barberen med skjælvende Stemme, saa vil I indse, at jeg fortjener Tak i Stedet for Utak.

Nils tav, og Barberen skyndte sig at tilføje:

— I maa ikke glemme, at det gjaldt Eders eget Liv, strenge Hr. Ridder!.... Hr. Sten var vel ikke i gode Hænder, men det gjaldt dog ikke hans Liv... Men I, Hr. Nils, vilde derimod have været redningsløs fortabt, hvis jeg for tolv Timer siden havde bragt Eder det Budskab.... Jeg maa ogsaa gjore Eder opmærksom paa — thi jeg har nøje overtænkt Sagen — at det endnu ikke er for silde at gjøre for Hr. Sten, hvad der kan gjøres, og Eders Liv sættes ikke mere paa Spil derved .... og det maa vel anses for vigtigere, at I drager Omsorg for Hæren og Landet, end at I....

Et Blik af Nils bragte Barberen til at tie, men denne havde for saa vidt vundet sit Spil, som Nils i Taushed maatte give ham Ret. Havde han den foregaaende Aften, inden han forlod Upsala, faaet Underretning om, at Sten ønskede at tale med ham, saa var han draget derhen for at opfylde sin Vens Ønske og om muligt faae ham med sig tilbage. Nu var det umuligt for ham at forlade Hæren og ride saa langt. Men der maatte alligevel gjøres Noget for Sten, og han spurgte derfor Barberen:

— Hvor befinder Hr. Sten sig?

— Hvor han befinder sig? gjentog Mester Lukas, hvor han befinder sig?.... Ja, hvor han nu befinder sig, veed jeg ikke, men Færgekarlen ved Flotsund maa

vide Besked dermed, thi han skulde føre Eder over Floden, saaledes var Aftalen.

Nils betænkte sig et Øjeblik, men imidlertid traadte Brodde frem og sagde:

— Lad mig ride den Tur, Hr. Nils! Jeg skal nok se at finde Røveren, og hvis det lykkes mig, skal jeg føre ham til Eder, for at han kan rede for sig med Hensyn til denne Mands Anklage.

Nils gav sit Samtykke hertil, og det varede ikke længe, førend Brodde sad til Hest og red bort fra Præstegaarden.

Nils gjorde sig ogsaa rede til at bryde op, men inden han forlod Værelset, traadte Barberen endnu engang ind til ham, og da Nils spurgte ham, hvad han vilde, svarede han:

— Kjære Hr. Nils, I indser vel, hvor farlig min Stilling nu er. Røveren, Bonden eller hvad han nu var, har mange Venner, og jeg stakkels Mand vil komme til at undgjælde haardt for, at jeg ikke bedre har besorget hans Ærinde....

— I kan blive hos mig! afbrød Nils ham heftig, men uden Tegn paa Uvillie. Jeg maa dog tage Hensyn til Eders gode Hensigt, selv om jeg ikke billiger de Veje, ad hvilken I har erhvervet Eder Eders Kundskab.

Med disse Ord forlod Nils Værelset og steg til Hest. Men over Barberens Ansigt bredte der sig et Udtryk af Tilfredshed, men tillige af en saadan Ondskabsfuldhed, at hvis Nils havde bemærket det, havde han sikkert taget sine Ord tilbage.

Nu red han bort fra Præstegaarden med Hovedet opfyldt af Tanken om Landet og den gamle Konge, der endnu i sit sidste Brev til Nils havde yttret Tvivl om, at denne vilde være i Stand til at føre ham tilbage til hans Rige.

Et Stykke bag efter Svendeskaren, paa en gammel, mager Hest, red Barberen, Mester Lukas.

Om Aftenen befandt Nils Sture sig i Nærheden af sin nedbrændte Gaard. Hans Folk vare indkvarterede i de nærliggende Gaarde, og han selv var reden alene bort fra Lejren for at se det Sted, hvor hans Lykke havde blomstret saa frodig, og hvor hans Fjende havde villet ramme det Dyrebareste han ejede, ikke i aaben, ærlig Kamp, men paa en lumsk og nedrig Maade.

Maanen stod højt paa Himlen og kastede sit Sølvskjær over Skov og Sø, og ved dens forunderlige, hemmelighedsfulde Lys byggedes ligesom af usynlige Hænder de nedbrændte Mure op igjen, og Gaarden stod færdig, smukkere end nogensinde før, og Sangen lød derinde, og legende Terner og Svende gik spøgende omkring i Blomsterhaven.

Hos Nils opstod den Tanke, at hans Lykke her kunde have blomstret i Ro, at Sorgerne og Prøvelserne, som var strømmede ind over ham i saa rigeligt Maal, aldrig vilde have indfundet sig, hvis han ikke selv havde fremmanet dem. Havde han ikke netop stødt de Mænd fra sig, der havde tilbudt ham en Livsvej, hvor en evig, solblank Himmel mødte hans Øje overalt? Og befandt han sig ikke endnu i samme Stilling, ligesom en Ridder, der udfordrede alle dem til Kamp, som vilde række ham Sejrens Pris uden Kamp, uden Blod og uden Taarer.

Tanken om den Modsætning, der var imellem, hvad han var, og hvad han havde kunnet være, Uvisheden om, hvorledes Enden paa hans Foretagende vilde blive, var det, der nu pinte hans Sind.

Et Ord kun, og han og Axelssønnerne vilde arve det Herredømme, som var vristet ud af Erkebispens stærke Haand, og Magt, Ære og Rigdom vilde følge i det Uendelige.

Men Fristelsen vandt ikke Overhaand hos Nils Sture. Hans dybe Kjærlighed til sit Fædreland og hans Sjælsstorhed gjorde det umuligt for ham at blive sit Ungdomsløfte utro.

Han kunde se det henrivende Syn, han kunde lytte til Tonernes vidunderlige Skjønhed, men han kunde aldrig

fængsles af dem. De tjente kun til ligesom at udvide Synskredsen for det høje Maal, han havde sat sig, og dette Maal var Fædrelandets Lykke.

Han rev sig nu med Magt ud af sine Drømmerier og red tilbage til Lejren. Han havde endnu saa meget at ordne og afgjøre med sine Høvedsmænd og Almuens Affendinge, at det varede længe, inden han kunde begive sig til Ro. Tidlig den næste Morgen havde han fastsat et Møde med Almuen fra den nærmeste Omegn, for at træffe Aftale om den Forstærkning, han behøvede, inden han kunde drage mod Stockholm, hvor, efter hvad han vidste, Erkebispen endnu laa med den danske Flaade og Belejringshæren.

Længe inden Solen stod op sad Nils igjen til Hest og begav sig paa Vej til Tingpladsen, hvor Mødet skulle holdes. Taagen laa endnu som et uigjennemtrængeligt Slør over Dalene, kun Bjergstrækningerne ragede op af den som Øer af et Hav. Men der blæste en frisk, nordlig Vind, som satte Skyerne i Bevægelse, saa at de snart ligesom lange Kjæmpeskikkelser i iturevne Kapper svævede hen over Engene, flygtende ligesom af Skræk for Dagens Lys og den Flamme, som truede med fuldkommen at opløse og tilintetgjøre dem.

Den Vej, ad hvilken Nils red, gik langs Havkanten. Mødestedet var Frøtuna, som laa Syd for Norrteljeviken, og Nils havde fulgt den fra tidligere Tider saa kjære Vej ned til Havkanten, hvor han engang med Thord, Iliana og Brita havde lagt til Land med Hjorten. Herfra fulgte han Strandbredden Nord paa for at komme til Ørby og Holm, to Gaarde, der laa længere ude i Frøtuna Sogn, og hvis Ejere han ønskede at have med til Mødet.

Havet hævede sig bestandig uroligere og uroligere, og Bølgerne sukkede dybt, naar de rullede imod Strandbredden. Men over det Hele gjød Morgenrøden sin vidunderlige Farveglands, og Granernes Toppe bøjede sig, ligesom de vilde hilse Dagens Drot og saa atter byde den sig nærmende Storm Trods. Langt ude i

i Bugten under Solø viste sig Masten af et Skib, som syntes at ligge for Anker der.

Nils standsede og søgte at udspejde, hvem Skibet kunde tilhøre, thi det vakte i høj Grad hans Opmærksomhed, at det laa for Anker under Soløen. Han befandt sig paa en lille Høj, der paa alle Sider var omgivet af høje Træer, og han maatte derfor ride et Stykke tilbage for at komme ned paa den nedenfor liggende jævnere Jordbund. Her havde han en fortrinlig Udsigt til Skibet og kunde iagttage bekvemt, hvad det mulig havde i Sinde at foretage, medens han selv af de ved Stranden voxende Træer var aldeles beskyttet mod en lignende Jagttagelse fra Skibsfolkenes Side. Da hørte han pludselig to Stemmer tale tæt under sine Fødder. Han forsøgte at se derned, men Træerne forhindrede ham deri, dog troede han at kunne skjelne Bagstavnen af en Baad, som laa dernede.

— Tro ikke det, Søbjørn! .... ytrede den ene Stemme. Hans Naade skal inden en Time være ombord paa Fartøjet.

— Og hvad vil han da i Land? hørtes den anden Stemme spørge. — Vinden er god, og der er ingen Grund til uden Nødvendighed at opsætte Afrejsen. „Den sorte Gaas“ kjender disse Farvande fra gammel Tid, skjøndt den nu sejler under kongeligt Flag!

— Har da „Gaasen“ været udsat for nogen Fare i dette Farvand?

— Det just ikke .... men da jeg engang for mange Aar siden foer mellem Åbo og Stockholm, havde jeg ogsaa en fornem Herre ombord, som vilde stikke af; han hed, saa vidt jeg husker, Jost van Bardenfleth. Han havde sin Kjæreste og hendes Veninde med sig, og vi lagde os for Anker under en Ø, men det maatte Ridderen haardt undgjælde for; thi medens vi laa der, kom Fetaliebrødrene og tog Jomfruerne fra os, og Ridderen vilde ikke have kunnet frelse sit Liv, hvis han ikke havde ladet, som om han sprang i Søen. Han ilede ned under Dækket, men jeg kastede en stor Sten i Søen, og saa troede Fetaliebrødrene, at det var Ridderen, som var

gaaet tilbunds.... Dengang narrede jeg de fordømte Fetaliebrødre.

— Godt, godt, Skipper! ytrede den anden Stemme. Her tænker jeg ikke, der vil ske nogen Ulykke, skjøndt jeg nok vilde ønske, at Besøget i Land snart var afgjort.

— Og hvad vil egentlig Eders høje Herre der?

— Maaske vil han se efter, om han kan komme til Bjørnø her i Nærheden.... maaske vil han ogsaa kun for sidste Gang betræde den Gaard, hvor han tilbragte sin Barndom.... Jeg kjender ikke min Herres Tanker, men jeg har dog tydelig kunnet mærke, at denne Rejse gjør han nødigere, end da han forrige Gang forlod Landet, skjøndt han dengang var i Lænker.

— Hm! mumlede Skipperen. I har Ret. De Stores Tanker og Handlinger ere vanskelige at fatte for simple Folk!

Nils kunde ikke begribe, hvad der her var paa Færde, eller hvem det var, de to Mænd talte om. At det var en højtstaaende Herre, kunde han forstaa af den ærbødige Tone, hvori de to Mænd omtalte ham. Skulde det muligvis være....?

Han vovede ikke at udtale denne Tanke, i den Grad overvældedes han deraf og af alt det, der maatte staa i Forbindelse dermed. Men da han saae op, stod den, han tænkte paa, lyslevende for ham. Han foer hurtig med Haanden over Øjnene for at overbevise sig om, hvorvidt det var et Drømmebillede, en Øjenforblændelse eller et virkeligt Syn.

Ligeoverfor det Sted, hvor han befandt sig, hævede der sig en høj Klippe af den ejendommeligste Form. Op fra et tæt Vildnis sprang Klippen kold og mørk frem, og dannede øverst oppe en uformelig Klump, som paa Afstand og beskinnet af Morgenrødens Straaler lignede et fantastisk Drागehoved, der hævede sig op over Skoven paa sin skjælglindsende Hals, og hvis aabne Gab spyede Ild og Flammer.

Og midt i dette Gab viste sig en mandlig Skikkelse, som stod med sænket Hoved og korslagte Arme.

Det var Sverigs Erkebisp, Jøns Bengtsson Oxenstjerna.

En Hær af Tanker gjennemfoer Nils Stures Hoved ved Synet af hans Fjende. Kom han for at trænge ind i Landet gjennem Roslagen og paany prøve sin Lykke med Dalkarlene, der engang havde fulgt ham saa trolig og gjort ham saa mægtig, og gjorde han det, fordi han var bleven slaaet foran Stockholm, eller blot for at fremkalde en Folkerejsning og skabe en Fare i Ryggen paa Nils Sture og derved bringe ham mellem en dobbelt Ild.

Nils Sture vilde ikke ret tro paa de to Mænds Ord, at Erkebispen vilde drage bort fra Landet. Han tænkte kun paa den Magt, der havde ligget i hans Fjendes Haand, denne Mand, som havde afsat og indsat Konger, som om Sverigs Kongekrone havde hængt paa Spidsen af hans Erkebispestav til hans fri Raadighed, og som ligeledes ved Magt havde villet tilintetgjøre ham selv. Nu var han maaske kommen for at prøve sin Magt paany, opfyldt af Had og Hævngjerrighed, lige saa haard og samvittighedsløs som altid, uden en Tanke for sit Fædreland, uden at bekymre sig om, hvorvidt det kom til at føre en selvstændig Tilværelse eller fuldstændig splittedes eller tilintetgjordes.

Men hvad vilde han da her paa den nøgne Klippe ved Ålands Hav?

Han stod der bøjet og sammensunken, men ikke som om Kraften havde forladt hans Muskler, men tvertimod, som om de havde anspændt al deres Styrke, for at sætte ham i Stand til at gjøre et Kæmpespring. Hans Blik syntes at hvile spejdende paa en Gjenstand i det Fjerne, maaske paa Frotuna Kirke, som man kunde se fra den Plads, hvor han befandt sig. Traadte maaske Billederne fra en runden Tid frem for hans Sjæl da han som Barn hos sin Bedstefader, Hr. Krister Nilsson, løb omkring paa den Mark, hans Blik nu hvilede paa? Det havde Mændene i Baaden jo sagt, men for Nils syntes det snarere, som kom han for at forbande den Plet, hvor hans Barndom var henrunden.

Der laa en saadan Bitterhed, en saa forfærdelig

Trods i hele hans Holdning, da han hævede sig i Vejret og udstrakte Haanden, at Enhver, der havde set ham, lige saa vel som Nils Sture vilde have tolket de Ord, han i dette Øjeblik syntes at udtale, som en Forbandelse. Jorden syntes at brænde under hans Fødder, og Dragehovedets Kjæber bevægede sig, ligesom om de vilde knuse den kraftige, ubøjelige Mand.

Et Øjeblik derefter var Scenen forandret. Erkebispen var forsvundet.

Under Indflydelsen af de Følelser, som først brusede op i hans Sjæl, trykkede Nils Sporerne i sin Hests Sider og vilde ile ned paa Vejen for at bemægtige sig den farlige Mand, og saaledes tiltvinge sig en afgjort Fordel ikke blot over de Danske, men ogsaa over disses Venner, baade dem, som vare det helt og holdent, saaledes som Erkebispens Slægt, og dem, som kun var det tildels, men dog paa en saadan Maade, at de vare Fjender af Sverigs Almue, som f. Ex. den nuværende Rigsforstander.

Men pludselig standsede han sin Hest, og et vemodigt Smil lagde sig over hans Ansigt. Erkebispen kom frem fra Skoven ved Klippens Fod, og hvor mægtig han end havde set ud deroppe i Vidunderets Gab, var det dog nu en værgeløs Mand, som kom gaaende der langs Stranden og nærmede sig Baaden.

Efter en Stunds Forløb saae Nils denne Baad nærme sig Fartøjet, paa hvilket Erkebispen og de to Mænd gik ombord. Kort efter hejsedes Sejlene paa „den sorte Gaas", og Skibet styrede Syd paa.

Nils fortsatte sin Vej og kom til bestemt Tid til Mødestedet, hvor hans Ord fandt den gunstigste Modtagelse, da han skildrede Landets Nød og opfordrede dem til at drage ud alle Mand for at hjælpe til at sætte Kong Karl paa Thronen igjen. Alle lovede med Haand og Mund at følge ham. Inden et Par Dage vilde de være rede til at drage med ham, hvorhen han vilde føre dem.

Gladere end han længe havde været forlod Nils Sture henimod Middag Frotuna Ting og vendte tilbage

til Præstegaarden i Länna, hvor han havde sit Herberg. Undervejs dukkede Synet fra om Morgenen atter op i hans Tanker, og han søgte at forklare sig, hvad der havde foranlediget Erkebispens Besøg paa dette Sted, som dog laa saa langt borte fra den Kurs, han burde tage, hvis han vilde forlade Landet. Hans Tanker var endnu optagne af dette, da han steg af sin Hest og hilsedes af en Stemme, som i dette Øjeblik var ham kjærere at høre end nogensinde før.

Det var Erik, som kom fra Stockholm. De Efterretninger, han medbragte derfra, indeholdt ikke blot en Forklaring angaaende Erkebispens Adfærd, men ogsaa Oplysninger af den største Vigtighed.

— Nu maa I skynde Eder, Hr. Nils! sagde Erik, hvis I ikke vil have, at Alt skal slippe Eder ud af Hænderne.

— Det skal heller ikke vare længe, haaber jeg, inden vi faae Stockholm i Sigte, svarede Nils.

— Erkebispen er flygtet bort fra sin Lejr, Herre, og .....

Efterretningen gjorde ikke den Virkning paa Nils, som Erik syntes at have ventet. Nils opfordrede ham kun til udforligt at fortælle ham Alt, hvad han vidste derom, og Erik vedblev:

— Samme Nat som I, Hr. Nils, forlod Upsala, gik Rigsforstanderen, Hr. Erik Axelsson, i al Stilhed i Baade over Mälaren til Lidarøen og angreb den danske Lejr. Overfaldet lykkedes over al Forventning godt. Det var kun med Nød og næppe, Erkebispen og den danske Marsk, Hr. Clas Ronnow kunde frelse sig ombord paa den danske Flaade, som strax stak i Søen. Men ogsaa her bleve de forfulgte, og Hr. Erik havde Lykken med sig i den Grad, at alle Fjendens større Skibe samt nogle mindre bleve tagne, og desuden gjordes der tre hundrede Fanger.

— At Erkebispen og Marsken undkom dengang var stor Skade, vedblev Erik, og Ingen kan heller med Vished sige, hvorledes det gik til, og hvad en af Hr. Eriks Svende fortalte mig, lyder næsten utroligt, nemlig, at

da et af de største Skibe blev taget, saae han en stor Baad lægge ud paa den modsatte Side og med utrolig Hurtighed ro ind ad Land til....

— Hvor blev det store Skib taget? spurgte Nils.

— Det skete langt Nord paa i Skjærgaarden; jeg troer Svenden sagde, at det var Nord for Ljusterøen. Mange ombord havde ikke set Baaden, men han paastod, at man fra et andet af Hr. Eriks Skibe havde faaet Øje paa den og forfulgte den, og....

— Og....? gjentog Nils.

— Ja, ser I, det er jo klart, at den ikke kunde tages, da det jo var Øjenforblændelse altsammen.

For Nils laa imidlertid i denne Øjenforblændelse Forklaringen af det Syn, han selv havde set om Morgenen. Det var lykkedes Erkebispen ved Hjælp af nogle kraftige Roerkarle at undkomme, og han havde sandsynligvis skjult sig i en Bugt ved Kysten, indtil Faren var forbi, og saa havde fortsat sin Vej Nord paa. Senere havde han uden Tvivl truffet paa den „sorte Gaas", hvilken det ogsaa var lykkedes at undkomme, og som havde taget ham ombord.

Der var altsaa vundet en Sejr og det en meget betydelig Sejr, idet Erkebispen havde maattet flygte ud af Landet. Men denne Sejr var bleven vunden uden Nils Sture, og i denne Omstændighed laa der Noget, der kunde have de skadeligste Folger for ham og hans Sag. Denne Omstændighed gjorde ham ganske tankefuld, og Erik, som tolkede sin Herres Adspredthed paa sin egen Maade, tilføjede, ligesom trøstende og med en vis Stolthed:

— Folk i Stockholm siger forresten, at hvis Erkebispen og hans Folk ikke havde troet, at det var Eder, Hr. Nils, med Bondehæren, som var i Anmarsch, saa havde de ikke saaledes over Hals og Hoved forladt deres Lejr, og saa havde Hr. Erik vist ikke vundet sin Sejr saa let. Lejren var allerede rømmet, da han med sin Hær kom dragende Nord fra, thi han havde gjort en lang Omvej fra Lidaröen til Norrmalm.... og, da de første Svende rede frem, hørte de Jyderne raabe: det er Hr. Nils Sture, det er Hr. Nils og Dalkarlene!

Nils smilede over Svendens Austrengelse for at kaste Æren af Sejren over paa ham.

— Saa var vort Navn altsaa dengang Hr. Erik til Gavn! sagde han. Gid det ligesaa vist maa have været Riget til Gavn!

Dette var Hovedsporgsmaalet, og det var Nils Stures største Bekymring, hvorledes Rigsforstanderen vilde benytte sig af sin Sejr. Efter Samtalen i Upsala Domkirke var det at forudse, at han nu mindre end nogensinde vilde forene sig med Nils, og saaledes stod denne lige saa fjernt fra sit Maal som tidligere. Der var ikke indtraadt nogen anden Forandring, end at han nu maatte drage i Kampen mod Hr. Erik og hele hans Slægt, altsaa ogsaa mod Kongens egen Svigerson, Hr. Ivar Axelsson, forsaavidt det ikke bekræftede sig, som Brodde havde fortalt, at Hr. Ivar var mere tilbøjelig til at holde fast ved Kongen end ved sin Broder.

Saasnart Nils var kommet til Klarhed med sig selv over, hvad der nu burde gjøres, sammenkaldte han om Eftermiddagen saavel sine Høvedsmænd som de mest indflydelsesrige af de nærmest boende Bønder. Han havde tillige den Glæde, at flere af de længere borte boende som endnu ikke havde begivet sig paa Hjemvejen fra Mødet, indfandt sig. For hele denne Forsamling gjorde Nils Rede for Alt, hvad der var kommen til hans Kundskab angaaende den vigtige Tildragelse ved Stockholm, og spurgte de Tilstedeværende, hvad der paa Grund heraf nu var at gjøre.

— Alt vilde nu være vundet, sagde han, hvis Hr. Erik Axelsson opfyldte vor Begjæring og sendte Bud og Brev til Kong Karl og bad ham vende tilbage til sit Rige. Da kunde vi Alle vende tilbage til vore Boliger og i Fred og Ro sysselsætte os med vort Arbejde. Det er dog næppe troligt, at han efter den Sejr, han nu har vundet, vil opfylde vor Begjæring. Han har aldrig staaet paa vor Side, han har aldrig sagt, at han var Kong Karls Mand. Men vi have jo svoret, at vi vil gjenindsætte Kong Karl i hans Rige, og derfor, kun derfor ere vi dragne ud. Nu sporger jeg Eder, hvad I

ville: om I med mig ville drage Hr. Erik i Møde og spørge ham, hvad der er hans Hensigt, og hvis han er af en anden Mening end vi, da med Sværdet i Haanden tvinge ham til at føje sig efter vor Villie, eller om I hellere ville blive hjemme og afvente, hvorledes Sagerne tilsidst ville stille sig. Hvad mig og Dalkarlene angaar, saa ville vi gaa fremad, indtil vi har indfriet vort Løfte og gjenindsat den gamle Konge paa hans Throne.... det er derfor til Eder, I Mænd fra Roslagen, at jeg egentlig henvender mit Spørgsmaal.

— Jo, jo! vi følge Eder, raabte Alle med een Mund, og da Støjen nogenlunde havde lagt sig, traadte en gammel Bonde frem og sagde:

— Vi vil drage mod Hr. Erik, vi have faaet nok af Herreregimentet! Før I os an, Hr. Nils, og vi ville med Sværd og Kølle tiltale Rigets og Kongens Fjender, saa at de Alle engang skulle erfare, at vi Bønder kun vil regjeres af Kong Karl.

Bondens Tale fulgtes af stormende Bifald, og Alle trængte sig frem omkring Nils for at bevidne ham deres faste Beslutning: at ville følge ham i Kampen for Konge og Fædreland.

Nu traadte en tilstøvet Rytter ind i Stuen, og saa snart Nils Sture fik Øje paa ham, gjenkjendte han ham strax. Det var Olof Råd.

— I hvilket Ærinde kommer I til mig, Olof Råd? spurgte Nils.

— Jeg kommer med et Budskab fra min Herre, Hr. Erik Axelsson, svarede Olof.

Alle de Tilstedeværende sloges af Forbauselse, da de fik at høre, at det var Hr. Eriks Svend, og at han kom med Bud fra ham. Men Nils bad ham fremføre sit Ærinde. Olof efterkom Befalingen og fortalte om Tildragelserne ved Stockholm, hvilke alle de Tilstedeværende allerede i Forvejen vidste Besked om. Derpaa tilføjede han:

— Nu drager Hr. Eriks Broder, Hr. Ivar, og flere Riddere med ham ad Søvejen til Enköping, hvor de ville gjøre Landgang og fra Vest marchere mod Upsala.

Hr. Erik selv vil komme Syd fra, og I, Hr. Nils, skal drage derhen fra Øst. Paa den Maade ville vi aldeles tilintetgjøre Fjenden. Han staar mandstærk der og mener at have vundet en saadan Sejr over Eder, Hr. Nils, at I ikke mere tør vove at rykke i Marken mod ham.

— Det Budskab, I der bringer mig, lyder helt underligt, sagde Nils efter nogen Betænkning. Efter hvad Eders Herre sagde til mig, da vi sidst traf hinanden i Upsala Domkirke, troer jeg ikke at kunne betragte ham anderledes end som Fjende.

Olof Råd syntes at have ventet dette Svar, men han bar ikke sit Navn forgjæves, og han vilde ikke have fortjent den Fortrolighed, hans Herre viste ham, hvis han ikke havde forstaaet at redde sig ud af den Forlegenhed, hvori Ridderens Ord satte ham.

— Hvad der blev talt der imellem Eder, Hr. Nils, og min Herre, det veed I bedre end jeg, svarede Olof, men her drejer Spørgsmaalet sig om Landets Frelse, og for den Sags Skyld vil I vist lade gammelt Nag fare. Uden Eder og Bondehæren kan der ikke udrettes Noget mod den Styrke, Herrerne nu have samlet i Upsala, og vinde de endnu en Sejr, vil Arbejdet for Eder selv blive vanskeligere, end det hidtil har været. Erkebispen er flygtet, men Vejen fra Stockholm til Danmark er ikke længere, end Vejen fra Danmark her tilbage, og I skal faae at se, at til Foraaret er han her igjen mere mandstærk end før!

Han tav et Øjeblik, som om han overvejede, hvorvidt han skulde tale videre eller ikke. Derpaa vedblev han:

— Hvad jeg har at sige Eder, Hr. Nils, burde jeg vel egentlig sige Eder i Enrum, men for at I ikke skal nære Mistro til mine Ord, vil jeg tale her i alle disse Mænds Paahør, og jeg vil sætte mit Liv i Pant paa Sandheden af mine Ord.

En Mumlen af Utaalmodighed hørtes fra de Tilstedeværende, der fulgte Mandens Ord med den meest levende Opmærksomhed.

— Jeg seer ogsaa helst, svarede Nils, at I her

Alles Nærværelse bringer mig det Budskab, Eders Herre har givet Eder til mig, thi vi, som ere samlede her, ere Alle enige om, hvad vi ville foretage os.... Tal derfor frit, hvis I har Noget at sige, som kan forandre min Mening om Hr. Erik.... thi jeg troer ikke, at han vil forene sig med mig og Almuen for at gjennemføre det, vi har i Sinde at gjøre.

— Hvis I, Hr. Nils, vil føre Kong Karl tilbage til hans Rige, da arbejder I og Hr. Erik for det Samme.

— Vil Hr. Erik Axelsson forene sig med mig om at føre Kong Karl tilbage til hans Rige!.... udbrød Nils og fæstede et gjennemtrængende Blik paa Olof Råd.

— Ja, det vil han! forsikkrede denne.

Nils Øje hvilede ufravendt paa Manden, og et mistroisk Smil svævede paa hans Læber. Efter den Samtale med Hr. Erik foran Alteret i Upsala Domkirke, som tydede paa det Modsatte af, hvad hans Fortrolige her forsikkrede, kunde han ikke forklare sig, hvorfor der skulde være foregaaet en saadan Forandring med ham, især efter den Sejr, som han nylig havde vundet over Erkebispen. Olof syntes at gjætte, hvad der foregik i Ridderens Indre, thi han tilføjede, idet han lagde Eftertryk paa hvert Ord:

— Hr. Erik har forandret Sind, siden han sidst talte med Eder.... han er nu af samme Mening som Eder, at Landet kun kan frelses ved Kong Karl.

Nils hørte tankefuld paa Olof, men svarede ikke, og denne tilføjede derfor:

— Havde det ikke været forbundet med saa mange Vanskeligheder, vilde Hr. Erik selv have indfundet sig hos Eder, saa vigtigt er det for ham at fjerne al Misforstaaelse mellem Eder og ham. Husk paa, Hr. Nils, en lille Sky kan formørke baade Sol og Maane. Jeg er vel kun en ringe Svend, men jeg tilbyder Eder, om hvem jeg veed, at I holder den simple Mand ligesaa højt i Ære som Eders Lige.... jeg tilbyder Eder, at jeg vil blive hos Eder til den Dag, da Fjenden er slaaet af Marken, og hvis Hr. Erik da ikke handler

saaledes, som jeg nu har sagt, saa maa mit graa Hoved falde!

Nu saae Nils op, og hans Beslutning straalede ud af hans Blik og paa hans Pande.

— Nej, I skal drage frit herfra, sagde han, og bringe Eders Herre den Hilsen, at jeg kommer med Bondehæren!

Hvad der bestemte Nils til at give dette Svar var, at selv om Olof Råd bedrog sig med Hensyn til sin Herres Hensigter og Planer, maatte fremfor Alt Erkebispens Tilhængere tilintetgjøres i Bund og Grund, og at hans egen Stilling ikke kunde blive værre, fordi hans ene Fjende hjalp ham med at besejre de andre.

Olof Råd drog altsaa tilbage til Hr. Erik.

Et Par Dage derefter, da der var ankommen Forstærkning, og Nils befandt sig i Spidsen for en anselig Hær, brød han op fra Roslagen og drog mod Vest i Retning af Upsala.

X.

Forsoningen.

Ingen var maaske bedre end Olof Råd i Stand til at forklare de Grunde, som havde bevirket, at Erik Axelsson havde forandret sin Beslutning med Hensyn til Kong Karl, ganske simpelt fordi det var ham selv, der havde gjort sin Herre opmærksom paa alle de Vanskeligheder og alle de Farer, som vilde møde ham paa den højtstræbende Bane, han agtede at gaa frem paa. Den tro Tjener, der havde kjendt sin Herre lige fra hans Barndom, og som ikke kjendte noget højere Maal end hans Ære og Forøgelsen af hans Magt, udøvede i Virkeligheden en større Indflydelse paa ham end nogen Anden. Og Olof, der tillige kjendte det svenske Folk bedre end

sin Herre, og uden at være vildledet af egennyttige Beregninger kunde se og bedømme de Kræfter, som rørte sig hos det, havde i længere Tid været af den Overbevisning, at Kong Karl maatte komme tilbage. Denne Strøm var nu saa mægtig, at det ikke kunde nytte at staa imod den.

Foruden Olofs Raad om Nødvendigheden af at afstaa fra alle Drømme om Herskermagten i Sverig, var der endnu to andre Faktorer, som i samme Retning gjorde deres Indflydelse gjældende hos Hr. Erik. Den ene var hans Broder, Hr. Ivar, Kongens Svigersøn, den anden Kong Kristian i Danmark, der netop nu drog ødelæggende frem mod den mægtige Slægts Slotte og Gaarde i Skaane og Blekingen. Under saadanne Forhold at tiltvinge sig den højeste Magt i Sverig til Trods for Nils Sture og Sverigs Almue var en Umulighed.

Derfor var det Budskab, han gjennem Olof Råd sendte til Nils Sture, fuldkommen ærlig ment, men det forhindrede dog ikke, at de stolte Tanker laa skjulte paa Bunden af hans Sjæl, rede til at træde frem for Dagens Lys, naar der indtraadte bedre Tider, selv om de skulde lade vente længe paa sig.

Det varede ikke længe, inden Erkebispens Tilhængere led et fuldstændigt Nederlag. De Forbundne rykkede frem fra tre Kanter, saaledes som det var aftalt, og de tapre Riddere, Hr. Erik Karlsson og Hr. Ivar Gren, saae sig tilsidst aldeles omringede mellem Enkoping og Upsala, hvor de bleve fuldstændig slagne og maatte flygte til alle Kanter.

Hr. Erik Axelsson og Nils Sture havde derpaa en Sammenkomst med hinanden, hvor det besluttedes, at den Førstnævnte ufortøvet skulde sammenkalde et Rigsmøde i Stockholm for at tage Beslutning om Kong Karls Tilbagekaldelse, medens Hr. Nils skulde drage omkring og rense Landet for Fjender. Derpaa skiltes de, og Hr. Erik vendte tilbage til Stockholm.

Nils overdrog det til Dalfogeden Hans Djekn med en Afdeling Dalkarle og Helsingere at indtage Krister Bengtssons Gaard Salesta, som forsvaredes af dennes

Broder, Hr. David, og drog selv længere vesterpaa for at straffe Almuen i Fjedrundaland, der havde holdt med Erkebispen og Rigets Fjender. Dette tog nogle Dage, og derefter var det hans Hensigt at drage ned til Ørebro; men saa kom der et Bud fra Hans Djekn med Anmodning til ham om at komme til Salesta.

Her havde Hr. David forsøgt det ene Udfald mere fortvivlet end det andet, uden dog at opnaa det Mindste derved; thi hvor ringe Belejringshæren end var, lykkedes det ham dog ikke at gjennembryde den. Han indsaa snart, at han blev nødt til at overgive Slottet, og hvor meget det end harmede og græmmede ham, maatte han dog finde sig deri. Han sendte da Bud til Hans Djekn og lod ham vide, at han vilde overgive Slottet til Hr. Erik Axelsson, men Dalfogeden afslog dette Tilbud og sendte Bud til Hr. Nils.

Denne kom med nogle faa Svende en Aftenstund til Lejren, og efterat han havde faaet at vide, hvorledes Sagerne stod, red han den næste Morgen hen til Slotsporten og forlangte at komme til at tale med Hr. David. Det var en smuk Morgen, og Solen kastede et blændende Skjær over Ridderens blanke Rustning og de sorte og hvide Fjer i hans Hjelmbusk. Et Stykke bag ved ham stod Hans Djekn med nogle Svende og Dalkarle.

Efter en Stunds Venten viste Hr. David sig paa Muren. Han saae ingenlunde forstemt ud, men bar sit Hoved fuldt saa højt som nogensinde, og hans blodunderløbne Øjne saae med Foragt ned paa Ridderen og hans Følge. Nils blev greben af en ufrivillig Afsky ved Synet af denne Mand, som engang paa en saa uridderlig Maade havde holdt ham i Fangenskab, og som nu alligevel optraadte med en saadan Frækhed. Han beherskede sig dog og overlagde, hvorledes han hurtigst skulde vinde sit Maal.

— Man har sagt mig, Hr. David, raabte han derfor op til ham, at I havde i Sinde at kapitulere, og derfor er jeg ilet herhen for ikke unødvendig at spilde Tiden.

— Hahaha! lo Hr. David, ja vel har jeg i Sinde at kapitulere, men jeg har ogsaa sagt, at jeg vil afgjøre Sagen med en anderledes Ridder end I er, Hr. Nils, og jeg holder fast ved mit Ord.

— I bliver dog nødt til at overgive Salesta til mig, eller ogsaa tager jeg det med Storm, raabte Nils, uden at bryde sig om det Krænkende i Ridderens Yttring.

— Aldrig! raabte Hr. David. Jeg holder mit Skjoldemærke højere i Ære, end at jeg vil sænke det for en saa fejg Mand som Nils Sture!.... Hahaha, I burde dog holde Jer i Skindet, I som har lidt den ene Beskæmmelse efter den anden og endogsaa har gaaet med Narresværd ved Siden.

Nils blev blussende rød ved disse Ord, som naturligvis dels vare sagte for, at paaminde ham om hans Fornedrelse i de første Aar af Karl Knutssons Kongedømme, da det virkelig hed sig blandt en stor Del af Sverigs Herrer, at Nils Sture var fejg, fordi han ikke, ligesom mange Andre, vilde løfte Sværdet mod sin Konge, dels ogsaa havde til Hensigt at kaste en Skygge paa Nils ligeoverfor hans egne Folk. Men dette Sidste mislykkedes aldeles. De Mænd, som stod bag ved Nils, opflammedes af den heftigste Vrede over Hr. Davids frække Ord.

— Jeg gjør Eder endnu engang det Spørgsmaal, David Bengtsson, om I vil overgive Slottet til mig, spurgte Nils, næppe længere i Stand til at styre sin retmæssige Vrede, og da Hr. David endnu stod med det haanlige Smil paa Læben, tilføjede han: Frygt ikke for, at jeg skal benytte min Magt over Eder paa samme Maade som I, da I mod Tro, Ære og Ridderskik paa en svigagtig Maade førte mig fangen til Ekolsund.... men tving mig heller ikke til at tage denne Borg med Storm, thi ved Guds dyre Blod, mit Sværd skal da kræve den Hævn, som det saa længe har tørstet efter.

En Haanlatter lød fra Slotsmuren; Hr. David løftede sin Arm, og Øjeblikket derefter foer en Stridsøxe hvinende gjennem Luften og ramte Nils Stures Hjelm,

saa at Fjerbusken blev skaaren tvers over og faldt til Jorden.

Erik, som befandt sig mellem de Svende, der ledsagede Hr. Nils, greb øjeblikkelig en Bue og spændte den, og hurtig som Lynet spændtes en halv Snes andre Buer for at lære den fejge Slotshøvding Ridderskik.

Men Hr. David forsvandt i en Fart bag Muren, saa at Pilene gik henover hans Hoved.

Nils Sture vendte sig rolig om til sine Folk og befalede dem at ile til Lejren med den Ordre til Folkene, at de skulde holde sig parate til at storme Slottet.

Og det varede ikke længe, saa rykkede de frem, Svende og Bønder; Trommerne gik, og inden Hr. David rigtig havde faaet Tid til at fatte sig, havde hans foragtede Fjende ført sit Folk frem over Voldgraven og Vindebroen og begyndt at bearbejde Slotsporten med deres Øxer.

Men inden Slotsporten endnu var falden, var der sat Stormstiger til, og Nils selv var den Første, som besteg Muren og sprang ned i Slotsgaarden. Kun tre Svende formaaede at følge ham, saa ivrig var han efter engang at træffe sin hadefulde og lumske Fjende og tale med ham i et Sprog, som han bedre kunde forstaa end Ridderlighedens og Fædrelandskjærlighedens.

Men Hr. David syntes ikke at have saa stort Hastværk med at indlade sig i Kampen. Nils saae ham titte frem bag et Hjørne, hvorfra Slottets Besætning anstrengte sig for om mulig at drive de Stormende tilbage. Da de saae Nils Sture komme imod sig, standsede de forfærdede, og han kunde let have taget dem alle til Fange. Han brød sig imidlertid ikke om dem, men ilede fremad for at træffe Hr. David.

Imidlertid kom der flere og flere af hans Folk over Murene, og dette bidrog til at gjøre Slottets Besætning aldeles modløs.

De stod fuldstændig ubevægelige, ligesom nysgjerrige Tilskuere paa en Turneringsplads, ventende paa den Tvekamp, som skulde udkæmpes for deres Øjne. De Stormende vilde have ilet frem til Angreb, hvis ikke

deres Opmærksomhed i samme Øjeblik var bleven hen-
vendt paa de to Riddere, som nu mødtes, og det paa en Maade, som tydelig viste, at der ikke behøvedes nogen videre Kamp.

— Nu vil det vise sig, raabte Nils, om David Bengtsson er ligesaa modig som stortalende.

Men Hr. David stod stiv og ubevægelig uden at røre sig af Pletten. Mellem Slotsmuren og selve Slottet var der en aaben Plads, som nu paa begge Sider indtoges af de to Ridderes Folk, medens Øxernes Slag paa Slotsmuren forkyndte, at der ingen Redning mere var at vente, medmindre det lykkedes Slotsherren ved et heldigt Hug at befri sig fra sin Fjende og derved indgyde sine Folk nyt Mod.

— Drag Eders Sværd! raabte Nils, thi min krænkede Ære kræver Blod.

David Bengtsson lagde Armene overkors foran Brystet og svarede:

— En Ridder af min Slægt skifter ikke Hug med en æreløs Mand.

Nils hævede sit Sværd for at give Æreskjænderen et Slag med den flade Side, men han standsede pludselig, sprang frem og gav sin Fjende et Slag med den flade Haand, saa at han tumlede et Par Skridt til Siden, idet han raabte:

— Saa tag dette til Erindring om Nils Sture, saa vil Eders onde Tunge næppe mere blive troet, naar I taler løgnagtige Ord om mig.

Nu drog David Bengtssons sit Sværd, og ligesom greben af et Øjebliks Vanvid, vilde han styrte frem mod Nils Stures Svende. Men han havde ikke taget et Par Skridt, førend Nils greb ham omkring Halsen og tvang ham til at knæle ned, samt gav ham flere Slag med den flade Klinge over Ryggen, idet han sagde:

— Nu har I dog maattet knæle ned for Nils Sture, og hvis I senere vil benægte det, saa nytter det dog ikke, da det er sket i saa mange ærlige Mænds Paasyn.

Den ilde tilredte Ridder fnøs af Raseri, men Nils gav sine Folk et Vink, og de skyndte sig og tog ham imellem sig samt førte ham tilligemed hans Svende som Fanger hen til Slotsporten, der nu med et Brag styrtede til Jorden, saa at der blev fri Gjennemgang til Lejren.

En Afdeling Svende fik Befaling til at blive tilbage og tage Slottet i Besiddelse; men Nils selv, der havde vigtigere Hverv at udføre paa andre Steder, fulgte efter dem, som førte David Bengtsson bort. Han var netop kommen ned i Porthvælvingen, da der lød et vildt og gjennemtrængende Skrig oppe fra Slottet, og kort efter saae man en ung, spinkel Svend, som bar Erik Axelssons Farver, ile ned ad Slotstrappen og styrte henover den aabne Plads ad Porten til. Svendens Haar flagrede i lange Lokker for Vinden, og hans Ansigt var dødblegt.

Nils studsede ved Synet af ham. Disse Ansigtstræk havde han set før, eller skulde Naturen paa en saa forbausende Maade skabe Ligheder? Det forekom ham aldeles umuligt, at han kunde tage fejl. Svendene vare ogsaa standsede, slaaede af Forbauselse ligesom han selv, og tænkte ikke paa at gribe Flygtningen, der snarere lignede en Aand end et menneskeligt Væsen.

Men Nils vinkede de nærmeste Svende hen til sig.

— Bring den stakkels Dreng til mig! raabte han. Men skræm ikke Livet af ham.

To rapfodede Svende ilede afsted, og efter en god Stunds Forløb lykkedes det dem at indhente den aldeles udmattede Svend, der var falden over en Sten, og mere død end levende førtes tilbage til Hr. Nils.

— Guds Død! udbrød denne, da han nøjere havde betragtet Ynglingens fine og blændende smukke Ansigt, hvad er dette?

— Det er bestemt en Trold, Herre, svarede en af Svendene og gjorde Korsets Tegn; thi saaledes kan ikke noget Menneske flyve afsted over Stok og Sten .... og han vilde ned ad Floden til .... Lad os binde ham en

Sten om Halsen og sende ham derhen, hvorfra han er kommen!

Nils hørte ikke paa, hvad den overtroiske Svend havde at meddele, heller ikke brød han sig om al den Snak, der vilde fremkomme ved den Omsorg, han viste Søtrolden; thi en Søtrold, der havde forvildet sig op paa Land, var og blev den smukke Yngling. Den Tro kunde nu ikke forandres.

— Overlad Drengen til mig! sagde han. Jeg kjender ham, han er i Hr. Erik Axelssons Tjeneste og har siddet fangen her hos David Bengtsson.... Gjennemsøg Slottet, maaske er der flere Fanger!

Svendene rystede vantro paa Hovedet, men de adlød dog deres Herre og bortfjernede sig. Men Nils Sture greb Ynglingens Haand, og denne var saa fin og hvid, at det var aldeles klart, at den aldrig havde haandteret Sværd eller Bue.

— Ingeborg! hviskede han, idet han bøjede sig ned over den blege Yngling.

Svenden slog Øjnene op og stirrede paa Nils Sture. Det var vel Ingeborg, men de smukke Øjne stirrede vildt hen for sig, og hun vred sine Hænder i krampagtig Fortvivlelse.

— Ve, ve! raabte hun, Jomfru Soløje ser Jer, fejge Morder!

Og hun foer op og vilde styrte afsted igjen, men Nils greb hendes Haand og hviskede:

— Hellige Guds Moder....! Kjender I mig ikke, Ingeborg? Ser I ikke, at det er en fuldtro Ven, som staar ved Eders Side?.... Sig mig blot, hvad det er for en forfærdelig Ulykke, der er hændet, og I skal faae at se, at Guds Magt er større end Menneskenes Ondskab.

Det var, som om det Vilde og Haarde i hendes Øjne forsvandt for et Øjeblik. En Febergysen gjennemfoer den stakkels Pige, hun bedækkede sit Ansigt med sine Hænder og hulkede højt. Men Forstandens Lys vilde dog ikke vende tilbage.

— Jomfru Soløje sidder i Himlen, sagde hun. Himlens Blaa er hendes Øje, hun ser med alle Himlens

Stjerner og hun græder.... græder til Dommedag over alt det Onde, som sker dernede i Jordens Nat....

— Græd, græd, stakkels Barn, sagde Nils og lagde hendes Hoved til sit Bryst, det letter Hjertet.... I har Ret, vi maa vel sørge over alt det Onde, som findes i denne Verden.... Men Nat og Dag skifte... Dagen vil komme igjen, Ingeborg, ja det vil den....

Medens han talte, førte han den ulykkelige Pige med sig bort fra Slottet, og hun lod ham føre sig, som om han havde været hendes Fader. Da de nærmede sig Lejren, kom Erik dem heldigvis i Møde, og Nils befalede ham at hente Hestene til sig og den syge Yngling.

Nogle Øjeblikke efter red han og Erik bort, og Ingeborg sad paa Sadlen foran Hr. Nils.

Hans Vej gik mod Vest, og hans Folk havde Befaling til ufortøvet at følge efter til Ørebro. Da han naaede Vesterås, lod han Erik bringe Jomfru Ingeborg til hans Hustru, Fru Brita, der opholdt sig paa Slottet der.

David Bengtsson blev bragt som Fange til Vesterås Slot, og det varede ikke længe, inden han her fik sit Sødskendebarn, Hr. Erik Nilsson, til Selskab.

Denne var, ligesom sin Vaabenbroder Erik Karlsson, bleven nødt til at nedlægge Vaabnene og hylde Kong Karl, men ikke destomindre marcherede han til sit Slot i Ørebro, og søgte at fordrive den Belejringshær, Nils Sture havde sendt derhen. Dette mislykkedes for ham, og han blev af de belejrende Bønder tagen til Fange og overgivet til Hr. Nils, da denne kom til Ørebro. Slottet overgav sig til ham, og Sejerherren begav sig med sin Fange til Vesterås.

Dette skete i Begyndelsen af Oktober.

I Vesterås modtog Fru Brita den hjemvendende Sejerherre.

Hun stod med Børnene paa Slotstrappen, da Ridderen

en Aftenstund kom ridende til Slottet med sine Svende. Stjernerne skinnede saa straalende ned fra den mørkeblaa Himmel, og alle Faklerne brændte saa prægtig og spejlede sig i de blanke Harnisker; men hverken de himmelske eller de jordiske Lys kunde maale sig med Udtrykket i Fru Britas Ansigt, da hendes Ægtefælle sluttede hende i sine Arme og førte hende op ad Højenloftstrappen til Riddersalen.

— Saa have vi dog vundet Sejr, Nils! udbrød hun henrykt. Kongen venter Dig paa Stockholm Slot, og han hilser i Dig sin Redningsmand.

— Kongen? spurgte Nils.

— Ja....! svarede Fru Brita. Veed Du det ikke?....

— Et saadant Budskab burde vel have været sendt mig, sagde Nils, men Herrerne ere komne mig i Forkjøbet. Jeg agtede nu at drage til Stockholm for at fuldføre mit Hverv....! Naa, saa er dog min Hensigt opnaaet, og Sverig kan atter aande frit efter al den Uro og alle de Kampe, det har maattet udholde.

— Du vidste det altsaa ikke? gjentog Fru Brita i en misfornøjet Tone, men Kongen veed dog, hvem det er, der atter har sat Kronen paa hans Hoved, og han vil ikke glemme det! Guds Moder og alle Helgene være prisede, min Herre og Husbond er dog den ypperste Ridder i hele Sverigs Land!

Hun følte sig saa usigelig lykkelig og rig, naar hun saae paa sin Mand og Børnene, og alle de svundne Bekymringer, alle disse Sorger, som naar de komme, synes saa uovervindelige, sank nu ligesom ved et Trylleslag sammen og drog bort som Skyerne efter en Uvejrsnat. Skyggerne saaes endnu, men de bleve svagere og svagere og tjente kun til at vise den fulde Skjønhed af de smilende Enge, som nu udbredte sig for de glædedrukne Øjne.

Det var dog vanskeligt at afgjøre, hvad der glædede Brita mest, Visheden om Sejren for Sverigs Rige, eller Visheden om hendes Helts Sejer over sig selv, der saa tydelig viste sig i den Rolighed, hvormed han modtog

Efterretningen om, at Herrerne havde tilbagekaldt Kongen uden at underrette ham derom.

Uden Tvivl var for hende den sidste Sejer en Blomst, som spirede op af den første, og derfor kom hendes Udraab, at Nils var den ypperste Ridder i Sverigs Rige, saa ganske naturligt. Hun, som kjendte hans Sjæl til Bunds, vidste vel, hvorledes det maatte smerte ham at se sig forbigaaet, at finde det lange og svære Arbejdes glimrende Frugt, som kun kunde vindes gjennem ham, plukket og nydt af Andre; men hun følte samtidig, hvor mandig og ædel hendes Husbond maatte være, naar han alligevel kunde glæde sig over, at Maalet var naaet.

Fædrelandets Selvstændighed var Nils Stures Maal, og han hengav sig helt og holdent til dette; det udgjorde for ham saa fuldkomment det Højeste og Ypperste, at han kunde glæde sig og føle sig lykkelig ved Visheden om den Sags Fremgang, selv om denne Sejerskrands, som dog burde tilhøre ham, toges bort og gaves til en anden. Denne Selvbeherskelsens Kraft, denne Evne til heltemodig at ofre ikke alene sit Liv, men ogsaa sit Hjertes berettigede Fordring paa Hyldning, den naturlige Løn for de Bedrifter, han havde udført — denne Kunst havde han lært sig. Hele hans Liv havde været ligesom en stadig Øvelse i denne Kunst. Deri laa ogsaa hans Storhed og hans Udmærkelse fremfor den Tids Mænd. Det var Engelbrekts Aand, som virkede hos ham, og som maatte knytte Efterverdenens Kjærlighed til ham, ligesaa vel som deres, der kom i nærmere Berøring med ham, medens han levede.

— Se her! sagde Fru Brita, idet hun rakte sin Mand et Brev fra Kongen, som var ankommen den foregaaende Dag, her sender Kongen Dig en Hilsen, og jeg brænder af Længsel efter at høre, hvorledes den lyder.

Nils tog Brevet og brød det, og hans Øjne blev fugtige, da han læste det. Den gamle Konge bad ham i de venligste og kjærligste Udtryk om skyndsomst at komme til Stockholm. Han higede efter at sige ham Noget, som længe, altfor længe havde ligget ham paa Hjerte, men som han ikke havde kunnet bekvemme sig

til at udtale. — Ogsaa Fru Brita og Børnene skulde komme med, det var Kongens udtrykkelige Ønske.

Den Aften herskede der stor Glæde paa Vesterås Slot. Der var kun en Ting, som kastede en Skygge over den, nemlig var Tanken om Sten Stures Skjæbne. Og havde ikke en saa tro og paalidelig Svend som Brodde paataget sig at opsøge Ridderen, havde Nils Sture ikke undt sig nogen Ro, førend han havde forvisset sig om sin Vens Skjæbne.

Men man havde endnu ikke hørt Noget fra Brodde.

Nils Stures Sønner vare henrykte over, at de skulde følge med til Stockholm og se Kongen, om hvem de havde hørt saa meget tale. I Særdeleshed syntes Svante at være optagen af alt det Nye, de der vilde faae at se.

— Saa ville vi vel ogsaa træffe Hollinger der, Fader? spurgte han med tindrende Øjne.

— Nej, jeg frygter desværre for, at det ikke vil blive Tilfældet, svarede Nils.

— Hvor er han da henne, Fader? spurgte Svante. Ingen af dine Svende veed det... Har da nogen Ulykke ramt ham?

— Jeg veed ikke Andet om ham, svarede Nils, end at han maa være falden i Kampen. Mellem de Svende, som toges til Fange ved Østenbro, var han ikke. Jeg spurgte selv Hr. Erik Axelsson derom, men han vidste ikke Noget om ham. Jeg havde faaet den Underretning, at Hr. Erik havde befriet ham og nogle af de andre Svende fra Hr. Erik Karlsson, og at de skulle være blevne førte til Stockholm, men derom vidste Hr. Erik Intet.

— Den Sag vil jeg tage mig af! raabte Svante med flammende Øjne. Jeg opgiver den ikke, førend jeg er kommen til et heldigt Resultat dermed!

Forældrene betragtede denne Yttring som en Spøg og lagde ikke videre Vægt derpaa, men Svante tog sin Broder ved Armen og sagde, idet han trak ham hen til Vinduet:

— Du skal faae at se, Moritz, jeg skal nok finde

Hollinger .... det er den onde Fru Brita paa Hammarstad, som nu er paa Spil igjen, men jeg vil henvende mig til hendes Onkel, Hr. Erik Axelsson, det kan Du stole paa, Moritz!

Moritz smilede af den modige Broder, men lagde ikke mere Vægt paa hans Ord, end Forældrene havde gjort.

Ingeborg var ikke tilstede hos Familien den Aften, hun syntes at have bukket aldeles under for sin Sorg. Vildelsen havde vel forladt hende, men hun var hensunken i den dybeste Sørgmodighed. Det var umuligt at faae nogen Oplysning af hende om, hvad det var, der vold e hende en saa stor Sorg.

Nils Sture nærede imidlertid det Haab, at han af den fangne David Bengtsson kunde tiltvinge sig nogen Klarhed i det uhyggelige Mørke, som hvilede over denne Sag.

Lysene skinnede gjennem Vinduerne i de kongelige Gemakker paa Stockholm Slot, og fra Strandbredden ved Norrmalm kunde man se, hvorledes Skikkelserne derinde bevægede sig frem og tilbage. Borgerne, som gik over de lange Broer ind til Byen, syntes af og til mellem disse Skygger at bemærke Kong Karls ædle, men nu bøjede Skikkelse, og de smilte fornøjet derved og tænkte paa alle de Herreskifter, som Sverig havde undergaaet, siden den gamle Mand første Gang drog ind paa Slottet og fejrede sit Bryllup med den smukke og aldrig forglemte Dronning Karin.

I Stockholm var der meget livligt siden Kongens Ankomst dertil, dog ikke saa meget, fordi han selv gjorde videre Stads af sig, som fordi en Mængde Herrer med deres Svendefolge vare komne til Byen for at afgjøre deres Anliggender med ham og Hr. Erik Axelsson, der uden Svig havde holdt sit Ord til Nils Sture og overgivet Stockholm Slot til den tilbagevendte Konge. Ogsaa Kongens Svigerson, Hr. Ivar Axelsson, og hans Hustru

befandt sig i Byen, men der taltes om, at Hr. Ivar ufortøvet skulde begive sig til Danmark for at forsvare sine Slotte der mod Kong Kristian.

Man kan ikke, naar man samler de spredte Træk i disse Axelssønners Historie og søger at overskue dem i deres Helhed, undgaa ogsaa hos dem at finde en vis Sjælsstorhed, en Evne til at beherske sig selv, som udmærker dem fremfor Andre af deres Samtidige, og maaske mere end noget Andet bidrog til hos dem at vedligeholde en af Alle anerkjendt Magt og en stor Anseelse. De kunde ganske vel nu efter Sejren over Erkebispen have stolet paa deres Magt og budt Nils Sture og Almuen Spidsen, og uden Tvivl vilde mange af Erkebispens Venner have forenet sig med dem, saa at Udsigterne til Fremgang nok kunde have opvejet Farerne og Besværlighederne og ladet dem blindt hen lytte til Ærgjerrighedens fristende Stemme.

Men de bød ikke Nils Sture Trods. Midt i deres Held, midt i deres Sejersgang, standsede de og beholdt Fatning nok til med roligt Blik at overse Forholdene, og Frugten af denne Besindelse blev den, at de nøjedes med den anden Plads i Riget, det vil sige, den efter Kongens. Heri kan man ikke overse en vis Lighed mellem dem og Nils Sture, en Lighed, som imidlertid forsvinder igjen, naar man ser hen til Udgangspunkterne for hver af Parternes Handlinger. Thi hvad der hos den Sidste var en Følge af den ædleste Opofrelse, var hos de Første en Følge af tvingende Omstændigheder. Ærgjerrigheden levede endnu i deres Hjerter, kun ventede den paa bedre Tider. Deres egen Storhed var og blev deres højeste Maal, medens Sverigs Vel var Nils Stures.

Samme Dag som denne ventedes til Stockholm, holdt de to Brødre Erik og Ivar Axelsson en vigtig Raadslagning med hinanden, i hvilken Olof Råd fik Lov at deltage. De afhandlede alle de Spørgsmaal, som angik deres Stilling i Sverig saavel i Nutiden som i Fremtiden, og de bleve enige om, at Ivar som Kongens Svigersøn skulde ved dennes dødelige Afgang overtage Landets Styrelse, og at til den Ende Sagen snarest

skulde forelægges Rigets Raad. Erik erklærede sig tilfreds med de Slotte og Lehn — Åbo og Viborg — som Kongen havde skjænket ham i Finland, og paa denne Maade haabede de at være tilstrækkelig stærke til at kunne bekæmpe saavel den danske Konges som de svenske Unionsvenners forenede Modstand.

Efterat de nøje havde overvejet denne Sag og vare komne paa det Rene med Hensyn til den, begyndte de at tale om deres egne Familieforhold og kom derved tillige til at tale om deres Broderdatter, Fru Brita paa Hammarstad. Hr. Eriks Pande formørkedes, da hendes Navn blev nævnet, og man saae tydelig, at her forelaae Noget, der voldte ham mere Bekymring, end han vilde tilstaa for sig selv.

— Fru Brita, sagde han, har forskaffet sig en Fjende, som ....

Broderen saae spørgende paa ham, men Erik hensank i Tanker.

— Hvilken Fjende? .... Hvad mener Du? spurgte Ivar. Broderen syntes imidlertid ikke at høre hans Spørgsmaal, men vendte sig til Olof og spurgte:

— Naar var det, Budet var her fra Kansleren, Hr. Erik Olafsson?

— Det var samme Dag, som Kongen holdt sit Indtog i Stockholm, svarede Olof.

— Ganske rigtig! sagde Erik, nu husker jeg det. Men paa Grund af alle de Sager, jeg siden den Tid har havt at varetage, havde jeg glemt det.

— Naar Alt kommer til Alt, sagde Ivar, er selve Sagen maaske heller ikke vigtigere, end at den godt kan slaas i Glemmebogen.

— Det troer jeg desværre ikke, svarede Erik. Det er en af Nils Stures Svende, som her er med i Spillet, og jeg veed ikke for Øjeblikket, om han er død eller levende .... Han faldt i mine Hænder ved Østenbro i Kampen mod Hr. Erik Karlsson, og jeg vilde benytte ham til at bringe et Budskab fra mig til Nils Sture; men han begyndte da at tale til mig i en saadan Tone

og at foreskrive mig saadanne Betingelser, at jeg strax lod ham føre tilbage til Taarnet.

— Nils Stures Svende ere Folk efter mit Sind! sagde Ivar. Hvad hedder denne Svend?

Erik havde glemt hans Navn, men Olof Råd huskede det godt, og han svarede Hr. Ivar, at han hed Hollinger. Hr. Ivar erindrede da, at han flere Gange havde talt med ham paa Penningeby.

— Jeg havde rent glemt Svenden, vedblev Erik, da Kannikens Bud kom og sagde mig paa sin Herres Vegne omtrent det Samme, som Svenden havde sagt mig: at hvis der vederfores ham nogen Ulykke, vilde der ogsaa ramme mig og min Slægt en Ulykke.

— Og hvad skulde det være for en Ulykke....? spurgte Ivar.

— Ja.... det er netop Spørgsmaalet!.... Erik Olofsson ligger syg i Upsala, men han lod spørge efter Hollinger og lod mig vide, at hvis der krummedes et Haar paa Svendens Hoved, som han vidste var i min Magt, saa skulde den omtalte Ulykke ramme mig. Der var ham betroet nogle Papirer, som han saa vilde fremlægge, og disse Papirer angik Fru Brita paa Hammarstad.

Ivar hensank en Stund i Tanker, men pludselig saae han op og sagde smilende:

— Hvad vor Broderdatter angaar, maa hun rede for sig selv; det er Noget, som ikke kommer os ved....! Men med Hensyn til Hollinger, er jeg af Erik Olofssons Mening. Den Svend er for god til at raadne op i Stockholms Slotstaarn!

— Du kjender ikke Tingen til Bunds! sagde Erik heftig. Fru Britas Sager angaar os overordentlig meget. Ved Guds dyre Blod, der bør ikke komme en Plet paa vort Fædreneskjold, forsaavidt vi vil holde det i Hævd for Sverigs Rige! En Proces, som tabes.... og her gjælder det en Sag, der ikke kan forsvares, det fremgik alene deraf, at Svenden var saa aldeles vis i sin Sag.... en saadan Proces vil drage os ned fra vor fremragende Plads i Riget!

— Hm! Jeg bildte mig dog ind, at Fru Brita allerede er saa brændemærket, at der ikke er Nogen, som vil lægge videre Mærke til, om hun ogsaa taber en Sag paa Thinge .... Ret maa dog være Ret, Broder Erik!

— Men her staar mere paa Spil end Fru Britas Ret, Ivar! Og jeg sværger Dig til, at jeg vil vove Alt, hellere end at vi skulde trænges bort fra den Magt, som vi nu er i Besiddelse af!

— Den anden Plads i Riget! gjentog Ivar. — Ja vel, den maa vi beholde .... Men jeg gjør Regning paa, at Kongens Tilbagekomst skal veje saa meget til vor Fordel, at en Proces, som Fru Brita taber, ikke kan berøve os vor Ære og Folkets Taknemmelighed.

— Hvor lidt Du dog kjender det svenske Folk, Ivar. Spørg Almuen paa første Thing, hvem der har ført Kongen tilbage til hans Rige, og Alle ville med een Mund svare: det har Nils Sture og ingen Anden.

— Nils Sture! gjentog Ivar langsomt.

— Spørg Kongen selv, og han vil svare det Samme.

— Nils Sture! gjentog Ivar atter langsomt.

— Du vil erfare det endnu i Aften, vedblev Erik ivrig. Du skal faae at se, at naar Nils Sture kommer op paa Slottet, vil Kongen takke ham og kalde ham sin Frelser. Vi maa sandelig se os for til alle Kanter, og naar vi engang har givet efter, bør vi ikke ved Uklogskab lade os trænge længere tilbage, end at Kongekronen kan overskygge os. Vi maa staa saaledes, at Kongen ikke blot ser os, men ser os fremfor alle Andre ....! Indser Du ikke, Broder, at den Beslutning, Raadet maa fatte til Fordel for Dig, ikke er Andet, end hvad Kongens Testament maa indeholde!

Ivars Træk blev alvorligere, jo længere Broderen talte, og jo flere Grunde han anførte for sin Paastand.

— Kongens Testament, vedblev Erik, er saa at sige det eneste Arbejde, der staar tilbage for ham at udrette. Men i det maa indeholdes, at han efterlader Regjeringen til Dig, og for at dette kan ske, er det, som jeg siger, nød-

vendigt, at Kongen bestandig har enten Dig eller mig for Øje, og at den Tale bestandig lyder for hans Øre, at Brødrene Axelsson ere de Eneste, som ere i Stand til at opretholde det svenske Kongedømme! Derfor er det ogsaa, jeg holder saa strengt paa, at hvad vor Broderdatter paa Hammarstad end kan have begaaet, bør det neddysses, og det ærgrer mig derfor ogsaa i høj Grad, at jeg aldeles har glemt Svenden ....

Det vilde have været en let Sag at forvisse sig om, hvorvidt Hollinger endnu befandt sig paa Stockholm Slot, hvis Hr. Erik endnu havde været i Besiddelse af det. Men nu maatte en Forespørgsel desangaaende foretages med den største Forsigtighed. Olof Råd var dog Mand for at kunne paatage sig dette Hverv. Han vilde strax begive sig til Slottet og derefter ved Hr. Eriks Tilbagekomst træffe sammen med ham og meddele ham, hvad han havde opdaget.

Da dette var afgjort, begav de to Brødre sig til Slottet.

Deroppe vare mange Riddere, Fruer og Jomfruer samlede. Kongen gik omkring fra den Ene til den Anden, talte om sin Ungdom med de Ældre og smilede venligt til de Yngre. Man kunde se, hvor lykkelig den gamle Mand følte sig. Men næppe vilde dog Nogen i denne bøjede Skikkelse have kunnet gjenkjende den fordums Marsk, den smukkeste Mand paa sin Tid i Sverigs Rige, ham, for hvem Erik Puke maatte vige, og som lod den mægtige Drost, Krister Nilsson, tage til Fange paa Räfvelstad. Der var gaaet mange og lange Aar siden den Tid, da hans ungdommelige Kraft trodsede Alt, hvad der kom ham i Vejen.

Af og til kastede han et Blik hen til Døren, som om han ventede Nogen, og naar der da kom Nogen modtog han dem med et forbindtlig Smil, men man kunde dog se, at den Nysankomne ikke var den, han havde set efter.

— Nu have vi faaet Vished om, at Eders Broder befinder sig paa Borgholms Slot, sagde han til Hr. Krister

Bengtsson, Erkebispens Broder, der havde forsonet sig med Kongen, og denne Aften ligeledes befandt sig paa Slottet.

Ridderen bukkede og svarede, at ogsaa han havde faaet Underretning derom.

— Hvad mener I saa, Hr. Krister? spurgte Kongen med et godmodigt Smil. Mon han vil komme tilbage til sin Kirke? .... Jeg er nu gammel, og jeg saae gjerne, at Eders Broder og jeg bleve forsonede, inden Døden skiller os!

— Der gjør I mig et Spørgsmaal, Herre Konge, svarede Ridderen undvigende, som vel næppe nogen Anden end min Broder selv kan besvare!

— Jeg vil gjøre ham dette Spørgsmaal, sagde Kongen og tilføjede, da Ridderen saae paa ham med uforduldt Forundring: Finder I det saa underligt, Hr. Ridder? ... Har I da ikke set, at naar de mørke Skyer paa Himlen have udkæmpet deres Kamp, falde de ned som Regn og give Velsignelse til Jorden? Saaledes tænkte jeg ogsaa, at Eders Broder og jeg skulle gjøre .... Maaske ville kommende Slægter glæde sig mere over vor Forsoning, end de undrende ville skue tilbage paa hans udholdende Kamp mod Sverigs Konge! Hvad troer I, Hr. Erik Axelsson? tilføjede Kongen, idet han vendte sig om til Hr. Erik, der stod i Nærheden og gjorde Rede for sin Samtale med Hr. Krister Bengtsson.

— Jeg antager, svarede Hr. Erik, at det vil glæde Hr. Krister at høre saadanne Ord fra Kongens Læber, thi de vise, at I, Kong Karl, for fuldt Alvor ønsker Fred og Ro i Eders Rige.

— Gid min Broder kunde se og høre Eder tale saaledes, som jeg i dette Øjeblik har set og hørt Eder tale, svarede Hr. Krister, da saavel Kong Karl som Hr. Erik fæstede deres Blik paa ham.

— I skal ikke være uden Andel i vor Forsoning, sagde Kongen. I skal selv bringe mit Budskab til Eders Broder og bringe mig hans Svar. Det vil I vel nok?

Ridderen, bukkede og Kongen og Hr. Erik gik et Par Skridt frem i Salen.

I det Samme aabnedes Døren, og en Tjener meldte Hr. Nils Sture.

Kongens Udseende og Holdning forandredes pludselig ved disse Ord. Smilet forsvandt fra hans Læber, og han blev staaende saa højtidelig og alvorlig, som om han ventede en Aabenbaring fra Aandeverdenen. Alle forundrede sig herover, og der blev saa stille i Salen, at man kunde høre sit eget Aandedræt. Men paa Dørtærskelen saaes Nils Sture i sin mørkeblaa Fløjelsdragt med et smalt Guldbælte om Livet. Ved Haanden førte han den smukke Fru Brita, som næppe kunde tilbageholde sin Bevægelse ved Synet af den aldrende Konge. Hun havde ikke set ham siden sit Bryllup, da han endnu var i hele Glandsen af sin kongelige Majestæt, og nu stod hun foran en bøjet Olding, hos hvem intet andet end Blikket i de store Øjne mindede om fordums Dage. Efter Forældrene fulgte de to Sønner, den blide Moritz, Moderens udtrykte Billede med de lyse Lokker, og Svante, stærk og ildfuld med funklende Øjne under det mørke Haar.

Det varede nogle Øjeblikke, inden Kongen kunde bekjæmpe den besynderlige Forstemthed, som havde grebet ham ved Synet af Nils Sture og Fru Brita, og disse Øjeblikke bleve yderst pinlige for de Paagjældende. Nils tænkte paa, hvor ofte han var kommen til Kongen og havde fundet ham havde ligesaa kold og stiv, som han nu viste sig, uden at der havde været mere Grund dertil end nu.

Han skred langsomt frem gjennem Salen, og for hvert Skridt følte han, hvorledes hans Hustru sitrede, som om hun var bleven greben af en Febergysen.

Pludselig opklaredes Kongens Blik, det Haarde forsvandt af det, og jo nærmere Ridderen kom, desto mildere blev Kongens Ansigt.

— Nils! udbrød han endelig og ilede med aabne Arme sine Frænder i Møde — Nils .... ædle og tro-

faste Ven! Jeg har en Gjæld til Eder, som jeg ikke kan afbetale, om jeg saa gav Eder min Krone!

Og han sluttede Nils i sine Arme og lænede sit Hoved til hans Skulder, næppe i Stand til at tilbageholde de Taarer, som truede med at bryde frem.

Mange af de Tilstedeværende, som mindedes, hvorledes Kongen fordum havde behandlet Nils Sture, og som vare hans Venner eller senere vare blevne det, kunde ligeledes næppe tilbageholde deres Taarer, da de saae den varme Kjærlighed, som Kongen nu viste ham. Men der var ogsaa Mange, hvis Aasyn formørkedes.

Kongens Øjne stode fulde af Taarer, da han rejste sig og fæstede sit Blik paa Fru Brita, som stod der bleg og skjælvende og dybt greben af det bevægede Optrin. Da Kongen nu ogsaa sluttede hende i sine Arme og trykkede et Kys paa hendes Pande, smeltede hun hen i Taarer.

Sønnerne stode og saae til. Moritz græd, men Svante saae Kongen frit i Øjnene. Kongen tog to Ringe af sine Fingre og gav hver af Drengene en af dem til Erindring om sig og om denne Stund paa Stockholm Slot.

— Saa undte Gud mig dog den Glæde, sagde Kongen, da han var bleven Herre over sine Følelser, som Konge i Sverig at se Eder, kjære Fru Brita, hos mig .... Og denne Glæde har jeg, næst Gud, Eder at takke for, Nils!

Derpaa tog han Nils og Brita under Armen og gik med dem gjennem Salen. Alle Ridderne, Fruerne og Jomfruerne rejste sig og hilste paa den Mand, som Kongen holdt saa højt i Anseelse. Hans Ære vandt i Virkeligheden intet ved, at Kongen saaledes lod Alle se, hvor højt han agtede og elskede ham, heller ikke besad den aldrende Konge en saadan Magt, at han kunde skabe Storhed, hvor der ingen Betingelser var tilstede for en saadan, men Menneskene have nu fra Verdens Skabelse været saaledes, at de mere se paa den ydre Ære, som bliver Helten til Del, end paa den, som Arbejdet forskaffer ham.

Enhver havde vidst, hvad Nils Sture havde gjort for Kongen, men al hans Gjøren og Laden, alle hans Kampe, hans Anstrengelser og Sejre vare ligesom udkjæmpede og vundne i Mørke. Ridderen og hans Mænd vare som navnløse Skygger, og Ingen havde talt om dem, skjøndt der var flydt meget Blod og mange Liv vare gaaede med, hvor de droge frem, og skjøndt disse Menneskeliv vare blevne ofrede for det højeste, et Menneske kan ofre sig for: sit Lands Selvstændighed og Frihed. Nu var det, som om Solen atter kastede sine klare Straaler ud over Kamppladsen, nu saae man baade Anførerne og Stridsmændene i det fulde Dagslys. Nils Stures Navn var paa Alles Læber, Alle gjorde sig Umage for at vinde Fru Brita til Veninde, Alle søgte at drage hendes Sønner til sig, skjøndt næppe Andre end netop de nærmeste Frænder endnu kjendte deres Navn.

Kongen gik glad og lykkelig gjennem Salen og forsvandt i et tilstødende Værelse, stadig førende Nils og Fru Brita med sig. Der blev da en Snakken frem og tilbage mellem alle dem, som befandt sig i den store Sal.

— Hvad siger Du nu, Broder? spurgte Erik Axelsson sin Broder Ivar, netop som Kongens Hoved forsvandt i Døren.

— Ridderen vederfares intet andet, end hvad Ret er, svarede Ivar.

— Det er heller ikke derom jeg spørger, vedblev Erik smilende.

— Du tænker paa Kongens Testamente!

— Ja .... paa Kongens Testamente .... Er dette Begyndelsen, saa er det ikke vanskeligt at slutte sig til, hvorledes Enden vil komme til at lyde, og for en Magt, der ønsker at bestaa og ikke styrte sammen ved det første Vindstød, er Kongens Testament langt vigtigere end den hellige Salvelse i Upsala Domkirke! Hvis nu Hr. Nils allerede i Aften fordrer den Svend tilbage af mig, om hvem han allerede engang har talt til mig... Hans blotte Anklage er for Tiden af lige saa stor Vægt som et lovligt Bevis.

— Jeg vil tale med Hr. Nils, sagde Ivar efter et Øjebliks Betænkning. Han har et ridderligt Sind, og jeg vilde ikke for Alt i Verden miste hans Venskab!

Hr. Erik nikkede bifaldende til sin Broders Beslutning, som udtaltes højere og i en bestemtere Tone, end den, hvori hele den foregaaende Samtale var ført. Men i det Samme fik han Øje paa Svante, som imidlertid havde nærmet sig. Moritz befandt sig mellem Fruerne i den anden Ende af Salen og vandt ved sit stille, beskedne Væsen Alles Hjerter.

— Min Fader holder ogsaa meget af Eder, Hr. Ivar! sagde Svante i en frimodig Tone, og jeg synes ligeledes om Eder. Saadan en Mand som I vil jeg blive engang, for at man kan sige det Samme om mig, som man siger om Eder og min Fader.

— Hvad siger man da? spurgte Hr. Ivar med et Smil.

— At I ere tapre Mænd og ærlige Riddere! .... Men til Eder, Hr. Erik, tilføjede han efter et Øjebliks Betænkning, har jeg et Par Ord at sige, paa hvilke I maa give mig et tilfredsstillende Svar, hvis I vil have, jeg skal sætte Eder ligesaa højt som Eders Broder.

Flere og flere Riddere havde samlet sig om Svante og de to Brødre Axelsson, og Alle lo højt over Drengens dristige Tale. Hr. Erik selv kunde ikke bare sig for at le og opmuntrede ham til at komme frem med, hvad han havde at sige, skjøndt han følte mere Uro over Drengens Spørgsmaal, end han vilde tilstaa for sig selv.

— Hvad kan Du have at spørge mig om, min lille Ven? spurgte han og smilte venlig.

— Hvor har I gjort af Hollinger? sagde Drengen kort, men bestemt.

Hr. Erik studsede og vidste ikke, hvad han skulde tænke eller tro, eller hvorledes han skulde skaffe sig den nærgaaende Dreng fra Halsen. Men det undgik ikke Svantes Opmærksomhed, hvor godt hans Spørgsmaal havde truffet, og skjøndt han skjælvede for Hr. Eriks mørke Blik, vilde han dog ikke give tabt.

— Hollinger er en af min Faders raskeste Svende

og jeg synes bedst om ham af dem alle, skjøndt Brodde og Erik ogsaa ere tapre Mænd.... Men Hollinger sætter jeg dog over de andre, og han er falden i Eders Hænder, Hr. Erik, han og Faste, som kom fra Fru Brita paa Hammarstad i min Faders Tjeneste....

— I veed mere end jeg, min Ven! svarede Hr. Erik og smilte vedblivende, skjøndt Smilet blev mere og mere stivt og Blikket stadig uroligere.

Men Svante tog Ridderen ved Haanden, trak ham med sig hen i en Vinduesfordybning og sagde derpaa:

— Det er kun med Eder, jeg vil tale om denne Sag. I maa gjengive Hollinger Friheden eller ogsaa sige mig, om han er falden i Kampen, eller om han er død i Fængslet.... Jeg kan give Eder en antagelig Løsepenge for Svenden, og hvis I siger Nej, saa....

— Min kjære Dreng, afbrød Hr. Erik ham, I tager heftigere paa Vej, end I behøver!.... Kan jeg udrette Noget i denne Sag, vil jeg gjerne gjøre det, hvad enten Du byder mig Løsepenge eller ikke!

— Det skal I have Tak for, Hr. Erik! sagde Svante. Men jeg vil dog sige Eder, at jeg har en Løsepenge, som, efter hvad Kanniken, Hr. Erik Olofsson, sagde mig, da han engang kom gjennem Vesterås, er mere værd for Eder, end to saadanne Svende som Hollinger.

Ridderen blev nu nysgjerrig efter at vide, hvad det var for en Løsepenge, Svante talte om, især da Erik Olofssons Navn kom med i Spillet. Han gjorde derfor nogle Spørgsmaal for at faae at vide, hvad det var Svante mente, og Drengen var ingenlunde uvillig til at efterkomme hans Ønske.

Han fortalte paa sin sædvanlige, raske Maade, hvorledes han og hans Broder en Dag i forrige Efteraar havde befundet sig ved Bredden af den Flod, som flyder forbi Hammarstad, og hvorledes de ved at forfølge en And, som svømmede ude paa Floden, vare komne lige hen under Fru Britas Vinduer. Der havde de maattet opgive Haabet om at faae fat i Anden, men i dets Sted havde de fundet den Gjenstand, som han nu vilde give

som Løsepenge for Hollinger. De havde netop staaet i Begreb med at vende om, da de saae et af Vinduerne paa Hammarstad blive aabnet og hørte heftige Stemmer tale derinde. Nogle Øjeblikke derefter blev der kastet Noget ud gjennem Vinduet, som faldt ned i Vandet lige for deres Fødder. De besluttede strax at fiske det op, og efter mange frugtesløse Forsøg lykkedes det dem ogsaa.

— Og hvad var det saa, I fandt? spurgte Hr. Erik og greb Drengens Haand.

Svante saae op paa Ridderen og tøvede med Svaret, ligesom om han pludselig havde forandret Tanker ved Ridderens Spørgsmaal og fundet, at han ikke saa hurtig burde have fortalt ham om sit Fund. Men han slog ligesaa hurtig sit Hoved tilbage og saae Ridderen aabent og frit ind i Øjnene. Han syntes at finde sin første Tanke uværdig baade for sig selv og for den, med hvem han talte.

— Vi fandt, svarede han derfor, men ganske sagte, ligesom om han var bange for sin egen Stemme, vi fandt et helt Bundt Signeter af forskjellig Størrelse.

— Et Bundt Signeter....?

— Ja.... der var Kong Karls, der var min Farbroders, Hr. Svantes paa Ekesjø, og en stor Mængde andre.... men Hr. Erik Olofsson sagde mig, at de alle vare falske, og at....

Han fuldendte ikke Sætningen, og han behøvede det heller ikke, thi Ridderen forstod ham meget godt, og han strøg sig med Haanden over Øjnene, som om han vilde bortjage et eller andet skrækkeligt Syn, der fremstillede sig for hans Blik.

Det var altsaa aldeles bevisligt vanærende Handlinger, hans Broderdatter havde begaaet! Der var ikke mere Tale om Rænker og Intriger til Fordel for den danske Konge, hvilke, naar de opdagedes, vilde stemple hende som Landsforræderske; men det var et grovt Brud paa Tro og Ære, usselt Tyveri og Bedrageri.

Det fortnede for Ridderens Øjne, og det faldt ham vanskeligt at vedligeholde sin Fatning; men da nærmede

Hr. Ivar og flere andre Riddere sig ham, og dette gav ham Kraft til at tage sig sammen.

— Du er en prægtig Dreng! sagde han med rystende Stemme. Aldrig skal Erik Axelsson glemme Dig! .... Din Løsepenge vil jeg ikke have! Saameget det end smerter mig, maa Retten dog her have sin Gjænge; men mit Løfte til Dig skal jeg desuagtet ikke glemme!

Imidlertid havde Kongen ført Nils og Brita gjennem det ene Værelse efter det andet. Han sagde Intet, men han paaskyndte umærkeligt sine Skridt, som om det var ham magtpaaliggende hurtig at blive færdig med sin Vandring. Nils og Brita kunde ikke forstaa, hvad hans Mening var med denne Vandring fra Værelse til Værelse; de bleve derfor ganske forstemte, og jo mere de fjernede sig fra de Værelser, hvor Kongens Gjæster befandt sig, desto tausere blev de, og deres Skridt gjenlode i de tomme Værelser. Det var, som om de Tre vandrede sammen paa Mindets Ager, hvor der hersker idel Taushed, men hvor der heller ingen Ord behøves, thi alt taler, alt smiler her i sommergrøn Blomstring.

Her legedes og dandsedes der fordum i den smukke Dronnings Tid, her havde engang Britas eget Bryllup staaet, derovre paa den anden Side laa Værelset, hvor hun var bleven klædt som Brud, og ved Siden af Riddersalen med Høienloftsbroen, hvor hun saa ofte havde spøgt og leet med Hr. Ove Lauritsson.

Endelig standsede Kongen foran Døren til det Værelse, hvori Dronning Karin var død.

Han førte Haanden til Laasen, men Haanden skjælvede, og hele den høie Skikkelse syntes at rystes af en voldsom Sindsbevægelse; ogsaa Nils og Brita vare øiensynlig bevægede. De begyndte at ane, hvad Kongen havde til Hensigt med denne Vandring.

Kongen aabnede Døren og traadte ind i Værelset, hvilket han senere havde forvandlet til et Bedekammer. Nu vare Væggene nøgne, der fandtes ingen af de Tapeter og Hynder, som tidligere havde været der; der hang kun en Lampe i Loftet, som spredte et usikkert Skjær over det tomme Værelse.

Paa den ene Væg, hvor en Sten syntes at have løsnet sig i Muren, var der malet et Kors.

Kongens Blik hvilede derpaa; hans Øje fyldtes med Taarer, og en feberagtig Skjælven foer gjennem hele hans Legeme. Ligesom overvældet af sin indre Bevægelse faldt han endelig paa Knæ og bad længe med Hænderne udstrakte mod det sorte Kors.

Styrket af Bønnen rejste han sig og greb begge sine Ledsageres Hænder.

— Mange Aar ere henrundne, siden jeg sidst betraadte dette Værelse, sagde han med Taarer i Øjnene .... Jeg ønskede ikke at gjense det, førend jeg havde Eder ved min Side, Nils .... Ak, jeg trængte jo til at skrifte for Eder, og dette Skriftemaal skal nu ogsaa I høre, Brita, I som var med ved min Dronnings Side til hendes sidste Stund! .... Gid jeg tidligere havde opfyldt min fromme Karins Bøn .... Meget vilde da have været anderledes, end det nu er! Og dog er det, som om jeg selv i denne Stund vilde søge en Udflugt, ved hvilken jeg kunde dække over min Handlemaade.

— I har givet mig fuldstændig Oprejsning, Herre Konge, I har givet mig Mere tilbage, end I nogensinde har taget fra mig! sagde Nils og søgte at berolige den stærkt bevægede Konge.

— Og den Kulde, Bitterhed og Skyhed, som blev tilbage i mit Sind, endog efterat jeg havde maattet erkjende, at jeg havde gjort Eder Uret, ja endog efterat jeg i Eder havde gjenfundet min Frelser og givet Eder min smukke Kusine til Hustru!

— Hvad der behøver lang Tid til at voxe op, kan ikke saa hurtig igjen forsvinde! bemærkede Nils.

— Nej, ak nej, Nils! .... Det er ikke Grunden .... Jeg har været en Bedrager mod Eder, det var min onde Samvittighed, der bestandig holdt et noverstigeligt Svælg aabent mellem mig og Eder, hvergang jeg saae Eder, og vilde nærme mig Eder i Venskab og Kjærlighed som tidligere. En aabenhjertig Bekjendelse var det eneste Middel til at berolige min Samvittighed,.

men denne Bekjendelse var jeg altid for svag til at faae over mine Læber. Nu staar jeg for Eder gammel og affældig, og først nu, da denne Verden ikke mere frister mig som tidligere, først nu føler jeg Styrke til at udtale de vanskelige Ord .... Saa skrøbelig og svag har den rige og mægtige Kong Karl været! .... Det er den fattige og magtesløse Konge, som nu taler til Eder!

— Min ædle Konge, hvad I end har syndet mod mig, har I dog nu gjort det godt igjen! sagde Nils og trykkede Kongens Haand.

— Nej endnu ikke, Nils, endnu ikke! stammede denne. — Men jeg vil gjøre det. Ser I, Nils, Eders Herre og Konge har baaret Eders Ejendom. Blændet af den Kraft, som boede i Eders Bedstefaders Halsbaand, har jeg baaret det i mange Aar, nydt Magt og Ære, været højtstillet og misundt; men under alt dette maatte jeg lytte til en Stemme i mit Indre, som sagde: alt dette er ikke dit, det er stjaalent Gods! .... Det var Troldsmykkets Forbandelse, Nils, at det stjal den Lykke tilbage, som det gav, at det gav mig falsk Venskab i Stedet for det virkelige, som jeg stødte fra mig, og som dyssede mit bedre Jeg i Slummer .... Og dog kunde jeg ikke rive mig ud af de Lænker, der holdt mig fængslet; ja, jeg formaaede ikke engang at opfylde min Karins Bøn!

Kongen bedækkede Ansigtet med sine Hænder, og dybe Suk trængte sig frem fra hans beklemte Bryst.

— Her i dette Værelse udaandede hun sit sidste Suk, her bad hun for mig, og her henvendte hun til mig en Bøn, som hendes Kjærlighed vel forhindrede hende i at udtale tydelig, men som gjaldt Eders Halsbaand, Nils, den nemlig, at jeg skulde give Eder det tilbage. Men først nu, nu da hendes Legeme er bleven til Støv og jeg selv staar paa Gravens Rand, fuldbyrder jeg hendes Villie!

Han strakte bedende sine Hænder mod Himlen, men hans Ansigt straalede smukkere end nogensinde ved Tanken om, at han endelig havde overvundet sig selv.

— Der! vedblev han og førte Nils hen til Korset

paa Væggen, der lod hun gjøre et Hul i Muren, for at jeg kunde faae et Gjemmested for Halsbaandet, indtil jeg kunde fuldbyrde Sejren over mit forfængelige Hjerte og beslutte mig til at tilbagegive Eder Eders Ejendom.... Hendes Bøn, hendes varme Tro paa min moralske Kraft vakte mig, og I selv, Nils, bidrog siden til min Omvendelse. Eders Evne til at bære Ulykkens haardeste Slag og dog aldrig svigte Eders Ridderære; det blændende Lys, hvori I stod for mig i samme Øjeblik, jeg var i Færd med at give Eders Hjerte det haardeste Stød ved at give Eders Elskedes Haand til en Anden, det gav mig Kraft til at udholde Kjærlighedens tause Bøn. Inden jeg førte Eder og Brita til Brudeskammelen, havde jeg skilt mig ved det forfærdelige Troldsmykke! Men ligesom for at overbevise mig om dette Smykkes Trolddomskraft, indtraf umiddelbart derefter den ulykkelige Nat ved Strengnæs, og jeg mistede min Krone.

Hans Pande lagde sig i dybe Folder, og hans Blik formørkedes. Man kunde se, hvor tydelig han erindrede sig denne Modgangens bitre Tid. Men et Øjeblik efter vedblev han:

— Da svigtede mit Mod mig... Jeg var fast bestemt paa, naar jeg igjen betraadte dette Slot, da atter at bemægtige mig Smykket og derved binde Lykken til mit Sværd.... Det var en haard Kamp, haardere end den, der senere ventede mig paa Mälarens Isdække. Jeg saae paa den ene Side min haanende Fjende, paa den anden min bedende Dronning; den Første fristede mig til at tage det djævelske Klenodie, den Sidste tilskyndede mig til at skille mig ved det for stedse.... Men af denne Kamp gik jeg dog sejrrig ud! Og maaske.... maaske var det derved jeg vandt det Mod og den Kraft, som Manden behøver for at staa oprejst og sejrrig, selv naar alt Haab brister.... Jeg vandt Styrke til at møde Eder og sige Eder Sandheden, Nils! Men ak, selv dette mit Hjertes mest brændende Ønske blev sat paa en haard Prøve.... Jeg kom tilbage og bar endnu engang Sverigs Krone, men Eder saae jeg ikke, Nils.... ja, man sagde mig

endog, at I var bleven min Fjende, og Skinnet var imod Eder.... Saa kom I til mig under min Forvisning paa Raseborg, og jeg kunde da have aabnet mit Hjerte for Eder, men jeg gjorde det ikke. Et Glimt af min tidligere Stolthed, understøttet af Visheden om, at I selv var sunken ned fra den høje Plads, I hidtil havde indtaget i mine Tanker, var det, som da berøvede mig min Kraft paany...! Nu har I atter lagt Sverigs Rige for mine Fødder.... og nu har jeg opfyldt min Samvittigheds Bud og min Dronnings Bøn! Jeg har kun tilbage at spørge Eder, om I kan tilgive mig, Nils?

Nils stod greben af den dybeste Bevægelse, og Taare efter Taare perlede ned over hans mandige Kinder.

— Kunde I skue ind i mit Hjerte, Kong Karl, svarede han, vilde I se, hvilken overvættes Glæde disse Eders Ord have beredt mig! Dette er i Sandhed den lykkeligste Stund i mit Liv!

Kongen udbredte sine Arme og trykkede Ridderen til sit Hjerte, skjøndt han selv var saa rørt, at Benene vaklede under ham.

Men Brita stod som et Budskab fra den døde Dronning, som et Billede paa Forsoningens tause Engel ved Siden af dem Begge, og takkede i en varm Bøn Guds Moder for den Glæde, hun havde skjænket dem paa denne Dag.

Kongen gik derpaa hen til Stenen, paa hvilken Korset var malet, løftede den ud af sin Fordybning og stillede den op til Væggen. Han var bleg som Døden, og hans Haand skjælvede voldsomt.

Nils begreb, at det var hans Hensigt at tage det gjemte Halsbaand frem og give ham det tilbage, og ogsaa han stod i spændt Forventning, overvældet af de Minder, som vare knyttede til dette Halsbaand, og som nu ligesom ved et Trylleslag traadte frem for ham, ligefra hans Moders Dødsseng og Natten i Sølvhætten, til Rejsen paa „Hjorten“ og den graa Falk, som endelig gjorde hans egen Beslutning til Virkelighed og fløj bort med hans Smykke, og tilsidst traadte den grønne Ridders

smilende Billede i et overjordisk Lys frem for hans indre Blik og sang sit stadige Omkvæd:

Linden bærer Løv, og Løvet falder af,
Men Jorden bærer altid grønne Skove.

Da trak Kongen sin Haand til sig, gjorde pludselig et Skridt tilbage i Værelset og raabte med vildt stirrende Blik:

— Guds Død, Nils, Halsbaandet er der ikke!

Men Nils smilede, og hans Smil var ligesom et Gjenskin af den ædle Mands, hvis Billede i dette Øjeblik traadte tydeligere frem for ham end nogensinde.

— Saa er da ogsaa mit Ønske opfyldt, Herre Konge! Og gid det ulykkebringende Halsbaand maa blive hvor det er til Dommedag!

Kongen stod som lynslaaet, med den ene Haand presset mod Brystet og med Blikket stivt fæstet paa Stenflisen, paa hvilken Korset var malet. Han syntes ikke at høre Nils Stures Ord.

Men Brita gik hen til ham, greb hans Haand og saae bedende op til ham, idet hun sagde:

— Glemselen er ogsaa en Lykke....! Ingen vilde nogensinde have troet, at dette Smykke skulde skabe en saadan Lykke som den, vi i denne Stund have nydt. Gid det aldrig, aldrig mere maa komme til Syne! Tungt har dette Smykke været Eder, Frænde, tungere den Kongekrone, som det førte med sig. Lad os da nu glemme det.

Og ligesom Sauls Sind beroligedes ved de milde Toner, der strømmede fra Davids Harpe, saaledes blødgjordes Kongens Hjerte ved hans smukke Frændes milde Ord. Hans Blik blev atter varmt, og han sluttede den fromme Trøsterinde til sit Hjerte og sagde:

— Ja, I har Ret, kjære Brita....! Mit paa Omskiftelser saa rige Liv har lært mig meget, men fremfor Alt det, at Kongekronen har tilintetgjort min Lykke! Nu i mit Livs Aften, da jeg samler mine Minder, vil jeg sætte denne Lærdom fremmest, ligesom et Testament til dem, der efter mig skulle værne om Sverigs Rige!

Kongens Blik hvilede fast og betydningsfuldt paa Nils, hvis Haand han greb og trykkede.

Da de igjen traadte ind i Salen blandt Ridderne og Fruerne, saae Kongen saa glad og lykkelig ud, som man ikke kunde mindes at have set ham siden langt tilbage i Tiden.

Men Alle talte om Nils som den ypperste Mand i Sverigs Rige.

Tredie Del.

Sejerherren.

I.

Ved Gravens Rand.

Hvor modstridende og besynderlige synes ikke ofte Menneskenes Handlinger! Og alligevel kan Had og Kjærlighed, Liv og Død være Midler til samme Maal. Man bedømmer kun Handlingen efter det ydre Skin, uden at kunne se den indre, bestemmende og ledende Villie i den, men naar denne Villie efterhaanden udvikler sig og træder tydelig frem, indser man, at Modsætningen alligevel kun var et Skin. Den styrende Villie har kun skiftet Værktøj, uden selv at undergaa nogen Forandring. Maalet er vedblivende det samme, men man har pludselig fundet en anden Vej end den allerede betraadte, ad hvilken man synes hurtigere at kunne naa det.

Det kan ofte være den ubetydeligste Ting, som pludselig fremkalder en ny Tanke og driver Villien til at vælge og foretrække det Nye fremfor det Gamle. Uden Tvivl var det noget Saadant, som hændte med den Person, der tragtede Nils Sture efter Livet, og i den første Forbittrelse over, at denne var undgaaet ham, styrtede ind i Hytten til den dødelig saarede Sten Sture og løftede Mordvaabnet over hans Hoved, for ligesom paa ham at læske sin Tørst efter Menneskeblod — uden Tvivl var det noget Saadant, som bragte ham til at standse den opløftede Haand og et Øjeblik derefter lade Øxen synke til Jorden.

I det samme Øjeblik fik han Øje paa den mørke Skikkelse, som rejste sig op ved Ridderens Leje lige for ham. Han slog sig med Haanden for Panden og traadte et Par Skridt tilbage, men den pludselige Overraskelse lagde sig øjeblikkelig, og et uhyggeligt Smil krusede hans Læber.

— Hvem er I, Svend, og hvorfra kommer I? spurgte han.

— Jeg er en af Hr. Erik Axelssons Svende! svarede Ingeborg. Jeg er gaaet vild i Mørkningen og haabede her at kunne faae Oplysning om, hvor jeg skulde finde Vejen ....

— Vejen, hvilken Vej?

— Vejen til Ekolsund!

— Hm! .... I synger med et noget fint Næb, min Dreng! sagde Manden, gik hen og kastede noget Brænde paa Ildstedet og pustede til Gløderne, indtil Ilden begyndte at flamme op. Derpaa tog han Ingeborg ved Haanden, førte hende hen til Ilden og fæstede sit skarpe Blik paa hende.

— En af Hr. Eriks Svende! mumlede han. Hænder saa hvide som Sne og et Ansigt .... Tag Huen af, Dreng!

Ingeborg opbød hele sit Mod og hele sin Aandsnærværelse for at forjage Mandens Mistanke, men hun indsaa snart, at al Forstillelse her var umulig og til ingen Nytte, og hun sagde derfor:

— Jeg er ikke den, jeg synes at være, og dog vil jeg ikke sige Eder mit Navn, men jeg vil give mit Liv for Ridderen her .... Han trænger nu til en Omsorg og Pleje, som I ikke kan yde ham.

— Ja vist trænger han til Hjælp og Pleje ....! svarede Manden, idet han stadig saae skarpt paa Ingeborg. Derpaa tilføjede han efter en Stunds Forløb: Og hvad er nu Eders Hensigt, ædle Jomfru?

— Frels ham, frels ham, og jeg vil være Eder taknemlig hele mit Liv! udbrød Ingeborg og saae med et bedende Blik paa Manden, der virkeligt syntes at være

villig til at efterkomme hendes Bøn, hvor streng og haard han end saae ud.

— I skal ikke være bekymret for Ridderens Liv, svarede han. Saasnart det bliver Dag, vil jeg selv gaa til Upsala og se til, om jeg kan finde en Munk, der vil tage sig af ham og drage Omsorg for hans Helbredelse.

Ingeborg vidste ikke, hvad hun skulde tænke om denne Mand, som saa pludselig syntes at have skiftet Sind. Og hun kunde heller ikke undgaa at lægge Mærke til, at det samme uhyggelige Smil endnu svævede om hans Læber. Hun var henrykt ved Tanken om Ridderens Frelse, og alligevel skjælvede hun for det mørke, uhyggelige Smil hos ham, som havde lovet at frelse ham.

Manden sad en Stund fordybet i sine Tanker, derpaa saae han igjen paa Ingeborg og begyndte at udspørge hende.

Men hun indsaa, hvor nødvendigt det var at skjule, at hun havde nogen Kundskab om, hvad der var passeret om Aftenen i Skoven, og dette lykkedes hende ogsaa saa godt, at Manden lod hende være i Ro for flere Spørgsmaal.

Imidlertid voxede Selvtilliden hos Ingeborg, og hun begyndte paa sin Side at udspørge ham angaaende Ridderen: hvorledes han var kommen derhen i den afsidesliggende Hytte i Skoven, og hvorledes han havde faaet de mange Saar, om det var sket i en Tvekamp, eller om der havde fundet en Kamp Sted mellem Hr. Nils og de Erkebispelige — lutter Spørgsmaal, som vare beregnede paa at forjage Mandens Mistanke og udforske, hvad han nu havde i Sinde at foretage sig med Ridderen. Det var dog ingen let Sag for hende, da hun manglede den Erfaring og Menneskekundskab, som her udfordredes.

Pludselig fæstede Manden et skarpt og gjennemborende Blik paa hende og sagde:

— Hvad vilde I have gjort, Jomfru, hvis jeg havde været Ridderens Fjende i Stedet for hans Ven og havde

givet ham hans Banesaar, medens han nu ligger her værgelos i min Vold?

Men det lykkedes Ingeborg at vedligeholde sin Fatning.

— Banesaar? gjentog hun smilende. Hvor kan I spørge saaledes?

— Hvor havde I da Eders Øjne, stolt Jomfru, eftersom I ikke saae, at min Øxe var løftet over hans Hoved?

Det vilde ikke have været saa let for Ingeborg at besvare dette Spørgsmaal, men heldigvis fritoges hun derfor; thi i dette Øjeblik aabnedes Døren, og en lille, uanselig Mand traadte ind i Hytten. Han var iført en stor Rejsekappe og havde en bredskygget Hat paa Hovedet, begge af den Farve og Form, som Domherrerne dengang brugte. Hans Ansigt var mildt og alvorligt, og han havde et Par store, kloge Øjne.

Han traadte ind i Hytten, netop som Manden sagde de sidste Ord, og han saae sig hurtig om i Værelset, som nu var fuldstændigt oplyst.

— Guds Død, min gode Mand, jeg troede at træde ind i en Fredens Bolig, sagde han, og saa lyder der Ord for mine Ører, som vel kunne udtales af en Stimand, men ikke af en ærlig Bonde!

— Mange færdes denne Nat gjennem Vaardsäterskoven, mærker jeg, eftersom ogsaa I, fromme Fader, drager igjennem den .... Ser jeg ikke fejl, saa er I Hr. Erik Olofsson.

— Ja, I har Ret, jeg er Erik Olofsson, og jeg er paa Vejen til Gottsunda, til hvilket Sted jeg ønskede mig en Vejviser .... Men den gode Gud syntes at have ledet mine Skridt herhen, eftersom ....

— Ja, I har Ret, ærværdige Fader! .... Sankt Erik været priset, som har ledet Eders Skridt herhen til Ridderens Frelse .... I kjender ham vel, det er Hr. Sten Sture! ....

Domherren lagde sin Hat og sin Kappe fra sig, ilede hen til Ridderens Leje og gav sig strax til at undersøge hans Saar, medens Manden fortalte ham det

Samme, som han havde fortalt Ingeborg, og hvilket i Hovedsagen stemmede overens med Sandheden.

— Øjeblikkene ere kostbare, min gode Mand, sagde Erik Olofsson og rejste sig op, de ere kostbare....! Der maa strax gaa Bud til Byen.... Jeg bliver her, indtil I kommer tilbage, hvis I ikke kan faae noget andet Bud. Men for saa tapper en Ridder som Hr. Sten Sture er vist enhver ærlig svensk Mand villig til at ofre en Nat....

Manden kastede et mistroisk Blik paa Domherren og svarede:

— Jeg troer dog, I gjør Faren større end den virkelig er!

— Ved Guds dyre Blod! udbrød Domherren ivrig. Jeg siger Eder, der er ikke et Øjeblik at spilde....!

Derpaa sagde han Manden nøjere Besked om, hvem han skulde henvende sig til i Upsala for at faae den Medicin, som udkrævedes, og Manden bestemte sig da til at gaa. Men da han var kommen udenfor, ilede han op paa Hyttetaget og saae ned gjennem Rog-hullet.

Alt var stille dernede, og han ilede da ned til Stranden — til det Sted, hvor Baaden laa, og hvor Roer-karlen sad og ventede. Denne fik nu Befaling til at udføre Domherrens Ærinde, og et Øjeblik efter roede Baaden i stærk Fart op ad Floden.

Manden skyndte sig øjeblikkeligt tilbage til Hytten, men gik saa sagte, at ikke den ringeste Lyd forraadte hans Ankomst for dem, som befandt sig derinde. Og atter steg han op paa Taget og kiggede ned gjennem Hullet.

Hvad han nu saae og hørte, var af den Beskaffenhed, at han besluttede at forblive rolig paa sin Plads, indtil den Samtale, som var begyndt mellem Domherren og Ingeborg, var til Ende.

Denne sidste laa paa Knæ for Domherren, med Hænderne bønfaldende udstrakte mod ham, og han sad og lyttede med spændt Opmærksomhed til hendes Ord. Hun gav ham nemlig en fuldstændig Meddelelse om Alt, hvad

der var hændet den foregaaende Dag lige fra det Øjeblik, da hun tog Plads paa Sandbanken udenfor Upsala.

Hele den forbryderiske Plan var saaledes fuldstændig opdaget. Morderen skar Tænder af Harme og Vrede, men han blev dog rolig paa sin Plads paa Hyttens Tag, da der endnu var Meget, som det var ham af stor Vigtighed at faae Kundskab om.

Erik Olofsson og Ingeborg overvejede sammen hvorledes de skulde kunne frelse den saarede Ridder ud af den grumme Niddings Vold, og hvorledes de skulde kunne overlevere denne til den velfortjente Straf. Her gjaldt det saaledes for ham deroppe ikke blot om hvorvidt hans sindrig anlagte Plan skulde lykkes, men ogsaa om, hvorledes han skulde frelse sig selv ud af den Fare, hvori han svævede. Erik Olofsson vilde nemlig i Løbet af den følgende Dag, saasnart han havde draget den nødvendige Omsorg for Ridderen, begive sig til Byen og der aabenbare Alt for Nils Sture, hvorefter vilde han ufortøvet vende tilbage med et tilstrækkeligt Antal Folk, for at gribe Ugjerningsmanden og føre Hr. Sten og Ingeborg med sig tilbage til Byen.

De stakkels Mennesker anede ikke, at den Samtale, de her førte, indeholdt deres egen Dødsdom. Men Morderen var en snu Karl. Han kunde have begivet sig ind i Hytten med sin Øxe og først sendt den Ene og derpaa den Anden ind i Evigheden, men det gjorde han ikke. Han foretrak ogsaa saa meget som muligt at give denne Handling et Skin til sin Fordel, hvad enten det nu kom af, at han af Naturen var forsigtig og beregnende, eller det var, fordi han ikke vovede at lægge Haand paa en saa høj og gejstlig Herre, især da denne hørte til Erkebispens egen Domkirke.

Han havde hurtigt fattet sin Beslutning; kun Maaden, hvorpaa han vilde iværksætte den, var han endnu ikke enig med sig selv om, da han forsigtig steg ned af Taget og traadte ind i Hytten.

— Det var ingen let Sag at faae Bud til Byen i Nat, sagde han, men det gik dog, og jeg haaber, at det

ikke skal vare længe, inden vi have Budet her tilbage med Alt, hvad I har begjært til Ridderens Helbredelse.

— Det havde dog været sikrest, om I selv var draget afsted, bemærkede Domherren.

— Jeg tænkte mig, vedblev Sigge med et listigt Smil, at jeg kunde træffe den Roerkarl, som bragte Eder, ærværdige Fader, herover...

— Nej, nej, afbrød Domherren ham, uden at betænke den Uforsigtighed, han derved begik, min Roerkarl roede strax tilbage til det Sted, hvorfra jeg sidst kom.

— Saa frygtløs havde jeg aldrig troet, I var, Hr. Erik, sagde Sigge og lo.

— Den, som lægger sin Skjæbne og sit Liv i Guds Haand, behøver ikke at frygte for Noget, svarede Domherren.

De tav nu Alle, og Nattens Timer skrede langsomt fremad; men henad Morgenstunden, da det begyndte at dages, gik Sigge ud for at se efter, om Budet fra Byen ikke var kommen tilbage. Efter en Stunds Forløb kom han igjen med den Efterretning, at der endnu Ingen kunde øjnes.

Domherren mente, at dette var ganske naturligt, thi det var vel ikke saa let under den Forvirring, som nu maatte herske i Upsala, at finde Munken, og denne maatte ogsaa have nogen Tid for at tilberede de nødvendige Salver og Plastre.

Efter en Stunds Forløb gik Sigge atter ud, og nu traf han Budet, som han havde sendt til Byen. Han havde rigtig udført sit Ærinde, og Sigge modtog af ham en Taske fyldt med forskjellige Sager. Han befalede nu Roerkarlen, at han hen ad Aften igjen skulde ligge med sin Baad paa det samme Sted, men ikke for nogen Pris maatte lade sig bevæge til at ro Nogen ad Byen til; han maatte kun sætte Folk over til den anden Strandbred, og han kunde saa give hvad Undskyldning han selv fandt paa. Ikke engang, naar Sigge selv befalede ham at ro til Byen, maatte han gjøre det.

Det blev langt op paa Formiddagen, inden Hr. Erik kunde tænke paa at forlade den saarede Ridder, og paa

Ingeborgs Begjæring besluttede han at blive endnu nogle Timer for at se, hvilken Virkning de Lægemidler, han havde anvendt, gjorde. Sigge paatog sig med større Beredvillighed, end baade Erik og Ingeborg havde ventet, at skaffe Roerkarle. Han blev længe borte, og da han endelig kom tilbage, sagde han, at det ikke var lykkedes ham at udføre sit Hverv; derimod medbragte han Spise og Drikke, thi det kunde hans fornemme Gjæster vel trænge til, mente han.

Hen paa Eftermiddagen lagde Hr. Erik ny Forbinding paa Ridderen, som laa i en bestandig Dvale. Derpaa sagde han til Sigge:

— Her behøves endnu kraftigere Lægemidler.... jeg maa selv til Byen, om jeg saa skal vandre hele Vejen til Fods....

— Nej, det skal I ikke, fromme Fader, svarede Sigge. Hav blot Taalmodighed en Stund endnu, saa antager jeg, vi nok finder Roerkarle, og hvis det ikke lykkes os, skal jeg selv ro Eder op ad Strømmen.

Men da den ærlige Kannik stod fast ved sit Forsæt, tilbød Sigge for anden Gang at gaa ned til Stranden for at finde en Roerkarl, thi, som han sagde, han havde ikke Hjerte til at se saa from en Herre gaa til Fods den lange Vej gjennem Skoven. Hvis Uroen for Ridderen ikke havde været saa stor, havde Hr. Erik Olofsson ganske sikkert ikke ladet sig paavirke af den farlige Mand. De kraftigere Midler, om hvilke han talte, vare af en saadan Beskaffenhed, at de kun kunde anvendes i det Tilfælde, Ridderens Tilstand forbedredes, og indtil han var vis derpaa, kunde han ligesaa gjerne blive, hvor han var.

Ingeborg sad med tørre Øjne ved Ridderens Side. Hele hendes Sjæl hang ved den Saarede. Hun havde ikke Tanke for Nogen eller noget Andet i denne Verden. Kannikens Ansigtsudtryk, da han lagde Forbindingen paa Ridderen, havde tydeligere end Ord sagt hende, at hun sad ved Grændsen til Dødens Rige.

I dette Øjeblik traadte Sigge atter ind og sagde:

— Nu ligger der en Baad nede ved Stranden!

— Godt, godt! svarede Kanniken, men uden at vise hverken synderlig Tilfredsstillelse eller Skyndsomhed, skjøndt han havde maattet ventet længere, end selv Sigge fandt, det var tjenligt for hans Plan.

— I fandt Eder dog altsaa i at vente, tilføjede han, og det var meget fornuftigt, thi skjøndt Baaden ligger der, er der dog ingen Roerkarle endnu at se!

— Det er godt! var Kannikens korte Svar.

Han gik derpaa hen til Ridderens Leje, bøjede sig ned over ham, lyttede til hans Aandedræt, følte hans Puls og hensank i dybe Tanker. Ingeborg saae paa ham i spændt Forventning, og Sigge stod i Baggrunden og var ifærd med at stikke et kort Sværd i sit Læderbælte.

— Ingeborg! hviskede Ridderen ganske sagte.

Et svagt, næsten umærkeligt Smil krusede Hr. Eriks Læber; han lagde sin Haand velsignende paa Ingeborgs Hoved, nikkede til Afsked og gik hen imod Døren.

Der stod Sigge med hans Hat og Kappe, og da han havde iført sig denne, forlod han Hytten, ledsaget af Sigge.

Da de kom ned til Strandbredden, laa der virkelig en Baad, og Roerkarlen sad rolig og ubevægelig i Bagstavnen. Hr. Erik blev meget glad ved at se dette, og han spurgte strax Fyren, om han vilde ro ham til Byen.

— Nej! svarede Roerkarlen kort.

Og alle Overtalelser, ja endog en streng Befaling af Sigge, udrettede Intet. Manden havde af sin Herre faaet Ordre til at blive liggende der ved Stranden, og denne Befaling turde han paa ingen Maade overskride.

— Nu vel! sagde tilsidst Hr. Erik, saa maa jeg vel gaa til Fods.

— Jeg har dog et bedre Raad at give Eder, sagde Sigge, og da Hr. Erik spurgte, hvori det vel bestod, svarede han: Paa den anden Side af Fyris, et Stykke op ad Landet til, det kan vel være et Par Stenkast

herfra, boer der en Mand, som, det er jeg vis paa, vil bringe Eder søværts til Byen.

Dette Raad besluttede Hr. Erik efter nogen Betænkning at følge, og da Roerkarlen ikke havde Noget imod at bringe ham over til den anden Strandbred, steg han ned i Baaden, og denne stødte strax fra Land. Sigge stod og saae til, at Alt gik rigtig for sig. Da Baaden havde naaet den modsatte Strandbred, steg Hr. Erik i Land, og Baaden gled igjen tilbage over Floden. Da den lagde til ved Land, gik Sigge ned til Roerkarlen, og denne hviskede da til ham:

— Her er Ugler i Mosen! En af Nils Stures Svende kom ridende i Eftermiddag og spurgte efter Hr. Sten!

— Og hvad Svar fik han....?

— At to Mænd sent i Aftes førte ham over Floden ved Flotsund, og med den Besked red Svenden sin Vej.... Dog troer jeg ikke, han er langt borte herfra!

Sigge betænkte sig et Øjeblik, og derpaa sagde han til Roerkarlen:

— Skynd Jer op til Hytten og hold godt Øje med dem, der ere derinde!

Roerkarlen, der aabenbart maatte adlyde enhver Befaling, Sigge gav ham, forlod øjeblikkelig Baaden og ilede ind ad Skoven til, medens Sigge derimod steg ned i Baaden, greb Aarerne og roede sig over til den anden Bred. Her bandt han Baaden fast, steg i Land og forsvandt i samme Retning som Hr. Erik, hvis Fodtrin hørtes i nogen Afstand.

Sigge slog ind paa en Gjenvej for at krydse ham, og drog sit korte Sværd for at være fuldt rustet til sin blodige Gjerning. Da han kom ind paa en mere aaben Plads i Skoven, viste der sig paa den modsatte Side, hvor tæt Fyrreskov begrændsede Synskredsen, en Rytter, som red fremad Fod for Fod. Den nedgaaende Sol kastede sine sidste Straaler paa hans blanke Staal-Hovedbedækning.

Sigge blev staaende, som ramt af Lynet, og kunde

ikke løsrive sit Blik fra dette Syn. Det var hans Lykke, at nogle Enebærbuske skjulte ham, thi hans Adfærd vilde ellers ufejlbarligt have vakt Rytterens Opmærksomhed. En skrigende Ravn, som fløj henover hans Hoved, vakte ham af hans Dvale og bragte ham til skyndsomst at forlade den Sti, han var slaaet ind paa, og skjule sig i Skoven.

Det var Brodde, som red der langs med Strandkanten.

Sigge kjendte ham strax, og han blev greben af en Sjælsspænding, der næsten grændsede til Vanvid, ved Tanken om, at han maaske atter engang vilde komme til at trække det korteste Straa for denne Mands Skyld. Det sidste Spor af Vankelmodighed, hvis en saadan Følelse endnu fandtes hos ham, forsvandt, og han ilede fremad med fordoblede Kræfter.

Inden kort Tid befandt han sig ved Domherrens Side.

Denne havde naaet et Sted i Kratskoven, hvor Vandet havde samlet sig i en temmelig stor Fordybning, som han forgjæves havde søgt at omgaa, og derfor nu var i Færd med at sætte over paa nogle i Vandet liggende store Sten. Ved den Støj, som Sigges hurtige Løb paa den knudrede Jordbund foraarsagede, saae han op, og han blev ganske bestyrtet ved Synet af Manden fra Hytten, men slog sig hurtig til Taals med den Tanke, at han kom for at hjælpe ham over.

— I kommer som sendt af Herren! sagde han. Hjælp mig at komme over her!

— I skal komme endnu et godt Stykke til! raabte Sigge og gav Domherren et Hug i Siden med sit Sværd.

Denne udstødte et Skrig og styrtede til Jorden.

Sigge løftede endnu engang Sværdet for at fuldbyrde sit Værk, men da hørtes der et Hvin i Luften tæt bag ved ham, og en Stridsøxe foer henover ham og rev hans Hovedbedækning af. Havde han holdt sig blot et Par Tommer mere oprejst, og ikke bøjet sig fremad for bedre at ramme sit Offer, vilde ufejlbarlig hans sidste Stund være slaaet. Nu faldt

Øxen ned i Vandet foran ham og overstænkede ham og Domherren med Vand og Mudder.

Ravnen, som ved sit Skrig havde vakt Morderen op af den Dvale, hvori Synet af Rytteren havde sat ham, havde ogsaa vakt dennes Opmærksomhed, og hvor hurtig end den Første søgte at skjule sig i Skoven, havde dog Brodde set ham, og hans Mistanke var strax bleven vakt.

Han havde paa Grund af Barberens Meddelelser strejfet hele Dagen omkring i Egnen og spejdet efter Hr. Sten, uden dog at kunne opdage det mindste Spor af ham. Vel havde Færgekarlen ved Flotsund sagt det Samme som Mester Lukas, at Ridderen var bleven sat over til den anden Strandbred og ført videre ind ad Landet til, men i alle de Gaarde, hvortil han kom, havde Ingen hverken set eller hørt Noget til Hr. Sten. Brodde ansaa derfor al videre Efterforskning her for frugtesløs og besluttede at vende om, fuldt overbevist om, at Ridderen enten var bleven bragt videre bort ad Sovejen, eller ogsaa, at Barberen med Forsæt havde ført baade Hr. Nils og ham bag Lyset.

Optagen af disse Tanker, vækkedes han pludselig ved den opflyvende Ravns Skrig, og hans skarpe Øje opdagede strax den mørke Skikkelse paa den anden Side af den aabne Plads i Skoven. Han gav øjeblikkelig sin Hest af Sporerne og satte afsted i den vildeste Galop. Da han kom ind i Kratskoven, standsedes han vel noget af de tætte Grene, men han kom dog tidsnok til at se Sværdet funkle i Aftenrøden og den Overfaldne styrte til Jorden.

Da rev han hurtig sin Øxe ud af Bæltet, slyngede den med kraftig Arm efter Morderen, og et Øjeblik efter var han selv paa Stedet.

Sigge vendte sig rask om, men hans Ansigt var ved det opstænkede Mudder gjort aldeles ukjendeligt, og han gav ikke sin Fjende Tid til at gjøre noget Spørgsmaal eller til at angribe ham, men flygtede hurtig ind i Skoven.

Brodde indsaa strax Umuligheden af at forfølge ham, hvis han vilde frelse den Saarede, der fra den fugtige Jord var gleden ned i Vandet og nu farvede dette med sit Blod. Han steg derfor af Hesten og gik hen til den Ulykkelige, hvem han forsigtig løftede op af Vandet og bragte hen til et tørt Sted.

Han slog forsigtig Kappen til Side for at undersøge Saaret, men da han aftog den af Vand gjennemvædede Hat, hvis brede Skygge hidtil havde skjult Domherrens Hoved, slog han forfærdet sine Hænder sammen.

Han gjenkjendte nemlig den modige Erik Olofsson, som engang havde befriet ham selv fra det forfærdelige Fængsel, som han ellers aldrig vilde være kommen levende ud af.

Med fordoblet Iver tog han sig nu af den blødende Domherre. Han søgte saa godt som muligt at forbinde det gabende Saar og at standse Blodet, hvorpaa han løftede den tilsyneladende Livløse op paa sin Arm og bar ham ned til Stranden, til Flotsunds Færgested. Sin Hest førte han efter sig, idet han holdt dens Tøjler mellem Tænderne.

Udmattet af legemlig Anstrengelse og et Rov for den forfærdeligste Uro og Sjæleangest sad Ingeborg ved Sten Stures Side i Hytten i Vårdsätraskoven. Hun mærkede ikke, hvorledes Legemets Kraft ligesom flød bort Draabe for Draabe, medens Sjælen kjæmpede en fortvivlet Kamp for at holde det forsvindende Haab oppe.

Erik Olofssons bekymrede Mine, da han undersøgte Ridderens Tilstand, og det Blik, hvormed han skiltes fra ham og hende, et Blik, hvori trøstesløs Smerte syntes at ligge skjult under Bestræbelsen for at indgyde Mod og Tillid, berøvede hende det sidste Haab om Ridderens Frelse.

Hendes Tanker tumlede forvirret mellem hinanden; Nat og Mørke omgav hende, det brusede for hendes Ører, en isnende Kulde gjennemfoer hendes fine Legeme, og hun hensank i en drømmelignende Tilstand. Hun sad med halvt tillukkede Øjne og holdt Ridderens Haand i sin.

Skjøndt han næppe hørligt hviskede hendes Navn,

trængte Lyden af hans Stemme lige ind i hendes Sjæl, og der bredte sig et næsten umærkeligt Smil over hendes Læber.

Hvorfra kommer denne Sjælens vidunderlige Evne til i Lidelsernes Time at kunne se ligesom ind i Himmelen, og til at høre Toner af aldrig anet Skjønhed? Er det kun den afmægtige Drøms Gjøglespil, eller er det et mat Gjenskin af den Engel, som kom med Kalken i Gethsemane Have?

I den Drømmendes Sjæl spredte der sig over de mørke Vande et Lys, som om Natten pludselig var bleven til Dag, og ved Randen af en blomstersmykket Eng saae hun den elskede Ridder staa i hele Glandsen af ungdommelig Friskhed, vinkende hende til sig med smilende Læber og hviskende hendes Navn.

— „Her skal vort Bryllup staa!“ syntes hun ligesom at høre ham sige, og Sommervinden viftede hen over Blomsterne, og Havet kastede lange, længselsfulde Arme mod Land. Alt smilede til hende, Alt var Fred og Glæde.

Alle de Gange, deres Skjæbne havde ført dem sammen, alle de Ord, de havde vexlet med hinanden, alt flød sammen til en Følelse af usigelig Lyksalighed. „Nu skal Jomfru Solfagers Smykke blive min Hjelmprydelse!“ hørte hun pludselig Ridderen sige, og uvilkaarlig foer hun med Haanden op til Halsen, som om hun vilde tage fat i Kjæden, til hvilken Guldsmykket med den lille Forglemmigej var befæstet.

Men hendes Haand fandt ikke, hvad den søgte; den sank kraftesløs ned ved hendes Side, og kom derved til at berøre den lille, perlebroderede Taske, som hang ned fra Svendetrøjen, og hvori hun bar Guldkjæden, som hun fandt i det underjordiske Fængsel paa Stockholm Slot. Hun havde under de foregaaende Dages Uro og Bekymring aldeles glemt det kostbare Smykke; men da hendes Haand nu berørte Kjæden, forvexlede hun i den Tilstand, hvori hendes Sjæl befandt sig, den ene Kjæde med den anden, og hun tog Nils Stures Guldhalsbaand og hængte det omkring Sten Stures Hals.

— Saa vil jeg give Eder Panteløserens Løn! hviskede hun og trykkede et Kys paa Ridderens blege Læber.

— Dø! lød i det Samme en dyb og barsk Stemme, og en grov Haand greb Ingeborgs, rev hende bort fra Ridderens Side og slæbte hende ud paa Gulvet.

Det var Sigge, som styrtede ind med det bloddryppende Sværd i Haanden og vildt rullende Øjne, et Rov for det vanvittige Raseri, som Synet af Brodde havde vakt hos ham, og den Uvished, hvori han svævede med Hensyn til Erik Olofsson: om dennes Læber vare bragte til Taushed for stedse, eller om hans Fange i sin Tid vilde tale og anklage ham.

Udenfor Hyttedøren havde han truffet Roerkarlen, som endnu trolig stod paa Vagt der. Men uden at ytre et Ord til ham, ja næsten uden at lægge Mærke til, han befandt sig der, havde han revet Døren op og kastet sig over den stakkels Pige.

Ingeborg syntes at være fuldkommen følelsesløs for den Fare, der truede hende. Hun stod der saa hvid som en Lillie, og hendes Læber smilede, som om hun vilde sige: Hvad bryder jeg mig vel om Jorden og Himlen med alle dens Skjønheder, naar jeg ejer hans Kjærlighed?

— I skal dø, Elendige! raabte Sigge og rystede Ingeborg heftig, som om han paa denne Maade vilde tvinge Livet til at forlade det fine Legeme.

— Hahaha, listige Kvinde! vedblev han, I vilde overliste mig, nedrige Slange, men jeg skal knuse Jert Hoved under min Hæl.... Se paa mig, Pige, jeg er den af Erkebispens Svende, som har svoret Nils Stures Død....! Nu vil jeg sende Jer forud, saa faaer han Selskab paa Rejsen!

Han svingede sit korte Sværd, og et Par Bloddraaber stænkede derved Ingeborg i Ansigtet.

— Saa, ja det er godt! udbrød han, det er kun et Par Draaber af Dødens Velkomstbæger.... Nu skal I drikke det ud til Bunds! Og han hævede Sværdet igjen.

Med et hjerteskjærende Skrig faldt Ingeborg ned

for hans Fødder og blev liggende der som en livløs Masse.

Dette bragte Morderen til at standse et Øjeblik. Han bøjede sig ned og lagde Haanden paa Ingeborgs Hjerte.

Ak, det bankede vel endnu, men Sjælen var sunken tilbage til den Drømmeverden, hvor hun nys havde glædet sig i paradisisk Ro. Der var nu alt Lysskjær forsvunden, og de natlige Vande sukkede kun Nils Stures Navn og sang deres Gravsang over hendes Kjærlighed.

II.

Ormekongens Udsæd.

Jomfru Solfager spejler sit smukke Ansigt i Søen; hun sukker og Synet af hendes Skjønhed gjør hende urolig. Men Kongen trøster hende og skriver et Kors i hendes højre Haand, som Vidnesbyrd om sin Kjærlighed og hendes Tro. Saa vandrer Jomfru Solfager til Kongens Gaard og reder sit guldgule Haar.

Da kommer Ormekongen og frister hende. „Har I en Guldkrone at sætte derpaa?“ spørger han, men den Fristelse formaar Intet. Han giver hende da en Sovedrik.... Jomfruen blegner og sover ind, og saa lægges hun i sorten Jord. Men Ormekongen, som veed, hvor hun ligger, graver hende op og bringer hende til sit Land, samt giver hende syv nye Sovedrikke, saa at hun staar op som en fager og skjøn Jomfru.

I hendes Fødeland bliver der stor Sorg, og Kongen, hendes Mand, klæder sig i Pilgrimsdragt og rider til Ormekongens By. Her træffer han Jomfru Solfager, men hun bærer stedse Handske paa sin Haand, naar hun kredenser Vinen i Ormekongens Slot. Da slaar den forklædte Konge med Handsken i Bordet og

forlanger, at Jomfru Solfager skal række ham Vinen med bar Haand.

Og Ormekongen slog med sin Handske i Bord,
„Det var dog for dristigt et Pilgrimsord."

„Og var det et dristigt Pilgrimsord,
Mer dristigt at grave Jomfru Solfager af Jord!"

Jomfru Solfager blottede da sin Haand, hvorpaa Trolddommen løstes. Den som Pilgrim forklædte Konge løfter hende op paa sin Hest og bringer hende hjem til sit Land igjen.

Dette var Hovedindholdet af Visen om Jomfru Solfager, og den blev sungen for Ingeborg paa en Maade, som hun ikke ventede, da hun spøgende forlangte den af Sten Sture som Betingelse for, at han maatte bære hendes Farver og blive hendes Ridder. Han var dog allerede dengang i hendes Hjerte.

Lig Ormekongen havde Sigge gravet hende op af sorten Jord, idet hun nemlig gjennem ham kom til Vished om sin Kjærligheds Tilværelse, men lig Ormekongen gav han hende ogsaa den Sovedrik, der tilintetgjorde hendes Bevidsthed, saa vel om hendes Kjærlighed som om hendes Smerte.

Da Ingeborg sank ned paa Jorden foran Sigges Fødder, og han lagde Haanden paa hendes Hjerte, rettede han et kraftigt Stød mod dette, for saaledes at skaffe sig det farlige Øjevidne fra Halsen. Men Roerkarlen, som var mere rolig end Sigge og bestandig tænkte paa Svenden, der havde spurgt efter Hr. Sten, kom i dette Øjeblik pludselig ind, greb hans Haand og sagde:

— Den fjendtlige Svend kommer herhen, lige saa vist, som han var ved Flotsund idag!

Sigge syntes først ikke at høre Advarslen, men da den gjentoges, rejste han sig op og raabte:

— Gid Fanden havde den Svend!

Men lidt efter lidt blev han dog saa rolig, at han kunde betænke sin Stilling og overveje, om der var forbunden større Fare med at dræbe den forklædte Jomfru end med at skaffe hende til Side paa anden Maade.

Og han kom snart til et Resultat, som paa en Maade blev Ingeborgs Frelse, da hendes Død nemlig derved blev afværget. Men hvorhen skulde han vel føre hende, saa at han kunde have hende i Sikkerhed. Han tænkte en Stund herover, men derpaa sagde han til Roerkarlen:

— Denne Gang saae I længere end Sigge. I skal endnu i Nat føre hende til Solesta til Hr. David Bengtsson.

Roerkarlen nikkede bifaldende, og Sigge vedblev:

— Sig ham fra mig, at han skal passe godt paa min Fange, thi han kan derved vinde mere, end han tror, saavel for sig selv som for sin Broder Erkebispen!

Roerkarlen løftede den stakkels Pige op fra Gulvet og bar hende ud af Hytten.

Sigge blev alene med den saarede Ridder og sine Tanker. Da han først var kommen til Besindelse, blev ogsaa disse roligere, og hans Blik skærpedes, jo mere han tænkte over alt det, han lykkelig havde overstaaet, og Alt, hvad han yderligere maatte forbi for at naae sit Maal. Dette Maal havde han sat meget højt, — han vilde forskaffe sig Gaard og Jorder og dertil Frelse og Adelsbrev af Rigets Forstander, Erkebisp Jons Bengtsson.

Den Stræben efter Lighed, som udmærker vore Dage, har sin egen Historie. Der gaves en Tid, da den ikke gav sig tilkjende, fordi der existerede i Virkeligheden Lighed. Det var i vor Samfundsordens første Dage, da personlig Kraft og Duelighed var det Eneste, der gav Manden Værd. Senere kom andre Tider med andre Sæder, da der op fra den almindelige Jævnbyrdighed hævede sig en Klasse rige og mægtige Slægter, der vel i Begyndelsen betragtedes som Pragtblomster, der var blomstret paa samme Stamme som alle andre, og derfor bleve højlig beundrede, men endelig reves bort fra denne Stamme og svømmede omkring paa Overfladen, indtil de indtoge en Stilling højt over og stik modsat Massen af Folket. Det indre Sammenhold var afskaaret, og der blev et Svælg mellem den Mægtige og den Ringe, den Rige og den Fattige, Herremanden og Bonden.

Men samtidig fødtes ogsaa hos den Ringe Begjæret

efter at naae op og blive ligesaa mægtig som den Rigere. Lighedskampen er derfor ikke Noget, som tilhører vore Dage alene; den har fundet Sted til alle Tider og er en Frugt af den i ethvert Menneskebryst ulmende Begjærlighed efter at arbejde sig op til noget Bedre. For den ligesom overhovedet for hver menneskelig Stræben tilbyder der sig to Veje, der har existeret siden Methusalems Dage, nemlig en ond og en god; den første vinker smilende og lovende hen til et let vundet Maal, den sidste viser Maalet ligesom gjennem Taage langt borte i det Fjerne.

De Fleste vælge ganske naturligt den første Vej, fordi saa Faa forstaa at holde Skinnet og Virkeligheden ud fra hinanden. Man tror, at Ligheden er vunden ved at man i det Ydre, Klæder og Levemaade, udfolder samme Rigdom som den Rige, medens det i Virkeligheden slet Intet har at sige. Det er Aanden, som skal stræbe fremad, ikke Legemet.

Denne Stræben efter Lighed med de Rige og Fornemme, har, som sagt, gaaet gjennem alle Tidsaldere, skjøndt paa forskjellig Maade. Og kun Faa vare de, som kunde modstaa det Fristende i Lykkens Smil, naar det viste dem en Vej til hurtig at svinge sig op. Man glemte Midlet for Maalet, i Særdeleshed naar man stod i en Hèrres Tjeneste, der i alle sine Handlinger stedse viste sig følesløs for det sande Ærens Bud.

Saadanne Herrer vare netop Oxenstjernarne, og en saadan Svend var Sigge. Kraftfuld, djærv, forslagen, skarpsindig og tapper, brændte han af Begjærlighed efter at blive sin Herres Lige, og med Erkebispens skriftlige Løfte i sin Haand, gjøs han ikke tilbage for nogen Handling. Adelsbrevet, som han vilde vinde, var det Slør, som skulde brede Glemsel over alle de Midler, han havde benyttet for at naae sit Maal. Nils Stures Liv var et af de vigtigste af disse. Visheden om at have havt det i sin Haand og den pludselige Oplysning om, at han var bleven udspejdet og opdaget, bragte ham et Øjeblik ud af Fatning og fremkaldte den Beslutning hos ham, at han vilde rydde sine Vidner af Vejen.

Det var nu, som han troede, lykkedes ham med dem begge, og paa en saadan Maade, at der ikke kunde falde nogen Mistanke paa ham selv. Han havde endnu kun een Hindring at overvinde, nemlig at undgaa Broddes Efterforskninger. At denne, som øjensynlig var udsendt for at opspore Sten Sture, ikke vilde blive staaende ved, hvad han hidtil havde udrettet, men snarere anspores til fornyede Anstrengelser, det var aldeles klart, og det blev derfor den nærmeste Gjenstand for Sigges Overvejelse, hvorledes han kunde skaffe den saarede Ridder hen til et sikkert Skjulested og samtidig benytte ham som Lokkemad saavel for Brodde som for Nils Sture.

Hvad han i Virkeligheden havde til Hensigt med Sten Sture, var maaske endnu dunkelt for ham selv. I samme Øjeblik han løftede Øxen over Ridderens Hoved, opstod den Tanke hos ham, at han kunde have mere Gavn af at frelse Ridderens Liv end af at myrde ham. Det vilde allerede være en stor Fordel for Erkebispen, at Sten Sture blev hans Fange, og naar Sigge overleverede Ridderen til ham, maatte han kunne gjøre Regning paa at faae den ham lovede Belønning. Men for at denne Overlevering skulde have nogen Værdi, maatte Ridderen være levende og ikke døende. Derfor var det nodvendigt at holde ham skjult, indtil han var helbredet for sine Saar, eller indtil der indtraf Noget, der mulig kunde medføre en Forandring i hans Beslutning.

Imidlertid var der ingen Tid at spilde, da Brodde kunde indfinde sig hvert Øjeblik. Sigge anstrengte sine Tanker for at udfinde et sikkert Tilflugtsted, og han fandt snart, hvad han søgte. Syd for Øknøen i Bond-Arnø laa en lille, skovbevoxet Ø, der sjelden eller aldrig besøgtes af nogen Fremmed. Paa denne Ø boede hans Moder i en lille Hytte, og han besluttede at skjule sit Bytte der. Ingen vilde tænke paa at søge Sten Sture her, og paa den anden Side kunde han være sikker paa, at Ridderen vilde blive passet og plejet godt, medens han selv begav sig til sin Herre og sørgede for at bringe sine Planer til Modenhed.

Saasnart denne Tanke stod klar for ham, løftede

han Ridderen op paa sine Arme og bar ham ned i Baaden, hvor han tilhyllede ham saa godt som muligt. Derpaa stødte han fra Land og roede uafbrudt hele Natten igjennem. Da det blev Dag, lagde han til paa et skjult Sted og gik i Land for at skaffe Mad, og da det igjen blev mørkt henad Aften, fortsatte han Farten, til han naaede Biskop-Arnø. Dette Slot, som tilhørte Erkebispen, og hvis Besætning han godt kjendte, laa en halv Mil nordøst for Ekolsund, og det var derfor en let Sag for ham at faae et Bud til Hr. David Bengtssons Gaard Ekolsund. Paa Arnø var Sigges Anseelse desuden saa rodfæstet, at Ingen nærede nogen Tvivl om, at enhver af Erkebispens Folk burde understotte hans Foretagender.

Det lykkedes derfor Sigge meget hurtig at faae en paalidelig Svend fra Ekolsund med to Heste, der i Mørkningen fortes til Sigges Baad. Her indrettedes i største Hast en Hestebaare, hvorpaa Ridderen blev lagt, og saaledes drog han gjennem Egne, hvis Indbyggere var Erkebispen trofast hengivne, forbi Enkøping til den erkebispelige Gaard Husby.

Det var Sigges Hensigt at fortsætte Rejsen endnu længere til Lands, men den Saaredes Tilstand nødte ham til atter at gaa til Søs, og det lykkedes ham ogsaa at faae en Baad, hvormed han den tredie Dag, efterat han havde forladt Vaardsätra, naaede sin Moders Ø Syd for Økuoen.

Det var en stor Lykke for Hr. Sten at komme til denne gamle Kone, der besad en endog for denne Tid ualmindelig udstrakt Kundskab til Lægekunsten. Hans Tilstand var nemlig i høj Grad betænkelig, og uden Erik Olofssons kraftige Lægemidler vilde han sikkert allerede i Vaardsätraskoven have været Dødens Bytte. Men Rejsen paa Søen og paa Hestebaaren havde igjen forværret hans Tilstand, saa den gamle Kone maatte saa godt som begynde forfra.

Med kyndigt Blik og Haand undersøgte hun Saarene og rystede urolig paa Hovedet. Derpaa satte hun en Kjedel paa Ilden, hvori hun tillavede en velgjørende

Suppe, samtidig med, at hun af sine Gjemmer fremtog et Plaster, hvormed hun forbandt Ridderens Saar.

— Naa, hvad mener Du saa om hans Tilstand, Moder? spurgte Sigge den næste Morgen.

Den Gamle besvarede ikke Spørgsmaalet, men hendes Ansigtsudtryk var mindre bekymret end den foregaaende Aften. Saaledes forløb den Dag og den følgende Nat. Om Morgenen gjentog Sigge sit Spørgsmaal.

— Ridderens Helbredelse er af overordentlig stor Vigtighed for mig, Moder, sagde han. Men jeg maa nu drage ud for at skaffe mig Efterretninger om min Herre.... Tror Du, Ridderens Liv kan frelses?

Den gamle Kone betænkte sig længe, inden hun svarede:

— Han er bleven daarligt behandlet fra først af! sagde hun endelig og saae skarpt og betydningsfuldt paa den Sovende. Derpaa gik hun hen til hans Seng, lyttede til hans Aandedræt og lagde Forbindingen tilrette.

Sigge stod og ventede paa Moderens Svar, og ogsaa hans Blik hvilede paa den blege Ridders Ansigt. Derved fik han Øje paa en Ædelsten, som funklede under dennes Hage, og han gjorde et Skridt fremad for at se, hvad det kunde være. Men Moderen mærkede hans Bevægelse og holdt ham tilbage.

— Stille, Søn! sagde hun barsk. — Hvis Du vil, Ridderens Liv skal frelses, saa maa Du lyde mine Ord.

Det var Guldhalsbaandet, som Sigge først nu blev vaer. Om Natten, da han bar Ridderen ned til Søen, var det gledet ind under Trøjen, og paa Rejsen havde der ikke været nogen Anledning til at afklæde den Saarede, hvorved Opdagelsen havde kunnet ske. Da Sigge imidlertid holdt fast ved sin Beslutning om Ridderens Helbredelse, og ikke havde nogen Kundskab om Betydningen af det Klenodie, som her mødte hans Blik, faldt det ham ikke vanskelig at indse, at den Fordel, han kunde have af Ridderens Frelse, vilde blive saa meget større, naar intet af hans Smykker berøvedes ham, idet Troværdigheden af hans eget Udsagn derved vilde vinde

forøget Styrke. Desuden var Smykket meget godt forvaret, hvor det nu fandtes, og kunde altid for det Tilfælde, at han forandrede sin Plan, blive hans Ejendom. Han føjede sig derfor efter sin Moders Villie og gjentog sit Spørgsmaal.

— Jeg tror, svarede den Gamle, at naar der ikke tilstøder noget Uformodet, vil jeg kunne helbrede Ridderen.

— Saa kan jeg altsaa rolig drage herfra?

Den Gamle nikkede bifaldende og spurgte, hvor længe Sigge agtede at blive borte, men det kunde han ikke sige med Bestemthed. Muligvis varede det længe, men han kunde ogsaa komme hurtig tilbage.

Sigge drog altsaa afsted. Hans første Maal var Stockholm, hvor han haabede at træffe Erkebispen. Men han var ikke kommen længer end til Almarestäk, da han traf Roerkarlen fra Flotsund, som gjorde ham bekjendt med Erkebispens Flugt og med Kong Karls Tilbagekaldelse til Riget.

Sigge stod som ramt af Lynet, og hans Tvivlraadighed om, hvad der nu burde gjøres, forøgedes, da han fik at høre, at Solesta Slot var faldet i Nils Stures Hænder og tillige med det Hr. David Bengtsson og den forklædte Jomfru, der kjendte hans Hemmelighed. Men Roerkarlen havde endnu noget mere at fortælle, som foruroligede Sigge i høj Grad. Kanniken, Hr. Erik Olofsson, var ikke død, han var bleven frelst af en af Nils Stures Svende, der ligeledes havde fundet Sigges Hytte i Vaardsätraskoven.

— Hvor befinder Svenden sig nu? spurgte Sigge, da Roerkarlen havde sluttet sine Meddelelser.

— Han drager omkring i Egnen og søger efter Hr. Sten, svarede Roerkarlen.

— Det vil han nok snart blive kjed af, sagde Sigge .... Men hvor er Jomfruen ....?

— Hun er paa Vesterås Slot hos Hr. Nils, svarede Roerkarlen og fortalte nu, hvorledes Ingeborg var flygtet bort fra Solesta, men var bleven forfulgt af Nils Stures Svende og bragt tilbage til ham mere død end levende.

Svendene sagde, tilføjede han, at det var en Søtrold, som var kommet op af Floden, men jeg vidste bedre, hvem det i Virkeligheden var....

Han kunde være bleven ved endnu en god Stund med sine Fortællinger, uden at blive afbrudt af Sigge, som var aldeles optagen af Tanken om, hvorledes han skulde raade Bod paa den Streg, man havde gjort ham i hans Beregning. Han havde dog dennegang været saa sikker paa at vinde sin Sag, han havde ligesom holdt sin Skjæbne i sin Haand, han bildte sig ind at have spundet sit Næt saa fint, og nu var dog alle Traadene bristede.

Men een Ting stod imidlertid klart for ham: det var Nødvendigheden af at gjøre sig til Herre over sin Hemmelighed, og hertil udfordredes først og fremmest, at han ryddede Jomfruen af Vejen. Han maatte altsaa først begive sig til Vesterås. For Øjeblikket optog denne Tanke ham helt og holdent, saa at han forlod Roerkarlen uden at gjøre ham flere Spørgsmaal eller give ham nogen Befaling hverken med Hensyn til Kanniken eller Brodde.

I Vesterås havde han sædvanligvis sit Tilhold i Sortebrødreklostret, hvor han blandt Munkene havde en Slægtning, der meer end een Gang havde rakt ham en hjælpsom Haand.

Alle hans Bestræbelser for at komme i nærmere Berøring med Folkene paa Slottet, viste sig imidlertid at være frugtesløse. Slottets Porte blev bestandig nøje bevogtede, og han kjendte altfor godt Nils Stures Svendes Paalidelighed til endog at blot at vove et Forsøg paa at skuffe dem. Hr. Nils opholdt sig vel paa Ørebro, men alligevel var Slottet lukket og bevogtet, som om han selv var tilstede.

Saaledes hengik der Dage og Uger. Nils Sture kom tilbage fra Ørebro og havde Hr. Erik Nilsson med sig som Fange, og han drog atter bort med Hustru og Børn til Stockholm, sagdes der, hvor Kongen vilde belønne den tro Ridder for Alt, hvad han havde gjort for ham, og Sigge opholdt sig endnu stadig i Klostret og pønsede paa, hvorledes han skulde bære sig ad for at opnaa sit Maal.

Imidlertid havde han god Tid til atter at spinde

sit Væv og knytte Traadene tættere sammen. Han holdt fast ved det Haab, at Erkebispen nok vilde komme tilbage engang, og inden den Tid vilde han være færdig, saa at hans Bedrift kunde spørges vidt omkring og Erkebispen ikke kunde nægte ham den lovede Belønning. En Dag fortaltes der i Klostret, at Erkebispen havde begivet sig paa Vejen til Danmark, men var vendt om igjen, og nu befandt sig paa Borgholm Slot. Sigge agtede i Begyndelsen kun lidt paa denne Efterretning, men efter nogle Dages Forløb besluttede han dog at begive sig til Borgholm til Erkebispen for at forelægge ham den nye Plan, som han under sit Ophold i Klostret havde udarbejdet. Hvad der ogsaa bidrog meget til, at han fattede denne Beslutning, var Noget, som passerede paa Slottet kort efter Nils Stures Tilbagekomst fra Stockholm.

En Dag ankom Olof Råd i Følge med nogle bevæbnede Svende til Slottet, og Sigge var paa sin Post for at spejde efter en Lejlighed til at komme ind over Vindebroen. Men først henpaa Aftenen aabnedes Portene igjen, og et med Fakler forsynet Tog drog over Slotsbroen. Først kom to Svende, derpaa fulgte Hr. Nils selv og tilsidst Olof Råd, og mellem dem red paa en sort Hest en luftig Skikkelse, som snarere syntes at være en Aand end et Menneske.

Ved Faklernes Skin saae og gjenkjendte Sigge det fine, dødblege Ansigt. Det var Jomfruen, som kjendte hans Hemmelighed, og som endnu ikke havde gjenvundet sin Forstand. Han greb uvilkaarlig efter den korte Øxe, som han stadig bar ved sit Bælte, men han besindede sig dog hurtig, da han indsaa Umuligheden af her at fuldføre sin Dødsdom, hvis han ikke med det Samme vilde opgive alle sine Planer om Magt og Ære.

Toget red ganske langsomt gjennem Byen ned til Stranden. Her laa et Fartøj, paa hvilket Olof Råd, Ingeborg og en Del af Svendene gik ombord. Fartøjet satte strax Sejl til og lagde ud, men hvorhen det styrede Kursen, det vidste Ingen.

Men Sigge indsaa snart, at saalænge Jomfruen var

berøvet Brugen af sin Fornuft, behøvede han ikke at frygte Noget af hende. Han havde bragt hende til Taushed, uden at der var flydt en Draabe Blod; hun var død uden at være død. Han kunde ikke have ønsket sig noget bedre Resultat, og han glædede sig ret af Hjertet over Ingeborgs Ulykke. Beroliget med Hensyn til hende forlod han allerede den følgende Dag Vesterås, og nogle Dage efter traadte han ind i sin Moders Hytte.

Hendes omhyggelige Pleje havde gjort Underværker. Ridderen var kommen saa vidt, at han kunde være lidt oppe. Han var vel endnu bleg og mat, men han smilte dog venlig og rakte Haanden ud mod Sigge, da han hørte den gamle Kone kalde ham sin Søn.

— Jeg har Eder og Eders Moder at takke for mit Liv, sagde han, og jeg veed næppe, hvorledes jeg skal lønne Eder for al den Umage og Ulejlighed, I har havt for min Skyld!

Sigge søgte at fremtvinge et Smil og mumlede Noget om, hvad der var enhver ærlig Mands Pligt ligeoverfor en saa tapper Ridder som Hr. Sten, og det glædede ham, at hans Moders Pleje og Medicin havde gjort en saa god Virkning.

Hr. Sten var naturligvis begjærlig efter at erfare, hvad der havde tildraget sig i den lange Tid, han havde ligget fængslet til Sygelejet. Den lille Ø besøgtes sjelden af nogen Fremmed, og allermindst skete det paa denne sildige Aarstid. Derfor var han aldeles uvidende om Alt, hvad der var hændet, siden han faldt af Hesten i Kampen ved Upsala. Og i jo højere Grad hans Kræfter vendte tilbage, desto mere pintes han af den Uvidenhed, hvori han levede.

Nu fik han dog sit Ønske i denne Henseende opfyldt, da Sigge ikke havde nogen Grund til at skjule for ham, hvad der var sket. Denne gav imidlertid under sine Meddelelser Alt, hvad der angik Nils Sture, en saadan Farve, at det vakte Hr. Stens Opmærksomhed i den Grad, at han tilsidst udtalte sin Forundring derover.

Sigge lod, som om han ikke mærkede det og fortsatte sin Beretning, men saasnart han igjen kom til

at omtale Hr. Nils, skete det paa en Maade, som om han halvt ansaa ham for en Forræder.

— I er ingen Ven af Hr. Nils, kan jeg mærke? sagde Sten og saae forskende paa Sigge.

— Hm!.... Jeg er mere Eders Ven, end jeg er Hr. Nils Stures! svarede Sigge.

— Min Ven maa I vel være, siden I har frelst mit Liv, sagde Hr. Sten, men jeg kan ikke indse, hvad I kan have imod Hr. Nils....

— Netop fordi jeg er Eder hengiven med Liv og Sjæl, netop derfor kan jeg ikke lide Hr. Nils.

— Men saa kjender I ham ikke rigtig; thi jeg maa sige, at jeg sætter Hr. Nils højst blandt alle Riddere i hele Sverigs Land, og Ingen kan være min Ven, som ikke tillige er hans!

— Hm! sagde Sigge med et spodsk Smil, den Mand, som lader sin Ven være borte i Uger og Maaneder, uden at opsøge ham, den Ven, mener jeg, er ikke meget værd. Hr. Nils saae Eder falde i Kampen uden at sende en eneste Svend til Eders Hjælp, og der, hvor I faldt, lod han Eder blive liggende!.... Jeg vil ikke rose mig af, hvad jeg har gjort, men det er vist og sandt, at I aldrig vilde have set Dagens Lys, hvis jeg ikke havde været i Nærheden, og det var lykkedes mig at bringe Eder ind i Skoven og skjule Eder for Eders Forfølgere.

Hr. Sten rystede smilende paa Hovedet, som om han vilde vise, hvor urokkelig han var i sin Tro paa sin Ven, men Sigge vedblev:

— Nu sidder Hr. Nils som en mægtig Ridder paa Vesterås Slot, og Kongen veed ikke selv al den Ære, han vil vise ham....! Nej, Hr. Sten, Eders Ven er han ikke!.... Har I da ikke erfaret, hvorledes Misundelse kan skille Venner ad, og er I da blind for Eders egen Storhed og den Hengivenhed, I har vundet blandt Almuen?.... Nej, jeg kjender bedre til Menneskenes Ondskab end I, Hr. Ridder, hvor ung en Svend, jeg end er!

Sten vinkede med Haanden, at han skulde tie, men

Smilet paa hans Læber var borte, og Kinden var blegere end før.

Den listige Svend efterkom ogsaa Ridderens Villie og talte ikke mere for Øjeblikket om den Sag; men den følgende Dag ledte Sten selv Talen hen paa Hr. Nils, og hvorledes det end var, saa saae det ud, som om han nu laante et villigere Øre til Rænkesmedens Ord end Dagen forud. Han smilte vel, men det var ikke mere Vishedens, men Tvivlens Smil.

Endelig kom Dagen, da Sigge stod i Begreb med at forlade Øen, og Sten sagde til ham:

— Jeg veed ikke, hvor I drager hen, Svend, men I vilde gjøre mig en stor Tjeneste, hvis I vilde bringe et Budskab fra mig til Hr. Nils ....

Han gjorde et Ophold, som om han ventede en Indvending af Sigge, men denne sagde Intet. Han smilte kun, saaledes som man gjør, naar man lytter til et Ønske, hvilket man for den Bedendes Skyld er villig til at opfylde, skjøndt man indser, at det ikke vil være til nogen Nytte. Hr. Sten smilte ogsaa, men nu var hans Smil hjerteligt og fuldt af Vished, og han tilføjede:

— I skal faae at se, at Ridderen saa strax vil komme til mig!

— Godt, jeg skal bringe ham Eders Budskab!

Sten nikkede venlig til ham, klappede ham paa Skulderen og paalagde ham end yderligere at bede Hr. Nils sende ham hans Svende. Thi han haabede snart at kunne blive saa rask, at han kunde begive sig til en af sine Gaarde. Sigge lovede at besørge Alt, og hans Moder var ogsaa af den Mening, at Ridderen om en eller to Uger vilde være i Stand til at indlade sig paa denne Rejse.

Sigge drog altsaa bort. Sten gik hen til Hyttedøren for at se ham stige i Baaden, og glædede sig ved Haabet om snart at skulle gjense alle dem, han havde kjær.

Men hans Haab skuffedes. Der hengik Dage og Uger, uden at Nils Sture lod høre fra sig; heller ikke kom der nogen af hans egne Folk. Den gamle Kone

søgte at trøste ham saa godt hun kunde, men ingen Trøst kunde finde Vej til hans Hjerte, hvor Uvisheden og Tvivlen vuggedes frem og tilbage mellem hundrede Spørgsmaal, paa hvilke hverken Sigge eller hans Moder havde kunnet give noget Svar. Mellem disse Spørgsmaal var ogsaa det, hvor Halsbaandet var kommet fra.

Han syntes i en dunkel, utydelig Drøm at have set en Engel staa bøjet over sig med det i Haanden, og denne Engel havde hans elskede Ingeborgs Træk. „Det er Pantet paa din og min Lykke"! havde den luftige Skikkelse sagt, og saa var hun forsvunden.

Hele Timer kunde han sidde med Smykket i sin Haand og betragte de kunstig forarbejdede Kerubhoveder og de funklende Ædelstene. Ak, han kjendte to Ædelstene, som skinnede klarere og skjønnere end disse; det var Ingeborgs Øjne, og kun fordi Smykket ligesom hviskede til ham om hende, kun derfor var det ham kjært og blev ham med hver Dag kjærere.

Sigge klovede imidlertid med en Lybekkerbaad, som skulde anløbe Kalmar, Østersøens Bølger, og naaede efter en stormfuld Rejse lykkelig og vel den nævnte By. Slottet havde Hr. Thuresson faaet i Lehn af den danske Konge og for Sigge, som havde et Ærinde til den svenske Erkebisp, var det en let Sag derfra at komme over til Øland. En af Svendene paa Slottet roede ham over Sundet.

Da han vandrede hen ad Vejen til Borgholm's Slot, saae han et Skib nærme sig det nordlige Indløb til Kalmarsund, kaste Anker der og sætte en Baad ud. Han tænkte dog ikke videre derover, da han godt kunde forstaa, at der paa den Tid gik mange Bud mellem Borgholm og Sverigs Fastland, men fortsatte sin Vej til Slottet, hvor han strax blev indladt. Et Øjeblik efter stod han ligeoverfor Erkebispen selv.

Denne sad i en stor Lænestol foran Kaminilden, indhyllet i en med Pelsværk besat Kappe af fint, violet Klæde, saaledes som de høje Prælater brugte det paa den Tid, naar de ikke vare i fuld Embedsornat. Men

Udtrykket i hans Ansigt var stivt og koldt og ligesom følelsesløst for Alt, hvad der tildrog sig omkring ham.

Da Sigge traadte ind, saae han ligesom tilfældigvis op, og det strenge, befalende Blik, som han fæstede paa ham, tilkjendegav, at han ønskede at vide, hvad Svenden vilde. Denne, som kjendte sin Mand til Bunds, kom frem med sit Ærinde uden videre indledende Bemærkninger.

— Jeg staar nu saa nær ved mit Loftes Opfyldelse, sagde han, som Jægeren staar sit Bytte, naar han har Pilen paa Strengen og befinder sig i ti Alens Afstand fra det!... Inden lang Tid kommer jeg for tredie Gang til at raade over Nils Stures Liv, og da skal han, det sværger jeg ved Kristi Kors, ikke undgaa sin Skjæbne!

Han fortalte i Korthed om Kampen ved Upsala, og hvor nær det havde været, at han der havde indfriet sit Løfte. Derpaa tilføjede han:

— Nu vil jeg kun vide, naadige Herre, om I ogsaa staar fast ved Eders Løfte og vil give mig den lovede Belønning.

Erkebispen saae paa Sigge, og et foragteligt Smil spillede om hans Læber.

— Jeg er vis paa, at I skal vende tilbage til Sverigs Rige, vedblev Sigge, og jeg kan bidrage dertil, saa vist, som jeg er Herre over den ene af Eders Modstandere, og naar jeg vil det, kan blive det ogsaa over den anden. Det kommer altsaa kun an paa, hvilket Svar I giver paa det Spørgsmaal, jeg nylig gjorde Eder....

Han holdt nu inde og vedblev at tie, skjøndt Erkebispen flere Gange saae paa ham med et spørgende Blik. Endelig brød den høje Prælat Tausheden og sagde:

— Paa Stockholm Slot kan I hente Eders Adelsdiplom hos Jons Bengtsson, Sverigs Erkebisp og Rigsforstander!

— For det Andet, vedblev derpaa Sigge, kommer det an paa, hvorledes der nu skal tages fat paa Sagen, da der er skeet saa Meget, som Ingen kunde forudse. Det

er ikke klogt at dræbe Bjørnen, naar en Anden skal have Huden. Jeg har tænkt mig Sagerne anderledes....

Et Lyn foer ud af Prælatens Øjne, og han bøjede sig nærmere hen til Sigge, øjensynlig begjærlig efter at erfare den Plan, som den snilde Svend stod i Færd med at fremsætte for ham.

Men i det Samme afbrodes Samtalen af en Tjener, der traadte ind for at melde Hr. Krister Bengtsson, Erkebispens Broder. Sigge blev staaende for at høre, om det var Erkebispens Villie, at han skulde blive eller bortfjerne sig, men da denne med et Vink gav tilkjende, at hans Broder kunde træde ind, nærmede han sig hurtig Døren. Erkebispens Blik formørkedes, da han sagde:

— Bliv her, Svend! Min Broder er bleven fin og min Slægts Fjende, det er derfor nødvendigt, at jeg har en Ven ved min Side!

Sigge blev altsaa, og et Øjeblik efter traadte Hr. Krister ind. Han blev forbauset staaende indenfor Døren, da han fik Øje paa Broderen, hvis skarpe, udtærede Træk gav hans Ansigt et Udtryk af forøget Ubøjelighed og Strenghed. Saaledes som han der sad i Stolen, lignede han en Billedstøtte. Den eneste Forandring, der kunde spores i hans ubevægelige Ansigt, var et stærkt Udtryk af Foragt for den Mand, som ærbødig stod og ventede paa at blive tiltalt.

Erkebispen lod sin Broder blive staaende en Stund, derpaa sagde han i en iskold Tone:

— I har jo varmet Eder ved Ilden hos Manden fra Raseborg..... hvad vil I saa hos mig, Krister?

— Jeg kommer med Budskab fra Kong Karl, han rækker Eder Haanden til Forsoning! svarede Ridderen.

— Til Forsoning! gjentog Erkebispen og saae skarpt paa Broderen, men denne tilføjede, uden at give ham Tid til at fremkomme med noget Spørgsmaal:

— Kong Karl er gammel og er ikke længere den Mand, som han tidligere var; han ønsker en oprigtig Forsoning med Sverigs Erkebisp.... Jeg indser vel, at dette Ord vil lyde underligt i Eders Øren efter den

Magt, I har udøvet i Sverigs Land, men der var ogsaa en Tid, da I vilde Forsoning og vilde, at der skulde herske Fred i Landet.... Derfor paatog jeg mig at overbringe Kongens Budskab til Eder. Jeg tænkte, at I, Broder, vel kunde vente en Stund og samle Eders Venner og Frænder omkring Eder i de Aar, Kongen endnu har tilbage at leve i. Naar han er død, kan I atter overtage Styrelsen af Sverigs Rige, og Ingen vil da vove at løfte en Haand for at berøve Eder Herredømmet?

Uden Tvivl troede Hr. Krister at tale sin Broder til Behag, idet han fremstillede Sagen paa denne Maade. Men deri bedrog han sig, og ved at indbilde sig, at Sagerne kunde ordnes saaledes, lagde han for Dagen, at han hverken kjendte dem eller sin Broder rigtig. Jøns Bengtsson havde kunnet bøje Knæ for Kong Kristian, da dette kun var et Middel til at vinde et højere Maal, men hvad kunde han vel vinde ved et Knæfald for Kong Karl? Vilde ikke hele Verden deri se en Erkjendelse fra Erkebispens Side af dennes bedre Ret og le ad ham, som dog tilsidst var bleven nødt til at stige ned fra sin Højde og ydmygt kysse sin gamle Fjendes Haand. Derfor smilede Erkebispen haanlig ved Broderens Forsøg paa at fremstille Forsoningen blot som en Maade at vinde Tid paa, og om senere for stedse gjøre sig til Landets Herre.

— Se ud af Vinduet, Broder! sagde han endelig, efter at han længe havde betragtet Hr. Krister.

Denne kastede et forundret Blik paa Erkebispen, men efterkom dog hans Forlangende. Man havde fra Vinduet en vidtstrakt Udsigt over Havet og Sundet, ved hvis Indløb den stejle, farlige Klippe, som bærer Navnet „den blaa Jomfru" hæver sin Top mod Skyerne.

— Ser I, hvorledes Bølgerne skvulpe op ved Jomfruens Fod? vedblev Erkebispen.

— Ja, svarede Hr. Krister.

— Veed I ogsaa, at naar Stormen raser, vælte Havets Bølger sig henover Jomfruen og true med at drukne hende?

— Ja! svarede atter Hr. Krister.

— Nu vel, denne Jomfru giver Eder mit Svar paa Kongens Spørgsmaal.

— Hvad vil I sige dermed, Broder?

— Kongens Magt er stor, siger man.... men Havets Magt er dog større, og alligevel staar Jomfruen der lige saa ubetvingelig og stærk, som hun har staaet der i Aartusinder. Det mægtige Hav kysser Sømmen paa hendes Kjortel, men bed hende kysse Havet....!

— Jeg forstaar Eder, Broder, I ønsker ingen Forsoning med Kong Karl!

— Naar jeg igjen sidder i Magt og Ære paa Stockholm Slot, da kan Kong Karl komme og bede mig om det, som han nu tilbyder mig, og da skal jeg give ham Jomfruens Svar til Havets Bølger! Thi naar vi To ere i Sverigs Rige, er der En for mange. Først naar Karl Knutsson hviler i sin prægtige Grav i Vadstena... først da kan der tales om Forsoning imellem Jons Bengtsson og ham!

Erkebispen havde talt i en bitter, fortvivlet Tone, og det var, som om han selv nød Ordenes' Klang, saa langsomt talte han. Maaske var Styrken i hans Sjæl brudt, saa at han ikke mere formaaede at rette sine Kræfter efter det Maal, han havde sat sig, og skille det Mulige fra det Umulige.

Uden Tvivl var denne Time, da hans egen Broder bragte ham Kongens Tilbud om Forsoning, en af de bittreste i hans Liv. Han bukkede vel ikke under for de Minder, som paa Grund af dette Tilbud brøde frem i hans Sjæl, men de ligesom søndersled hans Indre. Han følte sin Afmagt ligeoverfor denne Fjende, der blev beskyttet af Sverigs Almue og ypperste Mænd, og i denne Følelse laa alle Helvedes Kvaler indesluttet.

Hr. Krister saae med et bekymret Blik paa sin Broder, og han lod til flere Gange at ville aabne Munden for at tale, men han taug, hvergang han betragtede Erkebispens blege, af undslukkeligt Had og altbetagende Harme fortrukne Ansigtstræk. Endelig fremtog han under sin Kappe det Brev fra Kongen, hvori denne

bad Prælaten vende tilbage til sin Kirke og lade deres gamle Tvistigheder være glemte.

Erkebispen tog imod Brevet og kastede det uaabnet paa Ilden.

— Saa vist som Papiret der gaar op i Luer, saa vist skal den evige Ild brænde mellem mig og Karl Knutsson! sagde han i yderste Heftighed.

Med Gysen vendte Broderen sig bort, saa stærkt blev han greben ved Synet af den hævntørstende Prælat. Det var en Magt, der vred sig saa stærkt i sin Dødskamp, at endogsaa Omgivelserne kom til at skjælve af Rædsel. Det var Loke, som fængslet til Klippens Fod følte Edderslangens Gift dryppe sig i Ansigtet og derfor rystede sig, saa Jorden skjalv under ham.

Efter dette Udbrud lagde der sig en isnende Kulde over hele Erkebispens Væsen.

— Den Hilsen kan I bringe Manden fra Raseborg, sagde han, og vinkede til sin Broder, at han skulde gaa.

Hr. Krister gik med langsomme, nølende Skridt ud af Værelset, og Erkebispen blev atter alene med Sigge.

Det varede dog længe, inden Stormen i hans Sjæl lagde sig. Han gik med tunge Skridt op og ned i Værelset, ligesom om han aldeles glemte, at han havde et Vidne til det heftige Sindsoprør, hvori hans Broders Besøg havde sat ham. Endelig standsede han foran Vinduet og saae ud over Østersøens rullende Bølger og paa den haarde Klippe, som de favnede. Og jo mere han saae paa denne, desto roligere og desto haardere blev hans Blik.

Pludselig vendte han sig om, og nu faldt dette Blik paa Sigge.

— Hvorledes var det, Svend? sagde han og satte sig atter i Lænestolen, med Kappen svøbt tæt omkring sig, hvorledes var det? Sagde I ikke, at nu vilde I indfri Eders Løfte?

— Jo! svarede Sigge.

— Vi bleve nok afbrudte .... I talte om at jage Bjørnen .... kan I ogsaa fange den?

— Ja .... men I maa betænke, at den forinden kan fælde Eders bedste Ko .... Jeg har i Sinde at gjøre den uskadelig og tvinge den til at gaa Eders Ærinder.

Erkebispens Kind farvedes af en mat Rødme, og hans Øjne funklede paa en ejendommelig Maade. Svendens Tale behagede ham øjensynligt langt mere end det Sprog, hans Broder havde ført.

— Forklar Jer nøjere, Svend! sagde han, Eders Tale huer mig!

— Jeg vil slaa Bjørnen med Blindhed, vedblev Sigge, saa den ikke skal forstaa sit eget Bedste, men lade sin ene Lab sønderrive den anden ... Da troer jeg, I vil kunne lægge en Grime paa den, som den ikke senere vil kunne ryste af sig.

— Og den ene Lab er?

— Hr. Nils Sture!

— Og den anden?

— Hr. Sten!

— Ved Kristi Kors, Svend, I har der lagt en Plan, som er mere værd, end I har forlangt for den .... og hvis I er Mand for at sætte Eders Plan igjennem ....

— Jeg er Mand derfor, det kan I stole paa, svarede Sigge med den største Selvtillid. Slip I kun Kobbelet løs, jeg indestaar for Bjørnen ...,

— Men min Jagt vil ikke lade vente paa sig? Er I parat naarsomhelst den bryder løs?

— Ja, jeg er! ... Dog maa jeg endnu gjøre Eder et Par Spørgsmaal, naadige Herre. For det Første maa I sige mig, hvem Hundene i Eders Kobbel ere, thi jeg kan godt indse, at det ikke er den Ridder, som var her med Budskab fra Kongen, og jeg troer heller ikke, at I har synderlig meget at vente af Hr. David.

Erkebispen betænkte sig en Stund, og Sigges skarpe Øje saae tydelig, at han her havde berørt en Streng, som rimeligvis aldrig vilde ophøre at klinge i denne Mands Sjæl. Men udadtil var dog nu Prælaten fuldkommen Herre over sig selv.

— Mine Frænder ere tapre Riddere, sagde han

sagte og langsomt, hvorpaa han tilføjede: I kan henvende Eder til Hr. Erik Karlsson og Hr. Erik Nilsson!.... Men der er ingen Tid at spilde!

— Godt, naadige Herre! Saa behøver jeg ikke at vide mere.... Og naar I saa atter sidder som Hersker paa Stockholm Slot, da....?

— Da skal I først ret lære Jøns Bengtsson at kjende!

Derpaa forlod Sigge Erkebispen, som vedblev at opholde sig paa Borgholm Slot.

III.

De to Bjørnelapper.

Sigge drog fra Borgholm lige til Stockholm. Han havde nøje overtænkt sin Plan og knyttet den ene Maske efter den anden i sit Jagtnæt, men for at Jagten skulde kunne lykkes rigtig, trængte han til en Medhjælper, og det Vanskelige laa netop i at finde en, som han kunde være tjent med.

Med Hovedet opfyldt af disse Tanker gik han Dagen efter sin Ankomst til Stockholm ned ad den Gade, som førte forbi Sortebrødreklostret. Da han havde naaet Stortorvet, gik han forbi Raadhuset og Bykirken og fortsatte sin Vej henimod Slottet.

Men her standsede han pludselig.

Et Stykke foran ham stod en mager Mand og spejdede henover den aabne Plads foran Lovetaarnet. Det var Barberen, Mester Lukas. Sigge gjenkjendte ham strax. Han ansaa det imidlertid for klogest først at udspejde ham, inden han indlod sig nærmere med ham og krævede ham til Regnskab for Natten i Vaardsätraskoven. Uden Tvivl var det ikke for sin Fornøjelses Skyld, at den gode Barber befandt sig der, og Sigge vidste af

Erfaring, hvilken Fordel det var, først hemmelig at kunne kigge en Mand i Kortene, inden man vilde benytte sig af ham ved Udførelsen af sine Planer.

Der tildrog sig imidlertid Intet, som i ringeste Maade kunde blotte Barberens Hensigter, og tilsidst gik Sigge derfor hen til ham og slog ham paa Skulderen.

— Tak for sidst, Mester Lukas! udbrød han. Dengang besørgede I Eders Ærinde daarligt.

— Guds Fred! svarede Barberen, der aldeles ikke blev overrasket ved at se Sigge. — Hvad spekulerer I nu paa, og hvorledes har den stakkels Ridder det?

— I gjør mange Spørgsmaal paa engang, Mester Lukas .... Ridderens Skjæbne interesserer Eder vist ikke synderlig .... Havde I gjort Eders Pligt, vilde Hr. Nils og hans Ven nu ikke være skilte fra hinanden.

Barberen undskyldte sig med, at det ikke var lykkedes ham at træffe Hr. Nils om Aftenen, og senere havde alle Efterforskninger efter Hr. Sten været frugtesløse, og paa hans Gaard Resnæs, hvor han sædvanlig boede, herskede der stor Sorg og Fortvivlelse over hans lange Udeblivelse, ligesom ogsaa paa Stockholm Slot hos Kongen. Han fortalte endvidere, at han nu var kommen i Nils Stures Tjeneste, hvilket han betragtede som en stor Lykke.

Medens han talte, kom en Svend ud fra Slottet og gik med faste Skridt over den aabne Plads ad Byen til. Svenden bar Nils Stures Farver og dennes Vaabenmærke broderet paa sin Trøje. Det var en høj, kraftigbygget Svend med et Ansigt saa bundærligt, at det formelig gjorde En godt at se derpaa.

Men paa Barberen gjorde Synet af denne Svend et forunderligt Indtryk. Han smilte vel, men i hans Øje flammede en Ild saa djævelsk, saa fuld af uudslukkeligt Had, at selv en mindre skarpsynet Mand end Sigge ikke vilde have taget fejl af de Følelser, som Svenden vakte hos Barberen.

— Det er en rask Svend, hviskede Sigge og smilede, da han mærkede, hvorledes Barberen skjælvede over hele Legemet, skjøndt han bestræbte sig for at se rolig og

ligegyldig ud. Hvis jeg ikke tager fejl, har jeg mødt ham engang før i Livet; saavidt jeg mindes var det i Nærheden af Enkoping, og der vexledes da drabelige Hug. Havde ikke den Svend været og et Par andre til, saa havde Hr. Nils aldrig fort Kong Karl tilbage til Sverig, det er ganske vist.... I maa vel kunne sige mig hans Navn, eftersom I er i en og samme Herres Tjeneste.

— Han hedder Hollinger Birgersson, svarede Barberen og smilede, skjøndt Tænderne klaprede i Munden paa ham. Han har bragt et Budskab fra Hr. Nils til Kong Karl; han kommer forøvrigt fra Refnæs, hvorhen Hr. Nils havde sendt ham for at forespørge, om man ikke der havde hørt Noget fra Hr. Sten.

Denne sidste Oplysning, som var overensstemmende med Sandheden, bragte Sigge til at se nøjere paa Svenden. Han spurgte imidlertid i en ligegyldig Tone:

— Saadanne Bud gaa vel ofte mellem Vesterås og Refnæs?

— Ja! svarede Mester Lukas i samme Tone.

— Men hvis nu Ridderen var død?

— Død....? gjentog Barberen, idet han fæstede et skarpt, gjennemtrængende Blik paa Sigge.

— Ja, man kan jo ikke vide det, svarede denne, det er nu saa længe siden, han faldt haardt saaret i Kampen ved Fyrisvall....

Barberen syntes ikke at have megen Lyst til at fortsætte Samtalen længere og begyndte at vandre henover Pladsen. Sigge fulgte ham, da han havde besluttet at udforske ham nøjere. Han indbød ham derfor til at drikke et Krus Øl sammen med sig. Vejret var koldt, og det kunde gjøre en Mand godt, mente han, at varme sin Krop og lette sit Sind. Derimod havde Mester Lukas Intet at indvende, og de fulgtes da ad til den nærmeste Ølkjælder.

Øllet var godt og syntes at udøve en velgjørende Indflydelse paa dem Begge, og Spørgsmaal og Svar vexledes med en saadan Snildhed og diplomatisk Finhed, at det kunde have gjort selv en Erkebisp Jons Ære.

De to Mænd syntes ogsaa at blive mere og mere tilfredse med hinanden, jo længere Samtalen varede.

Tilsidst sagde Sigge:

— Som jeg har sagt, Mester Lukas, jeg synes om at være sammen med Jer, og jeg vil være Eder behjælpelig med at naae det Maal, som I tragter efter hos Ridderen.

— I tager Ordet ud af Munden paa mig, min Ven, svarede Barberen; jeg vilde netop sige det Samme til Jer....

— Men jeg har Intet med Hr. Nils at gjøre!

— Jo vist har I saa....

— Ja, ja, det kan vi altid tale om en anden Gang. I skal imidlertid have Tak for Løftet.... Men hvad I end har at gjøre hos Ridderen, saa er det dog klart, at to Falke jage bedre end en.... Ja, jeg mener nu ikke Jer og mig; jeg taler kun om Jer som Falkenes Bytte.

— Og hvem ere da Falkene? spurgte Barberen med et ondskabsfuldt Smil.

— Det veed I bedst selv.... Hr. Nils Sture er naturligvis den ene....

— Og Hr. Sten den anden..... Ja, jeg forstaar Jer!

— Ganske rigtigt, og naar en af dem holdes borte, saa kan I langt sikrere gaa Eders egen Vej....

— Ja, derom er der ingen Tvivl!

— Og hvis vi kunde mage det saaledes, at den ene Falk tilsidst ypper Kiv med den anden, saa er det en Fordel for Eder!

— Haha! lo Mester Lukas, der gik I fejl i Byen, min Ven.... Men lige godt, jeg mærker, at vi To kunne være hinanden til Nytte, skjøndt ikke paa den Maade, I mener, thi her har I snakket for Eders egen Pose, det kan I ikke nægte!.... Falkene maa komme til at hade hinanden; ja vel.... den Plan gaar jeg ind paa, jeg skal sætte en Hætte paa den ene, saa dens Øjne og Ører og alle dens Sandser skulle blive omtaagede.

— Vel talt, Mester! udbrød Sigge og lo af fuld Hals af Barberens Indfald. Men Noget for Noget, naar Venskab skal holdes, tilføjede han derpaa .... Hvad forlanger I saa til Gjengjæld af mig?

— En ligesaa god Tjeneste, som jeg gjør Eder.

— Og hvori bestaar den?

— Det skal I faae at vide, naar Tiden til at udføre den kommer!

Sigge spurgte ikke videre. Han var fuldkommen tilfreds med at erfare, at det ikke var af Egennytte, at Barberen rakte ham Haanden til Hjælp. Og Barberen syntes ligeledes at være veltilfreds med den nye Ven, han havde erhvervet sig.

Da de skiltes, stod det klart for dem, hvad Enhver af dem først burde gjøre, og Sigge havde tillige faaet en Slags Ide om, hvilken Gjentjeneste Barberen vilde forlange af ham. Den maatte angaa Noget, som stod i Forbindelse med Hollinger, saameget var sikkert.

Først i selve Julengen kom Sigge hjem til den lille Ø, hvor Hr. Sten endnu opholdt sig hos hans Moder.

Han fandt Ridderen i en sørgmodig og nedtrykt Stemning. Den lange, frugtesløse Venten efter Bud fra Nils Sture og hans Slægtninge, havde havt en højst skadelig Indflydelse paa ham, saa han langtfra var saa helbredet for sine Saar og sin Sygdom, som det vilde have været Tilfældet, om han var falden i ærligere Hænder end Sigges.

Dennes Hjemkomst jagede dog Blodet raskere gjennem hans Aarer, og han udstrakte sine Hænder imod ham i glad Forventning. Men ligesom første Gang Sigge var hjemme, svandt Ridderens Varme hurtig igjen for den Kulde, som yttrede sig i hans Redningsmands hele Væsen. De Forhaabninger, han havde næret i de forløbne Maaneder, udtalte Ridderen nu højt i Form af Spørgsmaal, og Sigge besvarede dem, men i hvert Svar laa en hel Vinternat af Kulde og Mørke.

Sigge fortalte, at han var bleven greben af en Skare Svende, som tilhørte Hr. Erik Karlsson, og var af dem

bleven ført til Stockholm, hvorfra det først nu var lykkedes ham at undfly. Han havde dog truffet Hr. Nils, inden denne Ulykke ramte ham, og han havde overbragt Hr. Stens Hilsen til ham.

Ridderen sad aldeles stum ved denne Meddelelse. Det lød utroligt, men alligevel maatte det være sandt. Nils Sture havde glemt ham, der dog havde været en saa trofast Ven i Ulykken. Havde Sten været fuldkommen rask, vilde han maaske ikke saa ubetinget have troet paa, hvad Sigge fortalte ham, men nu var han ude af Stand til at prøve og dømme rigtig. Og desuden havde han jo ingen Grund til at antage, at Svenden, der saa uegennyttig havde frelst hans Liv, skulde fare med Usandhed i en Sag, hvoraf han hverken kunde have Gavn eller Skade.

Nej, det maatte være sandt, det maatte forholde sig saaledes, som Svenden sagde. Nils Sture havde i al den Lykkes og Æres blændende Glands, som nu omstraalede ham, aldeles glemt sin tidligere Ven. Dette fyldte Stens Hjerte med Sorg. Han kunde ikke hade, men han grebes af den dybeste Smerte. Og den listige Svend lod ham have rigtig god Tid til at synke den Gift, han havde givet ham.

— Nils, Nils! udbrød Sten, og et dybt Suk arbejdede sig frem over hans feberhede Læber.

— Jeg kunde have sagt Eder det forud, sagde Sigge i en deltagende Tone, men jeg havde ikke Hjerte til at berøve Eder alt Haab. Jeg tænkte ogsaa, at Hr. Nils maaske tilsidst kunde forandre Sind, og dog for Skams Skyld besøge den, hvem han skylder saa meget. Uden Eder kunde han ikke have udrettet det Halve af alt det, som han nu alene nyder hele Æren af .... nej, det havde han ikke kunnet, det siger hver Mand i Sverigs Rige.

Sten svarede Intet. Han vilde vel gjøre Indvendinger og modsige hvert af Sigges Ord; hans Hjerte oprørtes mod de Anklager, der saaledes rejstes mod hans elskede Ven, men hvergang han aabnede sine Læber for at tale, faldt Virkeligheden blytung paa hans Sind og

lammede hans Tunge og lagde hans Hjerte i Lænker. Den bitre Sandhed pressede sig stadig dybere ind i hans Sjæl. Svendens Tale om Glemsel og brudt Venskab, som han i Begyndelsen ikke havde agtet paa, blev efterhaanden til en bred Strøm, der skilte ham og Vennen ad. Og ligesom for at haane hans varmtfølende Hjerte, sang den gamle Kvinde henne ved Arnestedet, hvor hun sad og spandt:

Den som har en fuldtro Ven,
Kun en og ikke fler,
Han elske ham højt og have ham kjær,
Saa øges Glæden des meer.

Et heftigt Udbrud af Smerte bragte den Gamle til at tie og se op. Ridderen sad dødbleg paa Bænken, hans Hoved var sunket ned paa Brystet, og et Par Taarer perlede paa hans Kinder.

Men pludselig sprang han op og raabte:

— Jeg maa bort herfra! Jeg føler mig stærk nok til at trodse Kulden og Rejsens Besværligheder ... Det Fartøj, som har bragt Jer herhen, Svend, maa ogsaa kunne føre mig tilbage .... I Morgen drage vi afsted!

— Saa sætter I Eders Liv til, stolt Ridder! sagde den gamle Kone med et mildt Smil.

Men Sten, som befandt sig i en frygtelig Sjælsspænding, hørte ikke hendes Ord. Sigge syntes heller ikke at lytte til den kloge Advarsel, tvertimod bestyrkede han Ridderen i hans Beslutning.

— Jeg skal gjerne ledsage Eder paa Rejsen, Hr. Ridder, sagde han. Herfra og til Aspø tværs over Sundet er der aabent Vande, og paa Lagnø vil Hr. Erik Axelssons Foged vel nok laane Eder Hest og Slæde til Strengnæs, og derfra er der kun et kort Stykke Vej til Refnæs.

Sigges Ord gjorde en overordentlig oplivende Virkning paa Sten; han saae paa ham med inderlig Venlighed og bad ham sige, hvad han ønskede til Gjengjæld for Alt, hvad han havde gjort for ham.

Sigge svarede, at han kun havde et eneste Ønske:

bestandig at maatte blive hos en saa ædel og tapper Ridder som Hr. Sten og tjene ham.

— Lad det da blive saaledes! sagde Sten og rakte Sigge sin Haand, hvorpaa han for at skjule sin Bevægelse, vendte sig til den gamle Kone ved Arnestedet og tilføjede:

— Ogsaa I skal komme til mig paa Refnæs, Gamle, og blive der indtil Jer Død .... Det vil I vel nok?

Den Gamle takkede Ridderen, men sagde, at hun elskede sin Ø og sin Hytte, hvor hun havde levet i næsten halvtredsindstyve Aar. Dog vilde hun tænke nøjere over Sagen indtil Foraaret.

Om Natten begyndte det at blæse, og da Morgenen kom og Ridderen og hans Svend begav sig ned til Baaden, gik Bølgerne temmelig højt. Stormen kom Nord fra og førte umaadelige Sneskyer med sig. Der var kun daarlig Udsigt til at kunne komme over Sundet, og saavel Sigge som hans Moder raadede Ridderen til at vente Dagen over, indtil Stormen havde lagt sig, men Hr. Sten lod sig ikke overtale. Han vilde afsted, om det saa gjaldt hans Liv, og de steg da i Baaden og stødte fra Land.

Overfarten var yderst besværlig og medtog betydelig længere Tid end sædvanlig. Snefokkene faldt saa tætte, at man ikke kunde se en Haand for sig, og Stormen kastede den lille Baad som en Fjer paa Bølgernes Toppe, saa der behøvedes baade Kæmpekræfter og den største Koldblodighed for at naae over til den anden Strandbred. Og den raske Svend steg bestandig højere i Ridderens Tanker. Her vovede han jo i Virkeligheden Livet for at gjøre sin Herre til Behag.

Endelig stod de paa fast Grund. Men nu udfordredes der ligesaa store Anstrengelser for at naae hen til Lagnø Gaard, der laa et Stykke borte fra Strandbredden. Hr. Sten havde overvurderet sine Kræfter, og havde ikke den kraftige Svend saa godt som baaret ham gjennem Snedriverne, havde han maattet blive, hvor han var. Da de endelig naaede Lagnø, en ubefæstet Gaard, som tilhørte Hr. Erik Axelsson, indsaae de, at det vilde være

højst uklogt at tænke paa at drage videre den Dag, og hvor ivrig end Sten var efter snart at komme til Refsnæs og derfra til Kongen og til hende, som aldrig var ude af hans Tanker, maatte han dog finde sig i sin Skjæbne og modtage den Gjæstfrihed, som blev ham tilbudt af Hr. Eriks Foged.

Saasnart han var bleven alene paa sit Værelse, lagde han sig paa den opredte Seng, og han faldt snart i en dyb Søvn.

Da han vaagnede, var det Midnat. Stormen havde lagt sig, og Stjernerne funklede klart paa den mørkeblaa Himmel, medens Alt paa Gaarden var indhyllet i Sne. Styrket af Søvnen stod Ridderen op og gik hen til Vinduet, hvor han havde en vid Udsigt over hele Egnen, der laa saa taus og kold i Stjernenatten og mindede ham om det Trøstesløse i hans egen Stilling i Livet.

Hans Værelse laa i Hovedbygningens Gavl, men Vinduet vendte ud til Gaarden. Til venstre i denne laa en lille Bygning, stærkt belyst af det klare Maaneskin, Ligesom sammentrængt mellem Hovedbygningen og de snebedækte Træer spredte det med fordoblet Styrke sit Skjær over den lille Bygning.

Pludselig henvendtes hele hans Opmærksomhed paa denne. Indenfor dens Vinduer viste der sig en Kvindeskikkelse af vidunderlig Skjønhed. Hun var hvidklædt, hendes Blik var ufravendt fæstet paa Stjernerne, medens hendes Hænder vare foldede som til Bøn.

Ridderen bøjede sig frem og lænede Panden mod Vindueskarmen. Han rørte sig ikke, han aandede næppe, han blot saae og saae, som om han havde set Himlen aabne sig og en af Guds Engle komme ned til ham med Fred og Lyksalighed.

Var det, han saae, Virkelighed, eller var det blot et Drømmebillede, et Foster af hans ophidsede Tanker?

— Ingeborg! raabte han tilsidst og pressede Haanden mod sit Hjerte.

Men i det Samme var Synet forsvunden, og hvor

meget han end anstrengte sig, kunde han ikke se andet end den hvide Sne og Maanens Straaler, som kastedes tilbage fra Vinduet.

I den første Heftighed, medens Trækkene af den lyse Skikkelse endnu stod for ham, vilde han storme ud for at skaffe sig Oplysning om, hvem denne Kvinde var, og hvorfor hun levede her paa Lagnø Gaard, men næppe havde han gjort et Par Skridt, førend den Tanke faldt ham ind, at han ikke opnaaede Noget ved at vække Gaardens Folk midt om Natten. Var det Ingeborg, han havde set, hvilket dog ved nærmere Eftertanke forekom ham aldeles utroligt, stred det jo mod alle Ridderlighedens Love at sætte Himmel og Jord i Bevægelse for at faae at vide, om det ogsaa virkelig var hende eller ikke. Var det derimod ikke Ingeborg, hvorfor skulde han da ikke vente til det blev Dag, og til han, uden at vække unødvendig Opsigt, kunde fremkomme med sine Spørgsmaal og anstille sine Efterforskninger.

Han satte sig da ned paa Bænken ved Vinduet og faldt snart igjen i Søvn og drømte om Ingeborg, som laa begravet i Sne indtil Hovedet, saa at han kun kunde se Munden, fast sammenpresset ligesom af Smerte, og Øjnene, der vare fulde af Taarer.

Et Par Timer efter vaagnede han, ved at Nogen kom ind og gjorde Ild paa i Kaminen. Han foer sig med Haanden over Øjnene og saae ud af Vinduet. Men nu var Alt mørkt derude, medens Flammen fra Kaminen spredte Lys og Varme inde i Værelset, og Drømmen og det Syn, han havde havt, da Maanelyset om Natten faldt paa den lille Bygning i Gaarden, fløde saa forunderlig sammen, at han var nærved at antage det Hele for en Drøm. Men da han huskede, at han var staaet op af Sengen og siden var bleven siddende ved Vinduet, klarede det ligesom op i hans Tanker, og han saae atter i Tankerne Billedet af sin Elskede, saaledes som han havde set hende i Maanelyset. Og nu syntes han atter, at det kunde ikke være nogen Anden end Ingeborg.

Han havde ikke Ro paa sig, førend han havde

skaffet sig Vished i Sagen, og han var saa ivrig, at han, i Stedet for at kalde Gaardsfogeden op til sig, fulgte med Svenden, som havde gjort Ild paa, og befalede ham at vise ham Vej til Fogeden. Svenden gjorde store Øjne, men adlod dog Ridderens Befaling. Fogeden var lige netop staaet op og blev ikke mindre forundret end Svenden over den fornemme Herres tidlige Morgenbesøg, samt spurgte i en ydmyg Tone, hvad der forskaffede ham en saa stor Ære.

— Jomfruen! svarede Hr. Sten heftig, Jomfruen, som er her paa Gaarden, Jomfru Ingeborg!

— Jomfru Ingeborg....? gjentog Fogeden forundret og stirrede paa Ridderen med en Mine, der tydelig tilkjendegav, at han aldeles ikke forstod, hvad han mente. Da Ridderen derpaa fortalte ham om det Syn, han havde havt om Natten, erklærede Fogeden, at der ikke fandtes nogen Jomfru Ingeborg der paa Gaarden.

— Dernede i den lille Bygning, sagde han, boer gamle Maren, hun er godt og vel sine halvfemsindstyve Aar gammel og kom med Hr. Erik til Sverig. Hans første Hustru, Fru Karin Madsdatter, holdt saa meget af hende, at hun gav hende denne lille Bygning til Opholdssted indtil hendes Dødsdag.... Nej, Jomfru Ingeborg befinder sig saamænd ikke her paa Gaarden. Hvorfor skulde vel ogsaa Hr. Erik lade sin smukke Broderdatter bo her paa Øen, skjult for hele Verden?.... Nej, hun er hos ham paa Viborg Slot, som Hr. Erik fik i Forlehning af Kongen, da han kom tilbage fra Finland!

Alt dette lod ganske naturligt, og Hr. Sten indsaa ogsaa, da han derpaa i Ro overtænkte Sagen, at han maatte have taget fejl. Der kunde ingen Tvivl være om, at det havde været en Øjenforblændelse, et besynderligt Spil af Maanens Straaler, som, i Forbindelse med hvad der fyldte hans Sjæl, havde aftegnet den Elskedes Billede paa Vinduesruderne.

Fogeden spurgte derpaa Ridderen, naar han vilde tage afsted, thi nu, mente han, var Vejen fremkommelig i Slæde, og da denne Sag var bleven bragt i Orden overensstemmende med Stens Ønsker, gik han atter op

paa sit Værelse, hvor Sigge stod og ventede ham. Han talte ikke til denne om sit natlige Syn, men længere hen paa Formiddagen, da Slæden holdt forspændt nede i Gaarden, gik han hen til den lille Bygning og traadte ind til den gamle Maren.

Det var en venlig, gammel Kone, endnu rørig og rask og med et mærkværdigt godt og fromt Ansigt. Sten gjorde hende det samme Spørgsmaal, som han havde gjort Fogeden, men fik det samme Svar, kun med den Forskjel, at den gamle Marens Svar var endnu mere overbevisende og afgjørende.

Men ikke desto mindre sad Tvivlen fast i hans Hjerte, da han steg op i Slæden og kjørte bort fra Laguo Gaard. Og paa hele Rejsen og mange Gange senere, naar han mindst ventede det, steg den jomfruelige Skikkelse fra Maaneskinsnatten frem i hans Sjæl og syntes at vinke ham til sig.

Paa Refnæs var Alt i Stand til Husbondens Modtagelse. Sigge havde faaet det Hverv af sin Herre, fra Strengnæs at begive sig forud til Refnæs for at se til, at Alt var, som det skulde være ved Hr. Stens Ankomst, og det var det. Alle længtes efter at byde deres kjære Herre Velkommen. Det forekom dog Hr. Sten, at en og anden af de gamle Tjenere saae ud, som de havde Noget paa Hjertet, de ikke vilde komme frem med, og om Aftenen talte han derom med Sigge.

— Jeg skal sige Eder, hvad det er, svarede denne: Da jeg kom hertil fra Strengnæs, var her en Svend fra Hr. Nils ....

— Fra Hr. Nils! udbrød Sten i glad Forventning og saae med et spørgende Blik paa Sigge.

— Ak, Hr. Sten, hvor det gjør mig ondt at maatte skuffe Eders Forventninger, men det er bedst at jeg siger Eder hele Sandheden paa engang .... Hr. Nils tragter hemmelig efter Herredømmet i Sverig, og Kongen skal hjælpe ham dertil .... Ja, I vil ikke tro det, men jeg veed det; Kongen skal i sit Testament overgive Slottene til Hr. Nils, og han er da den mægtigste Mand i Landet .... Svenden, som var her fra Hr. Nils, havde

hørt det af Hr. Erik Axelssons egen Mund, inden han drog over til Finland.

— Og hvad vilde saa Svenden? spurgte Sten med en Stemme, som skjælvede af undertrykt Harme.

— Han var her for at spørge efter Eder.... Thi det er klart, at jo længere I bliver borte, desto større Spillerum har Eders Fjende!

— Min Fjende! sukkede Sten.

Sigge var for klog til at sige mere. Han saae tydelig, hvorledes hans Plan modnedes under hans Hænder. Der maatte nu ske et Underværk, om Hr. Nils og Hr. Sten skulde mødes i Venskab og Kjærlighed som i tidligere Dage.

Men samme Nat listede Sigge sig bort fra Gaarden og traf sammen med to Mænd. Han havde Meget at sige dem, og da de skiltes, drog den Ene Nord, den Anden Syd paa. Den Første begav sig til Ekolsund til Hr. David Bengtsson, som nu var kommen ud af sit Fængsel og, som man sagde, havde forsonet sig med Kongen og med Hr. Nils. Den Sidste begav sig til Hr. Erik Karlsson.

Saasnart Hr. Sten havde udhvilet sig efter den for hans svage Kræfter besværlige Rejse, besluttede han at tage til Stockholm til Kongen. Det varede dog otte Dage ind i det nye Aar, inden han følte sig stærk nok til at foretage denne Rejse. Han havde imidlertid sendt et Bud til Kongen, saa at denne vidste, at han vilde komme, og havde ladet ham sige, at han ventede ham med Utaalmodighed. Sten oppebiede nu kun Sigges Tilbagekomst fra Stockholm for at begive sig derhen.

Endelig kom Sigge, og han omtalte med en Harme, som han ikke kunde eller ikke bestræbte sig for at skjule, hvorledes Hr. Nils bestandig var hos Kongen, og at de vare ligesom eet Legeme og een Sjæl. Kongen foretog sig Intet uden først at raadspørge Hr. Nils. Ridderen var sin kongelige Herres højre Haand. Og hvert af Sigges

Ord faldt med Centnervægt paa Hr. Stens Hjerte. Han besluttede nu at begive sig til Kongen, og Sigge skulde følge med, thi en dygtigere Svend med et bedre Hoved og Hjerte kunde han ikke finde, mente han, om han saa søgte hele Verden rundt.

Sten Sture drog altsaa til Stockholm, dog ikke som den, der længtes efter at gjenfinde sin Ven og i Fællesskab med ham arbejde videre paa det begyndte Værk, men med Bitterhed i Hjertet og harmfuld over den Forandring, som var indtraadt i Forholdet mellem ham og Hr. Nils. Dog vilde og kunde han ikke aabent vise sin Misfornøjelse.

Han skattede tilfulde det store Værk, Nils Sture havde gjennemført, og han fandt det ved nærmere Eftertanke aldeles ikke urimeligt, at han som Frugten af dette Arbejde i sin Tid vilde gjøre Fordring paa at træde i Spidsen for Rigets Styrelse, vel ikke som Konge, men som Rigsforstander eller i den Stilling, Jons Bengtsson havde indtaget: en kongelig Magt uden Kongekrone.

Og fra denne Forudsætning kom han let til den Slutning, at Nils Sture nok kunde falde paa at holde ham borte, ham, der i Virkeligheden havde vundet Almuens Kjærlighed og Hengivenhed i saa høj Grad, at det kunde være Spørgsmaal om, hvorvidt Nils havde kunnet fuldføre sit Hverv uden ham. Paa dette Punkt var det ogsaa, at han vilde optræde mod sin af Lykken og Magten forandrede Ven. Han kunde ikke hade ham, han kunde heller ikke blive sit foregaaende Liv utro, men han vilde vise, at han var en Mand, der ikke saadan uden videre kunde skydes til Side.

Der var Gjæstebud hos Kongen den Aften, Sten Sture kom til Stockholm. Nils Sture var der med Fru Brita, ligeledes Kongens Svoger, Hr. Gustav Karlsson, med sin Hustru, Fru Brita Stensdatter, og Jomfru Brita Thuresdatter. Man vidste som sagt allerede, at den længe savnede Ridder vilde komme, og man befandt sig i en vis Spænding og ventede hvert Øjeblik at se ham træde ind.

Naturligvis var Brita Thuresdatter en af dem, der længtes mest efter at gjense Ridderen, og Intet kunde gjøre hende saa glad, som naar Talen blev ledet hen paa ham. Men der var dog altid noget Stolt og Mørkt udbredt over hendes Træk og hele hendes Væsen, som gjorde, at hun langtfra var mellem sin Tids mest beundrede og feterede Skjønheder.

Hun stod nu alene i et Hjørne af Salen og betragtede en Figur i de vævede Væggetapeter, som hun vistnok mange Gange tidligere havde betragtet, da unge Johan Magnusson pludselig traadte hen til hende. Han var en af Nils Stures Svende, den Samme, som blev ramt af en Pil, da han i Slaget ved Upsala skulde ride hen til den venstre Fløj med en Ordre til Hr. Sten. Han var imidlertid bleven bragt til Vesterås Slot, hvor han paa det Omhyggeligste var bleven plejet af Fru Brita, og han var nu fuldkommen helbredet for sine Saar.

— Nu faaer Kong Karl en ny Gjæst! sagde han og smilede, da han mærkede, hvilket stærkt Indtryk denne Meddelelse gjorde paa Jomfru Brita.

— Og er det da saa mærkelig en Nyhed? spurgte hun i en spodsk Tone.

— For Eder vel ikke, stolt Jomfru, men for mig, skyndte Johan sig at svare. Jeg har ikke set Ridderen, siden jeg saae ham falde af Hesten i Slaget ved Upsala .... og da I nylig saa gjerne hørte mig fortælle om Kampen der, troede jeg, at det maaske ogsaa vilde glæde Eder at se den tapre Ridder .... ak, han er bleven saa bleg og ser saa mørk ud; jeg havde nær ikke gjenkjendt ham!

Jomfru Brita blev afvexlende bleg og rød, men uden at svare Noget paa Johans Tale vendte hun sig om og gik med stolt, knejsende Hoved gjennem Salen. Enhver, som lagde Mærke til hende, kunde i hendes selvtilfredse, trodsige Ansigt læse Bekræftelse paa de Rygter, der gik om den Erobring, hun havde gjort ved Brylluppet i Nykøping, og at hun nu selv var fuldt overbevist om sin Sejer. Hun svarede ikke paa de Spørgsmaal, som hendes Jævnaldrende rettede til hende, men gik

med knejsende Hoved hen til en Plads, hvor hun strax maatte blive set af den eller dem, som traadte ind i Salen.

Kort derefter aabnedes Salsdørene, og Sten Stures høje Skikkelse viste sig paa Dørtærskelen, mørk og taus, som et anklagende Minde, som en sort Sky paa en solklar Dag. Og inde i Kongens Værelse var der lutter Solskin, maaske netop som Følge af Ridderens forventede Ankomst.

Kongen sad lænet tilbage i sin Stol. Foran ham stod Hr. Nils, og paa deres tilfredse Smil kunde man se, at de talte om Noget, der for dem begge maatte være behageligt. Der laa i hele Situationen en saa fuldstændig Bekræftelse paa Sigges Fremstilling af Forholdene, at der lagde sig en isnende Kulde over Stens Hjerte, og enhver Lyst forsvandt til at ile hen til Vennen og kaste sig til hans Bryst.

Nils derimod kunde ikke betvinge sin Sindsbevægelse. Han ilede hen mod Hr. Sten med aabne Arme, som om han aldeles glemte Kongens Nærværelse. Men Sten gik forbi ham hen til Kongen og greb dennes udstrakte Haand. Dette var ganske i sin Orden, men da han saa havde hilst paa Kongen, og Nils endnu engang traadte frem, som om han havde til Hensigt at trykke den kjære Ven til sit Bryst, rakte Sten kun Haanden frem. Der laa noget baade Frastødende og Heftigt i denne Bevægelse; Nils følte, hvorledes Stens Haand rystede ligesom af Feberkulde, da han trykkede den i sin, og han kastede et forundret og spørgende Blik paa sin tidligere Ven.

Det var nu imidlertid engang saaledes, at Sigge havde forstaaet at faae Sten til at se og høre Alt, hvad der udgik fra Nils, med en falsk Udtydning. Han stod ligesom paa Skillevejen mellem Nat og Dag, og hans Forstand opmuntrede ham til at tro paa den Første, medens Hjertet med Magt drog ham henimod den Sidste. Uden Tvivl vilde det bedste have været, om han havde adlydt sin Forstands Stemme, thi Følgen deraf vilde ufejlbarlig have ført til en Forklaring mellem ham og Nils, hvilken naturligvis vilde have havt en Forsoning

til Følge. Men nu lod han, som han troede, Klogskaben raade, og det lykkedes ham virkelig lidt efter lidt at lægge saa meget af den gamle Fortrolighed i sit Væsen overfor Nils, at Spørgsmaalene paa dennes Læber forstummede og han betragtede det Besynderlige i Vennens Opførsel som en Følge af den langvarige Sygdom og den Adskillelse fra Verden, hvori han havde levet. Og om der end var Meget, som ikke kunde finde sin Forklaring derved, fandtes der paa den anden Side en Omstændighed, som for Nils var fuldkommen tilstrækkelig til ogsaa at forklare dette, nemlig Ridderens Kjærlighed. Og hvem var vel bedre end Nils i Stand til at bedømme, hvortil ulykkelig Kjærlighed kan føre endog det bedste og ædleste Hjerte.

Han smilede derfor sørgmodig, da han saae Kongen og Sten forlade Salen og begive sig til Fruerstuen, thi han tænkte paa, at der her ventede ham en Sorg, som der fordredes stor mandig Kraft til at bære. Fordybet i disse Tanker fulgte han efter dem.

I Fruerstuen ilede Fru Brita Stensdatter sin Søn i Møde, og hun kunde næppe tale for Graad, da hun saae hans blege Ansigt og mørke Mine. Da den første Overraskelse havde lagt sig, og Sindene igjen havde gjenvundet deres Ligevægt, nærmede Hr. Sten sig Jomfru Brita Thuresdatter. Jomfruen rødmede og blegnede skiftevis, og hendes trodsige Øjne foer rundt i Salen, som om de vilde sige: Ser I ogsaa min Sejr? I sit Hovmod indsaa hun ikke, at den Kjærlighed, som drev Ridderen til hende, tilhørte en Anden. Ikke engang da Sten ved sine Spørgsmaal forraadte sin egentlige Hensigt, nemlig at faae nogen Oplysning om Ingeborg, som han vidste befandt sig paa Stockholm Slot, dengang Jomfru Brita sammen med hans Moder begav sig derfra og kom til Upsala Dagen førend Kampen der fandt Sted — ikke engang da opfattede Jomfru Brita Sagen anderledes, end som et Middel for hendes altfor undselige Ridder til med større Frihed og Utvungenhed at opnaa en Samtale med hende.

Men netop derfor gjorde hun med en Tankeløshed,

der grændsede til Hjerteløshed, Ridderen bekjendt med Alt, hvad hun vidste om den stakkels Ingeborg.

— Jomfru Ingeborg var med os i Upsala! sagde hun.

— Jeg havde altsaa seet rigtig! udbrød han overrasket. Da jeg red bort fra den Gaard, hvor min Moder havde indlogeret sig, troede jeg at se hendes Ansigt i Vinduet, og jeg tænkte et Øjeblik paa, om jeg ikke skulde ile op igjen ..... det var altsaa hende, men hvorfor sagde I mig det ikke, hverken I, Jomfru Brita, eller min Moder?

Jomfru Britas Øjne lynede. Den Tone, i hvilken Ridderen talte, forraadte mere for hende, end hun vilde tilstaa for sig selv, og hun blev endnu ivrigere efter at fortælle ham de Rygter, der gik om Ingeborg.

— Og hvorfor hilste hun da ikke paa mig? spurgte Sten med stigende Iver.

— Hvis det, man siger om hende, er sandt, svarede Jomfru Brita med et spodsk Smil, havde hun vel sine Grunde dertil.

— Hvad siger man da ....?

— At Jomfru Ingeborg er forelsket, og at hun er nødt til at lægge Skjul paa sin Kjærlighed!

Sten greb Jomfru Britas Haand og trykkede den haardt, idet han med halvkvalt Stemme spurgte:

— Hvad er det, I siger, stolt Jomfru?

— Tag Eder ikke Sagen saa nær, Hr. Ridder .... Efter hvad jeg veed, har hun ikke fortjent nogen bedre Skjæbne. Hun forsvandt samme Dag, forklædt som Svend ....

— Hun forsvandt ....?

— Ja! .... Man fortæller vel, at hun er bleven greben igjen, men hvad skal man tro af Alt, hvad der fortælles af bagtaleriske Tunger.

— Fortæl mig Alt, hvad I veed, bad Ridderen i en lidenskabelig Tone, og Brita opfyldte hans Bøn.

— Man fortæller, sagde hun, at Eders gode Ven, Hr. Nils, har fundet hende, og at han har overleveret hende til hendes Onkel, som enten har ført hende med sig

til Finland eller ogsaa sendt hende til hendes Fader i Danmark! Forøvrigt Hr. Ridder, tilføjede hun, er I mig megen Tak skyldig for, hvad jeg har sagt Eder, thi I maa vide, at nu vil Ingen gjerne tale eller høre tale om Jomfru Ingeborg.

Hr. Sten stod maalløs af Smerte og Fortvivlelse, men pludselig mandede han sig op og sagde med et stolt Blik og i en fast Tone:

— Ja, jeg takker Eder, Jomfru Brita, fordi I har sagt mig Sandheden rent ud! .... Jeg veed nu, hvad jeg har at gjøre, og saa sandt jeg vil bære mit Skjoldemærke med Ære, skal den Plet, som hviler paa Jomfru Ingeborgs Navn, slettes ud, om det saa skal koste mig mit Liv, thi her raader lutter Løgn og Bedrageri!

Han vendte sig om og forlod den forbausede Jomfru Brita, som blev staaende og saae efter ham, der ilede gjennem Salen, som om han i sin oprørte Sindsstemning strax vilde drage bort igjen.

Ved Døren standsede han, thi hans Blik faldt paa Kongen, der vinkede ad ham. Ved Siden af ham stod Krister Bengtsson, Nils Sture og Gustav Karlsson.

— Jeg har modtaget vigtige Efterretninger! sagde Kongen til Sten. Hr. Krister har i Dag faaet Bud og Brev fra Borgholm, at hans Broder, Erkebisp Jons, er død! Jeg havde dog haabet først at kunne trykke hans Haand til Forsoning.

Sten blev staaende taus ligesom de øvrige Herrer omkring Kongen, der var dybt bevæget.

— Min Tid og de Mænd, som have tilhørt den, gaa bort den ene efter den anden, baade Venner og Fjender, sagde han, og jeg gamle Mand staar alene tilbage og formaar ikke at udrette Noget uden gjennem Eder .....

Derpaa strakte han sine Hænder ud og greb Nils Stures og Stens og tilføjede:

— Holder fast sammen, saa skulle I føre Værket til en god Ende, og Sverigs Folk skal velsigne Eders Minde og elske Eder lige saa højt som jeg, Eders gamle Konge, gjør det!

Dette Ønske kom fra Dybet af Kongens Hjerte, thi den gamle Mand vidste kun altfor godt, hvorledes Ondskaben sniger sig frem i Mørket og skiller Ven fra Ven, og Sverigs Vel eller Ve var nu dog afhængig af Styrken af det Baand, der bandt de to Sturer til hinanden.

Samme Aften, som dette skete paa Stockholm Slot, sad Erik Olofsson foran sit med Papirer og Bøger overfyldte Skrivebord i Upsala. En lystig Ild flammede i Kaminen, og paa Bordet stod en tændt Lampe, hvis Skjærm hindrede Lyset i at falde den lærde Historiker i Øjnene.

Han skrev en Stund meget ivrig, derpaa lagde han Pennen fra sig og gjennemlæste, hvad han havde skrevet. Et Udtryk af Tilfredshed bredte sig derved over hans Ansigt, og han lænede sig tilbage i Stolen.

Der var Nogen, der udenfor famlede efter Dørlaasen, men Hr. Erik lagde ikke Mærke dertil. Hans Tanker vare hos de store Hedengangne, et Smil af inderlig Tilfredshed drog hen over hans Ansigt, og hans Øjne straalede af Henrykkelse.

Skrivebordet stod tæt op til Væggen, saaledes at Hr. Erik sad ved Siden af Vinduet og kunde, naar han vilde, se ud eller rettere op derigjennem, thi hans Værelse laa højt fra Jorden i en af de Bygninger, der omgav Domkirken. Et Kors paa et af Taarnene var den Gjenstand, som altid mødte hans Øje, naar han løftede det fra Arbejdet, og ogsaa denne Aften, da han lænede sig tilbage i Stolen, og de Billeder, som fyldte hans Sjæl, vare traadte saameget i Baggrunden, at han blev modtagelig for ydre Indtryk, faldt hans Blik paa Taarnet med Korset, som aftegnede sig mod den mørkeblaa Vinterhimmel. Et klart Maaneskin belyste denne Side af Domkirken, og bagved Korset straalede Karlsvognens Stjernebillede med forunderlig Glands.

Døren aabnedes ganske sagte, og en høj Skikkelse traadte ind i Værelset, men Hr. Erik havde i dette

Øjeblik ikke Sands for, hvad der tildrog sig i den ydre Verden omkring ham. Hans Tanker foer vidt omkring i det Fjærne, og der foregik ogsaa Noget paa Himlen, som optog ham i høj Grad.

Der viste sig nemlig et Sjerneskud bag ved Taarspiret. Kanniken greb med begge Hænder omkring Karmen paa Læneſtolen og rejste sig halvt op, ganske hensunken i Betragtning af den Plet paa Himlen bagved Taarnet, hvor Stjernen var faldet.

— Et Stjerneskud der....! mumlede han endelig. Hvis der ligger nogen Sandhed i Sagnet, skal det betyde et Bispeskifte her i Stiftet.... Hm! Gid Gud i sin Naade vil være Erkebisp Jøns en mild Dommer for den Uret, han har begaaet ved at glemme sin Erkebispestav for den Krone, Kong Karl tog fra hans Slægt....

Han blev afbrudt i sin Tankegang ved at en dyb, alvorlig Stemme henne ved Døren sagde:

— I har Ret, ærværdige Fader, nu staar Erkebisp Jøns for Guds Domstol!

Hr. Erik foer op, men Overraskelsen gjorde intet ubehageligt Indtryk paa ham. Man saae tydelig, at den, som bragte ham Budskabet, var ham kjær.

Med et mildt, alvorligt Udtryk rakte han Haanden ud mod ham og bad ham udforlig fortælle, hvad han vidste om Dødsfaldet. Dette var ikke meget, men saa meget var vist, at Erkebisp Jøns var død, og at der nu skulde finde et nyt Erkebispevalg Sted.

Manden var ingen Anden end Brodde, som hele Tiden havde opholdt sig i Upsala og Egnen der omkring for at spejde efter Snigmorderen og tvinge ham til at aabenbare saavel det Sted, hvor han holdt Hr. Sten skjult, som det, hvor Jomfru Ingeborg befandt sig, hvis hun endnu var i Live. Thi han kunde vel forstaa, at det havde været Snigmorderens Hensigt for at befri sig for ethvert anklagende Vidne, at rydde hende af Vejen ligesaavel som Hr. Erik Olofsson. Han havde i al den Tid omhyggelig holdt sit Opholdssted skjult, da han kjendte sin Fjende til Bunds og vidste, hvor aarvaagen og samvittig-

hedsløs han var. Ogsaa den Omstændighed, at Erik Olofsson, der engang havde frelst hans Liv, hvert Øjeblik kunde være udsat for et nyt Mordforsøg af Sigge, tvang ham med uimodstaaelig Magt til at blive, hvor han var, indtil idetmindste den værste Fare var overstaaet, hvor meget han end længtes efter at vende tilbage til sin Herre.

Nu havde han imidlertid faaet at høre, at Hr. Sten befandt sig rask og i god Behold paa sin Gaard Refnæs, og da tillige al Fare syntes at være fjernet fra Hr. Erik, havde han besluttet at forlade Upsala og begive sig til sig Herre, en Beslutning, han yderligere bestyrkedes i ved Hollingers Ankomst til Byen.

Nils havde vel flere Gange sendt Bud til Upsala for at faae Kundskab om, hvorledes det gik Brodde, denne for ham saa dyrebare, man kunde gjerne sige Ven, thi som saadan betragtedes han baade af Nils og Fru Brita, skjøndt deres forskjellige Stilling i Samfundet udadtil satte visse Grændser mellem dem og Svenden. Men Brodde havde med Villie holdt sig skjult, da han ansaae disse Bud for skadelige for Udførelsen af hans Hverv, skjøndt han dog i sit Hjerte glædede sig over at faae saadanne Beviser paa, hvor kjær han var den tapre Ridder.

Nu var, som sagt, Hollinger kommen til Upsala, og Brodde kom frem af sit Skjul og fik en hel Del vigtige Efterretninger angaaende saavel Hr. Nils som Hr. Sten samt Kongen og Erkebispen. Hollinger havde faaet Efterretning om Erkebispens Død af en af Hr. Krister Bengtssons Svende; han havde nemlig paa Vejen fra Stockholm til Upsala mødt Ridderen, og saaledes gik det til, at Hr. Erik Olofsson fik Efterretningen samme Aften som Kongen.

Da Brodde havde meddelt Hr. Erik alle de Nyheder, Hollinger havde fortalt ham, traadte han nærmere hen til Bordet og sagde i en bevæget Tone:

— Nu længes jeg efter at drage tilbage til min Herre igjen, og jeg vil derfor tage Afsked med Eder, fromme Herre, og bede Eder ikke glemme mig i Eders

Bønner .... jeg er jo dog en Krigens Mand og kan ikke træde frem for Herrens Aasyn med oprejst Pande ....

Hr. Erik saae paa Svenden med et mildt og venligt Blik, og sagde i en bevæget Tone:

— Herren vil lade sit Aasyn hvile over Jer i Mildhed og Naade .... I er en Sværdets Mand, men Sværdet maa ogsaa have sine Mænd ligesaa vel som Kirken ..... Gud give, at de altid tænkte, som I tænker .... Jorden vilde da have mange Suk og Taarer færre at bære paa, end den nu har. Derfor, kjære Ven, siger jeg Jer her for Guds Aasyn og de ukjendte Verdener, som fra hans Himmel straale ned over os, at jeg i langt højere Grad kan udtale Herrens Velsignelse over Eder, end jeg nogensinde kunde gjøre det over den Mand, som ombyttede sin Bispestav med Sværdet.

Han vendte sig bort, ligesom overvældet af de Tanker, der nu trængte sig ind paa ham, men snart hvilede atter hans Blik paa den Mand, som i Farens yderste Øjeblik sendtes af Gud til hans Frelse. Han gik hen til Brodde, greb begge hans Hænder og sagde:

— At jeg nu er i Live og kan fuldbyrde mit paabegyndte Arbejde om vort Fædrelands Skjæbne, dertil var I et Redskab i Guds Haand .... Hvi skulde jeg da ikke bede for Jer? I sagde engang til mig, da jeg laa paa mit Smertensleje og gjennemgik haarde Lidelser efter Overfaldet i Skoven, at jeg havde frelst Jert Liv, og at det glædede Jer, at I havde kunnet gjøre mig en lignende Tjeneste. Maaske har I gjort mere .... maaske vil den Tid komme, da mit Arbejde skattes saa højt, at dets Afbrydelse vilde have været et større Tab end nogle Aars Forkortelse af mit Liv .... Mit Liv har jeg altsaa næst Gud Jer at takke for .... hav Tak, hjertelig Tak, kjære, gode Ven!

— Og vil I saa hilse Nils Sture fra mig og give ham dette Skrift, tilføjede han kort efter .... Han tog det nylig fuldskrevne Papir fra Bordet, rullede det sammen og leverede Brodde det. Det er Engelbrekts Krønike, saaledes som den kommer til at staa i det Værk, hvormed jeg nu i en Række Aar har været sysselsat.

Det er nu længe siden, jeg gav Hr. Nils Løfte om at sende ham mine historiske Meddelelser om Engelbrekt .... Det var i Vadstena strax efter Marskens, den tapre Hr. Thords Død, da Sorg og Bekymring lagde sin tunge Haand paa Eders Herres Hjerte.... og ser I, nu vil jeg opfylde mit Løfte....

— Det vil glæde Hr. Nils meget, derom kan I være overbevist, sagde Brodde, da Kanniken tav. Og baade han og Fru Brita vil mangen Gang sende Eder en kjærlig Tanke, naar de sidde paa deres nyopbyggede Penningeby og læse om Engelbrekt.... Ogsaa jeg takker Eder, thi jeg længes meget efter at høre hans Saga læses....

— Ja, ja.... hør og beundrer Herrens Naade og Barmhjertighed, som sendte vort Fødeland en saadan Mand i Nødens Stund!.... Men Eders Herre, Brodde, har ogsaa udført et Engelbrektsværk; han er, som Engelbrekt engang var, Sverigs Støtte mod listige Fjender, og Kong Karls Krone skinner i Aftensolens Glands paa Spidsen af hans Sværd.... Vi ville nu faae at se, om Hr. Nils besidder Engelbrekts Kraft til at beherske sig selv.... thi da vil jeg højt prise hans Navn.

— Ja, den Kraft besidder han! sagde Brodde, og hans Øje funklede af Glæde og Stolthed over, at en saadan Mand var hans Herre.

Men Hr. Erik smilede og vedblev:

— Vi ville faae at se, vi ville faae at se. Der gives nu, ligesom dengang, mægtige Herrer i Sverigs Land, som tragter efter Sverigs Kongekrone. Det kan vel endogsaa hænde, at den Tid ikke er fjern, da en Anden bliver valgt til at være Rigsforstander, og først da vil vi kunne se, om Hr. Nils er i Besiddelse af Engelbrekts Sjælsstorhed og Kraft.

— Han besidder denne Kraft! sagde Brodde i en bestemt Tone. For Sverigs Skyld vil han ofre sig selv ligesom hidtil. Det skal I faae at se, hvis Forholdene endnu engang stiller sig saaledes.

Et Blik saa lyst og varmt og saa fuldt af Overbevisning, at der ingen Ord behøvedes mere, mødte

Brodde, da han udtalte disse Ord, og med Mindet om dette Blik præget dybt i Sjælen, skiltes han fra den lærde og fromme Herre.

Denne sad endnu længe og saae paa Stjernerne over Domkirketaarnet, og mangen varm Bøn for Sverigs Vel fødtes i hans Hjerte og steg op til Guds og Guds Moders Himmel, medens samtidig onde Magter nagede paa det Venskabsbaand, som bandt de to Sturer til hinanden.

IV.

Kongen fører Jomfru Solfager hjem.

Kampen brød atter løs i Sverigs Land. Det var, som om der hvilede en Forbandelse over Kong Karl. Næppe havde han for tredie Gang sat Kronen paa sit Hoved, før Stormen atter kom og truede med at omstyrte hans Kongethrone. Bekymret bøjede han Hovedet og tænkte paa, hvor tornefuld hans Vej havde været. Og han bad af hele sit Hjertes Dyb. Det Samme havde han ogsaa ofte gjort i tidligere Dage, men nu bad han for Sverigs Land, fordum gjaldt hans Bønner altid hans egen personlige Magt og Ære. Det var, hvad han havde vundet ved alle de mange Aars Kampe og Anstrengelser.

Det Uvejr, som udgik fra Erkebisp Jons paa Borgholm Slot, slog ned og bragte Ulykke over Sverig, da man mindst ventede det. En tapper og modig Ridder stod i Spidsen for dette Angreb paa Sverigs Fred og Kong Karls Throne — nemlig Hr. Erik Karlsson, en Broder til den kjække Bisp Kettil fra Linkøping. Han havde stort Held med sig, drog fra Østergotland Nord paa ind i Vestmanland, vandt en Sejr over Kong Karls Folk ved Arboga og fortsatte sit Tog op til Upland,

efterladende en Afdeling af sin Hær foran Vesterås. I Upsala erklærede han Kong Karl for en Meneder, opkrævede Skatter, og teede sig som Rigets retmæssige Herre.

Den gamle Konge sendte strax Bud til Nils Sture, som nu sad i Ro paa sit nyopbyggede Penningeby, at han endnu engang maatte samle hele Almuen og drage ud og kjæmpe for Sverigs Frihed. Men Fjenden kom saa hovedkulds, og Faren var saa overhængende, at Noget af Betydning ikke lod sig gjøre i Upland, hvorfor Hr. Nils ilede til Dalarne. Hr. Sten, som stadig gik og sorgede over Tabet af Ingeborg, glemte nu sin Sorg for at ile Kongen til Hjælp. Han opbød Almuen i Sødermanland, undsatte Vesterås og drog frem til Upland. Men der fandtes Forrædere i hans Hær, saa at han maatte flygte op til Dalarne, og Hr. Erik kroede sig over sit Held, skjæmtede med Ridderne, som havde sluttet sig til ham, og skrev til sin Hustru, at hun kunde glæde sig, thi snart, eller idetmindste inden et Aar, skulde hendes Ægtemage bære Kronen i Sverigs Rige.

Dette skete i Efteraaret 1464, og Hr. Erik sejrede Julen med sine Venner i Upland. Strax efter Nytaar vilde han drage op i Dalarne for at tilintetgjøre de to Sturer, og saa skulde han og ingen Anden være Herre i Sverigs Land; det Løfte gjorde han ved Julebægeret.

Han iværksatte ogsaa sin Beslutning, drog over Langheden og Dalelven og rykkede frem lige til Falun.

Her mødte han imidlertid Sten Sture, som i al Hast havde samlet Almuen fra de nærmeste Sogne, og nu var det forbi med Hr. Eriks Held. Hans Folk flygtede efter en haard Kamp, i hvilken han selv kæmpede i de forreste Rækker. Han samlede dog igjen sine Folk ved Upsala, hvor Færgen gik over Dalelven; der vilde han endnu engang prøve sin Lykke mod Dalkarlene. Han skummede af Raseri over det Nederlag, han havde lidt, og samme Stemning herskede ogsaa hos de andre Herrer og udbredte sig over hele Hæren, jo mere man fik Lej-

lighed til at overskue de sidste Tildragelser og betænke, at man havde ladet sig besejre af Bønderne.

De modsatte Følelser herskede i Bondelejren ved Runnsøen. Man ønskede kun, at Hr. Nils havde været til Stede med Almuen fra Siljansdalen, saa havde Alt været afgjort paa een Gang, thi saa skulde ingen af Fjenderne være undsluppen, ikke engang Hr. Erik selv. Ogsaa Hr. Sten, som sad i en Hytte i Nærheden af Søens Bred, var af samme Mening, Men han var mørk og ordknap og sad med korslagte Arme og stirrede ind i Ilden fra Arnestedet.

Foran ham stod Sigge og syntes at vente paa, om hans Herre ikke havde nogen Befaling at give ham. Da Hr. Sten imidlertid vedblev at tie, sagde Sigge:

— En Ting skulde I dog betænke, Hr. Sten, medens I sidder her alene.... den Ære, som I har vundet, vil gaa op i Røg, hvis I ikke benytter Tiden og tilintetgjør Hr. Erik, inden....

Sten saae op og fæstede et spørgende Blik paa Sigge.

— Inden en Anden kommer og tager Æren og Sejren fra Eder, vedblev Sigge. Jeg sagde Eder strax, da jeg kom tilbage fra Hr. Nils, at han ikke vilde komme. Jeg kunde se det paa hans Smil, da jeg overbragte ham Eders Budskab om, at Fjenden var gaaet over Elven, og at I alene ikke kunde gjøre Modstand. Han lod Eder med Villie i Stikken, for at I skulde falde i Kampen mod Hr. Erik. Nu da Eders Tapperhed og Lykke rygtes omkring i Egnen, vil han komme farende som en Stormvind og tilegne sig den Ære, som tilkommer Eder, ligesom Røgen fra en mindre Lue gaar op og forsvinder i Røgen fra en større, naar Vinden fører dem sammen, og de betragtes paa Afstand.

Ridderen stampede heftigt i Gulvet, men vedblev at tie, og Sigge nærmede sig Døren.

— I kan dog være vis paa, Herre, tilføjede han og vendte sig om, idet han lagde Haanden paa Dørklinken, I kan dog være vis paa, at lettere vandtes aldrig nogen Sejr end den, I kan vinde over Hr. Erik, naar I

nu rykker frem og slaar til, inden han faaer fattet sig rigtig efter sit Nederlag!

Derpaa forlod han Værelset og lod Ridderen være alene.

Han gik ned til Søen, hvor han standsede og saae ud over dens store, snebedækkede Flade, vendte sig om for at være sikker paa, at Ingen fulgte efter ham, og gik saa med raske Skridt ud paa Isen.

Men den rolige Holdning, som han havde vedligeholdt overfor sin Herre, forsvandt i samme Øjeblik, han befandt sig alene og uden Vidner, og alle hans Bevægelser, idet han hastig gik hen over den snebedækte Isflade, viste, i hvilken heftig bevæget Sindsstemning han befandt sig.

Pludselig forlod han den brede Sti, han hidtil havde fulgt, og slog ind paa en smallere, som førte til en langt fremspringende Odde paa den modsatte Bred. Da han havde naaet Strandbredden, gik han i en mere sydlig Retning, men da han var kommen nogle hundrede Skridt ind i Skoven, blev han staaende paa en aaben Plads under et meget højt Fyrretræ. Her udstødte han en gjennemtrængende Piben, der maatte kunne høres i vid Omkreds. Han lyttede, og kort efter hørtes langt borte en ganske lignende Lyd.

Faa Øjeblikke efter fremtraadte fra Tykningen af Skoven en Mand, som snart nærmede sig det Fyrretræ, under hvilket Sigge stod.

— Er det lykkedes Jer? spurgte Sigge med en Heftighed, der viste, hvor længselsfuldt han havde ventet Mandens Ankomst og de Efterretninger, denne skulde medbringe.

— Hr. Nils er i Anmarsch, var Mandens korte Svar.

Sigge betænkte sig en Stund, som om han ikke rigtig havde forstaaet de yttrede Ord, men derpaa slog han sig for Panden og greb den Talendes Arm med en Styrke, som fik denne til at jamre sig.

— Saa maa jeg forbande den Stund, da jeg havde hans Liv i min Haand og ikke tog det, udbrød han

tænderskjærende af Raseri. Guds Død, nu begynde Traadene i mit Næt at sønderrives, den ene efter den anden!

— Ja, I har Grund til at harmes, sagde den nys Ankomne, thi Jer Plan var godt anlagt, og den lod til at skulle lykkes.... Han kom som en Flygtning her over Elven, og jeg var overbevist om, at han vilde blive et let Bytte for Hr. Erik.... Men disse to Riddere, Hr. Nils og Hr. Sten, have et besynderligt Sind! Tiltrods for Alt, hvad jeg sagde den Førstnævnte, og som jeg saae skar ham dybt i Sjælen, vilde han ikke vente en Time, efterat han havde faaet Underretning om Hr. Eriks Anmarsch, og var I ikke kommen med det Budskab fra Hr. Sten, at han alene kunde vove en Kamp mod Fjenden, indtil Almuen var samlet deroppe, saa var han kommen, var han end nok saa misfornøjet med sin fordums Ven.... Nu kommer han mandstærk ned til Elven, og hvis Hr. Erik endnu befinder sig der, er han fortabt....

Sigge gik en Stund med sammenpressede Læber frem og tilbage foran Barberen. Denne fordybede sig ogsaa i Grublerier om, hvorledes han skulde bære sig ad for at naae sit Maal. Sten Stures Sejr havde krydset begges Planer, og der udkrævedes stor Snildhed for pludselig at kunne vende og sejle ad en anden Kant, inden Dybet var tilstrækkelig pejlet og Farvandet kjendt. Tidspunktet var dog af den Beskaffenhed, at det var nødvendigt at gjøre et dristigt Skridt, og ingen af disse to Mænd gyste tilbage for at gjøre det, saasnart de havde indset, at det var en absolut Betingelse for Opnaaelsen af det Maal, de havde sat sig.

— Nu vel! sagde endelig Sigge, saa maa den sidste Pil afskydes!

— Og hvem gjælder denne Pil? spurgte Barberen.

— Nils Sture! svarede Sigge.

— Hm.... ja, naar vi blot holde trolig sammen, fanger vi nok Gjedden, om den saa end var dobbelt saa stor....

— Holde sammen..... hvad mener I, Mester Lukas....?

— Jeg mener altid, hvad jeg siger.... og Lige for Lige, naar Venskab skal holdes, det er jo vor gamle Aftale....!

— Tal rent ud af Posen, Barber. Jeg er Mand for at staa ved mit Ord, saa meget maa I vel kjende mig. Naa, hvad er det, I fordrer af mig?

— Hastværk er Lastværk, Sigge, og det er nu engang min Vane ikke at forhaste mig.... Forresten kan hvad jeg ønsker let forenes med, hvad I ønsker, thi efter hvad jeg kan forstaa, saa gjælder det Nils Stures Liv....!

— Ja vel, Mester Lukas, det gjælder Jer Herres Liv!

— Jeg tragter kun efter hans Svends Liv, men det kommer ud paa det Samme, thi de To følges altid ad. Naar de først ere komne over Elven, ride de sammen ned til St. Karin Kloster i Skara. Hr. Nils vil bringe Liget af sin gamle Ven, Ridder Fjalar Ormsson, derhen, og hans Svend....

— Hvad hedder Svenden?

— Hollinger Birgersson!

— Hm.... altsaa Hollinger! Jeg vilde have ønsket, at det havde været en Anden, men ligemeget, hans sidste Dag maa ogsaa være kommen. Men sig mig, hvad har I imod Hollinger Birgersson? Hvorfor skal han miste Livet? Han fører et Sværd, som gjør god Tjeneste!

— Men han har Noget, som for mig og endnu Flere har større Værd end hans Sværd.... Det er et lille Papir, som nu opbevares i Upsala Domkirke, men som skal flyttes til St. Karin i Skara. Og ser I, Sigge, Kirkerne ere hellige og utilgjængelige, men Vejene mellem Upsala og Skara og Svenden selv, de ere hverken hellige eller utilgjængelige!

— Det har I Ret i, Mester Lukas.... den Sag lader sig nok udføre! Dog maa vi endnu engang forsøge, om Lykken ikke er os gunstig paa anden Maade. Gaar Hr. Sten over Elven, inden Hr. Nils kommer, er han fortabt, og faaer saa Hr. Erik Tid til at tale med Dalkarlene, vil jeg dog se, om de virkelig saa ganske

have glemt hans Broder Bisp Kettil, at det ikke skulde falde Hr. Nils vanskeligt at slippe derfra med Livet.

— Og saa har jeg gaaet Eders Ærinder uden at faae Gjengjæld, sagde Barberen med et ondt Smil.

— Nej, svarede Sigge i en bestemt Tone .... Jeg staar ved mit Ord .... Hold sikkert Øje med Svenden, saa tage vi ham til Fange, inden Kampen begynder, og saa er Sejren Eders lige saavel som min.

Barberen betænkte sig et Øjeblik, derpaa sagde han:

— Godt, lad det da være saaledes, som I nu har sagt .... Men hvis Hr. Nils vinder Sejr ved Elven, hvad saa?

— Hvis Hr. Nils vinder Sejr, da maa vi træffe baade ham og hans Svend paa Vejen til Skara. Skulde Hr. Erik blive slaaet, da vil alle Skovstier vrimle af flygtende Soldater, der gjerne ville række os en hjælpsom Haand .... Det er Noget, som bliver min Sag, I skal blot skaffe mig sikker Underretning om, naar de drager ned til Skara ....

— Det skal jeg!

— Kronen og Erkebispestaven skal være det Løsen, hvorpaa vi kjende hinanden .... og saa skal dog Sejren tilsidst blive vor, om end den gamle Erkebisp ikke længer holder Staven i sin Haand.

— Ja, som I siger, Krone og Erkebispestav, hahaha .... den gaar nok ned ad Bakke den hellige Stav, Hr. Erik Karlsson har ikke kunnet holde den oppe, derfor kommer den i simple Svendehænder.

Sigge studsede, øjensynlig truffet af Barberens Udfald, men han fattede sig hurtig og sagde, idet han lagde sin tunge Haand paa Barberens Skulder:

— Hvis vi sejre, Mester, vil Erkebispestaven kunne vise os Vejen længere frem, end baade I og jeg nu tænker!

— Godt, Sigge, hvo Intet vover, Intet vinder!

De to Mænd skiltes da ad, efter yderligere at have afhandlet med hinanden, hvad der i begge Tilfælde burde gjøres. Mester Lukas gik Nord paa for at træffe Hr. Nils, som kom marcherende med Dalahæren; Sigge gik tilbage over Søen, samme Vej han var kommen.

Da han traadte ind i Hytten ved Søen, sad Hr. Sten og stirrede paa et Papir, som han holdt i den ene Haand, medens han støttede Hovedet i den anden. Han saae ikke op ved Sigges Indtræden, og denne blev staaende en Stund indenfor Døren, men da han atter vendte sig om for at gaa ud, løftede Sten Hovedet i Vejret og mumlede sagte:

De lagde Jomfru Solfager i sorten Jord,
Men Ormekongen vidste vel, hvor hun laa.

Slaget ved Uppbo Færge blev et fuldstændigt Nederlag for Hr. Erik Karlsson. De sejrende Dalkarle gjorde et ualmindeligt stort Bytte, halvandet hundrede Pansre samt utallige Heste og Slæder, paa hvilke de fjendtlige Herrer havde villet føre med sig alt det Bytte, som de havde haabet at gjøre paa denne Tur til Dalarne. Hr. Erik og hans Tilhængere kunde kun frelse sig ved den ilsomste Flugt. Dog bleve Mange indhentede og opsnappede undervejs. Det var saaledes Tilfældet med den afdøde Erkebisps Brødre, David og Krister Bengtsson, der bleve grebne og førte som Fanger til Nykøping. Her døde Hr. David, efterladende sig et Minde, som ikke holdtes i Agt hos Mændene af hans eget Parti. Lige saa samvittighedsløs som Erkebispen, var han dertil mere raa og vild end denne, og tilbragte helst sit Liv blandt Sørøvere og deres Lige.

Efterat han var bleven udløst af sit Fangenskab, havde han igjen, ligesom Hr. Krister, sluttet sig til Kong Karls Fjender, og ventede med Længsel paa den Stund, da han kunde tage Hævn over Nils Sture for den Skam, der var overgaaet ham, dengang han af denne blev taget til Fange paa Salesta. Men i sit blinde Raseri havde han gjort Regning uden Vært, og Nederlaget ved Uppbo Færge gjorde ham dobbelt bittert stemt mod Nils.

Hr. Erik Karlsson undslap til Kalmar, og begav sig derfra til Danmark.

Kong Kristian var imidlertid brudt ind i Sverig og

stod allerede i Vestergotland, da han fik Underretning om sine Venners Nederlag og Flugt, og han maatte kort derefter selv trække sig tilbage og endnu engang se sine Forhaabninger om Sverigs Kongekrone skuffede. Sten Sture kom dragende imod ham, medens Nils rensede Värend fra Fjender, og begge havde Lykken med sig. Den danske Konge led et stort Tab og maatte haardt saaret flygte tilbage til sit Land.

Nils Sture drog fra Värend til Kalmar, som han begyndte at belejre. Men han fik da Underretning om, at Erik Karlsson med en Flaade, til hvis Udrustning Kong Kristian havde ydet ham Understøttelse, var paa Vejen til Stockholm, og dette bevægede Nils til at forlade Kalmar og ile til Hovedstaden.

Saaledes stode Sagerne, da Sigge en Aftenstund traadte ind til sin Herre, som sad i Varnhems Klostersal med Visen om Jomfru Solfager i Haanden. Hensunken i Tanker drømte han sig ind i den Verden, hvor hans Ingeborg nu levede, og hvorfra hun syntes at tilsmile ham — et Sorgens og Dødens Smil, thi blandt de Levendes Tal befandt hun sig ikke mere, det vidste han vel.

Naar han havde en Stunds Frihed fra alvorlige Forretninger, fremtog han denne Vise, som han havde skaffet sig for Ingeborgs Skyld, og som skulde være Prisen for at vinde hendes Hjerte. Han sad da og drømte om hende, som vinkede ham til sig i et skjønnere Land, hvor Jordelivets Blændværk tabte sit Herredømme over Menneskene.

— Undskyld, Herre, sagde Sigge, idet han traadte frem med en Frihed og Fortrolighed, hvortil hans Forhold til Ridderen berettigede ham, undskyld at jeg gjør Eder Ulejlighed, men jeg vilde gjerne bede om Tilladelse til at besøge min Moder.

— Eders Moder, udbrød Sten i en Tone, der viste, hvor stærkt Indtryk Mindet om den lille Ø gjorde paa ham.

— Ja, Herre. Jeg plejer, som I veed, at besøge hende engang imellem, men nu har jeg ikke sat min Fod i

hendes Hytte, siden jeg kom i Eders Tjeneste. I kan altsaa ikke sige, at jeg ....

— Nej, nej, min kjære Svend, afbrod Hr. Sten ham, da han begreb, hvad han vilde sige; jeg giver Eder gjerne Orlov til at besøge Eders Moder. Naar I vender tilbage, kan I træffe mig paa Refnæs eller hos Kongen i Stockholm.

Dermed gik Sigge, og Hr. Sten blev atter alene. Men hen ad Morgenstunden kom der et Ilbud fra Kongen med Anmodning til ham om at komme til Stockholm, da der var indløbet Underretning om, at Hr. Erik Karlsson befandt sig med en Flaade i Østersøen og agtede sig til Stockholm.

Hr. Sten tøvede ikke med at opfylde Kongens Ønske, og drog med sine Svende Nord paa over Tiveden ind i Nerike og videre til Arboga. Derfra lod han sine Svende drage til Lands, medens han selv vilde tage Vejen over Mälaren.

Det er ofte Tilfældet, at en Tanke kan spire frem og voxe og længe ligge fuldmoden i Sjælen uden at føle Trang til at fremtræde i Handling, indtil dette da pludselig sker ved den ubetydeligste Anledning; et Ord, en Mine, et aldeles fremmed Navn er nok, ligesom der, naar Bægeret er fuldt, kun behoves en eneste Draabe for at faae det til at flyde over. Saaledes gik det ogsaa nu med Hr. Sten. Sigges Tale om sin Moder paa den lille Ø, fremkaldte hos ham Mindet om Lagnø og det Syn, han der havde om Natten, da han befandt sig paa Hjemvejen til Refnæs, og uagtet den Tanke vel ofte var opstaaet i hans Sjæl, at han endnu engang burde forske efter den forsvundne Jomfru netop her paa Lagnø, havde han bestandig forjaget den som aldeles haabløs, indtil den nu paa engang paatrængte sig ham med en Magt, som ikke lod sig tilbagevise.

Det vilde være ham en Trøst, mente han, blot at se den Gaard, hvor hendes Billede havde vist sig for ham. Maaske vilde ogsaa Guds Moder i sin Naade lade ham se dette Billede endnu engang, hvad enten det nu hidrørte fra Noget, der virkelig existerede, eller det ene

og alene var en Frugt af hans Fantasi. Derfor var det, at han besluttede at lægge Vejen over Mälarsøen.

Det var en smuk Foraarsaften, at Baaden gled frem over Mälarens glatte Flade i Sundet mellem Lagnø og den lille Ø, hvor Sigges Moder boede i sin ensomme Hytte. Træerne paa Strandbredden vare allerede lysegrønne, og hist og her slog en Drossel sin klare Trille. Over det Hele spredte Maanens Straaler deres klare Lys. Landskabet syntes at ligge og drømme, som en af de Lyksaliges Øer midt i et fortryllet Hav, midt i en Verden af kredsende Stjerner.

Ridderen rejste sig op i Bagstavnen af Baaden og saae sig omkring, aldeles blændet af Naturens vidunderlige Skjønhed. Saa maaske hans Lykke og ventede paa ham i denne Verden, som havde antaget saa lys en Skikkelse, netop for i sit Skjød at skjule sin smukkeste Prydelse? Hjertet bankede af Glæde, Billedet var saa lyst og fuldt af Haab overalt, hvor han saae hen. Hvorledes kunde da Tanken om Død og Tilintetgjørelse opstaa hos ham?

Baaden gled sagte hen over Bølgerne, og Roerkarlen som saae, hvor højtidelig hans Herre var stemt, og som ligeledes paa sin Maade følte sig grebet af Naturens Skjønhed, lod Aarerne glide saa sagte gjennem Vandet, at kun de nedfaldende Draaber forraadte, at Baaden bevægedes fremad ved menneskelig Kraft.

Pludselig slog Ridderen sig for Brystet og strakte Hænderne ud mod Land.

Baaden holdt sig tæt under Land, og man kunde i Afstand se Taget paa Lagnø Gaard og længere borte den Odde, som man skulde dreje omkring for at komme til den lille Ø, paa hvilken Sigges Moder boede. Men det var dog ikke noget af dette, der bevægede Ridderens Sjæl saa stærkt og bragte ham til ufravendt at stirre mod Land.

Paa Strandbredden stod ved Siden af et Kors, der var sammenføjet af en tynd Birkestamme, en Kvindeskikkelse og saae ud over den af Maanen belyste Sø. Hun var indhyllet i en stor, hvid Kappe, men Hovedet

var blottet, og de lange, bløde Lokker faldt frit ned omkring hendes Hals og Skuldre. Hun støttede den ene Haand mod Korset, og den anden førte hun i en Halvkreds hen over de smaa Blomster ved Korsets Fod, som om hun udtalte en Velsignelse over dem eller en Besværgelsesformular, thi hun var saa blændende hvid og saa overjordisk skjøn, som hun stod der i Maanens fulde Glands, at man næppe kunde antage hende for et jordisk Væsen. For Ridderen var hun en Engel, der var nedsteget fra Guds Himmel og indhyllede hans Verden i dette vidunderlige, dejlige Slør, for at den tunge Sorg skulde føles mindre tung. Eller var hun maaske en bjergtagen Mø, som i Nattens Stilhed, netop som Elverpigerne skulde begynde deres Dands, havde faaet Lov til at forlade Bjergets Rige for at gjense den Verden, som hun havde glemt, og hvorfra hun maatte vende tilbage ved det første Hanegal.

En Anelse gjennemfoer Ridderens Sjæl, men han vovede næppe at give den Ord. Var det Ingeborg? spurgte han sig selv, men ingen Lyd kom over hans Læber.

Han stod der, aandeløs og skjælvende af den heftigste Sindsbevægelse.

Jo nærmere Baaden kom Land, desto tydeligere syntes han at gjenkjende hendes Træk. Det var hendes Pande, hendes Øjne, hele den smidige, lette, luftige Skikkelse tilhørte hende.

Ridderen raabte Ingeborgs Navn, og Roerkarlen trak Aarerne ind og vendte sig om.

Da var pludselig Synet forsvundet.

— Læg til Land! raabte Ridderen med lidenskabelig Heftighed, og Baaden skjød som en Pil gjennem Vandet. Inden den endnu havde lagt til, sprang Ridderen op paa Strandbredden og ilede hen til det Sted, hvor han havde set Ingeborgs Skikkelse.

— Ingeborg! Ingeborg! raabte han endnu engang, men kun Ekkoet svarede fra Skoven.

Korset stod endnu ved Stranden, og Blomsterne sittrede sagte ved dets Fod, som om en kold Vind var

draget hen over dem og havde bragt dem til at gyse. Men intet Spor var at finde af hende, som nylig havde staaet der.

Ridderen befalede sine Svende at gjennemsøge Skoven, medens han selv ilede op til Lagnø Gaard, men efter en Stunds Forløb traf de atter sammen, uden at nogen af dem havde set et Glimt af et levende Væsen.

I en halv fortvivlet Sindsstemning vendte Sten tilbage til Baaden og lod sig ro over til den lille Holm. Her ilede han med hurtige Skridt hen ad den smalle Sti, som førte til den Hytte, hvor Sigges Moder boede.

— Guds Fred, Gamle! sagde Ridderen, da han traadte ind ad Døren og saae den gamle Kone sidde og spinde i Nærheden af Arnestedet, har I set Noget til Eders Søn?

Nej, Sigge havde ikke været der.

Dette forundrede vel Sten, men han lagde ikke videre Vægt derpaa, thi Svenden kunde jo være bleven opholdt undervejs. Desuden var Sten nu saa optagen af andre Tanker, som han ikke saa let kunde rive sig løs fra.

Det var hans faste Beslutning den følgende Dag at begive sig til Lagnø og der vende op og ned paa hele Gaarden, thi jo mere han fordybede sig i Betragtningen af det Billede, han nylig havde set, desto stærkere blev han overbevist om, at det var Ingeborg og ingen Anden. Det var ogsaa klart, at den Skikkelse, han havde set om Natten, da han forrige Gang opholdt sig paa Lagnø, ikke kunde være Andre end hende. Hvorledes hun var kommen derhen, og hvorfor hun holdtes skjult der, det skulde han nok faae opdaget.

Han spurgte den gamle Kone, om hun vidste Noget om den fremmede Jomfru paa Lagnø.

— Den fremmede Jomfru! udbrød den Gamle og saae forskrækket paa Ridderen. Den hvide Jomfru, mener I. Har I set hende, Hr. Ridder?

— Ja, jeg har, men mig er hun aldeles ikke fremmed!

— Guds Moder og alle Helgene staa os bi, Hr. Ridder, vedblev den Gamle og gjorde Korsets Tegn.

Men paa Lagnø staar det aldrig rigtigt til. Der paa Gaarden findes ikke nogen Jomfru, som I siger; men Fiskere, som have sejlet her forbi i maanelyse Nætter, har set det Samme som I, en Jomfru med et dejligt Ansigt, der gik langs med Stranden..... De have tomret et Kors af en omstyrtet Birk og opstillet det ved Strandbredden paa det Sted, hvor hun plejer at vise sig, og de paastaa, at der staar hun ofte og smiler og græder, men hendes Smil er godt, og hendes Taarer falde som Dug paa Blomsterne ved hendes Fodder. Derfor vorer Græsset ogsaa frodigst omkring Korset, og aldrig kommer Fiskeren hjem med tomme Næt, naar han har set den hvide Jomfru i Lunden. Der er ogsaa dem, som have hørt hende synge, og saa smukt har aldrig nogen Menneskestunge sunget, sige de.

— Men for Fremtiden skal hun hverken ses eller høres mere her paa Lagnø, thi jeg vil tage hende med mig, naar jeg drager herfra, sagde Ridderen i en bestemt Tone.

— Hellige Guds Moder, hvad tænker I paa, Hr. Ridder! raabte den Gamle.... den hvide Jomfru er en Aand, som I aldrig vil kunne faae fat paa. Saasnart hun hører den mindste Støj, forsvinder hun. Vil I se hende endnu engang, saa skjul Eder en Aften som denne, og I kan stole paa, at hun kommer tilsyne, men vogt Eder for at aabne Munden eller paa anden Maade skræmme hende, thi da forsvinder hun, og en Ulykke rammer Eder, inden I aner det.

Den gamle Kones Ord udøvede en vis Indflydelse paa Sten. Ikke fordi han troede paa det Vidunderlige og Troldomsagtige i hendes Fortælling, skjøndt han ikke var ganske blottet for sin Tids Tro paa overnaturlige Ting, — men fordi den gamle Kones Ord, hvor vis han end var paa at have set sin Hjertenskjær, ledte hans Tanker hen i en Retning, der bragte ham til at afstaa fra den Beslutning, han først havde fattet: med Magt at ville rive Jomfruen ud af det Fængsel, hvori hun øjensynlig befandt sig. Thi her maatte

der finde Forhold Sted, som maaske ville forværres, naar der toges fat paa dem med ublide Hænder.

Som Følge heraf afventede Hr. Sten den følgende Aften. Men det gik paa selvsamme Maade som Aftenen forud. Han saae den blege, smukke Pige staa ved Korset, og Himmel og Jord smeltede sammen for hans Blik og blev som blaanende Skygger, hvorigjennem han saae hendes Øjne lyse som en Sol. Ubemærket nød han det herlige Syn, og der hengik en Stund, hvor han knap vovede at røre hverken Haand eller Fod. Han stod i aandeløs Betragtning. Og Alt omkring ham var saa stille, ikke en Vind rørte sig i Træernes Toppe, ikke en Fugl sang.

Forsaavidt var Ridderen dog denne Gang heldigere, fordi han tillige hørte hende synge. Uden Tvivl var det kun, naar hun vidste, at hun hverken blev set eller hørt, at hun gav sit Hjerte Luft i Sang; men hun sang ogsaa da saa sagte, at det forundrede Sten, at Fiskerne paa Sundet kunde have hørt hende synge. I Begyndelsen kunde han ikke selv fatte Ordene, men snart hørte ham dem tydelig, og aldrig havde nogen Sang gjort et saadant Indtryk paa ham.

Det var Visen om Jomfru Solfager, som Ingeborg sang, Vers efter Vers, og hver Tone var saa vidunderlig lys, samtidig med, at den var gjennemtrængt af det dybeste Alvor. Der laa et helt Liv af Kjærlighed, Haab og Tro, men tillige dyb, inderlig Sorg i disse Toner. Ridderen stod i Ordets egentlige Forstand som fortryllet, et villieløst Redskab i Jomfruens Haand. Han smilede, naar hun smilede, og naar Taarerne fordunklede hendes Blik, var det, som Hjertet vilde briste i hans Bryst. Den Syngende syntes, samtidig med at hun sang, at gjennemleve Jomfru Solfagers Liv, at føle, hvad hun følte, at fryde sig, smile, græde og dø med hende.

Ormekongen tog Jomfru Solfager, af sorten Jord
Medens vi vare unge!
Og førte hende død hjem til sin By.
Mig lyster udi Lunden at ride.

Her antog hendes Stemme en Tone af saa rørende og inderlig Sorg, at Ingen vilde have kunnet høre og se hende uden at smelte hen i Taarer. Hun gjentog disse Linier flere Gange, men svagere og svagere, indtil de sidste Toner ligesom døde hen af sig selv.

Hun bøjede sig derpaa rask fremad og saae ud over Vandspejlet, samt foer sig med begge Hænder over Panden, som om hun havde set et Syn, der pludselig havde bemægtiget sig hele hendes Sjæl.

— Er Visen til Ende?.... udbrød hun. Ja, ja .... den er til Ende, og Jomfru Soløje henlever sit Liv i Ormekongens By!

Og saa pressede hun sine Hænder mod Hjertet og sank sammen ved Korsets Fod.

Men da kunde Sten ikke længer beherske de stormende Følelser i sit Hjerte.

— Nej, Ingeborg! raabte han. Visen er ikke til Ende der.... Husker I ikke, at jeg lovede Eder den hele, og jeg har den nu.

Men næppe var han traadt frem af Mørket, næppe havde hans Læber udtalt Ingeborgs Navn, saa var hun atter forsvunden. Uden Tvivl vilde han dog nu have kunnet indhentet hende, hvis ikke en dyb Grav pludselig havde lagt en Hindring i Vejen for ham.

Han var imidlertid fuldkommen vis paa, at det var Ingeborg, og han aflagde den følgende Dag et Besøg paa Lagnø Gaard, men uden Nytte. Hans Fortvivlelse forøgedes ved den Omstændighed, at han var nødt til at indfinde sig hos Kongen i Stockholm, og altsaa ikke yderligere kunde forlænge sit Ophold paa Øen. Saasnart han imidlertid havde truffet Kongen, vilde han vende tilbage og ikke forlade Lagnø, forend han havde faaet Vished om, hvorledes det forholdt sig med denne Sag.

Imidlertid vilde han ikke rejse bort uden paa en eller anden Maade at have gjort Ingeborg bekjendt med sin Tilstedeværelse, hvis det forresten var muligt at løse hende ud af den Troldomskreds, hvori hun befandt sig. Og da han stod og grundede over, hvorledes han paa

bedste Maade skulde bære sig ad dermed, randt Sangen om Jomfru Solfager ham i Hu, og han fremtog Papiret, hvorpaa den var skreven, og skrev paa Bagsiden: „Ingeborg, har I glemt mig, saa har jeg dog ikke glemt Eder, men er indtil Døden Eders trofaste Ridder Sten Sture."

Og forend Stjernerne var forsvunden for Solens første Straaler, var han ved Korset og befæstede Papiret der, hvor han havde set Ingeborg holde sin Haand. Derpaa ilede han ned til Baaden, som skulde bringe ham til Stockholm.

Det varede ikke længe, inden Efterretningen om, at Hr. Erik Karlsson med en fjendtlig Flaade nærmede sig Stockholm, bekræftede sig, og Hr. Sten fandt ved sin Ankomst til Byen Stemningen meget bevæget. Nils Sture havde allerede opholdt sig der et Par Dage, og hans Ankomst udøvede en besynderlig, beroligende Indflydelse. Kongen selv, som havde skrantet saa godt som hele Tiden, siden han kom tilbage til Stockholm, havde benyttet sig af den prøvede Ridders Nærværelse til at foretage en Rejse nedad Mälaren for mulig at gjenvinde Sundhed og Kræfter i de usædvanlig smukke Foraarsdage.

Af let forklarlige Grunde undgik de tidligere Venner hinanden, naar ikke Fædrelandets Tjeneste nødte dem til at komme sammen. Da glemtes alt Nag, Skillevæggen mellem dem faldt sammen, den Ene tog og den Anden gav villig Raad, og Ingen af dem viste nogen Mistro eller Toven, fordi det tidligere inderlige Forhold var brudt; men de sørgede derover, og Smerten var saameget desto større, som Ingen af dem kunde forstaa, hvorledes det egentlig var kommen saavidt. Nils havde flere Gange søgt at nærme sig Sten, men saa ofte han berørte den kildne Sag, havde der i Stens Ansigt vist sig et saa smerteligt Udtryk, at han havde trukket sig tilbage med det Forsæt, at lade Tiden raade.

Sten paa sin Side fandt, at Nils ved saadanne Lejligheder gik saa vidt i Frækhed, at han ikke havde andet Svar at give ham end en Udfordring til Tvekamp, og dertil kunde han ikke bekvemme sig, da han saa længe som mulig vilde undgaa at plette sin Haand med den Mands Blod, som han engang havde sat højest blandt alle Riddere i Sverigs Land.

Pinligere end nogensinde var det nu Hr. Sten at træffe sammen med sin fordums Ven, efterat han havde set, hvor dygtig en Mand han var, hvilken Magt han udøvede over Folket, hvor rolig han udtalte sin Mening, og med hvilken Klogskab og Kraft han gjennemførte de fattede Beslutninger. Nu var der atter et Øjebliks Ro for de bestandige Fejder, nu veg Fædrelandets Krav tilside, medens de personlige traadte frem, og Sten følte ved sig selv, at nu var Øjeblikket kommen, da det maatte ske, som for bestandig vilde skille ham og Nils Sture ad.

Endnu inden han anede det, førte Skjæbnen ham sammen med hans formentlige Uven.

En af de første Dage i Maj kom Kongen tilbage til Stockholm, mere lidende, end da han tog bort, skjøndt han ikke vilde lade sig mærke dermed, men kæmpede mod Sygdommen saa længe som mulig. Samme Dag, som han kom tilbage til Slottet, ledsaget af et temmelig talrigt Følge, hvoriblandt Sten Stures Moder, Fru Brita Stensdatter, Jomfru Brita Thuresdatter samt en tilsløret Dame, som Ingen vidste hvem var, sendte han Bud saavel til Hr. Nils som til Hr. Sten, at de skulde indfinde sig hos ham paa Slottet.

Hr. Nils kom først og blev meget bestyrtet over at se Kong Karl saa bleg og lidende. Men Kongen rakte ham Haanden med et venligt Smil og sagde:

— Min Tid er omme, Nils, det føler jeg godt ... Hvem mener I skal overtage Styrelsen af Landet efter min Død?

Dette Spørgsmaal kom saa uventet, at Nils studsede og betænkte sig en Stund; derpaa svarede han:

— Hvem mener I selv, Kong Karl?

Kongen lagde sin Haand paa hans Skulder og sagde:

— Det er dog Eders Værk, at Sverig nu er sin egen Herre og selv raader for sit Kongevalg.

— Kongevalg? gjentog Nils. Er I da saa vis paa, at der fremtidig vil blive Tale om Kongevalg? ... Jeg har nu mine egne Tanker om denne Sag.

— Saa sig mig dem, Nils! bad Kongen.

Og Nils udviklede sine Anskuelser om Sagen, saaledes som de havde dannet sig i de sidste Aar og mere og mere havde faaet Lejlighed til at befæste sig, jo klarere han havde indset Umuligheden af, at nogen enkelt svensk Herremand kunde hæve sig saa meget i Magt og Anseelse over alle Andre, at han blev erkjendt af dem som den Ypperste, uden at behøve at tiltvinge sig denne Anerkjendelse gjennem Strømme af Blod.

Den grønne Ridders Ord, da han laa paa sit Dødsleje i Enköping Kloster, udtaltes nu af Nils Stures Læber, maaske med endnu større Veltalenhed, da han jo havde de seneste Tildragelser at støtte sig til.

Kongen lyttede med Opmærksomhed til Ridderens Ord, og da han tav, sad han endnu en Stund hensunken i Tanker. Endelig rejste han sig op og sagde:

— Hvorledes det end gaar, saa maa Sverigs Frihed og Selvstændighed bevares; det er Karl Knutssons Ønske og hans eneste Ønske her i Livet.

Med disse Ord forlod Kongen Værelset og lod Nils blive alene tilbage. Det varede længe, inden at Kongen kom tilbage, og endelig troede Nils, som havde befalet en af sine Hovedsmænd at indfinde sig paa Slottet for at bringe ham et vigtigt Budskab fra Skjærgaarden, at kunne bortfjerne sig, uden at Kongen paa nogen Maade følte sig fornærmet derover. Han gik altsaa og traf Hovidsmanden i Samtale med en af Sten Stures Svende i Værelset ved Siden af det, hvor Kongens Livdrabanter opholdt sig. Han vinkede ad Hovidsmanden, gik gjennem Livdrabantsalen og traadte ind i et tilstødende Værelse, hvor han fik de Underretninger, han ventede fra Skjærgaarden.

I Følge disse var Hr. Erik altfor svag til at kunne foretage Noget mod Stockholm. Det eneste Middel, han havde til at udrette Noget, bestod i at ophidse Almuen ved Kysterne, og Nils befalede derfor Høvidsmanden nøje at bevogte alle Veje ved Stranden og gribe alle dem, som forekom ham mistænkelige, hvad enten de kom fra eller agtede sig til den fjendtlige Flaade.

Næppe var Høvidsmanden gaaet, førend en Dør paa den modsatte Side gik op, og Hr. Sten viste sig paa Tærskelen. Han havde med Villie valgt denne Vej for at undgaa at træffe sammen med Nils uden i Kongens Nærværelse. Døren, gjennem hvilken han kom, førte ind til Fruerstuen, hvor han havde aflagt et Besøg hos sin Moder.

Da han fik Øje paa Nils, studsede han, og det syntes næsten, som om han havde i Sinde at bortfjerne sig ad den samme Vej, han var kommen, men saa gjorde han rask et Skridt fremad og ilede tværs igjennem Værelset.

— Sten! sagde Nils i en sorgmodig Tone.

Sten standsede og vendte sig om. Men i det Samme aabnedes Døren til Drabantsalen, og Kongens blege Ansigt viste sig i den.

— Hvorfor søger I at undgaa mig, Sten Sture? spurgte Nils.

— For ikke at være Eder i Vejen paa Eders hemmelige Gang til Kongen! svarede Sten.

— Gaar jeg da andre Veje end saadanne, som ogsaa kunne betrædes af min Ven? spurgte Nils.

Sten saae paa ham med et koldt og stolt Blik, og alligevel skjælvede hans sammenpressede Læber, ligesom om han forgjæves søgte at betvinge sin Sindsbevægelse. Men Nils strakte Haanden ud for at gribe Vennens, og da denne blev staaende ubevægelig, sagde han uden mindste Spor af Harme eller Vrede, saaledes som den ene Ven bør tale til den anden:

— Tidligere var dog Forholdet ikke saaledes mellem mig og Eder, Sten, at vi behøvede at frygte for at gaa hinanden i Vejen.... Jeg har længe set, at I ikke

mere er den Samme som før, og jeg har søgt at faae Lejlighed til at tale med Eder.... Der ligger en Bebrejdelse i Eders Blik, en Trudsel i Eders Ord.... sig mig rent ud, Sten, hvad der er i Vejen, for at vi kunne komme til at staa paa en klar Fod med hinanden..... Det er ikke blot for at tilfredsstille mit Hjertes Ønske, at jeg spørger derom.... vort Venskab er ogsaa af Vigtighed for Fædrelandets Vel, dette Fædreland, for hvilket vi saa mange Gange har vovet Liv og Blod.

— Har jeg da svigtet min Pligt mod vort Fædreland? spurgte Sten.

Der laa saa megen Kulde i hans Tone, at Nils stirrede paa ham uden at svare.

— Hvad kan da den vordende Konge forlange mere? tilføjede Sten.

— Sten, Sten, udbrød Nils, smertelig berørt af disse Ord, det er ikke en Vens Tale!

— Men det er Ord, som Nils Sture maa finde sig i at høre!

— Og Andet har I ikke at sige mig?

Der laa noget saa Inderligt og Rørende i den Tone, hvormed dette Spørgsmaal fremførtes, at det alene kunde have vakt Sten til Eftertanke. Men det Onde havde faaet en saadan Magt over ham, at han forblev haard og snarere opirredes til at søge endnu bittrere Ord for at give den Harme Luft, der i saa lang Tid havde opfyldt hans Sind.

Nils indsaae, at enhver Henvendelse til hans Hjerte var forgjæves, og han sagde derfor langsomt og med Eftertryk paa hvert Ord, som om han endnu i sidste Øjeblik vilde give Vennen Tid til at betænke sig:

— Farvel da, Sten... maaske vil den Dag komme, da I ønsker det usagt, som I i denne Time har talt.

Med disse Ord gik han, og Sten blev alene tilbage, et Rov for den bittreste Fortvivlelse. Han trykkede sit Hoved mod sine Hænder og udstødte det ene dybe Suk efter det andet.

Under hele denne Scene blev Kongen staaende i Døren til Drabantsalen. Da Nils Sture var gaaet,

skjod Kongen Døren op og vilde træde ind i Værelset for at faae nærmere Forklaring angaaende den Samtale, som vår bleven ført mellem de to Riddere; men en ublid Skjæbne vilde, at han skulde faae Kundskab derom uden at træde frem.

Den Dør, gjennem hvilken Nils Sture var forsvunden, gik op og Sigge traadte ind. Kongen trak atter Døren til, og Sigge, hvis Opmærksomhed det ikke undgik, at en Lurer opholdt sig der, lod som om han ikke bemærkede det.

— Frisk Mod, Herre, sagde han hurtig, ligesom han frygtede for at blive afbrudt — frisk Mod, nu har jeg Nøglen til Intrigen i min Haand.

Sten, som gjorde Vold paa sig for at gjenvinde sin Fatning, saae forskende paa den morke Svend, der vedblev:

— Alt er parat; man venter kun paa, at Kong Karl skal do .... Jeg tænker dog han faaer Lov til at dø en naturlig Dod.

— Sigge! udbrod Sten, betænk hvad I siger og hvor vi befinde os. Betænk at det vil koste Jer Livet, hvis I ikke kan godtgjøre Sandheden af, hvad I siger.

— For den Sags Skyld kan I være rolig, Herre! .... Det Liv, som jeg ikke har sparet paa i Kampen ved Eders Side, det kan jeg ogsaa vove, naar det gjælder at bortrydde den Skranke, som skjuler Svig og List .... Det er sandt, hvad jeg har sagt Eder saa mange Gange tidligere, at Hr. Nils farer frem med Svig mod Eder, for at komme til Regjeringen efter Kongens Dod. Alt er allerede aftalt; hans Hovidsmænd holde sig parate med hans Svende for at tage Slottene, og dermed er den Sag afgjort.

— Kan I bevise det?

— Ja, jeg kan. En af hans Svende skal i disse Dage ride med et Budskab til Vestergotland, jeg antager det gjælder Axevalla. Vil I have det, skal jeg gribe Svenden og tage hans Papirer med Ridderens Segl under, saa har I Sort paa Hvidt for Sagen og kan handle som I lyster .... At det forholder sig, som

jeg siger, vil I erfare deraf, at Hr. Nils selv vil begjære Orlov for at drage til Vestergotland.... Han vil foregive, at han vil lade synge en Messe for en gammel Ridder, som er død for flere Aar siden...

— Og hvem skulde den Ridder vel være?

— Man har sagt mig, at hans Navn er Fjalar Ormsson, men ellers gik han nok under Navnet den grønne Ridder.

Sten hensank i dybe Tanker, og sagde derpaa:

— Det er muligt, at det forholder sig, som I siger, og da maa Sandheden komme frem for Dagens Lys, og lad saa briste, hvad der ikke kan bære.... Men ve Jer, Svend, hvis I har ladet Eder føre bag Lyset... Hvis Ridderen virkelig beder om Orlov for at drage til Vestergotland, saa skal I samme Dag faae mit Svar, men indtil da vil jeg have Betænkningstid.

Dermed afskedigede han Svenden. Da han vendte sig om, stod Kongen foran ham med den dybeste Smerte malet i sit Ansigt, men med udbredte Arme, og Sten sank uden at kunne tilbageholde sine Taarer til Kongens Bryst. Det varede længe, inden Nogen af dem formaaede at yttre et Ord, men endelig brød Kongen Tausheden og sagde:

— Stakkels Sten, nu forstaar jeg, hvad det er, der saa længe har hvilet saa tungt paa Eder.... men vær ved godt Mod, min Søn, det er ikke saa sort, som det ser ud til.... Nils Sture fortjener den første Plads i Riget.... dog havde jeg ønsket, at han havde sagt mig rent ud, hvad jeg nu har faaet at vide ad en Omvej .... Da havde han ogsaa faaet sin Villie, og Ingen vilde have sagt Noget derimod; thi endnu tynger dog Karl Knutssons Ord noget i den Vægtskaal, hvor Sverigs Skjæbne vejes af Menneskehænder....

Kongen gik et Par Gange op og ned af Gulvet, derpaa vedblev han:

— Nils Stures Bevæggrunde kjender jeg ikke, men saa meget veed jeg dog, at de kunne taale Dagens Lys, og at der kun er halv Sandhed i, hvad Svenden har sagt. Men jeg vilde have ønsket, at Nils havde vist mig

fuld Tillid, ligesom jeg har havt fuld Tillid til ham. Det har han jo imidlertid desværre ikke havt.... Men vi vil nu faae at se... forholder det sig, som Svenden siger, saa skal det blive hans Straf, at det, som han ved sine hemmelige Planer arbejder vaa, skal slippe ham ud af Hænderne. Der kan dog være delte Meninger om, hvem der nu er den Værdigste til at overtage Styrelsen af Sverigs Rige!

Med disse Ord tog Kongen Sten under Armen og førte ham med sig ud af den Dør, som førte til Fruerstuen. Da de kom udenfor Døren til dette Værelse, standsede Kongen og lagde begge sine Hænder paa Stens Skulder.

— Nu maa vi lade Sorgerne fare, sagde han og saae kjærlig paa Ridderen. Jeg har beredt Eder en Glæde, som I næppe har drømt om....

Ridderen saae paa Kongen med et spørgende Blik.

— Jomfru Soløje! sagde Kongen, og Ridderen foer heftig sammen.

— Den gamle Mand har udrettet, hvad I, en ung, smuk Ridder ikke har havt Magt til.... Hvad siger I dertil, Sten? vedblev Kongen.

— Den ene Vildfarelse kan følge paa den anden, sagde Sten mistroisk.... Der kan være mere end En, der bærer dette Navn.

— Saa vidt jeg veed, var der dog kun En, som Ungersvendene gav dette Navn ved min Datters Bryllup i Nykøping.

— Ingeborg! udbrød Sten med en Stemme, der skjælvede af Bevægelse. Det var jo saa pludselig Udsigten aabnede sig for ham til mulig at gjense den Elskede.

— Ja, ja, Ingeborg Åkesdatter, sagde Kongen og nikkede venlig!.... Ak, I veed ikke, hvilke Sorger det stakkels Barn har maattet gjennemgaa for Eders Skyld!

Han trak Sten med sig ind i den Vindusfordybning, som var i Nærheden af Døren, og her fortalte han ham Ingeborgs Historie, som han havde erfaret af Erik Axelsson, hvem han tillige havde lovet at holde Øje med den stakkels Pige. Han vidste endog mere om denne Sag

end Hr. Erik, thi Ingeborg havde nu selv fortalt ham hele Tildragelsen i den lille Hytte i Vaardsätraskoven efter Slaget ved Upsala. Kongen havde ogsaa i Følge sit Løfte engang imellem besøgt Lagnø, hvorhen Ingeborg var bleven bragt fra Vesterås, og han havde ligeledes nu, inden han vendte tilbage fra Tynnelsø og Strengnæs, ladet sig ro over til Lagnø. Paa Lagnø vidste ingen andre end Fogeden og gamle Maren, at han havde været der, thi da han altid var indhyllet i en stor Kappe, naar han gjorde disse Besøg, anede Ingen, at han var Kongen. Hr. Erik, som ikke vilde, at hans Broderdatters Ulykke skulde blive almindelig bekjendt, havde vaklet mellem den Beslutning at sætte hende i et Kloster eller lade hende skjule sig for Verden paa denne afsides liggende Gaard, men han havde valgt det Sidste, da han mente, at endnu ikke alt Haab burde opgives om, at Ingeborg muligvis kunde gjenvinde sin Forstand.

Hendes Sygdom var ogsaa efterhaanden gaaet over til et stille Tungsind, og hun kunde sidde timevis og synge Visen om Jomfru Solfager. Men Ingen fik Adgang til hende undtagen Fogeden og gamle Maren, og det var kun i lyse og smukke Sommernætter, at man tillod hende at gaa en Tur i Skoven eller ved Strandbredden. Hun var saa overordentlig angst for den mindste Støj og tillige saa utrolig smidig og stærk, at hun kunde bortfjerne sig og forsvinde med en forbausende Hast, saa snart noget Mistænkeligt viste sig for hendes Blik eller lod for hendes Øre. Dette var naturligvis en Følge af den Skræk, hun havde udstaaet saavel i Hytten i Vaardsätraskoven som paa Solesta Slot, men det beroligede samtidig hendes Vogtere med Hensyn til den Befaling de havde modtaget: at holde hende skjult for hele Verden. Hun havde ogsaa skaffet sig et saa ualmindeligt Kjendskab til alle de mest utilgjængelige Steder i det Terrain, hvor hun havde Lov til at gaa omkring, at der ikke var Nogen i hele Egnen der kunde finde hende, naar hun fik i Sinde at skjule sig.

— Forunderlige ere Herrens Veje — tilføjede Kongen, da han havde endt sine Meddelelser, hvilke Sten havde hørt paa i den højeste Sjælsspænding, ja, forunderlige ere Herrens Veje; thi netop det, som i Menneskenes Øjne afgav det sikkreste Bevis paa hendes Sygdom, nemlig hendes Grublen over Visen om Jomfru Solfager, hvis Slutning hun ikke kjendte, eller som hun antog var der, hvor der tales om, at man satte Jomfruen i sorten Jord — netop det blev hendes Frelse .... Ja, I veed vel bedre end jeg, kjære Søn, hvorledes Visen er kommen i hendes Hænder, thi hun er selv overbevist om, at det er Eder, som har givet hende den. Da jeg for et Par Dage siden var paa Lagnø, kom hun mig i Møde med straalende Øjne, rask og sund paa Legeme og Sjæl, og det havde Slutningen af Visen bevirket!

Kongen traadte nu tilligemed Hr. Sten ind i Fruerstuen. Her sad Fru Brita Stensdatter og saae med moderlig Stolthed paa sin Søn, da denne ved Kongens Arm traadte ind i Værelset. Ogsaa Jomfru Brita Thuresdatter var der, samt en Del Riddere og Riddersvende.

Kongen gik ned til den modsatte Ende af Salen og forsvandt gjennem en der anbragt Dør, men et Øjeblik efter traadte han atter ind i Salen og førte ved Haanden Ingeborg Åkesdatter. En fin, gjennemsigtig Rødme bedækkede de ellers saa blege Kinder, og hendes Øjne funklede med fortryllende Glands.

— Jomfru Ingeborg! lød det hviskende gjennem Salen. Men Kongen førte Ingeborg hen til Sten, som stod hos sin Moder.

Her lagde han Jomfruens Haand i Ridderens og sagde med Glædestaarer i Øjnene:

— Nu kan man føje et nyt Vers til den gamle Vise om Jomfru Solfager, og det skal lyde saaledes:

Og Sveakongens Hest Jomfru Solfager bær,
Medens vi vare unge!
Han fører hende hjem til hendes Hjertenskjær.
Mig lyster udi Lunden at ride.

Ingen i Salen forstod, hvad Kongen mente, undtagen de To, som nu havde gjenfundet hinanden.

Samme Dag bad Nils Sture Kongen om Tilladelse til at drage ned til Vestergotland. Et Glimt af den gamle Haardhed viste sig derved i Kongens Blik, og Tonen i hans Stemme var temmelig kold, men han greb dog Ridderens Haand, idet han sagde:

— I vil altsaa netop forlade os i det Øjeblik, da Glæden byder Eders Ven sit fulde Bæger?

— Det er for gammelt Venskabs Skyld, at jeg forlader Glæden, svarede Nils i en forstemt Tone. Og han tilføjede med Blikket fæstet paa Kongen: Hvis Tiden og Forholdene tillod det, saa antager jeg, at I selv, Kong Karl, vilde følge mig paa denne Færd. Den gamle, tro Ridder fortjener vel nok en Sjælemesse.

— Saa rejs da med Gud, Nils! sagde Kongen efter en Stunds Taushed.... Maaske rækker jeg Eder nu min Haand for sidste Gang!

Kongen fæstede et dybt og forskende Blik paa Nils, men denne misforstod aldeles Betydningen af Kongens Ord. Thi Kongen vilde prove ham. Laa der nogen Sandhed i den Anklage, der af Sigge var rejst mod Ridderen, saa faldt det jo af sig selv, at han søgte at overdrage Udførelsen af sit Hverv i Vestergotland til en Anden, for selv at kunne blive hos Kongen og varetage sine Interesser der. Ak, den stakkels Konge, som endnu paa Gravens Bred ikke tilfulde havde lært at kjende den Mand, hos hvem aldrig nogen egennyttig Tanke var fremspiret!

— Det forbyde Gud, Herre Konge! svarede Nils, idet han trykkede Kongens Haand..... I har endnu meget at udføre til Landets Vel! Jeg haaber sikkert, at jeg atter skal gjense Eder, og at Eders Liv i dets Aften maa blive mere rolig og lykkelig, end det hidtil har været!

Med disse Ord bortfjernede Nils Sture sig.

Kongen stod længe hensunken i dybe Tanker. Han vidste øjensynlig ikke, hvad han skulde tro, hvad der var sandt eller usandt af det, Sigge havde fortalt. Den gamle Vankelmodighed vandt mere og mere Overhaand hos ham ligesom i fordums Dage, skjøndt Panden nu var furet og Haaret graanet. Hvorledes han end drejede og vendte Sagen, saa stod Sten dog stadig for hans Tanker som den Forurettede, og skjøndt han elskede Nils, kunde han dog ikke fritage ham for den Bebrejdelse, at han her handlede efter en snedig overlagt Plan. Men selv under denne Forudsætning var Kongen dog endnu tvivlraadig om, hvem af dem han skulde give Fortrinet. Nils Sture var dog den, der efter hans Mening var bedst skikket til at staa i Spidsen for Sverigs Rige!

Hans Blik faldt imidlertid paa Sten, som stod i den anden Ende af Salen ved Ingeborgs Side. Midt i Overmaalet af sin Lykke syntes hans Blik dog ligesom omsvævet af et uovervindeligt Tungsind, og dette gav Kongens Tanker en Retning, som blev afgjørende for flere end En. Han vinkede til en af Svendene og befalede ham at sige til Hr. Sten, at han skulde indfinde sig hos ham, hvorpaa Kongen gik ind i sit eget Værelse.

Sten Sture skyndte sig at efterkomme Kongens Befaling, og denne meddelte ham da, at Nils virkelig havde bedt om Orlov for at drage ned til Vestergotland.

— Men nu vil jeg have Klarhed i denne Sag, vedblev Kongen ivrig. Jeg vil selv give Eders Svend Befaling til at følge efter Hr. Nils og gribe hans Svend .... Er det sandt, hvad han har sagt, saa er min Beslutning fattet, hvis ikke, saa vil jeg selv tale med Nils Sture og bringe Sagen i Orden!

I det afgjørende Øjeblik var dog selv Hr. Sten tvivlraadig, og det forekom ham et Øjeblik, at han hellere maatte lade Uvishedens Tilstand vare ved, end vinde en Vished, som dog aldrig kunde opnaas uden ad Snigveje. Men saa fremstod alle de sidste Tildragelser for ham i et overvældende Lys, og han lod sin Svend kalde.

Lykken kan saaledes undertiden byde Forbrydelsen

Haand; thi var Sigge ikke netop nu bleven kaldt ind til sin Herre og havde faaet det Hverv, som fjernede ham fra Stockholm og fra hans Herres Brud, saa vilde et eneste Blik af hende have været nok til for stedse at tilintetgjore alle hans morke Rænker og bringe den velfortjente Straf over hans eget Hoved.

Nu hengik der nogle Dage, uden at der passerede Nogetsomhelst, som kunde bevirke en Forandring i Sagernes Stilling. Hr. Sten gik omkring fra det ene Sted til det andet, uden at finde Ro. Luften var ligesom opfyldt af en kvælende Atmosphære, og hans Hjerte brændte af Længsel efter at faae Ende paa denne pinlige Sag. Selv hans Kjærlighed til Jomfru Ingeborg og den Lykke, som straalede ham imode fra hendes Øjne, kunde ikke sprede Mørket og lade Guds klare Dag skinne frem.

Ogsaa Kongen gik omkring med bøjet Hoved og saae yderst mork og indesluttet ud. Ingen kunde sige, hvad der voldte hans Sorg, eller hvorledes man skulde raade Bod paa den. Hans Sygelighed tiltog imidlertid saa hurtig, at han maatte holde Sengen.

Man troede vel ikke, at der var nogen egentlig Fare paa Færde, men Kongen selv syntes at være af en anden Mening. Han befalede strax, at hans Kansler, gamle Nils Ryting, skulde indfinde sig hos ham, og efterat denne var kommen, optoges hans Tanker helt og holdent af Testamentet, som han lod Kansleren opsætte.

Saa oprandt den 14de Maj. Tidlig om Morgenen gik Sten Sture, saaledes som han altid plejede, ind til Kongen for at høre, hvorledes denne befandt sig. Kongen havde de foregaaende Dage kun besvaret Stens Sporgsmaal med en træt Rysten paa Hovedet. Men denne Morgen sagde han med mat Stemme:

— Det lider mod Enden, Sten! Jeg har nu mit Testamente færdig og jeg vil, at I skal høre det!

Han vinkede til Kansleren, at han skulde oplæse Testamentet, og denne skyndte sig at efterkomme Kongens Befaling. Det indeholdt som sædvanlig Testatorens Bestemmelser med Hensyn til hans Efterladenskaber. Først omtaltes der, hvad Bornene, Svigersonnerne og Borne-

bornene skulde have. Derefter kom Turen til Hr. Sten, og Kongens Øje fulgte med spændt Opmærksomhed Trækkene i Stens Ansigt, medens Oplæsningen af hans Andel varede. Han fik et solvforgyldt Halsbaand, en rød Gyldenstykkeskjortel med Kappe og Baret af samme Tøj, alt foret med Zobelskind, samt Kongens Livhest.

— Hr. Nils Sture, vedblev Kansleren med sin rolige og tørre Stemme.

— Hr. Nils! afbrød Kongen og saae forskende paa Sten, men da han Intet mere sagde, fortsatte Kansleren Oplæsningen. Hr. Nils skulde have et nybygget Fartøj, som laa udenfor Stockholm Slot.

Men endnu engang vinkede Kongen med Haanden, at Kansleren skulde afbryde Læsningen. Der hengik en lang Stund, og baade Nils Ryting og Hr. Sten saae spørgende paa Kongen. Men denne laa med lukkede Øjne, medens et mildt Smil oplyste de blege Træk.

— Føj dertil, Kansler, sagde han endelig, føj dertil det andet sølvforgyldte Halsbaand! .... Det ligner det, I faaer, Sten .... Jeg vil derved minde Eder om Noget ....

— Og om hvad da? spurgte Sten, da Kongen i Stedet for at fortsætte, hensank i Tanker.

— Jeg vil derved minde Eder om, Sten, at I og Nils ere viede til Kamp for Sverigs Land .... I To vil kunne slaa et Slag, som vil frelse vort Fædreland, og som vil mindes i mange Tider, hvis I holde fast sammen. Skriv saa Halsbaandet op, Kansler .... Og Brita skal have min Ring med Krysolyten.

Et lykkeligt Smil viste sig om Kongens Læber. Sikkert fremstod for hans Tanker nu en hel Række Minder ved Nævnelsen af Britas Navn, og under disse Minder slumrede han ind, stadig med Smilet paa Læberne. Kansleren vilde fortsætte Læsningen, men Sten gjorde ham opmærksom paa, at Kongen var falden i Søvn, og han tav derfor.

Sten Sture forlod sagte Værelset, men Kansleren blev tilbage for at tilberede et Lægemiddel til sin kongelige Herre. Sten fortsatte sin Gang gjennem Drabant=

salen og Riddersalen til Højenloftsbroen, hvor han gik frem og tilbage i dybe Tanker.

Kort efter hørtes tunge Skridt paa Trappen, men Sten lagde ikke Mærke dertil, førend han vendte sig om, og en høj Olding med sølvhvide Lokker stod foran ham.

Han bar den sædvanlige Bjergmandsdragt, en lang, mørk Kjortel med et bredt Læderbælte om Livet og en høj, spids Hat paa Hovedet. Sten saae en Stund paa ham. Hans Tanker vare saa stærkt optagne af andre Ting, at hans Hukommelse et Øjeblik svigtede ham. Men den Gamle smilede, da han saae Ridderens Adspredthed, og sagde:

— Vel mødt, Hr. Sten, I gjenkjender dog vel gamle Bengt, Bjergværksejeren fra Dalarne?

Sten smilede over sin Tankeløshed, rakte gamle Bengt Haanden og spurgte, hvilket Ærinde, der havde fort ham til Stockholm.

— Jeg søger Nils Sture, svarede Bengt. Da jeg nu er tilaars og ikke kan vide, naar min sidste Time slaar, saa fik jeg i Sinde, at jeg endnu engang vilde bede en Bøn ved Sankt Eriks Grav i Upsala, og saa begav jeg mig derhen .... Der fik jeg at vide, at Nils Sture var kommen til Stockholm, og saa vilde jeg se ham endnu engang og indbyde ham til min Sønnedatters Bryllup.

— Hr. Nils træffer I ikke her, svarede Sten i en mut Tone. Han er draget ned til Vestergotland ....

— Hm! mumlede den Gamle og saae skarpt paa Ridderen. Det havde jeg ikke ventet .... man har sagt mig, at Kongen ligger paa sit Yderste .... Det forbauser mig derfor, at Hr. Nils ikke er ved Kongens Side ....

Der blev en Stunds Taushed. Bjergværksejeren stod stille og syntes at grunde over Noget. Endelig sagde han:

— Men der er vel gaaet Bud efter Nils Sture, hvis det virkelig er Tilfældet, at Kongen ligger for Døden?

— Nej! svarede Sten, thi det er ikke afgjort, at Kongens Sygdom vil ende med Døden!

Et langtrukkent Hm! tilkjendegav Oldingens Forundring. Han vendte sig langsomt om og saae ud over Rækværket ned i Slotsgaarden, hvor en Svend med hurtige Skridt ilede hen imod Trappen, og snart stod oppe paa Højenloftssvalen.

— I her, Sigge? udbrød Sten, som ved Synet af sin Svend aldeles havde glemt den Gamle.

Sigge gav Ridderen et Tegn og pegede paa Bengt. Men denne havde faaet saa meget at tænke paa i Anledning af Ridderens Ytringer og maaske endnu mere paa Grund af den Tone, hvori disse Ytringer fremførtes, at han glemte baade Ridderen og Svenden, og gik hen imod Trappen.

Sten saae efter ham, men lod ham gaa, hvorpaa Sigge gjorde Rede for Grunden til sit pludselige Komme.

— Alt gaar udmærket godt, Hr. Sten, sagde han. Jeg har taget mine Forholdsregler og skrider nu til Værket. Svenden, som red med Hr. Nils Stures Bud, begav sig til Upsala, hvor han havde en lang Samtale med Kanniken, Hr. Erik Olofsson .... Ligtoget skrider langsomt fremad, det var først i Vesterås for fire Dage siden, og Svenden følger med Toget .... Men jeg har mine Støverhunde ude, og nu vil jeg selv ride ud med Kongens Svende; derfor er jeg kommet!

Hr. Sten vred sine Hænder, men om det var af Utaalmodighed eller af Fortvivlelse, det vidste Sigge ikke, og det var ham ogsaa aldeles ligegyldigt. Hans funklende Øjne saae paa hans Herre med et Udtryk, som om denne selv og ikke Nils Sture var hans udkaarede Offer. Endelig vinkede Sten med Haanden, og Sigge bortfjernede sig.

Men han var endnu ikke kommen ned ad Trappen, før Døren aabnedes bag Sten og en kjærlig Stemme hviskede hans Navn. Han havde lænet sit Hoved mod sin venstre Arm, som han støttede mod en af de Piller, der bar Taget til Højenloftssvalen. Den højre Haand holdt han fastknuget mod Rækværket. Han hørte ikke, at

hans Navn blev nævnet, men da lagde en lille, blød Haand sig paa hans Arm, og smilende Læber udtalte atter hans Navn.

Det var Ingeborg. Under Kongens Sygdom var hendes Trolovedes Tid optaget af saa mange Forretninger, der fjernede ham fra hende, at hun kun en kort Stund ad Gangen kunde være sammen med ham, men derfor vare disse Øjeblikke saa meget dyrebarere for hende. Tidlig denne Morgen havde hun som sædvanlig ventet hans Besøg i Fruerstuen, men han var ikke kommen. Hun kunde vel begribe, at det var vigtige Grunde, der forhindrede ham i at komme, men hun kunde dog ikke forvinde Smerten ved sit skuffede Haab. Da kom en Terne og meddelte hende, at Ridderen spadserede paa Højenloftssvalen, og saa ilede hun derop.

— Sten! hviskede hun endnu engang og saae paa ham med et kjærligt Blik.

Nu rev Sten sig med Magt bort fra de Tanker, som holdt ham fængslet, og vendte sig om mod den smukke Pige. Men hun havde set det Mørke i hans Blik og fulgte Retningen af dette Blik, og hun saae et Syn, som bragte Blodet i hendes Aarer til at stivne.

Nede i Slotsgaarden gik Snigmorderen, Manden fra Hytten i Vaardsätraskoven, og han bar Sten Stures Skjoldemærke, de tre Søblade, broderet paa sin Trøje. Mørke, uhyggelige Tanker steg op i hendes Sjæl, andre Tanker fulgte lynsnart efter, og snart stod den nøgne Sandhed lyslevende for hende, og en forfærdelig Angest bemægtigede sig hende.

— Det er ham! raabte hun. Og ude af Stand til at sige mere, faldt hun besvimet om i Stens Arme.

I det Samme kom en Svend fra Riddersalen og sagde til Ridderen, at Kongen ønskede at tale med ham, og flere Gange havde spurgt efter ham. Flere Raadsherrer samt Befalingsmanden paa Slottet havde indfundet sig, og Kongen ventede nu kun paa Hr. Sten.

Dennes Hjerte var nærved at briste under Tyngden af de modstridende Følelser, som fyldte hans Sjæl.

Han maatte dog fremfor Alt indfinde sig hos Kongen, hvormeget end Ingeborg trængte til hans Pleje. Han skyndte sig derfor at bringe hende til Fruerstuen til sin Moder, og efterat han i Korthed havde fortalt hende, hvad der var hændet samt bedet hende om at forsikre Ingeborg, naar hun vaagnede af sin Besvimelse, at han skulde være hos hende, saasnart hans Pligt mod Kongen tillod det, begav han sig til denne.

Der var gaaet et Par Stropper op i hans Livtrøje, saa at den stod aaben omkring Halsen, men det lagde han ikke Mærke til i dette Øjeblik, da han kun tænkte paa at skynde sig ind til Kong Karl. Derinde stod Raadsherrerne med alvorlige Ansigter i en Halvkreds om Sengen. Bag ved disse stod Slotsbefalingsmanden og Anføreren for Kongens Svende, den gamle Clas Lang, men ved Kongens Hovedgjærde stod hans Kansler, Nils Byting, og Ærkediakonen fra Strengnæs, Cort Rogge.

Kongen laa med lukkede Øjne, og det dødblege Ansigt mindede tydelig om Jordlivets Forgjængelighed. Denne Stemme, som havde talt til Tusinder, dette Blik, som havde faaet Hjerter til at banke af Glæde, af Frygt, af Had og Vrede, denne Haand, som havde holdt Magtens og Rigdommens Scepter, alt dette var nu forandret, kun et Minde, en mat Skygge af en længst forsvunden Virkelighed.

Kansleren bøjede sig ned og hviskede Kongen i Øret, at Ridderen var kommen. Et mat Smil viste sig omkring den Syges Læber; han vinkede med Haanden, at Sten skulde træde nærmere, og sagde derpaa:

— Jeg har tænkt Meget paa Eder i disse Dage, Sten, paa Eder og Sverigs Rige, og for mit Blik har dette syntes at smelte sammen med Eder.... Jeg vil dog være aabenhjertig og tilstaa, at jeg havde tænkt mig en Anden, som efter min Død skulde træde i Spidsen for Riget.... Han er stor, større end I, min kjære Søn, og meget, meget større end Karl Knutsson, som er bleven sønderslidt mellem alle de Klipper og Skjær, mellem hvilke han sejlede frem. Han har den Magt,

som jeg aldrig har ejet, og som maaske ogsaa svigter Jer, Magten til at forsage.... Jeg indser det nu tydeligere end før.... Og den Skygge, som endnu i min sidste Stund gjorde mig tvivlraadig, alt det føler jeg nu var kun Løgn og Bedrageri!.... I vil ogsaa snart erfare, Sten, at et ædlere Hjerte end Nils Stures banker der ikke i nogen Ridders Bryst....

Kongen tav, som om han trængte til at samle Kræfterne for at faae udtalt, hvad han yderligere havde at sige, men hans Blik vandrede fra Sten til Kansleren og fra denne tilbage til Sten igjen.

Alle de Tilstedeværende følte dybt Øjeblikkets Højtidelighed, og gamle Clas Lang, som ikke var i Stand til at lægge Baand paa sine Følelser, hulkede højt.

Kongen hørte det og vinkede den gamle Mand hen til sig. Clas Langs Haand rystede heftig, da han rakte sin døende Herre den, og han faldt paa Knæ ved Sengen og lænede sit Hoved mod Kongens Haand.

— Tak, tak, kjære Ven, for Eders trofaste Venskab! stammede denne smilende. Vi sees atter i Guds Rige!

Derefter rakte han enhver af Raadsherrerne sin Haand og lagde dem ret indtrængende Sverigs Vel paa Hjerte. Tilsidst henvendte han sig atter til Sten og sagde:

— Mellem Eder og mig har der aldrig været det mindste Spor af Kulde.... Saa langt jeg kan huske tilbage, ser jeg Eder staa sikkert ved min Side, saa vel da Kongekronens Glands omstraalede mit Hoved, som da denne Glands svandt og Mørket indtraadte, medens Erkebispens Stav udstraktes over Sverigs Land... Hav hjertelig Tak derfor, Sten.... og bring min sidste Hilsen til Nils Sture og bed ham tilgive mig.... ak, I veed ikke, hvor haardt jeg har forbrudt mig mod ham! .... Han staar ligesom i en Helgenglorie for mit bristende Øje, medens kun Mørke omgiver mig selv... Bed for mig alle I, som har et Hjerte for Mandens Nød og Mandens Kampe!

Kongen tav atter og lukkede Øjnene. Maaske blændedes hans Blik af det Lys, som nu paa Livets Grændse

straalede ham i Møde fra den lange Række Billeder, som oprulledes for ham, og hvis Indhold han aldrig havde set saa tydeligt som nu. De stod der ikke som kolde, blodløse Skygger, alle disse Mænd, der havde vandret deres Vej gjennem Livet ved hans Side, men de traadte frem som levende Væsener, og hans Hukommelse strakte til for Alt, skjøndt hans Tunge ikke formaaede at udtale, hvad han saae og følte. Engelbrekt, Erik Puke, Broder Svensson, den gamle Drost, Krister Nilsson og Erkebisp Jøns Bengtsson, Bisp Thomas, — alle vare de der, og forrest i den lange Række saae han den aldrig forglemte Dronning Karins lyse Skikkelse. Anklagende stode de der, men bedende og forsonende.

Kongens Læber bevægede sig langsomt, som om han talte, men Ingen kunde høre noget Ord. Da han imidlertid vedblev paa denne Maade, bøjede Sten sig nedover ham og hørte saa tydelig, at Kongen mumlede Stykker af Engelbrektvisen. Formodentlig mærkede han Ridderens Bevægelse, thi kort efter foldede han sine Hænder og bad med sagte Stemme:

Gud som vejer paa Retfærds Vægt,
Har ogsaa Naade omsider.

Derpaa gav han Tegn til, at han vilde rejse sig op, og de to gejstlige Herrer støttede ham, saa han kom til at indtage en siddende Stilling. Kongen tog derpaa Stens Haand og sagde i en højtidelig Tone:

— Eder, Sten, Eder og Nils Sture betror jeg Riget, og jeg gaar herfra i den faste Tro, at I ville holde trofast sammen og værge mandig om vort Fædreland. Til den Ende overantvorder jeg Eder Stockholm, Åbo og Ørebro Slotte med alle de Landskaber og Steder, jeg har havt under mit eget Værge. Men et Raad vil jeg give Eder: eftertragt aldrig Kongenavnet ... først med det brast Karl Knutssons Lykke!

Han foldede derpaa sine Hænder og tilføjede:

— Gud Fader, Søn og Hellig Aand beskyt og beskjærm Sverigs Land!

Derpaa sank hans Hoved kraftesløst til Siden, og de to gejstlige Herrer lagde ham atter forsigtig ned

paa Puderne. Alle ventede, at han hvert Øjeblik vilde opgive Aanden, og Hr. Sten bøjede sig igjen ned for at lytte, om Kongen endnu aandede. Saaledes stod han længe og mærkede ikke, at det kostbare Halsbaand derved kom tilsyne, førend Kongens skjælvende Haand pludselig greb om Smykket.

Hans Blik var dog allerede omtaaget, og han kunde ikke skjelne mere end Glandsen af den Ædelsten, som hans Haand havde grebet, men denne Ædelsten gjenkjendte han, og den blev Gjenstanden for hans sidste Tanke.

— Nils, stammede han, jeg vidste nok, at jeg tilsidst skulde finde Eders Halsbaand.

Saa faldt hans Haand tilbage, og hans Blik udslukte, men et ubeskriveligt smukt Smil bredte sig over hans Ansigt. Det var Forsoningens Engel, som tilviftede den gamle Konge Fred og Ro i Livets sidste Aandedræt.

Det var ved Middagstid at Kong Karl døde, og først henad Aften fik Hr. Sten Tid til at aflægge et Besøg i Fruerstuen for at forhøre, hvorledes Ingeborg befandt sig.

Hun var hurtig kommen sig af sin Besvimelse, men det var kun med Nød og næppe, at man kunde formaa hende til at forholde sig rolig og ikke ile ind i Kongens Værelse. Da Budskabet om Kongens Død kom, gjorde dette ikke anden Virkning paa hende, end at hun nu haabede snart at faae Hr. Sten at se, og da han traadte ind i Fruerstuen, ilede hun ham i Møde og spurgte aandeløs:

— Var det din Svend, som gik over Gaarden, da vi stod paa Højenloftssvalen?

— Ja! svarede Sten og greb med et vemodigt Smil hendes Haand.

— Det var Manden, som vilde myrde mig, vedblev Ingeborg. Manden, som vilde myrde Domherren fra Upsala, og hvis Grusomhed berøvede mig Forstanden.

Hun var bleg af Skræk, og hun skjælvede, som om hun befandt sig midt i en Ild, hvis Flammer hun forgjæves søgte at slukke.

Spørgsmaal og Svar vexledes hurtig, og inden Sten Sture forlod Ingeborg, stod hele Sigges rænkefulde Plan klar for ham, ligesom han ogsaa nu forstod, hvorledes Nils Stures Guldhalsbaand var kommen til at sidde omkring hans Hals.

Hele Natten svævede Nils Sture for hans Tanker, og han fik ikke et Blund i sine Øjne.

V.

I Sankt Katarinas Klosterkirke.

Faa Byer i Sverig have i Forhold til deres Alder saa faa Mindesmærker fra tidligere Tid som Skara. Kun Domkirken staar der endnu stor og højtidelig i den lille By, ligesom for at minde om længst forsvundne Dage, der aldrig mere vender tilbage. I Middelalderen var Skara en af de største Byer i Landet med mange Slotte, Kirker og Klostre. Et af disse var et Sortebrødrekloster, som i den sidste Halvdel af Middelalderen kaldtes Sankt Katarina.

En smuk Foraarsaften drog et højtideligt Tog af syngende Munke, der holdt brændende Voxlys i Haanden, til Sankt Katarinas Klosterkirke. Imellem sig bar de en Ligkiste bedækket med et Ligklæde, hvorpaa Gumsehovedvaabnet var broderet. Bag ved Kisten gik en Ridder med sin Hustru ved Haanden, og paa begge Sider af dem deres to Sønner. Nogle Svende med „Nat- og Dags-Vaabnet" broderet paa deres Trøjer, sluttede det lille Tog.

Munkene vedblev at synge, og to Kordrenge svingede med forgyldte Røgelseskar. Det var stille og fredeligt i den klare Foraarsaften, ret som om Naturens

Hjerte bankede i Samklang med de Menneskers, der her mindedes deres afdøde Ven.

Da Toget var kommet ind i Kirken, gik det op til Sankt Karins Kor, der var prægtig oplyst af store, fortfarvede Voxlys. Helgenbilledet var omstraalet af en Lysstrøm, der ogsaa belyste de nærmeste Gjenstande og deriblandt en kostbar Altartavle, som i en Række Afbildninger gjengav Frelserens Historie, og som for mange Aar tilbage var skjænket Kirken af Ridder Fjalar Ormsson.

Munkene satte Kisten paa en Baare i Koret, og toge derpaa Plads rundt om den og sang de Dødes Messe. Ridderen tilligemed hans Hustru og deres to Sønner faldt imidlertid paa Knæ, og bad med inderlig Andagt til Herren og Sankt Katarina for den Hedengangnes Sjæl. Et Øjeblik efter lød der Fodtrin nede fra Kirkedøren, og nogle høje Skikkelser med sølvhvide Lokker stillede sig bag ved de Bedende. Da den sidste Tone af Munkenes Sang døde hen, rejste de Knælende sig, og Ridderen vendte sig om. Han traadte forundret et Skridt tilbage, men inden han fik Tid til at fremkomme med noget Spørgsmaal, sagde den Ældste af de nys Ankomne:

— Tag os ikke ilde op, Nils Sture, at vi forstyrre Eder ved denne højtidelige Handling, men der er ingen Tid at spilde; vi have rejst baade Dag og Nat fra Stockholm hertil for at træffe Eder.

— Der maa altsaa være hændet Ting af Vigtighed, gamle Fader Bengt, sagde Ridderen.

— Kong Karl er død! var Bengts Svar.

Denne vigtige Efterretning gjorde ikke nogen synderlig Virkning paa Nils. Han studsede vel, thi han havde ikke tænkt sig Kongens Endeligt saa nær forestaaende, men det faldt i det Hele taget saa naturligt at høre Kong Karls Navn nævne ved Siden af den grønne Ridders, og han befandt sig for Øjeblikket saaledes med hele sin Sjæl i den Verden, hvor disse To havde virket sammen eller mod hinanden, at det lød for hans Øren blot som en Tone mere i Klokkeringningen over

dem begge eller rettere over den Tid, de begge havde levet i.

Men gamle Bengt vedblev:

— Jeg og de Andre, som ere fulgte med mig, have et Ord at sige Eder, medens det endnu er Tid .... Vi og hele Dalarne og Vestmanland ønske, at I, Nils, skal træde i Spidsen for Riget ....

Et Glimt af Glæde viste sig i Nils Stures ædle Ansigt, da han hørte dette Tilbud. Hvad de ærlige Dalamænd her foreslog ham, det var Noget, som længe havde ligget i hans Tanker. Det var jo ogsaa ganske i sin Orden, at han, som havde fuldbyrdet det Værk, at befri Fædrelandet af Fjendevold, ogsaa fremtidig skulde opretholde det. Han havde for Sverigs Skyld hverken sparet Liv eller Gods eller sin personlige Lykke, og nu opfordredes han af dette til at værne om den Fred, han havde vundet for det; havde han da ikke Ret til at glæde sig? Kunde han vel et eneste Øjeblik være tvivlraadig om, hvad han skulde svare?

Og dog tøvede han med dette Svar.

— Har det saa stort Hastværk med at bringe den Sag i Orden, Fader Bengt? spurgte han.

— Ja, svarede Bengt; thi I maa vide, at Vinden har vendt sig, medens I fulgte Eders gamle Ven til Sankt Katarina. Sten Sture har modtaget Slottene af Kongens egen Haand, og indfinder I Eder ikke i Tide, tilriver han sig Herredømmet i Sverig.

— Sten Sture! udbrød Nils i en smertelig Tone.

Der hengik en Stund, uden at han var i Stand til at ytre Noget. Enhver af de Tilstedeværende indsaae tydelig, at de Følelser, som nu rørte sig i hans Sjæl, behøvede Tid til at komme til Ro, og det faldt derfor ikke Nogen ind at afbryde Tausheden. Men den Kamp, som foregik i Nils Stures Sjæl, var voldsom, og et Øjeblik var han nærved at bukke under. Det var altsaa hans Skjæbne stedse at skulle bedrages. Han vilde snarere have troet, at Stockholm Slot kunde synke i Jorden og forsvinde, end at Sten Sture saaledes kunde bedrage ham.

Han gjennemgik i Tankerne de sidste Aars Begiven-

heder, og han saae nu tydeligere end nogensinde ikke blot, at deres Veje havde skilt sig fra hinanden, men ogsaa hvorfor dette var sket. Der var gaaet et bedragerisk Spil for sig bag hans Ryg for at man kunde plukke Frugterne af hans Arbejde. Og af denne Tanke fremstod pludselig en anden, nemlig at han med sit Sværd vilde sønderhugge det lumske Væv og vise Verden, at hans Magt var bygget paa en fastere Grundvold, end at den kunde omstyrtes af en troløs Ven.

Han saae op, og Stolthed og Heltemod glødede i hans Blik, paa hans Pande og Kind. Alle ventede, at han vilde udtale det Ord, som skulde fremkalde hans Valg til Sverigs Rigsforstander.

Men i det Samme faldt hans Blik paa Helgenbilledet, som stod der, omstraalet af Skinnet fra Voxlysene, og derfra vendte det sig mod Kisten, hvori den grønne Ridders Støv laa gjemt, og Stoltheden i hans Blik forvandledes til Sorg, og hans Hoved sank ned mod den opløftede Haand.

Der var Noget, som altid traadte forsonende frem for Nils Stures Sjæl og gjorde sin Stemme gjældende under alle Forhold. Det var Fædrelandet. Og hvor slette Tanker han end maatte nære om sin Ven, saa meget var dog vist, at Alt, hvad han havde foretaget sig, selv det, som antog Udseendet af et Bedrageri, var sket for Sverigs Vel. Det var denne Tanke, der atter bragte Ligevægt i Ridderens Sjæl, idet den gav ham Styrke til at vende Blikket bort fra Skyggesiden og søge at fremdrage det Gode hos ham, der havde sejret i saa mangen en Kamp for Sverigs Vel. Han saae i Aanden, hvorledes han svingede sit Sværd i Upsala; han saae ham tilkæmpe sig Sejren ved Runn og stride som en tapper Ridder ved Dalelven; han tænkte tillige paa, hvorledes han til alle Tider og under alle Forhold havde holdt fast ved Kong Karl, lige saa trofast og maaske endnu trofastere end han selv.

Saa fæstede han sit Blik paa Bjergværksejerne og paa gamle Bengt, som havdeført Ordet, og hele hans Sjæl afspejlede sig i dette Blik.

— Det Budskab, I der bringer mig, klinger underligt for mit Øre, Gamle, sagde han, og havde enhver Anden end I bragt mig det, kunde det have kostet ham hans Liv, thi jeg vilde have antaget det for Bagvaskelse .... Nu er det muligt, at der ligger Sandhed deri, for saa vidt som I ikke selv er bleven ført bag Lyset, men .... den Forklaring, I tilføjede, den er gaaet som et tveægget Sværd gjennem min Sjæl.

Gamle Bengt omtalte nu sit Møde med Hr. Sten paa Højenloftssvalen, og hvor underlig Ridderen der havde teet sig, samt hvorledes han senere, efter at Efterretningen om Kongens Død og om Slottenes Overdragelse til Hr. Sten havde udbredt sig i Byen, havde indset, at der ufortøvet burde afsendes et Ilbud til Hr. Nils, men tillige et Ilbud, som besad Troværdighed og Kraft til at tale og raade, saa at Ridderen vidste, hvad han havde at gjøre. Thi vilde Nils ikke lade sig Magten og Æren fravriste, saa maatte han optræde og handle øjeblikkelig. Han maatte strax lade Budstikken gaa og sammenkalde Folket til en Rigsdag for at vælge en Rigsforstander. Bengt indestod for, at Nils og ingen Anden vilde blive valgt.

— Betænker I da ikke, Bengt, spurgte Nils, da den Gamle tav, betænker I da ikke, at hvis jeg følger Eders Raad, tænder jeg paany Tvedragtsflammen i Sverig, og hvem veed, om jeg ikke tilsidst kunde komme til at drage Sværdet mod Sten Sture ....

— Ja, det kunde hænde, hvis I nu tøver ....

— Nej, udbrød Nils, træng ikke ind paa mig, I ærlige Mænd fra Dala! Aldrig vil jeg vende mig i Fjendskab mod den, som har været villig til at ofre Liv og Blod for Sverigs Land, aldrig .... hører I det. Først da vilde min Ære blive plettet og mit Navn nævnes med Undseelse af mine Sønner, naar jeg, som stedse har ført Engelbrekts Ord paa mine Læber, i Afgjørelsens Stund, da det gjaldt om at vælge mellem min egen Magt og Fred i Sverig, et Øjeblik kunde vakle i Valget. Nej, lad Sten Sture træde i Spidsen for Riget ... han er en

ægte svensk Riddersmand, og jeg vil staa ved hans Side, saa længe Gud skjænker mig Liv og Helbred.

Det var ikke løst henkastede Ord, gamle Bengt havde talt; der laa endogsaa megen Sandhed i dem, det vidste baade han og alle de Andre, som stode omkring ham og hørte Ridderens Svar. Men netop derfor stod Nils Sture for dem saa stor og ophøjet, saa langt hævet over alle Jordelivets Lidenskaber. Han var herlig at se, naar han førte dem an i Kampens blodige Leg, men herligere end han nu stod for dem, havde de aldrig set ham. Han gjorde ogsaa samme Indtryk paa dem, som om det var Engelbrekt selv, der havde talt til dem.

Fru Brita saae med Stolthed op til sin Herre og Husbond og foldede i from Henrykkelse sine Hænder, og Svante, som aldrig ellers viste Tegn til Blødhed, maatte aftørre sine Taarer, da han saae, at de gamle Mænd med Nød og næppe kunde betvinge deres Sindsbevægelse.

— Der have I mit Svar! tilføjede Nils; bring det med Eder til Eders Hjem. Naar Sverig kalder, saa veed jeg for sikkert at vi ville mødes med Sværd i Haand, for at rydde Faren af Vejen; men saa vist, som jeg aldrig endnu har draget Sværdet for min egen Skyld, saa vist skal det heller aldrig ske i Fremtiden, dertil hjælpe mig Gud og Sankt Erik!

— Gud og Sankt Erik beskytte Eder, Hr. Nils! stammede gamle Bengt dybt rørt og traadte et Skridt nærmere hen til Nils, der greb hans Haand og trykkede den varmt. Gud beskytte Eder .... men jeg staar dog fast ved mit Ord, at det vilde være en Lykke for Sverig, hvis dets Skjæbne styredes af Eders Haand!

— Gud selv styrer Sverigs Skjæbne, han og ingen Anden! sagde Nils med et vemodigt Smil.

Men medens Ridderen saaledes udkæmpede den ædle Kamp i sin Sjæl, og medens Alles Hjerter strømmede ham i Møde, sneg mørke Skikkelser sig med lydløse Trin langs Kirkens Vægge hen til Sankt Katarinas Kor.

Solen var gaaet ned, og Mørket begyndte at falde paa. I Klosterkirken, gjennem hvis smaa, farvede Vinduesruder kun en ubetydelig Lysning trængte ind, var

det aldeles mørkt med Undtagelse af den Plads, hvor Kisten med den grønne Ridders Lig stod, og den lille Kreds udenom denne, der oplystes af Skinnet fra Voxlysene. Bag ved de mægtige Piller, der afdelte Kirken i tre Skibe, kunde nysgjerrige Munke godt snige sig frem lige til Grændsen af det oplyste Sted, uden at blive bemærkede.

Netop som Nils udtalte de sidste Ord, blev Kirkens Hoveddør aabnet, og en Skikkelse kom ilende op gjennem Midtskibet.

Det var en ung Bondekarl. Han var meget bleg, og Angst og Skræk stod tydelig malet i hans Ansigt. Han kunde næppe trække Vejret, men fremstammede dog,

— Hr. Nils Sture .... er I Hr. Nils?

— Ja, det er mig, svarede Nils og saae forundret paa det unge Menneske. Hvad vil I mig? tilføjede han venligt.

— Guds Død, strenge Herre, svarede Karlen, Eders Liv er i Fare .... Jeg kan ikke sige mere, men skynd Eder bort herfra, saa skal jeg fortælle Eder Alt ... Følg mig, Stimændene kunne hvert Øjeblik være her!

— Kjære Ven, sagde Nils med et Smil, hvilken Fare skulde kunne ramme mig her? .... Har I noget af Vigtighed at sige mig, saa sig det her .... her er Stedet helligt.

Ogsaa Bjergmærdene smilede ad Bondekarlens Angest, som de antog for overdreven. Vel frygtede de for Forræderi mod den elskede Ridder, men paa en ganske anden Maade end det, Bondekarlen her omtalte. Og Brodde og Hollinger, som ogsaa var tilstede, og som altid udmærkede sig ved en til det vidunderlige grændsende Skarpsynethed, kunde ikke her tænke sig nogensomhelst Fare, der kunde true Ridderens Liv.

Bondekarlen, som snart indsaae, at han maatte tale tydeligere, hvis han skulde kunne udføre sit Hverv, tøvede ikke med at gjøre Rede for, hvad der var hændet, og hvad der havde foranlediget hans hurtige Ridt til Skara.

— Jeg er fra Bjurum, sagde han, og der ligger en

af Eders Svende dodelig saaret.... Han hedder Faste, og der er ham, som har sendt mig....

Denne Efterretning vakte Alles Opmærksomhed, og især gjorde den et dybt Indtryk paa Hollinger, der nærmede sig Bondekarlen for bedre at høre, hvad han videre havde at sige. Men Nils saae paa Brodde og spurgte:

— Var Faste ikke med os paa hele Turen hertil?

— I Ørebro bad han mig om Orlov for at drage til Visby, svarede Brodde. Et Dødsfald i hans Familie nødte ham til at foretage denne Rejse.... Jeg afslog hans Begjæring, men den følgende Dag var han forsvunden.... Jeg talte ikke derom, og da I var draget forud med Fru Brita, mærkede I ikke hans Fraværelse, og jeg tænkte da, at Sagen nok kunde ordnes ved hans Tilbagekomst....

— Saa sandt jeg lever, her er Ugler i Mosen! udbrød nu Hollinger. Min stakkels Faste lugtede dem allerede paa lang Afstand... I har ham at takke for, at I er undgaaet en stor Fare, Hr. Nils, det er jeg sikker paa, saa sikker, at jeg vil vove mit Liv derpaa.... I Ørebro kom Faste til mig om Natten og hviskede: Tiltror I mig noget Slet? Jeg lo og skjød ham fra mig. Men han hviskede fremdeles: I, Hollinger og Hr. Nils, have gjort godt imod mig, og det vil jeg nu gjengjælde Eder! Det sagde han og senere har jeg ikke set ham.... Jeg troer derfor, at vi maa være paa vor Post; thi her truer visselig en Fare os, og Faste er gaaet i Døden for Eder, Hr. Nils....

— Lad os da høre, hvad I har at sige, sagde Nils til Bondekarlen, og denne vedblev:

— I Morges tidlig kom en Skare af Kongens Svende ridende til Bjurum og steg af der. Jeg stod og kløvede Brænde, og en af dem kom hen til mig og spurgte, om Hr. Nils opholdt sig paa Gaarden. Jeg svarede Nej, og Svenden gik da hen til de Andre og talte med dem, og jeg hørte dem sige, at de vilde vel nok faae nærmere Besked, naar Sigge kom. Jeg tog Mod til mig og spurgte, hvad deres Ærinde var, men fik

intet Svar, og siden gik jeg og grundede paa, hvad det vel kunde være. Og da der ingen Sigge kom, drev Nysgjerrigheden mig til at gaa hen ad Vejen; de kom fra Gudhjem og havde altsaa lagt Vejen Øst om Hornborgasøen....

I Nils Stures Ansigt viste der sig alle Tegn til Utaalmodighed over den Vidtløftighed, hvormed Karlen fremførte sine Meddelelser, men han vidste altfor godt, at det vilde være frugtesløst at forsøge paa, at faae ham til at fatte sig i Korthed, derfor lagde han Baand paa sin Utaalmodighed, og lod ham blive ved uden at afbryde ham.

— Da jeg saaledes gik hen ad Vejen, vedblev Karlen, fik jeg Øje paa en Skare Stimænd, som længe havde havt deres Tilhold paa Tiveden efter den sidste Kamp mellem Herrerne. I Spidsen for dem red tre Mænd, af hvilke den ene bar Eders Farver, Hr. Nils, den anden bar Hr. Sten Stures, og den tredie var iført en sort Kappe. Jeg hørte, at de kaldte ham Barberen og Mester Lukas, men ham med Sobladene kaldte de Sigge. Da jeg havde naaet de to Lindetræer, som Ridder Karl Ormsson plantede med egen Haand til Minde om den Dag, da Kong Karl førte hans Datter, Jomfru Karin, i Brudestol, holdt de tre Mænd stille, og Stimændene sluttede Kreds om dem.

„— Det lader ikke til, at Hr. Nils er redet denne Vej, sagde han, som de kaldte Sigge, idet han vendte sig om til Mester Lukas, men det lader til, at I, Faste, har bedraget os.

„— Jeg har handlet, som jeg har faaet Forstand til, svarede Faste, og det var jo ogsaa Eder selv der mente, at han var draget ned til Vestergotland, og da jeg sagde Eder, at han var draget til Vadstena, vilde I ikke tro mig.... I, Gumme, som har kjendt mig længe, og som har forledt mig til Utroskab mod Hr. Nils, I veed jo, at jeg ikke har nogen videre god Fatteevne...."

— Gumme, det var Barberen, og han havde Øjne som en Slange. Da han nikkede til den stakkels Faste,

var det, som om den Onde selv sad paa Hesten og nikkede. Det gyste formelig i mig ved at se det. Han og Sigge talte derpaa en Stund sagte med hinanden. De vendte sig saa atter om mod Faste, og Sigge sagde:

— I har mere Forstand i Eders Pande, end Nogen skulde have tiltroet Eder, og I havde ogsaa nær vundet Eders Spil. Men har I med Eders Enfoldighed hidtil ført Mester Lukas og mig bag Lyset, saa skal det nu have en Ende. Da jeg sagde Eder, at I løj, naar I vilde faae mig til at tro, at Eders Herre var draget til Vadstena, medens jeg paastod, at han var draget til Skara, da udklækkede Eders onde Hjerne et Æg, som I nu selv skal faae Lov til at æde. I sagde, at I senest havde hørt Hr. Nils tale om Bjurum, og jeg troede Jer, eftersom den grønne Ridder var født der, og altsaa ogsaa burde hvile der efter Døden .... Men Hr. Nils er ikke paa Bjurum .... han er med sit Følge velbeholden naaet til Skara ....

— Til Vadstena, mener I! sagde Faste, men i det Samme fik han et Stød, saa han faldt af Hesten, og endnu et, saa han segnede til Jorden. Jeg krøb i min Skræk ind under de Buske, som voxede ved Siden af Lindetræerne, men Sigge raabte til Stimændene: Afsted til Skara, Karle .... Mester Lukas følger med Eder .... Svenden har ført os bag Lyset; thi Budet, som kom fra Vadstena i Nat, fortalte, at han ikke havde set nogen Ridder der i Byen eller paa Vejen dertil ..... Altsaa til Skara! Der skulle I faae Betaling for Eders Ulejlighed! Og saa drog Mændene med Barberen i Spidsen videre, og Sigge red ind paa Gaarden til de kongelige Svende, men Eders Svend lod han blive liggende ved Vejgrøften, kæmpende med Døden. Jeg gik hen til ham, og da han saae paa mig, at jeg ikke hørte til de Andre, sagde han:

— Rid til Skara og sig Hr. Nils, at hans Liv er i Fare!

Mere formaaede han ikke at sige. Jeg ilede strax til Fogeden og fortalte ham, hvorledes det forholdt sig. Han laante mig sin bedste Hest, og nu er jeg her.

Nils Stures Pande formørkedes. Han saae sig omgiven af Farer, som han ikke havde ventet, og det smertede ham mere, end han vilde tilstaa for sig selv, at han maatte kæmpe med Fjender, der kunde nedlade sig til at bruge saa slette Vaaben.

— Jeg havde dog ikke troet, sagde han mere til sig selv, end i den Hensigt, at det skulde høres af de Omkringstaaende, jeg havde dog ikke troet, at Hr. Erik Karlsson eller nogen af de andre Herrer vilde gaa snigmorderisk frem imod mig. Derpaa tilføjede han højt, idet han lagde sin Haand paa Karlens Skulder: I skal have Tak for Jert Budskab .... Hvis Gud lader mig undslippe den Fare, som min stakkels Svend har villet afværge, vil jeg ride til Bjurum og ogsaa lade synge en Messe for ham. Men nu bort herfra!

En Lyd, som om Nogen slog med den flade Haand mod Væggen, hørtes i nogen Afstand, og uden Tvivl vilde saa skarpe Ører som Broddes eller Hollingers have opfanget den, hvis ikke i det Samme en lille Fugl, som havde forvildet sig ind under Kirkens Hvælving, var kommen flyvende hen mod den oplyste Del af Kirken, jamt var fløjet et Par Gange rundt i Koret og derpaa forforsvunden. Denne Omstændighed tilligemed Tanken om Umuligheden af et Overfald inde i Kirken, forjog enhver Frygt hos alle de Tilstedeværende. Nils tog Fru Britas Arm, og Bjergværksejerne gjorde Plads for dem.

Men da traadte Hollinger frem, stillede sig med en højtidelig Mine foran sin Herre og fremtog et sammenfoldet Papir under sin Trøje.

— Ogsaa jeg har et Hverv at udføre her, sagde han, hvis I tillader det; thi det angaar lige saa meget Eder som mig selv ....

Nils saae paa ham med sit vante, venlige Smil, og nikkede bifaldende.

— Som I vel mindes, vedblev Hollinger, opholdt jeg mig en Tid lang hos Eders Slægtning Fru Iliana, for at udspejde Fru Brita paa Hammarstad, og det lykkedes mig ogsaa at udføre det Hverv, I havde paalagt mig, saa at den gjerrige Frue pludselig opgav alle

Pengefordringer saavel paa Eders Broder som paa Kong Karl. Jeg tvang saavel Fru Brita som hendes nedrige Svend til at give mig en skriftlig Erklæring, hvori de tilstod deres listige Bedragerier og Svenden desuden, at han var min Faders Morder, hvilket jeg tidligere har omtalt for Eder. Denne skriftlige Erklæring gav jeg Hr. Erik Olofsson i Upsala i Forvaring med den Anmodning, at han, naar der tilstødte mig Noget, skulde overgive den i Raadets Hænder, hvilket han ogsaa lovede mig at gjøre. Her ser I denne Erklæring!

Med disse Ord leverede han Papiret til Nils, som gjennemlæste det.

— Nu har jo Sagernes Stilling forandret sig.... Hr. Erik Axelsson har holdt det Ord, som han gav Eders Søn paa Stockholm Slot.... Der er indledt en retslig Undersøgelse mod Fru Brita, og derfor....

— Men Eders Faders Morder....? spurgte Nils.

— Gumme er forsvunden fra Hammarstad, og Ingen veed, hvor han er draget hen.... Maaske er han allerede død; hvis ikke, saa henstiller jeg hans Dom til Gud.... Men dette Papir vil jeg tilintetgjøre....

Og inden Nils kunde faae Tid til at svare, tog Hollinger Papiret, gik hen til et af Voxlysene, holdt det over Flammen og lod det brænde, indtil det yderste Hjørne, som han holdt mellem Fingrene, faldt ned mod Stengulvet.

Da han vendte sig om, saae han to store straalende Øjne hvile paa sig og følte en Haand gribe hans.

Det var Svante, som paa denne Maade tilkjendegav den kjære Hollinger sin Beundring over, hvad han havde gjort. Der kom vel ikke noget Ord over hans Læber, men Hollinger læste i hans Øjne, hvad der foregik i hans Sjæl, og han saae usigeligt lykkelig ud, skjøndt Tanken om Faste fremkaldte et vemodigt Træk i hans Ansigt.

Nils Sture greb hans Haand og sagde:

— Gid alt det Onde, som hidtil har fulgt mig og alle mine Kjære, maa være fortæret i denne Flamme, saa at vi i Fred og Ro kunne nyde den Tid, som Herren

endnu under os at leve sammen, og siden mødes hos ham i Himmerig, hvor Enhver skal dømmes efter sine Gjerninger!

Amen! sagde den ældste af Munkene, som stod omkring Kisten. Og han hævede velsignende sine Hænder og bad med højtidelig Stemme en kort Bøn for alle de Tilstedeværende.

Han var næppe færdig hermed, førend man atter hørte Kirkedøren blive aabnet, og ved Skinnet af to Fakler, som holdtes paa begge Sider af Kirkedøren, saae man en Skare bevæbnede Svende.

— Det er for sent, strenge Hr. Ridder! Det er for sent, raabte Bondekarlen fra Bjurum. Der ere de!

Alle kastede et Blik mod Kirkedøren, og der saae man de to Fakler komme nærmere og bag ved dem en stor Skare Svende med blanke Hellebarder, medens der fra alle Hjørner og bag ved alle Piller ligesom voxede vilde, skjæggede Skikkelser, hvis Spyd og Øxer funklede i Lysskinnet, op af Jorden.

Synet af de kongelige Svende beroligede Nils. Den Fare, hvorom Bondekarlen havde talt, maatte staa i Forbindelse med Stimændene; de kongelige Svende kunde derimod umulig være kommen i nogen anden Hensigt, end for at forhindre enhver Voldsgjerning. Fru Brita havde med begge Hænder grebet sin Mands Arm, betagen af en Frygt, som hun ikke kunde betvinge.

Moritz stillede sig ved hendes Side og søgte ved et ømt, kjærligt Blik at indgyde hende Mod. Svante, som stod ved Siden af Faderen, knyttede sine Hænder, og hans Øjne funklede af Vrede.

Brodde, Hollinger og Erik lagde Haanden paa Sværdfæstet, og Bjergværksejerne saae sig omkring med truende Blik.

Et Spørgsmaal svævede paa Nils Stures Læber, men inden han fik Tid til at ytre et Ord, traadte Sigge frem med stolt, knejsende Hoved.

Tæt ved hans Side fulgte en Mand i sort Kappe med et Ansigt, i hvis skarpe Træk funklede et Par dybtliggende, gjennemborende Øjne. Nils Sture gjenkjendte

strax den ydmyge Barber, Mester Lukas, og skjøndt det visselig ikke undgik hans Opmærksomhed, at Mandens Holdning nu var anderledes, end da han sidst saae ham i Stockholm, kunde han dog ikke tænke sig Andet, end at Svendene havde opdaget hans Fjenders lumske Rænker og vare fulgt efter dem for at være ved Haanden og staa ham bi i Farens Øjeblik. Og midt under alle de Tanker, som gjennemfoer hans Hoved, beroligede det ham ogsaa at se Sten Stures Skjoldemærke, thi det kunde dog aldrig sidde paa en Forræders Bryst. Denne Svend og Barberen vare hans Redningsmænd. Han ventede hvert Øjeblik, at Sigge, som tydelig førte Befaling over de kongelige Svende, skulde give disse Ordre til at gribe Stimændene.

Men denne Befaling blev ikke givet. Derimod vendte Svenden sig om mod ham selv og sagde, idet han med djævelsk Glæde gned sine Hænder:

— Nu har jeg Eder alle paa engang! Ha, Nils Sture, dennegang skal I ikke undslippe mig.... Jeg vilde blot ønske, at min gamle Herre, David Bengtsson, var her, for at fryde sine Øjne ved dette Syn!

Nils Stures Øjenbryn trak sig sammen, men Hollinger sprang frem med knyttet Næve og vilde slaa den frække Svend til Jorden. Da opklaredes øjeblikkelig Ridderens Pande, og han lagde beroligende sin Haand paa Svendens Arm, og sagde derpaa til Sigge:

— Hvorfor kommer I saaledes ind i Guds Hus med Sværd og Spyd og onde Ord? Er Mjøden steget Eder for stærkt til Hovedet, saa burde den dog dunste bort her foran Herrens Alter!

— Ja, raabte Sigge, engang steg Mjøden mig saaledes til Hovedet, at jeg aldrig skal glemme det..... Denne Mjød havde Eders Svende brygget, men nu har Forholdene forandret sig saaledes, at baade I, Nils Sture, og de skulle komme til at betale det.... Husker I Ekolsund og Kampen paa Enkøpingvejen?.... Det var nok der Ridderen faldt, som hviler i denne Kiste... Jeg har siden den Tid slebet mit Sværd, og nu skal det drikke Blod, saa det kan faae sin Tørst stillet... Men

Alt skal gaa i sin rette Orden .... Hør derfor, hvad jeg har at sige!

Han vendte sig om til en af Stimændene og vinkede ham hen til sig og sagde:

— I skal ride med Budskab til Hr. Erik Karlsson, som I vistnok vil træffe i Upland paa Vejen til Upsala, thi han ligger med sin Flaade i Stockholm Skjærgaard. I skal ride baade Nat og Dag, og naar I træffer ham, skal I sige til ham, at Nils Sture ikke mere er blandt de Levendes Tal, og naar Ridderen da leverer Eder det Brev, som jeg har forlangt af ham, skal I sige, at Sten Sture ikke vil komme til at leve mange Dage efter!

Han saae paa Nils med sine blodsprængte Øjne og med et haanligt, triumpherende Smil, der traadte stærkere frem overfor Nils Stures rolige, majestætiske Holdning.

Naar det Onde og det Gode mødes, hvad enten Kampen udkæmpes for Verden eller blot for Guds Øjne, er det altid saaledes, at jo ædlere det Sidste er, desto mørkere og sortere er det Første. Og dog er det altid Sandheden, som vinder Sejr, om det end forekommer det kortsynede Menneske anderledes, og kun Himlens Engle ere den virkelige Sejrs Vidner og opløfte med den et frydefuldt Halleluja for den evige Dommers Throne.

Det Onde føler det ved sig selv, og denne Følelse af Afmagt giver sig Lust i det trodsige, haanlige Smil paa dets Læber.

Saaledes stod Sigge foran Nils Sture, hvis Blik han ikke vilde have kunnet udholde, naar han ikke havde taget hele det Forraad af onde Ord til Hjælp, der staar et hadefuldt Hjerte til Raadighed, og ligesom flyder frem i fuldere og rigere Strøm, jo mindre Virkning de formaar at gjøre.

Hensigten med det i Nils Stures Paahør udtalte Budskab til Hr. Erik Karlsson, var naturligvis paa engang at give ham at forstaa, at hans sidste Time var slaaet, og tillige i selve Dødsøjeblikket at underrette ham om Tilintetgjørelsen af hans eget Værk og hans Fjendes

Sejr. Sigge vidste meget vel, at Døden i og for sig ikke indjog Nils Sture nogen Skræk, men at derimod Underretningen om Sverigs Undergang, der sikkert vilde finde Sted, naar de to Sturer vare borte, vilde ramme ham saa meget dybere. Og denne dobbelte Hensigt troede Sigge at kunne opnaa ved i sit Offers Paahør at afsende Budskabet om hans og Sten Stures Død til deres og Sverigs Fjende.

Men hvad der end foregik i Nils Stures Sjæl, fortrak der sig dog ikke en Mine i hans Ansigt. Maaske var det et Blik paa Altertavlen, som gav hans Sjæl denne overjordiske Styrke. Et af dens Billeder forestillede Frelseren paa Romhuset, da Soldaterne klædte ham af, kastede en Purpurkappe over hans Skuldre og satte en Tornekrone paa hans Hoved. Den Smerte, som i dette Øjeblik fyldte den ædle Ridders Hjerte, kunde vel sammenlignes med den, som Tornekronen fremkaldte.

Naar han saae tilbage paa hele sit Liv og grandskende gjennemsøgte dets skjulteste Vraa, kunde han ikke finde en Handling eller en Tanke, der havde hans egen Ophøjelse, hans egen Ære til Formaal. Al hans Stræben, hele hans Sjæl var gaaet op i en eneste Tanke — Fædrelandet. Dets Lykke og Frihed havde været Maalet for hans Ungdoms Drømme og for hans Manddoms Gjerninger. Og nu, netop i det Øjeblik, da han troede at have ført sit Værk til Ende, skulde han falde for en Niddings Haand, og Falskhed og List skulde føre Fædrelandet i en vanærende Trældom.

Derfor blegnede Ridderens Kind, derfor brændte der en saa mørk Ild i hans Øjne. Han kunde vel sammen med de Mænd, der omgav ham, have grebet til Sværdet, og uden Tvivl været i Stand til at hugge sig en Vej gjennem Fjenden, men en saadan Tanke faldt ham aldeles ikke ind. Han vilde ikke drage Sværdet i Herrens fredlyste Helligdom. Dette havde ogsaa den usle Nidding gjort Regning paa og haabet undervejs at kunne overfalde Ridderen i en af de Kirker, hvor Ligprocessionen holdt Hvil om Natten. Men den trofaste Svend,

som havde offret sit Liv for Ridderen, havde forstaaet at tilintetgjøre denne Beregning.

— Og nu til Værket! raabte Sigge. Træd frem, Mester Lukas, og gjør Eders Pligt, Tiden iler, og vi bør ikke uden Nødvendighed opsætte vort Værk!

Mester Lukas traadte frem. Han havde fra Bjurum ført Stimændene til Skara, og efterat han havde skaffet sig Vished om, at Ridderen med sit Følge befandt sig der, havde han ladet Mændene snige sig ind i Klostret og Klosterkirken med den udtrykkelige Befaling, at de ikke maatte foretage sig Noget, førend han selv indfandt sig der.

Gumme eller Mester Lukas, som han kaldtes, var selv bleven staaende under Træerne udenfor Klostret for at oppebie Sigges og de kongelige Svendes Ankomst. Han vidste følgelig Intet om, hvad der havde tildraget sig ved Sankt Katarinas Kor.

Han vendte sig nu rask om til Hollinger og spurgte:

— Kjender I mig?

— Ja vist kjender jeg Eder, usle Snigmorder, svarede Hollinger.

— Saa sagte, min Ven, vedblev Gumme, det er godt, at I kjender mig, men derimod veed I ikke, at jeg har været i Eders Herres, Nils Stures, Tjeneste allerede paa tredie Aar.... Se her har jeg dog overlistet Jer, skjøndt I ellers er dygtig nok, naar det gjælder om med List at sætte Eders Planer igjennem.... Jeg har fulgt Eder lige saa udholdende, som I engang fulgte mig og Fru Brita paa Hammarstad.... Men I har ikke vidst det, nej — thi deri ligger netop min Kunst.

Kunsten var dog ikke større, end at Gumme vilde være kommen tilkort ved den, hvis ikke Omstændighederne vare komne ham til Hjælp. Først sad Hollinger indespærret i Taarnet paa Stockholm Slot, og siden blev han ofte, ligesom Brodde, i vigtige Anliggender sendt til Steder, hvor deres Herre ikke selv opholdt sig, saa at han kun meget sjelden opholdt sig hos Ridderen, og da havde Gumme, som stedse nød langt mere Frihed end

nogensomhelst anden af Ridderens Folk, fordi han ikke hørte til Krigsfolket, forstaaet at holde sig skjult.

Hollinger brændte af Harme, og han havde allerede draget sit Sværd for at tilintetgjøre den usle Nidding, men Nils lagde atter sin Haand paa hans Arm og holdt den tilbage. Brodde stod med korslagte Arme og saae og hørte med sammentrukne Bryn paa Alt, hvad der her ytredes og tildrog sig. Han stod sin Herre nærmere og kunde derfor bedre fatte hele Størrelsen af det Herredømme over sig selv, som Nils lagde for Dagen. Bedst fattedes dog det Storartede i hele Nils Stures Optræden af Erik, Svenden fra Engelbrekts Tid. Han stod der med graaenende Lokker, men hans Øjne lyste med samme Ild, som da han red med Budskab mellem Frihedshelten og Herman Bermann.

— Jeg vil aldeles ikke tilføje Eder noget Ondt, vedblev Gumme, henvendt til Hollinger. Jeg vil gjerne lade Eder beholde Livet, naar I blot vil give mig det Papir tilbage, som I med List og Vold aftvang mig og Fru Brita paa Hammarstad, da I listede Jer ind i Lonkammeret der.

— Stod jeg ikke her overfor min Herre, og befandt vi os ikke i Herrens Hus, skulde Eders falske Tunge ikke sige mange Ord til i denne Verden, usle Snigmorder!

— Det kan gjerne være, Hollinger Birgersson .... men nu er det kun det lille Papir, jeg vil have, og saa ere vi kvit ....

Hollinger tav og saae paa sin Herre uden at svare.

En af Stimændene traadte frem og vilde tale. Rimeligvis var det hans Agt at fortælle, hvad der nylig var sket, en Oplysning, som, skjøndt den fuldkommen vilde have tilfredsstillet Gumme med Hensyn til det skjæbnesvangre Stykke Papir, dog næppe vilde have indvirket paa Gangen af det Hele eller forandret noget i den Skjæbne, som Morderne havde bestemt skulde overgaa Hr. Nils og hans Mænd.

Men Sigge afbrod ham.

— Her spilde vi Tiden med unødvendig Snak, ud-

brød han. Grib Svenden, saa skal vi nok altid senere faae Papiret fra ham!

Hollinger bed Tænderne sammen af Vrede, men et Blik paa hans Herre bragte Stormen i hans Indre til at lægge sig, og han lod sig uden Modstand føre til Siden af Stimændene.

Derpaa vendte Sigge sig med en triumferende Mine om til Nils og sagde:

— Nu gjælder det Eder, Nils Sture. Jeg har Kongens Befaling til at tage Eder til Fange. Det er heldigt, at I finder Eder i Eders Skjæbne, saa undgaar jeg ogsaa at forstyrre Kirkens hellige Fred. Men Eders Sværd maa I aflevere, og Eders Hænder skulle bindes, og saa maa I tage Afsked med denne Verden .... I kan dog trøste Eder med, at I ikke skal komme til at vandre alene paa Dødens Sti, thi Eders Mænd skal gjøre Eder Selskab ....

Fru Brita udstødte et hjerteskjærende Skrig og sank ned ved sin Mands Side, men gamle Bengt traadte frem mellem Forræderen og Hr. Nils. En Hvisken gjennemløb Morderskaren, nogle af Svendene vendte sig hurtig om, og fra Døren hørtes raske og faste Fodtrin af Mænd, som nærmede sig Koret. Det kunde ikke være Andre end Venner af de Sammensvorne, thi to kongelige Svende stod Vagt ved Døren, og Sigge bekymrede sig derfor ikke videre derom; han ønskede blot snarest mulig at faae Ende paa denne Del af sit Foretagende, for derefter at begive sig til Stockholm og fuldføre, hvad der stod tilbage for at vinde det Adelsbrev, Erkebisp Jons havde lovet ham, og hvilket Løfte senere var bleven fornyet af de Herrer, som nu vare i Færd med at opretholde det Værk, Erkebispen havde begyndt.

Men pludselig hørtes en klangfuld, befalende Stemme sige:

— Grib Forræderen!

Stimændene traadte hurtig til Side, og en høj og kraftig Ridderskikkelse ilede frem.

Det var Sten Sture.

Saasnart han havde gjennemskuet hele det Væv af

List og Svig, som var bleven spundet mellem ham og hans ædle Ven, havde han øjeblikkelig forladt Stockholm og var ilet til Skara, saa hurtig hans Hest kunde bære ham, for at komme til at tale med Nils Sture. Han havde hørt Sigges sidste Ord og begreb strax Størrelsen af den Fare, som truede ham.

Sigge foer tilbage, som om Hvælvingen var revnet over hans Hoved og en Herrens Engel havde sat det dræbende Sværd mod hans Bryst. Sten Stures Ankomst var Noget, som han aldrig havde kunnet drømme om, og i Bestyrtningens første Øjeblik tabte han saa ganske Fatningen, at han ansaa Alt for tabt. Havde han betænkt sig lidt, vilde han let have indset, at hans Sag langtfra var tabt, og at Sten Stures Ankomst tvertimod kunde blive ham en dobbelt Sejr, idet han, naar han benyttede sig af sin Overlegenhed i Tal, kunde bemægtige sig begge Riddere. Gumme, som var mere rolig og koldblodig, indsaae strax, at Hr. Sten ikke havde kunnet komme videre mandstærk, og han vilde hviske Sigge et Par Ord i Øret, men han fik ikke Lejlighed dertil.

De kongelige Svende, som kun ugjerne havde fulgt Sigge paa hans lønlige Færd efter Nils Sture, adlød øjeblikkelig Sten Stures Befaling og greb baade Sigge og Gumme.

Sten traadte nu hen til Nils og sagde med en Stemme, der skjælvede af Bevægelse:

— Nils, jeg staar her for Eder som en utro Ven .... jeg har forbrudt mig haardt imod Eder, men jeg vil med mit Blod udsone denne Brøde ....

Han fik ikke Tid til at sige mere; thi Nils gik hen til ham, greb hans Haand og sagde, idet han med et kjærligt Blik saae ham ind i Øjet:

— Sandelig vil jeg mindes denne Time som en af de lykkeligste i mit Liv! .... Gud i Himmelen være lovet, at han aabnede Eders Øjne og gav mig min saa trofaste Ven tilbage!

Taarerne strømmede ham ud af Øjnene, og da han sluttede Vennen i sine Arme, hørte man denne hulke højt

ved hans Bryst. Og Alles Hjerter bankede af Glæde. Selv Helgenbilledet paa Væggen syntes at smile i himmelsk Salighed.

Efter at den første stærke Sindsbevægelse havde lagt sig, fortalte Sten om Kongens Død og om Alt, hvad der havde tildraget sig ved denne Lejlighed, samt hvad der havde bevirket, at hans Hjerte havde lukket sig for Nils, og hvorledes han endelig tilsidst havde opdaget Sigges rænkefulde Planer.

Derpaa fremtog han Guldhalsbaandet og rakte Nils det med de Ord:

— Ogsaa dette har jeg baaret. Lige siden den ulykkelige Dag ved Upsala har det ikke forladt min Hals .... Kongen gjenkjendte det i Dødsøjeblikket, og han sagde mig, at jeg bar Eders Troldomssmykke....

Nils Stures Blik flammede ved Synet af dette Halsbaand. Ethvert af dets Led var et Minde fra de henrundne Aar. Klarest fremtraadte dog for ham Billedet af den gamle Bisp Thomas paa Tynnelsø og de Ord, han talte, da de sidste Gang saae hinanden i denne Verden, samt det Løfte, som Nils da svor. Men medens hans Blik hvilede paa Smykket, og medens hans Sjæl lyttede til den hedengangne Bisps Ord, sagde Sten:

— Kongen overgav Slottene til mig og betroede mig Rigets Styrelse.... men jeg veed, hvad der var Kongens inderste Tanke, og jeg vil udtale den. Jeg giver Eder Slottene, Nils, og jeg tilbyder Eder at indtage den første Plads i Sverigs Rige, og jeg sværger ved de tre Søblade i mit Skjold, at offre Liv og Blod for Eder, selv om I vil sætte Sverigs Krone paa Eders Hoved og blive min Konge!

Et Lyn funklede i Nils Stures Øjne, og hans Pande formørkedes, som om han havde hørt andre Ord end dem, hans legemlige Øre opfattede. Det var den gamle Bisps Stemme, han hørte, og det var hellige Minder fra svundne Tider, som fremstillede sig for ham, medens Sten talte. Sverigs Lykke kræver en Mand, som kan offre sig selv og forsage sin egen Lykke, ja selv Kongekronen, saaledes havde Bispen sagt, og da han spurgte: „Kan I

offre Kongekronen for Sverigs Skyld, ligesom I har offret Halsbaandet for Eders egen Skyld?" — saa havde han dertil svaret Ja.

Og nu stod han der med Halsbaandet i sin Haand og med Kongekronen for Øje; vilde han blive sit Løfte tro?

Et Smil drog hen over hans mandige Træk, og han vinkede en af Munkene hen til sig.

— Jeg opfylder kun et gammelt Løfte, sagde han, og rakte Munken Halsbaandet, og samtidig dermed Ridder Fjalars Ønske, idet jeg skjænker dette Halsbaand som et Smykke til Sankt Katarinas Helgenbillede.... Kongekronen, vedblev han, idet han vendte sig om til Sten, sætter jeg ingen Pris paa! Jeg vilde næsten ønske, at ogsaa den sad paa et Helgenbillede, som Opmuntring for svenske Mænd til ikke at hige efter ydre Pragt. Men har den gamle Konge givet Eder Sverigs Slotte og Sverigs Land at styre, saa vil jeg ikke bryde hans Villie, men erklærer herved højt og helligt, at Sten Sture, han og ingen Anden, skal træde i Spidsen for Riget! I skal styre Sverigs Rige med Ære!

Et Aar efter sad Sten Sture som Sverigs Rigsforstander paa Stockholm Slot. Men Venskabet mellem ham og Nils Sture varede hele Livet igjennem.

Ende.

